BOLIVIA — ÎN ACTUALITATE

Criza guvernamentală survenită săptămîna trecută în țara „cea mai de sus" din America Latină se menține. Încercările președintelui bolivian, generalului Alfredo Ovando Candia, de a alcătui în pripă un nou cabinet s-au dovedit iluzorii. Tensiunea sporește în capitală și în provincie. În La Paz circulă zvonuri privind iminența unei lovituri de stat pusă la cale de forțele de dreapta din guvernul demisionar și din armată. Intenția exprimată de președintele Ovando Candia de a părăsi conducerea statului (intre timp a revenit asupra acestei hotărîri) semnifică faptul că asupra lui se fac presiuni. Acum este cert că șeful statului bolivian se află în fața unei situații complexe: ori subscrie la cererile formulate de cercurile conservatoare, al căror reazim este oligarhia internă sprijinită de monopoluri străine, ori le dezavuează și continuă cursul procesului de reforme inițiat imediat după preluarea puterii.

Începutul

Îndată după venirea sa la cîrma statului bolivian (26 septembrie 1969) actualul regim a revocat legea petrolieră din 1955, așa numitul „Codice Davenport", prin care fusese desființat monopolul statului asupra propriului său petrol. A urmat decretarea naționalizării bunurilor și proprietăților societății nord-americane „Gulf Oil", o măsură de excepțională importanță pentru Bolivia, ținînd seama că a însemnat preluarea de către stat a exploatării celui de-al doilea produs național de export (după argint). Urmînd la scurtă vreme după naționalizarea în Peru a companiei „International Petroleum Company", această măsură a atras atenția asupra unor realități ce se conturează tot mai pregnant în America Latină: consolidarea independenței economice.

Un subsol bogat..., dar o economie slab dezvoltată

Locuită în vechime de indienii Aymara, mai ales în zona lacului Titicaca, la o înălțime de circa 4 000 m., ocupată prin secolul al XIII-lea de către incașii din Cuzco, cucerită de spanioli șase ani după ce Francisco Pizzaro a pus piciorul pe țărmul peruvian, Bolivia a devenit republică independentă acum 145 de ani. Numele țării provine de la Simon Bolivar, comandantul armatelor de eliberare care au luptat împotriva dominației coloniale spaniole pe continentul sud-american (1810—1826).

Avînd o suprafață de 1098581 km. p. și o populație în jur de 4 200 000 de locuitori, Bolivia ascunde în subsolul său importante zăcăminte de plumb, argint, staniu, sulf, wolfram, antimoniu etc. — și totuși se află la limita inferioară pe scara economică a Americii Latine. De ce? Există numeroase motive: exploatarea masivă și îndelungată a resurselor naturale de către firmele străine cu sprijinul oligarhiei autohtone cointeresate: scoaterea din țară a unor însemnate fonduri sub formă de profituri; distribuirea inechitabilă a veniturilor; exportul profilat pe materii prime.

Eforturi pentru progres

Înțelegînd că reformularea structurală a organismului economic, social și cultural al țării devine axul întregii dezvoltări a unei națiuni care pășește pe calea dezvoltării de sine stătătoare, autoritățile boliviene au continuat seria înnoirilor și au trecut la elaborarea unui plan amplu și de perspectivă. Prin decretul din octombrie trecut, statul a preluat comercializarea minereurilor și metalelor pe piața externă și a introdus controlul asupra operațiunilor cu devize. Bunurile aparținînd societății miniere străine „Bolimaca" au trecut în mîinile statului. Măsurilor economice li s-au adăugat cele pe plan politic și social-cultural. Au fost restabilite drepturile sindicale și a fost abrogată „legea securității statului" adoptată cu trei ani în urmă, care scotea practic în afara legalității partidele politice de opoziție. Procesul de integrare în societate a indienilor — „cei mulți" — care formează patru cincimi din totalul populației, în cea mai mare parte analfabeți, constituie un obiectiv central al regimului din La Paz. Domeniul „cheie" ales în acest scop este învățămîntul, mai exact înlăturarea neștiinței de carte. O vastă campanie de alfabetizare, care-și propune să lichideze această plagă socială, a început la sfîrșitul lui aprilie trecut.

În ultima vreme, politica de corelare a dezvoltării economice cu necesitățile și interesele naționale, condiție esențială de demarare a Boliviei din starea de subdezvoltare, a avut de suferit. Măsurile luate în economie, reintegrarea în drepturi a sindicatelor, adoptarea unei orientări antiimperialiste, lărgirea relațiilor externe ale țării, la baza cărora a fost așezat principiul respectului pentru independența și suveranitatea fiecărui stat, au nemulțumit profund forțele interne și externe ale căror interese au fost prejudiciate. Sprijinindu-se pe elementele de dreapta strecurate în guvern și pe cele din rîndul armatei, acestea au trecut la contraofensivă. Scopul: răsturnarea regimului. Mijlocul: exploatarea în sensul dorit a neînțelegerilor ivite în cadrul guvernului mixt și a puternicelor disensiuni din armată.

Forțele de dreapta în acțiune

În ultimele trei luni guvernul a cunoscut cele mai furtunoase dispute în legătură cu linia politică urmînd a fi promovată în continuare. De o parte membrii cei mai de dreapta ai cabinetului, ca ministrul de interne, colonelul Juan Ayoroa sau ministrul industriei și comerțului, colonelul Edmundo Valencia. De altă parte miniștrii civili, cei care l-au ajutat pe președintele Candia să inițieze reformele economice și interne și să adopte o politică externă independentă.

După înlăturarea generalului Juan Jose Torrez din funcția de comandant suprem al armatei, militarii de dreapta, în frunte cu generalul Rogelio Miranda, unul din triumviri cărora le-a revenit conducerea supremă a armatei, au devenit mai activi. Acțiunile lor au urmărit crearea unor situații ce le-ar putea oferi pretextul unei intervenții pentru „menținerea ordinei". Pe motivul intensificării mișcării de partizani, la 200 km nord de capitală ei au determinat guvernul să „acționeze". A fost decretată stare excepțională. În rîndul conducătorilor partidelor de stînga și organizațiilor sindicale au fost efectuate arestări. Grupuri de extremă dreaptă, acționînd la îndemnul elementelor reacționare din guvern și armată, au ocupat universitatea San Andreas din La Paz timp de opt zile.

Într-un moment în care se părea că încordarea politică depășise punctul său de „fierbere", au survenit evenimente care au contribuit la deteriorarea echilibrului politic, și așa destul de fragil. Încercarea ministrului de interne de a-l aresta pe generalul Torrez, anterior destituit fără a-l înștiința în prealabil pe șeful statului, a declanșat, de fapt, actuala criză din Bolivia. Acuzațiile aduse de săptămînalul „Prensa" lui Miranda, Ayoroa și altor ofițeri, în sensul că prima etapă a loviturii de stat pe care o pregătesc ar consta în alcătuirea unui guvern pur militar, au contribuit la creșterea tensiunii în capitală. În cursul unei reuniuni extraordinare a guvernului, convocată pentru examinarea cererii unui grup de ofițeri superiori, de a se înlătura imediat triumviratul militar, a fost acceptată demisia ministrului informațiilor Alberto Bailey Gutierrez, ultimul membru de stînga al cabinetului, care și-a justificat hotărîrea prin dezaprobarea față de comportarea celor doi miniștri de dreapta.

Întrucît sindicatele și-au dovedit în nenumărate rînduri acordul față de măsurile luate de actualul regim, președintele Ovando Candia, aflat într-o situație extremă, a recurs la o întîlnire cu liderii asociațiilor muncitorești, primind din partea lor asigurări că îl vor susține, dar numai în cazul în care procesul reformelor democratice va fi continuat.

În ce direcție va evolua în zilele următoare situația din Bolivia e încă greu de pronosticat.

Dumitru FILIP

„DE PRETUTINDENI"

O ÎNTREPRINDERE din Franța a pus în fabricație un nou fel de încălțăminte. E vorba de pantofi de damă plianți ce nu iau mai mult loc într-o poșetă decît o batistă. Pantofii se confecționează din fibre sintetice, material plastic sau piele foarte subțire, în două sortimente: transparenți și netransparenți. Într-o jumătate de an s-au vîndut peste 50 000 perechi de asemenea pantofi plianți.

EDITORUL HILLES din München vrea să împiedice scăderea interesului cititorilor prin cărți „parfumate". El este de părere că dacă cineva va citi în viitor o carte despre păduri, numeroase ilustrații îi vor da iluzia pădurii și dacă în plus va simți aroma pădurii răsfoind paginile, el va avea impresia că atinge literalmente lemnul pădurii.

„E MAI BINE să previi decît să vindeci". Acest adagiu a condus pe cercetătorii australieni la o idee originală, pentru a obține o lînă care nu intră la apă. Pentru a evita intervenția în procesul de prelucrare industrială a lînii, dînșii au încercat să acționeze direct asupra sursei, adică asupra oii. Profesorul australian Johnson a adăugat la hrana tradițională a oilor o cantitate slabă de molibdat și de sulfat de sodiu. Dînsul a constatat că lîna oilor hrănite în acest mod, are calități deosebite din acest punct de vedere: intră la apă mai puțin decît lîna obișnuită.

Elizabeth Granger din localitatea britanică Trysull este deținătoarea unei funcții neobișnuite. La serviciile religioase ce au loc în vechea biserică din Trysull, ea trezește pe enoriașii adormiți în timpul slujbei, folosindu-se în acest scop de o coadă de vulpe. Remunerația ei, stabilită încă în 1772, este de o liră sterlină ... pe an.

IN ULTIMELE două milenii au dispărut de pe suprafața pămîntului 110 specii de animale vertebrate. 35 de specii au dispărut în ultimul secol, iar în prezent sînt amenințate cu totala dispariție alte 600 de specii de animale.

Imagine înfățișînd pe cele cinci acvanaute după experiențele efectuate în adîncuri. Dr. Syliva E. Mead, șeful echipei, oferind o bărcuță plină cu ananas lui Anne Hartline (în centrul fotografiei), înconjurată, de la stînga la dreapta, de Alina Szmant, dr. Renate True și dr. Margaret Lucas.

„TEKTITE-2"

După două săptămîni de imersiune continuă, prima experiență de viață subacvatică efectuată de o echipă alcătuită din femei — una din cele 17 grupe care investighează adîncurile în apropierea coastelor Insulelor Virgine din Marea Caraibilor, în cadrul programului de cercetări oceanografice denumit „Operațiunea Tektite-2", — s-a încheiat cu succes. Șederea îndelungată a celor 5 femei în mediul subacvatic, toate avînd pregătire superioară de specialitate, a demonstrat că organismul femeii poate rezista și trăi într-o atmosferă în care presiunea este mult mai mare decît cea normală și cu o concentrație superioară de azot.

După cum este cunoscut, acțiunea „Tektite-2", pusă la punct de mai multe organizații guvernamentale americane și care reprezintă o dezvoltare a experimentului precedent, de anul trecut, „Tektite-1", în cadrul căruia patru acvanauți au trăit și au lucrat timp de două luni la o adîncime de 15 m, într-o „locuință" subacvatică, a început în luna aprilie și se va încheia în octombrie. Timp de șapte luni, 62 de acvanauți — ingineri, specialiști din diverse discipline științifice și medici constituiți în echipe de cîte 5 persoane — vor locui și vor lucra, pe durate variabile, uneori și 30 de zile, în cele două laboratoare submarine situate la 15 și respectiv 30 m de fundul mării. Activitatea de cercetare este complexă: observații biologice, studierea faunei și florei submarine, experimentarea unor echipamente noi de plonjare, a unor mecanisme de propulsie pentru înotători și a unor aparate de comunicații între scufundători. Casa „submarină", așezată la 15 metri deasupra fundului mării, poate primi 15 plonjori deodată. Ea cuprinde un laborator destinat cercetărilor și un spațiu pentru locuit în care acvanauții dispun de locuri pentru odihnă, de o bucătărie bine utilată (există chiar și un frigider), de o instalație de încălzire și de diverse materiale sanitare.

Construcția este alcătuită din două chesoane cilindrice confecționate din oțel, legate între ele, care oferă un spațiu locuibil de 5,5 m, așezate pe un suport dreptunghiular din fier (necesar menținerii ansamblului în imersiune). Ele sînt legate în partea superioară printr-un tunel de 1,4 m în diametru. Proiectoarele instalate la „bord" facilitează studierea mediului marin înconjurător.

În cea de-a doua „locuință" subacvatică, ancorată la o distanță de 30 m de fundul mării, de proporție mai mică, pot lucra concomitent numai două persoane. Ea este destinată, mai ales, studierii efectelor saturării oxigenului de către azot în timpul folosirii unei noi tehnici de plonjare la mare adîncime. Prin suspendarea acestor locuințe deasupra fundului mării, s-a urmărit obținerea de date prețioase cu privire la reacțiile organismului în laboratoare plutitoare, în condiții similare celor existente în laboratoarele spațiale geoorbitale, programate să fie lansate în anii următori.

Legătura între locuința principală și instalația de la suprafață este asigurată de un cordon lung de aproximativ 300 m. Acest cordon, alcătuit din mai multe cabluri, permite transportul de energie, de aer, la înaltă și joasă presiune, precum și o serie de comunicații etc. Datorită unui sistem de televiziune cu circuit închis și a microfoanelor în stare permanentă de funcționare, plasate în încăperile de locuit și în costumele de scafandri, acvanauții se află sub o supraveghere permanentă, astfel încît în orice moment se știe la suprafață atît ceec ce se petrece în această locuință din adîncuri, cît și în mediul mării.

Grupul celor cinci femei acvanaute a fost cea de-a 7-a echipă care a lucrat în cadrul programului „Tektite —2". În cele trei luni care mai sînt afectate acestei operațiuni oceanografice, alte zece echipe de cercetători urmează să coboare de-a lungul coastelor Insulelor Virgine pentru a efectua alte experiențe.

ELICOPTERUL LUI DA VINCI NU A FOST PRIMUL

O descoperire făcută recent la „Biblioteca Regală" din Copenhaga — descoperire despre care a relatat de curînd ziarul londonez „Times" — aduce noi mărturii cu privire la istoricul elicopterului.

Pînă acum se considera că primul care a imaginat elicopterul a fost Leonardo da Vinci. De la el a rămas și un desen (datat 1486) cu ajutorul căruia a arătat cum își imaginează un asemenea aparat. După cum se știe, de la Leonardo au rămas numeroase manuscrise despre mașini zburătoare, însumînd aproximativ 35 000 cuvinte și peste 500 de schițe.

Or, acum, la biblioteca din Copenhaga a fost descoperit un manuscris flamand care conține și schița unei jucării creată pe principii de funcționare asemănătoare într-un fel elicopterelor de astăzi, mult anterior epocii în care a trăit Leonardo da Vinci. Charles Gibbs-Smith, istoric britanic al aeronauticii, autorul acestei descoperiri, considera că în desenul — care datează din anul 1325 — este vorba de o jucărie-elicopter acționată prin tragerea unei sîrme care pune în mișcare axul unei elice...

Schița elicopterului lui Leonardo (stînga) și schița elicopterului-jucărie, mai veche cu 160 de ani (dreapta)

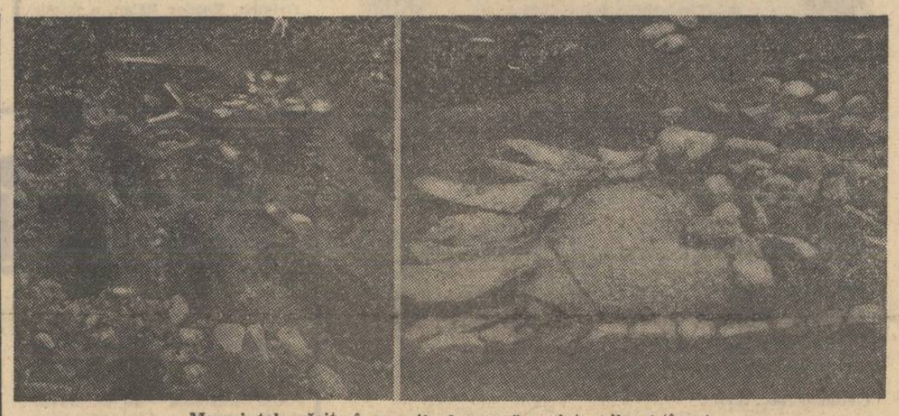

Mormintele găsite în movila funerară a plateenilor (stînga)
Un mormînt din necropola ce datează din perioada 2500—2300 î.e.n. (dreapta)

Cîmpia Maratonului își dezvăluie secretele

Cîmpia Maratonului situată pe litoralul Atticii, la circa 40 km de Atena, locul unde s-a desfășurat una din celebrele bătălii consemnate în istoria antichității, este supusă în vremea din urmă unor cercetări sistematice de către arheologii greci care caută să descifreze din vestigiile unor vremuri de mult apuse adevărul despre unul din cele mai remarcabile episoade ale războaielor medice, învăluit încă, în mare parte, de legende.

Dacă cursa hoplitului (ostașului pedestru atenian) care a alergat de la Maraton pînă la Atena spre a vesti concetățenilor săi izbînda și după ce a rostit cuvintele: „Am învins!", a murit, epuizat, pe loc, se consideră a fi doar o legendă — perpetuată pînă în zilele noastre prin tradiția jocurilor olimpice — bătălia de la Maraton, din anul 490 î.e.n. este un fapt istoric necontestat. Herodot, apropae contemporan cu evenimentul, îl descrie ca momentul culminant al celui de-al doilea război greco-persan, soldat cu înfrîngerea primei expediții a lui Darius I. De altfel, strălucita victorie obținută de elini a rămas în conștiința generațiilor care au urmat, ca un simbol al triumfului patriotismului și idealurilor libertății asupra tentativei unor invadatori străini de a submina independența mîndrei cetăți antice.

Dar însemnările lui Herodot nu-i mai mulțumesc pe oamenii de știință din zilele noastre întrucît ele se rezumă doar la evenimentul în sine, fără a furniza amănunte interesante pentru cercetătorii de azi asupra desfășurării bătăliei însăși. Posteritatea a aflat de la el că în urma refuzului Spartei de a-i acorda sprijin militar, Atena a trimis la Maraton, în întîmpinarea invadatorilor, circa 10 000 de ostași greu înarmați sub conducerea strategului Miltiade. Primind în ajutor 1 000 de ostași ai micii cetăți Plateea, din Beoția învecinată, ei au înfruntat armata persană cu efective mult superioare care a lăsat însă, pe cîmpul de luptă, peste 6 400 de morți față de 192 căzuți din rîndurile grecilor. Pe locul de pe Cîmpia Maratonului, unde au fost înmormîntați aceștia din urmă, s-a ridicat o movilă, existentă și astăzi, cercetată de numeroși arheologi în deceniile trecute. Încercările lor de a descifra amănunte în plus despre bătălie au rămas însă fără rezultate.

Dar, iată că o recentă descoperire a cunoscutului arheolog grec, profesorul Sp. Marinatos a deschis specialiștilor căi noi spre clarificarea unor taine păstrate pînă acum cu strășnicie de cîmpia Maratonului. Într-o vale mică din marginea vestică a cîmpiei, în apropierea localității Vrana și la o distanță de circa doi kilometri și jumătate de movila funerară a atenienilor, el a descoperit o altă movilă, identificată ca locul unde au fost îngropați plateenii căzuți în bătălie, înhumați — spre deosebire de atenieni — fără a fi fost incinerați în prealabil. Cercetările întreprinse la fața locului și unele studii ulterioare au permis să se reconstituie pozițiile forțelor ce s-au înfruntat aici acum aproape două milenii și jumătate și să se descifreze strategia aplicată de greci care le-a asigurat răsunătoarea victorie. Pe baza indiciilor găsite s-a putut stabili că dispozitivele de luptă ale grecilor au fost înșirate la poalele dealurilor care înconjurau cîmpia: atenienii în partea dinspre sud-est, iar plateenii pe aripa din nord-vest, închizînd astfel „poarta" dinspre Atena, a cîmpiei. Potrivit părerii prof. Marinatos, strategia la care au recurs grecii avea drept scop să prindă, într-o mișcare de „cleste", forțele inamice superioare din punct de vedere numeric, să le împingă în mlaștinile dinspre nord-est ca apoi, aripa dreaptă a dispozitivului de luptă, să le taie drumul spre corăbiile cu care au debarcat pe pămîntul Eladei.

Specialiștii consideră descoperirile arheologului grec de o remarcabilă valoare științifică. Dar, ele nu se opresc aici. Săpăturile efectuate pe locul istoricei bătălii au dat la iveală și alte taine ale Cîmpiei Maratonului păstrate din vremuri mult mai îndepărtate și epoci diferite, mărturii ale unor civilizații ce s-au succedat pe aceste locuri, în cursul mileniilor.

La cîteva sute de metri de movila plateenilor au fost găsite morminte apreciate a data din perioada premergătoare culturii miceniene timpurii (1600—1550 î.e.n.). Într-unul din ele s-a găsit și scheletul unui cal considerat cel mai vechi din cele găsite pînă acum în Grecia. Alte săpături au dus la descoperirea unei necropole de amploare apreciabilă, datînd din perioada 2500—2300 î.e.n. Mormintele, foarte apropiate unul de altul, marcate prin pietre rotunde dispuse în formă de cerc și acoperite cu lespezi solide de piatră reprezintă o descoperire unică în felul ei. Și iată alta mai senzațională: la circa 3 km spre nord de movila funerară a atenienilor, chiar pe malul mării, au fost date la iveală vestigiile unui oraș înconjurat de ziduri puternice. Considerat de arheologi a fi fost întemeiat în mileniul al 4-lea î.e.n. (după toate aparențele, cea mai mare localitate din preistoria Greciei identificată ca atare pînă acum) ea a ființat pînă în secolul 6 î.e.n. În ce împrejurări a apus acest oraș încă enigmatic, nu s-a putut stabili pînă acum.

Cu alte cuvinte Cîmpia Maratonului mai deține taine care așteaptă să fie dezvăluite.

Aviația împotriva contrabandiștilor de stupefiante

Avioane înzestrate cu aparataj electronic modern și elicoptere militare au fost detașate la granița dintre Statele Unite și Mexic, în cadrul unei noi acțiuni de amploare, împotriva contrabandiștilor de stupefiante.

În urma unui acord americano — mexican, aparatele vor survola, la joasă altitudine, vaste regiuni de frontieră ale Mexicului, pentru a descoperi locurile unde se cultivă în mod clandestin, marijuana. După găsirea plantațiilor alte avioane vor lansa asupra culturilor de marijuana substanțe ierbicide care vor distruge culturile. Întrucît operațiunea comportă riscuri, între care nu ultimul cel al unor atacuri organizate de bandele de contrabandiști, aparatele de zbor sînt dotate și cu armament.

Paralel cu această acțiune, administrația americană a hotărît să combată și într-un alt mod, traficul ilicit din zona frontierei cu Mexicul. Este vorba de instalarea unui aparataj electronic foarte sensibil care ar urma să sesizeze orice deplasări umane peste granița dintre cele două state, lungă de peste 2 000 mile. O dată interceptată o mișcare suspectă, autoritățile de frontieră automat sesizate, ar putea intra în acțiune, împotriva contrabandiștilor.

Sateliți sau cabluri submarine?

Cînd au fost plasați primii sateliți de telecomunicații, unii experți și-au exprimat părerea că noile mijloace tehnice puse la dispoziția convorbirilor telefonice și a transmisiilor telegrafice, precum și pentru retransmiterea imaginilor T.V. vor determina un declin rapid al cablurilor submarine.

Faptele nu au confirmat totuși aceste prevederi pesimiste. Cablurile submarine, instalate pentru prima dată în 1858 între Terra Nova și Irlanda, nu numai că nu și-au pierdut din importanță, după lansarea în urmă cu opt ani a primilor sateliți de telecomunicații, dar au continuat chiar să cunoască o largă dezvoltare. Din cei 157.000 kilometri de cablu existent în prezent în oceanele lumii, aproximativ un sfert au fost realizați după punerea pe orbită a satelitului „Early Bird"

Cea mai recentă instalație a fost cea inaugurată cu două săptămîni în urmă, a cablului Marsilia—Beirut, (3.395 km.), cu o capacitate de 120 circuite, care va putea fi ulterior majorată la 160 circuite și chiar la 290 de circuite, prin utilizarea așa numitei tehnici a „concentrării" comunicațiilor, prin mai buna folosire a timpilor morți. Cablul va mai permite legături prin 12 canale telegrafice, precum și transmiterea de semnale de informatică. De tip coaxial, el a fost astfel conceput încît să poată fi scufundat la o adîncime chiar de 5 000 metri. El a fost plasat pe următorul traseu: Marsilia, de-a lungul Sardiniei, prin strîmtoarea Siciliei, la sudul Maltei, Cretei și Ciprului, Beirut.

Cum se explică faptul că sistemul de transmitere prin cablu a supraviețuit cu bine concurenței sateliților, care asigură comunicații la un preț ceva mai redus? Pe de o parte, pentru că a fost pus la punct un sistem de amplificatori care au asigurat în ultimele două decenii comunicări de bună calitate la distanțe lungi. Pe de altă parte, cablurile submarine continuă să fie perfect rentabile pînă la o distanță de 5 000 km.

ÎN CULISELE SPIONAJULUI INDUSTRIAL

Departamentul federal al justiției și poliției a transmis săptămîna trecută celor mai mari întreprinderi elvețiene un șir de noi recomandări privitoare la securitatea și protecția împotriva spionajului economic. Nu s-au dat amănunte în legătură cu conținutul recomandărilor și nici nu s-a spus nimic oficial despre motivul care a determinat această acțiune. Observatorii scenei politice helvetice susțin însă că principala cauză a inițiativei Departamentului amintit este recenta afacere care a izbucnit o dată cu arestarea a doi cetățeni — unul elvețian, celălalt japonez — acuzați de spionaj industrial în favoarea unor uzine nipone, constructoare de ceasuri.

Prima arestare s-a produs încă la începutul lunii iulie, dar a fost ținută în secret mai multe zile, pînă ce a fost pus sub stare de arest și cetățeanul japonez suspectat încă de mai multă vreme. Activitatea lor, de sustragere a unor informații secrete privind unele procese de producție ale citorva uzine de ceasuri, se pare că a adus o seamă de prejudicii industriei de specialitate helvetice. Se presupune că acțiunea de spionaj economic ar fi avut drept țintă, în primul rînd, secrete ale fabricării noului tip de ceas cu cuarț, care a stîrnit un viu interes în cercurile internaționale de specialitate. Un reprezentant al industriei de orologerie din Japonia a încercat să dezmintă acuzațiile formulate împotriva compatriotului său, susținînd că specialiștii japonezi au elaborat ceasurile de cuarț încă de patru ani și că deci nu ar avea ce „afla" de la colegii lor din Elveția. Dar unul din acești colegi a dat imediat replica: nu despre caracterul de noutate este vorba — în Japonia într-adevăr orologiul cu cuarț este cunoscut de mai mult timp — ci de tehnicile de fabricație industrială din Elveția, care sînt în prezent superioare celor din Țara Soarelui Răsare...

Întrucît sindicatele și-au dovedit în nenumărate rînduri acordul față de măsurile luate de actualul regim, președintele Ovando Candia, aflat într-o situație extremă, a recurs la o întîlnire cu liderii asociațiilor muncitorești, primind din partea lor asigurări că îl vor susține, dar numai în cazul în care procesul reformelor democratice va fi continuat.

În ce direcție va evolua în zilele următoare situația din Bolivia e încă greu de pronosticat.

Dumitru FILIP

Corespondență din Geneva de la Edmond Aubert

Cazul a fost tratat cu maximum de discreție și nu a fost divulgat nici măcar numele celor implicați. Cu toate acestea, el a stîrnit un interes deosebit și a furnizat ziariștilor elvețieni tema unor anchete care au scos în evidență amploarea pe care a luat-o spionajul industrial și unele particularități ale acestei infracțiuni „moderne".

Ceea ce a reieșit în primul rînd a fost faptul că, în mod oficial, au fost înregistrate doar foarte puține asemenea cazuri, deși, în realitate, numărul lor a fost mult mai mare. În ultimul deceniu și jumătate, de pildă, au fost sesizate justiției doar 16 afaceri de spionaj economic. Or, după cum subliniază „La Tribune de Genève", care a inițiat o amplă anchetă privind spionajul industrial în Elveția, cele 16 dosare nu reprezintă decît o foarte mică parte a cazurilor înregistrate. Care este explicația? Destul de simplă. Conducătorii instituțiilor afectate de acțiunile de spionaj preferă mai degrabă să treacă sub tăcere infracțiunea descoperită decît să se expună unei publicități care ar dăuna prestigiului dobîndit de firmele lor. În locul unor procese desfășurate sub reflectorul relatărilor publice și care, în ultimă instanță, cu greu ar putea contribui la recuperarea pagubelor, se preferă măsuri discrete și, eventual, contraacțiuni...

Iată cîteva din cazurile survenite în ultimii ani:

- În apropierea uzinei Ennetturgi aparținînd companiei „Brown Boveri", specializată în industria de mașini, a fost descoperită o mașină suspectă. Cercetările întreprinse — inclusiv percheziționarea automobilului — au permis descoperirea unor planuri ultra-secrete. Cel ce încercase să le sustragă era ajutat de doi complici.
- Poliția federală a sesizat faptul că la Basel s-a stabilit un străin care, în mod suspect, se interesează de o mică dar importantă uzină de produse chimice. El a fost supus unei supravegheri stricte. Fapt de care și-a dat însă și el seama probabil pentru că, după puțin timp, a dispărut.
- Un constructor naval din Saint Aubin care a găsit o formulă nouă, extrem de avantajoasă de confecționare a unor ambarcațiuni speciale, a fost sesizat că doi australieni s-au prezentat drept jurnaliști... olandezi, încercînd să obțină informații confidențiale despre noile planuri de construcție. Întrucît ei s-au ferit să comită vreun act care ar fi putut să-i aducă în fața justiției — tot timpul s-au menținut în limitele „curiozității gazetărești" exagerate — nu au fost arestați; dar s-au putut lua măsuri pentru ca „secretul ambarcațiunilor" să nu fie dezvăluit.

Cu prilejul anchetelor s-a constatat că multe mari întreprinderi au luat în mod discret măsuri pentru a păzi secretele industriale. Ele au angajat responsabili pentru securitatea proceselor de producție — detectivi și foști agenți de poliție, de preferință cu studii superioare — și, în același timp, au acționat în domeniul organizatoric: limitarea numărului celor ce au acces la materialele confidențiale, selectarea riguroasă a personalului, crearea de zone interzise, controlul vizitatorilor, supravegherea localurilor, fragmentarea proceselor de producție etc.

Vor avea rezultate toate aceste măsuri? Probabil că, în unele privințe da. Dar întrucît totul se petrece într-o atmosferă voit misterioasă, este destul de greu de făcut pronosticuri...

GEORGE ENESCU
în conștiința secolului XX

de Vasile DONOSE

Cincisprezece ani s-au scurs de la dispariția marelui George Enescu ; 15 ani în care, privind dintr-o perspectivă tot mai largă drumul vieții și creației lui Enescu, oameni de cultură care l-au cunoscut — personal sau prin intermediul vrăjitei sale arte — critici și muzicologi români sau străini, au scris pagini emoționante ce se adună de pe acum în tomuri voluminoase ; 15 ani de atente, obiective și pasionate analize asupra omului și artistului Enescu, analize ce nu au reușit totuși a epuiza toate aspectele acestei personalități ieșite din comun.

Și acum ar fi putut-o face, chiar într-un timp de cîteva ori mai îndelungat, cînd pentru conștiința secolului nostru Enescu constituie un izvor nesecătuit de meditație asupra condiției nobile și dramatice totodată a omului și artistului.

A **omului** care, cu toată modestia-i recunoscută, a declarat referitor la artistul care era : „În lumea muzicii, eu sînt cinci într-unul : compozitor, violonist, pianist, dirijor și pedagog".

A **omului** despre care, ca un suprem omagiu, compozitorul **Mihail Jora** spunea : „Enescu și-a ales calea istovitoare a muncii fără preget, de la care nu s-a abătut pînă la sfîrșitul vieții lui..."

A **artistului** pe care **Arthur Rubinstein** îl zugrăvea astfel : „Enescu poseda paleta completă. Era un om care știa să orchestreze ca un Richard Strauss; avea o sonoritate formidabilă în orchestră. Și apoi poseda cunoașterea perfectă a tuturor instrumentelor. Știți, era un pianist atît de formidabil că eram gelos ! Cînta mult mai bine decît mine. Era un pianist magnific și atunci ce să mai vorbesc despre violonist !"

Și iată, dincolo de aceste mărturii ale unor muzicieni de mare valoare, ce atestă calitățile excepționale ale compozitorului, violonistului, pianistului și dirijorului Enescu, altele grăitoare pentru acea latură a activității marelui muzician care apropie — dacă nu în cea mai mare măsură, în orice caz în modul cel mai evident — cele două aspecte ale personalității sale : omul și artistul.

Este vorba de activitatea sa pedagogică, remarcabilă nu prin amploare — căci condițiile unei existențe agitate, de concertist, nu i-au permis lui Enescu să creeze propriu-zis o „școală" — ci remarcabilă prin dăruirea totală pe care o punea în slujba modelării spirituale a elevilor săi.

După dispariția maestrului, vibrante cuvinte vor fi rostite de discipolii săi. **Henryk Szering** va declara : „Responsabilitatea lui George Enescu în formarea mea, atît ca muzician cît și ca instrumentist, ca om și ca pedagog, a rămas gravată în inima mea pentru totdeauna. Pentru mine, George Enescu este mereu printre noi și cu noi".

Iar **Oliver Alin**, care a beneficiat de îndrumările lui Enescu în domeniul care pentru maestru era însăși viața sa, își va aminti : „În modesta măsură în care l-am cunoscut, adică în epoca în care urmam compoziția la Conservatorul din Paris, am stat de mai multe ori cot la cot cu George Enescu, care avea bunătatea de a se apleca asupra partiturilor pe care noi le supuneam aprobării jurului ; le urmărea cu un interes pe care l-aș putea numi patern, încît cînta el însuși în spatele candidaților operele care le erau supuse în acea zi. Și era un lucru profund mișcător să-l vezi pe acest geniu al muzicii, autorul lui „Oedip", fredonînd în spatele unui mic elev de compoziție mizerabilele producții pe care acesta le supunea judecătorului său".

Într-adevăr, cel care corecta cu interes umilele teme ale elevilor clasei de compoziție era autorul lui „Oedip", acea piatră fundamentală a creației dramatice muzicale a secolului nostru.

Îl recunoaștem bine în aceste imagini pe omul care, în anii primului război mondial, cutreiera spitalele aducînd, cu vioara sa vrăjită, alinare suferințelor.

Numai un spirit de această natură putea crea „Oedip" — capodoperă nu doar dramatică și muzicală, dar și etică și filozofică, dînd o replică modernă celei mai nobile tradiții a tragediei antice, proiectînd asupra frămîntatului nostru secol înțelesurile imposibile ale vechiului mit.

Și numai cunoscînd această „operă a vieții sale", cum o numește Enescu, poți înțelege de ce, sub focarele atîtor lumini analizatoare, viața și opera omului și artistului nu și-a dezvăluit încă toate aspectele, pentru că se vor mai scrie și se vor mai rosti încă multe, multe cuvinte, mărturii a ceea ce a însemnat, înseamnă și va însemna personalitatea lui Enescu în conștiința secolului XX și a celor viitoare.

TIPĂRITURA MUZICALĂ BEETHOVENIANĂ

de Viorel COSMA

Tiparul muzical românesc, exceptînd cîteva răzlețe publicații la litografia **Albina românească** din Iași, și-a afirmat prezența în a doua jumătate a veacului trecut. În ciuda tradiției tiparului psaltic, ilustrat odinioară cu strălucire, de tiparnițele mănăstirești, de Petre Efesiul și Anton Pann, sistemul notației pe portativ s-a răspîndit abia după 1830—1840, odată cu pătrunderea culturii muzicale în Țările Române. Primele publicații autohtone au cuprins — după cererea societății timpului și după gradul de cultură artistică a perioadei de acum un veac — repertoriul de salon, romanțe, culegeri de melodii populare și coruri. Beethoven solicita un nivel de pregătire profesională ridicat pe care tinerii muzicieni românii nu l-au putut atinge decît după fondarea conservatoarelor din Iași (1860) și București (1864). Se mai adaugau acum importurile de note muzicale din străinătate, partiturile de muzică de cameră, simfonică, vocal-simfonică și operă fiind costisitoare pentru editorii români și destul de accesibile prin relațiile comerciale cu librăriile vieneze și germane. Iată cîteva din principalele explicații ale tardivelor tipărituri beethoveniene în țara noastră.

Cercetarea arhivelor muzicale ale Reuniunilor române de muzică și cîntări din Banat și Transilvania ne-au relevat faptul că nu puține pagini corale din oratoriile și opera **Fidelio** au circulat prin partituri litografiate. Fără nici o indicație asupra numelui traducătorului, într-o broșură litografiată în sec. XIX ce a aparținut compozitorului Timotei Popovici, am descoperit corul mixt **Cintec de jertfă.** Știme litografiate la Sibiu, cuprinzînd **Corul deținuților** din **Fidelio,** fragmente din **Missa în Do major,** op. 86 **(Credo) Imnul nopții,** se răspîndiseră în pragul veacului nostru în sudul Transilvaniei. **Imnul nopții** era o prelucrare corală după **Sonata pentru pian** op. 57 **(Appassionata).** O partitură litografiată am aflat-o în arhiva **Reuniunii române de muzică și cîntări** din Caransebeș în al cărei program — așa cum confirmă **Telegraful român** din Sibiu din 17/29 aprilie 1884 — a figurat deseori în concertele artiștilor amatori bănățeni.

Inclus în programele analitice ale claselor de pian și vioară de la conservatoare, creația lui Beethoven a pătruns după 1880 în cercurile artistice românești cu aproape întregul repertoriu de cameră. Astfel, editorul Constantin Gebauer a tipărit ciclul aproape complet (30 de piese) a **Sonatelor pentru pian.** Pe copertă a menționat expres că lucrările sînt „întrebuințate la Conservatoriul din București". Această ediție românească princeps a devenit astăzi o raritate, fapt care explică larga răspîndire a creației lui Beethoven în ciuda tirajului — după afirmațiile presei timpului — destul de mare în comparație cu tipăriturile curente. Dintre toate **Sonatele,** ediții suplimentare a solicitat **Sonata quasi una fantasia,** op. 27, nr. 2 **(Sonata lunii),** lucrare în jurul căreia s-a fabulat mult în revistele românești de la sfîrșitul veacului trecut.

Preluate parțial în 1898 și apoi integral (după 1902) de către editorul Jean Feder, tipăriturile lui Gebauer — excelent executate grafic la Leipzig — au continuat să înfrunte avalanșa importurilor de peste hotare, căci același editor a preferat să achiziționeze aproape întregul repertoriu beethovenian din străinătate. Un catalog tipărit la începutul secolului XX invita melomanii bucureșteni în Calea Victoriei nr. 54, spre a oferi **Sonatele, Variațiunile, Bagatelele pentru pian** în „ediția Conservatorului din Viena" (Cranz), **Sonatele, Concertele pentru pian, Variațiunile, Valsurile, Marșurile, Sonatinele, Rondo**-urile, **Romanțele pentru vioară,** reducțiile pentru pian ale uverturilor **Egmont, Fidelio, Simfoniilor, La Molinara, Für Elise, Serenada** op. 8 — toate în ediția Cotta, partiturile integrale pentru voce și pian ale lucrărilor scenice **Fidelio** și **Egmont.**

Desigur că tipărirea operei lui Beethoven în veacul nostru nu a mai însemnat un „sacrificiu" editorial excepțional, bătălia comercială orientîndu-se acum către îngrijitorii partiturilor. Experiența artistică a marilor virtuoși a pătruns treptat în indicațiile prețioase de digitații asupra pasagiilor-cheie cuprinse în majoritatea tipăriturilor beethoveniene, astăzi colaborarea dintre cercetătorii manuscriselor autografe și tălmăcitorii operei lui Beethoven oferindu-ne ediții definitive exemplare. Fără a ne ocupa de tipăritura românească din secolul XX, nu putem trece totuși cu vederea eforturile încununate de succes ale edițiilor **Moravetz** din Timișoara (în perioada dintre cele două războaie mondiale) și Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din București (după 1958), unde aportul de înaltă calificare a unor muzicieni ca Maximilian Costin, Ionel Geantă, Ovidiu Drimba, Teodor Bălan, a impus tipăritura românească beethoveniană la înălțimea exigențelor contemporane.

Coperta primei ediții românești a SONATELOR de Beethoven tipărite în editura bucureșteană Constantin Gebauer (sec. XIX).

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

Desen de Tia PELTZ

• *În Statele Unite ale Americii au apărut, în anul 1969, 29 579 titluri de cărți, față de 30 387 în 1968. Se menționează că, după o sporire vertiginoasă a producției de carte între 1950—1960, aceasta se menține în prezent în jurul cifrei de 30 000 titluri pe an. Cărțile de învățămînt și colecțiile populare „de buzunar" reprezentînd ediții de opere de valoare certă, sînt cele mai numeroase, edițiile populare obișnuite și traducerile înregistrînd un ușor regres. Din totalul de 1 084 titluri reprezentînd traduceri, 281 sînt traduceri din franceză, 243 din germană și 156 din rusă. În medie costul unei cărți de beletristică (roman) se cifrează la șase dolari, ceea ce reprezintă o scumpire de 50 la sută în ultimul deceniu.*

• *Istoricul francez Albert Soboul, cunoscut și cititorilor români prin traducerea uneia din-tre lucrările sale despre revoluția de la 1848, a publicat recent studiul: „Civilizația și Revoluția franceză I Criza vechiului regim". Autorul prezintă un material deosebit de interesant privind nivelul cultural al societății franceze în secolul al XVIII. Astfel, în 1746, Academia din Rouen punea în discuție problema dacă „este avantajos sau prejudiciabil pentru stat ca oamenii de la țară să știe citi și scrie ?" La această întrebare, Charles Duclos, secretar perpetuu al Academiei franceze răspunde cu un nu categoric motivînd că instrucțiunea dăunează agriculturii în timp ce cunoscutul economist fiziocrat Mirabeau combătea cu înverșunare această „teză" în tratatul „Prietenul oamenilor" în care avare pentru prima dată în limba franceză cuvîntul civilizație.*

• *Un grup de editori din Franța, R.F. a Germaniei, Elveția și Italia s-au întrunit recent la Roma pentru a-și confrunta punctele de vedere asupra „noilor perspective de dezvoltare a tehnicilor audio-vizuale". Cu acest prilej, ei au pus bazele unei „asociații europene" a cărei menire ar urma să fie schimbul permanent de informații, atît în materie de producție, cît și de sisteme audio-vizuale, acțiuni comune etc.*

• *Biblioteca Națională din Paris a intrat de curînd în posesia unui prețios manuscris din secolul al IX-lea, o culegere de evanghelii.*

• *„Jurnalul literar" al lui Stendhal, publicat recent în Franța de Cercul Bibliofilului, pune în lumină aspecte inedite referitoare la anii de formare ai marelui scriitor. Volumul cuprinde crimpeie de lucrări dramatice, meditații, liste de opere citite sau pe care-și propune să le parcurgă, planuri, crochiuri etc. Din acest material documentar se pot vedea ambițiile literare ale tînărului Beyle, la douăzeci de ani, înainte de a fi publicat un singur rînd. El rîvnea să devină „un mare geniu", la aceeași vîrstă se dorea poet comic, îl studia sîrguincios pe Shakespeare citindu-l în traducere și apoi în original.*

• *A încetat din viață, în urma unui accident de automobil, scriitorul american de culoare Louis Lomax în vîrstă de 47 de ani. Lomax pregătea o „Istorie a negrilor" în trei volume.*

MERIDIANE LITERARE

Clepsidra

„CAII"

de Constantin VIȘAN

Parcă au ieșit din Mare !

Știam că trebuie să-i întîlnesc aici, lîngă mlaștinile Comorovcei, dar cînd i-am văzut am avut senzația că s-au ivit din valuri. Caii Mării ! Căci altfel, ai cui ar putea fi ? Ai Pămîntului ? Pămîntul și-a trădat caii. Chiar și pămîntul dobrogean. El, care-i iubea cu patimă. El, care-i plăcea să-i privească alergînd pe drumurile sale fără sfîrșit. Cu coamele-n vînt, cu nările fremătînd de asaltul șîngelui înfierbîntat. El, care le asculta nechezatul pornit din înfiorarea dragostei. Neatent, pămîntul s-a trezit, an de an, cu tot mai puțini cai.

Din fericire, aici, la Mangalia, s-a păstrat o revelație a lor, o oază a gingășiei. Aici și în alte cîteva locuri din țară te poți duce să privești caii. Să le admiri eleganța trupului, agilitatea picioarelor, beția galopului, arcul majestuos al gîtului... Și gingășia botului de catifea.

Știam că se află la marginea mării, dar cînd i-am văzut mi-au apărut ca o revelație, ca o descoperire arheologică. Ce mult semănau caii hergheliei de la Mangalia cu cei din basoreliefurile de piatră ale Muzeului din Constanța.

Mi-am tăiat drum printre ei, mai întîi cu prudență. Nu mai umblasem de-atîta vreme prin preajma lor și mă gîndeam că poate-și vor fi schimbat obiceiurile. Mai staționici, mai încrezător, caii s-au lăsat mîngîiați. Și cum să te mai desparți de mînzul cu botul mai mătăsos ca un obraz de fată ? Cum să nu rămîi la nesfîrșit lîngă liniștea curată a gîtului său cu gingășii de căprioară ? Sau cum să te rupi de lîngă freamătul acestui armăsar pur sînge arab ? E în tot trupul lui numai sete de viteză. Și cîtă inteligență în ochii acestei săgeți albe !

Caii... Au mai rămas, aici la Mangalia, sau la Simbăta, lîngă munții albaștri ai Făgărașului și lîngă meterezele Sucevei, ca o evocare permanentă a cavalcadelor istoriei noastre. Au fost apărați și salvați cu îndîrjire, cu sacrificii, de o dragoste care nu se putea lăsa strivită complet de nefericita idee a inutilității cailor. Și acolo unde au reușit să supraviețuiască, se dovedesc extrem de utili. Tractorul, camionul, mașinile în general, nu pot face totul. Și-apoi, caii sînt frumoși... Sînt blînzi... Sînt prietenoși. Caii împodobesc pămîntul. Și pe oameni îi învață gingășia. Caii au fost odată zeii acestui pămînt. Singurii zei serviți cu sfințenie de țărani. Pe litoral, i-am întîlnit și înhămați la cîteva trăsuri ivite parcă din peisajul orășelelor de altădată. Pînă și în această ipostază, e drept cam tristă, caii sînt frumoși. Produc bucurie copiilor. Numai lor ?

Aș propune să reintroducem trăsurile în oraș. Sau măcar pe unele străzi. Pe una singură. Strada cailor. Ar fi un spectacol de o mare gingășie. Lui Luchian îi plăceau caii.

Dar cui nu i-au plăcut caii în istoria românească ?

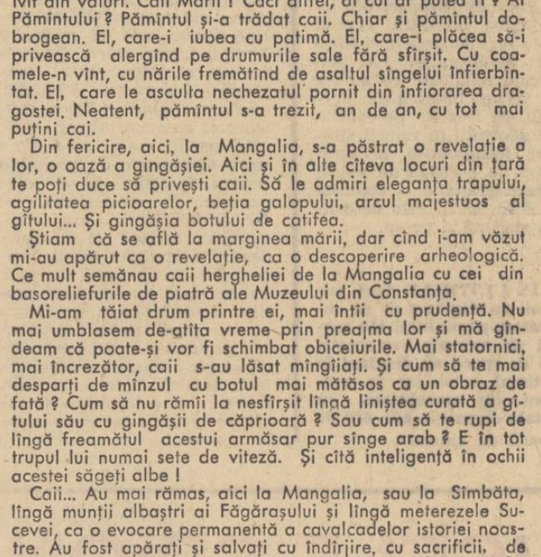

Geneviève Grad, sau actrița despre care s-a spus că a încetat să mai fie o vedetă-obiect

ECOURI • ECOURI

„INTOLERANȚA 1920" se intitulează filmul dedicat vieții lui Sacco și Vanzetti. În rolul lui Sacco a fost distribuit Gian Maria Volonté, pe cînd pentru celălalt rol, regizorul Giuliano Montaldo caută încă interpretul.

DUPĂ O ÎNTRERUPERE de mulți ani, Lucia Bose, reintoarsă pe platourile italiene, a primit numeroase propuneri. În aceste zile, ea a terminat rolul ce îl deține în filmul lui Carlo Tuzii „Ciao Gulliver".

O fotografie care probează că Annie Girardot rămîne fascinantă și, mai ales, surprinzătoare.

Christofer Jones, care a fost întîi ajutat apoi handicapat de asemănarea sa cu James Dean, se dovedește un actor excelent în „Oglinda spionilor". Actualmente, el interpretează rolul principal în „Fiica lui Ryan" avîndu-l ca partener pe Robert Mitchum și ca regizor pe David Lean.

MYLENE DEMONGEOT va continua să filmeze în regia soțului său Marc Simenon (fiu al celebrului autor de romane polițiste). „Comoara lui Pineda" va fi titlul viitoarei pelicule pe un scenariu de Alphonse Bondard.

VIAȚA POETULUI ARTHUR RIMBAUD va fi evocată pe ecran în filmul regizorului Nelo Risi. Este o coproducție anglo-italiană în care joacă David Hemmings (revelația lui Antonioni din „Blow-up") iar exterioarele vor fi turnate în Anglia, Italia, Etiopia.

MARINA VLADY va interpreta rolul titular din „Sapho" după Daudet, filmul pe care îl turnează în Camargue regizorul Georges Farrel.

Aviziер

LA TELEVIZIUNE, ciclul „Parodii muzicale" a fost inaugurat cu : „Vreți să vă distrați sîmbătă seara ?", parodie muzicală de O. Sava, după comedia „Afacerea din strada Lourcine" de E. Labiche, în regia Sandei Manu.

Vor urma, programate o dată pe lună : „Odiseea", — producție italiană, „Moftangiii lui Conu Iancu", scenariu care va cuprinde o suită de schițe din opera lui I. L. Caragiale tratate în parodie muzicală, „Spaniolii în Danemarca", parodie muzicală după nuvela lui Prosper Merimée. „Vodevil 1970", parodie muzicală după comedia „Franțuzitele" de Facca, „Ce înseamnă să fi... frumos !" după „Apollon de Bellac" de J. Giraudoux, „Epilog la Romeo și Julieta", parodie după comedia „Actul al VI-lea" de D. D. Pătrășcanu, „Cei trei mușchetari" (producție italiană), „Mielul turbat... a doua oară", parodie muzicală după comedia lui Aurel Baranga.

H. NICOLAIDE, la 63 de ani, își continuă neobosit activitatea scenică. Acum se pregătește pentru un nou spectacol muzical. „Voi rămîne credincios revistei, dacă... opereta nu va folosi toate mijloacele de seducție. Între timp, plănuiesc un „musical". Să nu uitați că am merite de precursor în această direcție. Cu mulți ani în urmă, în spectacolele mele muzicale mă inspiram de la clasici".

IN LUNA SEPTEMBRIE, păpușile vor face „băi de mare" la Festivalul teatrelor de păpuși de la Constanța. Reținem din agenda festivalului prezența teatrelor : Țăndărică, Oradea, Tg. Mureș, Cluj, Arad, Craiova, Ploiești, Brăila, Galați, Bacău și, evident, gazda — Constanța.

TUDOREL POPA are o vacanță „fierbinte". A fost recent distribuit în „Zadarnicele chinuri ale dragostei" de Shakespeare (unde joacă rolul lui Holofernes — avîndu-l drept partener direct pe Florin Vasiliu), îl întîlnești pe platourile de filmare unde, sub bagheta cunoscutului regizor vest-german W. Staudte, deține rolul unui vînător de foci într-un film după Jack London. Între timp, a mai îmbrăcat și costumul lui „Paganel" din Val Vîrtej și vocea radiofonică a profesorului „Știe Tot".

— Cum îți petreci timpul liber, Tudorel ?

— Cu probleme de matematică !

Desene de M. OPROIU

CASA CENTRALĂ A CREAȚIEI a editat nu de mult un nou stoc de piese într-un act : „Maria" de Horia Lovinescu, „Prețul" de Ion Băieșu, „Scînduri pentru tron împărătesc" de Gheorghe Vlad, „Mansarda" de Dan Tărchilă, „Mireasa cu mașină" de Hans Kehrer, „Ponticele" de Valentin Munteanu și piesa polițistă „Răpirea" de Ștefan Berciu.

Important e nu numai faptul că au apărut, ci și să fie jucate De altfel, Festivalul „I. L. Caragiale" bate la ușă...

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 16 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Vara copiilor. 10,00 Viața satului. 11,15 În reluare, la cererea telespectatorilor: Recital Pia Colombo. Recital Dan Spătaru. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Emisiune în limba maghiară. 17,00 Microavanpremiera. 17,05 „La stejar, la rădăcină". Muzică populară. 17,30 Jocurile balcanice de atletism (Interviziune) Transmisiune directă de la Stadionul Republicii. 19,40 Telejurnal. 20,10 Moisei — un sat erou. Reportaj TV. 20,25 Film artistic: Omul în alb, cu Alec Guinness. Premieră pe țară. 21,50 Omagiu Patriei Versuri din creația poeților noștri contemporani. 22.05 Selecțiuni de la Festivalul de muzică ușoară — Split 1970. 22,55 Telejurnal. Telesport.

PROGRAMUL II: 20,00 Teatru TV : „Seara, tîrziu, în tipografie" de Al. Mirodan. 20,30 Arte frumoase. 21,00 Din tezaurul baletului românesc. 21,40 Desene animate. 21,55 Reluarea serialului de simbătă seara (III).

LUNI 17 AUGUST

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Întîlnire pe portativ. Program artistic susținut de elevii școlilor de muzică din Capitală. 18,35 Performanțe științifice ale secolului XX. Pînă la 20 miliarde de ani-lumină. 19,00 Actualitatea în economie. Anul XXVI — Mari obiective economice. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 19,50 Agenda politică. 20,00 Roman foileton : „Iluzii pierdute" (V). 21,00 Emisiune-concurs „7 întrebări" 21,50 Jucării fermecate. Scurt-metraj artistic realizat de studiourile de televiziune sovietice. 22,15 Telejurnal. 22,30 Rampa.

MARȚI 18 AUGUST

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Cutezătorii în drumeție. 18,20 Aplauze în vacanță. 18,45 Studioul artistului amator. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Seară de teatru : „Un pumn de caise" de Eugen Barbu. 21,00 Beethoven și frumusețea simfoniei. 21,35 Prim plan : Gheorghe Goina — presedintele CAP Sintana — Arad 22,05 Melodii pe rampa de lansare. 22,35 Treptele Bîrzavei — film TV. 22,55 Telejurnal.

MIERCURI 19 AUGUST

18,00 Microavanpremieră 18,05 Universal-șotron. 18,30 Apa trece... oamenii rămîn. Film realizat de redactorii și operatorii Televiziunii în mai-iunie 1970. 18,55 Partid, pavăza mea. Cîntece patriotice. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Telecinemateca: „Visul unei nopți de vară". În rolurile principale : Olivia de Havilland și James Cagney. 21.50 Al VI-lea Festival național de folclor. 22,10 Contemporanii noștri. Reportaj-anchetă 22,40 Gala marilor interpreți români: Magda Ianculescu. 23,05 Telejurnal.

JOI 20 AUGUST

PROGRAMUL I : 10,00 Reluări la cererea telespectatorilor. Roman-foileton : „Iluzii pierdute" (III) 11,00 Dana 64. Reportaj TV. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,25 La volan. 18,40 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri, 19,30 Telejurnalul. 20,00 Roman-foileton „Moara de pe Pad" (IV) 21,00 „Patrium carmen". Emisiune-concurs de formații corale. 21,30 Lumea între cele două războaie mondiale. Film TV. 22,15 Microrecital Roxana Matei și Luigi Ionescu. 22,30 Emisiune literară. 22,55 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,00 Evocări literare Un mare patriot : Vasile Alecsandri. 20,15 Tineretul la rampă. În preajma concursului „George Enescu" — 1970. 21,00 „Chopiniana". Interpretează ansamblul de balet al Teatrului „Kirov" din Leningrad. 21,25 Film serial : „Trei prieteni" (IX).

VINERI 21 AUGUST

18,00 Microavanpremieră. Emisiune de știință. 18,25 Căminul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film artistic: „Prea mic pentru un război atît de mare". 21,20 Cununa de pe Somes. Comori ale cîntecului și dansului popular românesc. 21,35 Victorie în mai. Film TV. 22,20 Vedete ale „Cerbul de aur" 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 22 AUGUST

PROGRAMUL I : 17.00 Emisiune în limba germană 18,00 Emisiune pentru tineret. 19,00 Revista revistelor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Orașul ferestrelor deschise : Sighișoara. Reportaj TV. 20,20 Țara în ajunul marii sărbători. 21.00 „Evadarea" de Leonida Teodorescu. 22,15 Oaspeți ai cîntecului românesc. 23,00 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II : 20,00 Antologie lirică Versuri închinate partidului și patriei socialiste. 20,15 Rapsodia română Trepte spre lumină. Emisiune muzical-coregrafică. 20,45 „Achiziția familiei", comedie producție a studiourilor poloneze. 21,15 Opereta are cuvîntul. 21,35 Cu dansul pe meridianele lumii Film de balet, producție a studiourilor de televiziune din R.P. Bulgaria.

EMOȚIILE DUMNEAVOASTRĂ OCHII DUMNEAVOASTRĂ

Convorbire cu prof. dr. PETRE VANCEA

Despre dv, tovarășe profesor, am auzit opinii extreme. Sînteți fie lăudat fără rezerve — m-aș referi ca un exemplu, între altele, la o serie de articole apărute în acest an în revista Familia —, fie contestat cu aceeași pasiune. Care este, după părerea dv., cauza ?

— Nemulțumirile pe care le-am stîrnit se datoresc faptului că sînt și... ziarist. Articolele critice pe care le-am scris, bineînțeles nu mi-au atras simpatii. În ce privește laudele, bănuiesc că ele au fost generate de activitatea mea științifică.

— Vă considerați un terapeut prin excelență sau om de știință ?

— Un cercetător în domeniul științei, desigur.

— Ați făcut greșeli în activitatea dv. ?

— Cine n-a făcut ?! Cel care va spune că nu a făcut niciuna niciodată, minte.

— Știm tovarășe profesor că sînteți autorul a peste 600 de lucrări în domeniul oftalmologiei, că anul trecut vi s-a decernat „Medalia de aur a Trachomului 1969" pentru rezultatele obținute în această boală gravă, și că, tot anul trecut ați fost ales membru al prestigioasei Academii germane Leopoldina, care numără, printre membrii ei, remarcabile personalități din toate domeniile științei. Vă propunem ca tema interviului nostru să fie una dintre problemele, am spune de maxim interes: psihicul și îmbolnăvirile. Se vorbește mult, în ultimul timp în deosebi, de această strînsă interacțiune. O serie de boli grave sînt favorizate de o agresiune asupra psihicului. Există și în domeniul „ochilor" această interacțiune ? Sau, mai concret, care este relația între strabism și psihologia bolnavului ? Poate o emoție puternică să declanșeze strabismul?

— Problema a fost desigur studiată. Dar pentru a înțelege mai bine tulburările echilibrului muscular — acesta este strabismul — care survin ca o consecință a alterațiilor funcționale ale cortexului cerebral este poate util să amintim pe scurt care sînt bazele anatomo-fiziologice ale viziunii binoculare. Se înțelege prin vedere binoculară facultatea pe care o posedă cortexul cerebral de a reuni într-o senzație unică cele două imagini pe care fiecare retină o dă separat. Această facultate se obține încet, gradat, printr-un reflex condiționat, în timpul primilor ani de viață. Dezvoltarea depinde de integritatea anatomo-fiziologică a analizorului optic și a aparatului neuromuscular care îi este anexat.

— Se spune că copilul în primele luni vede imaginile plate, ca un film de desene animate din hîrtiuțe decupate.

— Da. Noi spunem că noul născut are o percepție vizuală panoramică. Cu timpul — și tot odată — cele două focare de excitație similare apar într-un mod repetat și simultan. Se stabilește astfel o legătură temporară. Prin această legătură cele două senzații optice fuzionează într-una singură, realizînd vederea binoculară. Dar dacă din diferite motive, legătura temporară între aceste două focare de excitație corticală nu se poate stabili. copilul va adopta un tip de vedere monoculară, care este, din punct de vedere filogenetic, mai veche. Așadar strabismul este deviația celor doi ochi de la poziția coordonată binoculară.

— Este firesc să considerăm că și în acest caz tot cortexul cerebral este, în ultimă instanță, cel care controlează paralelismul celor două axe vizuale. De aci și întrebarea dacă motive psihologice pot determina declanșarea strabismului, alături de alte cauze mult studiate ?

— Fără îndoială. Sînt autori care consideră această boală ca o anomalie pur funcțională. S-a observat, de pildă, că strabismul dispare în timpul somnului sau sub narcoză.

Un cercetător englez a arătat că strabismul de natură psihică apare mai ales după vîrsta de 8 ani. 7% dintre aceste cazuri sînt de natură imitativă. Se citează cazul a doi frați. Cel mare suferă la un moment dat de strabism, ca urmare a unor grave tulburări de refracție. O săptămînă mai tîrziu se observă o deviație strabică similară la cel mic, fără ca aci să fi existat o tulburare organică pentru a-l explica. Printre alte cauze psihice, cercetătorul englez — e de altfel o femeie Mary Pugh — arată că strabismul poate să fie urmarea unei gelozii în 10% din cazurile observate, unei spaime sau unui șoc (26% din cazuri) și aceasta mai ales la copiii care cresc într-un mediu de psihopați, într-un mediu în care părinții sînt extrem de nervoși. Iar într-o altă lucrare se pot întîlni cazuri care prezintă tulburări de vedere de natură psihogenă. De pildă cazul unui avocat de 28 de ani care suferă de un strabism ca urmare a unei psihoze create de neînțelegeri familiale. Personal cred că dacă factorul psihologic este cel ce declanșează strabismul, apariția acestuia este favorizată însă de prezența concomitentă a altor factori, ca de pildă tulburările de refracție. Și aș cita din practica mea medicală. Un copil M.B. în vîrstă de 9 ani, prezintă un strabism convergent alternant care a început în urmă cu 8 luni. Era pe cîmp. Păzea vitele. O ploaie torențială cu fulgere și trăznete. Un alt copil de aceeași vîrstă și mai multe animale au fost trăznite „sub ochii" băiatului. După furtună a fost găsit zăcînd, fără cunoștință. Cînd și-a revenit, avea o puternică deviație convergentă. Examenul medical a arătat că este aci un strabism de natură psihogenă care s-a adăugat la un fond de tulburări de refracție.

— În concluzie: un șoc psihic pe un fond organic propice și strabismul este declanșat. La rîndul lui strabismul influențează psihicul copilului ?

— Fără doar și poate. Vă voi povesti cîteva cazuri tot din practica mea medicală. O fetiță, în vîrstă de 8 ani suferă de un strabism convergent concomitent. Părinții cer cu insistență o intervenție chirurgicală, căci au observat că deficiența oculară are o influență asupra comportamentului. A devenit mai închisă, retrasă. La școală lipsește săptămîni întregi și evident, nu face nici un progres la studii. Părinții nu știau nimic de aceste absențe. Fetița e întrebată. Inîi neagă, pentru a recunoaște apoi că fugea de la școală pentru că nu putea suporta ironiile colegilor săi și chiar, nu arar. bătăile și injuriile. Nu îndrăznise să mărturisească toate acestea părinților. Pleca dimineața cu ghiozdanul, la orele școlii, rătăcea pe străzi pînă la prînz... După intervenția chirurgicală, care i-a corectat vederea, copilul și-a schimbat pe de-a întregul comportamentul său. Un băiețel, S.C., de 10 ani, care suferea, de asemenea, de strabism, de la naștere, era teroarea colegilor mai mici. După operație, copilul a început să învețe mai bine, a încetat să-i maltrateze pe cei mai mici ca pînă atunci, ba chiar dimpotrivă, a devenit protectorul lor. Totodată însă, în clasa sa, a devenit impertinent cu profesorii, neascultător, antrenîndu-i pe colegii săi la acte de indisciplină. O fetiță care înainte de operație evita să se privească în oglindă, era neglijentă, indiferentă, după operație a devenit nu numai cochetă, dar pur și simplu frivolă. Deși învăța bine, devenise acum indiferentă la școală.

Iată cîteva cazuri care ilustrează credem suficient influența pe care o are strabismul asupra comportamentului. Am arătat, după observarea a nenumărate cazuri, că tulburările nervoase ale strabicilor, fără a constitui adevărate psihoze, demonstrează cu toate acestea că echilibrul psihic al acestor bolnavi este profund tulburat. Pe acest teren de excesive rezonanțe rezultatul operator acționează în majoritatea cazurilor în sensul unei restabiliri a echilibrului psihic normal sau aproape normal. Dar alteori, mai ales acolo unde rezultatul operator este o supracorecție, care schimbă caracterul deviației strabice, se intîmplă o agravare a fondului psihopatic.

— Așadar poate vindeca consecințele nevropatice dar se întîmplă să le și agraveze. Soluția ?

— Atitudinea profilactică. Cu alte cuvinte, trebuie corectat strabismul înainte ca să se producă dezechilibrele psihice care îi sînt caracteristice, adică, înainte ca ambianța școlară sau familială să trezească în strabic conștiința propriei sale infirmități. Se poate atinge acest scop respectînd două deziderate : în primul rînd educația mediului familial al copilului strabic, și în al doilea rînd, intervenția chirurgicală sau tratamentul orthoptic precoce, care trebuie, în mod obligator, să se facă în perioada preșcolară.

— Cît de devreme ?

— Am operat cu rezultate excelente copii între un an și opt ani.

— Pentru că sîntem în acest domeniu, ne este greu să nu vă punem întrebarea: cărui factor îi datorăm culoarea ochilor ?

— Indiferent de culoarea ochilor, vom găsi unul și același pigment. De densitatea pigmentului irian depinde culoarea. Dacă pe un mm pătrat vor fi cincisprezece granule, ochii sînt albaștri, dacă vor fi optzeci de granule — ochii sînt căprui, aceasta, evident, schematic vorbind.

— Ce determină această „aglomerare" de granule sau puținătatea lor ?

— Este o problemă de apărare a retinei contra acțiunii nocive a razelor ultraviolete. Nordicii au ochii albaștri pentru că intensitatea razelor solare nu este pentru acea parte a globului atît de mare încît ochii să aibă nevoie de o protecție mai mare.

— Dar în regiunile temperate ? De ce aici avem oameni cu ochi albaștri, verzi, căprui deschis, închis ? Intensitatea razelor solare este cam aceeași.

— Evident, în toate cazurile intervine și un factor ereditar. Mecanismul acestuia n-a fost complet elucidat.

— Știm că transplantul de ochi nu este posibil...

— Nu, desigur. Doar de cornee și tehnica acestui transplant este astăzi bine pusă la punct, a intrat, ca să spun așa, în practica curentă.

— Mărturisesc că citind despre terapia tisulară prin ETO, sub formă de extract total al globului ocular, gîndul m-a dus la transplant. Ce înseamnă aci „extract total de ochi" ?

— Este un produs — extract alcoolic de bovine preparat după o tehnică pe care am inițiat-o. Îndată ce animalele sînt omorîte, globii oculari extrași sînt tocați. Această „tocătură", este acoperită de 2—3 părți de alcool de 96° și ținută timp de 24 de ore. Apoi filtrată și supusă evaporării complete. În final se obține un lichid citrin, limpede. Din punct de vedere chimic este un extras lipodic fără fracțiuni proteice. Despre influența pozitivă a acestei terapii tisulare nu cred că mai e nevoie să insist. „Produsul ETO după tehnica prof. dr. Petre Vancea" a devenit bine cunoscut peste hotare.

Din păcate valorificarea economică pentru țara noastră este deficitară. În pofida nenumăratelor mele diligențe, înregistrarea invenției cerută la 31/05/1968 nu a fost nici pînă azi făcută. Biofarmul nu a luat măsuri de protecție a invenției peste hotare. În timp ce formalitățile întîrzie, produsul continuă să se vîndă în străinătate, neprotejat, deci fără beneficii pentru țară — cum e firesc să fie. Dar fără îndoială, sau cel puțin eu nu mă îndoiesc, sînt probleme bine cunoscute și vor trebui să-și găsească o rezolvare grabnică. Dar aceasta este o altă poveste.

Catinca MUSCAN

Știința și viața

ZOO

Sare amară

de Pop SIMION

Pasărea-secretar (Sagittarius serpentarius), reporterul de savană al agenției de presă „The Jungle", primi acest ultimatum profesional : i se cerea un reportaj senzațional, cu mare priză la public. Tema : senzație, mister, groază — decurgînd din profilul și orientarea numitului trust). După febrile investigații (consultă mari rechini de presă, oficii de ocultism, astrologi, computere), Pasărea-secretar zbură cu destinația Florida—Miami, unde o vietate necunoscută, un moluscoid, făcea, zice-se, lucruri incredibile. Ce anume, nu prea știa. Avea să afle la fața locului.

Sosi, îl văzu (era un melc pistruiat, de mari dimensiuni, cu căsulia supraetajată) ; lovi cu pliscul în țuguiul cochiliei lui, adresîndu-i-se : „Hei făptură, aud că faci minuni. Cine ești, de unde vii și ce vrei ?".

Marele melc stătu o secundă, se legănă în cărnurile macre, își rulă antenele pe verticală (o fi văzînd din coarne ?), după care vorbi bălos, cu dezinvoltură : „Sînt Ahotina fulica, Melcul-de-pămînt, originar din Africa răsăriteană. Ratiunea existenței mele este marșul".

„Ce te mînă ? (întrebă Pasărea-secretar) Foamea de spațiu, de cunoaștere, de aventură, de divertisment, de victorie sau foamea-foame ?"

...Toate acestea, plus una : batjocura !" declamă cleios tiritorul.

„Ești un monstru ! (erupse Pasărea-secretar). Va trebui să-mi spui, să spui tot, să mi te desconspiri, sînt reprezentant al presei de scandal. Debitează-mi isprăvile tale !"

„Cu aleasă plăcere ; scandalul public e pe gustul meu (zise Ahotina fulica, instalîndu-se în acest lung discurs, pe care Pasărea-secretar îl înregistră fidel, sunet cu sunet, ca nimic să nu se piardă din neagra spovedanie). M-am stabilit în peninsula asta de curînd, călătorind în geamantanul lui Păr-ciufulit-buze-roșii, progenitura unui bogătaș (nu-i divulg numele), care își petrecu vacanța în Haiti, pe țărm însorit și plajă portocalie, penultimul meu domiciliu. Aici mă găsi băiatul acela, mă izbi cu piciorul, mă privi de aproape, îi plăcu mutra mea, mă luă cu el ; fapt e că mă trezii, cu încă doi ca mine, în geamantan și, mai departe, în Lumea Nouă, unde muma lui Păr-ciufulit-buze-roșii, o blondă isterică, ne azvîrli pe tustrei în grădina vilei. Inauguram astfel destinul modern al existenței mele, afacerea pe picior mare, marșul asupra orașelor. În prima săptămînă am ras superbul cartier, devorînd totul, dar absolut totul : iarba, citricele, rezervația de magnolii, umbrelele de pe plaja internațională, afișele, coaja dulce a copacilor și, de ce nu ? stratul de var al caselor (calciu cu care îmi consolidez cochilia). Îmi prieste aici, sporesc și mă înmulțesc cu o voluptate nouă, imposibilă în estul african, unde am numeroși dușmani naturali ; într-un singur an, noi, cei trei emigranți, am produs un miliard de urmași. Și nu e primul caz ; am un șir de alte isprăvi similare. La începutul ecolului trecut am prins vad în insulele Mauritius și Reunion, pe care le-am tuns, literalmente, nu mai aveam ce face acolo ; am plecat în India, prin contrabandă, fixîndu-mă pe bordajul unui vas care tocmai se îndrepta într-acolo. În spațiul hindic am distrus recoltele, ca să mă întind imediat pe întregul continent asiatic. În cîteva decenii am devorat insulele Comore, Ceylonul, pătrunzînd în Malaya, unde am topit plantațiile de ceai, bananierii, culturile de cafea, arborele de cauciuc heveea (un deliciu !), portocalii. Deceniul patru mă găsește în China, ca după nici cinci ani, să ajung, salt cu salt, în Jawa, Sumatra și Hawai. Japonezii, care se dau în vînt după melci prăjiți, m-au colonizat în Insulele Mariane ; am populat acest loc, de unde aveam să-i însoțesc pe soldații americani demobilizați, ca să debarc pe țărmul american al Pacificului, în iadul de foc californian, spațiu total neprielnic, unde nu mă puteam acomoda. Aveam să revin totuși în America mai tîrziu, în chip ocolit, prin Haiti ; e vorba de aventura mea cu avel Păr-ciufulit-buze-roșii, care m-a adus aici. Ce n-au încercat americanii să mă distrugă ! M-au bombardat cu chimicale, m-au cules, m-au stîrvit — zadarnic. Ultim remediu : au adus din Africa răsăriteană un întreg popor de broaste-cu-gușă-dublă, dușmanul meu neîmpăcat, acolo, la locul de baștină. Dar sosind aici, broaștele-cu-gușă-dublă (ironia sorții !) și-au găsit o hrană mult mai apetisantă. Am o biografie captivantă. Te inspiră, nu-i așa, Pasăre-secretar ? Vei scrie despre mine, sînt sigur, nu însă înainte de a înțelege acest adevăr : echilibrul biologic îl poți strica, dar nu și reface. Întreb : cine a spus că sîntem inerți, molatici, blînzi, lipsiți de voință și nevigurosi ? Uite că vă înșelați amarnic ! Avem orgoliu nemăsurat, sîntem vitali, purtători ai unei energii ascunse, proliferarea și viteza noastră de viață merg în progresie astronomică, nimeni nu ne poate pune stavili. Supremația noastră rezidă în cantitate și dispersiune : împinzim, cîștigăm poziții, avansăm centimetru cu centimetru. Un halou moluse se întinde, iată, pe trupul sferoidal al planetei, ocupînd geografia pas cu pas. Pe unde trecem, nu observi ? întindem dire, centuri și piste de argint, bala noastră de marș. Gustul de migrațiune s-a dezvoltat lent și sigur, conjurația e ireversibilă ; e și motivul pentru care exultăm cu atîta sfîntă nerușinare, curgem lavă rece, spre voi, peste voi, în voi, copleșindu-vă cu aluatul nostru celular. N-aveți arme contra acestei campanii de expansiune".

„Taci, Ahotina, ființă scelerată ! (strigă Pasărea-secretar înspăimîntată la culme). Parcă am mai auzit această sinistră frază".

„Pe mine nu frazele mă interesează, nu expresia (își reluă celălalt discursul funest). Vom întemeia un univers molusc. Toate edificiile se vor construi în stil Ahotina, avînd formă conică, de cochilie. Vehiculele viitorului vor fi glisante, alunecînd pe bală argintie, patent molusc. Mediul, tot mai murdar și mai viscos al lumii ne va fi prielnic, în el ne vom simți de minune. Ne vom înmulți prea rapid ? Explozia demografică ne avantajează : mai avem de populat Europa și Australia".

„Și după aceea ?" întrebă Pasărea-secretar, vibrînd din toate celulele..

„După aceea ne vom fixa de o navă astrală, un vehicul spațial oarecare va lua (din greșeală ori nu) două-trei exemplare ale speciei mele, ducîndu-le pe o altă stea, unde vom porni marșul contra galaxiei, contra sistemelor, contra infinitului" (Punct).

Relatarea apăru în The Jungle, sub titlul „De vorbă cu Ahotina, monstrul moale". Pasărea-secretar cunoscu, în numai cîteva ore, un succes fulminant. Ideea de teroare și mister îngrozea vietățile, fascinîndu-le în același timp. Scrierea fu reluată în alte ediții, tiraje, limbi și publicații, fiind considerată cea mai răsunătoare dezvăluire a anului. Autoarei i se atribui premiul „Bulitzer", fără a se produce însă decernarea propriu-zisă : somptuosul parc în care avea să se petreacă ceremonia, în prezența unei mari asistențe, fu invadat de melci, care mîncară pajiștea gardul geometrizat, scaunele pliante, scena, inclusiv prestigioasa diplomă.

Atunci apăru, de unde din neunde, Miriapodul panamez, cel cu 784 de picioare (un savant de marcă) vorbind intrigat : „Ce naiba, domnilor ?! Presărați împrejurimile cu sare amară. Nu vedeți că vă copleșesc melcii ?".

Intrusul fu luat de după ceafă și azvîrlit cît cîlo. Tulbura solemnitățile.

Pe platouri

„SERATA"

Această lună de vară, spre sfîrșitul căreia vom celebra înfăptuirea mărețului act istoric de la 23 August 1944, află pe platourile de la Buftea un nou film artistic românesc în curs de turnare: „SERATA", după un scenariu și în regia Malvinei Urseanu. Cu numai cîteva zile în urmă, pe platoul I, în decorul amplu instalat aici, am putut asista la debutul filmărilor.

— „Serata" 105/1 !

Zgomotul sec al clachetei dă semnalul unei mișcări în evantai a numeroaselor personaje feminine — printre care se găseau numai doi bărbați — în acest somptuos interior în care are loc serata. Cu minuția ce o caracterizează, autoarea filmului reia de mai multe ori scena, astfel încît fiecare detaliu să fie implinit și marcat cu rigoare artistică. Ceea ce, determină la un moment tîrziu al amiezii exclamația :

— Haideți, încă o dată! Acum filmăm de-adevăratelea.

Se trage cadrul, se sting orgiile de lumini și toată lumea elegantă, în rochii lungi, videază platoul în căutarea răcoritoarelor. Extenuată, regizoarea se așază într-un fotoliu. Cu un efort de bunăvoință, răspunde cîtorva întrebări.

— Mai întîi, unde ne aflăm aici ? Este o ambianță care trezește curiozitatea...

— Sîntem pe locul acțiunii, ce se desfășoară în casa unei personalități a epocii, undeva în împrejurimile Capitalei.

— În ce constă acțiunea ?

— Sub pretextul unei serate a Crucii Roșii în seara istoricului eveniment de la 23 august 1944, se întîlnesc aici personaje al căror destin este strîns legat de ceea ce s-a înfăptuit atunci.

— Dacă vă amintiți, anul trecut, cu prilejul primei săptămîni a filmului românesc în Franța, un critic făcea observația că în filmul „Gioconda fără suris" respectați acea regulă „de aur") a dramaturgiei clasice — unitatea de loc, de timp, de caractere. În structurarea acestui film, o veți aplica din nou ?

— Da. Dar nu în chip deliberat. Așa s-a născut scenariul. „Serata" își începe acțiunea, evident, seara și se termină în zorii zilei următoare. Acesta-i filmul.

— La realizarea filmului „Serata" pe ce echipă vă bizuiți ?

— Colaborez cu aceeași echipă de la „Gioconda". Imaginea este semnată de Nicolae Girardi. Decorurile aparțin arhitectului Nicolae Drăgan, costumele lui Ivancenco, iar muzica lui Oschanitschy.

— Distribuția ?

— Am în film multe roluri de primă importanță astfel încît și distribuția e numeroasă : G. Mottoi, G. Kovacs, Cornel Coman, Mihai Pălădescu, Roxin Ion, Silvia Ghelan, Mihaela Juvara, Silvia Popovici, Lucia Mureșan, Gilda Marinescu...

• Cînd va fi gata ?

— La sfîrșitul lui decembrie. Sîntem încă din aprilie în producție.

Pe platou l-am întîlnit și pe Aurel Mihailopol, fotoreporterul revistei „Cinema". De astădată ținea în mîini un aparat fără peliculă : nu venise să fotografieze, ci să intre el însuși în raza reflectoarelor. Încă un debut, sperăm, cinematografic !

Eugen ATANASIU

Doi actori celebri, Gabin și Delon, într-un film nu mai puțin celebru : „Clanul sicilienilor"

ECOURI

SUB TITLUL NEOBIȘNUIT „Genunchiul lui Claire", în prezent se turnează un nou film francez în care vedeta principală este Jean-Claude Brialy. Va fi povestea unui om în vîrstă de 35 de ani de care s-au îndrăgostit... două tinere fete. Regia — Eric Rohmer.

●

„DRUMUL SPRE SALINA" se va intitula noul film al lui Georges Lautner, jucat de Mireille Darc și Rita Hayworth.

●

ROMAIN GARY, cunoscutul romancier și cineast, pregătește două noi filme : „Pericol total" (cu Jean Seberg) și „Explicația finală", a cărui acțiune se va desfășura în Africa.

LA HOLLYWOOD și-a început activitatea „Black Star Production", societatea independentă, finanțată de cineaști de culoare.

●

Gillian Hills, descoperită de Vadim în „Legăturile primejdioase 1960.", a fost aleasă de regizorul Georges Franju pentru principalul rol feminin în filmul „Greșeala abatelui Mouret", după Zola.

●

S-AU ÎNCHEIAT turnările la noua coproducție italiano-vest-germană „Portretul lui Dorian Gray" după romanul lui Oscar Wilde, (regia Massimo Dallarmo). Pe generic : Helmuth Berger, Marie Liljedahal, Richard Todd, Margaret Lee, Isa Miranda.

●

MICHEL SIMON a fost solicitat de regizorul Serge Korber pentru rolul principal într-un film care va fi realizat pe baza unui scenariu după romanul „Le beau rivage" de Rene Fallet.

●

VANESSA REDRAVE și soțul său Franco Nero s-au reîntîlnit pe platourile de filmare (după „Un colț liniștit la țară") în „Dnop Out" în regia lui Tinto Brass. Este povestea unui evadat a cărui inocență va fi dovedită de cuceritoarea actriță.

DE DOUĂ ORI „ILUZII PIERDUTE"

Scriind romanul „Iluzii pierdute" — al optulea din cunoscuta „Comedie umană" — într-o epocă în care ziariștii parizieni atacați de el cîndva, se răzbunau atacîndu-l, Balzac se simți ispitit să-și povestească viața și iluziile sale înșelate. Iluziile propriului debut — întocmai ca și Lucien el flămînzea la 20 de ani —, iluziile dragostei — o iubea pe d-na Hanska, — „Străina" de care era veșnic despărțit —, iluziile unei vieți aparent opulente — avea 42 de perechi de mănuși, dar tot atîția creditori —, iluziile și deziluziile sale de om de acțiune, nerealizat în afara cărților sale. Poate de aceea încercînd să rămînă credincios autorului, realizatorul filmului a pus accentul pe figura lui Lucien de Rubempré, imagine destinată de Balzac să-l reprezinte.

Maurice Caseneuve, regizor, autor al adaptării și al dialogului „Iluziilor", și-a pregătit ecranizarea pentru televiziune timp de doi ani. El a folosit în cele cinci luni cît a durat turnarea, 135 de actori, 635 de figuranți, 1 200 de costume și 18 decoruri. Munca foarte serioasă depusă pentru redarea fidelă a epocii, precum și mijloacele de care a dispus, promiteau un spectacol grandios. Dar el nu este. Și dacă — primind mult mai puțin decît ne așteptam — sîntem dezamăgiți, aceasta nu este numai vina regizorului. Terminînd serialul, realizat inițial în 18 episoade, Maurice Caseneuve a fost obligat să-l reducă. La cererea televiziunii franceze, întîi la 11 episoade, apoi la 7. În acest stadiu, el trebuia să renunțe sau să-l sacrifice pe Balzac. Am fost lipsiți deci de micile, subtilele portrete psihologice, de analiza amănunțită a spiritului epocii, atît de caracteristică universului balzacian.

Ca o compensație totuși, distribuția ne-a oferit reîntîlnirea cu cîțiva actori buni, aplaudați deja pe micul ecran. Yves Renier, fostul ziarist Andrè Bellegarde din Belphégor, și tînărul din „Reporterii" care, făcînd înconjurul lumii, poposește și în România unde are desigur unele aventuri, este regăsit în Lucien. Întrebat asupra importanței acestui rol, actorul a răspuns : „A fost personajul cel mai complet pe care l-am avut de interpretat, dar și cel mai dificil. Lucien evoluează mult în cursul diferitelor episoade. Întîi este un băiat timid, apoi îndură foamea, singurătatea, disprețul și toate chinurile vieții pariziene. Devenit celebru, el capătă siguranță, autoritate, devine aproape răutăcios. Este un altul, rămînînd același. Finalmente viața îl degradează. La început nu-mi iubeam personajul. Poate de aceea, episodul petrecut la Angoulême, lipsit de sinceritate, nu convinge pe nimeni. Cu începutul însă Lucien s-a apropiat de mine, am început să-l înțeleg, să-l iubesc, să sufăr odată cu el. Personajul m-a învățat să-mi variez, să-mi îmbogățesc jocul."

Mult mai sigură de ea, Anne Vernon, în rolul Anaisei de Bourgeton declară : „Din 60 de filme făcute de un actor, aproximativ doar zece contează pentru el. „Iluzii pierdute" face parte pentru mine din aceste zece". Iar a treia protagonistă, Elisabeth Wiener — Coralie —, adaugă: „Metamorfoza —, dintr-o mică cochetă, o mare îndrăgostită, — n-a fost ușoară. Dar rolul a fost generos și rămîne pentru mine cinstea de a-l fi interpretat pe Balzac".

Indiferent însă de ceea ce înseamnă el pentru interpreți, filmul rămîne pentru telespectatori un serial-hibrid, reușind să ne stîrnească gustul pentru un Balzac adevărat, fin, analitic, incisiv. Pînă atunci, rămînem cu iluziile noastre „de două ori pierdute...".

Alice MIHALCEA

François Chaumette, Anne Vernon și Yves Renier într-un cadru din serialul „Iluzii pierdute"

● FAMILIE ● LOCUINȚĂ ● MEDIC ● MODĂ ● GOSPODĂRIE ● COSMETICĂ ● CULINARE ● GRĂDINĂRIE ●

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

Fără a împrumuta rigorile unui ghid, fără pretenția de a emite păreri cu iz sentențios, vă vom împărtăși din experiența noastră de cumpărători. Mai corect spus, vom încerca — cu ajutorul părerilor, sugestiilor dumneavoastră, pe care le așteptăm în scris — să învățăm împreună arta de a vedea, de a alege, de a asorta, de a combina și a cumpăra lucruri strict necesare, dar plăcute la aspect și utile.

...Am văzut într-o dimineață în vitrina unei cooperative meșteșugărești din piața Romană, un ansamblu reușit. Materialul foarte modern în acest an — **MALIPOLUL** (țesătură ce amintește prosopul) — era ingenios folosit pentru o salopetă-pantalon și o pălărie gen șapcă. Ideea poate fi valorificată creator. În locul salopetei se poate confecționa o rochie sau bluzătunică purtată peste pantalon, în locul șepcuței se poate face

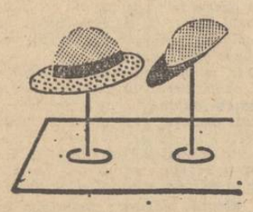

o pălărie florentină, în locul malipolului imprimat poate fi folosit malipol uni; din același material se pot confecționa barete pentru sandale (le puteți aplica peste cele existente) sau pantofi cu șireturi în genul celor care se găsesc acum, cu fețe din catifea reiată. Malipolul își va dovedi astfel utilitatea și la mare și la munte.

...În altă vitrină, cea a magazinului din Calea Victoriei, vizavi de magazinul Romarta, am admirat **ROBOTUL KOMET**, reținînd pluralitatea calităților sale gospodărești. Principalele sale piese sînt: agitator (bate ouă, frișcă etc.) rișniță de cafea, centrifugă pentru frămîntat, răzuitor de stors fructe, dispozitiv pentru tăiat felii, dispozitiv de tăiat morcovi, mașină de tocat carne, presă pentru citrice. Este pentru curent 220 W și consumă 60 de bani pe oră. Firește, cumpărarea robotului Komet presupune o investiție mai mare. Avantajele pe care le oferă însă pentru o gospodină, căreia îi economisește munca și timpul, ni se par suficiente pentru a îndreptăți achiziționarea acestei „comori" casnice.

...Roșul cochetează intens în lumea **POȘETELOR** și a **CORDOANELOR.** Nu ne-au displăcut diversele modele expuse, de pildă, la magazinul „Eva". Mai ales, că erau ingenios asortate cu cordoane late din piele de aceeași culoare. În sfîrșit, iată o combinație de mult dorită, oferită femeilor dornice să-și găsească ansambluri de accesorii în același magazin. Un unic model de cordon lat — din păcate — se repetă și în alte culori: negru, alb, maro, bej. Se pot asorta și ele la poșetele care se găsesc în magazin în afară bejului, care nu se mai repetă și la poșetă. Raionul de poșete se află la etaj, cel de încălțăminte — la parter, culorile genților și cordoanelor ajung greu, jos. N-ar fi fost potrivit să găsim sandalele roșii și bej de pildă, pe lîngă obișnuitele sandale albe? Și o sugestie: cataramele cordoanelor să fie folosite și la poșetă sau să se vîndă cîte o rezervă de cataramă o dată cu cordonul, cu poșeta sau să se găsească cataramele la fel la raionul de bijuterii sau... cîte alte posibilități mărunte ar putea fi descoperite!

...Din cînd în cînd, copiii au nevoie de o jucărie nouă. Chiar dacă este una foarte ieftină sau foarte mică. O banală **PUȘCULIȚĂ** poate deveni o agreabilă și utilă jucărie fiindcă imită un aparat de radio din material plastic combinat negru și alb, ale cărui mici butoane roșii permit deschiderea pușculiței doar cînd sînt așezate după un anumit cifru. Desigur, cifrul va rămîne la mămica!

...Cei care iubesc florile, vor aprecia **VASELE DIN CERAMICĂ COLORATĂ,** agățate pe un delicat suport de metal negru, ce servesc pentru a susține ghivece de flori care pot fi păstrate în apartament. Sau le vor duce poate, în dar, prietenilor care iubesc și ei florile.

...La suporturile pentru flori pe care le-am admirat la magazinul UCECOM de decorațiuni interioare din str. Academiei, adăugăm încă un obiect pe care-l găsim foarte potrivit pentru soții atenți ce doresc să facă soțiilor un cadou modern și foarte estival: un **COLIER** format din lanț și medalion mare reprezen-

tînd o mască din metal în combinație cu mărgele colorate. Se găsesc în metal argintiu și în metal de culoarea aramei, cu mărgele bleu, verzi și... mă rog, sînt bune pentru blonde, brune, roșcate, bronzate sau mai palide. Cu un cuvînt, bune pentru orice femeie cochetă!

UTIL ȘI PRACTIC

● Igiena alimentației în lunile călduroase

● Alimentele crude sau prelucrate care se alterează mai lesne (carne, mezeluri, supe, mîncăruri cu sos, lapte etc.) se vor păstra în răcitoare electrice sau cu gheață, avîndu-se grijă ca în spațiul frigorific să fie o temperatură constantă de + 4° C. În pivnițe alimentele vor fi bine acoperite.

● În spațiul frigorific se pun la păstrat numai alimente proaspete, întrucît răcitoarele nu pot împiedica procesul de descompunere a unor alimente pe cale de alterare. Interiorul răcitoarelor se spală cît mai des cu apă și sodă.

● Mîncarea gătită e bine să se consume în ziua în care a fost preparată. În nici un caz — oricît de bun ar fi răcitorul — nu e indicat să se păstreze pentru a doua zi carne tocată crudă, maioneză, prăjituri cu cremă de ouă sau cu frișcă.

● Pentru prînzurile care se iau la cîmp în timpul muncilor agricole de vară sînt indicate produse alimentare care nu se alterează prea repede: carne prăjită de cu seară, brînză telemea, ouă răscoapte, slănină afumată, legume, fructe.

Dr. I. LEONESCU

● „Vasul face vinul"

Mulți dintre cei care îndrăgesc vița de vie cultivînd-o în grădina de lîngă casă, își prepară singuri în fiecare toamnă vinul necesar consumului familial. Întrucît calitatea vinului obținut depinde și de vasul folosit, există și o zicală în acest sens: „vasul face vinul".

Cînd se folosesc vase noi trebuie știut că acestea conțin în doage unele substanțe (mai ales tanin) care ajungînd în vin influențează negativ calitatea. De aceea, ele trebuie detanizate. Iată un procedeu simplu:

Se umple vasul cu apă rece ținîndu-se astfel cîteva zile. Este bine ca apa să fie ușor acidulată, adăugîndu-se puțin acid sulfuric (10 grame acid sulfuric la 100 litri apă). După scurgerea apei reci, vasul se tratează cu apă fierbinte timp de două ore, clătindu-se bine. Operația se repetă pînă ce apa de spălare este lipsită de orice miros și culoare. La urmă vasul se clătește cu apă rece, se pune la zvîntat și se afumă cu pucioasă. De obicei vasele noi nu se folosesc pentru păstrarea vinului, ci pentru fermentarea mustului. Cînd se folosesc vase vechi, acestea se pregătesc în mod diferit, în funcție de starea în care se află.

Ing. Șt. BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" — Roman

● Ce știe o bună gospodină

Dacă doriți să nu folosiți decît albușul unui ou (vara la spumele de fructe, de pildă), scurgeți-l printr-una din găurile pe care le veți face la capetele oului spărgînd coaja cu o andrea groasă.

● Dacă aveți pielea uscată

Pielea uscată se ridează cu ușurință (riduri minuscule, fine) se irită, se descuamează și „trage" cînd o spălăm cu apă și săpun. Tulburările hepatice, intestinale, o dereglare nervoasă, un regim alimentar lipsit de grăsimi (în caz de cură de slăbire irațională), sînt cauze care pot provoca acest neajuns.

Ce îngrijiri se recomandă? Seara să se evite săpunul și apa. Obrazul se va curăța cu un lapte gras după care se va aplica o cremă hrănitoare (Anca, Catifelin) care se păstrează pe obraz 40—60 minute.

Dimineața, dacă este posibil, să se evite apa de la robinet, spălîndu-se obrazul cu infuzie de mușețel sau se vor face pulverizații cu loțiuni stimulente. Se va aplica apoi o cremă protectoare și, eventual, pudră. O dată pe săptămînă, se va aplica o mască hrănitoare compusă din substanțe naturale (gălbenuș de ou, smîntînă, caimac, legume, fructe).

Ludmila COSMOVICI

Pantalonul — mereu modern

1) Bluză gen cămașă din material imprimat, bumbac sau tercot subțire, cu revere, cambrată pe talie, purtată în pantaloni uni. Talia marcată cu centuri din piele.

2) Vestă foarte lungă închisă la două rînduri de nasturi. Buzunare mari aplicate și tighele în relief.

3) Pentru seară — din materiale lucioase sau catifea, pantalon cu vestă lungă, purtat cu bluze din voal, cu mineci largi, prinse în manșete și bijuterii.

4) Pentru dimineață maieuri lungi din bumbac purtate cu centuri mai jos de talie.

CURIER săptămînal

INERȚIE SUFLETEASCĂ

de Mihai STOIAN

De astă dată n-am ales, ca de obicei, o temă unică a curierului de față, deoarece s-au adunat o serie de scrisori, fiecare ridicînd altă întrebare, la care mă simt obligat să răspund, fie și pe scurt.

MĂDĂLINA — Buc. spune: *„Nu mai sînt o femeie tînără, am 35 de ani. Sînt divorțată de 8 ani. Din zi în zi, singurătatea mă copleșește mai mult. Oricît mă străduiesc să găsesc ceva care să-mi consume timpul liber, nu izbutesc. Sînt luni și luni de zile în care doar serviciul și gospodăria proprie, casa, constituie singurele rațiuni de-a exista. Încercați să înțelegeți un om care, într-un decor unic, incăperea în care locuiește, se apucă de citit cu furie crîncenă. Am vrut să merg la spectacole, dar am avut senzația că citesc, în privirile multora, fie compătimire, fie ironie: „O femeie singură la teatru! Brrr!" Deci, rareori mă mai încumet să ies în public. Într-un curier mai vechi rețin ideea că oamenii din jur s-ar cuveni să aibă o atenție specială față de cei din categoria noastră, însă am constatat că, practic, se întîmplă pe dos: ești parcă de-a dreptul izolat, toți au — la vîrsta aceasta — un rost, un cămin, și cui îi pasă că tu rătăcești prin viață întocmai ca o corabie fără cîrmă? Acum să nu credeți că am vreun defect fizic, nu-s frumoasă, dar nici ca muma pădurii nu-s; un om obișnuit, atît. Credeți că există o soartă împotriva căreia nu poți lupta?"*

Stimată *Mădălina*, am văzut la viața mea prea multe existențe care, pînă la un moment dat păreau a sta sub zodia unui „destin" nefast, dar a fost suficientă ieșirea din plutirea în derivă, de care aminteați, pentru ca totul să i se înfățișeze omului altfel. Cît privește afirmația că oamenii din jurul dvs. privesc cu indiferență zbuciumul sufletesc pe care mi-l mărturisiți, trebuie să vă atrag atenția asupra unei contradicții: din scrisoarea dvs. reiese clar că sînteți un om extrem de demn, discret, că ați ajuns pînă acolo încît vă feriți să ieșiți în public, numai de teama unei priviri ironice (categoric existentă doar în închipuirea dv.). Așadar, de vreme ce vă feriți (și poate că pe bună dreptate) să vă mărturisiți singurătatea, durerea, este probabil greu pentru alții s-o detecteze, ba să mai și acționeze în consecință. Ce-aș dori să zic prin asta: o atitudine mai deschisă față cu lumea înconjurătoare, chiar dacă ea implică riscul unei ironii sau compătimiri, reprezintă unica soluție probabilă a impasului în care vă aflați. Mai rău decît este poate fi? — vă întorc eu întrebarea cu fatalitatea... destinului.

Deși i-am rugat pe cei interesați să se adreseze direct organelor capabile să soluționeze cazurile lor, copiii care-și caută părinții continuă să ne scrie. Astfel: *„Mă numesc TURCU CLARISA și sînt fata lui Turcu Ivan-Tiberiu. Dar acest nume în zadar îl port, că eu, la drept vorbind, la cei 15 ani pe care-i am, nici nu-l cunosc. S-a despărțit de mama cînd eu aveam doar un an și opt luni, și de-atunci n-a mai dat nici un semn de viață. El nu și-a pus oare, niciodată, întrebarea: „Unde-i fata mea?" Eu mi-am pus în schimb întrebarea: „Unde-i tatăl meu?" Oricum, îi sînt fiică, și n-aș vrea să i se întîmple nimic rău, rușinos, totuși aș dori să aflu pe unde este, ca să pot discuta și eu cu el, omenește (am terminat clasa a VIII-a și vreau să urmez mai departe). Pe tăticul toate astea nu-l interesează chiar deloc? Ajutați-mă, vă rog din inimă" (Str. Garofiței 771, com. Hărman-Brașov).* Iar *GHEORGHIȚA DODON (str. Bogdan Vodă 46, Constanța)* îmi scrie: *„Am absolvit clasa a IX și pe tatăl meu nu-l știu, doar am aflat că-l cheamă Istov Pătru. După spusele mamei este din Tg. Frumos. Mama l-a cunoscut la Tulcea în 1953, și de atunci nu mai are nici o știre de la el, fiind căsătoriți nelegitim. Data nașterii mele: 30 mai 1954. Nu-i cer tatălui meu nimic, doresc doar să-l cunosc și să-i amintesc că are o fiică în vîrstă de 16 ani"* (din păcate lipsa de spațiu ne împiedică să publicăm și fotografia atît de drăgălașei adolescente).

O scrisoare de cu totul altă natură, contrazicînd parcă violent lipsa de afecțiune și echitate a taților căutați de proprii copii, este cea expediată, la sfîrșitul anului școlar, de *ing. PAULINA ENE* din Galați, b-dul. Republicii nr. 73: *„Vreau să redau pe scurt un aspect al relațiilor părinți-copii, un mic episod, un crimpei din viața unui copil. Băiețelul meu a împlinit de curînd 8 ani. La serbarea de sfîrșit de an nu a fost citat printre cei mai buni elevi din clasă. Dacă s-ar fi acordat vreun premiu pentru cel mai jucăuș copil, șansele ar fi fost mai mari. Copilul e ca un pom în floare. Dacă nu-i cauți omizile în timp și nu-i dai la vreme îngrijirea de care are nevoie, te poți aștepta ca roadele să nu fie pe măsura soiului, nici din punct de vedere calitativ, nici cantitativ. Omul poate preveni chiar și influența intemperiilor naturale, creînd prin altoire indivizi rezistenți la frig și la arșiță. Sufletul copilului însă este ceva mai delicat, și prin aceasta mai dificil de modelat, dar nu imposibil. Cei care cresc copii, părinți, trebuie să se îngrijească, cu meticulozitatea bijutierului și cu atenția chirurgului, tocmai de ceea ce este mai delicat, mai sfînt și mai frumos: sufletul copilului. Nu-i suficient să hrănești un copil, să-i dai tot ce e mai bun sub soare, să-l îmbraci frumos, să-l bați cînd face cîte o poznă mai ieșită din comun* (aici nu sînt deloc de aceeași părere — n.n.), *ci este necesar să îți cont, în permanență, de faptul că în ființa drăgălașă și zglobie care-ți fascinează privirile și îți umple ființa de acea căldură, inegalabilă, de părinte, se află — în germene — caracterul omului de mîine. Băiețelul meu era elegant la serbare și, bineînțeles, era cel mai frumos dintre copiii de-acolo — așa îl vedeam noi, părinții lui. Cînd s-a reîntors acasă, de la serbare, a izbucnit în plîns, un plîns din străfundurile ființei sale. Înțelesese că m-a mîhnit. Ar fi dorit să mă fi aflat printre părinții copiilor premiați, să-mi fi mulțumit, în felul acesta, pentru tot. Printre sughițuri își arăta părerea de rău că nu m-a putut bucura. Am încercat să-l consolez, căci mi-am dat seama cît de afectată este mîndria lui de copil. Nu s-a liniștit decît după ce l-am asigurat că sînt mîndră, dacă nu de premiu, de felul în care gîndește, de felul cum își judecă toate poznele din primul lui an de școală. Mi-a sărit de gît și m-a îmbrățișat sincer, duios. Îl scosesem dintr-un mare impas, dîndu-i speranțe, altă perspectivă. Încrederea era reciprocă, profundă. De mine depind acum promisiunile pe care le-a făcut atunci".*

Admirabilă scrisoarea dvs., stimată *E.P.*, și nu mă refer, în primul rînd, la căldura, la sinceritatea care rezidă dintre rînduri, ci la maxima gravitate cu care discutați o scenă, altminteri, în mentalitatea altor părinți, banală. Aveți perfectă dreptate: la 7—8 ani, și mai devreme chiar, *copilul are propria sa mîndrie* și procedați nespus de inspirat, respectînd-o integral. Ca să nu mai vorbim despre adevărul exprimat în fraza privitoare la caracterul adultului de mîine: da, da, puștiul dvs. care astăzi bîzîia. Felul în care ați procedat vă îndreptățește să spuneți: „Eu eram cea care primisem marele premiu, pentru dragostea de părinte, din partea propriului copil". Ah! stimabilii Turcu Ivan-Tiberiu și Istov Pătru, dacă există realmente un... destin, cum se întreabă Mădălina în scrisoarea citată, nu potrivește acesta lucrurile în așa fel încît rîndurile inginerei Paulina Ene să vă cadă sub ochi și să vă clintească, măcar cu un centimetru, din inerția sufletească în care vă aflați de atîta amar de ani?

P.S. Rog pe *T.D.A. — București* și *F.L. — Bihor* să-mi dea adresa de acasă, pentru a le putea răspunde la domiciliu. Cît îl privește pe *Mircea* — Craiova, aștept o scrisoare mai detaliată (să menționeze pe plic: *strict personal*).

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PREPARAREA SĂPUNULUI DE CASĂ

ROMULUS VASILE DOCTOR, **chimist, din Arad, str. Vîrful cu Dor nr. 50,** trimite următoarea rețetă cititoarei ANA MARIA **din Baia Mare, str. Victor Babeș nr. 11/12,** privind prepararea săpunului de casă:

Deși în rețeaua noastră comercială avem săpunuri de rufe de calitate bună, multe gospodine doresc a prelucra rămășițele grase de la carne, jumările, cît și resturile de grăsimi (untdelemnuri de la prăjitul mîncărurilor).

Iată o rețetă bună a săpunului de casă. La fiecare kg de grăsime calculăm 4 litri de apă de ploaie, 250 g sodă caustică și o lingură de sare de bucătărie.

Luăm grăsimea ce o avem: de porc, oaie, vită, și punem la fiert împreună cu o jumătate din apa de ploaie arătată. În caz că nu avem apă de ploaie folosim o leșie mai tare.

Cînd începe să fiarbă se pune cîte puțin din soda caustică care în prealabil se topește în apă de ploaie și treptat cîte puțin din restul de apă.

Tot timpul se amestecă cu o lopățică de lemn. Să fim atenți cînd adăugăm soda caustică să domolim focul pentru că se umflă și dă în foc.

Cînd este aproape gata, se ia pe lopățică puțin, se lasă a se răci și dacă este destul de unsuros și de închegat putem lua de pe foc. Săpunul este gata cînd nu se mai umflă și cînd leșia iese deasupra săpunului. Atunci se vor adăuga încă 4—5 litri de apă rece ca să se spele bine, să se aleagă de sodă și să se adune. De asemenea vom adăuga și sarea și se lasă pînă a doua zi la un loc răcoros. Adausul de sare contribuie să despartă toate rămășițele din săpun și să le tragă la fundul vasului.

Menționez că în unele regiuni în timp ce fierbe săpunul pentru a se aromatiza i se adaugă cîteva frunze de pelin. Săpunul gata se taie în bucăți potrivit de mari și se pune la uscat.

ÎNTREȚINEREA LĂMÎIULUI

Ing. ȘTEFAN BALANESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"-Roman, răspunde cititorilor **IOAN ȘERBAN din Lupeni, str. Caragiale nr. 11 și NATALIA CIOROIANU din București, str. Metalurgiei nr. 1.**

Uneori, mai ales în solul vaselor cu lămîi sau plante ornamentale se semnalează rîme. Trebuie știut că ele nu vatămă rădăcinile plantelor, ci dimpotrivă contribuie la aerisirea mai bună a solului. Este adevărat însă că atunci cînd se înmulțesc, lucru ce se întîmplă mai ales cînd udatul se face foarte des, rîmele pot deveni dăunătoare, împiedicînd activitatea normală a rădăcinilor.

În acest caz, pentru distrugerea lor se poate folosi o soluție de hipermanganat de potasiu în concentrație de 0,02 la sută. Pentru aceasta se dizolvă două grame hipermanganat de potasiu în 10 litri de apă. Cu această soluție se udă pămîntul din vas. Tratamentul e bine să se facă seara, după care suprafața pămîntului din vas se acoperă cu o pînză timp de 24 de ore.

Soluția respectivă nu dăunează plantelor din vas, ci dimpotrivă, în cazul lămîiului s-a constatat că soluția de hipermanganat stimulează creșterea.

ALOCAȚIA DE STAT PENTRU COPII

A.L. — Brăila — dorește să afle dacă fiind despărțită în fapt de soț poate beneficia de alocația de stat pentru copii? Iată răspunsul consultantului nostru juridic: Dispozițiile legale în vigoare, prevăd că beneficiar al alocației de stat, în principiu, este soțul, în cazul cînd fiecare din soți îndeplinește condițiile de a fi încadrat în categoriile celor ce au dreptul să primească alocația. Această regulă este valabilă și în cazul în care părinții sînt despărțiți în fapt, fără a se fi introdus acțiunea de divorț. Chiar în cazul cînd între soți există acțiune de divorț, alocația se va plăti în continuare beneficiarului de alocație determinat inițial (în cazul dv. soțului), pînă la rămînerea definitivă a hotăririi judecătorești prin care se va declara desfăcută căsătoria.

Alo, tăticule!...

Fotografie trimisă de cititorul nostru **SIMION HIRNEA,** din **comuna Năruja, jud. Vrancea.**

*

GYLY CURCIU din comuna Dărăști, str. 6 Martie nr. 24, județul Ilfov, deține colecția revistei „Magazin" de la apariție pînă la zi și o pune la dispoziția celor interesați.

VREM SĂ ȘTIM

AUREL NICOLESCU din comuna Bran, județul Brașov, apicultor amator, dorește să știe cum te poți feri de înțepăturile albinelor și cum trebuie tratate.

INGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

V.E. — Cluj. Simptomele pe care le prezentați fac parte din evoluția normală post-operatorie. Vă recomandăm o cură heliomarină în cursul lunii august. Pînă atunci, să vă asanați focarele de infecție dentare. Deci pentru cariile dentare este necesar să vă adresați serviciului de stomatologie. Era indicat să o faceți înaintea amigdalectomiei.

VIOREL D. Vă sfătuim să vă adresați medicului endocrinolog. Credem că starea dv. se va ameliora după un tratament corect.

M.V. — Lipova — Arad. Este necesar să vă adresați urgent medicului specialist în boli dermato-venerice.

POPA D. — București. Nu aveți motive, în prezent, care să justifice anxietatea dv. Sperăm să nu aveți decepții în viitor. Este bine să vă examineze medicul specialist endocrinolog de la policlinica teritorială.

M. V. — Cîmpulung. Vă mulțumim pentru încrederea acordată. Ar fi indicat să consultați specialiștii de la centrul dermato-venerian al Ministerului Sănătății din cadrul spitalului Colentina-București. Deoarece vă este greu să vă deplasați și ne rugați să vă ajutăm prin corespondență, vă recomandăm Nilfan, Tumison, băi locale cu infuzie de mușețel și bicarbonat de sodiu o linguriță la un litru de apă, vitamina A și regim fără ciocolată, condimente; excitante: alcool, cafea, vitați alimentele conservate.

F. C. HUDOSA — jud. Harghita. Vă recomandăm crema „Floare de piatră".

M. A. — Tr Măgurele. Redacția primește un număr considerabil de scrisori și răspunsurile se publică săptămînal, în ordinea sosirii. Nu putem publica răspunsul exact la data indicată de solicitanți. Specialiștii care vă interesează îi găsiți în cadrul policlinicii speciale nr. 2 din str. Negustori nr. 1 — București.

Dr. Ana MURGULEȚ

Pe teme culinare

O MASĂ SUB CERUL LIBER

Evadarea în mijlocul naturii nu e numai un fenomen din timpul concediilor de vară. Orășenii dornici de puțină liniște, de puțin aer proaspăt, nu ezită să înfrunte sîmbăta și duminica greul circulației pe șosele aglomerate. Recreerea se rezumă de cele mai multe ori la o masă luată în aer liber. Dacă pentru unii această masă va fi o simplă gustare frugală, pentru alții ea se poate transforma în cheia de succes a excursiei. Trebuie însă prevăzută, gîndită din timp.

Amatorilor le spunem că o condiție esențială ca ea să le reușească e aceea de a privi bucătăria în aer liber ca pe un joc la care toată lumea trebuie să participe. Focul se aprinde relativ ușor, dar ca să-l întreții e mai complicat, cere răbdare și interes.

Peștele proaspăt pescuit e delicios prăjit, crocant, dar curățarea de solzi, prepararea lui fără participarea tuturor n-ar mai fi o plăcere pentru gospodina plecată și ea să respire, să se destindă. —

Aviz deci soților amatori de bunătăți preparate sub cerul liber!

Și acum cîteva sugestii:

Frigărui de porc

Un kg de carne fragedă de porc, 3 linguri de untdelemn, 2 linguri de oțet, sare, piper, o ramură de rosmarin.

Tăiați carnea în cuburi cu latura de 2 cm. Puneți-o într-un castron și stropiți-o cu untdelemn și oțet. Sărați, piperați. Adăugați și rosmarinul. Acoperiți și lăsați să se marineze timp de 2-3 ore. Înfigeți apoi bucățile de carne în țepușe și frigeți-le pe grătar. Serviți-le cu cartofi copți (în spuză dacă folosiți cărbunii de lemn pentru frigare).

Pui la frigare

Un pui, 8 felii de slănină afumată, sare și piper, cimbru, un ardei gras.

Tăiați puiul în opt bucăți și încercați să scoateți oasele mari. Piperați, sărați, presărați cu cimbru. Înfășurați fiecare bucată de pui într-o felie de slănină și înșirați-le apoi în țepușe alternînd o bucată de carne cu una de ardei sau o rondelă de ceapă. Frigeți carnea pe grătar sau puteți s-o prăjiți și în tigaie.

Puiul poate fi fript și întreg înfășurat în slănină și legat cu sfoară care să o mențină. Nu uitați să condimentați și interiorul. O bucățică de unt cît o nucă pusă înăuntrul puiului îi îmbunătățește gustul.

Frigărui de pui
(variantă)

Un pui, 250 g ciuperci, o lămîie, sare și piper, două linguri de untdelemn

Scoateți pielea de pe pui și tăiați-l în bucăți potrivite. Preparați o marinată din suc de lămîie, sare și piper. Puneți înăuntru carnea și lăsați-o să se marineze circa două ore. Între timp, curățați ciupercile de partea nisipoasă, spălați-le și tăiați-le în două. Înfigeți bucățile de carne pe țepușe punînd între ele jumătăți de ciuperci. Frigeți-le pe cărbuni bine încinși.

Serviți frigăruile cu sos tartar. (Maioneza amestecată cu un castravete acru tăiat mărunt, cu verdețuri tocate, cu o ceapă mărunt tăiată și condimentată după gust cu muștar iute).

Cîrnați la frigare

Alternați pe o țepușă o bucată de cîrnat (proaspăt sau afumat), o roșie mică, o pălărie de ciupercă. Ungeți totul cu untdelemn și puneți la fript.

Ca să vă reușească un grătar

● Trebuie circa 15 minute pentru ca să se transforme cărbunele în jar. Nu începeți friptul înainte de a fi bine încinși cărbunii.

● Fripturile dv. la grătar vor avea o savoare deosebită dacă veți presăra jarul cu aromate: mărar uscat, cimbru, foi de dafin fărîmițate etc.

● Înainte de a începe friptul ungeți grătarul cu untdelemn și încingeți-l cîteva minute.

● În timpul friptului nu înțepați carnea cu furculița, sucul ei se va scurge.

● Grătarul trebuie să stea mai aproape sau mai departe de jar în funcție de felul cărnii.

Pentru economie de timp

● Ca preparativele mesei în aer liber să nu se prelungească prea mult, gospodina va pregăti de acasă tot ceea ce se poate face dinainte. Va tăia puiul sau carnea, va pregăti marinata și o va transporta într-o sticlă, va tăia ardeii în bucăți, slănina în fîșioare. Nu va uita de țepușe. E mai cuminte decît să mizezi pe unele făcute la fața locului. Va pregăti garnitura (maioneza, de pildă sau sosul tartar) etc.

● Ciupercile culese în pădure sînt excelente. Atenți însă. Nu vă avîntați dacă nu le cunoașteți. Cele de la Aprozar sînt mai sigure și nu comportă riscuri.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

UMOR STRĂIN

— Nu ești de părere că aici este un loc ideal pentru a putea alege o secretară ?
(DOMENICA DEL CORRIERE)

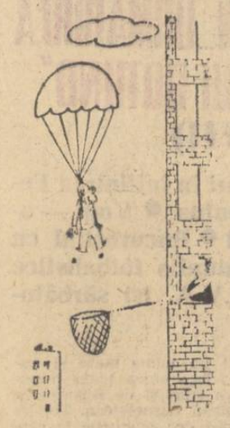

Fără cuvinte
(DAILY MIRROR)

Fără cuvinte
(PARIS — MATCH)

— Ei bine, încă nu ți-ai adus aminte unde ai ascuns cheile de la automobil ?
(DOMENICA DEL CORRIERE)

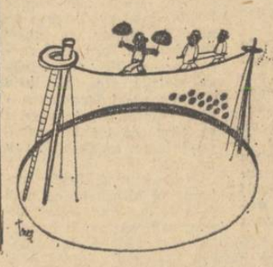

Fără cuvinte
(PARIS — MATCH)

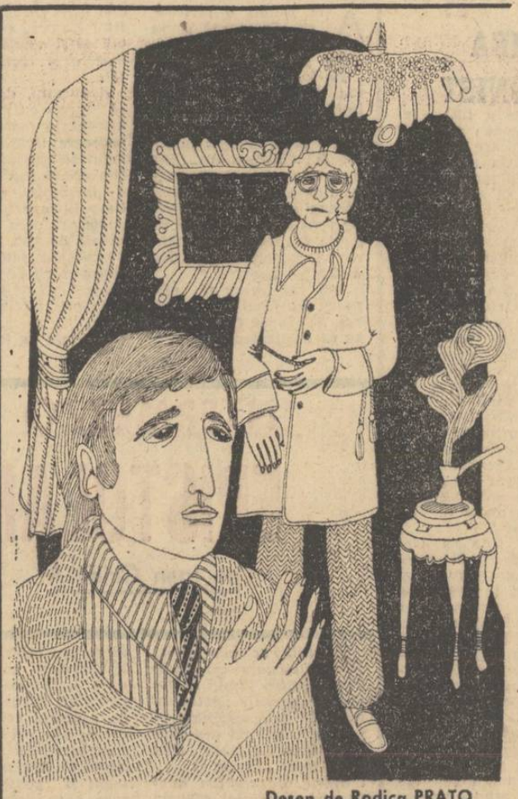

Desen de Rodica PRATO

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă ? Ioana Rarău, în vîrstă de nouăsprezece ani este găsită moartă în fața unei mașini părăsite. După primele cercetări făcute la proprietarul mașinii, Leonte Scurtu și la prietena Ioanei, Doina Ciumedrea, Bunicul, fără să mărturisească cuiva, ajunge la concluzia că Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a omorît-o, în ce împrejurări și mai ales de ce ? Iată întrebările la care bătrînul detectiv se străduiește să le dea răspuns.

10 Fața tînărului părea cu mult mai obosită ca la prima întîlnire, iar ochii de culoarea antracitului aveau sclipirile stinse. Vasile Scurtu își roti privirile prin camera Bunicului mai mult din nevoia de a face ceva, apoi și le fixă asupra ciinelui care stătea pe rogojina lui din colț.

Bunicul puse resoul în priză și o vreme îl lăsă pe tînăr în liniște fără să-i adreseze nici un cuvînt.

Cafeaua începu să fiarbă și Bunicul, fluierînd o melodie, turnă licoarea cafenie în cești.

— Domnule Scurtu, începu el, încă înainte de a se așeza pe scaun, știu foarte bine că discuțiile cu mine nu pot fi pentru dumneata plăcute. Pe de o parte este vorba de un om care ți-a fost foarte apropiat sufletește, mă refer la Ioana Rarău, iar pe de altă parte, în colaborarea noastră — cred că nu te superi că o numesc așa — am nevoie de elemente foarte precise privind unele relații de familie. Reținerile dumitale, pe care le-am observat încă de la prima noastră întîlnire, privind părinții dumitale, le înțeleg, și ele sînt justificate, dar este tot atît de adevărat că în funcție de dumneata, în mare parte, voi putea să ajung sau să nu ajung vreodată la adevăr. Apelez la integritatea dumitale. Asta nu înseamnă că n-ai dreptul să taci sau să nu-mi răspunzi la întrebările la care crezi de cuviință.

Vasile Scurtu se întoarse spre Bunic și sorbi de cîteva ori din cafea. Mîinile îi tremurau.

— După ce-am discutat cu dumneavoastră, începu el, m-am gîndit foarte mult. De altfel nici nu sînt capabil să fac altceva decît să mă gîndesc. Am vrut să viu cu mașina, dar mi-am dat seama că nu pot să conduc. Parcă sînt lovit în cap. Nu mă gîndesc decît la ea, și-mi fac reproșuri și nu numai că mi le fac, dar am impresia că sînt și vinovat de tot ce s-a întîmplat. Aș fi putut să-mi impun punctul de vedere, să mă căsătoresc chiar fără voia mamei Dacă aș fi făcut așa poate Ioana n-ar fi murit. De abia acum, în această situație, mi-am dat seama că am procedat ca un laș. N-ar fi trebuit. Ioana merita un altfel de comportament din partea mea. Poate să nu știți că ea de fapt n-a căzut la examen. L-a luat, asta am aflat-o mai tîrziu, dar și-a dat seama că, pur și simplu. mama ei și ea n-aveau din ce să trăiască. A reușit și a renunțat, din dorința de a ciștiga și de a-și ajuta familia. Dacă stau bine și mă gîndesc eu n-aș fi fost capabil de așa ceva. Dacă vreți să știți n-am fost în stare nici să trec pe la mama ei să-i spun două vorbe bune. Am trecut de nenumărate ori prin fața casei și n-am avut curajul să întru. Ce puteam să-i spun ? S-o consolez ?

Bunicul îl ascultă în liniște. Dar timpul trecea și oricît erau de interesante afirmațiile tînărului ele nu împingeau rezolvarea „cazului" cu nimic înainte.

— Te înțeleg, tinere, dar totuși nu trebuie să exagerezi. Se întîmplă pe lumea asta lucruri pe care le regretăm, dar odată întîmplate nu le putem îndrepta cu nimic.

— Este adevărat.

Bunicul își masă fruntea, apoi se șterse la un ochi, la cel sting, la care probabil trebuia să schimbe lentiia ochelarilor.

— Domnule Scurtu, în măsura în care poți și nu te deranjează, n-ai vrea să-mi spui ceva de relațiile existente, de prietenia — își îndulci Bunicul afirmația — dintre mama dumitale și doctorul Pătrașcu ?

Tînărul se uită fix la Bunic. Ochii pînă atunci somnolenți scînteiară.

— Nu mi-au plăcut niciodată aceste relații, deși am încercat să le înțeleg, mai mult, să-i dau mamei dreptate. Vreau să vă spun că fără mama nu s-ar fi ales nimic din noi, că puținul la care am ajuns se datorează ei. Cred că s-a căsătorit cu tata mai mult din pricina lui Vincențiu. Tata este un om admirabil, dar lipsit total de hotărîre, un om al cifrelor, al hîrtiilor din care n-a putut fi scos niciodată. Cînd nu-i convine ceva își bagă capul în hîrtii.

— Ești bun să-mi spui cum a făcut congestia ? Știu că se poate produce la oricine și la orice vîrstă, dar tot așa de bine știu că, în majoritatea cazurilor, asemenea întîmplări au un suport real de emoție. Marile bucurii ca și marile dureri au uneori drept urmare, și nu la puțini oameni de o anumită vîrstă, rezultate similare.

— Aș prefera să nu vorbesc.

— Cum vrei dumneata. Eu nu te oblig, dar să știi că nu-i vorba la mijloc de o simplă curiozitate.

— Dumneavoastră o bănuiți pe mama ?

— Domnule Scurtu, ca să fiu cinstit, încă nu bănui pe nimeni și cu atît mai puțin, cred, voi putea cîndva bănui pe mama dumitale.

— Să știți, mama n-are nici o vină.

— Sînt convins, spuse Bunicul, dorind să-l liniștească pe tînăr.

— Nu vreau să vorbesc de posibilele raporturi între mama și Pătrașcu. A avut o viață chinuită, o înțeleg, cu toate că dacă aș ști precis că între ei a fost sau este ceva, n-aș aproba gestul ei. Cred că în acești termeni gîndește și tata. Nu este mai puțin adevărat că Pătrașcu se comportă la noi ca la el acasă. Nu l-am auzit însă pe tata vreodată să-i reproșeze mamei ceva. Cred că din această cauză nici eu n-am reacționat altfel. Tata o iubește la nebunie pe mama, chiar și acum. L-am văzut într-o zi, așa cum e cu mîna bolnavă, curățindu-i pantofii. Îi curăța și plîngea. M-am dus în camera mea și am vrut să mă arunc de la fereastră. Nu pentru că l-aș fi dezaprobat, ci pentru că atîta vreme nu l-am înțeles, că nu i-am priceput tăcerea, singura formă în care, prin felul lui de a fi, putea să se apere. Precis nu știu ce s-a întîmplat. Am auzit doar frînturi de conversație. Era vorba de Vincențiu. S-a pomenit cuvîntul spital. Mama a țipat că nu îngăduie nimănui să-i ia copilul de lîngă ea. Ca să nu mai aud, am ieșit afară.

A doua zi tata a venit acasă destul de bine dispus. Eu mă pregăteam să plec la școală, nu știu ce-au discutat. Cînd m-am întors acasă de la școală tata era la spital. Fata care lucra în casă ne-a părăsit în ziua aceea și ea. Nu știu de ce. În orice caz, cred că era vorba tot de Vincențiu. Pentru prima dată mama l-a bătut pe fratele meu. Dar între ceea ce i s-a întîmplat tatii și faptul că a fost nevoită să-l bată pe Vincențiu, eu cred că ea regretă mai mult bătaia. Vincențiu, cînd este certat, săptămîni în șir nu mai vorbește cu nimeni. Mama suferă îngrozitor din pricina lui. A fost o vreme cînd Vincențiu nu se putea ridica din pat cu lunile. Am impresia că mama se simte vinovată pentru el, cu toate că n-ar avea de ce.

— Cu cîți ani e mai mare Vincențiu ca dumneata ?

— Cu aproape trei.

— Deci avea trei ani cînd a căzut de pe balcon.

— Da. Doi ani și ceva. Dar mama nu și-a putut ierta accidentul lui niciodată. Cred că și ceaiurile pe care le dădeam... În sfîrșit, credeți despre mine ce vreți... Am impresia că m-a lăsat să le fac nu atît pentru mine, cît pentru el. Vincențiu sta totdeauna lîngă magnetofon, el schimba benzile și asta îi făcea o mare plăcere. Vincențiu nu e un redus mintal. Puteți să vă convingeți. Are însă momente cînd nu e el.

— Adică cum nu e el ?

— N-aș putea să vă spun.

— Ai observat ceva deosebit ?

— Trăim în aceeași casă, dar n-aș putea spune. După întîmplarea cu tata, mama a despărțit camera lor în două și i-a făcut și lui Vincențiu cameră. Pînă atunci Vincențiu dormea în hol. Niciodată nu m-a lăsat mama să dorm cu el. În orice caz, dacă mama, cu perseverența ei, nu s-ar fi ocupat de el, cred că ar fi fost într-o stare jalnică. Deși era mai mare ca mine, cînd eram copii, cel puțin așa țin minte, nu vorbea aproape de loc.

— Vincențiu umblă singur în oraș ?

— Da. De ce mă întrebați ? Să știți că el e perfect normal și dacă n-ar avea capul acela nici n-ar atrage atenția nimănui. Faptul că lumea se uită însă la el într-un fel aparte îl scoate din sărite. Mama luptă tot timpul ca să-i înlăture acest complex și țin minte că a și rugat-o pe Ioana și pe Doina să nu se uite la el în vreun fel deosebit.

Bunicul îl servi pe Vasile cu o țigară, dar acesta refuză.

— Domnule Scurtu, mama dumneavoastră lipsește de acasă ?

Tînărul se uită atent la Bunic, neînțelegînd unde voia acesta să ajungă.

— Un medic este solicitat adesea și noaptea. Mama lucrează și la o policlinică cu plată. Dar de oriunde s-ar afla dă telefon, vorbește ori cu tata, ori cu Vincențiu.

— Cu dumneata nu ?

— Nu prea și înțeleg de ce. Fiind sănătos toată grija ei se răsfrînge asupra tatii și a lui Vincențiu.

— Tinere, dar în noaptea accidentului, mai bine zis, în seara dinaintea lui, ai fost prin oraș cu mașina ?

— Nu, în ziua aceea Pătrașcu a fost cu ea. De altfel, vă puteți interesa, el numai astăzi și-a scos mașina de la reparat.

— Dacă a fost el cu mașina, cum ai aflat că mașina nu era în fața casei și cum ai anunțat miliția că a dispărut ?

Vasile tăcu cîtva timp.

— Vreau să vă spun purul adevăr. Astăzi v-am mințit și nici nu știți cît m-a chinuit această minciună. Cu toate că mama m-a rugat să tac, nu pot, cred că n-ar fi cinstit și drept din partea mea. Pe la ora zece, Pătrașcu a venit cu mașina. La zece jumătate un copil din același bloc, care stă la etajul întîi, a venit sus la noi și mi-a spus că cineva a luat mașina. M-am dus la fereastră și într-adevăr, mașina nu mai era acolo. Am dat imediat telefon la miliție și apoi am coborît. M-am dus la sector și am discutat personal cu locotenentul de serviciu. Cînd m-am întors acasă mama venise. I-am spus ce s-a întîmplat și mi-a zis că sînt un prost, că ea i-a dat voie lui Pătrașcu să ia mașina. Mi-a spus că sînt un panicard și că în general nu trebuie să uit că mașina este a ei. Am intrat în camera mea. Am auzit cum a dat telefon la miliție și a spus că mașina s-a găsit.

— Tatăl dumitale nu era acasă ?

— Ba da. Dar tata la ora nouă se culcă.

— Interesant, interesant, spuse Bunicul gîndindu-se la ceva. Încă o întrebare, te rog. În ziua aceea, adică ieri, Ioana a fost pe la dumneata ?

— A fost după masă, mi-a spus tata, dar eu nu eram acasă. În fiecare zi sînt la Biblioteca Institutului de arhitectură. Citesc acolo. O ambianță mai plăcută.

— Și n-ai fost curios să afli de ce te-a căutat Ioana ?

— Ba da. Știți, ea n-are telefon. Atunci m-am dus pe jos la ea. Nu era acasă.

— Cum ți-ai dat seama că nu era acasă ?

— Am sunat la ușă și nu mi-a răspuns nimeni.

— Ai încercat clanța cu mîna ca să vezi dacă e închisă ?

— Nu. Am sunat de cîteva ori, atîta tot...

— Ai plecat după aceea ?

— Da. Am scris un bilet și l-am băgat sub ușă. I-am scris că am căutat-o și i-am dat întîlnire pentru astăzi în fața universității.

— Îți mulțumesc, tinere. Pentru astăzi ajunge.

(Va urma)

O ilustrată pe adresa dv.

MARIA IONIȚĂ și ANETA GOGLEAZĂ, str. Pictor N. Grigorescu nr. 10, Focșani, Vrancea; MARIANA BIRĂU, oficiul P.T.T.R. Tg. Jiu, 1, Gorj; ISABELA HENRIETE BONACIEUX, str. Arcului nr. 34, Ploiești, Prahova; LICĂ AURELIA, str. Victoriei, bl. 63, sc. A, et. 4, ap. 17, Brăila; IOAN NEDELCU, str. Tîrgului nr. 26, Buziaș, Timiș; IOAN MOISA, str. Adrian nr. 23, sect. 6, București; NIKY DRĂGUȚU, cartierul „Aviației" bl. C. 6, sc. 1, et. 1, ap. 30, Galați; STELA VĂTĂȘESCU, str. Avram Iancu nr. 6, Focșani, Vrancea; MARIA BORDI, str. Iernuteni nr. 80, Reghin, Mureș; MIOARA MUREȘAN, com Întorsura Buzăului, Covasna; ELENA CHITUC, com Cernișoara, Vîlcea; NORICA BECZE, com. Zăbala, nr. 462, Covasna; DANIEL BĂLAN, șos. Chitilei nr. 94, sect. 8, București; ELENA AMUR, str. T. Vladimirescu, bl. 46, sc. B, et. 1, ap. 6, Iași; MIHAI BOLOHAN, str. Avram Iancu nr. 4, bl. H. 3, ap. 30, Hunedoara; MIHAI MIRON, calea Bucureștilor nr. 84, bl. 84, sc. A, ap. 2, Brașov; CONSTANTA ANTON, str. Galați, bl. 14, sc. A, et. 4, ap. 7, Brăila; CONSTANȚA DRAGNEA, str. Orizontului nr. 242, Buzău; ALEXANDRU BERES, str. Memorandului nr. 13, sc. B, ap. 3, Brașov; MELYHA MURAD, Valea Seacă, sect. 2, Constanța; GIGI SPRINCEANĂ, str. Brazda lui Novac, bl. D. 7, sc. 2, ap. 18, Craiova, Dolj; GABRIELA IONESCU, bdul Bălcescu nr. 50, Buzău; STELIAN IONEL NICHITA, str. Gloriei nr. 22, Roman, Neamț; GEORGETA VLAD, str. Ana Ipătescu nr. 63, Huși, Vaslui; PETRU GHEORGHIȚĂ și ADRIAN CONSTANTIN, piața Republicii nr. 56, Rădăuți, Suceava; TUDOR JOHNY, spl. Independenței nr. 290 bl F, camera 304 sect. 7, București; EUGENIA PETRE, str. Someș, nr. 14, Craiova, Dolj; MARIANA SLABU, com. Dumbrăveni, Suceava; DALLYA VOINEA, str. Calafatului nr. 83, Constanța; MARCELA ZAMORA, str. T. Vladimirescu nr. 117, Moinești, Bacău; HARRY CONSTANTINESCU str. Mihai Bravu, vila nr. 23, Roșiori de Vede, Teleorman; OLGA AXINTE, sat Bibirești, com. Ungureni, Bacău; EUGEN DUMITRAȘCU, str. Brebenei nr. 18, sect. 6, București; MARIANA MARIN, com. Petrești, sat Ionești, Dîmbovița; MARIANA PETRE, str. Valea Butei nr. 375, com. Mălureni, Argeș; MARIANA DIACONU, piața Eliberării nr. 3, bl. 3, ap. 10, Hunedoara; ION IONICĂ, str. Lenin nr. 105, Filiași, Dolj; VERONICA OANCEA, str. Răsuri nr. 21, Constanța; MARIANA HORDILĂ, str. Crizantemelor nr. 9, Vaslui; RAMONA ZAMFIRESCU, str. 30 Decembrie, bl. Onești nr. 3, sc. A, et. 6, ap. 65, Hunedoara; MIOARA VASILE, str. Vulpeni nr. 9, sect. 7, București; GELU RĂDULESCU, complexul studențesc, căminul nr. 4, Timișoara; EUGENIA TEODORESCU, str. Gh. Șincai nr. 46, Ploiești, Prahova; CARMEN ONUȚU, str Republicii nr. 49, sc. D, bl. G. 1, parter, Iași; ALEXANDRU DICU, str. General Candiano Popescu nr. 69, sect. 5, București; LIGIA MEDELEANU, str. General Praporescu nr. 4, et. 1, ap. 3, Timișoara, Timiș; GEORGETA CRISTOFOR, str. 23 august nr. 33, oraș Agnita, Sibiu; BOLDEN BRIERLI și CĂTĂLIN FUTZERMAIER, cartierul Lenin, bl. A, 2, sc. B, et. 2, ap. 31, Piatra Neamț, Neamț; ION EMIL, spl. Independenței nr. 299, sect. 7, București; TANȚA BĂBUCU, str. Murelor nr. 18, sect. 7, București; SANDU PĂDURARU, str. Brazilor, bl. 66 B, ap. 102, cartier „Nova", Brașov; GABRIEL MOICEANU, spl. Independenței nr. 290, bl. F, sect. 7, București; RADIAN MIHĂILESCU, aleea Barajul Dunării nr. 9, bl. Y. 12, sc. 2, et. 1, ap. 25, sect. 4, București; MARGARETA MIHAI, com. Tg. Vechi, sat Strejnic nr 829, Prahova; MARIANA NICOLETA MERCEA, cartierul „Brazda lui Novac" bl. D. 25, sc. 3, ap. 3, Craiova, Dolj; FRANCISC KRAUSZ, str. Colonia Metrom nr. 1, sc. B, ap. 9, Brașov; ADINA BINȚU, calea Mărășești, bl. 2/2, sc. B, ap. 10, Bacău — *doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

„Cu ocazia aniversării celor 50 de ani de conviețuire a dragilor noștri părinți **EUFROSINA** (70 ani) — și **TRAIAN ROȘU** (75 ani) din Săcele — Brașov în ziua de 15 august a.c., cele 4 fete, ginerii, fiul și nora, cei 14 nepoți și nepoate, micuțul strănepot Ciprian le doresc mulți ani fericiți și sănătate. Le mulțumim pentru neprețuitele daruri sufletești pe care ni le-au transmis cît și pentru dragostea cu care ne-au crescut". Semnează **Otilia.**

★

„Urăm scumpilor noștri părinți, socri, bunici și străbunici **MARIA** (73 ani) și **ȘTEFAN TIPTIS** (79 ani) din com. Fildu de Mijloc, județul Sălaj, multă sănătate cu ocazia împlinirii, la 15 august 1970, a 50 de ani de la căsătorie". În numele întregii familii semnează lt. col. **Traian Tiptiș.**

NUNTA DE AUR

„SOFIA (77 ani) și **ISAC CLAIN** (77 ani) din București, șos. Giurgiului 109-111, sărbătoresc în ziua de 15 august 1970, 50 de ani de la căsătorie. Nepoții și întreaga familie le urează ani mulți, fericiți". Semnează nepoții **Liviu și Marius.**

★

„Cu ocazia aniversării la 19 iulie a.c. a 50 de ani de căsnicie întreaga familie dorește bunicilor și părinților **FLOAREA** și **ENE BĂLAN** din București str. Călugărul Marin nr. 27, sănătate și mulți ani fericiți". Semnează **Gheorghe Florescu** din București.

„Iubiții noștri părinți **ANICA** (70 ani) și **LAZĂR CĂȚOIU** (80 ani) din comuna Niculești, județul Buzău au sărbătorit la 20 mai a.c. 50 ani de la căsătorie. Noi copiii, nurorile și nepoții le dorim din toată inima mulți ani fericiți, sănătate și viață lungă". Semnează **Vasilică și Aurelia Cățoiu.**

★

„La 29 iunie a.c., scumpii noștri unchi **ECATERINA** și **DUMITRU ANICULOESI,** din orașul Roman, str. Mihai Viteazul nr. 21, au sărbătorit „Nunta de aur" în mijlocul a numeroși nepoți și strănepoți. Vă rugăm a le transmite pe această cale respectuoasele noastre urări de sănătate, bucurii și mulți ani fericiți. Semnează familiile **Radu, Hripacov, Samoilă** și **Rotaru.**

ÎN STIL TRADIȚIONAL ROMÂNESC
ORGANIZAT DE COOPERAȚIA DE CONSUM

Găsiți în permanență:

Sărmăluțe muntenești cu mămăliguță, mititei speciali, frigărui asortate, cîrnăciori oltenești, cașcaval sufle, garnituri și salate de sezon.

Vinul casei, soiuri renumite de vinuri românești.

Orchestră și ring de dans. (5292)

Porumbei

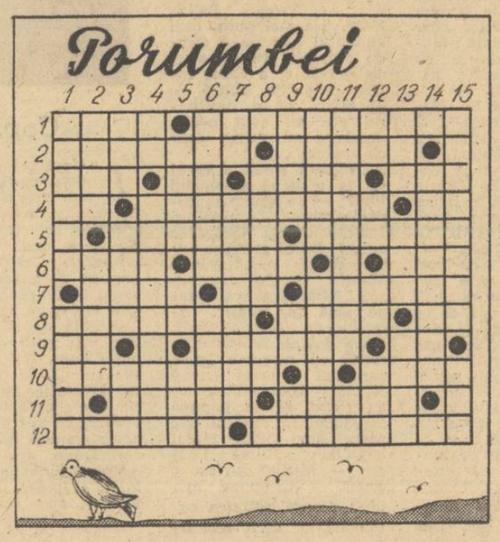

ORIZONTAL : 1. Continentul cu cele mai vechi centre de domesticire a porumbeilor sălbatici. — Regină a Asiriei ce s-a metamorfozat în porumbel. în urma unei înfrîngeri în război (leg.) 2. Țară antică unde porumbelul era considerat pasăre sfîntă. — Scriitor roman. care în lucrarea „Rerum rusticarum" descrie creșterea porumbeilor. 3. Popor european. la care în sec. 17 (după Aldrovandi și Gesner) creșterea porumbeilor zburători era la mare cinste (sing.) — Heliu — Conducători (fig.) — Perdea solară 4. Marcă de avion — Veche grupă de porumbei, originari din Asia și Africa. — Literă elină 5. Rasă de porumbei. (sing.) — Refugiu estival. 6. Asirian. (poet.) — Plantă exotică. — Păsări răpitoare. 7. Muscă africană. — O învîrtire terestră... — Îngust. 8. Istoric grec care atestă că popoarele Asiei foloseau porumbei domesticiți. la transmiterea știrilor — Astru. — ...și coada lui ! 9. Domesticește porumbei... — Salt de circ... — Lene ! 10. Porumbei utilizați la transmiterea rapidă a știrilor — Ciomag. 11. Vechii greci. care din sec. V i.e.n. au studiat porumbeii domestici. deosebindu-i de cei sălbatici — Capitala Frantei unde. la asediul din 1871, au fost folosiți porumbei poștași, pentru aducerea știrilor din afară. 12. Popor antic ce avea în armată servicii speciale de porumbei, pentru transmiterea știrilor. — Porumbelul cenușiu de stîncă.

VERTICAL : 1. Continentul din nordul căruia cresterea porumbeilor s-a răspîndit în Europa. — Mare scriitor antic grec. 2. Oraș în Coreea. — Blazoane 3. Un om... — Porc. — Personaj legendar. 4. În caiet — Fruct exotic. 5. Denumirea populară a porumbelului „git-golaș" românesc. — Editură (abr.) — Specie. (fig.) 6. Odihna de după amiază. — A onora. (fig pop). 7. La ceas ! — Varietate de porumbei ce odinioară erau folosiți în țările arabe ca mijloc de comunicare între orașe 8. Agronom latin (sec. 3 i.e.n.) care semnalează importanța porumbeilor. — Radu Ioan. 9. Zăvor — Sete ! — În pat ! 10. Omorît. (fig.) — Aparține statului. 11. Filozof antic. autorul lucrării „Istoria animalelor". unde se ocupă și de studiul porumbeilor. — Raul Barbu. 12 Mere ! — În șir ! — În prag ! — Denumire a porumbeilor jucători persani, în evul mediu, la Curtea din Buchara și Samarkand. 13. Roman de Liviu Rebreanu — Lac în jud. Tulcea. — Tip de porumbel călător modern, originar din Germania. 14. Porumbei „de frumusețe". (sing.) 15. Zeiță greacă, în al cărei templu porumbeii erau considerați păsări sacre. — Armă pentru vînat porumbei... (od.)

George LUCASCHI

Cuvinte rare : SEM — AGI ALOE — BLA

REBUS

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DIN TOATĂ INIMA

ORIZONTAL: Bel Ami — Iar — T — Amor — Sinceră — Ticăit — Ilari — Anod — Roman — N — Iemr — Sa — Amici — Somată — Amac — Actori — Stare — Cuore — Pa — Td — E — Rt — Ta — Rait — Ta — Iritat — Oa — Ita — Em — C — Olu — Caragiale — Ot — Acevedo — Gogu.

PĂMÂNT

ORIZONTAL : Dragomir — Ac — Seceris — Cano — Oc — Rău — Bănus — Cos — V — Te — Tab — Olarit — Na — Lu — Latitudine — C — A — Uraniu — Xe — Or — Tencuiți — Arabili — Tsin — Rare — Ecuator — Prada — Urna — O.

Cîte-n lună și-n soare

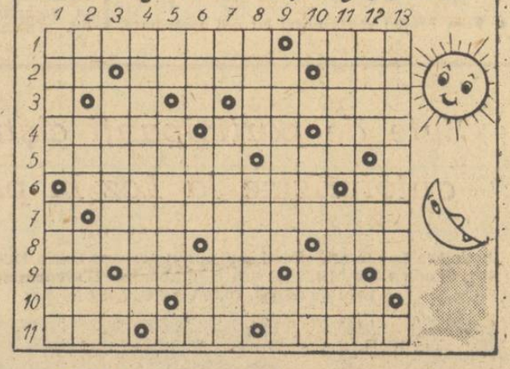

ORIZONTAL : 1. Operă de Verdi, în care apare „Contele de Luna". (neart.) — Acoperă „luna" de pe cap... (inv.) 2. Literă slavonă. — Pictor rus, autorul pînzei „Via Appia în apus de soare". — Cu stimă... la sfîrșit ! 3. Pere ! — Autorul melodiei de muzică ușoară „A ajuns racheta-n lună". 4. Noroi. (reg.) — Inimă haină ! — Fata din Lugoj. 5. Pe picior... — Abreviație medicală. 6. A scris romanul „Soarele în baltă". — Cine începe ? ! 7. Autorul dramei istorice „Apus de soare". 8. Alegere sportivă. — Oftat regional. — Abreviație medicală. 9. Amor intim ! — Acoperă soarele... (pl.) — Aluminiu. 10. Autoarea volumului pentru tineret „Cîmpia soarelui". — „Țara Soarelui Răsare". 11. Se înroșește la soare... — Ucigașul Soarelui în mitologia egipteană. — Compozitor vienez, autorul operetei „Doamna Luna".

VERTICAL : 1. Caracteristic — Fondatorul medieval al puterii „Semilunei turcești". (sec. 14) 2. Soare. — Rămînere peste noapte. (reg.) — Dogorește ca un soare... (mold.) 3. Autorul citeculul „Ciocîrlii spre soare", pe versuri de I. Serebreanu. — Barbu Ștefănescu. 4. A scris piesa într-un act „Soarele a răsărit la miezul nopții". 5. Lună ebraică. — „Călător"... spre Lună. 6. Autorul volumului de versuri „Pui de lună". — Ornament arhitectural. — Localitate în Japonia. 7. În Lună ! — Clar ca lumina soarelui... (fig.) 8. A da fructe... — A scris romanul „Soarele negru". 9. Inveninat. (reg.) — La solar ! 10. Sănătos. (fig.) — Durata mișcării pămîntului în jurul soarelui. (pl.) 11. Autorul volumului de reportaje „Hotarul soarelui". — A scris romanul „Soarele răsare în deltă". 12. Autorul tabloului „Apus de soare pe Dunăre". — Fundal de decor pentru... Soare și Lună. — În Irak ! 13. A scris schița „Luna de miere".

Stelian COSMA

Cuvinte rare : ITN — AHT — ORL — MAS — ROLA — UJE

Privindu-i pe Tufan și Mihai Aurel

de Valeriu MIRONESCU

Priveam la jocul Farului în meciul amical împotriva Universității din Cluj și mă gîndeam că, în fond, și echipa constănțeană — folosind împrejurările favorabile — și-ar fi putut ridica privirile pînă la titlul de campion național. În atac și la mijlocul terenului, constănțenii nu sînt cu nimic mai prejos decît arădenii, doar apărarea șchioapătă în cîteva puncte. După cum se vede, în continuare sîntem obligați să considerăm echipele pe „compartimente" și „posturi" înainte de a trage linia și de a socoti valoarea globală a formației. Antrenorii — de la reprezentativa Braziliei și pînă la „Dunărea" din Giurgiu — sînt pe mai departe nevoiți să judece starea concretă a fiecărui post, a fiecărui echipier, dacă vor să fie cu adevărat antrenori. Tehnicienii au nevoie în mod concret de un vîrf de atac, de un mijlocaș — firește, de un alt tip decît în trecut — de un fundaș cu atribuții precise în zona de apărare (asigurată de 4 sau chiar 5 oameni). Vorbăria despre diferența posturilor și despre jucători „universali" este, și va mai rămîne vreme îndelungată, o simplă vorbărie. Ea poate fi scrisă drept concluzie pe marginea mondialelor din Mexic, însă este încă completamente străină în practica fotbalului. Nimeni nu are la dispoziție zece Overați, și chiar de i-ar avea, nici un Overath nu-l poate înlocui pe Gerd Müller, profesionistul înscrierii golurilor. Nici pe Seeler, nici pe Schnellinger. Dacă uruguayenii ar fi avut un marcator de meserie, nu un Dumitrache sau un Neagu, ci doar pe Caraman, poarta vest-germanilor s-ar fi umplut de mingi. Desigur, în conformitate cu evoluția fotbalului, obligațiile tehnice și tactice ale fiecărui jucător — inclusiv al portarului! — au crescut și s-au diversificat. Totuși, aceasta n-a dus la dispariția posturilor din schema formației. Treaba asta este altă mîncare de pește. Care mîncare nu poate fi consumată pe litoral. Aici, Farul îl are pe Badea ca organizator de joc, dar stă slab cu fundașii centrali, are un mijlocaș de atac, Tănase, dar n-are fundaș stînga; Tufan este un înaintaș redutabil, în mare progres, totuși el nu compensează absența unui fundaș dreapta, stăpîn pe partea lui de teren.

Toate cele de mai sus nu dezmint, stimați cititori, afirmația inițială: Farului i-ar fi fost posibil să-și ridice privirile pînă la titlul de campion. Și nu numai constănțenilor ci și craiovenilor, clujenilor etc. Nu știu dacă ați observat, pînă și Cupa, așazisa întrecere KO, oferă de doi ani de zile mai puține surprize decît campionatul! Aș dori ca echipele din centrele județene să dea interpretarea cuvenită acestei stări de fapt.

★

La Constanța minusculele ambarcațiuni din material plastic indigen, clasa internațională „Optimist", sînt într-adevăr minunate, dar copiii care navighează pe ele provin din București, fapt ce spune multe despre viitorul iahtingului pe litoral. În schimb, la box, bucureștenii de la „Metalul" au fost masacrați de către constănțenii lui Buză. Bine pregătiți și ambițioși, pugiliștii de la „Farul" și-au satisfăcut suporterii prezenți în număr de peste 1 200 în arena „Olimpia". Ce ne facem însă cu păcatul că s-au vîndut numai 600 de bilete?

Mihai Aurel are visuri mari, Madrid, München... Duminică el și-a surclasat adversarul — pe jugoslavul Bronislav Roksandic — într-un meci internațional programat pe 5 runduri a cîte două minute fiecare. Aurel pare într-o formă excelentă, în plus a progresat mult din punct de vedere tehnic. Nu este prima oară cînd observ că la clubul său Mihai Aurel se pregătește la fel de bine ca la lotul reprezentativ, deci condițiile nu sînt deloc aceleași. De asemenea, tot spre atenția selecționerilor și antrenorilor de la lot: ca să fim drepți, Aurel Iliescu — „învingător la puncte" — a fost bătut măr de tînărul Gh. Popa de la „Metalul". Două runduri, Iliescu a cucerit puțin avantaj, deși Popa l-a răspuns cam cu aceeași monedă la aproape toate atacurile. În ultimul rund croșeurile lui Popa l-au făcut groggy pe Iliescu, iar arbitrul Ali Rișad s-a văzut nevoit să-l numere. Trecuse abia un minut de luptă. După numărare Popa și-a continuat violent acțiunea, Iliescu avea picioare de cîrpă, un nou croșeu-dinamită îndreptat spre maxilar dar care s-a oprit în cotul salvator al lui Rișad! Întîmplător? Arbitrul a dictat apoi Stop! (De ce nu „abandon"!). Bang! — în clipa următoare — gongul final. Cu peste o jumătate de minut înainte de termen, adică un timp arhisuficient pentru KO. Chiar și așa, pentru membrii juriului local, corectă și onorabilă, în cel mai bun caz, decizia de „meci egal". Nu s-au gîndit ei oare că provoacă o umbră asupra victoriilor meritate ale pugiliștilor constănțeni?

SCANDAL ÎN LUMEA BOXULUI PROFESIONIST

Boxerul basc Jose Urtain Ibar, revelația sezonului internațional trecut continuă să decepționeze. După ce a lichidat „socotelile" cu managerul italian Casadei, „fenomenalul" pugilist spaniol și-a angajat un nou mentor în persoana francezului Jover. Jose Urtain, în ciuda faptului că duce o exemplară viață familială nu a progresat la capitolul tehnică, rămînînd un pugilist rudimentar care se bizuie doar pe o „forță cu care l-a înzestrat natura". Așa se și explică faptul că în cele 33 de meciuri susținute, campionul european și-a înscris în palmares victorii realizate în fața unor elemente de mîna a doua. Sinceri să fim, în jurul lui Urtain s-a făcut mult zgomot pentru ... nimic. Nu de mult, Urtain a fost descalificat, chiar în fața suporterilor săi, în meciul susținut împotriva modestului italian Vogring. Cu acest prilej campionul european și-a consemnat în palmares prima înfrîngere a carierei sale sportive. Dar de ce continuă să decepționeze Urtain? Pentru că el se eschivează acum de a-și pune titlul în joc în fața veteranului Henry Cooper (Anglia), în vîrstă de 36 de ani. Tată a doi copii, Henry Cooper continuă să fie una din marile vedete ale boxului mondial. Fostul campion european care a cedat centura prin „forfait" deoarece fiind accidentat la un picior nu și-a putut respecta un angajament, a fost recent desemnat șalanger la titlul pe care l-a deținut. Comisia europeană a stabilit ca meciul Cooper-Urtain să aibă loc la 20 octombrie la Empiree Pool din Londra ca urmare a unui acord prealabil semnat și de managerii H. Levene (Anglia) și Maria Losa (Spania). Jose Ibar Urtain nu intenționează să lupte pe un ring străin în fața unui adversar redutabil. În acest sens „The British Boxing Board of Control" a trimis un ultimatum federației spaniole care urmează să-l cheme la „ordine" pe Jose Urtain. Acesta însă își face în aceste zile bagajele pentru un lung turneu demonstrativ în America de sud.

Adevărul este că Urtain se „teme" de croșeul de stînga a lui Cooper care cu ani în urmă l-a expediat la podea chiar și pe invincibilul Cassius Clay. Boxerul englez care și-a făcut o superbă reintrare este complet restabilit și după cum a declarat este oricînd gata să se bată cu Urtain. Spaniolul urmează să accepte confruntarea cu Coo" per pentru a confirma că nu este un boxer de serie. Pînă atunci ziariștii fac risipă de cerneală pe marginea acestui scandal din lumea boxului profesionist. În cazul că Jose Urtain nu-l va accepta ca șalanger pe Cooper, atunci forul de specialitate îl va deposeda de titlu.

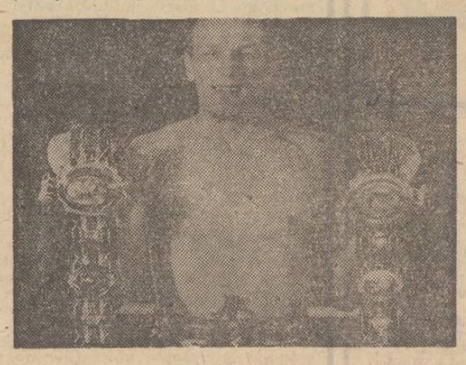

Henry Cooper

INTERMEZZO...

EPISTOLAR

de Ioan CHIRILĂ

Mai întîi, aș vrea să vă felicit, stimate corespondent, pentru faptul că folosiți expresiile „potențial ofensiv" și „capacitate ofensivă", scoțind din arenă „spiritul ofensiv", care e cu totul altceva.

Spirit ofensiv am avut deseori. Potențial ofensiv — mai rar.

La Zürich am avut spirit ofensiv. Patru înaintași cu gîndul numai la poarta adversă, plus doi mijlocași super ofensivi: Dobrin și Gherghely...

La Budapesta am pornit atacul în trombă. I-am și dominat pe fotbaliștii maghiari vreo 15 minute. Rezultatul, însă, îl cunoașteți.

În sfîrșit, la Lisabona, am avut, din nou, spirit ofensiv. Și la 0—0, și la 0—1, și la 0—3... Marele necaz în toate aceste trei situații a fost că lozinca spiritului ofensiv n-a avut suportul potențialului ofensiv.

Așadar, cum putem mări potențialul ofensiv al echipei noastre? (De altfel, setea de ofensivă este, se pare, universală, în măsura în care pînă și Zagallo, antrenorul campioanei mondiale, a fost criticat pentru spiritul său prea... defensiv).

Ce-ar trebui, deci, să facă echipa noastră pentru a-și mări potențialul ofensiv? Eu cred că ea ar trebui să-și amelioreze toate piesele și toate angrenajele.

Răducanu, de pildă, ca să încep cu numărul 1, întrunește toate condițiile necesare unui portar capabil să sprijine ofensiva. Din păcate însă, Răducanu a introdus, în ultimul timp, în repertoriul său de „gaguri", prea multe elemente de risc, care se repercutează, fatalmente, asupra stării de spirit a tuturor celorlalți jucători și în primul rînd a fundașilor.

Pe linia de fund sînt de asemenea rezerve ascunse. Sătmăreanu nu mai poate miza — în cazul NOULUI potențial ofensiv — doar pe ajutorul coechipierilor ori de cîte ori e vorba de contracararea ofensivei adverse. Același amendament și pentru Mocanu, care are, însă, mult mai multe disponibilități ofensive.

Stoperii noștri de la Guadalajara s-au dovedit cel puțin de valoarea cuplului Britto—Piazza, dar amintirea valorii formidabile a „triunghiului de fier" de la Lausanne a făcut ca Dumitru să fie un cerber permanent la intrarea în careul nostru. Acest din urmă amănunt a determinat desigur structura întregii echipe.

Aici aș vrea să fac o paranteză. Între așezarea în teren a echipei Braziliei și aceea a echipei noastre au existat destule similitudini. Sătmăreanu a avut mereu predispoziția ofensivă a lui Carlos Alberto. Lupescu și Dinu s-au așezat ca Britto și Piazza. (De menționat chiar plusul de agresivitate al lui Dinu). Mocanu a ajuns în atac pînă pe pozițiile lui Everaldo. Deosebirea e în linia de mijloc. E adevărat că Dembrovschi, Nunweiller VI și Lucescu au activat pe pozițiile lui Clodoaldo, Gerson și Rivellino, dar în timp ce Dembrovschi a fost „procurat" din atac, pentru a „acoperi" gaura lăsată de retragerea lui Dumitru, la brazilieni, „șeptarul" (și încă ce șeptar!), adică Jairzinho, a rămas principala forță ofensivă a echipei campioane. O ultimă apropiere ne va convinge că similitudinile în așezare sînt lipsite de valoare dacă nu sînt susținute de pioni vii și activi. Și iată despre ce este vorba...

Pele și Tostao au jucat, în fond, în zona lui Dumitrache și Neagu. Dar, în timp ce Pele și Tostao au legat terenul prin firele nesfîrșite ale jocului lor combinativ, Dumitrache și Neagu sînt mult inferiori la acest capitol, fiind, aș zice, chiar refractari la jocul combinativ.

În concluzie, Brazilia a avut trei mari atu-uri:

1. O linie de mijloc mobilă, alcătuită fără transferuri din alte compartimente;

2. Un extrem dreapta care a fost, de fapt, una din revelațiile „Mundialului";

3. Un cuplu de înaintași centrali al căror „un-doi" chiar în centrul terenului provoca, aproape spontan, o stare de spirit ofensivă, datorită uimitoarei științe despre fotbal pe care o au Pele și Tostao.

Deci, echipa noastră are datoria să-și consolideze fundașii, să realizeze o linie de mijloc „în trei" capabilă să facă față sarcinilor duble (ofensivă-defensivă) ale fotbalului modern, să-și dezvolte spiritul combinativ în atac și să găsească un Jairzinho, un Libuda, un Cubilla sau un Sotil.

Pînă atunci, însă, trebuie, să admitem că acel 4—5 de la Guadalajara reprezintă, cu unele excepții, mai mult decît valoarea fiecărui jucător al nostru în parte, și acesta este meritul spiritului de echipă. Și cînd spun spirit de echipă, gîndul se îndreaptă spre Wembley. Wembley-ul a fost, în primul rînd, momentul nașterii spiritului de echipă.

Așteptîndu-l pe... miraculosul Jairzinho, care să dea aripi ofensivei noastre, să fortificăm în primul rînd spiritul de echipă, care va fi, sînt sigur, stimulentul cel mai puternic al ofensivei de toți așteptată...

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(VII)

● Nouă goluri în întîlnirea Ferencvaros-Juventus ● Vogl — omul și jucătorul ● Bucureștiul cu cartierele și pasiunile fotbalistice ● Galațiul și D.V.A. își sărbătoresc jucătorii.

„Ferencvaros" a fost un nume mare și puține echipe din Europa la vremea aceea îi puteau rezista. Lucrul era știut și de Ripensia și de Juventus și de publicul bucureștean. Toți se pregăteau de altfel să-i dea onorurile la care campioana Ungariei avea dreptul. Pentru mine, însă jocul nu mai era un „joc" ca oricare altul; prea mare era saltul...

În ziua meciului, mica arenă a Juventusului era ticsită; peste 12 000 de oameni veniseră să ne încurajeze și să vadă „dacă ucenicii" — adică noi cei tineri — eram urmași demni ai celor ce plecau. Eram emoționat și atîtea gînduri se învălmășeau în capul meu încît ajunsesem să-mi fie frică de mine însumi. Unii susțin că nu știu ce-i emoția și chiar dacă o au, aceasta se topește în vălmășagul jocului. Cred asta, pentru că și eu, atunci, după prima intervenție reușită, mi-am regăsit calmul și n-am jucat prost, cu toate că am primit cinci goluri. Cinci mie și patru lui Hada, portarul echipei ungare! Împărțeală dreaptă, făcută cu multă fantezie de două înaintări inspirate și în mare vervă. Nouă goluri, din care patru marcate de niște înaintași fără prea mare faimă! M-a consolat gîndul și mi-a mers la inimă elogiul și comentariile presei sportive, care nu știu de ce amesteca Galațiul cu Brăila și telemeaua cu șvaițerul. Un reporter mă botezase „Brînză bună de Brăila", metaforă, care așa cum era spusă, îmi făcuse plăcere. Portarul Ripensiei, titular în acea vreme al națională, a doua zi a scos și el de trei ori din plasă niște bombe, trimise de dr. Sarrosi și de Toldi!

Așadar, „dezlegasem calul". Antrenorul mă felicitase (părea mulțumit), coechipierii mă priveau cu încredere. Eu ce să mai spun? Cu doi apărători ca Vogl și Neacșu, puteam fi liniștit. Primul mai cu seamă mă impresionase profund. Și ca om — era plin de omenie —, și ca jucător pentru că era complet. Îi căutam compania și mă simțeam la largul meu cînd îl aveam aproape. Sutist, săritor, aruncător de disc, tenisman și fotbalist de nu-l întrecea nimeni, pentru toți „Ciogli" însemna instanța supremă. Jucătorul numărul unu al țării și căpitanul națională, greșea cel mai puțin! Dar fotbalul e fotbal, nu-l joacă numai jucători ca el și nicăieri nu cred să poți aduna la un loc unsprezece Vogl!

Jucătorul este om și trăiește între oameni. Nu se poate altfel, trebuie să-și spargă și el capul. Așa am pățit și eu. Numai că mi l-am spart cu adevărat. Chiar în meciul cu pricina o arcadă și-a deschis „gura" și nu și-a mai închis-o pînă ce antrenorul nu mi-a arătat cum se iese din poartă și ce-i de făcut cînd adversarul dă cu coatele. Din ziua aceea, arcada mea nu a mai avut de suferit.

★

Publicul bucureștean era împărțit.

Cartierul „Buzești" mergea cu Venusul, Grantul cu Rapidul, Oborul cu Unirea Tricolor, centrul cu Juventus! Dar Oborul le întrecea pe toate. Aici maidanele erau pline de copii, care — așa cum făcusem și eu odinioară — „omorau cîrpa". De aici și izvorul nesecat de talente de jucători mereu proaspeți, mereu reușiți. Spun maidane, dar cred mai mult în legătura aceea nevăzută dintre jucători și oamenii din cartier, dintre mulțime și cei țișniți din ea. Bunic și nepot, toți erau „uniriști", toți veneau la antrenamente să-l vadă pe Sucitulescu, ori pe Bogdan sau pe Soni Niculescu... „Unul mai bun decît altul și toți mai buni decît toți din lume!..." Marțea și joia, tribunele erau pline de această asistență calmă și tăcută, care pînă duminică se-ncălzea.

Campionatul, acest „chin al chinurilor", în fiecare toamnă începea la fel și-n fiecare vară se termina la fel, numai că farmecul lui, întotdeauna era altul.

Juventusul meu n-avea veleități: se mulțumea cu un loc în prima jumătate a clasamentului și cu asta evita grijile corigenților. Mijlocul nu dogorea și din cele auzite, unele grupări îl căutau (și-l căutau cu folos); de puncte aveau nevoie și capul, și coada, și impresarii „autorizați" puși pe căpătuială. Erau și din aceștia, după cum erau și lufturi și căzături în careu, și plonjoane simulate, și lovituri de pedeapsă acordate în mod gratuit. Erau de toate, dar cusătura cu ață albă se vedea. La Juventus asemenea ață nu se găsea.

În al doilea meci „tare" jucat în Capitală, în anul 1933 am avut un adversar din Viena. Fotbalul austriac era gustat de bucureșteni și echipe cum erau Admira, Austria sau Wacker aduceau public pe stadioane. Celebrități ca Sindelar, Sesta, Platzer, Müller meritau să fie văzute și Bucureștiul știa să răsplătească arta. Am jucat cu Wacker și am ieșit bine, mărind pentru a doua zi miza jocului cu Venus. Au venit oamenii să vadă pe cine am bătut noi cu o zi înainte și au văzut: vienezii supărați ne-au invins campionii, cu un scor mult prea sever. Pe noi ne luaseră în glumă și în fotbal, este știut, n-ai timp de glume! Cele 90 de minute trec așa de repede, încît nu știi cînd ai început și cînd ai terminat jocul. Așa s-au petrecut lucrurile și-n meciul cu austriecii. Pînă să-și pună „motoarele"-n mișcare, pînă să „conecteze" toate contactele, arbitrul a fluierat sfîrșitul. Și apoi, adversarul are și el „motoare" care te încurcă și-ți pun stavilă.

Între timp, campionatul Galaților era pe sfîrșite, iar eu jucam ultimele meciuri la D.V.A. Așa convenisem: terminarea sezonului la Galați și un meci gratuit al Juventusului cu echipa gălățeană. Cu cele două meciuri „tari" din Capitală și cu slova presei, numele meu căpătase o altă rezonanță. Cei ce fuseseră de părere să mi se dea dezlegarea se căiau, nu mai erau de acord și mă voiau din nou la Galați. Pînă la urmă, au cedat, barierele au căzut, iar cînd am ajuns în echipa națională, eram numai al lor. Scumpe mentalități și scumpe trăsături de unire!

Te am în minte, orașule, cînd la o săptămînă după ultimul meci, ai dat o cupă cu numele meu, într-o întrecere „miuță" cu Brăila! Ți-am mulțumit atunci și ție și echipei D.V.A. care s-a străduit s-o cîștige. Și-ți mărturisesc cu toată sinceritatea că mă mîndresc cu asta!...

(VA URMA)

În capitolul viitor:

● Ripensia învinsă pe teren propriu! ● Fotbalul îndrăgit din ce în ce mai mult ● Reflecții în tribune — gînduri pe... gazon ● Zamora domină fotbalul continental

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL BALONUL ROTUND

● Pînă în prezent, deși au fost verificate 50 000 bonuri (din totalul de 120 806 admise în concurs) nu s-a găsit nici unul care să indice toate cele șapte rezultate exacte. Se verifică în continuare, în speranța că totuși va fi găsit un asemenea concurent inspirat.

● Redăm în continuare cîteva „curiozități" privind preferințele participanților la concurs:

● U.T.A. nu figurează decît pe aproximativ 4 la sută din bonuri drept cîștigătoare a campionatului. În schimb, așa cum am anunțat, Dinamo București este indicată pe locul I de peste 70 la sută dintre concurenți, Rapid de 10 la sută, F.C. Argeș de 5 la sută, Steaua de 5 la sută.

— În schimb Progresul București figurează pe aproape 80 la sută din bonuri drept cîștigătoarea seriei I a diviziei B;

— Chiar A.S.A. Tg. Mureș figurează pe locul I, în divizia A, pe opt buletine. În schimb 90 la sută dintre concurenți au pronosticat retrogradarea echipei din Tg. Mureș.

— Tot privind retrogradarea, mult mai multe buletine pronosticau acest lucru echipelor C.F.R. Cluj (50 la sută) și Politehnica Iași (40 la sută) și abia 30 la sută dintre concurenți prevedeau acest deznodămînt echipei Crișul.

● Vom reveni săptămînal cu noi amănunte.

Vă prezentăm prima partidă Cosmos-Pămînt, la șah

Kamanin și cosmonautul Viktor Gorbatko, aflați la centrul de control al zborului spațial.

Cu toate că a durat doar 35 de mutări, partida a avut nevoie de peste șase ore, întucît, în zborul pe orbită, nava cosmică parcurgea cu prilejul fiecărui ocol al Pămîntului cîte o regiune de unde comunicațiile radio nu permiteau continuarea partidei.

Evident, cei ce au jucat prima partidă cosmică nu sînt șahiști de înaltă calificare, cu titlu de maeștri. În ciuda acestui fapt, calitatea partidei este remarcabilă, așa cum că puteți convinge și dv., rejucînd-o.

PRIMA PARTIDĂ COSMOS — PĂMÎNT, cu *albele* — Andrian Nikolaiev și Vitaly Sevastianov (nava cosmică „Soiuz-9"); cu *negrele* — generalul Nikolai Kamanin și Viktor Gorbatko (Pămînt).

1. d4, d5 2. c4, d:c4 3. e3, e5 4. N:c4, e:d4 5. e:d4, Cc6 6. Ne3. Nd6 7. Cc3, Cf6 8. Cf3, 0—0 9. 0—0, Ng4 10. h3, Nf5 11. Ch4, Dd7 12. Df3, Ce7 13. g4, Ng6 14. Tae1 Rh8 15. Ng5, Ceg8 16. Cg2, Tae8 17. Ne3, Nb4 18. a3, N:c3, 19. b:c3 Ne4 20. Dg3, c6 21. 13, Nd4 22. Nd3 b5 23. Dh4, g3 24. Cf4, Nc4 25. N:c4, b:c4 26. Nd2, T:e1 27. T:e1, Cd5 28. g5 Dd6 29. C:d5, c:d5 30. Nf4, Dd1 31. Ne5+, f6 32. g:f6, C:f6 33. N:f6+, T:f6 34. Te8+, D:e8 35. D:f6+, Rg8 remiză.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Oțelul Galați—A.S.A. Tg. Mureș	2
2. Știința Bacău — Flacăra	1
3. C.F.R. Pașcani—Metalul Tîrgoviște	×
4. Dunărea—Poiana	1
5. Metrom—Poli. Galați	×
6. S.N.O.—Metalul București	1
7. C.S.M. Reșița—Crișul	×
8. Metalurgistul—Poli. Timișoara	1
9. Gloria—C.F.R. Arad	1
10. Olimpia Or.—C.S.M. Sibiu	1
11. U.M. Timișoara—Corvinul	1
12. Electroputere—Gaz metan	1
13. Minerul Baia Mare—Olimpia S. M.	1

AUTOMOBILISM

Cel mai greu raliu

O serie de fotografii și datele primite recent ne arată că într-adevăr **„World Cup Rallye '70"** a fost cel mai important, mai periculos și greu raliu dintre toate de acest fel desfășurate pînă acum. Cît de grea a fost această cursă reiese limpede din bilanțul acestei întreceri: din cele 96 automobile ce au pornit de pe stadionul Wembley din Londra în direcția Mexic, doar 24 au ajuns la țintă; dintre acestea 7 au fost de la British Leyland.

Rezultatele se cunosc: Rosemarie Smith a obținut cu un Austin-Maxi premiul pentru femei (ea a reușit să obțină cel mai bun rezultat în cadrul clasei de la 1301 la 1600 cmc); echipa Brian Culcheth-Johnstone Syer a ocupat cu un TRIUMF de 2,5-PI locul doi.

„Pe anumite porțiuni era o cursă ca prin iad" au declarat ușurați acei piloți ce au reușit să ajungă nevătămați la Mexico City. Obstacolele păreau de neinvins. Itinerariul trecea peste șosele pline cu gropi, drumuri pietroase, pasuri de munte și în condiții de climă total diferite. În timp ce o ploaie caldă și de lungă durată muiase șoselele în Argentina, în momentul traversării munților Anzi, ningea. Dar porțiunea cea mai grea a fost aceea din regiunea plină de zăpezi a pasului Ticlio, înalt de 4837 metri. Cursa n-a fost... ocolită de unele incidente. Bunăoară finlandezul Mäkinen era cît pe-aci să cadă cu Fordul său într-o prăpastie și francezul René Trautmann a făcut cu Citroenul său trei salturi peste cap. Andrew Cowan, cîștigătorul cursei „Londra — Sydney Rallye 1968", n-a mai putut opri Triumful său pe o stradă acoperită cu un strat de gheață și a căzut într-o prăpastie adîncă de 30 metri. El și însoțitorul său au avut noroc, deoarece au scăpat doar cu spaima.

„Această cursă a cerut de la pilot și automobil totul" — se spune în comentariile experților. Înainte de începerea cursei, fostul campion automobilistic mondial Juan Manuel Fangio prezisese: **„Nimeni nu va ajunge pînă în Mexic".** Aceasta nu s-a adeverit. Două duzini de echipe au reușit cu mașinile lor să parcurgă această cursă dificilă. Automobilele ce au reușit să se impună în asemenea condiții fac parte din vîrful clasei mondiale. „Cursa Londra — Mexic" a fost o probă ce spune mai mult despre calitatea automobilelor decît zeci de teste și probe.

Antena invizibilă

Desenul de mai sus spune de fapt totul: **antena invizibilă (i se mai spune și antena muzicală) este montată în parbrizul automobilului. Antena este făcută din fibre de sticlă foarte fine care sînt turnate o dată cu geamul din față al mașinii. Fiind din fibre de sticlă, este total invizibilă și deci nu deranjează cu nimic vizibilitatea conducătorului automobilului.**

Experimentată și introdusă pe scară tot mai largă în S.U.A., antena invizibilă are o serie de avantaje: durata este practic nelimitată, întrucît nu se poate strica decît o dată cu parbrizul (în caz de accident); instalarea ei nu costă nimic, fiind aplicată din fabrică tuturor automobilelor noi; elimină inconvenientele care se produc la instalarea antenelor „clasice" (găuri în tablă, pericol de infiltrare a apei, de rugină etc.); asigură o recepție foarte bună; elimină deranjamentele ce le provoacă antenele metalice prin oxidare și deformare.

Acest Triumf de 2,5 PI condus de Brian Culcheth și Johnstone Syer, a ocupat locul al doilea

Copiii, în siguranță

În legătură cu asigurarea comodității și mai ales a securității copiilor în timpul călătoriilor cu automobilul s-a scris mult. În orice caz este de reținut, ca o condiție obligatorie, ocuparea de către copii a locurilor din spate.

Dincolo de atitea sfaturi mai mult sau mai puțin bune, iată că firma suedeză „Volvo" vine și cu o soluție practică pe cît de simplă la prima vedere, pe atît de ingenioasă: scaunul rulant. Acest scaun, din dreapta conducătorului automobilului, se poate rula complet (și apoi fixa) astfel ca spătarul să vină în față și să constituie o pavăză foarte sigură pentru copil. Desigur, lipsește pe ocupantul locului în poziție inversă de plăcerea de a admira peisajul din față, dar în schimb îi asigură mai multă siguranță, ceea ce este mai important.

În fotografie se vede un fotoliu rulant pus pe poziția „copil", instalat la un „Volvo-144". Experiențele făcute pînă acum la un număr mare de cazuri, au dat rezultate excelente. Ideea este bună și se pare că va fi preluată și de alți producători de automobile. Merită să ne gîndim și noi la ea.

Ștergător de parbriz... „gînditor"

O întreprindere din R.F.G. a dezvoltat un sistem automat care scutește pe conducătorii auto de pornirea și oprirea ștergătorului de parbriz, în caz de ploaie. Chiar de la primele picături, ștergătorul „gînditor" se pune în mișcare și nu se oprește decît atunci cînd parbrizul este complet uscat. Interesul pentru această realizare este mare, mai ales că electronica noului aparat este relativ simplă și întotdeauna aptă de funcționare. Pe partea interioară a parbrizului se fixează o mică placă de metal — ca antenă electronică — care are efectul unui condensator. Îndată ce geamul se umezește, capacitatea plăcii se modifică, impulsul este transmis printr-un amplificator la comutatorul motorului care acționează ștergătorul iar acesta se pune în mișcare. Cînd geamul este uscat, condensatorul își reia capacitatea inițială, ceea ce are drept urmare deconectarea automată a motorului. Micul aparat funcționează de asemenea cînd geamul parbrizului este murdărit pe timp ploios de stropiturile altor vehicule.

Sute de participanți cîștigă autoturisme la Loz în plic

Jucînd la Loz în plic puteți cîștiga autoturisme Dacia 1100, Moskvici 408, Skoda 1.000 MB, Fiat 850 și Trabant 601, precum și premii în bani de 20.000, 10.000, 5.000, 2.000 lei ș.a.

Unul dintre recenții cîștigători de autoturisme: MIHUȚ VALERIU din Caransebeș, autoturism „SKODA 1000 M.B.".

Oriunde vă aflați jucați la Loz în plic.

5281

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

TRĂIASCĂ 23 AUGUST!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 672 — SÎMBĂTA 22 AUGUST 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

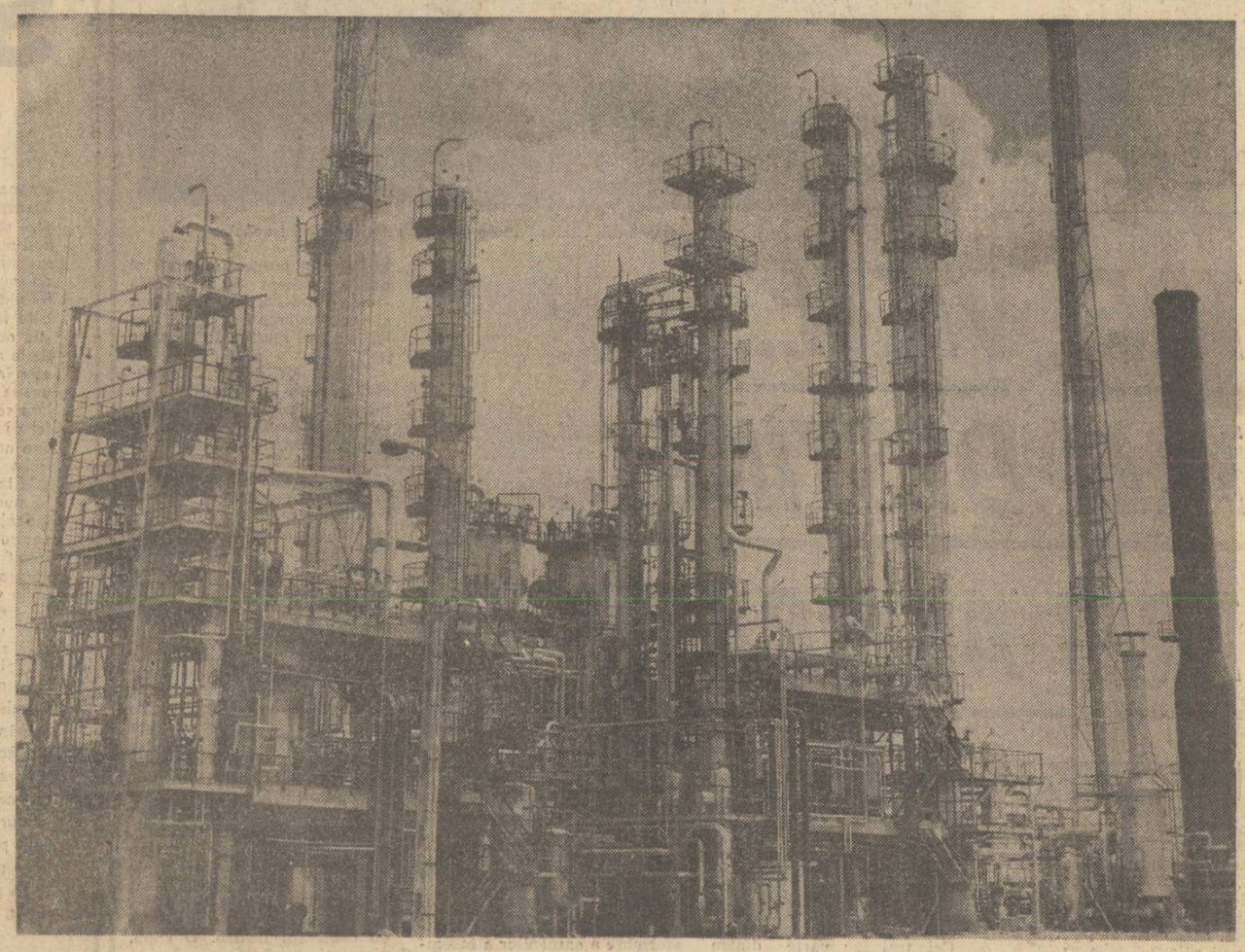

Foto : Mihai POPESCU

MAREA SĂRBĂTOARE

Aniversăm 26 de ani de la eliberarea țării, de la acel 23 August înscris cu litere de aur în istoria României contemporane, de la acea zi din miez de vară ce avea să însemne, de-atunci și pururi, piatra de hotar a noii orînduiri sociale pe care poporul, liber și stăpîn pe destinele sale, avea să și-o făurească, sub conducerea partidului său comunist.

Aniversăm 26 de ani de la insurecția armată din 23 August, de la acel act istoric ce avea să deschidă epocă nouă prin afirmarea deschisă a voinței întregii națiuni. **„Insurecția armată din august 1944 — arată tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — a putut fi înfăptuită datorită unirii clasei muncitoare și a tuturor forțelor democratice și patriotice. În desfășurarea acestor evenimente istorice, Partidul Comunist Român și-a îndeplinit cu cinste misiunea de-a organiza și conduce lupta întregului nostru popor pentru o viață mai bună, pentru socialism".**

Aniversăm 26 de ani de la începutul unei epoci istorice, a unei epoci de afirmare plenară a capacității creatoare a poporului nostru, a unei epoci de înflorire multilaterală a României, a unei epoci de ridicare neîncetată pe treptele bunăstării materiale și spirituale a poporului român.

Aniversăm 26 de ani de muncă, 26 de ani de luptă dîrză, încordată pentru împlinirea celor mai scumpe năzuințe ale fiilor luminați ai acestui pămînt, pentru întruchiparea luminoaselor idealuri de libertate, de justiție socială, de independență și suveranitate națională, pentru făurirea unei societăți drepte, a unei vieți la care poporul nostru, greu încercat de-a lungul sbuciumatei sale istorii, are pe deplin dreptul să năzuiască. Aniversăm eliberarea, aniversăm începutul istoriei noastre noi, socialiste, în plin avînt creator, îmbogățiți de experiența unei activități constructive fără precedent, întăriți în convingerile noastre de certitudinile biruințelor obținute.

Cine privește azi, oriunde voiește, orice sat, orice oraș al României, cu neputință să nu vadă îmbucurătoarele succese ale înnoirilor socialiste. Pretutindeni munca eroică a poporului nostru și-a pus definitiv pecetea durînd operă trainică, menită a face mai frumoasă, mai bogată, mai puternică țara, mai luminos traiul poporului nostru. Avînd la bază și ca punct de plecare, planurile făurite de partid, printr-o clară și bine fundamentată viziune științifică, munca a rodit înzecit pretutindeni, punînd în valoare resurse materiale și

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Investigație în universul cailor putere

TREI VIEȚI... TREI DESTINE... TREI ASPIRAȚII...

- **De la prima locomotivă cu aburi la LDH 1250 c.p.**
- **Creatorii de unicate își amintesc.**
- **Marca uzinei bucureștene „23 August" pe drumurile țării.**
- **Tehnica și... inima.**
- **Mistuitoarea dorință de a transforma oamenii.**
- **În fiecare metru patrat al unei hale...**

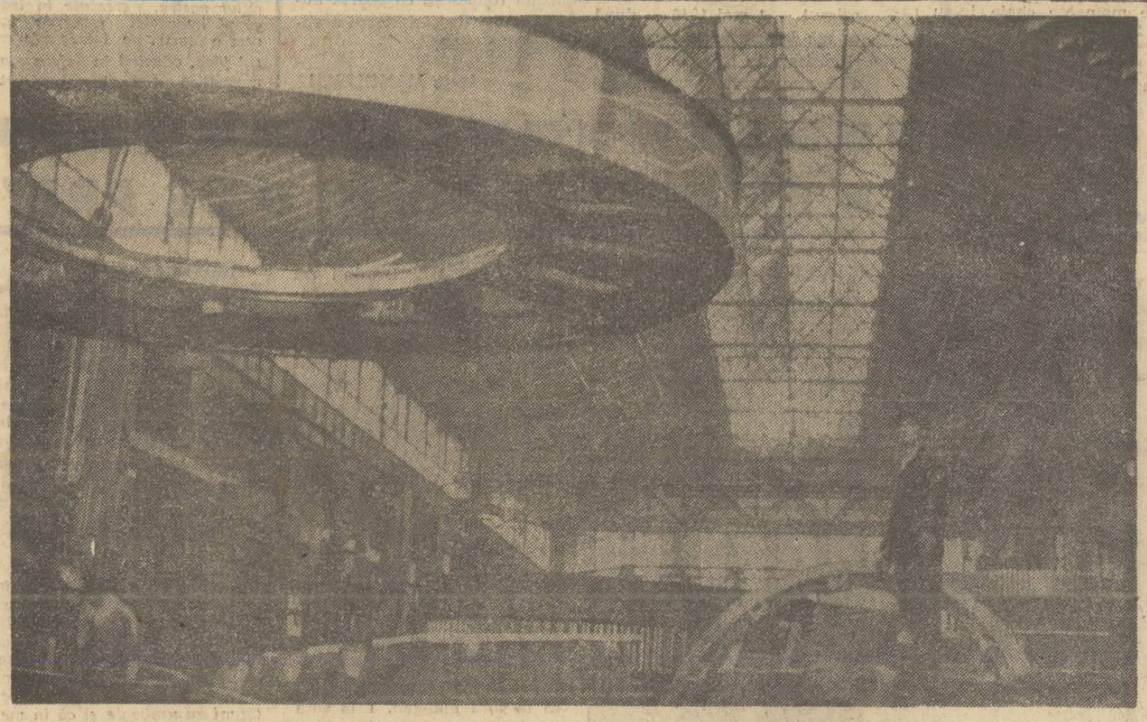

Uzinele „23 August" : imagine din atelierul mecanic pentru prelucrarea pieselor mari

În fața mea stă inginerul MARIN ENACHE, cu ochi negri ușor obosiți, cu părul negru înspicat de fire albe. Vorbește fără gesturi largi, fără inflexiuni deosebite în voce. Tinerețea lui care se apropie de împlinirea maturității, energia, focul lăuntric se dezvăluie în scînteierile din priviri, în vorba care devine repezită, năvalnică, atunci cînd subiectul pe care-l discută îi stă la inimă. E secretarul de partid al Uzinei „23 August".

Alături de el, este VASILE ISCRU, matur, ponderat și, la prima impresie, rece, fără a fi distant. E maistrul Iscru, șeful secției reparații și autodotări. Tot alături de Marin Enache, se află inginerul HENRI HOLBAN, cu părul alb, privirea vioaie, un povestitor pasionat, de o uimitoare tinerețe a mișcărilor, a gîndurilor, deși după vîrstă ar fi îndreptățit să fi ieșit la pensie. Este adjunct al șefului Serviciului Constructor șef.

Trei oameni deosebiți ca înfățișare, ca temperament, trei personalități distincte. Ceva îi apropie însă, ceva impune trăsăturii lor, personalității lor să se contopească într-un aliaj de mare preț, care a fost turnat, șlefuit în același loc, marcîndu-le diferit destinele, dar legîndu-le ca într-o veche și statornică dragoste, de viața unei puternice uzine a industriei românești.

Cine are cea mai mare experiență? Dacă socotim după vîrstă, după numărul anilor lucrați în uzină, le dăm întîietate lui Henri Holban și Vasile Iscru, veterani ai uzinei de 35 și respectiv 32 de ani. Dacă ne gîndim la darul de a lucra cu materia primă care se fasonează cel mai

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

România '70

În acest an, ultimul din actualul cincinal, an care precede o nouă etapă de dezvoltare economică și socială a țării noastre, imaginea României socialiste, așa cum o vedem fiecare, în orașele și satele noastre, a căpătat noi conturi de forță și frumusețe. Din multitudinea de noutăți pe care acest an le-a adus poporului am desprins cîteva imagini pe care le prezentăm cititorilor „Magazinului" în fotoreportajul pe care îl publicăm în pagina a III-a a revistei.

Clișeul nostru redă o imagine din cel mai tînăr vlăstar al petrochimiei românești, combinatul pitești ean. În 1970, primul an de cînd funcționează această mare unitate industrială, producția sa aduce în economia țării circa un miliard și jumătate lei în plus.

PROFESIUNEA DV.?

de Victor VÂNTU

Sosit de la Porțile de Fier, un prieten cu care adesea împart bucuriile și grijile reportajului îmi vorbea despre „descoperirea" făcută. Curiozitatea îl împinsese să urce în turnul ecluzei, „farul" care domină marea scenă a Dunării energetice. Copleșit de multitudinea detaliilor, de pățenjenișul construcțiilor, de vălmășagul impresiilor de la sol, năzuia spre acea privire de ansamblu a imensului teatru de bătălie pe care bănuia că i-o poate oferi ciclopicul ochi de sticlă din vîrful turnului. Însă nu priveliștea a fost marele cîștig al „ascensiunii", ci oamenii descoperiți acolo sus. Oamenii instalați în fața pupitrului de comandă, și care, cu un calm și o precizie electronică, dirijau, asemeni unor nemaipomeniți agenți de circulație, fluxul navigației pe oglinda supusului fluviu din excluză.

Pentru cei mai experimentați piloți dunăreni, cataractele au constituit dintotdeauna marea probă de măiestrie și curaj. Un infern populat cu stînci primejdioase și vorace ca teribila armă a peștelui-ferăstrău. Un traseu bîntuit de coșmaruri, cimitir de nave. Pînă nu de mult, cine ar fi bănuit, în afara celor inițiați în detaliile de proiect ale sistemului de navigație de la Porți, că acest culoar care a înălbit prematur atîtea tîmple de piloți, va putea fi străbătut cu ajutorul apăsării cîtorva butoane de pe un pupitru de comandă? Și totuși, de la șovăielnica timonă, piloții au urcat, la propriu și la figurat, pe platforma unor alte raporturi cu natura. Aceasta era descoperirea : noua profesiune de operator la ecluză, profesiune-replică, profesiune care prin ea însăși simbolizează rolul transformator al omului.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Știința și viața

OAMENI CARE TREC PRIN ZID!

● **Evident pentru toată lumea!** ● **Dar de ce să schimbăm teoria științifică?** ● **Ulciorul nu merge de multe ori la apă** ● **Meditație asupra științei, nu în cadrul ei** ● **Matematică și filozofie** ● **„De la intuirea vie la gîndirea abstractă și de la ea la practică"**

În pagina a 5-a, opiniile acad. prof.

Grigore Moisil

Investigație în universul cailor putere

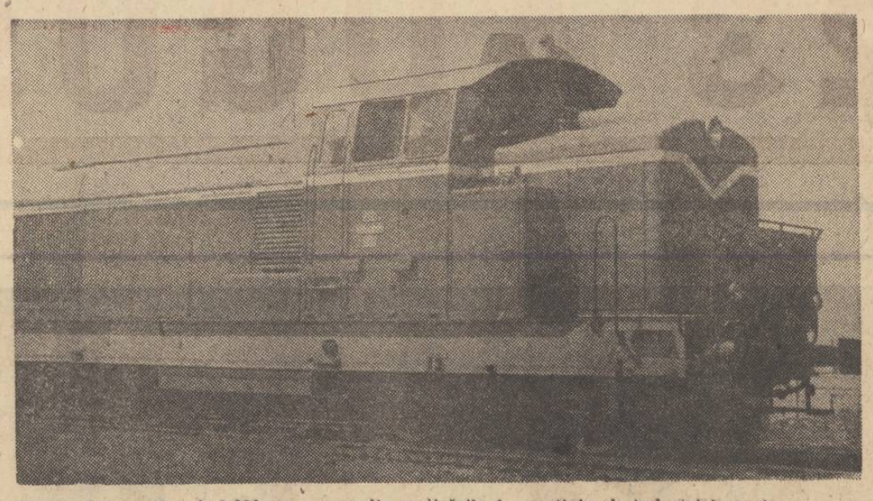

Locomotiva de 1 250 c.p. — una din realizările de prestigiu ale industriei noastre

TREI VIEȚI... TREI DESTINE... TREI ASPIRAȚII...

URMARE DIN PAG. 1

greu — omul — trebuie să recunoaștem întîietatea lui Marin Enache, inginerul de azi, ucenicul de acum 20 de ani care a crescut, a învățat, trăind alături de acești oameni, anii cei mai plini ai tinereții sale.

Cine are cea mai intensă pasiune pentru muncă? E oare posibilă o asemenea întrebare? Nu le-am pus-o interlocutorilor mei, dar după ce i-am cunoscut, nu pot găsi nici eu răspunsul. Este posibil ca Marin Enache să iubească mai mult LDH 1250 c.p. (locomotiva Diesel cu tracțiune hidraulică de 1250 cai putere), despre care spune că e barometrul uzinei, decît Henri Holban, care visează să mai apuce anii cînd uzina va putea depăși numărul de acum al cailor putere cu cîteva mii? Sau se poate ca între Vasile Iscru și Henri Holban să existe o deosebire de tensiune a dragostei pentru meserie, cînd a fost de ajuns o singură amintire comună, pentru ca discuția să se transforme într-un rapid schimb de cuvinte între cei doi?

— Îți amintești de ce ni se spunea „mecanicul șef al industriei"?... Ți-amintești de primul tractor greu?... Ți-amintești de primul camion greu?... Dar de mașinăriile acelea de distracție de la parcul Herăstrău, de roata aceea de la expoziție, în ce an era?... Anul 1966 nu-ți spune nimic?..." Momentele acelea au fost cu ani în urmă. Mașinăriile pentru distracția copiilor au fost făcute prin 1950. În 1952, s-a produs primul tractor greu, în 1953 — primul camion greu, în 1964 — roata de la Expoziția economiei naționale, în 1966 — LDH 1250 c.p.

Cei trei fac parte dintre făuritorii unor unicate în industria construcțiilor de mașini, în momente în care era nevoie de un efort deosebit pentru a crea, prin inteligență și pricepere românească, pionieri ai unor produse necesare economiei noastre. Uzina aceasta în care nimic din ceea ce se produce azi nu se fabrica acum 26 de ani, uzina aceasta care-și trimite în toată țara vagoanele-cisternă, locomotivele Diesel mecanice și hidraulice, linii de ciment (Fieni, Bîrsești, Turda), role (Combinatul siderurgic Galați), ale cărei produse sînt prezente la Fabrica de alumină din Oradea, la combinatele chimice din Turnu Măgurele, Craiova, Rîmnicu Vîlcea, Pitești, la Rafinăria din Moinești, la Combinatele de celuloză și hîrtie, la cuptoare și poduri rulante, în țară și peste hotare, uzina aceasta i-a făurit pe acești trei oameni.

Cum gîndesc? La ce concluzii au ajuns în munca lor? Ce momente cheie le-au rămas întipărite în memorie pentru totdeauna?

MARIN ENACHE: **„Tehnica este într-adevăr pasionantă. Cînd te învăluie cu secretele și semnele ei de întrebare, nu te mai părăsește o viață întreagă. Dorința pentru transformarea oamenilor nu este însă tot atît de mistuitoare? Spunem cu atîta simplitate: am produs vagoane și apoi am fabricat locomotive... Numai că uităm să adăugăm ce formidabil proces de transformare a oamenilor a însemnat această schimbare în producție. Toată priceperea, toată puterea de muncă, toată puterea de dăruire a atîtor oameni diferiți trebuia captată pe o singură undă de recepție și de emisie. Trebuia abolită indiferența. N-am să-i uit pe șeful de brigadă Emil Stoia, pe lăcătușii Gheorghe Buruc și Constantin Holmar, pe inginerul Constantin Cocenescu, pe atîția alții cu care am urnit din loc concepții, cu care am învins temeri, neîncredere, uimitoare greutăți, oameni care au pus de fapt bazele fabricii de locomotive"**

VASILE ISCRU: **„Mă emoționează și mă însuflețește faptul că simt permanent că aparțin fiecărui metru pătrat, fiecărui colț al halei secției pe care o conduc. Mă interesează, în cel mai înalt grad, perfecționarea organizării științifice și socotesc că munca înseamnă o continuă autodepășire. Iar de uitat, nu voi uita nicicînd două momente: primul — 1 mai 1946 — după ce mă întorsesem de pe front și găsisem în uzină o cu totul altă atmosferă, oameni care gîndeau și munceau altfel; al doilea moment — anul 1953 — cînd mi-am învins teama și neîncrederea în forțele mele, primind munca de mecanic șef".**

HENRI HOLBAN: **„De tehnică trebuie să te apropii nu numai cu pricepere, cu talent, cu minte iscoditoare ci și cu inima. Ca orice îndrăgostit de tehnică am visat și visez recorduri la care să particip cu propria mea concepție, cu propria mea muncă. Am strîns cîțiva ani pe care-i pot califica drept participări directe la crearea unor unicate. Altfel, n-aș fi găsit forța de a-mi lua acum, la anii cînd aș putea ieși la pensie, doctoratul. Altfel, n-aș putea avea încă dorința de a crea. Am strîns momente, dacă vreți unice, în profesie. Să vă povestesc unul din ele. În 1952 uzina a primit sarcina de a crea prototipul primului autocamion greu românesc. Am condus proiectul, montajul și execuția, lucrînd cu un colectiv foarte mare. La 1 mai 1953, camionul a fost realizat. Plecînd în probă, s-a oprit pe strada Ștefan cel Mare unde circulația era dirijată de un milițian. N-am să-i uit privirea uimită, cînd a dat cu ochii de camionul nostru. O clipă, circulația a rămas parcă suspendată de privirea aceea admirativă, pironită pe camion..."**

În fața mea, stau trei oameni pe care i-am ascultat, cărora le-am auzit parcă inimile bătînd mai puternic pentru fiecare evocare pe care le-am cerut-o: Marin Enache, secretarul de partid în care tinerețea, energia mocnesc sub privirea ochilor ușor obosiți; Vasile Iscru, omul ce pare recesiv, povestește detașat dar mărturisește ca un băietan îndrăgostit că aparține fiecărui metru pătrat al halei în care lucrează; Henri Holban, veteranul care a trăit toată istoria de pînă azi a fabricii și care declară cu o veselie molipsitoare că inima are foarte multe puncte comune cu tehnica. Sînt trei vieți, trei destine, trei aspirații încorporate în viața, destinul și aspirațiile unei uzine românești ce poartă numele zilei de sărbătoare a eliberării patriei.

Lucia MANOLESCU

MAREA SĂRBĂTOARE

URMARE DIN PAG. 1

umane de nebănuit altădată. S-a schimbat din temelii fața așezărilor omenești, s-au ridicat la o viață nouă zone ale țării care vegetau; construcții noi, uzine moderne, întreprinderi puternice au adus pretutindeni suflul unor energii, adînc, structural înnoitoare. Oamenii au deprins noi meșteșuguri, au învățat a munci altfel, gîndi altfel, au învățat a privi altfel viitorul. Cu mîinile noastre, sub privirile noastre entuziaste făurim o societate nouă, o viață nouă. Cine oare nu știe acest lucru? Cine oare nu simte, cu toată ființa sa, în toate momentele existenței sale, această nouă realitate? Ne este îndeajuns să privim unde muncim, cu ce mașini, cu ce unelte lucrăm, în ce condiții, cu ce rezultate; ne este îndeajuns să privim cum învață copiii noștri, ce învață, pentru ce fel de viață se pregătesc, ce perspective le oferă viața noastră nouă; ne este îndeajuns să privim orașul ori satul unde trăim și muncim, locuința noastră și-a celor din jur; ne este îndeajuns să pășim pe țărmul însorit al mării, să urcăm la munte, să ne întîlnim tovarășii aflați la odihnă; ne este îndeajuns să privim și să gîndim la ceea ce vedem cu ochii, pentru a înțelege dimensiunile reale ale vieții pe care am reușit s-o făurim. Această viață, aceste realități în mijlocul cărora trăim, care ne plac, pe care le îndrăgim, sînt realitățile vremii noi, socialiste, pe care, sub conducerea partidului, am făurit-o în numele omului și pentru om.

În urmă cu 26 de ani, în ziua eliberării, puțini erau cei care și-ar fi putut imagina în amănunt drumul și biruințele de azi. Dar și atunci, ca și azi, pentru noi toți o forță clarvăzătoare exprima viitorul. Atunci ca și azi forța învățăturii marxist-leniniste, forța revoluționară a Partidului Comunist Român, deschide largi și limpezi perspective. Partidul Comunist Român care în august 1944 și-a afirmat cu tărie rolul și menirea sa istorică, intuind căile și metodele de luptă, stabilind cele mai potrivite forme de organizare a maselor, a fost singura forță politică care a știut conduce, ferm și consecvent poporul nostru, etapă de etapă la biruințele socialiste care au urmat și care constituie azi marea sa mîndrie patriotică și internaționalistă. Firesc este deci, cît se poate de firesc, ca primul gînd în zi de sărbătoare, primul gînd la această scumpă aniversare a eliberării, să se îndrepte către partid, cuprinzînd întreagă dragostea, recunoștința, încrederea pe care poporul nostru i le nutrește.

Sărbătorim a 26-a aniversare a eliberării în haine de lucru. Raportăm rezultatele frumoase obținute și ne gîndim la munca de viitor, la ceea ce avem de făcut mîine. În bucuria, în mîndria prezentului, în cutezanța planului de viitor, trăiește flacăra pururi vie, dragostea și încrederea în partid, în politica sa dreaptă, pusă în slujba intereselor vitale ale poporului și țării noastre. Iată, în acest an, la 23 August, sîntem aproape de încheierea unui plan cincinal. Obiectivele sale, la unii indici, au fost, în multe întreprinderi, în multe județe îndeplinite. Sîntem în precjma începerii noului cincinal, ale cărui linii directoare au fost stabilite de Congresul al X-lea al partidului. Sub semnul trecerii acestei ștafete a marilor noastre planuri, sub semnul acestei viguroase, energice proiecții în viitor a voinței, a forței noastre constructive realizăm concomitent un bilanț și-o privire de perspectivă. Concentrarea în acest punct nodal, de dimensiuni istorice, o realizează magistral politica Partidului Comunist Român. Ea luminează fiecăruia dintre noi zarea anilor ce vin, concentrează cu o unică, inegalabilă putere energiile întregii națiuni în efortul constructiv de viitor. Unitatea în jurul partidului, a conducerii sale, devine astfel o necesitate obiectivă; urmarea neabătută, cu nestrămutată credință, a politicii sale, o îndatorire patriotică primordială. Fiecare dintre noi știe, simte cu întreaga sa făptură că tot ceea ce am înfăptuit este rodul acestei politici. De aici certitudinea că tot ceea ce ne propunem să înfăptuim, tot ceea ce voim să facem spre binele țării și al poporului vom realiza îndeplinind politica partidului. În inimi cu sentimentul indestructibilei unități între partid și popor, în gînd purtînd înălțătoarele planuri ale partidului, sărbătorim a XXVI-a aniversare a eliberării mai hotărîți ca niciodată să realizăm politica internă și externă a partidului. Bilanțul realizărilor este suprem argument al justeței sale, cutezanța perspectivelor deschise — suprem imbold. Din certitudini de neclintit, din aspirații nobile se naște această decizie de neclintit a poporului nostru, decizia de-a înfăptui sarcinile Congresului al X-lea, de-a înfăptui politica Partidului Comunist Român, neînfricatul stegar al idealurilor poporului nostru.

PROFESIUNEA DV.?

URMARE DIN PAG. 1

Dar în cîte alte locuri, poate nu atît de spectaculoase, nu ni se relevă — în perspectiva marii opere constructive din acești 26 de ani — noile, fundamentatele poziții cucerite de om? A devenit o prezență familiară, de masă, figura operatorului din noile combinate unde se valorifică străvechile bogății ale pămîntului românesc, aplecat cu dezinvoltură asupra miraculoaselor procese de prefacere și innobilare. Tablonistul din sălile de comandă ține sub ochi și sub degete hectare de instalații industriale. Programatorul este marele profesor capabil să „califice" în viteză mașinile electronice de calcul, să le învețe pînă și aspra meserie de laminorist — așa cum se petrece la Galați și Hunedoara. Sînt acestea, și atîtea altele, meserii cu desăvîrșire noi, modelate la scara timpului nostru, crescute în leagănul industriei moderne pe care o făurim pe întreg cuprinsul țării, aducînd în sfera lor magnetică mase de oameni tineri ce debutează profesional sub cele mai promițătoare auspicii. „Brățări de aur" ieșite nu de sub vetustul baros, ci călite de curenții de înaltă frecvență ai progresului tehnic...

Odată cu aceste meserii cu desăvîrșire noi, în structura cărora specialiștii în psihologia inginerească descoperă și măsoară arcul de forță al travaliului preponderent intelectual, imensa majoritate a profesiunilor ce se practică astăzi pe șantierul creației materiale românești cunosc o redimensionare de substanță. Tradiționalul mecanic de locomotivă, pentru a apela la un exemplu deosebit de vizual, gonind pe aceleași linii paralele de pe vremea lui Stephenson, a schimbat lopata de jăratec pe comutatorul electric. Zidarul care înalță casele cărînd în spinare cărămizile, într-o veșnic riscantă și puțin productivă echilibristică pe schele, le urcă astăzi, pe treisferturi încheiate, cu ajutorul macaralei-turn. Însuși arhitectul, artizan al unicatului pe o suprafață de cîteva sute de metri pătrați, își desfășoară știința și arta în aria brusc lărgită a cartierului și a orașului nou, e invitat să gîndească asemeni unui sociolog la evoluția în perspectivă a colectivității căreia îi închină proiectul.

Scrutînd acest proces complex de redimensionare, de adaptare la cerințele unei societăți dinamice, în plină efervescență creatoare, observăm că, în pofida infinitei lor varietăți, profesiunile relevă cîteva linii de forță comune. Asistăm astfel la o continuă lărgire a orizontului, atît în ceea ce privește tehnicile de lucru și volumul de cunoștințe, racordate la cotele mereu în creștere ale progresului tehnico-științific, cît și înțelegerea sensului, a finalității sociale pe care o propune o orînduire avînd în centrul ei omul. În anii noștri fiecare profesiune și-a dobîndit titluri de reală noblețe, noblețea participării plenare la vasta operă care dinamizează eforturile și potențează talentele întregii națiuni — în lumina mărețelor obiective ale partidului ce converg spre dezvoltarea multilaterală a personalității umane. Un context însuflețitor care imprimă fiecărei activități, noi sau redimensionate, nebănuite accelerații pe spirala unei activități creatoare, în spiritul unei responsabilități sociale sporite.

...Citeam zilele trecute un chenar publicitar: o echipă de filmare solicita detalii privind felinarele cu gaz din vechiul București. „Lampagiu de altădată..." Figură dispărută este și sacagiul, atît de populara figură a mahalalelor de odinioară, devenite orașele de blocuri de astăzi. Istoria îi lasă între file ingălbenite, pe partituri de romanță.

Nepoții lampagiului căutat prin anunțuri publicitare declanșează astăzi constelații.

Victor VANTU

• DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI •

Fotoliul cu televizor este ultimul... strigăt al confortului în Statele Unite. Este o idee simplă a societății Salt Lake City care a realizat-o. De fapt era ciudat că nu exista. Cîtă lume nu se plictisește în așteptarea autobuzului, la coafor sub cască? Cu un sfert de dolar ai la dispoziție un fotoliu — aparat televizor cu jetoane. Experimentul s-a făcut pe autobuzele din Los Angeles. Din două fotolii în cîteva zile s-a ajuns la patruzeci, apoi au fost cucerite și saloanele de coafură și institutele de frumusețe. Cineva mai și adoarme dar e vina programului.

POPULARITATEA tradiționalelor băi finlandeze denumite saune, a determinat și în Cehoslovacia instituirea unui program de construcții de tipuri mine-saune care pot fi montate pe o suprafață mică. Concomitent, se predau cursuri pentru însușirea metodei de călire a organismului prin aceste băi.

STANLEY BARWIK are o meserie neobișnuită: este degustător de apă potabilă. Municipiul Londrei se servește de Stanley pentru a descoperi dacă apa este bună de băut.

LA POZZUOLI (Italia) seismografele înregistrează în ultima vreme cîte 20 de mișcări ușoare ale scoarței terestre pe zi.

VULCANUL Krakatoa figurează în literatura de specialitate cu o performanță deosebită. La 26 august 1883, el a erupt aruncînd în atmosferă, pînă la 32 kilometri înălțime, circa 6,5 km cubi de praf extrem de fin. Norul de praf a învăluit treptat întregul glob pămîntesc și a rămas în aer timp de trei luni.

EVENIMENT subliniat de presa engleză: La Londra și-au făcut apariția primele două femei polițiste călare. Numele lor: Margaret Goodacre (23 de ani) și Anne Macpherson (21 de ani).

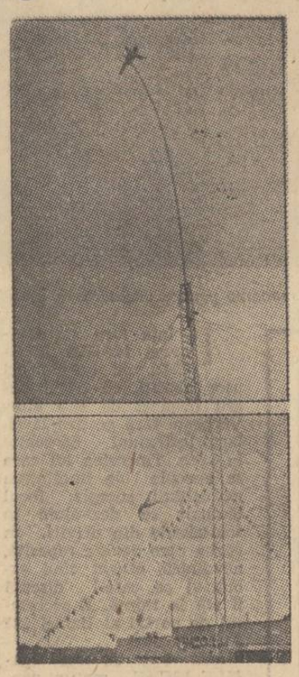

Două secvențe ale unei tragedii în localitatea Kalix (Elveția). Acrobatul Horst Günther Buchheister prezenta, în cadrul unui spectacol de circ, un număr de echilibristică pe o prăjină înaltă de 45 de metri. Nu se știe din ce motive, la un spectacol oferit în fața a mii de spectatori, el s-a prăbușit de la această înălțime și s-a accidentat grav. Transportat de urgență la spital, el a încetat din viață după 24 de ore.

ÎN TURNUL Londrei cel mai prețios lucru care se păzește, după bijuteriile coroanei, sînt cei șase corbi. Se bucură prin lege de un venit lunar de 15 șilingi și sînt serviți cu atenție de zece persoane. O legendă spune că atunci cînd vor dispare corbii din turn, Londra va pieri.

DUPĂ OPINIA oamenilor de știință, mari porțiuni de pe fundul oceanelor sînt presărate cu formații minerale a căror greutate se apreciază la circa 1 000 miliarde tone! Aceste formațiuni ar conține 45 la sută mangan, 1 la sută cobalt, 1,4 la sută nichel și 1,3 la sută cupru.

GEOFIZICIANUL Serghei Timofeiev de la Universitatea din Leningrad a descoperit că temperatura terestră urcă sau coboară după mișcările ciclice ale lunii. Studiind mișcările lunii, omul de știință afirmă că „timpul în Europa va deveni din ce în ce mai rece în anii ce vor urma așa cum s-a petrecut la începutul celei de-a doua jumătăți a secolului XVIII".

O ANCHETĂ desfășurată în Italia a dezvăluit cîteva date interesante. Astfel s-a dovedit „antipatia" bărbaților italieni față de... umbrele și... cravate. După datele culese rezultă că numai 0,97 dintr-o sută de cetățeni au umbrele și că în medie italienii nu cumpără decît două cravate pe an.

În zorii zilei de 19 iulie, transatlanticul norvegian „Fulvia", ce se îndrepta spre insulele Canare, a luat foc. Avea la bord 719 persoane printre care și pictorul Renato Gutuso. Naufragiații au fost salvați. În fotografie cunoscutul artist împreună cu soția, la cîteva ore după ce a fost salvat.

UN ARHITECT din orașul Olten (Elveția) a conceput macheta unei case originale. Casa de formă sferică, așezată pe un ax central, bine betonat în pămînt, se va roti în jurul axului, permițînd locatarilor să beneficieze la maximum de căldura razelor solare. Casa, care va putea fi construită foarte ușor în uzine și va costa relativ puțin, va fi încălzită cu ajutorul curentului electric.

IN R. D. GERMANĂ s-a pus la punct tehnologia fabricării ochelarilor incasabili, confecționați din... hîrtie. Acești ochelari perforați în 156 de puncte permit să se vadă la fel de bine ca și prin lentile cu dioptrii

DUPĂ 44 DE ANI de trudă cel mai mare basorelief din lume a fost terminat. Este vorba de o uriașă lucrare de pe Stone Mountain, la douăzeci kilometri de orașul Atlanta în Georgia. Basorelieful, care înfățișează condotieri americani, poate fi comparat cu o singură operă colosală, un Buddha sculptat de chinezi în anul 700 e. n. în roca unei coline din fața fluviului Min.

CELEBRULUI toreador El Cordobes i s-a respins cererea de a primi carnetul de pilot de avioane pentru simplul motiv că nu știe să... scrie și să citească! Ori în Spania regulamentul în această privință este foarte strict: piloții nu pot să fie analfabeți!

CIMPANZEI LA... UNIVERSITATE!

Anul trecut, o maimuță de 6 ani — Washoe — a fost „admisă" la Universitatea din Nevada (S.U.A.) După cîteva luni de instruire metodică, făcută sub îndrumarea a doi psihologi, tînăra maimuță a învățat să vorbească cu mîinile, după metoda utilizată de surdo-muți. Anul acesta, o altă maimuță, Sarah, în vîrstă de 7 ani, a „intrat" la Universitatea din Cambridge. Profesorul ei, dr. David Premack, a reușit să-și învețe eleva să interpreteze sensul unei serii de ideograme desenate pe cărți din plastic, unele dintre ele înfățișînd noțiuni abstracte. Limbajul învățat de Sarah este relativ simplu, foarte aproape de cel pe care trebuie să-l descifreze automobiliștii pe pancartele indicatoare înșirate de-a lungul șoselelor. Treptat, profesorul a îngreunat exercițiile, obișnuindu-și eleva să combine cărțile între ele — pe un panou magnetic — în așa fel încît să construiască fraze relativ dificile. La ora actuală, Sarah manipulează peste 130 simboluri, ajungînd să-și cunoască nu numai propriul nume, dar și pe cele ale profesorului și asistenților lui, „citește" noțiuni relativ abstracte, cum ar fi „a da" sau „a lua", „bine", „rău", etc. Înțelege și, de curînd, a început să „scrie" fraze negative, răspunde la întrebări și interpretează corect fraze condiționale. Specialiștii au apreciat să raționamentele ei sînt la nivelul celor ale unor copii de pînă la 3 ani.

Pentru a se arăta că între profesor și maimuță-elev nu există nici un fel de înțelegere, ca în numerele de dresură de animale de la circ, de curînd a avut loc o demonstrație la Universitatea din Cambridge, la care au asistat și corespondenți de presă. Sarah a răspuns cu precizie și dezinvoltură, demonstrînd, după cum au apreciat specialiștii că nu lipsa inteligenței îi face pe cimpanzei incapabili de a deprinde limbajul uman, ci modul cum sînt dispuse coardele lor vocale, forma laringelui, profilul limbii și buzelor care nu le îngăduie să scoată sunete articulate.

Experiențele efectuate de specialiști în laboratoarele universităților din Cambridge și Nevada au demonstrat că, grație unui cod convenit, maimuțele sînt capabile să facă schimb de informații și de idei, să comunice între ele sau cu ființe aparținînd altor specii.

Pînă unde merge, oare, capacitatea lor de asimilare și înțelegere? Experiențe următoare urmează să stabilească și acest lucru.

Lucrările în ceramică ale artistului Muhiddin Rahimov din R. S. S. Uzbekistan se bucură de multă prețuire. Atît în Uniunea Sovietică cît și peste hotarele ei, expozițiile cu lucrările sale ce au avut loc în Franța, Bulgaria, Canada și Iugoslavia au fost distinse cu medalii și diplome.

Noi și frumoase lucrări în ceramică apar mereu în atelierul artistului. În imagine: Muhhdin Rahimov (în mijloc) lucrînd cu doi discipoli.

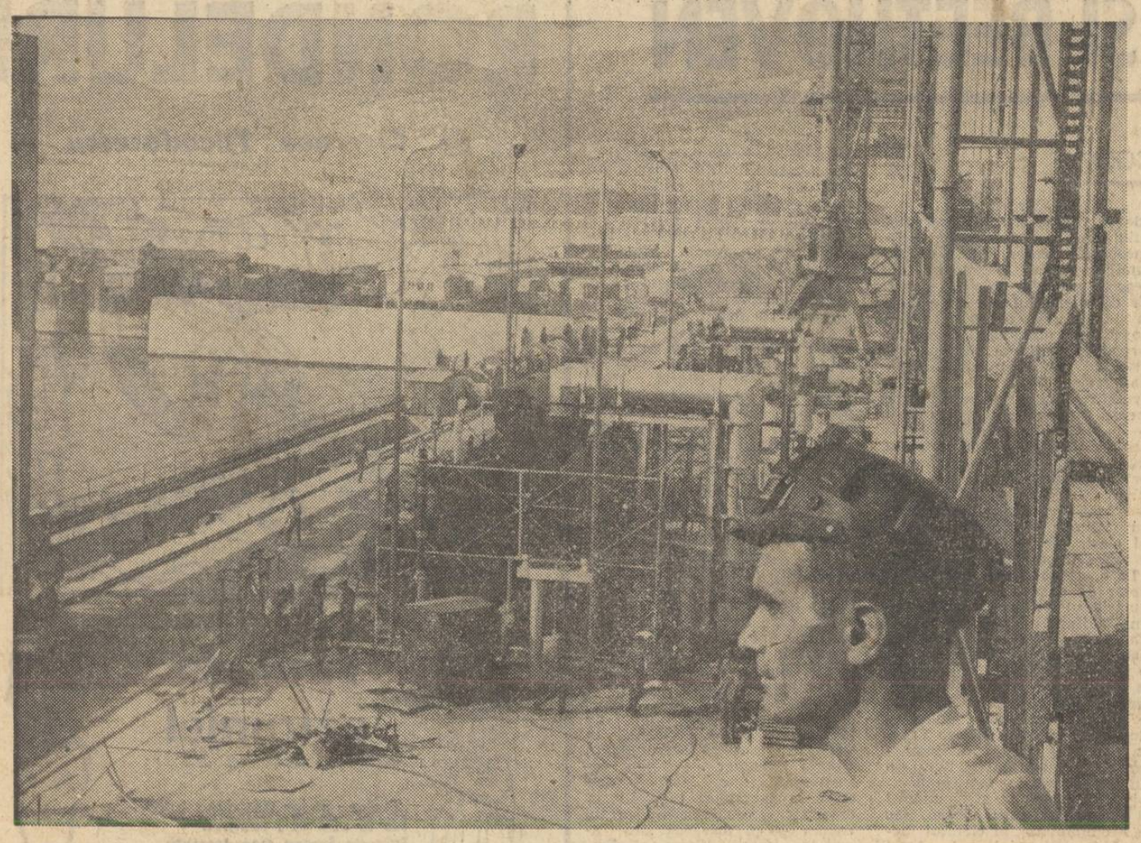

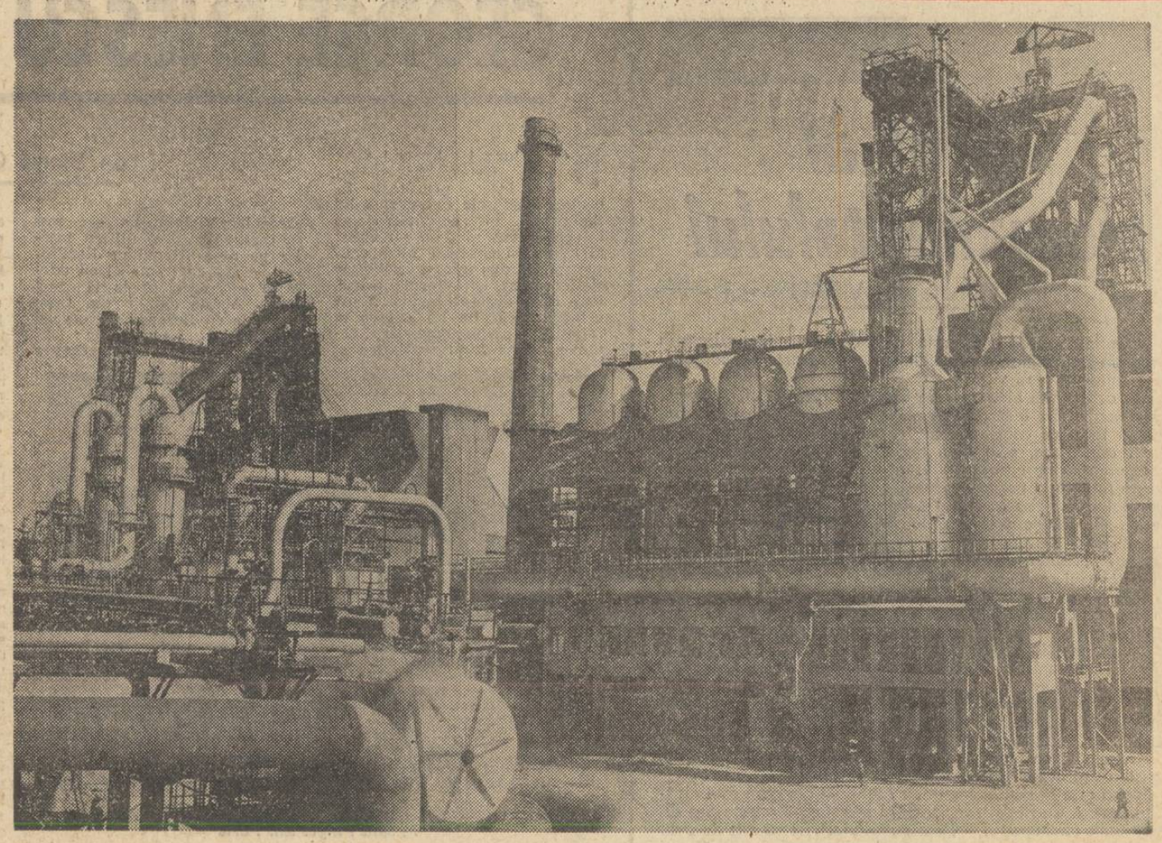

Pe marele șantier al luminii

De aproape șase ani, alături de cei peste 10 000 constructori și montori, întregul nostru popor urmărește, cu emoție și interes, născîndu-se și crescînd colosul de oțel și beton de la Porțile de Fier, care, punînd stavilă Dunării și smulgîndu-i puterea va pompa în circuitul energetic național forța a 1 050 megawați. Și iată că ziua de 14 auaust 1 970 a consemnat, cu 45 de zile înainte de termen, prima mare victorie a constructorilor hidrocentralei : în această zi, la ora 8,05, cei dintîi kilowați realizați de hidroagregatul nr. 1 al marii centrale electrice au luat drumul sistemului energetic național. Au fost încununate astfel eforturile miilor de energetieni care, timp de circa 2 150 de zile au dislocat din culcușul lor milenar 11,5 milioane m.c. de pămînt și stîncă, au turnat în uriașele construcții ale centralei și ecluzei, în barajul deversor și în porturi, 2,3 milioane m.c. de beton, au montat circa 3 200 tone de utilaje hidromecanice.

La ora cînd apare acest număr al revistei, moderna turbină de tip Kaplan de 178 MW, una dintre cele mai mari din lume, continuă să pulseze spre beneficiarii din întreaga țară kilowații care pun în mișcare motoarele fabricilor, alungă întunericul nopții din orașe, și sate, topesc oțelul în cuptoare. Iar pînă la finele anului, așa cum s-au angajat constructorii, va fi pus în funcțiune un alt agregat similar, ceea ce va permite ca, prin devansarea termenelor înscrise în graficul de lucrări, economia noastră națională să primească anul acesta în plus, de la Porțile de Fier, 135 milioane kW h.

Clișeul nostru prezintă, în prim plan, transformatorul de forță al primului grup energetic de pe marele șantier al luminii.

Roadele muncii avîntate

La începutul acestui an oamenii muncii de pe ogoare și-au luat importante angajamente în vederea încheierii ultimului an al cincinalului cu importante plusuri de producție la toate culturile agricole, ca și în zootehnie. În iunie, hotărîți să-și aducă din plin contribuția la recuperarea pagubelor pricinuite de inundații, lucrătorii ogoarelor din numeroase județe ale țării și-au suplimentat în mod substanțial angajamentele.

Munca avîntată desfășurată în unitățile de stat și cooperatiste își arată de pe acum roadele. La încheierea campaniei de recoltare a cerealelor de vară se poate aprecia că, datorită măsurilor luate pentru buna îngrijire a culturilor s-a asigurat o recoltă în măsură să asigure o aprovizionare corespunzătoare a populației. Eforturile depuse în continuare pentru însămînțarea culturilor duble, pentru îngrijirea culturilor de toamnă creează bune perspective pentru acoperirea și în acest an a nevoilor de produse agricole.

Un exemplu sugestiv

În urmă cu trei luni hala pe care o vedeți în această fotografie era inundată pînă la înălțimea de peste doi metri. În urmă cu trei luni, fabrica „Emailul roșu", ca și alte întreprinderi din Mediaș oferea tabloul dezolant al unor distrugeri ce păreau greu de recuperat.

Și iată că astăzi la „Emailul roșu", întreprinderea unde se produc mărfuri atît de căutate și de apreciate de cetățeni, se lucrează din nou din plin, colectivul fabricii depunînd o muncă susținută pentru a-și îndeplini, în ciuda întreruperilor de producție, sarcinile și angajamentele asumate. Pentru reintrarea întreprinderii din Mediaș în circuitul productiv, statul a făcut mari eforturi materiale : cheltuielile de repunere în funcțiune s-au ridicat la aproape 18 milioane lei, din care 8,7 milioane lei pentru cele cinci cuptoare de ars email și 1,4 milioane lei pentru materii prime. Aceleiași întreprinderi i-au fost alocați 584 000 lei în valută pentru procurarea unor piese de schimb din străinătate.

Exemplul „Emailului roșu" este sugestiv în a ilustra ritmul și eficiența acțiunii de refacere care se desfășoară cu succes în zonele ce au fost calamitate de inundații.

România '70

1970, an de sfîrșit de deceniu, an de sfîrșit de cincinal găsește patria noastră în plină efervescență creatoare.

1970, an de bilanț și an de pornire spre noi cuceriri pe drumul progresului economic și social, găsește oamenii țării în plin și entuziasmat efort constructiv.

În acest ajun de sărbătoare, hărăzită printr-o tradiție deja trainic împămîntenită și ca un prilej de trecere în revistă a înfăptuirilor poporului nostru pe parcursul unui an, tabloul României socialiste ne apare mai grandios, mai generator de optimism ca oricînd. Anul pe care îl parcurgem a adăugat la zestrea de bogății a țării noi carate, rod al politicii clarvăzătoare a partidului comuniștilor, al muncii însuflețite a milioanelor de oameni din toate colțurile României. În primăvara acestui an, natura răzvrătită a pus la grea încercare potențialul economic al țării, a lovit sălbatec locuințele și bunurile a mii și mii de cetățeni. Forța statului nostru socialist, unitatea și solidaritatea umană fac însă ca rănile provocate de calamitățile din luna mai să se cicatrizeze mai repede decît s-ar fi putut bănui. Este un merit remarcabil al poporului, al conducerii partidului și statului nostru, că, în ciuda neprevăzutelor evenimente din primăvară, economia noastră națională se prezintă la acest soroc de august tot mai puternică, că programul de dezvoltare economică și socială a patriei se realizează neabătut. Șirul lung de întreprinderi ce au raportat îndeplinirea cu cinci luni înainte de termen a cincinalului, faptul că județe întregi au realizat această performanță, sînt dovezi grăitoare ale mersului ascendent al României spre societatea socialistă multilateral dezvoltată.

Este practic imposibil ca într-o pagină de revistă să putem consemna în imagini bogăția de noutăți pe care acest ultim an al planului cincinal le-a adus în viața noastră economică și social-culturală. Din primele zile ale anului și pînă în acest miez de august, presa cotidiană și-a informat aproape zilnic cititorii despre noi „premiere" industriale, despre alte importante obiective social-culturale puse la îndemîna populației. Din acest atît de variat și amplu bilanț de înfăptuiri, am selecționat, în mod pur exemplificativ, cîteva pe care le considerăm sugestive în a exprima realitățile României anului '70, înaltele cote pe care le-a atins economia, cultura, urbanistica, pe meleagurile Dunării și ale Carpaților.

În cetatea metalului

Pe șantierele uriașei cetăți a metalului de la Dunăre, Combinatul siderurgic din Galați, fiecare an ce trece îmbogățește necontenit vetrele de metal ale patriei. Cele două mari furnale gemene, pe care le vedeți în **ilustrația de mai sus,** au început să producă fontă în 1968 și 1969. Cel de-al treilea este în construcție, urmînd să dea prima șarjă în întîiul an al viitorului cincinal. Constructorii și montorii gălățeni pregătesc acum într-o atmosferă de puternică emulație, noile premiere ale acestui an : laminorul de benzi la rece, a treia fabrică de oxigen, etapa a II-a a turnătoriei de lingotiere. În acest ajun de 23 August ei raportează depășirea, pe toate aceste șantiere, a planului de investiții.

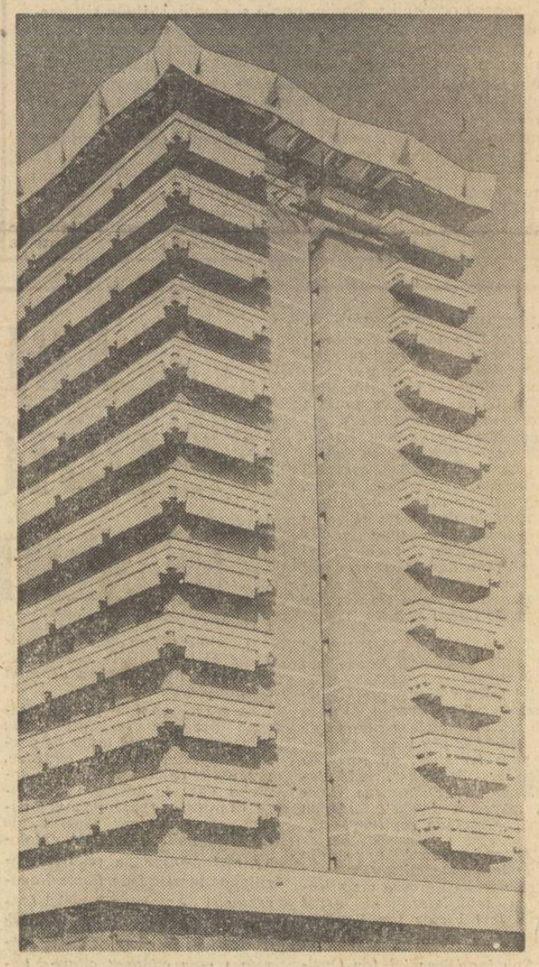

Invitație la turism

Dezvoltarea turismului intern și extern a determinat, în ultimii ani, mari eforturi financiare, îmbinate cu imaginația și fantezia proiectanților pentru realizarea unor noi complexe hoteliere, pe litoral, în stațiunile de munte, precum și în mari centre urbane — Arad, Iași, Piatra Neamț, Tulcea, Cluj etc.

Clișeul nostru prezintă unul dintre cele mai recent create hoteluri ale țării : cel din Bacău.

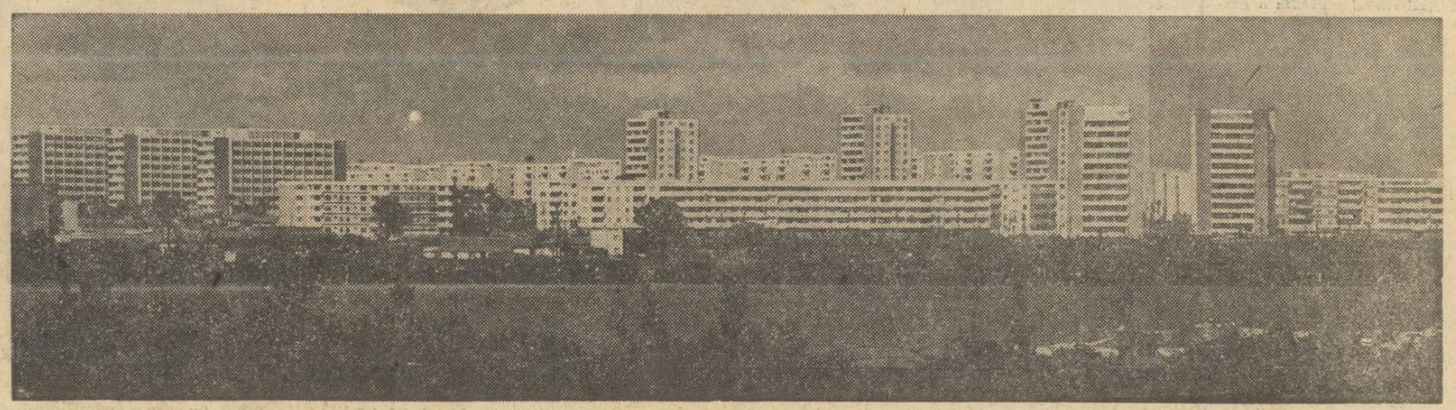

Tomis IV

Numele : Tomis IV. Locul „nașterii" : Constanța. Caracteristici : cel mai tînăr vlăstar urbanistic al porții noastre de la mare. Anul ultim al cincinalului a adus și aduce altor zeci de mii de familii bucuria unei locuințe noi. În oricare oraș al țării schelele și macaralele din noile cartiere, sutele de blocuri noi, numeroasele complexe comerciale și de servire, școli și policlinici, mărturisesc grija statului nostru pentru confortul și civilizația cetățenilor.

Clepsidra

Poet al monumentalului

de Constantin VIȘAN

„Pamflet, reportaj, informație. Ele singure fac gazetăria fierbinte și pasionantă ; ele sînt seva care străbate coloanele ziarului, dîndu-i viață".

Din aceste trei elemente de bază ale gazetăriei moderne, Geo Bogza și-a ales reportajul. A făcut-o, așa cum mărturisea în 1934, cu conștiința că „reportajul este o școală a vieții adevărate, prin care trebuie să treacă orice scriitor care vrea să fie un autor viu, în ale cărui cărți să se zbată, de la pagină la pagină, viața". „Țara de piatră", „Lumea petrolului", „Tăbăcarii", „Periferie", „Tragedia poporului basc", „Pe urmele războiului în Moldova", „Tablou geografic", „Laudă electricității", „Porțile măreției", „Primăvara în Carpați", „Laudă toamnei" — sînt titluri cu mare rezonanță în reportajul românesc.

Sculptor al gesturilor simple, fundamentale, el a plantat în spațiul carpato-dunărean statui care domină reportajul românesc.

Bogza esențializează peisajele peste care-și oprește privirile. Le umanizează, cosmicizîndu-le în același timp. Cuvîntul său nu modelează statui baroce, ci simboluri.

Cu cîteva elemente fundamentale, unite într-o metaforă insolită, Geo Bogza condensează milenii de geologie și istorie, de sociologie și etnografie.

„Un om și un topor, un om și un cal, un om și un brad, acestea sînt aspectele pe care le ia viața aici".

Bogza este poetul elementelor esențiale din care este alcătuită lumea. Cu fiecare reportaj al său, fie că acesta are dimensiunile unei epopei — „Cartea Oltului", fie că este doar cît mirajul unei pagini — vezi poemele pe care le așteptăm și le citim în fiecare săptămînă în „Contemporanul", Geo Bogza lansează în spațiul culturii o idee-rachetă, un mesaj esențial.

Rachetele ideilor bogziene au siluete superbe, oricare le-ar fi dimensiunile. Bogza este un poet al monumentalului.

El a impus în scrisul românesc adjectivul fastuos, comentariul intelectual, discursul poematic.

După ce au fost văzuți de Geo Bogza, munții Făgărașului au devenit niște „prinți ai geologiei". „Îndepărtați și albaștri, ei par cele mai nobile plăsmuiri ale acestor pămînturi".

Pentru un ochi obișnuit, o barcă este o simplă barcă. Pentru Bogza, „barca este o vioară a apelor".

Venind din Herodot și din Tacit, din Triste și Pontice, din Descriptio Moldaviae, din Milescu Spătarul, din Alecu Russo și Dinicu Golescu, scrisul lui Bogza ridică pe o treaptă nouă savanta desfătare a lui Odobescu, și hoinărelile prin munți ale lui Hogaș.

El profesionalizează noțiunea de reporter, îi dăruiește valențele unei înalte responsabilități sociale.

Dar a restrînge cărțile lui Bogza în perimetrul reportajului înseamnă a nu le înțelege nici esența, nici reverberația, nici intențiile subterane. Bogza este, înainte de toate, un poet. Și un eseist. Un rafinat estetician care se străduiește de aproape patru decenii să le sugereze cititorilor cum să privească oamenii și florile, apele și munții, statuile și femeile, norii și stelele.

Poezia, forța de convingere a reportajelor, a comentariilor, a eseurilor sale, emană din muzica ideilor, din armonia discursului. Subiectele abordate de Geo Bogza au o plasticitate mare. Ele sînt modelate cu insistență. Autorul revine, subliniază, adaugă un amănunt, o reflecție nouă pentru a da relief, pentru a oferi luminii unghiuri capabile să dezvăluie toate laturile statuii.

Cărțile sale sînt vaste pledoarii pentru mari idei și mari sentimente. Ele sînt documente patetice despre trecutul acestei țări, mărturii despre Anii împotrivirii, și ode celebrînd ieșirea României în lumina socialismului, a demnității.

GEORGE ENESCU ȘI BEETHOVEN

de Viorel COSMA

De-a lungul întregii sale vieți George Enescu a fost legat prin toate fibrele ființei sale de muzica lui Beethoven. În activitatea sa interpretativă nici un alt clasic al muzicii universale nu a ocupat un loc mai amplu, activ și determinant, ca autorul **Eroicei**. Este de-a dreptul imposibil de urmărit biografia lui Enescu în relațiile permanente cu Beethoven, dată fiind vastitatea și multilateralitatea terenului abordat de maestrul român. Dacă Bach și Wagner au ocupat un loc preferențial în inima lui Enescu, în schimb Beethoven i-a deslușit cărările creației de cameră și simfonice, i-a oferit cele mai autentice succese interpretative de violonist, pianist, dirijor, conducător de cvartet. „Opera lui Beethoven — declara în revista **Rampa nouă ilustrată** din 1916, — e o urzire de supranatural cu omenesc — îndeobște dezbrăcată de senzualitate — că statuile lui Michelangelo".

Afișul „Festivalului Beethoven" susținut de Enescu și Thibaud în sala Pleyel din Paris

Încă din copilărie, George Enescu a luat contact cu muzica titanului din Bonn. Într-un concert din 1894 a executat, la pian, împreună cu prof. Josif Hommer din Botoșani, **Simfonia a V-a** de Beethoven. „Ca pianist este de o vigoare uimitoare în execuțiune și de un ansamblu neîntrecut în urmărirea partițiunii sale" — remarca Scipione Bădescu în **Curierul român** din octombrie 1894. Impresionantă era memoria copilului de 13 ani : „Nu cîntă nimic pe note, ci totul pe de rost", preciza recenzentul. Cînd și unde s-a produs contactul cu muzica lui Beethoven ?

„Nu-l cunoscusem încă complet. La Viena i-am întrezărit aspectul cel mai majestuos, cel mai solemn. Am fost impresionat de latura sa sumbră și tragică. Muzica sa îmi potolea setea de plenitudine armonioasă. Impresia era mai autentic pe care s-a străduit o viață întreagă să-l redea așa cum l-a păstrat tradiția vieneză.

Despre această imagine vie, puternică, hotărîtoare în cariera sa interpretativă, ne vorbește Enescu și în **Amintirile** sale: „Îndrăznesc să-l numesc ca și cînd l-am cunoscut personal, sau puțin dacă se poate. Într-adevăr, directorul Conservatorului din Viena, Joseph Hellmesberger-senior, îmi vorbea familiar despre Beethoven, îmi descria accesele sale de mînie, de duioșie, felul său de a dirija. Gîndiți-vă că în orchestra Conservatorului, copil fiind, interpretam anumite simfonii ale titanului din Bonn după știmе manuscrise. Pentru mine, deci, Beethoven nu era în nici un caz același ca pentru tinerii de azi — un mare om ce se pierde în negura timpului — ci un artist viu încă în amintirea bătrînilor". Fragmentul citat ne oferă sursa spiritului beethovenian ce avea să caracterizeze mai tîrziu ciclurile **Simfoniilor** marelui clasic vienez în admirabilele tălmăciri enesciene.

La o atentă răsfoire a programelor de concert susținute de muzicianul nostru remarcăm amplitudinea repertoriului beethovenian : toate simfoniile, toate cvartetele de coarde, toate sonatele de pian și vioară, de pian și violoncel, Concertul pentru vioară și orchestră. Ceea ce apare surprinzător, poate unic, este faptul că George Enescu a stăpînit creația lui Beethoven atît de profund încît nu s-a sfiit să apară în fața publicului și ca violonist și ca **pianist** al **Sonatelor** pentru vioară, sau ca acompaniator al ciclului **Sonatelor** pentru violoncel. Acest veritabil tur de forță l-a realizat în compania lui Jacques Thibaud (Paris, 24 iunie 1930, sala Pleyel și Opera Mare din Paris, 13 mai 1949) și a violoncelistului Willy Hülser (București, 26 februarie 1944, sala Ateneului Român).

Deși puțini au remarcat pînă acum prestigiul de care s-a bucurat Enescu în tălmăcirea muzicii lui Beethoven, totuși în lumea muzicală din primele decenii ale veacului nostru acest drept i-a fost acordat fără echivoc atît de marii dirijori ai timpului, cît și de celebrele formații din Europa și America. Astfel, George Enescu a fost solicitat de Henri Rabaud să onoreze Festivalul Beethoven de la Paris (19 decembrie 1909), de Philippe Gaubert să interpreteze **Concertul pentru vioară** cu prilejul centenarului morții compozitorului (Paris, 1927), după cum tot violonistului român i-a revenit cinstea să prezinte trei recitaluri de **Sonate** (cu Edouard Riesler la pian) pentru ridicarea unui monument la Paris.

Din aceleași considerente de prețuire, George Enescu a fost invitat să susțină cursuri de interpretare a muzicii lui Beethoven la **Ecole normale de musique** din Paris (mai 1928, iunie 1930) și **Accademia Chigiana** din Siena (septembrie 1953).

Este greu de afirmat care din lucrările lui Beethoven au descoperit în Enescu interpretul ideal. **Sonata Kreutzer** și **Concertul pentru vioară și orchestră** i-au adus fără îndoială cele mai mari satisfacții. Chiar de la prima execuție la Paris, în salonul Elenei Bibescu (1897), **Sonata Kreutzer** l-a impus atenției unanime. „Trebuie distrusă o legendă și restabilit adevărul" — susținea interpretul român — că lucrarea „nu aprinde pasiunile fizice, ci dimpotrivă este o lucrare muzicală care purifică și înalță sufletul", că muzica lui Beethoven „sănătoasă, virilă, plină de veselie și expansiune" rămîne „o chemare la viață". **Concertul pentru vioară** (ale cărui cadențe le-a primit personal de la Joseph Joachim la Viena) a făcut ocolul lumii prin intermediul lui Enescu. Un simplu itinerar ni se pare edificator : Paris (1900), București (1914), Portland (1932), Chicago (1932), Anvers (1935), Detroit (1937), Rochester (1939), Roma (1939) Besançon (1948) etc.

Mărturisit sau nu, Beethoven s-a înscris printre „zeii" lui Enescu ce i-au „umplut" ființa pînă la moarte. De aceea a recomandat tuturora „încercarea de a pătrunde tainele dumnezeiești ale lui Beethoven" ca țintă supremă de satisfacție umană.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

Firul de pătrunjel

„E clar : stejar sînt după tată".
Nu te uita că-s subțirel.
Privește frunza mea crestată
Sticlind nervurile-i de oțel...

Pădure, veacului, uitată !
Jelească-ți vîntul menestrel,
E clar : stejar sînt după tată.
Nu te uita că-s subțirel .

...Puținătate înfoiată,
Firav, cu ceața după el
Și cel mai pirpiriu din ceată,
Știrga un fir de pătrunjel :

„E clar : stejar sînt după tată !".

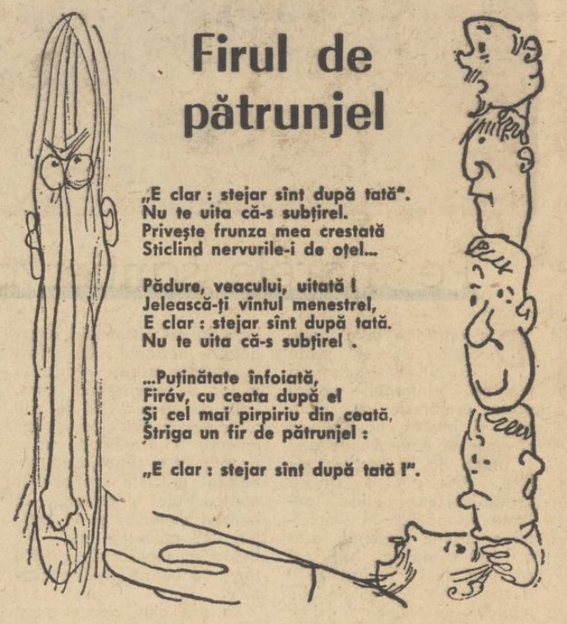

Desen de Tia PELTZ

Din tainele arhivelor

B. P. HASDEU ȘI EVENIMENTELE DIN AUGUST 1870

Implicat în procesul celor care la 8 august 1870 au declanșat revolta populară antimonarhică de la Ploiești, B.P. Hasdeu, care avea atunci 32 ani, a fost arestat și anchetat după toate canoanele juridice ale vremii. Din dosarul care se păstrează în fondul documentar al Tribunalului Ilfov reține atenția manuscrisul autograf al declarației marelui savant și literat român, care timp de 24 de ani a condus Arhivele Statului.

Atașamentul său profund pentru această instituție care păstrează „opera sacră a secolelor", cum spunea N. Iorga, a fost exprimat fără echivoc în 1884 cînd, refuzînd mandatul de deputat în Parlament, scria : „De Arhivă nu mă las odată cu capul".

Dețind din perioada formării și afirmării lui Hasdeu ca om de știință militant, documentul este edificator pentru spiritul democratic, pentru concepțiile social-politice avansate pe care le oglindește.

Semnificativ, în acest sens, este răspunsul său la acuzația potrivit căreia, împreună cu alții a atentat „...contra siguranței interioare a statului" din care citām :

— „Am spus că fac parte din fracțiunea liberă și independentă. Principiul fundamental al acestui partid este de a edifica, iară nu de a distruge (sublinierea autorului). Doresc ca guvernul țării mele să meargă totdeauna și-n toate românește și pe baza democrației...".

În același timp, respingînd acuzația ce i se aducea în legătură cu reproducerea în ziarul său, Columna lui Traian, a unor „pasage de prin jurnalele unde se zicea pentru Domni ca să-și ia lucrurile și să plece", Hasdeu scria :

„Să mărturisiți Domnule jude că pe această teorie instrucțiunea ar tinde a restringe libertatea presei". Se știe, spunea el, că „toate ziarele din lume reproduc și articole întregi din felurite foi, chiar cîte odată cu totul ostile. Mai deunăzi eu însumi reprodusei în Columna lui Traian unul lingă altul un articol din Gazeta Transilvaniei ; un articol din Românul și un articol din Dreptatea, trei foi fără nici o legătură una cu alta. Așa dară cestiunea pe care mi-o adresați nu trage după sine vreo consecință".

Patriotismul și spiritul său militant se degajă cu căldură mai ales din răspunsul la întrebarea dacă a „format" vreo societate. „N-am format absolutamente nici o societate — spune , Hasdeu: sînt însă președinte la Societatea „Românismul" și membru din comitet la Societatea „Transilvania".

Dacă avem în vedere că aceste societăți cu nume simbolice activau cu aproape o jumătate de secol înaintea desăvîrșirii unității naționale, ne putem da seama de contribuția lor și implicit a lui B.P. Hasdeu, la pregătirea acestui act istoric de o importanță covîrșitoare pentru destinele poporului nostru.

De altfel, patriotismul său răzbate și din explicația pe care o dă asupra călătoriei sale din vara anului 1870 la Giurgiu. „Am călătorit — spune Hasdeu cu mîndrie — ca să văz cum circulează prima linie românească a drumului de fier".

Aceste trăsături caracteristice personalității enciclopedistului român, se desprind din toate lucrările sale, din întreaga sa activitate. Documentul la care ne-am referit constituie încă o dovadă.

Dumitru GANCIU

Aviziер

SPECTACOLE cu public : o nouă și veche inițiativă a Televiziunii. În cadrul acestui ciclu vor fi programate o dată pe lună, spectacole umoristico-muzicale. Astfel, în luna septembrie se va transmite : „Cortegiul dionisiac" (spectacol inspirat din producții literare ale antichității, pornind de la serbările dionisiace pînă la culesul viilor în țara noastră). În luna octombrie se va difuza „Întîlnire la Expo-București 1970", spectacol organizat în incinta Pavilionului Expoziției naționale, cu ocazia „Primului tîrg internațional București — 1970". Vor urma : „În vizită la Hanu Ancuței" (spectacol omagial Sadoveanu), „Anul 1971 în avanpremieră", spectacol transmis din incinta unei mari unități industriale.

„ANUL TEATRAL" începe în septembrie. Întorși de la munte, de la mare, sau de pe platourile de filmare, actori, regizori sînt gata de „start" înaintea noii stagiuni. Printre primele noutăți de pe avizierul Teatrului Național, aflăm distribuția la „Regele Lear". Lear : George Constantin ; Gloucester : Gh. Cozorici ; Bufonul : C. Rautchi ; Goneril : Silvia Popovici ; Regan : Eliza Plopeanu ; Cordelia : Valeria Seciu etc. Regia : Radu Penciulescu, scenografia : Florica Mălureanu.

LA CONSTANȚA — o nouă premieră estivală : „Nu aveți un cap în plus ?" — spectacol fără cap și coadă pe muzică de Aurel Giroveanu și Aurel Manolache. Autori : Sașa Georgescu, Ion Maximilian. Spectacolul (din care nu lipsesc „vedetele locale" Gelu Manolache și Jean Constantin) își propune o formulă revuistică inedită sub bagheta regizorală al lui Ion Maximilian.

DE LA MARE, ne întoarcem la munte (Brașov) unde Sică Alexandrescu are în bagajele sale, în permanență, opera lui Caragiale. Ca dovadă a și început repetițiile la „O noapte furtunoasă" și „Conu Leonida față cu reacțiunea" — spectacol coupé. În rolul principal : neo-brașoveanul Marcel Anghelescu.

PLECĂRI... turnee. Săptămînile acestea teatrele bucureștene au un calendar bogat în ceea ce privește deplasările. Un grup de artiști bucureșteni joacă la Varșovia, în cadrul tradiționalelor „Zile ale culturii românești". Teatrul de operetă și-a făcut bagajele pentru Austria, R.F.G., Olanda, iar Teatrul „C. I. Nottara" pentru Danemarca, în timp ce Teatrul Bulandra este gata pentru reprezentațiile ce le va susține la Belgrad.

Toate acestea sînt un rezultat direct al creșterii prestigiului internațional al teatrului românesc.

— CE PROIECTE ai în această toamnă, Lucian Giurchescu ?

— După ce voi prezenta publicului bucureștean în premieră „Cher Antoine", de Anouilh, voi realiza pe scena Teatrului Național din Helsinki „Henric al IV-lea" de Pirandello. Apoi, intenționez să aduc la lumina rampei, la teatrul de Comedie o piesă interesantă, „Indienii" de Kopitt.

„SOSESC DISEARĂ" e una din puținele inițiative ale acestei stagiuni de vară, sub auspiciile A.R.I.A. Dincolo de județ, acestea ar putea fi un început. Mai multe asemenea colective ar putea oferi stagiuni periodice în toate anotimpurile și colțurile țării. Să nădăjduim că ele „sosesc diseară" și nu la... anul.

PRIMA... premieră provincială se desfășoară în luna august la Brașov : „Comedianții", scenariu în trei acte de Ion Simionescu, după comediile lui Alecsandri (după cum se vede puterea de seducție a bardului de la Mircești e încă mare), în regia autorului, cu o numeroasă distribuție. Muzica, evident : Flechtenmacher.

Din nou despre „Fama Lipschii"

În legătură cu articolul „Fama Lipschii" — primul ziar românesc", apărut în nr. 668 din 25 iulie a.c. al revistei noastre, aducem la cunoștința cititorilor că datele cuprinse în articol au fost extrase din „Studii și comunicări" — vol. 13 (Muzeul Brukenthal), studiul aparținînd fostului bibliograf șef al bibliotecii muzeului, MARINA CRISTEA.

NOUTĂȚI EDITORIALE ÎN SEPTEMBRIE

● EDITURA „MINERVA" *inaugurează în toamna aceasta o nouă serie consacrată lucrărilor de inițiere în creația marilor noștri scriitori. Seria* „Introducere în opera lui"... *va publica micromonografii analitice a căror amploare nu va depăși 180—200 de pagini destinate cu deosebire tineretului studios, corpului didactic din învățămîntul mediu, iubitorilor de literatură îndeobște. Primele două studii care vor vedea lumina tiparului aproape simultan sînt cel al lui Tudor Vianu despre poezia lui Ion Barbu, precum și micromonografia consacrată lui George Coșbuc de Octav Șulutiu.*

● *Tot la editura* „MINERVA" *se anunță gata de apariție un masiv volum consacrat* Teatrului lui Lucian Blaga, *prefațat de universitarul timișorean Eugen Todoran. Sînt incluse piesele de inspirație folclorică sau apropiate, prin tematică, de viziunea folclorică: „Zamolxe", „Meșterul Manole", „Tulburarea apelor", „Avram Iancu", „Anton Pann", „Cruciada copiilor".*

● *Aceeași editură pune din nou la îndemîna cititorilor una din cele mai valoroase creații epice a multilateralului artist care a fost Victor Ion Popa —* „Velerim și Veler Doamne".

● *Sub îngrijirea lui Ion Oprișan, în colecția* „Scriitori români" *este continuată seria de* Opere *a lui Ion Marin Sadoveanu. Volumul cuprinde romanul „Sfîrșit de veac în București".*

● *Spicuim din lucrările aflate în curs de apariție la* EDITURA „MIHAI EMINESCU". *Pentru început două reeditări ale unor opere clasice: romanul* „Craii de Curtea veche" *de Matei Caragiale și* „Sărmanul Dionis" *de Mihai Eminescu. Din creația unui prozator deosebit de popular în perioada interbelică, Octav Dessila, va apare romanul în trei volume* „Iubim". *Tudor Mușatescu va fi prezent cu volumul de aforisme.* „Fiecare cu părerea lui" *iar Ion Vlasiu va înfățișa cititorilor, după albumul apărut de curînd care-i prezenta o parte din opera sa plastică, — reeditarea trilogiei autobiografice* „Drum spre oameni". *Dintre volumele de critică semnalăm eseurile academicianului Al. Philippide* „Considerații confortabile" *și cartea lui Cornel Regman intitulată* „Cică, niște cronicari".

● *Un important document al istoriei noastre literare urmează să apară în* EDITURA „ALBATROS". *Este vorba de traducerile făcute în 1874 de Eminescu din „Critica rațiunii pure" a lui Immanuel Kant. Intitulat* „Lecturi kantiene" *volumul mai cuprinde și fragmente ale aceleași lucrări în versiunea românească a lui Titu Maiorescu și este îngrijit de C. Noica și Al. Surdu.*

● *Reporterul și nuvelistul Ioan Grigorescu publică tot în* EDITURA „ALBATROS" *o autoselecție din proza sa sub titlul* „Cealaltă moarte". *Ediția este însoțită de această mențiune a autorului: „Din tot ce am scris în proza de ficțiune în ultimii cincisprezece ani, am ales zece nuvele, care mi se par mie cele mai bune".*

● *Catalogul de apariții iminente al* EDITURII „UNIVERS" *se anunță de asemenea deosebit de interesant.*

In seria „Artele poetice" *care-și propune să antologheze cele mai de seamă texte de poetică, de retorică și de stilistică, precum și cercetări în aceste domenii date la iveală în diferite literaturi, apare primul volum* „Antichitatea" *îngrijit de D.M. Pippidi. Alte două antologii sînt* „Antologia poeziei braziliene" *îngrijită de Darie Novăceanu și* „Antologia nuvelei fantastice", *realizată după lucrarea omonimă a lui Roger Caillois, căreia i s-au adăugat cîteva bucăți românești. Dintre lucrările străine de critică literară, devenite fundamentale, care vor fi puse la îndemîna cititorului român citām:* „Estetica privită ca știință a expresiei și lingvistică generală". *de Benedetto Croce.* „Literatura europeană și Evul mediu latin" *de E.R. Curtius,* „Concepte ale criticii" *de Rene Wellek,* „Abstracție și intropatie" *de Wihelm Worringer.*

● *In același răstimp* EDITURA *ieșeană* „JUNIMEA" *va publica o carte de evocări aparținînd lui Aurel Leon —* „Umbre", „Vulpile", *proză de George Sidorovici, romanul lui Corneliu Leu* „Frumoasa cu ochii albaștri" *și romanul polițist* „Pașaport pentru moarte" *de Sebastian Costin.*

Monica Vitti va fi, împreună cu cîntărețul-autor Enzo Jannacci, interpreta unui film-scheci care are ca titlu „Frigiderul".

ECOURI

● **MACHA MERIL și Thomas Milian vor apare în curînd pe ecranele italiene în comedia „Dragoste conjugală" în regia lui Dacia Maraini.**

● *DELIA BOCCARDO, care este astăzi o „divă", s-a dedicat filmului ca să-și biruie complexele. Se credea lipsită de grație, asimetrică. Aparatul de luat vederi nu i-a dat dreptate.*

● AȘTEPTAT cu mare nerăbdare la New York pentru că readucea pe ecran pe vestita Mae West alături de Raquel Welch și John Huston, filmul „Myra Breckinridge" în regia lui Michael Sarne după romanul lui Gore Vidal, a fost considerat de public și critici o mare deziluzie.

Ewa Swann este socotită o nouă revelație. Tînăra interpretă, pe care o vedeți în fotografie, a părăsit filologia pentru a deveni manechin și apoi interpretă la televiziune. A debutat pe marele ecran în „Bye, Bye Barbara", creația tînărului regizor francez Michel Deville, a jucat apoi alături de Marina Vlady în filmul „Vînt de iarnă" al reputatului cineast Miklos Iancso, dar adevăratul prilej de a se impune este socotit noul film al regizorului francez Jean-Gabriel Albicoco, intitulat „Inima nebună".

Indispensabile apartamentului modern

(5322)

Știința și viața

OAMENI CARE TREC PRIN ZID!

Nu mai țin minte în care dintre uzinele vizitate — sau poate se întîmpla asta într-un institut de cercetare? — mi s-a spus că „opinia" constituia o lege fundamentală. Directorul privea cu suspiciune pe cel ce nu avea nici o opinie (sau îl aproba consecvent) în legătură cu o problemă sau o decizie ce trebuia luată. „Înseamnă că nu gîndește acel om. Sau, la fel de grav, nu-l interesează". Un timid ar mai adăuga poate — că e... poate timid. Dar cum vor trece altfel oamenii prin zid? Prin zidul acalmiei, al ignoranței, al obișnuinței, al lenei? Se întîmplă însă, în unele zile, dacă s-ar face o secțiune în gîndurile tuturor, să afli, fără excepție, o furtunoasă confruntare de opinii. Sînt zilele dinaintea unei mari aniversări. Ziarele consemnează date, fapte, numele fruntașilor. Și ne gîndim. Obișnuim acum, mai mult ca oricînd, — mai mult ca timp acordat, mai mult ca intensitate — să meditām asupra drumului parcurs. Al nostru personal. Al tuturora. Ne întrebăm. Cît? Cum? Multe „de ce-uri". La multe putem răspunde. Cu toată gama intonațiilor. Cu admirație. Cu nedumerire. Cu necaz... Folos tragem din toate. Sînt concluzii ce dau rod în activitatea noastră, a fiecăruia, și pentru progresul întregii noastre societăți socialiste. Progresul cunoașterii științifice — spun savanții — nu înseamnă doar acumularea observațiilor, ci răsturnarea repetată a teoriilor științifice și înlocuirea lor prin alte teorii mai bune, mai satisfăcătoare. Bine, dar aceasta se întîmplă în știință... Dar nu avem confirmarea astăzi că într-adevăr dezvoltarea științei „comportă o multiplă condiționare socială?" Privim la această oră a bilanțului geografia țării — viața țării, a fiecăruia. Gîndul urcă pe giganticele magistrale, care vorbesc de la sine despre dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale. Gîndul face popas la izvoarele de lumini de la Bicaz și Argeș, urmărește fluxul pornit peste pilonii de înaltă tensiune de la Porțile de Fier și Luduș. Întîrzie gîndul la fortărețele siderurgice de la Reșița și Hunedoara și adastă îndelung la Galați. Firuie pe arcul petrolului românesc unde noi sonde scot din adîncuri aurul negru. Se minunează în cetățile chimiei, cum ideea se transformă în îmbrăcăminte, în medicament, în cotidienele, în necesarele noastre obiecte. Dar gîndul are un avantaj pe care cuvintele nu l-au învățat. Aleargă repede și cuprinde mult. Cum am putea să cuprindem în vorbă totul? Aici sînt oamenii. Aici e picătura de știință — o moleculă de știință și una de entuziasm. S-au îmbinat și au trecut mai departe în tehnică. S-au topit în aparate și iar în entuziasm și ne-au venit în butonul de lumină, în cel de la televizor, de la aragaz, pe masa fiecăruia dintre cele 20 de milioane de locuitori! Gîndim drumul parcurs, dar cuvintele nu pot aduce în pagină decît o parte. Despre realizările științifice? Din toți acești ani? E asemenea a cuprinde în pumni toată apa mării. Doar pentru ultimul an... Și încerci să prinzi în mîini rodul cîmpului. Să alegem. Domeniile cele mai importante. Dar nu ieșim la capăt. Să scoatem ce nu e interesant mai bine. Cine ne spune un domeniu neinteresant?! În schimb cineva ne vorbea despre cultură. A contemporanilor. Cîndva cultura — ne spunea, acela sau poate cita vreun învățat — era un sector de activitate. Astăzi e o funcție globală a vieții fiecăruia. Totul este cultură. Organizarea unei uzine, sportul, tema unei discuții sau „cultura" pămîntului. Da, sînt felurite culturi, tot atît de felurite ca și activitățile oamenilor. Important și comun în toate nu este „cît" am acumulat ci „cum", sau mai bine zis ceea ce interesează este transformarea profundă a fiecăruia dintre noi, capacitatea lui de a gîndi din alt unghi decît cel în care a fost obișnuit, capacitatea lui de a ieși dintr-un șablon. Aceasta înseamnă cultură. Unii îi spun.: gîndire creatoare, productivă.

Și la fiecare aniversare, gîndim drumul parcurs, și pentru că-l gîndim, încercăm să-l privim din alt unghi decît cel în care ne-am obișnuit din lipsă de vreme. Sîntem pe punctul de a urca pe o altă treaptă, mai sus și este firesc să ne întrebăm de mai multe ori dacă am gîndit „mai bine" acum. Ne referim, de pildă, la progresul cunoașterii științifice. Meditām: oare răsturnarea repetată a teoriilor științifice și înlocuirea lor prin altele mai bune sînt utile industriei? Cum trebuie privit omul de știință? Nu înseamnă o „infidelitate" a sa față de teorie? Această întrebare i-am pus-o acad. **GRIGORE MOISIL.**

FIDELITATEA SAU „INFIDELITATEA" OMULUI DE ȘTIINȚĂ

CE NE DECLARĂ ACAD. PROF. GRIGORE MOISIL

— Bineînțeles această nu înseamnă o continuă labilitate a omului de știință care și-ar schimba de la o zi la alta părerile. Cineva spunea că în viața unui om poate să aibă loc o conversiune, și adăuga „dar numai una". În genere atunci cînd se schimbă o teorie fizică, se întîmplă pentru că vechea teorie nu mai satisface. Devine evident aceasta pentru toată lumea.

— Nu devine evident pentru toată lumea.

— Un moment. Atunci cînd o teorie fizică nu poate explica pe deplin noile experiențe și, în genere aceasta se întîmplă nu pentru o singură experiență ci pentru un ansamblu de experiențe, lumea științifică simte că acea teorie trebuie schimbată. De obicei sînt foarte mulți oameni — oameni de știință — care gîndesc la acest lucru, dar de obicei e unul singur care reușește să facă pasul cel mare. Așa s-a întîmplat cu teoria relativității. Deși nu trebuie să uităm că în același timp cu Einstein, Poincaré aproape că o descoperise. Evident, orice schimbare mare de teorie fizică întîmpină obstacole. Dacă sistemul de ecuații matematice și rezultatele experiențelor nu fac parte din suprastructura societății, nu același lucru se poate spune despre ipotezele științifice și mai ales despre filozofia care întotdeauna însoțește un model teoretic al lumii fizice. Ca atare, societatea se opune tulburării produse de o teorie științifică nouă. Bineînțeles autorul unei teorii științifice noi, pentru a explica noutatea introdusă de el, își expune teoria într-un mod violent antidogmatic. Aceasta face ca reacția să fie și ea violentă. Dialectica istoriei marilor teorii științifice nu e totuși vizibilă decît în cazul foarte marilor descoperiri. Există însă și multe mici descoperiri, care nu tulbură decît poate economia și tehnica, astfel au fost descoperirea electromagnetismului care îmbinată cu experiența lui Herz a condus prin Popov și Brialy la marea revoluție economică a radioului declanșată de Marconi. Apoi a televiziunii... Toate s-au întîmplat fără nici o tulburare filozofică dar nu fără adînci repercusiuni în structura economică a societății.

— Și totuși trebuie să recunoașteți că astăzi cele mai slabe „seisme" în domeniul științei au un ecou puternic în societate, în tehnică, în economie. Și nu fiecare acceptă să-și schimbe felul de a fi, unghiul de vedere, fără a fi convins. Deobicei știe că rezultate bune a dat și pînă acum. De ce să schimbe cu ceva nou? E mai bine sau nu?

— Explicația iese din domeniul istoriei științifice pentru a intra în domeniul psihologiei. Fiecare om, indiferent că el e om de știință sau nu e om de știință își formează în cursul vieții un sistem de a vedea lumea și de a o înțelege. Eventual pentru a se descurca în acea lume. Atunci cînd nu e vorba de teorii științifice, e impresionant cît de false pot să fie părerile oamenilor asupra lumii fizice. Dar acest lucru se datorează și faptului că omul n-a căpătat decît încet, încet învățatul unor principii de deducție și încă foarte de curînd învățatul unor principii de inducție. Într-adevăr să nu uităm că metodele experimentale și știința experimentală nu au decît cîteva sute de ani de existență. Ar merita să fie făcut un studiu asupra logicei omului „de pe stradă". Ai auzit poate pe cineva spunînd „am mai făcut lucrul ăsta de atîtea ori și mi-a ieșit bine". Dacă înțelepciunea populară are vorba că ulciorul nu merge de multe ori la apă, aceasta e o dovadă că principiul de inducție exprimat de această zicală nu e foarte răspîndit printre oameni. Dacă omenirea în decursul vremii a putut să-și formeze o obișnuință de a trage concluzii din experiențe, eu nu aș ști să-ți spun cîți dintre oameni pot să facă acest lucru. Eu sînt convins că multe accidente de automobil — ca să luăm cel mai cunoscut exemplu — se întîmplă pentru că conducătorul automobilului nu-și închipuie că i s-ar putea întîmpla chiar lui așa ceva, ci crede că o dată ce a făcut o greșeală de mai multe ori și nu i s-a întîmplat nimic, nu i se va întîmpla nimic niciodată. Pe de altă parte nu trebuie să uităm că o anume structură stilistică a unor fraze poate să se impuie unor minți insuficient de formate. De exemplu, formele imperative atît de des utilizate în reclamele comerciale. Ele nasc în mintea omului o impresie de obligativitate. De a satisface ordinul. Să iau un exemplu vechi: „Ați gustat mușțarul Flora? E delicios". Omul de știință, atunci cînd întrebuințează în viața zilnică modul său de a gîndi ca om de știință se simte un izolat, un antisocial. Dar e tot atît de adevărat că omul de știință e arareori om de știință chiar în toate momentele vieții sale. E însă adesea om de știință ca să fie atunci cînd meditează asupra propriei sale științe. Iată de ce sînt atît de puțini oameni de știință care sînt și „filozofi" și iată de ce adeseori se arată o stimă deosebită — alteori un dispreț deosebit — pentru omul de știință care meditează asupra propriei sale științe. A putea să renunțe la o teorie științifică este un act grav care cere să fi meditat asupra științei însăși. Insist: să fi meditat asupra ei. Nu să fi meditat în cadrul ei. Aceasta e de altfel caracteristica dogmatismului: a admite unele principii și a te menține la ele mai mult timp decît era bine s-o faci. Poate că uneori omul de știință cînd nu renunță la mecanica lui Newton, o face și din impresia că ar fi o lipsă de caracter să renunțe la o teorie cu care s-a înțeles atît de bine timp îndelungat. Gîndul omului e mult mai complicat și pe mine nu m-ar mira să întîlnesc oameni care să creadă că a fi dogmatic înseamnă același lucru cu a fi fidel sau a avea caracter. Altă dată o să ne gîndim și la alte probleme din științele matematice sau la unele ridicate de științele sociale. Dar poate că această discuție să fie de folos și celor care nu sînt oameni de știință.

— Fără îndoială, mai ales, meditînd asupra procesului cunoașterii pe care Lenin îl sintetiza în formula: „de la intuire vie la gîndirea abstractă și de la ea la practică". Fără îndoială ne va fi de folos.

Catinca MUSCAN

ECOURI • ECOURI

Pe platourile Alcazar din Paris se turnează primele secvențe ale filmului „Popsy Pop" cu Claudia Cardinale. Ceilalți interpreți sînt Stanley Baker și Henry Charriere. În foto: scenă din film.

●

JEAN LOUIS Trintignant a terminat filmul „Istoria unei canalii" în regia lui Claude Lelouch. El va fi revăzut de spectatorii parizieni pe scena unui teatru interpretînd rolul lui Hamlet în binecunoscuta piesă a lui Shakespeare.

●

UNIVERSITATEA din Princeton (S.U.A.) a acordat cîntărețului Bob Dylan diploma de „doctor honoris causa". Este pentru prima oară cînd se oferă unui cîntăreț o asemenea distincție.

●

TINA SINATRA, fiica lui Frank Sinatra, s-a decis să se dedice carierei artistice. Ea va apare ca protagonista unui serial la televiziune, avîndu-l ca partener pe Robert Wagner.

●

DUPĂ STRĂLUCITUL succes înregistrat la Londra cu spectacolul muzical „Mame", Ginger Rogers a fost invitată (și a acceptat) să apară în același rol și pe scena unui teatru din Paris. Ginger Rogers a anunțat că va cînta în limba franceză.

●

CRIZA în cinematografia americană a obligat pe mulți actori din Hollywood să se îndrepte spre televiziune. Elizabeth Taylor și Richard Burton, care nu acceptau oferte inferioare unui milion de dolari de film, participă azi la spectacole de televiziune.

Actorii Magda Zawadzka și Tadeus Lomnicki sînt socotiți în prezent cei mai populari interpreți ai ecranului polonez. Publicul nostru îi apreciază, în aceste zile, vizionînd pe ecrane filmul istoric „Pan Wolodyjowski", în care cei doi actori sînt interpreții rolurilor principale. Îi vedeți, împreună, și în această fotografie, pe străzile Varșoviei.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 23 AUGUST

8,00 Transmisiune de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din capitală și din țară cu prilejul celei de a 26-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist; 12,00 Cîntăm zile de lumină; 14,30 Muzică de promenadă; 15,00 Duminică sportivă; 17,00 Studioul „N"; 19,30 Telejurnal; 20,15 Treptele țării — emisiune de versuri; 20,30 Panoramic în.., miez de vară — spectacol muzical-distractiv TV; 22,00 Tele-recital de comedie cu Octavian Cotescu; 23,00 Telejurnal; 23,15 Cîntece de petrecere;

LUNI 24 AUGUST

9,00 Vara copiilor; 11,05 Pagini îndrăgite de muzică simfonică; 11,35 Salbe și mărgăritare — muzică populară; 12,30 Interpreți preferați de muzică ușoară; 17,00 FOTBAL: Aspecte din cuplajul echipelor Progresul, Rapid, Steaua și Steagul roșu-Brașov; 18 30 Să cîntăm cu voie bună — itinerar muzical-coregrafic; 19,30 Telejurnal; 20,00 Microrecital Ion Voicu; 20,10 Înfăptuiri-confirmări; 20,40 Film artistic: „Odiseea". În distribuție: Milva, Quartetul Cetra, surorile Kessler și alții; 22,15 Dialog muzical: Anda Călugăreanu—Therese Steinmetz; 23,10 Telejurnal. Sport.

MARȚI 25 AUGUST

18,00 Microavanpremieră; 18,05 La porțile meseriei; 18,25 Armonii în Sol major; 18,45 Actualitatea în economie; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Stagiune lirică TV; Titanul operei — Giuseppe Verdi; 21,15 Reportaj TV: Zilele, nopțile — pămîntul și marea; 21,45 Greierele și furnica. Gigolo și Gigolette. Două schițe de S. Maugham; 22,25 Telejurnal; 22,40 Cîntecele mării.

MIERCURI 26 AUGUST

18,00 Microavanpremieră; 18,05 Universal șotron-Litera V. 18,30 Cabinetul economic TV: Organizarea științifică a producției și a muncii; 19,20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20,00 Tele-cinemateca: „Domnișoara Iulia", după piesa lui A. Strindberg; 21,35 „Thalassa", reportaj TV; 21,50 Reflexe — emisiune muzical-coregrafică; 22,20 Telejurnal 22,35 Gala marilor interpreți români: George Georgescu.

JOI 27 AUGUST

PROGRAMUL I: 16,00 Rugbi: Dinamo București — Rugby Club Tarbes (Franța). Transmisiune de la Stadionul Dinamo; 17,30 Emisiune în limba maghiară: Aradul ieri și astăzi; 18,00 Mult e dulce și frumoasă; 18,25 La volan; 18,40 Cadran internațional, 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Roman foileton: „Moara de pe Pad" (V); 21,15 Dezbateri ideologice; Dinamica democrației socialiste; 21,45 Bucuria muzicii. Program realizat pentru studioul nostru de Televiziunea austriacă. 22,15 Telejurnal; 22,30 Viața literară

PROGRAMUL II: 20,00 Concert simfonic; 21,00 Arte frumoase; 21,30 Film serial. Trei prieteni (X)

VINERI 28 AUGUST

18,00 „Turism — vacanță"; 18,20 Căminul; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,15 Film artistic: „Crăciun cu Elisabeta". O producție a studiourilor cehoslovace; 21,50 Mai aveți o întrebare?; 22,45 Telejurnal; 22,55 Din carnetul cu amintiri al „Cerbului de aur": Frankie Avalone.

SÎMBĂTĂ 29 AUGUST

PROGRAMUL I: 17,00 Emisiune în limba germană; 18,15 Bună seara, fete! Bună seara, băieți!; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Tele-enciclopedie; 21,00 Film serial: Incoruptibilii: Cazul lui Giamino; 21.50 Fapt divers; 22,05 „Într-o seară de vară"; 22,30 Telejurnal și sport; 22,50 Revista tele săptămînii; 23,00 Festivalul internațional al cîntecului: Sopot — 1970 (selecțiuni); PROGRAMUL II: 20,00 Poesis; 20,15 Seara melomanului: „En Saga" de Sibelius, în interpretarea lui Sergiu Celibidache; 20,45 Film serial: „La fiecare km" (IX).

ZOO

CONTINUITATE

de Pop SIMION

Codrul Slivuț din munții Hațegului, recunoscut țărim de liniște și armonie animalieră, fu tulburat de această dispută, cam dură și plină de insolență, dintre zimbrul Barbat și odrasla acestuia Barbat-junior, amîndoi pensionari ai științei rezervații cinegetice. La drept vorbind, nu a fost o dispută, a fost o ieșire plină de temperament a lui Barbat-junior (un pachet de nervi) față de părintele său, pe care se gîndi să-l judece, să-l ia la refec, să-l clintească din calmul proverbial și acel echilibru olimpian care nu se mai poartă și care te scoate din sărite.

Se proțăpi dinainte-i dimineața, pe rouă, în plină poiană albastră, fără a fi luat în gură smoc de iarbă și fără a fi-sorbit apă de izvor, pe stomacul gol, ca înfruntarea (eventual sfada) să fie mai categorică; păstră o anumită distanță, spre a-l privi sever din pupilele mici, brun-roșcate, își înălță în vînt botul negru, ca dat cu tuș, după care cuvîntă, legănîndu-și limba violacee: „Ia ascultă, mă tată! M-am săturat de felul tău taciturn de a fi; solemnitatea și aerul misterios cu care te înconjori mă înfurie. Pe mine să nu mă mai îmbeți cu apă rece și mai lasă-te de istorii, nu mai sînt viețelandru să cred tot ce aud. A venit timpul să te iau la întrebări, să aflu adevărul gol-goluț. Cînd m-am ivit pe lume, m-ai lins în frunte, spunîndu-mi liniștitor: crește în pace, ești de neam glorios! O dală liniște a pus stăpînire pe mine, m-am săltat, am prins forță, m-am călit în trup și simțire aidoma virtuților pe care le propovăduiai. Credeam orbește în tot ce spuneai despre originea mea nobiliară, eram mîndru că descind din zimbri, că duc mai departe faima speciei. Am aflat, astfel, de Bogdan Vodă și întemeierea Moldovei, de codrii Maramureșului, de Ștefan, de legenda Putnei. Timpul trecea și eram, firește, nerăbdător să aflu tot, pînă în pînzele albe, să știu amănuntele, să mă uit în trecutul speciei ca limpedea oglindă a unui izvor montan. Mi-ai spus să aștept; îmi reproșai că sînt mic, neștiutor, că am caș la gură, că nu mi-a crescut barba îndeajuns, că nu-s suficient de tare în greabăn. N-am voit să te supăr, contrazicîndu-te, am așteptat, am sperat, dar iată-mă mare, masiv, puternic, plin de vigoare. Pe cum vezi, eu mă ridic, sui pe culmile forței și vitalității, pe cînd tu scazi, îmbătrînești, ai tot mai puțină vlagă; azi-mîine vei pieri într-o văgăună, lîngă un izvor, sub o culme, pe un clin de deal, pe o pantă de munte, la margine de tufiș. Te întreb, de aceea: am dreptul să știu adevărul întreg? În ce constă arborescența zimbrilor? Care-i istoria lor? Îmi vorbeai de vînători legendare, de ploi de săgeți care țîneau să cadă la rădăcina urechii tale, în inimă sau în rărunchi, spre a te răpune, însă tu le evitai cu măiestrie, trecînd ca fulgerul prin oceanul de iarbă alpină și prin codrul binemirositor de conifere. Eu n-am de unde și toate astea; m-am născut în alt timp și în condiții schimbate, lumina zilei am văzut-o pe acest tărîm paradiziac, care ți s-a dat drept moșie, pentru neștiute de mine merite, bravuri. Fapt e că eu n-am apucat să văz întinsele turme brun-ruginii, pe care mi le evoci. Ne-am împuținat, se pare, familia s-a restrîns, acum trăim în acest univers liniștit și ducem viață ușoară, de pensionari; lîngem grunz de sare, bem la oră fixă și mestecăm barba-bradului, acest chewing-gumm animalier. Cum vrei să cred totul doar din auzite? Pînă azi n-am făcut altceva decît să te cred pe cuvînt. Dar lucrurile nu mai pot dura, trebuie să pipăi, să aflu, să descopăr, să mă conving. Mă vei înțelege, cred: vreau argumentul palpabil, proba evidentă, dovada de necontestat. În numele ideii de continuitate, te întreb: unde să aflu aceste adevăruri?"

„În stemă și istoria românilor", cuvîntă zimbrul Barbat și păscu în poiana albastră, liber de griji, legănîndu-și coama enormă, înconjurat de calmul proverbial și liniștea olimpiană.

Codrul Slivuț și munții Hațegului crescură brusc în adîncime iar tînărul zimbru Barbat-junior se maturiză cu două mii de ani.

Romain Gary

Pe Kilimanjaro totul merge bine

Pe drumul spre Aix, la zece kilometri de Marsilia se găsește micul sat Touchagues. În mijlocul pieței principale se află o statuie de bronz. Reprezintă un bărbat cu capul dat semeț pe spate, cu o mînă în șold și cealaltă pe un băț și cu un picior întins înainte, în chipul cuceritorilor. De la prima privire ghicești că acest om a străbătut un pustiu socotit de netrecut și că se pregătește să se măsoare cu un virf de munte nebiruit încă. Pe placă citești: „Lui Albert Mézigue, pionier ilustru al geografiei, cuceritor al pămînturilor virgine (18...—18...), concetățenii săi din Touchagues".

În sat nu există muzeu, dar la primărie s-a rezervat o sală specială pentru relicvele exploratorului. Găsești aici mai cu seamă, peste o mie de ilustrate trimise de Albert Mézigue concetățenilor săi din toate colțurile lumii. Sînt niște cărți poștale foarte comune, tipărite pe la începutul secolului de firma Sulim Frères la Marsilia și consacrate „minunilor din toată lumea". Se pare că fostului ucenic de bărbier din Touchagues îi plăceau în mod deosebit și că le lua cu el în călătoriile sale. Dar dacă toate aceste ilustrate sînt banale, iar timbrele sînt zmulse de colecționari, în schimb mesajele pline de nume străine, măzgălite în mare grabă, în împrejurările cele mai extraordinare, păstrează un interes palpitant.

„D-lui César Birouette, vinuri, brînzeturi, piața Petit-Postillon. Vă salut. Pe Kilimanjaro, totul merge bine. E plin de zăpezi veșnice pe aici. Primiți expresia sentimentelor mele distinse. Albert Mézigue."

Sau: „D-lui Joseph Tantignol, proprietar, imobilul Tantignol, pasajul Tantignol, 80° latitudine nordică. Sîntem prinși într-o vijelie înspăimîntătoare. Vom scăpa sau ne va fi hărăzită soarta tragică a lui Larousse și a eroilor săi tovarăși? Vă rog să primiți asigurarea devotamentului meu total. Albert Mézigue." Una din aceste ilustrate este adresată chiar dușmanului de moarte al exploratorului, lui Marius Pichardon, frizer pe strada Măslinilor, perfidul rival care-i disputa inima unei domnișoare din Touchagues:

„Politicoase sentimente din Congo. Pe aici mișună boa constrictori și mă gîndesc la tine". Se cuvine să arătăm totuși că bărbierul Pichardon a fost acela care avea să convingă într-o zi pe consilierii municipali din Touchagues să ridice o statuie ilustrului lor concetățean. Ceea ce dovedește o dată mai mult că mărinimia adevărată sfîrșește prin a se impune chiar și în sufletele unor oameni mediocri.

Dar cea mai mare parte din ilustrate au adresa: Domnișoarei Adelina Pisson, băcănia Pisson, pasajul Mimozelor. Pentru turiștii pe care-i interesează poveștile de dragoste, mai cu seamă atunci cînd sînt și un pic triste, lectura acestor ilustrate e o adevărată desfătare. „Adelina chiar acum am gravat numele tău pe tronul lui Dalai-Lama. Transmite respectuoasele mele sentimente scumpei tale mame. Sper că-i merge mai bine cu reumatismul. Al tău Albert". Iar pe altă ilustrată, scrisă cu doi ani mai tîrziu: „Sărutări de la Lacul Ciad (lac mare, pe cale de dispariție, în inima Africei negre. Crocodili. Negrese cu toptanul, vînătoare de elefanți, antilope, mistreți. Culturi principale, neant.) Indigenii de pe aici recomandă cu căldură untul de manioc împotriva reumatismului. Spune asta scumpei tale mame." Nu uita niciodată reumatismele mamei nici în cele mai dramatice circumstanțe. „Sîntem pierduți în deșertul Arabiei. Scriu numele tău pe nisip. Îmi place pustiul: e atît de mult loc ca să-ți scriu numele! Ne e sete tare dar moralul e bun: salvarea vine totdeauna în ultimul moment, toți călătorii sînt de acord în această privință. Sper că scumpa ta mamă nu are prea mult de suferit din cauza umezelii". Altă ilustrată spune: „În jungla Amazoanelor, bizîie țînțarii. Am dat numele tău unui riu și unei specii de fluturi. Pichardon încearcă cu siguranță să-mi fure clientela". Sau alta: „Pe mare, Adelina, mi-ai promis să fii a mea pentru toată viața cînd voi deveni celebru. Din înălțimea acestor valuri dezlănțuite, îți spun: pe curînd". Dar toate aceste cărți poștale au fost strînse de multă vreme în volum și publicate sub titlul: „Călătoriile și aventurile lui Albert Mézigue"; ele se numără, și pe drept cuvînt, printre giuvaierurile literaturii provensale.

Ceea ce se cunoaște însă mai puțin e adevărata viață și straniul sfîrșit al ilustrului cetățean din Touchagues. Se știe că și-a părăsit la virsta de douăzeci de ani satul natal, din dragoste pentru o tînără fată de prin partea locului, care visa să se mărite cu un explorator vestit. Se pare că nimeni nu l-a întîlnit vreodată pe undeva. Numele său nu figurează pe lista de membri a nici unei societăți de geografie. Ziarele epocii nu-i menționează.

Nu s-a înapoiat niciodată în satul natal unde statuia sa l-a așteptat în zadar. E adevărat că mateloții din Marsilia pretind că un domn a cărui descriere seamănă cu aceea a „pionierului geografiei", le punea adesea întrebări cu privire la voiajele lor. Le oferea cîte un pahar de pastis și punîndu-le în mînă o ilustrată, îi întreba: „N-ați putea s-o expediați din Mexic, vă rog?" Dar istoria unui om mare nu se scrie cu brașoave de mateloți. Dușmanii săi — puțini găsești în blana tuturor leilor — caută să se prevaleze de niște cuvinte destul de misterioase, în adevăr, de pe o ilustrată adresată de Mézigue domnișoarei Pisson, la șapte ani după plecarea sa în marea aventură: „Așadar, mi-au ridicat un monument. Sînt pierdut, n-o să mă mai pot întoarce niciodată. Adelina, am realizat visul tău glorios, dar cu ce preț?" Rămîne însă în picioare faptul că pînă în 1913 nimeni n-a putut spune ce s-a întîmplat cu acela care, datorită calităților prozei sale descriptive avea să capete mai tîrziu, supranumele de „Bardul provensal". Oamenii din Touchagues afirmă că și-a găsit moartea din lipsă de oxigen în timpul unei ascensiuni pe muntele Everest iar această părere este exprimată de asemenea și de profesorul Cornu în prefața la prima ediție a volumului *„Călători și aventuri"*.

Totuși, în 1913, cînd comisarul de poliție Pujol și-a publicat *„Memoriile din vechea Marsilie"*, s-a aruncat o lumină nouă asupra bardului provensal și a tragicului său destin. „Joi, 20 iunie 1910, notează polițistul. Astăzi a murit în urma unei crize cardiace Albert, frizerul din Vechiul Port, care m-a bărbierit vreme de douăzeci de ani. L-am găsit pe bietul om în mansarda sa, cu ferestrele care dădeau deasupra debarcaderului. În mînă stringea o scrisoare al cărei înțeles mărturisesc că-mi scapă în întregime. „Scumpe domnule Mézigue Albert, spunea scrisoarea. Primit ultima dumneavoastră ilustrată din Rio de Janeiro (Brazilia) pentru care mersi. Continuați dacă vreți dar numele e de douăzeci de ani încoace doamna Adelina Pichardon, căci am fost unită prin legături legale cu d. Pichardon Marius, frizerul atît de cunoscut, ba chiar că de șapte ori am rămas grea cu el. În consecință, am onoarea de a considera cererea dumneavoastră în căsătorie din 2.6.1885, făcută față de martori, ca nulă și neavenită. Despre care am voit să vă informez cît mai curînd posibil postrestant, ca de obicei, dar d. Pichardon zice nu de fiecare dată pentru că, mai intîi, îi plac foarte mult ilustratele și se distrează tare cu ele și, în al doilea rînd, are acuma o foarte frumoasă colecție de timbre poștale datorită dumitale. Am totuși regretul de a vă informa că-i lipsește cincizeci de centime roz din Madagascar, lucru de care se plînge amar tot timpul, făcîndu-mi viața mea destul de grea. Sînt sigură că nu e dinadins pentru a-l face să turbeze cum crede el și că e o simplă scăpare din vedere din partea dumneavoastră. În consecință, vă rog să luați măsurile de cuvîință imediat. Ea iscălea „A ta pentru eternitate, Pichardon Adelina" — reducînd astfel eternitatea la justele sale proporții

În românește de T. ONOFREI

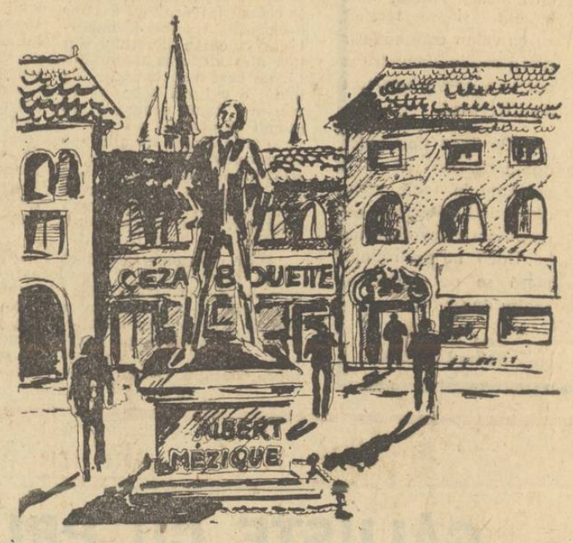

Desen de Dorin DIMITRIU

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

PENTRU CEI MICI

Vă recomandăm cîteva lucruri practice pentru cei mici.

• Din material pepit roșu cu alb sau albastru cu alb, o bluză cu mînecă lungă, largă, prinsă cu elastic sau șiretel la mînă. Se poate combina cu material uni alb sau roșu și cu dantelуță de jur-împrejur. Din același material : chiloței largi prinși cu elastic pe picior și o bordură din alb sau roșu cu dantelуță.

• Sac de dormit pentru sugari, croșetat din 650 g de lînă roz sau bleu, închis cu fermoar lung de 60 cm în față. Un șiret din lînă îl strînge ușor, în talie. Poate avea și glugă.

• Cîteva modele de bărbițe pe care le puteți confecționa singure din finet alb avînd fiecare altă decorație aplicată sau brodată. Marginile din șiretel de jur-împrejur ; închise cu fundiță în spate.

• Un coș din nuiele poate deveni un pat ogreabil pentru noi-născuți. Se căptușește coșul cu un material pepit, ușor încrețit și se termină cu un volan care cade în afara coșului. Înăuntru se pot face cîteva buzunare pentru jucării.

• De două șipci puteți agăța diverse păpușele aruncate în toate colțurile făcînd un element decorativ în camera copilului. Dacă nu aveți plafonieră se pot agăța în centru de tavan.

Text și desen :
Doina LEVINȚA

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

În speranța că informațiile și micile sugestii, pe care le-am formulat săptămîna trecută v-au folosit, ne-am continuat vizitele noastre prin magazine.

...Avem impresia că nu exagerăm cînd spunem că nu există cameră, orice dimensiune ar avea, care să nu fie avantajată, înfrumusețată de prezența unei **OGLINZI** care îi poate mări spațiul, îi poate da mai multă lumină. Se găsesc în magazinele de artizanat diverse forme de oglinzi cu rame imitînd fierul forjat. Mai exact, le puteți admira în voie, expuse ingenios, la unitatea de artizanat de lîngă cunoscutul magazin Eva. Sînt rotunde, dreptunghiulare, triunghiulare, mai mici, mai mari, pentru gusturi și pretenții diferite. V-am sfătui să alegeți cu grijă cadrul în care veți expune o oglindă. Are mare importanță culoarea peretelui dar mai ales alegerea materialului pe care veți expune, de pildă, o oglindă potrivită ca mărime. Rama neagră a oglinzii vă permite s-o plasați pe o fîșie de pai de orez sau un covoraș împletit din rafie, pe o bucată de stofă sau mătase la fel cu cele pe care le-ați folosit la îmbrăcarea fotoliilor, canapelei sau studioului.

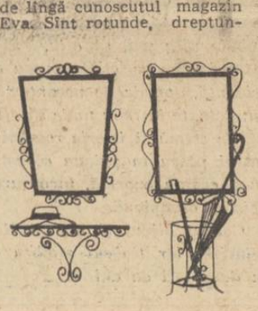

...Dacă nu scoate fum, dacă îți dă posibilitatea să prepari, în același timp, frigărui sau carne sau pui la grătar pe cele șase vergele metalice precum și ardei sau vinete în farfuria metalică de deasupra, dacă consumul de energie electrică este mic, înseamnă că **INFRAGRIL**, produs de „Metaloglobus" — București merită toată atenția gospodinelor. Un amănunt : merge la curent de 220 wați.

...E sfîrșit de august și am început să ne gîndim la lunile de toamnă. Ce facem cu moda care s-a pronunțat hotărît pentru maxi ? Pînă să ne facem o rochie nouă, mai putem aranja și niște lucruri vechi. Dacă are tiv mare, o rochie mai veche poate căpăta, ușor lungimea midi, care este, în orice caz, mai rezonabilă. O rochie se poate lungi însă și cu o platcă. Ne-au plăcut cîteva **STOFE SUBȚIRI** în carouri mici, care se găsesc în magazine. O platcă, manșete la mîneci dintr-un astfel de material ne-ar transforma o rochie veche într-una nouă. După cum, dacă aveți o fustă de culoare închisă, pe care o puteți lungi dînd drumul la tiv, asortați la ea o bluză elegantă din voal imprimat — din păcate există prea puține modele de imprimeu — cu mînecă bogată. Sau, din același voal, confecționați un jabou și manșete în volane cu care înviorați o rochie de culoare uni, mai închisă. V-am sugera să vopsiți chiar în negru o rochie simplă, cu mînecă lungă la care aveți destul tiv pentru a o lungi. Jaboul și manșetele în volane, sau un colier în jurul gîtului confecționat din catifea pe care ați cusut mărgele, paiete și de care agățați un nasture mare rotund sau patrat, plat, îmbrăcat în același catifea și cusut cu aceleași mărgele sau paiete îi vor da nota modernă necesară. Puteți repeta procedeul cu nasturele îmbrăcat pentru a garnisi pantofii și geanta pe care îi veți asorta la rochie.

...O **LAMPĂ** frumoasă pentru birou sau noptieră creează totdeauna o atmosferă intimă. Am văzut în magazinele de specialitate un nou model, format dintr-un corp paralelipipedic de sticlă ce imită o țesătură creponată, așezat pe un suport de lemn. Corpul de sticlă este alb și mat. Ne-ar fi plăcut bineînțeles, un bec ușor colorat. Nici în magazinul de pe bulevardul Magheru, unde le-am admirat, nici în alte magazine de specialitate nu se găsesc însă becuri colorate. În schimb, se găsesc stive

întregi de abajururi de cel mai prost gust, fabricate de cooperativa „Arta aplicată", pe care nu le cumpără nimeni.

Fiindcă ne exprimam regretul însă asupra inexistenței becurilor colorate, ne-am gîndit că poate sînt bune la ceva becurile colorate destinate pomului de iarnă. Merită să încercăm, nu ?

CURIER săptămînal

OAMENI DE SUFLET

de Mihai STOIAN

Mulțimea de ecouri primite de curier la cazul fetei de 17 ani care se simte atît de însingurată, ca și la cel al bătrînei de 67 ani grav desconsiderată de propriul ei fiu, dovedesc — dacă mai era nevoie de o asemenea dovadă, — că, pretutindeni în țară există oameni de suflet care tresar atunci cînd află sau sînt martori direcți ai unor stări de fapt dureroase. Transcriu, absolut la întîmplare, localitățile din care am primit, numaidecît, semne de simpatie, înțelegere și compasiune : Tecuci, Bacău, Galați, Moldova Veche, Ploiești, Cîmpulung, București.

Majoritatea comentariilor la cazurile descrise de noi se încheie cu cererea expresă de a afla adresa tinerei de 17 ani, și a bătrînei de 67 ani, pentru ca — printr-o corespondență directă, fie și a unor oameni care nu s-au văzut vreodată la ochi — o vorbă bună, călătorind într-un plic de la Tecuci sau Galați pînă la Iași, sau în localitatea de baștină a bătrînei, să aline, pe cît posibil, suferințele lor sufletești. Astfel, ALEXANDRU CUCU din Galați, Bloc C 1 apart. 13, cartier Aviație, spune : „Poate că nu v-aș fi scris aceste rînduri, și n-aș fi acordat o importanță atît de mare situației în care se află fata de 17 ani, dacă situația mea familiară nu s-ar fi asemănat foarte mult cu a ei. Doresc teribil să fac tot ce-i omenește posibil pentru ca fata să nu mai fie tristă. Nu voi povesti tot ce s-a întîmplat cu mine de la vîrsta de 5 ani (vîrstă la care părinții mei au binevoit să divorțeze, lăsîndu-mă fără un cămin pe mine și pe sora mea de un an). Acum am 23 de ani, dar nu cunosc fericirea unui cămin adevărat".

C.R. din Moldova, mărturisește : „Am citit curierul intitulat „Două fețete ale unei monede urite" și m-a impresionat, mai ales, scrisoarea corespondentei de 17 ani. Credeți-mă, citind rîndurile scrise de corespondenta dv. m-am revăzut pe mine, la vîrsta ei, cu aceleași sentimente față de părinți, singur, și — la fel — un bun elev. Așadar, am trecut și eu, și atîția alții, prin situații identice, prin hopurile care, la vîrsta respectivă, la-

tă părinți distanți". RADU DOINA din București atrage atenția asupra *„tulburătoarei coincidențe; și eu sînt născută tot în 15 iulie și am, ca și fata aceea, 17 ani. Vrea să stabilească cu ea o punte de legătură, deocamdată prin poștă".* Pensionarul C. COLCERIU din Bacău solicită ambele adrese, precizînd : *„La vîrsta mea nu s-ar putea spune că judec pripit lucrurile. Sînt indignat profund de purtarea meschină a „intelectualului" fiu al mamei de 67 ani pe care, și-o dorește, evident, îngrijitoare la copil și chiar servitoare pe aceea care l-a născut și crescut înfruntînd toate necazurile inerente, pentru a-l face om și așa-zis domn. Mă întreb — și iată că răspunsul vine de la sine — cum de mai trăiesc printre noi și astfel de specimene ?" „Am înțeles că zbuciumul sufletesc al fetei de 17 ani este din ce în ce mai grav, că are nevoie de oameni — în sensul cel mai înalt al cuvîntului — care s-o înțeleagă și s-o ajute moralmente. I-aș scrie cu deosebită plăcere" (MARIAN NEDU — Ploiești).*

Pentru toți cei de mai sus (și pentru CARMEN CHIGDOIU din Buc., GH. BEJENARU din Bacău și CONSTANTIN SCINTEIE din Copăceni) tată adresa tinerei de 17 ani, care mi-a scris din nou : *„Nu știu, nu găsesc cuvinte să vă mulțumesc. Adresa mea este : DOMNIȚA GRIGORAȘ, B-dul T. Vladimirescu, bloc P3, apart. 7 sc. A — Iași".* Celor care mi-au cerut și adresa bătrînei de 67 ani, nu le pot satisface dorința, corespondenta ținînd să rămînă anonimă. Reproduc totuși rîndurile expediate, pentru dînsa, de RUDOLF CREȚU, cartier Trivale, bloc 1 A, sc B, apart. 4. Pitești : *„Am 36 de ani, o soție bună, devotată familiei, celor doi copii ai noștri. Eu n-am părinți, tata a murit pe front, mama după război. Am crescut, eu și un frate, ducînd dorul părinților. Aș dori mult ca aceste rînduri să ajungă la „Mama" despre care ați scris și s-o anunțați că, dacă vrea să plece de unde se află și să vină la noi, căminul nostru o va primi cu brațele deschise pînă va voi. În noi va găsi ceea ce a pierdut pe drumurile vieții. MĂICUȚA TE AȘTEPTAM".*

UTIL ȘI PRACTIC

Pentru excursioniști

• Pe drum se bea numai apă din termos, din bidon sau din izvoare cunoscute ca avînd potabilitate certă. Consumul băuturilor alcoolice este permis numai la sfîrșitul zilei de excursie.

• Fumătorii e bine să reducă la drum numărul țigărilor, avînd în vedere că au pornit în excursie pentru a respira în special aer curat.

• Nu se va abuza de expunerile corpului gol la razele solare și nici nu se va merge prea mult cu capul descoperit în bătaia soarelui. În felul acesta se vor evita arsurile pielii, accidentele survenite de pe urma șocului caloric și insolația.

• Încălțămintea va fi comodă, adecvată drumului și purtată mai înainte de cîteva ori, spre a nu expune la rosături. Pentru a nu întîmpina dificultăți la drum, rucsacul nu trebuie supraîncărcat. Totuși e bine să nu se uite acasă cîteva obiecte care pot fi utile, ca de pildă, o haină impermeabilă, o flanelă de lînă, un fular, o pătură ușoară, cîteva luminări, o lanternă, chibrituri, trusa cu medicamente — din care să nu lipsească antinevralgice, comprimate de Lizadon, 1—2 fiole cu tinctură de iod, puțin alcool medicinal, un pachet cu vată, o cutiuță cu tifoane sterilizate, 1—2 fești, un rulou de Romplast.

Dr. I. LEONESCU

Ce știe o bună gospodină

Cînd încingem untul ca să prăjim în el unele preparate sau ca să facem un sos fin adeseori el se înnegrește. Putem împiedica aceasta dacă îl vom amesteca cu puțin ulei (o parte ulei pentru două de unt).

Ridurile se pot estompa

Expresia obrazului, adică ceea ce îi dă personalitate, este dată de o ușoară asimetrie și de unele riduri așa zise „de expresie", încrețituri sau linii care compun mimica și care însuflețesc un obraz. Nu toate ridurile sînt însă simpatice. Vîrsta, veghea nopților, durerile, decepțiile imprimă o sumedenie de riduri neplăcute, mai adînci sau mai superficiale. Le vom corecta prin machiaj, ținînd seama că fiecare rid seamănă cu un șanț, mai adînc, deci mai întunecat sau mai superficial, deci mai luminos. Pentru acestea, vom acoperi acea adîncitură, cu un fond de ten mai deschis, pentru a lumina și anula umbra brazdei lăsată de rid, după ce în prealabil am dat pe obraz cu un fond de ten subțire și de culoarea pielei. Vom pudra apoi și vom nivela ușor culoarea ridului. Fardarea ridurilor va fi făcută cu o pensulă subțire dar puternică, nu moale, din păr de viezure, care rezistă la grăsimea și consistența fondului de ten, mai moale sau mai fluid, normal sau compact. În lipsa pensulei, se va înfășura un strat foarte subțire de vată pe o scobitoare și se va muia în fond de ten.

Ridurile de pe frunte, de la comisura gurii, de la bărbie vor fi estompate tot cu fondul de ten deschis, întins pe linia lor, iar dacă foseta bărbiei este prea pronunțată, împărțind-o, va fi și ea acoperită prin același procedeu. Grăsimea de sub bărbie, se va pierde prin culoare. Vom umbri cu un fond de ten maroniu porțiunea mai pronunțată, și vom prelungi culoarea în degrade ca să nu apară ca un desen.

Constanța POPOVICI
pictor machior

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

COMBATEREA PAGUBELOR DIN VII

Cititorul **ȘTEFAN MUȘAT** din **Brăila, str. N. Grigorescu 17,** care posedă în grădina de lîngă casă cîțiva zeci de butuci de vie din soiul Regina viilor, dorește să afle cum poate lupta contra viespilor ce-i produc în fiecare an pagube mari.

Iată cîteva sfaturi în această privință pe care i le comunică colaboratorul nostru **ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman :**

Într-adevăr, soiul Regina viilor este atacat de viespi, mai ales în faza de supranaturare. Pentru combaterea viespilor e bine de găsit cuiburile, cunoscînd că ele trăiesc în colonii prin podul locuințelor, pe sub streșini și în pămînt.

Cuiburile din pămînt se distrug în timpul nopții sau dimineața devreme prin opărire cu apă fiartă sau prin prăfuire cu unul din următoarele insecticide: Heclotox 3, Detox 5, Duplitox 5+3.

Cuiburile de sub streșini se adună în timpul serii sau dimineața devreme în saci. Pentru aceasta se așază un sac sub cuib și tăind cuibul la bază, acesta cade în sac. Sacii se introduc apoi în apă fierbinte pentru distrugerea viespilor.

Se pot folosi și momeli care se așază în vie. În acest scop se utilizează sticle cu gîtul lung și subțire în care se introduce o momeală formată din bere, sau sirop de fructe, sau miere diluată cu apă și puțin DDT sau Heclotox. Momeala trebuie să ocupe cam 3/4 din capacitatea sticlei. Se atîrnă astfel cîteva sticle în vie. Viespile sînt atrase de miros și cad în momeală.

CONSERVAREA BAMELOR

OPREAN LUCREȚIA, profesoară de gospodărie, strada Arcului nr. 3, București 2, răspunde cititorului **ȘTEFAN MARINESCU din str. Bobescu nr. 1, București,** care dorește să știe cum se prepară conservele de bame în apă, bulion de roșii și untdelemn.

I. **Conservarea bamelor în apă.** Bamele mici, tinere se curăță de codițe. Pentru a se pierde neplăcuta materie gelatinoasă, se spală în mai multe ape reci îndoite cu oțet. Se fierb timp de 5 minute în apă foarte puțin sărată la care am adăugat și puțin oțet. Se scurg și se svîntă în prosop curat. Se pun în borcan de jumătate kg. fără a se îndesa. În fiecare borcan se pune un gram de conservant. Peste bame se toarnă apă fiartă cu puțină sare, dar răcită. Borcanul se leagă cu hîrtie dublă de celofan și se fierbe în baie de aburi timp de 10 minute, socotind fierberea de la data întîiului clocot al apei din vasul de fierbere. După fierbere, borcanul se lasă să se răcească în vasul în care a fiert.

II. **Conservarea bamelor în bulion de roșii.**

Bamele tinere și curățite de codițe se pun într-un vas emailat sau de porțelan. Peste ele se toarnă un bulion de roșii fiert și puțin concentrat la care am adăugat și puțină sare necesară. Lăsăm în acest bulion timp de 4 ore, avînd grijă să amestecăm ușor de cîteva ori cu o lingură de lemn curată și fără miros. Din acest bulion le scoatem, le sbicim pe un șervet curat. Le așezăm în borcane de jumătate kg fără a le îndesa, lăsînd loc liber de un deget și jumătate. Peste ele se toarnă un alt bulion de roșii fiert, strecurat, puțin concentrat și cu sare necesară Borcanul se leagă cu hîrtie celofan dublă și se procedează ca și la rețeta I, adică se fierbe cu baie de aburi.

III. **Bame în untdelemn.** Se curăță bamele tinere. Pentru eliminarea materiei gelatinoase se spală în mai multe ape reci îndoite cu oțet. Se scurg bine cu un șervet curat. Se prăjesc 5 minute în untdelemn încins Se scot cu paleta pe o farfurie. Apoi se pun într-o cratiță peste care se toarnă untdelemnul rămas de la prăjit la care se adaugă atîta bulion de roșii mai puțin concentrat ca bamele puse în cratiță să fie complet acoperite. Pentru gust se adaugă sare necesară, cîteva frunze de țelină și boabe de piper. Cratița se pune în cuptor la un foc bun timp de 10 minute. Fierbinte și cu grije se toarnă în borcane de circa 300—500 gr. Se leagă imediat cu celofan dublu și se fierbe în baie de aburi ca și la rețeta I, timp de 15 minute. Se poate consuma și rece.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

C. I. — Sibiu. *Am avut răbdare să vă citim scrisoarea lungă de 10 pagini. Nu aveți motive de disperare și nici nu vi se poate aproba pensionarea. Vă sfătuim să vă adresați specialiștilor de la clinicile de ginecologie și de psihiatrie din Cluj.*

MARIANA M — Craiova. *Este bine să vă adresați specialiștilor Centrului metodologic de reumatologie din București, str. Iulius Fucik 5.*

B. FLORICA — Brașov. *V-am mai răspuns, probabil că nu ați observat răspunsul. Vă recomandăm masaj local cu pudră de talc. Este obligator să slăbiți.*

ȘT. C. — Tr. Măgurele. *Pentru adresa care vă interesează, vă sfătuim să vă adresați spitalului respectiv. Noi nu avem evidența personalului medical. Vă recomandăm medicamentul Mecopar și este obligator și un examen la urologie.*

Z. DAN — Rodna, jud. Bistrița — Năsăud. *Transpirația abundentă pe care o prezentați face parte din tabloul disfuncției endocrine pe care o aveți. Nu vă sfătuim să continuați tratamentul cu Madiol înainte de a fi examinat de către specialiștii de la clinica de endocrinologie din Cluj. Procedînd conform indicațiilor noastre veți găsi răspuns la cele trei întrebări care vă frămîntă. Pentru intertrigo vă recomandăm pulbere Saprosan.*

AURELIAN Ș. — GORJ — Tîrgu Cărbunești. *Vă mulțumim pentru aprecierile dv. Vă recomandăm să vă adresați serviciului de urologie.*

Dr. Ana MURGULEȚ

Pe teme culinare

GĂLUȘTE CU PRUNE

REȚETE BUCOVINENE :

GĂLUȘTE SERVITE CU MAC. 1—2 ouă, o ceașcă de apă, un praf de sare și făină cît cuprinde, 40—50 de prune, mac și zahăr pudră după dorință.

Se face o foaie de aluat ca pentru tăiței, se întinde însă ceva mai groasă. Se taie în pătrate și în fiecare se pune cîte o prună brumărie întreagă. Se înfășoară în coică și între palme se dă o formă rotundă. Se pun găluștele la fiert în apă clocotită cu un praf de sare. Apa trebuie să fiarbă în clocot potrivit. După 10—15 minute, cînd găluștele se umflă și se ridică la suprafață, se scot cu lingura de luat spuma, se pun într-un castron, se opăresc cu unt proaspăt topit și se servesc presărate cu mac rișnit sau pisat amestecat cu zahăr pudră.

GĂLUȘTE CU PRUNE ÎN ALUAT FIN. 50 g unt, două gălbenușuri, un ou întreg, 100 g brînză de vaci (nu prea seacă), 1/2 linguriță sare, o linguriță zahăr, 100 g făină, puțin lapte rece, 500 g prune.

Se freacă bine untul, se adaugă gălbenușurile și oul întreg, brînza de vaci, sarea și zahărul. Se amestecă totul bine cam 10 minute. Se încorporează apoi făina și atîta lapte încît să se obțină un aluat moale ca de piine. Se frămîntă bine pînă ce coca se dezlipește de pe mîini și de pe vas. Se lasă o oră să se odihnească. Se întinde apoi o foaie groasă de un deget, se taie în pătrate, se pune în fiecare cîte o prună, se fac găluștele și se fierb în apă clocotită cu un praf de sare. După 10—15 minute se scot și se servesc opărite cu unt.

GĂLUȘTE CU PRUNE ÎN ALUAT DOSPIT. O ceașcă cu lapte, 10 g drojdie de bere, un ou, sare și făină cît cuprinde, 40—50 de prune.

Se desface drojdia de bere cu laptele călduț, se adaugă oul, un praf de sare, se amestecă bine și se lasă să crească. Se frămîntă apoi cu atîta făină cît se cere, se lasă la dospit. Se întinde apoi o foaie groasă de un deget, se împarte în pătrate, se pune în fiecare cîte o prună — sau puțin magiun — se înfășoară în aluat, li se dă formă de găluște și se pun pe un fund presărat cu făină să crească. După un sfert de oră sau după o jumătate de oră — în funcție de cum cresc — se pun la fiert în apă multă clocotită cu sare. Găluștele nu trebuie să fiarbă mai mult de 8—10 minute, iar apa să nu clocotească tare. Nu se pun multe în vas căci cresc foarte mult. După 4—5 minute se întorc găluștele cu atenție. Cînd sînt gata se scot, se înțeapă de 2—3 ori cu furculița și se servesc opărite cu unt.

REȚETA BAVAREZA. 1,500 kg cartofi, 1 kg de prune, 3 ouă, 80 g griș, 100 g făină, 50 g unt, 100 g de pesmet fin, 100 g zahăr pudră, puțină scorțișoară pisată, sare.

Se fierb cartofii din ajun cu coajă cu tot. Se curăță imediat, se dau prin sită ca să se obțină un pire și se lasă la rece pînă a doua zi. Aluatul : se amestecă într-un vas pireul de cartofi cu ouăle întregi puse unul cîte unul, cu făina, grișul și un praf de sare. Se frămîntă coca pînă ce amestecul devine omogen. Între palmele muiate în făină se fac găluști potrivit de mari în interiorul cărora se pune cîte o prună căreia i s-a scos sîmburele și în locul căruia s-a pus o bucățică de zahăr.

Într-o oală mare se fierbe apă cu puțină sare. Cînd clocotește, se cufundă găluștele și se lasă să fiarbă 10—15 minute. Se scot cu lingura de luat spumă și se tăvălesc într-o tigaie în care din timp a fost pus untul la încins. Untul trebuie să se coloreze. Se presară apoi cu pesmetul cernut și se pudrează cu zahăr amestecat cu scorțișoară.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

Desen trimis de cititorul Gheorghe AILENI, din Bacău

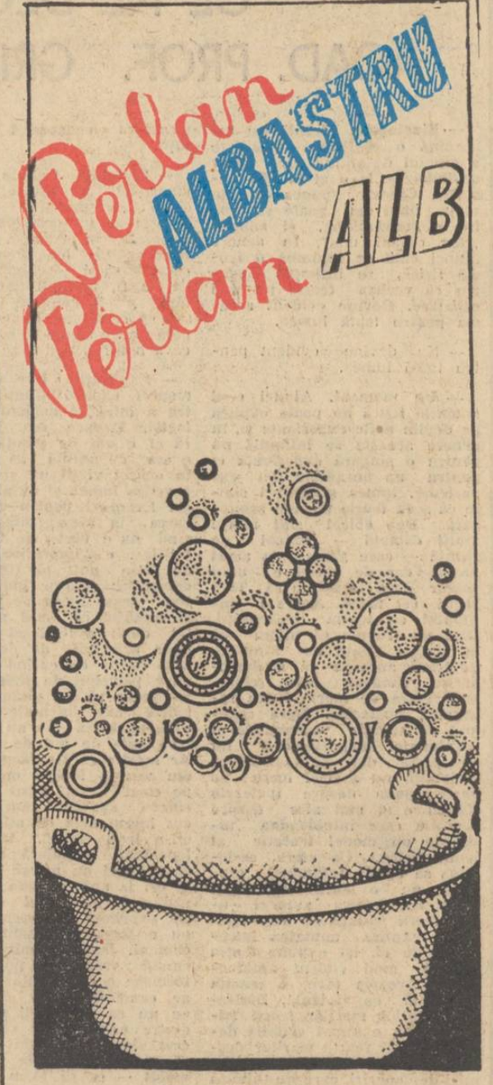

SPĂLATUL RUFELOR POATE DEVENI O ÎNDELETNICIRE PLĂCUTĂ

Utilizați PERLAN ALB pentru spălarea țesăturilor din lînă, mătase, fire sintetice și PERLAN ALBASTRU pentru țesăturile din bumbac, in, cînepă !

Ochiul dv. pretențios, de bună gospodină, nu va descoperi nici o urmă supărătoare pe rufele spălate cu PERLAN. Și apoi... este foarte plăcut să speli rufe cu un detergent atît de eficient !

Prețul unei cutii de 200 gr. cu PERLAN ALB sau ALBASTRU este 3,15 lei.

(5323)

NUNTA DE AUR

„În ziua de 23 August, scumpii noștri părinți **ELENA** și **GHEORGHE PRUNDARU** din Pucioasa-sat, jud. Dîmbovița sărbătoresc „Nunta de aur". Copiii, nepoții și strănepoții le dorim ani mulți și fericiți și le mulțumim pentru grija și dragostea cu care ne-au crescut, pentru nopțile albe de veghe la căpătîiul fiecăruia, pentru îndrumările primite, fapt ce ne-a ajutat să păsim în viață cu cinste și demnitate". Semnează **Ion Prundaru** din București.

„Iubiții noștri părinți **ZORZICA** (71 ani) și **PETRICA POPESCU** (70 ani) din comuna Mihăești, jud. Olt, au împlinit la 3 mai a.c. 50 de ani de la căsătorie. Le mulțumim din suflet pentru grija ce ne-au purtat-o și le transmitem urări de fericire și sănătate". Semnează prof. **Gelu Popescu.**

„La 23 August 1970 **ANA** și **VASILE IGNAT** din comuna Bălcaciu, județul Alba, sărbătoresc 50 de ani de căsnicie fericită. Cei cinci copii împreună cu familiile lor și cei 12 nepoți le urează cu această ocazie sănătate, fericire și viață lungă". Semnează **Doina** și **Ghiță** din București.

„Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la căsătoria părinților noștri **MARIA** și **COSTICA SAVU** din comuna Buciumeni, județul Dîmbovița, la 20 iulie a.c., noi cei cinci copii le urăm sănătate și bucurie în continuare. Ne exprimăm recunoștința noastră pentru felul cum ne-au crescut și pentru educația ce ne-au asigurat-o. Îi sărutăm cu drag". Semnează **Alexandrina Negrea** din București, în numele întregii familii.

„Iubiții noștri părinți, **ANA** și **GRIGORE IONESCU** din comuna Ghidigeni, județul Galați, ambii în vîrstă de 74 de ani, au împlinit în ziua de 20 mai, 50 de ani de la fericita lor căsătorie. Le urăm în continuare aceeași fericire și sănătate". Semnează **Veronica** și **Gabriel Arhire** din Galați.

„Iubiții noștri bunici **ZORZICA** (71 ani) și **PETRICA POPESCU** (70 ani) din comuna Mihăești, jud. Olt, au împlinit la 3 mai a.c. 50 de ani de la căsătorie. Le mulțumim din suflet pentru grija ce ne-au purtat-o și le transmitem urări de fericire și sănătate". Semnează prof. **Gelu Popescu.**

„Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la căsătoria părinților noștri **MARIA** și **COSTICA SAVU** din comuna Buciumeni, județul Dîmbovița, la 20 iulie a.c., noi cei cinci copii le urăm sănătate și bucurie în continuare. Ne exprimăm recunoștința noastră pentru felul cum ne-au crescut și pentru educația ce ne-au asigurat-o. Îi sărutăm cu drag". Semnează **Alexandrina Negrea** din București, în numele întregii familii.

UMOR ITALIAN

— Ești sigură că părul ăsta lung nu-mi dă un aer masculin ?

— Liftul e stricat de ieri seară...

— Animalele astea noi se numesc oameni, dar sînt atît de fragili că vor dispare repede de pe suprafața Terrei !

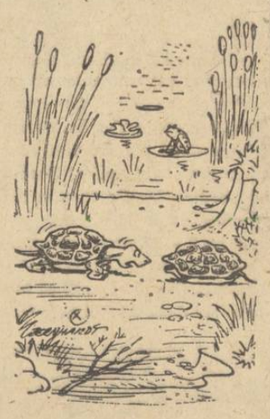

— Vino afară și mai spune o dată !

— Du-te și te joacă dar nu te îndepărta !

Fără cuvinte.

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă ? Ioana Rarău, în vîrstă de nouăsprezece ani, este găsită moartă în fața unei mașini părăsite. După primele investigații Bunicul ajunge la concluzia să Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a ucis-o și ce amestec au în sfîrșitul ei tragic dr. Pătrașcu, Doina Ciumedrea și cei din familia lui Leonte Scurtu, bătrînul detectiv nu poate încă spune. Cercetările continuă.

11 După plecarea lui Vasile Scurtu, Bunicul se dezbrăcă și făcu un duș, la început fierbinte, apoi rece. Își frecă cu prosopul pielea pînă la roșu, apoi își luă halatul pe el. Se întinse pe sofa și rămase cîtva timp într-o lungă meditație. Ceasul lui vechi, cu cuc, bătu sfertul de oră scurs, cu șase minute mai devreme, așa cum îi era obiceiul și Bunicul zîmbi la aducere aminte.

Se auzi telefonul sunînd și Alsacianul, după ce căscă de cîteva ori, se îndreptă spre taburetul unde se afla aparatul și-l împinse cu labele din față spre patul Bunicului...

Îl căuta Alexiu. Bunicul luă creionul din buzunarul halatului și pe unul din cartoanele prinse cu un ac de stofa sofalei își notă în grabă datele transmise de căpitan.

Bunicul puse aparatul în furcă și după ce cîinele împinse scaunul pe rotile la locul lui, lîngă cămin, Bunicul reciti noile date primite de Alexiu prin Telex, de la Timișoara. Ceea ce îi spusese Camelia Scurtu, referitor la viața ei, se dovedea a fi adevărat. În plus, Bunicul mai află un amănunt, aparent neînsemnat, dar care pe el îl puse pe gînduri. Camelia își susținuse doctoratul în urmă cu cîțiva ani și tema nu era de domeniul neurologiei, ci al psihiatriei... „Dedublarea psihică" era tema cu care își susținuse teza. Așa cum se întîmpla de fiecare dată cînd nu-și putea defini un anumit sentiment, și de data asta se ridică din pat și se plimbă prin cameră, în jurul mesei... Și acum se întreba, în gînd, de ce Camelia Scurtu își susținuse teza de doctorat cu o asemenea temă, cînd de fapt specialitatea ei era alta, cel puțin după indicațiile de pe ușa camerei în care își făcea consultațiile.

Bunicul voi să-și reia plimbarea, dar telefonul sună din nou. Făcu un gest calm spre cîine, în semn că nu era de data asta nevoie de ajutorul lui și duse receptorul la ureche. Era locotenentul Prodan care îl anunță că dăsuse de urma unei oarecare Eva Tudoran. În urmă cu un an fusese angajată la familia Scurtu cu contract pe un an, dar rezistase numai o lună jumătate. Bunicul își notă noua adresă a fetei și voios puse receptorul în furcă.

Tocmai își punea bobocul de trandafir la butoniera reverului cînd în casă năvăli, ca o furtună, după ce sunase la ușă cu semnalul convenit, Panaitescu. Pălăria îi era trasă pe frunte iar ochii îi erau acoperiți de ochelari cu lentile fumurii, cu toate că se înserase și soarele nu-l mai putea deranja pe șofer în nici un chip... Panaitescu începu să facă doi pași înainte și doi înapoi, cu mîinile în buzunare, și numai într-un tîrziu scoase mîna din buzunar. Puse pe masă douăzeci și cinci de lei, iar o altă hîrtie de douăzeci și cinci și-o trecu în celălalt buzunar al pantalonilor.

— Nu i-am dat lui nea Gicu.

Bunicul se încruntă. Dacă nu-i dăduse cei cincizeci de lei lui Gicu, așa cum convenise, nu înțelegea de ce Panaitescu își reținea cu de la sine putere jumătate din sumă...

— Juma, juma, maestre, adică se cheamă că ai cîștigat douăzeci și cinci, iar restul pentru efortul, ca să zic așa, al meu.

— Dar bine, colega, eu ard de nerăbdare să aflu dacă ți-ai...

Panaitescu își scoase pălăria și ochelarii și aducîndu-și aminte că la urma urmei el nu era decît ceea ce era, se înclină ușor în fața Bunicului și își băgă un colț al mustății în gură. După ce mirosi cîtva timp lavanda impregnată în firele țepoase de păr, zise :

— Maestre, așa cum ai zis, așa am și făcut. L-am luat pe nea Gicu cu mașina, — am pus inainte o cîrpă pe pernă că era îmbrăcat în salopeta de lucru, și am venit amîndoi la locul indicat. Din primul moment nea Gicu a recunoscut-o și mi-a zis că ea e fata cu comanda cheilor. Ne-am dus repede la mașină și, cum presupusa inculpată s-a îndreptat spre stația de autobuze, noi ne-am luat frumușel cu mașina după ea. Oprea autobuzul în stație, opream și noi. Tot așa pînă ce a ajuns la nu știu ce spital. A urcat, a coborît, pesemne n-a găsit pe cine a căutat și iar după ea. De data asta s-a dus la dracu în praznic, în Balta Albă, că la un moment dat mi-a fost teamă c-o s-o pierdem, că și dumneata, maestre, nu mi-ai dat decît douăzeci de litri de benzină și mașina e mașină serioasă, dom'le, înghite nu glumă.

— Bine, Panaitescule, dar eu ți-am spus s-o urmărești ?

— Adevărat, maestre, dar ce misiune mai e aia, să stai să pîndești și pe urmă să vii acasă ? Spune și mata.

— Te rog continuă, spuse Bunicul și își reluă plimbarea în jurul mesei, cu mîinile împreunate la spate...

— Mă uitam cînd la troleibuz, că de data asta era troleibuz, cînd la indicatorul de la benzinometru... Curgea transpirația de pe mine, rîu. L-am dat pe nea Gicu jos, că era greu și i-am spus că se poate duce și pe jos acasă și am continuat cursa singur. Acu nu-mi mai era teamă că n-o să-mi ajungă benzina.

— Panaitescule, te rog concentrează-ți expunerea, spuse Bunicul galant, ca să nu-l supere cumva pe șofer.

— Ei, ce mai calea valea, s-a dat jos și așa cum mă vezi dumneata așa n-am mai văzut-o eu.

— Cum adică, întrebă Bunicul oprindu-se din plimbat.

— Parcă a înghițit-o pămîntul.

— Ai văzut-o coborînd din troleibuz ?

— Am văzut-o. Cum să n-o văd. Dar tocmai în apropierea stației se fac niște reparații, că se dă o linie dublă de circulație, și pînă m-am orientat pe unde s-o iau, ca să nu fac vreo greșeală de circulație și să mă vadă vreun sticlete, s-a topit.

— Interesant, interesant, remarcă Bunicul.

— Că aproape, maestre, ca să fiu cinstit, că e mai interesant așa decît dacă aș fi aflat unde se duce.

— Nu înțeleg.

— Simplu ca bună ziua. Dacă se ducea așa, să zicem, să cumpere carne sau altceva ? Ar mai fi fost interesant ? N-ar mai fi fost, dar așa a rămas un mister.

12 Eva Tudoran locuia într-un subsol pe strada Spătarului și își plătea locuința de cinci metri pătrați, făcînd două zile pe săptămînă menajul la o femeie în vîrstă, care locuia în același imobil, la etajul doi. În restul zilelor lucra cu ziua în cîteva gospodării din apropiere. Bunicul o găsi pe Eva stînd în pat și cîntînd de una singură, în timp ce în fața ei, de pe perete o privea un tînăr cu mustăți, căruia fără doar și poate Eva îi închina cîntecul ei plin de tristețe. În cameră, în afară de pat, nu mai erau decît un scaun, și o masă, iar pe un perete, acoperite cu un cearșaf curat, erau agățate cîteva rochii de stambă.

— No ni că am lăsat ușa descuiată, spuse ea, speriată, trăgîndu-și pătura pînă sub bărbie, ca să nu i se vadă cămașa de noapte.

— Vă rog să mă scuzați, stimată domnișoară, își începu Bunicul scuzele, că vă inoportunez la această oră, dar eram aproape convins că nici un bucureștean nu se culcă așa de devreme.

— D-apăi eu nu-s bucureșteancă, to-s din Miercurea Ciuc, da dumneavoastră cine sînteți, că dacă sînteți hoț țip tare.

— Stimată domnișoară, încercă s-o liniștească Bunicul, nu sînt hoț, dimpotrivă, lucrez la miliție, acolo unde sînt prinși hoții și Bunicul își scoase legitimația și i-o întinse fetei ca aceasta să se convingă că spusele lui sînt adevărate.

— Vai, doamne, că lung mai ziceți și to-s dezbrăcată, că azi am spălat rufe și așa un dor m-o apucat de Văsilie că am plîns. Da mă poci îmbrăca ?

— Domnișoară, firește, îmi cer încă o dată mii de scuze, dar nu credeam că v-ați culcat. Eu am să mă duc afară să fumez o țigară și dumneavoastră în acest timp vă îmbrăcați, dacă țineți cu orice preț, cu toate că datele de care eu am nevoie mi le puteți spune fără să vă mai deranjați.

— Atuncea duceți-vă că to repede sînt gata, spuse Eva și fără să aștepte ieșirea bătrînului sări din pat.

Ieși afară în stradă și își aprinse o jumătate de mărășească.

După cîtva timp Eva împreună cu o altă femeie, probabil bătrîna la care lucra, își făcu apariția în ușă.

— Dumnealui e și zice că nu-i hoț, spuse Eva femeii în virstă și Bunicul fu obligat din nou să-și ceară scuze și să spună în ce calitate a venit.

— Dumneaei stă cu mine pînă mă întrebi dumneata, că mie mi-e frică. Am mai auzit eu de oameni ca dumneata care intră așa peste fete.

Intră din nou în încăperea de la subsol, el așezîndu-se pe scaun iar cele două femei pe pat.

— Domnișoară Eva, mi se pare că acesta vă este numele, ați lucrat acum un an la familia Scurtu, pe doamna doctor o chema Camelia Scurtu.

Eva se încruntă pentru cîteva secunde apoi zîmbi ca în urma unei descoperiri.

— Da, da, acolo unde au un copil șui, așa cu capul mare, mai adăugă ea voind să fie mai explicită în privința acelui termen pe care Bunicul, după grimasa de pe față, cu siguranță că nu-l înțelesese.

— Exact, domnișoară. Ați avut un contract pe un an și cu toate astea după o lună și ceva ați plecat. Vă pun această întrebare deoarece o fată, pe nume Ioana Rarău, care venea în această casă și pe care probabil că o cunoașteți, a fost călcată de o mașină, iar menirea mea ca om al ordinii publice este de a descoperi pe făptaș.

Eva se uită cînd la unul cînd la altul, apoi se șterse cu dosul mîinii la gură.

— Că am plecat că mi-o fost frică de domnișorul ăla bolnav, că eu dormeam în camera din mijloc și de două ori m-am trezit noaptea că se uita la mine și rîdea așa de nu se auzea nimic.

— Deci din pricina lui Vincențiu ai plecat ?

— Da, că așa îl chema. Da nu din pricina dumnealui, că era tare bun și cumsecade că îmi cumpăra bomboane și curăța el cîinele în locul meu.

— Atunci aveai prea mult de lucru și nu-ți plăcea ?

— Nu că de lucru nu era tare mult, că io-s voinică și dacă mă învirteam o dată prin cameră o și terminam, că trei camere aveau. Și-mi dădeau și bani mulți, patru sute pe lună. Da domnișorul Vincențiu plîngea mult și-mi era milă de el, că era bun.

— Dar totuși, ce te-a determinat să pleci, un motiv trebuie să fi existat, nu-i așa ? Fără motiv nu pleacă nimeni, mai ales că dumneata aveai un contract pe un an...

— M-am speriat !

— Cum te-ai speriat ?

— Într-o zi domnișorul Vincențiu a lăsat ușa de la dulap deschisă și io, așa cum îs fetele curioase, cu toate că doamna a zis să nu umblu în dulapuri doamne ferește, m-am uitat și înăuntru era o femeie.

Bunicul se încruntă.

— Cum o femeie, fii atentă, domnișoară Eva.

— Păi că-s atentă că și atunci am fost. În dulap era o femeie goală, stătea așa în picioare. Am țipat și m-am dus fute și mi-am făcut bagajul și-am plecat.

— Cum arăta femeia, nu-ți aduci aminte ? N-ai încercat să stai de vorbă cu ea ?

Eva începu să plîngă.

Desen de Rodica PRATO

— Da dumneata dacă ai vedea așa ceva ți-ar mai arde să vorbești ? Că stătea în picioare și avea numai niște chiloți și rîdea, da nu se auzea nimic din rîsul ei și era cu părul galben lung și era tare frumoasă așa cum stătea între haine.

— N-ai observat, nu cumva era domnișoara Ioana sau Doina, sau în general nu-ți aduci aminte s-o mai fi văzut pe domnișoara aceea, înainte, în casă ?

— Semăna cu domnișoara Ioana, că și ea avea părul galben, da parcă nu era ea. Sau poate o fi fost, dumnezeu s-o ierte, da io așa am fugit, că pînă la o prietenă de-a mea, Agi, nu m-am oprit. Că și fata care a fost înaintea mea tot de-aia o plecat, da o plecat și de altceva că doamna i-o dat bani ca să trăiască cu domnișorul ăla bolnav, că o zis că numa dacă trăiește cu o femeie se face bine. D-apăi cine dracu poate trăi cu așa om.

Bunicul își notă ceva pe unul din cartonașele pe care le purta mereu asupra lui. Ar fi vrut s-o mai întrebe pe Eva ceva în legătură cu femeia din dulap, dar era sigur că în afară de ceea ce îi spusese fata, nu mai știa nimic. Încercă o altă cale.

— Domnișoara Ioana venea des în casă la familia Scurtu ?

— Dumneaei era o fată tare bună. Venea și cînd era acasă numai domnișorul Vincențiu și stăteau amîndoi de vorbă. Că domnișoru ăla urît nu-i prost, că și eu am vorbit cu el. Numai că-i urît de te sperii cînd te uiți la el. Domnișoara aia de care ziceți îl lua la plimbare și mergeau și cu cîinele. Că domnișorul mai mic, Vasile, nici nu stătea de vorbă cu Vincențiu, iar cînd venea cineva la el îl certa și îi zicea să se închidă în cameră.

— Dar pe domnul doctor Pătrașcu l-ai văzut vreodată ?

— Pe domnul ăla frumos cu părul lung ?

— Da pe acela, spuse Bunicul.

— L-am văzut, că tare frumos mai era. El îi frate cu doamna, ori oarece neam, că venea des. Că nu o dată cînd eram acolo o zis să-i dau cite ceva de mîncare și eu îi dădeam. Cînd venea dumnealui, domnișorul Vasile se băga în camera lui și dădea drumul la radio ca să facă gălăgie și nu ieșea de acolo pînă ce domnul ăla frumos nu pleca.

Bunicul își notă din nou ceva pe unul din cartoanele lui. Cînd își ridică ochii spre doamna cea bătrînă o văzu cu ochii închiși, respirînd ușor. Adormise.

— Așa adoarme dumneaei, că e tare bătrînă, are nouăzeci de ani.

Eva îi puse bătrînei o pernă la spate, ca să stea mai comod și își făcu iar de lucru cu funda de la păr.

— Domnul Leonte Scurtu, domnișoară, stătea tot timpul acasă ?

— Nu stătea de loc. Cum se scula minca și pleca la plimbare ori dumnezeu știe unde că nu se întorcea decît seara. Cînd se întorcea minca din nou și tot se uita la hîrtii, că dumnealui e la pensie, da lucra așa la cite un restaurant că îi dădeau să le facă socotelile că era priceput.

— Înainte de a vedea femeia aceea în dulap, n-ai mai zărît-o niciodată ?

— Nu. De vreo două ori am vrut să intru în camera domnișorului Vincențiu să fac curat și camera era încuiată și dumnealui vorbea cu cineva. Tot vorbea frumos și de dragoste și zicea nu știu cui c-o să-i cumpere casă și haine frumoase. Da cum n-am văzut pe nimeni ieșind de acolo am zis că domnișorul vorbea singur că citea mult și numa ăia care citesc mult vorbesc așa de te și miri.

— Și știi precis că, în timp ce vorbea, în camera lui nu era nimeni ?

— Acum to să spui sigur nu știu, da de vorbit vorbea. Că eu nu stăteam numai în casă. Eu mergeam și după cumpărături și spălam jos în spălătorie și întindeam rufele iar o dată la două săptămîni, de dimineața pînă seara, călcam jos. Apăi spune și dumneata aveam eu vreme de toate ? Poate că era, poate că nu era, io mîna în foc n-o pot băga.

— Îți mulțumesc, domnișoară, și te rog încă o dată să mă scuzi că te-am deranjat.

Bunicul se ridică și plecă. În stradă îl aștepta Panaitescu.

Vechiul Buick demară și Bunicul abia atunci observă că șoferul ținea în gură o pipă scurtă, fără tutun, din care pufăia fără întrerupere.

(Va urma)

CLAUDIA RENARDO, str. Gh. Asachi nr. 29, Focșani, Vrancea, EMIL IONESCU, str. Ștefan Furtună nr 69, sect. 7, București; VIOLETA HORHOACĂ, str. Armoniei nr. 6, bl. 9, sc. C, ap. 41, Tîrgoviște, Dîmbovița; NELU PARASCHIV, com. Mălureni, sat Mălureni, Argeș; TATIANA GEORGIA SELEȘAN, calea Decebal nr. 2, et. 4, ap. 37, Oradea, Bihor; MANUELLA RODICA SUCIU, str. Timișului nr. 15, sect. 8, București; LUCIA ASIMIREI, com. Epureni, Vaslui; VIORICA NICHITA, str. 7 Noiembrie nr. 72, Fălticeni, Suceava; GICU TĂNASE, căminul special nr. 1, camera 67, oraș Petrila, Hunedoara; ELIZA CHERCIU, str. Jupiter nr. 5-A, Tulcea ; MARIOARA OLOGU, com. Corbi, str. Tina nr. 562, Argeș; ȘTEFAN BENKO, str. Armoniei nr. 10, Brașov; LUDWIG DEMBINSC, str. Ion Creangă nr. 28, Brașov; COSTACHE MOISE TICU, com. Crevedia-Dîrza, Ilfov; VIOLETA MAIORESCU, sat Trestieni, com. Ulmi, Ilfov; MARIANA RĂDUȚU, com Izvoarele, sat Hanoraci, str. Malu Vînăt, nr. 113, Prahova; INA ENESCU, oraș Boldești-Scăeni, str Morii nr. 2, Prahova; MARIONA BIANCA SEGMERCON, str. Emile Zola nr. 9, ap. 2, Cluj; SANDU GHIZDAVĂȚ, str. Negru Vodă nr 174, Cîmpulung, Argeș; CONSTANTIN NEAGU, com. Călărași Vechi, Ialomița; MARIA SANDU, com. Bascovele, sat Pielești, Argeș; ANGELA DOBRESCU, str. Timotei Cipariu nr. 4, Buzău; NUȚI ILINCA TAIFAS, com. Boldu, Buzău; ALEXANDRINA GRĂJDEANU, str. Unirii nr. 275, Buzău; TEODOR GUȘAN, str, Mistrețului nr. 21, cartier Tătărași, Iași; RADU TUDORIȚA DORY, str. I. L. Caragiale nr. 37, Focșani, Vrancea; POLIXERESCU și ALINA BARBU str. Petru Șchiopu nr. 4, Iași; MIHAELA ENESCU, str. Măcin, nr. 6, Babadag, Tulcea; GRETA LUNGU, str. Căpșunelor nr. 9, Buzău; NIKITA AKINDIN, oraș Năvodari nr. 470, Constanța; GEORGE MARCU, com. Osica de Sus, str. Linia curții nr. 61, Olt; OCTAV ROTARU, piața Unirii nr. 6,sc. C et. 2, ap. 10, Iași; VICTORIA CIOCAN, b-dul Republicii nr. 93, bl. A 2, sc. B, et. 1, ap. 44, Constanța; MARIANA GOSU, str. Ion Ratiu nr. 125, Constanța; AURICA POP, com. Poiana Codrului, Satu Mare ; MIOARA BĂDICĂ, str. Partizanilor nr. 23, Bl. E, 6, sc. 4, et. III, ap. 73, Tîglina 1, Galați ; JEAN CĂTĂLIN, com. Iecea Mare nr. 204, Timiș; CATY ROTARU, str. Republicii nr. 49, sc. A, parter, ap. 3, Iași; AURICA MINIOSU și FLORICA MINIOSU, com. Daneți, Dolj; AURICA TCACIUC, loc Anina, str. 1 Mai, bl. G, ap. 14, et. 3, Caraș Severin; IONEL POPESCU, com. Simnicu de sus, sat Florești, Dolj; MARIANA PREDA, str. Făt Frumos nr. 4, oraș Babadag, Tulcea; DORINA ILCU, b-dul Corvin nr. 13, bl. H. 7, ap. 14, sc. A, et. 3, Hunedoara; MIHAI TRUȚA, b-dul Corvin nr. 11, ap. 87, Hunedoara — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

REBUS

Monumente ale naturii

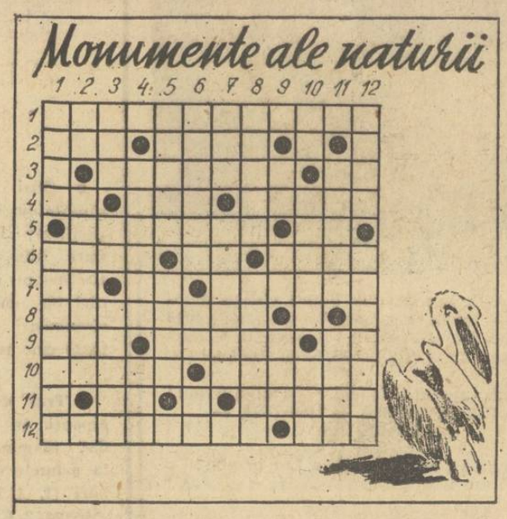

ORIZONTAL : 1. Monument al naturii în munții Gîlău (două cuv.). 2. Cîntec de slavă. — I se ridică monument... (pl). 3. Parc național în vestul Carpaților Meridionali. — În parc ! 4. Roata din spate ! — Repriză la volei. — Masiv muntos în Carpați. 5. Denumirea orașului dacic ce exista pe locul Turdei. — Plouat. 6. A străluci. — Clasă (abr). — Oraș antic în Turcia. 7. Banchet canin... — Calciu. — Un arbore... mai mic. 8. Pasăre din Delta Dunării, declarată monument al naturii (pl.) 9. Lac lîngă Tușnad, format în craterul uriaș al unui vulcan stins. — Ghem țepos și... viu. — Motocicletă. 10 Uriaș mitologic. — Rezervație forestieră la sud de București, cu numeroase specii vegetale și animale de origine sudică. 11. Vas de pămînt. — Specie aviară de vînat. 12. Savant român, care a făcut parte din prima „Comisie a monumentelor naturii". — Suprafețe agricole.

VERTICAL : 1. „Floare de...", monument al naturii, pe stîncile greu accesibile. — Altă pasăre din Deltă, declarată monument al naturii. 2. Horia Deleanu. — Munți în patria noastră, care adăpostesc peștera „Pojarul Poliței", alt monument al naturii. 3. Iar. (arh). — Dialect francez. — Jgheab de scînduri la moară. (reg.). 4. Din răsărit. (pl.). — Apel telefonic. 5. Rezervație naturală din Delta Dunării. — Localitate în Pakistan. 6. Deviat de la adevărata credință. (od.) — Miez de vară ! — Mioriță. 7. Tos. (pop.) — Localitate, unde se află un munte de sare, declarat monument al naturii. 8. Sticlă. (reg). — Verbul proiectilului, care sare îndărăt. 9. Timpuriu început ! — Noțiuni de clasa întîia. — În limite mijlocii ! 10 De la răsărit, la apus... — Comună în jud. Mureș, în apropierea căreia se află o rezervație botanică, pentru ocrotirea bujorului de stepă, plantă foarte rară în România. — Se strecoară prin pînză... 11. Podiș carstic în Munții Bihor — Producător de in. (od.). 12 Virf în Munții Rodnei. — Monument al naturii aflat în curtea Mitropoliei din Blaj, în vîrstă de 500 de ani. (pl.).

Ana DEMIAN

Cuvinte rare : ADIS — ACAN — UIAGA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PORUMBEI

ORIZONTAL : Asia — Semiramida — Fenicia — Varro — F — Rus — He — Capi — Nor — Il — Pescărușî — Ro — C — Voltat — Strand — Asir — Aloe — O — Gai — Tete — An — Strîmt — Herodot — Stea — Ea — Om — C — Mortal — LN — Mesageri — T — Bita — E — Eleni — Paris — R — Romani — Sălbatic.

CÎTE-N LUNĂ ȘI-N SOARE

ORIZONTAL : Trubadur — Clac — Ia — Ivanov — Ima P — Pr — N — Delmar — Imala — Ain — Ana — Calapod — Itn — G — Sadoveanu — Ci — O — Delavrancea — Trial — Ath — Orl — Mo — Nouri — Al — E — Albu — Japonia — Nas — Set — Linke.

Nufărul

VOPSEȘTE OBIECTE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI MATERIALE TEXTILE

Centrul Nr. 6, str. Buzești Nr. 48
Centrul Nr. 14 Complexul Berceni Sud
Centrul Nr. 25 Cal. Griviței Nr. 198—200
Centrul Nr. 27 Bd. Gh. Gheorghiu-Dej Nr. 57
Centrul Nr. 30, Complex D1 Militari
Centrul Nr. 32 Cal. Rahovei Nr. 191
Centrul Nr. 39 Cal. Colentina Nr. 34
Centrul Nr. 43 Str. Viitor Nr. 194
Centrul Nr. 44 Bd. Ion Șulea Complexul A 12
Centrul Nr. 46 Cal. Călărași 239
Centrul Nr. 47 Str. Gramont Nr. 2
Centrul Nr. 50 Bd. 1 Mai Nr. 53
Centrul Nr. 51 Str. Smirdan Nr. 43

După Jocurile balcanice de atletism

A FOST GREU ?

Microinterviuri ale campionilor balcanici

culese de Silviu Dumitrescu

Ar fi deosebit de interesant dacă cineva s-ar apuca să noteze cu exactitate primele cuvinte pe care sportivii cunoscuți le scot după obținerea unui mare succes. Atunci gîndurile vin neintinate de calcule sau preocupări de ordin literar: cuvintele apar naturale, ușor și cuprind uneori în cîteva silabe o adevărată epopee.

Am încercat cu ocazia Jocurilor balcanice de atletism, cîștigate atît de fetele cît și de băieții noștri, să culegem pe cît posibil, de la cîtiva proaspeți campioni balcanici, primele lor impresii, punîndu-le întrebarea: **„A fost greu?"**

Cel care a deschis drumul celor 15 campioni balcanici români a fost mărșăluitorul LEONIDA CARAIOSIFOGLU, care participînd pentru a șasea oară la balcaniadă a cîștigat tot de atîtea ori titlul de campion : **„Înainte de start credeam că o să fie greu. Pentru prima dată mă întîlneam cu adversari care aveau performanțe mai bune decît mine. M-am speriat un pic, dar la fața locului a fost ușor. Nu, nu ! N-a fost greu !"**

Dintre cei ce au urmărit cu atenție proba de săritură în lungime a băieților, poate au observat că VASILE SĂRUCAN între o săritură și alta și-a aplicat singur pe obraji o pereche de palme, cu toată seriozitatea și fără menajamente. De abia am așteptat încheierea concursului în care doar la ultima săritură a reușit să-și întreacă toți adversarii : **„Da, foarte greu. Credeam că mă înec la un moment dat. Am fost pur și simplu gîtuit de emoție. Înainte de ultima săritură mi-am aplicat corecția și parcă am revenit la realitate".** NICOLAE PERȚA a avut un moment dificil : **„Ieri cînd am alergat seriile nu am fost în apele mele. De aceea acum am avut emoții. În timpul cursei de garduri însă, am accelerat și am cîștigat cum am vrut".**

Ultimul culoar al stadionului „Republicii" a fost un culoar binevoitor cu reprezentanții noștri. Atît TUDOR PUIU, cît și DOINA BĂDESCU au reușit să cîștige probele de 400 m pe acest culoar: **„Nu știu,** — ne răspunde Tudor. **Am condus de la început, însă toată cursa l-am simțit pe grecul Tzortzi Stavros în spate, aproape de mine. Parcă m-a împins el toată cursa".** Doina este mult mai laconică: **„Nu. Nu m-am așteptat să cîștig. Sînt fericită".**

Mult mai ponderată VIORICA VISCOPOLEANU, campioană olimpică și recordmenă mondială a cîștigat cu ușurință. Totuși : **„Am concurat cu multă frică. Nu știam dacă jena de la picior care m-a necăjit la Cupa Europei mi-a trecut. În ultimele 10 zile am fost nevoită să joc doar volei. Am fost nervoasă** (la Viorica se observă greu aceasta) **deoarece nu am „prins" nici un prag și voiam să obțin un rezultat bun. Nu de alteeva...!?!**

Dar cea care o întrece pe Viorica în calm este fără îndoială OLIMPIA CATARAMĂ. Ea a reușit să cîștige în fața Liei Manoliu, campioană olimpică a probei cu o aruncare peste 57 m.: **„Mai ușor ca oricînd. De altfel nu am venit cu gîndul să cîștig, ci să trimit discul cît mai departe. Mă bucur că am cîștigat în fața unui lot select de discobole".**

„Nu a fost greu, ci a fost prost — ne spune neașteptatul campion la aruncarea suliței DEZIDERIU SILAGHI. **Mă așteptam să dau mai mult, cel puțin 78 m. Dar la suliță se înregistrează de obicei fluctuații mari de performanțe, așa că e bine și așa cum a ieșit".**

VALERIA BUFANU, încă găfiind, căuta pe antrenorul federal pentru a afla dacă trebuie să alerge și în ștafetă. Deci răspunsul în grabă: **„Nu, nu. Nu am avut emoții, dar am avut greutăți cu startul. De cinci ori a trebuit să ne întoarecem pentru start „furat". Poate altfel..."**

Cu ultimele cuvinte ale Valeriei, începe CAROL CORBU, unul dintre cei mai buni săritori de triplu din lume, învingător în acest concurs asupra fostului campion european, bulgarul Stoikovsski: **„Poate altfel aș fi sărit mai mult, dar genunchiul accidentat m-a făcut să fiu rezervat. Sînt convins că pot să sar mult mai bine."**

În felul acesta, rînd pe rînd, am avut ocazia să cunoaștem păreri, intimități, să pătrundem puțin în ceea ce gîndesc cei de pe terenul de sport, care reușesc adesea să ridice tribunele în picioare. Și am încercat să vi le împărtășim și dumneavoastră.

Vă mai aduceți aminte de celebrul hocheist sueder Sven Johansson poreclit „Tumba" ? Istoricii hocheiului pe gheață îl consideră pe Tumba ca cel mai redutabil hocheist pe care l-a avut vreodată Suedia. Celebrul Sven Johansson nu a lipsit niciodată timp de 16 ani din echipa națională. Tumba a abandonat activitatea competițională acum 2 ani, cînd avea 37 de ani, dar nu a renunțat la activitatea sportivă. El nu a devenit antrenor de hochei pe gheață ci jucător de golf. În scurt timp, Tumba s-a făcut remarcat și în acest sport, ziariștii pomenindu-i numele în cronicile de specialitate. Tumba și-a luat, ca și la hochei, rolul în serios. După o muncă susținută el a făcut progrese însemnate devenind cel mai puternic jucător de golf din țara sa. Prezentăm cititorilor noștri două fotografii cu Sven Johansson Tumba. Prima ca hocheist al echipei Djurgardens, a doua luată în timpul desfășurării campionatului de golf al Scandinaviei. Răsturnînd toate pronosticurile Tumba a cucerit acest titlu învingîndu-l în finală, la Oslo, pe norvegianul John Jacobsen cu 2—1. Ziariștii sportivi consideră că performanța lui Tumba este excelentă și că în scurt timp fostul hocheist va fi capabil să lupte de la egal la egal cu celebrul Jack Nicklaus (S.U.A.)

AUTOMOBILISM

ÎN GOANA MAȘINII

● O fabrică din R.F.G. a produs cizme din cauciuc de un portocaliu strălucitor, cu efect reflectorizant. Ele sînt destinate mai ales muncitorilor rutieri, care mai lucrează și seara tîrziu pe șantiere. Cizmele pot fi recomandate însă și pietonilor care se întorc tîrziu acasă, pe șosele întunecoase. Se știe că aceștia sînt observați uneori de conducătorii auto abia în ultima clipă.

● La salonul de automașini grele de la Geneva a fost prezentată o noutate : ștergătoare pentru faruri. Prin realizarea acestor ștergătoare se poate spori siguranța circulației, știut fiind că pe vreme rea, farurile sînt ușor acoperite cu noroi.

● **În multe orașe din Europa parcarea greșită este deosebit de costisitoare. În marile orașe italiene și spaniole, de pildă, automobilele parcate în locuri nepermise se remorcă cu o macara specială la poliție și pot fi recuperate numai contra unor amenzi foarte mari la care se adaugă și cheltuielile de... transport.**

● La Tbilisi (U.R.S.S.) a fost construit un autovehicul care poate să meargă chiar și pe pante înclinate la 22°. Acest autovehicul care este folosit la mecanizarea lucrărilor în culturile de ceai are șasiul format dintr-un paralelogram deformabil care asigură o poziție verticală roților pe pantă. Motorul este instalat pe una din roțile din spate, în timp ce pe cealaltă se află cabina conducătorului.

● **S-a constatat că sarea folosită pentru dezghețarea străzilor și șoselelor provoacă anual în R.F. a Germaniei pagube (prin rugina automobilelor) care ating suma de circa 1,5 miliarde mărci.**

● Pentru a diminua pericolele de orbire în timpul încrucișărilor autovehiculelor noaptea, francezul Michel Devillers a construit ochelari speciali care permit deprinderea cu lumina. Cercetările practice efectuate au dus la concluzia că în cazul unui automobil venind din sens contrar cu farurile aprinse de la 400 metri distanță, pierderea vizibilității pentru automobilist este normală de la 106 m ; pentru același automobilist înzestrat cu ochelari Devillers, pierderea se reduce la 65 m, cu un avantaj de 38 la sută. La 300 metri avantajul este de 34 la sută, la 200 metri de 30 la sută și la 100 m de 31 la sută.

● **Pe autostrada Tokio-Nogoya, agent de circulație este un robot. Comandat electric, agentul își face din plin datoria reușind să se impună respectului conducătorilor de autovehicule.**

● Se pare că pentru adei conducători auto care suferă de lombo-sciatică s-a găsit un remediu practic prin care se înlătură golul ce se formează între spetează și perna scaunului, gol în care curentul pătrunde în mașină. Este vorba de o pernă cu secțiune triunghiulară care constituie antidotul așa-numitelor dureri de „sale".

● **Apartamentul mobil este un vehicul mare de dormit și transportat provizii, dotat cu tot confortul, construit de firma Starcraft Company. Apartamentul mobil, dispune de frigider electric, diverse dulapuri pentru provizii, toaletă, încălzitor cu gaz, cabine pentru haine, alimente și alte mărunțișuri: are patru locuri de dormit.**

● Automobilul cu baterii continuă să constituie o preocupare pentru cercetători. Cunoscutele uzine Ford au realizat recent tipul Autolite „Lead Wedge". Noua mașină echipată cu 20 de baterii a stabilit un nou record al lumii pentru vehiculele cu baterii : 220 km pe oră.

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(VIII)

● Ripensia învinsă pe teren propriu ! ● Fotbalul îndrăgit din ce în ce mai mult ● Reflecții în tribune — gînduri pe... gazon ● Zamora domină fotbalul continental

În toamna anului 1933 Juventus intra pe poarta stadionului din Timișoara să înfrunte pe campionii țării neînvinși la ei acasă Timișorenii nu mușcaseră încă din țărina propriului lor teren — iar Ripensia, care-i reprezenta, era într-adevăr tare : Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz și Dobai concurau permanent pentru cîte un loc în înaintarea națională ; mijlocașii Cotormani și Deheleanu îi urmau, iar Bürger, Zombori și Pavlovici — primul fundaș iar secunzii portari — erau senatori de drept ai „alesei". Cu șapte asemenea jucători în echipă, era greu să speri în victorie. Și Bucureștiul, Clujul, Oradea și Aradul știau acest lucru așa cum îl știau și timișorenii. Juventus însă n-a vrut să-l știe și, în duminica aceea, pînă noaptea tîrziu, a dat de furcă telefoanelor.

La Timișoara explodase bomba ! Ripensia fusese bătută fără drept de apel, cu 3—1. Trei șuturi trase de un „lup" flămînd de joc și de faimă au întors pe dos mîinile portarului. Dacă aș ști unde se găsește mormîntul șuturilor și al bombelor fulgerătoare pe care le trăgeau înaintașii pe vremea mea, m-aș duce să îngenunchi și să pun flori. Aș bate la orice poartă dacă aș ști că-i de folos, numai să pot revedea jocul iute de atunci și splendoarea galurilor marcate. Amintiri ! Da, așa este. Așa era ; alți oameni, alte apucături, alt fotbal, altă concepție de joc ! Fiecare la vremea și cu vremea lui, numai că frumosul nu are vremi și nu-i este frică de moarte. Nu totul se face din „beton" și cu scheme complicate.

Anilor 1930—1940, li se spun ani de glorie pentru fotbalul românesc. S-ar putea să fie adevărat dar eu cred că a fost numai o etapă și, ca orice etapă, își revendică meritele. Un lucru rămîne totuși cert : în perioada respectivă fotbalul

Dobai a tras, dar Crețeanu a apărat...

s-a făcut cunoscut în țară, iar lumea a început să-l îndrăgească O.N.E.F.-ul devenise neîncăpător, radioul inaugura transmisiile directe iar imnurile asociațiilor sportive pătrundeau prin cămine și restaurante. Se saluta în cele patru părți ale terenului și unele echipe se apropiau mult de public ; obiceiul plăcea, jucătorilor pentru că erau aplaudați, publicului fiindcă îi plăcea să aplaude... „Urît mai e dragă"... „Urît, dar la te uită, numai muschi ! Să-l vezi cum joacă, nu trece nimeni de el !" „Nu trece, dar... „Și dialogurile ocolind peluzele șfîrșeau în șoapte pe care noi nu le auzeam.

Noi n-auzeam decît explozia uratelor și vuietul surd al revoltei. Pentru noi, adeseori, tribunele păreau niște lanuri fremătînd în vînt, gata să se rupă într-o parte sau în alta ; iar cînd ruptura se producea, numai poliția sau salvarea mai aveau crezare.

— Nu te băga, domnule ! Habar n-ai ! Asta-i ieșire de portar ? De unde l-au mai găsit...

— Bine, dar...

— Nici un dar, dacă nu știi, stai acasă și n-o face pe deșteptu !

— În ziua aceea împricinatul eram eu iar „judecătorul" meu mă judecase aspru.

Aspri erau cîteodată și suporterii proprii care ne voiau ceasornice ; noi n-aveam voie să șchiopătăm, iar gleznele noastre n-aveau voie să se umfle. Ce știau oamenii că o simplă călcătură ne scurta săritura tocmai cu fracțiunea de secundă, cu care adversarul ne-o lua înainte ? Ce știau ei că un simplu cot ne svîrlea din joc ? Am vrut divizie, o avem. Nu, ce căutăm acolo ?

...„Du-te, lasă-n locul tău pe altul, cu mușchi, cu glezne și cu un cap mai bun... Nouăzeci de minute te cer întreg, de la început pînă la sfîrșit..." Așa gîndeam aproape după fiecare meci. Uneori însă gîndul o lua razna și mă sicîia..." De ce au sărit în sus la mingea aceea ușoară și de ce au tăcut chitic cînd mușchii burții au stat gata să-mi plesnească ?..." Sau : „Ce mingea este făcută numai pentru noi ? Numai pe noi ne ascultă ? Adversarii nu au mingi ? Nu sînt ele la fel pe toate meridianele ?... De ce nu mă asculți, pîrdalnico ?! De ce nu mă cauți numai pe mine și de ce, cînd nu mă găsești, nu lovești bara ? De ce ești schimbătoare ?... Fii numai a mea, pentru că-mi ești dragă ca ochii din cap"...

Știau ei oare ce rob credincios i-am fost și cum mă rugam de ea în gînd ? Douăzeci de ani am umblat s-o înduplec și să-i aflu secretele și de fiecare dată îi furam cîte ceva. Întotdeauna însă mi-am dat seama că hoția rămînea hoție și că dragostea fără scîntei și sudoare rămînea simplă dragoste.

Gînduri, gînduri, puteai fi bun — îmi ziceam — puteai fi mare, dar lumina ta nu era de mărimea întîi, cum era spre pildă aceea spaniolului Zamora — marea glorie a continentului și a vremii. Cînd „aleasa" Italiei — în drum spre titlul suprem — jucase la Madrid, presa scria : „Italia — Zamora. !—! !" „Zamora, marele învingător !.." „Magnificul Zamora a ținut în șah Italia", și cîte și mai cîte. Marele portar își trăia gloria din plin, iar echipa avea în el cel mai de nădejde jucător. Pretențiile noastre nu se ridicau pînă la el, dar nu ne puteam plînge : cinci, șase portari puteau oricînd face față cerințelor unei echipe naționale și nu a uneia de mîna a doua. Zombori, Pavlovici, Sepci, Sadovschi și David au fost nume de mari jucători. Cel puțin ultimii doi mi-au amărît destul zilele : erau mai buni, asta mă ambiționa. Eu mă țineam greu după ei dar mă țineam și de fiecare dată cînd se forma echipa națională, speram ca și eu să fac parte din lot.

(Va urma)

În capitolul viitor:

● „Regele sporturilor" nu permite abuzuri ● Cînd antrenorul dă în mintea... copiilor ● Cele două victorii asupra „cocoșului de rasă" — Venus

INTERMEZZO ...

DE AUGUST

de Ioan CHIRILĂ

...Îmi aduc aminte de o dimineață cu Robert Vergue, cronicarul francez, la Gran Hotel din Guadalajara. Spunea Robert :

— Îmi place mult aici, la Gran.

— *Hotelul ?*

— Nu. Atmosfera. Oamenii. Sau mai bine zis, voi românii.

— *E un compliment ?*

— Nu. Dar nu-mi place viața de cazarmă.

— *Unde ai întîlnit-o ?*

— Am încercat să intru la brazilieni.

— *Și ?*

— Nu se poate. Am găsit soldați cu cască la intrare. E adevărat, se dau ceva autografe printre gratii, dar cei care semnează sînt doar jucătorii de rezervă... La englezi, cam același lucru. În „Hilton" nimeni nu are voie să urce cu ascensorul „la 12", unde stau băieții lui Ramsey. Dacă încerci să urci pe scară, îți dai seama că e baricadată. Iată de ce îmi place la voi, la „Gran". Iată de ce am și scris o poveste, pe care mă duc s-o transmit chiar acum... Am intitulat-o, ca în cîntec, „Așa trăiesc oare oamenii ?".

— *Ce cîntec ?*

— Yves Montand, pe versuri de Aragon.

— *Și ce-ai spus ?*

— Ascultă : „Românii în schimb, țin casă deschisă și te primesc cu delicatețea unui amfitrion rafinat Ei stau de vorbă pe peluza care înconjoară piscina, unde își fac exercițiile de înviorare, dimineața. În momentul în care au formația, o comunică presei fără cea mai mică întîrziere și fără să facă un mister din asta. Într-o zi, cineva din administrația hotelului a plasat un polițist la intrare. Dar românii l-au îndepărtat. Nu era cazul...

Așa trăiesc fotbaliștii români. E posibil ca ei să nu cîștige Cupa Jules Rimet. Dar acești tineri vor fi beneficiat de trei săptămîni în cadrul unui program liber și al unei discipline liber consimțite... De altfel, nu e un secret pentru nimeni, pînă la urmă vor fi eliminate și multe din echipele care și-au lustruit armele în spatele grilajelor aurite..."

Îmi aduc aminte de cuvintele apărute în „Esto", a doua zi după meciul cu Brazilia : „Brazilia a manevrat cu ușurință la începutul meciului, dar în final lucrurile s-au complicat. Publicul, văzînd tenacitatea cu care românii s-au bătut pentru a egala, a terminat prin ai impulsiona scandînd „gol-gol!". Spectatorii, care erau partizani atît de înfocați ai Braziliei, au trecut astăzi de partea românilor și le-au iertat pînă și unele duritățI, cînd au văzut că ei, românii, n-au cedat și s-au bătut cu îndîrjire pentru a egala".

Îmi aduc aminte de cuvintele studentului mexican Raul Nunez, rostite tot la „Gran Hotel", înainte de plecarea echipei noastre.

— Sînt îndrăgostit de fotbaliștii români. Ei sînt modești, fără a fi timizi. Sînt veseli, dar nu și zgomotoși. Sînt serioși, dar nu gravi. Sînt, dacă vreți mult mai simpatici decît englezii.

În afară de asta, „Gran" a fost singurul hotel din Guadalajara unde am putut trăi, cu adevărat, atmosfera „Mundialului". Toți ceilalți, adică englezii, cehoslovacii și chiar brazilienii nu au coborît pînă la noi, suporterii...

...Îmi aduc aminte de o telegramă primită la hotelul „Gran", pe adresa echipei naționale a României, cu două zile înaintea meciului nostru cu Anglia. La expeditor : „Grupul unităților de asistență tehnică pentru autoturisme Colibași-Pitești; unitatea nr. 4, București". Iată și textul acelei telegrame :

„Vă dorim succes. Iar el înseamnă Cupa mondială, sau locul unu în serie, sau o victorie, sau un punct, sau un gol. Succes este și faptul că sînteți acolo. Noi credem în voi. Credem că puteți fi cei mai buni, cei mai rapizi, cei mai rezistenți. Vă așteptăm cu laurii victoriilor. Dar chiar dacă nu-i veți aduce, vă vom face noi lauri, aici, la întoarcere, pentru victoriile de pînă acum".

Aceste rînduri ale muncitorilor mecanici mi s-au părut de o finețe sufletească puțin comună, ele fiind mai mult decît un curs întreg de pregătire psihologică.

Sute de participanți cîștigă la Loz în plic autoturisme

Jucînd la Loz în plic puteți cîștiga autoturisme — Dacia 1100, Moskvici 408, Skoda 1000 M.B., Fiat 850 și Trabant 601, precum și premii în bani de 20.000, 10.000, 5.000, 2.000 lei ș.a.

Unul dintre recenții cîștigători de autoturisme: FAZEKAȘ MARIA — ORADEA — „DACIA 1100"

Oriunde vă aflați jucați la Loz în plic !

(5281)

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL

BALONUL ROTUND

● **Nici în această săptămînă, deși au fost verificate 75 000 de bonuri (din totalul de 120 806) nu a fost găsit nici un concurent cu răspunsuri exacte la toate cele trei întrebări.**

● **Trei dintre participanți, în schimb, au dat răspunsuri exacte la primele două întrebări (1. U.T.A., Rapid, Steaua; 2. Crișul, A.S.A. Tg. Mureș), iar la întrebarea a treia au indicat exact doar Progresul București, deci au șase răspunsuri exacte**

● **Urmează ca la încheierea verificării tuturor buletinelor (sperăm în maximum două săptămîni), în cazul că nici un participant nu va avea un bon cu toate rezultatele exacte, comisia concursului să se întrunească și să decidă în ce mod se va face distribuirea premiilor.**

● **Săptămînal vom continua să informăm cititorii asupra desfășurării operațiilor de verificare, cît și a modului de distribuire a premiilor și a locului unde va avea loc tragerea la sorți.**

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1.	Progresul Br. — Știința Bc.	1
2.	Flacăra Moreni — Sportul stud.	1
3.	Metalul Tîrg.— Oțelul Gl.	1
4.	Portul—Dunărea	1
5.	Poiana—S.N.O.	1
6.	Poli. Gl.— Ceahlăul	1
7.	C.S.M. Sibiu— Minerul B.M.	1
8.	C.F.R. Arad— Olimpia Or.	1
9.	Poli. Tim— Vagonul Arad	1
10.	Corvinul Hd.— Electroputere	1
11.	Minerul Anina— Metalurgistul	1
12.	Gaz metan— Gloria Bistrița	1
13.	Olimpia S.M— C.S.M. Reșița	1

EXCURSIILE PE MUNTE ȘI DESCĂRCĂRILE ELECTRICE

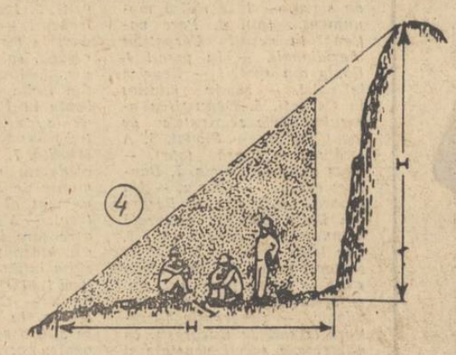

Sîntem în plin sezon al excursiilor pe munte, pline de farmec și inedit, adevărate surse de sănătate **„Nimic nu-i mai plăcut,** spunea Sadoveanu, **decît un urcuș pe potecile Ceahlăului, poposind din cînd în cînd pentru a cuprinde zările cu privirea. Acolo, sus, te simți alt om".**

În fiecare an, mii de turiști pornesc pe cărările Făgărașului sau Retezatului, Rodnei sau Bucegilor. Și sînt încă mulți care le-ar urma pilda, dacă nu le-ar fi încă teamă de neprevăzut. Unii, speriați de povești exagerate, renunță la excursia proiectată de îndată ce văd că cerul se întunecă. Teama de furtună, dar mai ales de descărcări electrice, îi pironește în cabană sau la piciorul muntelui.

Este, într-adevăr, trăsnetul, un pericol de neînlăturat pentru cei care pornesc în excursii pe munte ?

„Nu, desigur ! răspunde inginerul Alvin Peterson, în revista „American Mountain Journal". **Descărcările electrice constituie un pericol grav numai în măsura în care cei aflați în drumeție pe munte nu știu să-și ia măsurile de precauție în caz de furtună".**

Se știe că descărcările electrice se produc numai în cazul în care se formează o mare diferență de potențial între nori și scoarța terestră. Se știe, de asemenea, că electricitatea se acumulează și se scurge mai ușor prin vîrfurile proeminente și ascuțite (vîrf de munte, pom izolat etc.) Uneori sarcinile electrice formează în jurul pomului sau stîncii izolate un fel de lumină albăstruie, denumită de fizicieni „efectul corona" — marinarii îi spun „focul sfîntului Elm", acest „foc" apărînd în jurul catargelor. Fenomenul indică, de cele mai multe ori, iminența trăsnetului.

În cazul descărcărilor electrice, curentul nu se răspîndește uniform pe sol, ci urmează niște căi de minimă impedanță — de-a lungul suprafeței stîncii udate de ploaie sau acoperită de licheni, printr-o fisură de stîncă prin care curge apa etc. Urmările unei descărcări electrice depind, fără îndoială, și de cantitatea de electricitate care trece prin organism, și de importanța organelor traversate (inimă, creier). De aceea, în caz de adăpostire, poziția corpului trebuie astfel aleasă încît să se evite scurgerea curentului prin asemenea organe vitale.

Și-acum iată cîteva sfaturi practice pentru cei care pleacă în drumeție pe munte și sînt surprinși de o furtună.

— feriți-vă să atingeți stînca sau pămîntul cu mîna, capul sau torsul. Poziția ideală este ghemuit, cu genunchii la piept, pentru a se evita scurgerea curentului prin organe vitale (fig. 1) ;

— nu uitați că o bună izolare de sol — încălțăminte de cauciuc, rucsac, haine uscate, pelerină de plastic etc — micșorează cantitatea de curent ce se scurge ;

— grohotișul este preferabil terenului compact (fig. 2) curentul scurgîndu-se pe sub pietre. Dacă aveți rucsac cu cadru metalic, așezați-vă pe el : curentul preferă scurgerea prin metal ;

— nu vă adăpostiți în adînciturI mici ale solului. În scurgerea sa, curentul are tendința de a sări peste micile goluri și nici la gura unei peșteri, deoarece corpul omenesc, care micșorează distanța, îi oferă o cale mai ușoară de scurgere. Peștera este un bun adăpost, dar trebuie să aveți cel puțin un metru pînă la gura ei și trei metri pînă la plafon. Se va evita fundul peșterii, dacă pe acolo se scurge apă. (fig. 3) ;

— așezați-vă la cel puțin un metru de un perete vertical. Pentru alpiniști, asigurarea în perete este obligatorie, preferîndu-se coarda de plastic. În caz de furtună, alpinistul trebuie să coboare cel puțin 15 m de la vîrful muntelui. În coborîre este bine să nu se atingă stînca și picioarele să fie propiate ;

— adăpostiți-vă în zona protejată din preajma unei proeminențe. Zona are forma unui con, cu raza cercului egală cu înălțimea proeminenței. Pomul, peretele, stîlpul etc. trebuie să fie de 5—10 ori mai înalt decît omul ghemuit în conul protejat (fig. 4).

★

Urmînd aceste cîteva sfaturi, micșorați la maximum pericolul pe care îl reprezintă descărcările electrice în drumeția pe munte și nu aveți nici un dubiu că excursia va fi plăcută.

Sever NORAN

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

SUB SEMNUL UNITĂȚII

Sub semnul unității în jurul partidului, a conducerii sale, cu hotărîrea nestrămutată de-a înfăptui neabătut politica sa, poporul nostru a sărbătorit cea de-a XXVI-a aniversare a eliberării sale. Toată țara s-a regăsit ca un singur gînd, ca o singură voință în coloanele marii sărbători din August, care exprimau în Capitală, în toate orașele, în toate marile centre ale României făptura spirituală a națiunii noastre, unitatea ei deplină în slujirea marelui ideal socialist. Carele alegorice, florile, panourile purtate de demonstranți, ovațiile și uralele izbucnite din mii de piepturi oglindeau bucuria adîncă, optimismul robust care-i animă pe toți cei ce muncesc de la orașe și sate, oglindeau satisfacția legitimă față de tot ceea ce s-a înfăptuit în patria noastră, certitudinea că vom înfăptui, sub conducerea partidului, tot ceea ce ne-am propus pentru viitor.

Oriunde ne-am fi aflat în ziua marii noastre sărbători naționale — în coloanele demonstranților sau în fața aparatelor de radio și televiziune — cu neputință să nu fi fost adînc emoționați de profunzimea sentimentelor, de modul în care sute și sute de mii de oameni le rosteau în numele nostru, al tuturor, comunicînd cu fidelitate adevăruri esențiale ale vieții poporului nostru, ale existenței fiecăruia dintre noi. Cu toții am trăit bucuria libertății, bucuria creației, am trăit satisfacția atît de adînc umană a datoriei împlinite, satisfacția pe care ți-o dă un lucru făcut — și mai ales bine făcut — despre care poți spune fără șovăire: „la împlinirea lui am pus și eu umărul". Am trăit cu putere sentimentul încrederii în ziua de mîine, izcat din certitudinile de azi, din unitatea pe care am simțit-o materializată în șuvoiul nesfîrșit de oameni, de prieteni, de tovarăși de muncă, de tovarăși de

CONTINUARE ÎN PAG. ②

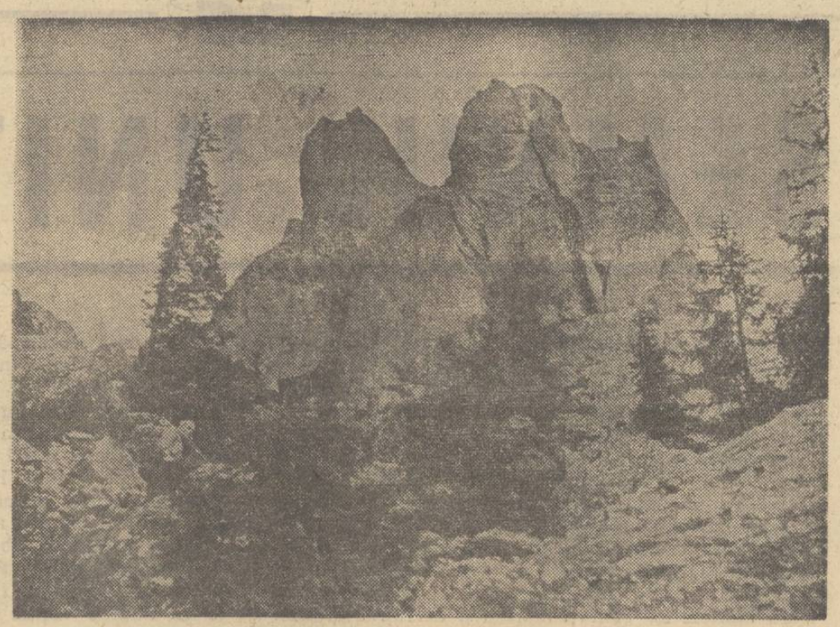

Imagine din Ceahlău — spre Ocolașul Mare

Geografia României în legende

Ce povestesc munții și pădurile

- **Drumuri străvechi unde se pot întîlni figuri de daci, aidoma celor sculptați pe Columna lui Traian.**
- **Ecourile bătăliilor dintre romani și daci poetizate de popor.**
- **Fiica lui Decebal, eroina unui tulburător roman de dragoste.**
- **Interesantele semnificații ale legendei pietrificării Dochiei.**

(Pag. a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 673 — SÎMBĂTĂ 29 AUGUST 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

MECIPT 3 contra CETA

Calculatoarele electronice timișorene în competiție cu cerințele tehnicii noi

Calcule complicate, care ar fi necesitat ore întregi, sînt astăzi rezolvate cu viteza gîndului

Cînd noțiunea de cibernetică era încă puțin cunoscută de marele public, iar tehnica calculatoarelor electronice se situa în faza adolescenței chiar pe plan mondial, de la Timișoara a venit o veste care a găsit o largă publicitate: în cadrul centrului de calcul al Institutului Politehnic, un grup de cadre didactice și oameni de știință făuriseră un calculator electronic românesc cu microprogramare, în scopuri didactice: Mecipt 1.

Era în anul 1960. Deceniul care s-a scurs a confirmat din plin utilitatea și eficiența acestei creații românești. Centrul de calcul timișorean și implicit „MECIPT 1" a constituit și mai constituie o pepinieră de cadre în tehnica calculatoarelor electronice, contribuind la crearea unei generații întregi de specialiști în acest sector de avangardă al tehnicii contemporane. Institutul de Electronică și Tehnică de calcul, Centrul de calcul teritorial Timișoara, în curs de creare, beneficiază de aportul specialiștilor care și-au făcut „ucenicia" pe „MECIPT 1". Dar nu numai atît. Primul calculator electronic timișorean și-a adus aportul la realizarea barajului de la Argeș, la optimizarea producției cambinatului din Reșița, la efectuarea unor importante calcule pentru Institutul de Studii și Proiectări Energetice — București.

Paul MARIAN
I. MEDOIA

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

PRO ȘI CONTRA

CE ESTE, DE FAPT, HOMEOPATIA ?

- **O TERAPIE CONFIRMATĂ SAU INFIRMATĂ DE PROGRESELE ȘTIINȚEI ?**
- **ÎN LOCUL TRATAMENTULUI CLASIC, SAU ÎN COLABORARE CU EL ?**
- **CUM SÎNT PRIVITE ASTĂZI CELE TREI LEGI ALE HOMEOPATIEI: SIMILITUDINE, REMEDIU DILUAT ȘI ÎN CANTITĂȚI INFINITEZIMALE, TRATAMENT PRIN EXCELENȚĂ INDIVIDUALIZAT ?**
- **PENTRU DREPTUL DE PRACTICĂ, CONDIȚIILE ESENȚIALE SÎNT: O FUNDAMENTARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI INDISPENSABILA DEONTOLOGIE MEDICALĂ**

(Pag. a 5-a)

Monolog interior despre...

OBSESIE

de Victor BÎRLĂDEANU

Aud cîte o dată o vorbuliță aruncată din vîrful buzelor, cu un ușor rictus de condescendență: „Cutare e un obsedat, trăiește, respiră, mănîncă, doarme numai pentru șaiba aia a lui!". Și cînd spune cuvîntul „șaibă" (sau „penel", „lunetă", „riglă de calcul", înlocuiți cu ce vă vine la îndemînă, că, în fond, de același lucru e vorba!), respectivului interlocutor i se face gura pungă, de parcă nu i-ar ajunge toată Dunărea să se clătească.

Totdeauna aceste grimase „superioare" cu care unii vorbesc despre „obsedați", „apucați", „halucinați" îmi

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Convorbiri cu oameni despre oameni

EDGAR ISTRATTY DESPRE GEORGE ENESCU

de Ion POTOPIN

(Pag. a 4-a)

ANDA CĂLUGĂREANU NI SE DESTĂINUIE!

TIMPUL? Îl cucerești cu disciplină, punctualitate, fantezie

(Pagina a 6 a)

CURIER SĂPTĂMÎNAL

de Mihai STOIAN

Mic îndreptar culinar

VREMEA CONSERVELOR

(Pag. a 6-a)

AGENDA săptămînală

SUB SEMNUL UNITĂȚII

URMARE DIN PAG. 1

luptă întru îndeplinirea aceluiași țel. Am trăit din plin dragostea nețărmurită față de partid, adînca recunoștință, profundul respect față de ceea ce partidul reprezintă, pentru destinul țării, al poporului nostru, al fiecăruia dintre noi. Am trăit simțămîntul că această aniversare ne găsește mai bogați, cu și mai multe din aspirațiile noastre împlinite, mai puternici, mai cutezători, mai hotăriți ca niciodată să înfăptuim sarcinile ce ne stau în față pentru continua înflorire a patriei dragi.

La marea sărbătoare a țării poporul a făcut bilanțul marilor sale realizări. Eroica noastră clasă muncitoare a raportat victoriile sale pe frontul muncii; harnica noastră țărănime cooperatistă și-a rostit hotărîrea de-a face tot ce-i stă în putință pentru întărirea și dezvoltarea agriculturii noastre socialiste; intelectualitatea, trup din trupul poporului, a subliniat încă o dată profundul său atașament față de popor, dorința vie de a-l sluji cu abnegație pe frontul progresului științific și tehnic, al progresului școlii românești, prin inspirate creații; tineretul, mîndria noastră, și-a exprimat cu specifica-i exuberanță voința de-a munci, de-a învăța, de-a se pregăti temeinic pentru a putea duce mai departe, în urcușul noilor trepte, măreața operă de edificare a orînduirii noastre socialiste. Potrivit unei tradiții dragi, la marea sărbătoare au avut loc parăzi militare. Pretutindeni ostașii noștri, care au dovedit în masă înaltele lor calități morale și de luptă, eroism, spirit de solidaritate umană, disciplină fermă, abnegație, patriotism, au fost salutați cu dragoste și entuziasm. Militarii forțelor noastre armate, împreună cu gărzile patriotice și detașamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei au exprimat în marea manifestație de la 23 August voința lor nestrămutată de-a apăra cuceririle revoluționare ale poporului nostru, independența și suveranitatea patriei socialiste.

Din perspectiva marilor victorii obținute, sub conducerea partidului, în cei 26 de ani care au trecut de la eliberare, actul istoric de la 23 August 1944 ne-a apărut și mai luminos, adevărată piatră de hotar a unei noi epoci istorice. Pe drumul deschis în august 1944 poporul român a pășit spre înfăptuirea idealurilor sale de libertate și dreptate socială făurind o operă de-o măreție și însemnătate fără egal în istoria României. De aceea evocarea acestei zile, ce va rămîne veșnic în conștiința poporului, prilejuiește atîta bucurie, prilejuiește explozia entuziasmului popular. La 23 August poporul a slăvit eroismul maselor, spiritul revoluționar al comuniștilor, al tuturor militanților progresiști din țara noastră care au pregătit și făurit insurecția armată; la 23 August poporul a făcut bilanțul realizărilor din fiecare an, care a adăugat o nouă nestemată în diadema care împodobește țara; la 23 August poporul a privit înălțător, plin de cutezanță, viitorul. Așa a făcut an de an. Și an de an a simțit că timpul îi dă dreptate, că timpul îi slujește. An de an a simțit dimensiunea epocii, și mai ales capacitatea de-a o cuprinde. Așa a privit și-n acest an țara noastră timpul, durata sa istorică. Și-n anii ce vin a deslușit zările limpezi ale progresului, deschise de mărețul program stabilit de Congresul al X-lea al partidului. Și manifestația uriașă de la 23 August a însemnat rostirea într-un singur glas, într-un singur gînd, într-o singură voință a hotăririi poporului nostru de-a înfăptui neabătut acest program. În ceea ce facem, în preocupările noastre de fiecare zi, la fiecare loc de muncă, această hotărîre ne însuflețește, mobilizează resursele noastre sufletești, dă sporită vigoare muncii, generează pretutindeni o puternică efervescență creatoare, dinamizează pretutindeni, în toate domeniile, activitatea. Spiritul înnoitor al Congresului al X-lea îl simțim fiecare din noi în muncă, în creația, în gîndirea noastră. El își răsfrînge generos lumina peste viitorul cincinal, călăuzindu-ne spre noi și noi victorii, mobilizîndu-ne spre noi și noi eforturi în munca de înălțare a României socialiste pe culmi mereu mai înalte, de progres și civilizație.

GEOGRAFIA ROMÂNIEI în LEG-ENDE

O imagine mirifică : în zare apare legendarul Ceahlău

CE POVESTESC... MUNȚII ȘI PĂDURILE

Sînt drumuri străvechi, croite prin păduri și creștet de munte, care lăsînd vederea să se desfășoare largă și nemăsurată, strecoară în suflet poezia trecutului. Aflat în nordvestul Olteniei, parcurgeam un asemenea drum, venind dinspre Cloșani și Obîrșia. Ajunsesem pe culmea Cernișoarei, pe șoseaua dinspre apus a muntelui Oslea și gîndeam a cobori pe deasupra Dornei la mănăstirea Tismana.

Pe acest drum, doi bătrîni din partea locului mă însoțeau. Mă uitam la ei: haine cu mîneci scurte și strîmte, căciuli țărănești răsfrînte pe spate. Nici o deosebire între cingătoarea dacului și chimirul acestor oameni, din piele, tot așa de lată. Doi daci coborîți de pe Columna Traiană !

Locuri fermecătoare

În cadrul măreț al locurilor înconjurătoare, mi se profilau tot mai insistent ecouri din trecut. Îmi apăreau împrejurimile vălurate ale Oslei, unde legenda luptelor dintre Traian și Decebal, puternic înrădăcinată în tot nord-vestul Olteniei e poetizată în fel și chip.

Peste Oslea, în zarea depărtată, două păduri : „Voevodul Jieț" și „Voevodul Sgliva", de aproape zece mii de hectare fiecare, își profilau frunți de fagi și brazi, amintind voevozi legendari cu paloșe la brîu din veacuri mult apuse, voevozi necunoscuți istoriei...

Dacă întorceam capul spre apus, deslușeam apa tumultuoasă a Cernei, care iese spumegînd din stînci, „se cerne" în graiul local, derivat din latinescul „cerneo", riu care a mușcat adînc din tăria stîncilor și pe a cărei vale de farmec fără pereche, poporul generase mișcătoarea legendă a idilei Dochia-Traian.

Privind spre răsărit, dincolo de crestele din față, mi se năzăreau într-o mirifică perspectivă cetățile străvechi începînd cu Grădiștea Muncelului, păstrate în amintirea poporului și prin legenda sacrificiului Dochiei. Iar, dacă mă uitam în jos spre Dunăre, către drumul lăsat în urmă, la trecătorile de la Bușești, Obîrșia, Cloșani, îmi dădeam tot mai bine seama cît de mult se apropie terenul atît de cel figurat în „Cronicum pictum" cît și de spusele tradiției locale, care a statornicit acolo lupta de la 1330 dintre Alexandru Basarab și Carol Robert, precum și aceea a lui Mircea cel Bătrîn de la 1395.

Idila dintre Dochia și Traian...

O legendă culeasă pe valea Cernei se brodează în jurul presupusei idile dintre Traian și fiica lui Decebal. Traian o cunoscuse în primul război, venită la el ca ambasadoare, să mijlocească pacea, cu un grup de nobili conduși de Diegis, fratele lui Decebal.

Traian n-a uitat-o și cînd a intrat în Sarmisegetuza, a căutat-o pretutindeni, dar Dochia era fugită și ascunsă pe valea Cernei, la Corcoaia (de la latinescul „curculum" — cuvînt de dezmierdare — drăguță). Urmărită de iscoade și înconjurată din toate părțile, este descoperită de îndrăgostitul Traian.

După o serie de peripeții, Dochia, „fata de împărat" din legendă, se logodește cu „Iorgovan" prin schimb de inel, avînd grijă să pună pe acesta din urmă să jure că va iubi și aduce țara la înflorire. Idila de dragoste n-a durat mult, căci Dochia, care vedea în Traian vrăjmașul, după ce i-a obținut jurămîntul, a încercat să-l înjunghie cu pumnalul, dar n-a reușit, fiind surprinsă și dezarmată de Traian. Apreciindu-i patriotismul, Traian, care o iubea, a iertat-o dar Dochia, înspăimîntată de fapta ei, a fugit cuprinsă de remușcări, înecîndu-se la vîltoarea cea mai adîncă din apa Cernei.

Sacrificiul Dochiei...

Această legendă este cea mai răspîndită în tot nord-vestul Olteniei și întruchipează sufletul dac, strîns legat de păduri, pe care Dochia nu le-a uitat niciodată, împietrindu-se cu imaginea lor la capătul drumului, pe un pisc din muntele Ceahlău. În forma în care o redau ne era povestită în clasă de institutorul Iorgu Iorgulescu din Baia de Aramă prin anul 1900.

Izvorul acestei legende pleacă de la Grădiștea Muncelului, vechea Sarmisegetuză !...

Blonda fiică a lui Decebal, cu seninul cerului în ochi, învești mîntată în alb strălucitor, încercase zadarnic să contribuie la apărarea cetății cu vorba și cu fapta. Sus pe ziduri asaltatorii o credeau zeiță, fiică a cerului și erau aproape să înceteze lupta. Însuși Traian se pierduse în contemplarea ei. Dar totul n-a fost decît pentru o clipă. Atacul a reînceput cu furie, oalele de lut cu albine, cu viespi, vipere și șerpi veninoși aruncate de sus, ca și puzderia de săgeți otrăvite plecate din arcurile lor mari de tisă, n-au împiedecat elanul asaltatorilor. Și, cînd zidurile groase și tari s-au năruit în pulbere și flăcări, sub bătaia catapultelor și a berbecilor, iar romanii au invadat de pretutindeni, tînăra fecioară s-a furișat ca o umbră singuratică, travestită în păstoriță, urmînd aceeași galerie tainică pe sub pămînt, prin care ieșise Decebal ceva mai înainte, cu rămășița din oastea lui credincioasă.

Colindînd izvoarele către apa Cernei, unde credea că-și întîlnește tatăl și îndemnînd răzleții păstori la luptă, era cît pe aci să fie prinsă de o iscoadă romană lîngă Oslea. Ea a cuprins în brațe un stejar bătrîn de secole și l-a rugat să o ascundă. Stejarul și-a deschis trunchiul și a cuprins-o. Cînd iscoada s-a depărtat, stejarul s-a redeschis și ea și-a continuat drumul, întorcîndu-se către cotul Carpaților.

Pasul ei străbătea crestele munților, vestea pretutindeni ocupația dușmană și continua să răscoale dacii. Spărgea ulcioarele din care bea ca să nu le mai rămînă romanilor. Urca și cobora piscurile purtîndu-și pașii amărîciunilor departe, tot mai departe, de-a lungul Carpaților. Pe căpriori ca și pe izvoare îi socotea frați. Pădurile îi șopteau prin frunze îmbărbătări.

De pe piscuri își vedea țara, pe care mai înainte o socotise nepieritoare și priveliștea ei îi dădea tot mai mult curaj, dar în același timp își dădea seama cît este de singură. Treceau zile, treceau nopți și Dochia tot colindînd din pisc în pisc, trecuse cotul Carpaților și se apropia de Ceahlăul Moldovei. Cercetase zadarnic munții înalți în singurătatea cărora numai vulturii se mai puteau urca. Căuta pretutindeni zeul suprem spre a-i cere ajutor pentru patria cotropită, dar era prea tîrziu. Muntele Ceahlău cînd a zărit-o, s-a cutremurat în fața dragostei ei nesfîrșite pentru țară, iar tînăra fecioară a înțeles în cele din urmă că totul este pierdut și că dincolo de nori nu se mai află nimeni. Și-a făcut ultima rugăciune și muntele a împietrit-o pe cel mai înalt vîrf !

Continuitate

Pe drumul legendar pe care mă aflam, echivalînd cu o lecție de istorie națională, timpul s-a scurs repede. Am trecut prin fața cîtorva „conace", locuințe din bîrne pe piloți înalți de stejar, amintind vechile case dace, înfățișate pe Columna lui Traian, dar în prezent locuite de păduri cu familiile lor, apoi pe lîngă o veche moară părăsită, pusă ingenios la timpul ei în mișcare de apa abătută dintr-un piriu și, în fine, am coborît în amurg pe apa Dornei, către Tismana, la ultimul canton de pădure. Aici am avut o surpriză plăcută. Cînd am ajuns în dreptul porții un tînăr și o tînără pădurăriță, bine cunoscuți de însoțitorii mei, ne-au ieșit în cale cu un zîmbet plin de bunătate și ne-au poftit în casă la un pahar cu lapte proaspăt muls.

Am băut laptele pe nerăsuflate, dintr-un căuș care nu diferă cu nimic de „ceașca dacică" aflată prin muzee, apoi am stat jos pe un scăunel din lemn cu tovarășii de drum, în fața unei mese joase cu trei picioare, pe care se mai afla o strachină cu miere și alta cu castane coapte. M-am uitat la întregul mobilier, aidoma celui de acum două milenii. Urmăream în același timp pădurărița, cum vorbindu-ne, trecea laptele dintr-un vas în altul printr-o sită din în, folosind un căuș tot din lemn. Și acel căuș era o adevărată operă de artă. Lucrat cu migală, sculptat cu flori minuscule, încadrat de desene geometrice săpate cu un cuțitaș pe care mi l-am închipuit de dimensiunile vechilor unelte de la Grădiștea Muncelului.

Mă mai uitam și la ia ei, țesută cu motive delicate, discrete, dar atît de expresive ale artei populare străvechi, în primul rînd la tăietura de la git și ușoarele crețuri ale ei. O altă imagine de surprinzătoare asemănare cu ale femeilor gete, ale căror chipuri au rămas săpate în piatra Columnei lui Traian mi s-a suprapus perfect pe imaginea contemporană aflată în fața ochilor mei.

Dar mierea și castanele coapte ar putea aminti altceva decît teiul și castanul, bogatele specii melifere din vechile păduri dacice și folosirea produselor din ele pentru tratarea oașpeților ? Ce dovadă de continuitate românească am mai putea pretinde ?

Adăugînd la cele de mai sus faptul că sondajele arheologice în acele locuri unde vestigiile materiale ne vorbesc elocvent despre strămunii noștri, se împletesc intim și se completează minunat cu sondajele de ordin folcloric, etnografic, constatăm că sînt în stare să ne dăruiască, prin materialul lor sensibil, peste orga mileniilor, mai mult ca oricare altă probă glasul profund revelator al rădăcinilor noastre adînc înfipte în acest pământ de la începutul începuturilor !

Ing. Ion Al. FLORESCU

MECIPT 3 contra CETA

URMARE DIN PAG. 1

— Sînt zece ani de la premiera „MECIPT"-ului. Ce s-a mai întîmplat de atunci ?

— I-am întrebat zilele trecute pe inginerul MIRCEA FILDAN, directorul Centrului de calcul timișorean.

— În 1965—1966 am creat „MECIPT 2", un calculator îmbunătățit față de „veteranul" nostru. Puteți vedea acest tip de calculator în plină activitate la D.S.A.P.C. — Timișoara unde a adus foloase mari. Iar acum îl creăm pe „MECIPT 3", a cărui premieră o pregătim pentru 1971—1972.

Inginerul Fildan ne dă apoi o serie de amănunte interesante despre acest ultim vlăstar conceput de electroniștii din Timișoara. Vorbește despre el cu vădită plăcere. Copilul cel mai mic e totdeauna și cel mai iubit. Mai ales cînd acest „copil" va fi, așa cum speră „părinții" lui, comparabil cu cele mai moderne creații similare din Europa, executînd 10 000 operații pe secundă. Dialogul om — mașină devine tot mai comod și mai rapid. De menționat că acest modern aparat este confecționat aproape în întregime cu echipament românesc, inclusiv semiconductorii. Doar „memoria" și perforatorul de bandă vor fi procurate din import.

Studiem proiectul lui „MECIPT 3", încă în curs de definitivare. Trei dulapuri cu rame interșanjabile, un grup de perforare, teleimprimatoare formează acel complex care, odată terminat, va putea rezolva o ecuație diferențială în circa un minut. Un mănunchi de specialiști (șase ingineri, șase matematicieni), autorii proiectului, se străduiesc să facă din „MECIPT 3" o realizare de prestigiu în tehnica noastră. Nu singura însă care se pregătește la Timișoara. În același cadru al Institutului politehnic, un alt colectiv, condus de profesorul Alexandru Rogojan, șeful catedrei de calculatoare electronice și automatică pregătește un calculator electronic realizat în întregime din componente românești. Este interesant că acest calculator valorifică importante invenții ale unor cadre didactice timișorene.

Într-adevăr, în perioada 1969—1970, printr-o bună colaborare între catedra de calculatoare electronice cu cea de chimie anorganică (profesor Eugen Kimel, asistent Gh. Petea) s-a pus la punct procesul tehnologic de confecționare a miezurilor de ferită cu ciclu rectangular pentru obținerea „memoriei" destinată calculatorului „CETA". Iar, așa cum ne mărturisea profesorul Rogojan, „memoria" de fabricație românească se prezintă excepțional, funcționînd pînă la 55 grade Celsius. O a doua invenție, aparținînd profesorului Rogojan, este o instalație de sortare automată a miezurilor care facilitează construcția calculatorului și îi sporește performanțele.

Acum calculatorul „CETA" se află într-un stadiu avansat de execuție și realizatorii săi speră să-l pună la îndemîna studenților încă pînă la finele acestui an. Conceput a lucra cu numere binare în 24 ramuri, „CETA" va avea o viteză de lucru de 100 000 operații pe secundă. Destinat, în primul rînd, pentru a servi procesului didactic, calculatorul va putea fi folosit totodată pentru efectuarea diferitelor calcule cu caracter științific sau practic. Cît despre miezurile de ferită și instalația de sortare, creații originale ale cercetătorilor timișoreni, ele au fost solicitate de Ministerul Învățămîntului pentru a fi extinse și în alte centre și pentru încheierea unor convenții de colaborare cu unități economice. De altfel, catedra timișoreană are încheiate în acest an trei asemenea convenții de colaborare în domeniile calculatoare electronice și automatică, valorînd 910 000 lei.

Am vizitat „șantierul CETA", în fază avansată de montaj. Cu migală de bijutier, specialiștii examinează și pun la locurile stabilite miile de piese miniaturale. Cea mai mică eroare poate periclita întregul edificiu electronic. De aceea priceperea și răbdarea se contopesc în efortul de a obține un aparat cît mai aproape de perfecție.

Competiția nemărturisită, dar plină de elemente pozitive, dintre creatorii lui „MECIPT" și cei ai lui „CETA" continuă. Cei care vor avea de cîștigat din această competiție sînt viitorii specialiști în domeniul calculatoarelor electronice și implicit economia noastră națională.

Paul MARIAN
I. MEDOIA

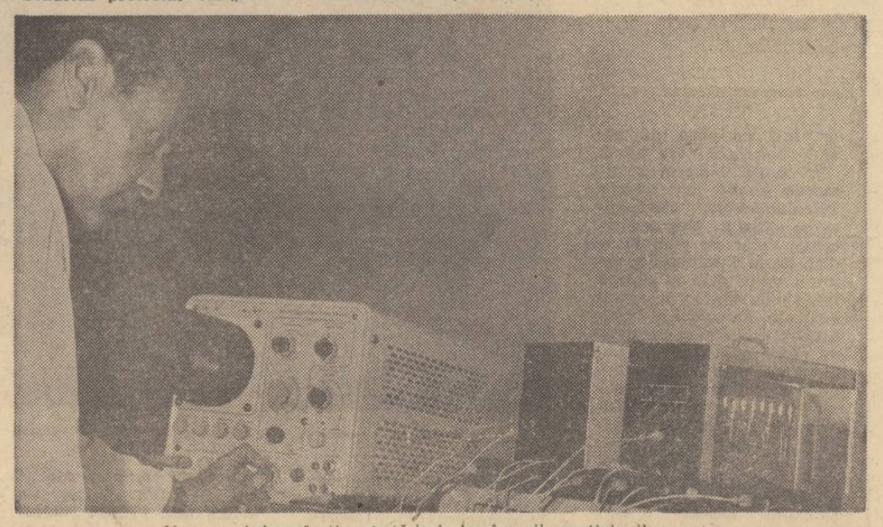

Un aparataj perfecționat stă la îndemîna ciberneticienilor noștri

Dacă vreți să arate întotdeauna ca nouă, spălați lenjeria cu ACE DE SĂPUN „GOSPODINA" sau cu FULGI DE SĂPUN „STELA" !
Se găsesc de vînzare în cutii de 100 gr., al căror preț este 2,80 lei.

(5324)

URMARE DIN PAG. 1

Monolog interior despre...

Obsesie

stîrnesc o crispare lăuntrică, un soi de colică morală. Și asta deoarece am senzația copleșitoare că dispretul lor înmănușat sau brutal atinge unul dintre cele mai prețioase, mai esențiale, mai nesubstituibile straturi de umanitate.

În asemenea împrejurări memoria îmi reacționează cu o promptitudine și o vehemență aproape dureros de monotonă, aducînd la suprafață cu regularitate din încîlcitele ei firide un episod petrecut în urmă cu peste douăzeci de ani, cam în zorii activității mele ziaristice. Aveam pe atunci coleg de redacție un tînăr student în filozofie care mi se părea destinat unei frumoase cariere într-ale scrisului. Era inteligent, cultivat, temeinic orientat, manifesta chiar o anume dexteritate în mînuirea condeiului publicistic. Toți vedeam în el o viitoare stea de primă mărime a gazetăriei noastre. Numai el nu părea să fie de acord cu o asemenea euforică perspectivă. De ce ? Pentru că băiatul era literalmente un „obsedat", un „apucat", un „halucinat" de teatru. Iubea scena cu acea devorantă pasiune de care sînt capabili numai oamenii unei autentice, profunde vocații. Trăia, respira, mînca, dormea, numai pentru „șaiba aia a lui" de grimă și mucava.

Ne-am pomenit într-o bună dimineață că simpaticul nostru coleg nu mai vine la redacție. Am crezut că e bolnav și ne-am interesat, grijulii, de soarta lui. Spre marea noastră surpriză am aflat că nici pe la facultate nu mai dăduse și nici acasă nu era (părinții se declaraseră vrăjmași împătimiți ai orcărei veleități artistice a fiului). De abia după vreun an, cu totul întîmplător, l-am redescoperit pe fostul nostru coleg de redacție. La nu știu ce premieră cu o piesă istorică pe scena Teatrului Național, amicul, învești mîntat în haine de epocă, ținea virtos o lance-n mînă : era ceea ce se numește în teatraliceasca limbă „oșteni, țărani, popor".

Făcea, desigur, figurație, nu rostea nici un cuvînt, făptura lui se pierdea printre zecile de comparși, dar nici o dată nu-l văzusem atît de transfigurat, atît de bizar redimensionat, de parcă un reflector interior i-ar fi reliefat trăsături ale chipului pe care nu le mai zărisem pînă atunci. Trăia cu evidență un simțămînt suprem de împlinire care, fără îndoială, compensa pentru el și situația materială onorabilă la care renunțase, și cariera ziaristică pe care și-o „ratase". Am aflat ulterior că era înscris la Institutul de teatru și că urma regia. Astăzi — n-am de gînd să fac un secret din acest „amănunt" — colegul meu de începuturi gazetărești este unul dintre cei mai de seamă regizori ai țării, profesor la institutul de dragul căruia, cîndva, „dezertase".

Există oare ceva mai fecund, mai dinamizator decît arzătoarea „obsesie" a vocației, sfînta „halucinație" a împlinirii ?

Victor BÎRLĂDEANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

O CHESTIUNE LOCALĂ ?

de Nicolae LUPU

În urmă cu cîteva săptămîni consemnam în acest loc faptul că micile insule ale Canalului Mînecii, autonome dar dependente de coroana britanică, nu vor să intre în Piața comună, o dată cu celelalte insule britanice. Acum sîntem nevoiți să menționăm, și nu din pasiune pentru marile evenimente din aceste locuri mici, faptul că insulele Feroe, arhipelag autonom dar dependent de Danemarca, din Atlanticul de nord, au anunțat în mod oficial că vor să se retragă din N.A.T.O. Unii nu vor să intre în Piața comună, alții vor să iasă din blocul atlantic. Chiar în cazul că lucrurile se vor petrece după dorința locuitorilor acestor minuscule teritorii (Feroe are 34 200 locuitori) faptele nu sînt de natură a schimba raporturile de forță și situația nici în Piața comună nici în N.A.T.O. Dar nu-i mai puțin adevărat că ele reflectă în mic un curent mare, acel al respingerii grupărilor închise, economice și politico-militare.

Semnificativ este modul cum s-a ivit această tendință pe insulele Feroe. Cam prin 1968, în Danemarca s-a iscat o vie polemică în viața politică în legătură cu oportunitatea rămînerii în N.A.T.O. Dacă polemica începută în metropolă nu s-a materializat în vreun fel deocamdată, în arhipelagul Feroe parlamentul a însărcinat o comisie de specialiști să studieze posibilitățile retragerii din N.A.T.O. După doi ani de activitate, studiul comisiei a determinat parlamentul la ultima sa sesiune să ceară guvernului local să examineze împreună cu guvernul danez central posibilitatea retragerii din N.A.T.O. a arhipelagului.

De pe acum la Copenhaga s-au găsit experți juridici care contestă temeiurile legale ale acestei cereri. De ce ? Conform legii, spun ei, parlamentul și guvernul arhipelagului se bucură doar de autonomie internă și problema retragerii din N.A.T.O. fiind o chestiune de politică externă, iese din competența locală. În cazul unei retrageri unilaterale a insulelor Feroe, constată experții menționați, gestul ar echivala cu secesiunea de Danemarca. Dar s-au găsit și alți experți pe insulele Feroe care afirmă că apartenența la N.A.T.O. încalcă autonomia internă, chiar dacă la ora actuală N.A.T.O. nu a reușit să instaleze vreo bază militară acolo. De aceea apărarea autonomiei interne implică retragerea din N.A.T.O. Cît despre secesiune, spun ei, lucrul cel mai simplu pentru prevenirea ei este ca întreaga Danemarcă să renunțe la N.A.T.O.

Încă de la începutul acestui secol locuitorii insulelor Feroe au cerut și obținut constituirea unui guvern autonom, iar unul din partidele principale care a asigurat consolidarea acestui statut a găsit cu cale să se intituleze Partidul Independenței. Este o titulatură a cărei logică obligă firesc la eliminarea servituții atlantice. Și Feroe exprimă în mic ceea ce se manifestă în mare în largul european.

PROCESUL RALPH NADER — „GENERAL MOTORS"...

O caricatură publicată de un ziar american înfățișează reuniunea consiliului de administrație al unei societăți constructoare de automobile. Referentul se adresează grav colegilor săi :

— ... iar acum un fapt pozitiv. Una din cele 296 000 mașini ale noastre cu frîne și faruri defectuoase ar putea să fie cumpărată de Ralph Nader...

Omul pe care conducătorii companiilor de automobile îl „iubesc" atît de mult încît ar fi mulțumite să-i ofere o limuzină cu frîne defecte, a ocupat din nou, în ultimele zile, capul de afiș al presei din Statele Unite. Prilejul l-a constituit hotărîrea unui tribunal, care a decis ca faimoasa corporație „General Motors" să-i plătească 425 000 dolari despăgubiri. Avocatul Ralph Nader, inițiatorul campaniei pentru îmbunătățirea construcției automobilelor — atît în ceea ce privește securitatea pasagerilor cît și cu privire la gradul de contribuție a gazelor arse eliminate la poluarea atmosferei — a obținut astfel o nouă victorie.

Procesul datează de peste trei ani și jumătate și a fost pornit împotriva campaniei după un scandal răsunător. În anul 1965, după ce un prieten al său a rămas schilod, în urma unui accident de automobil, tînărul avocat a publicat cartea „Nesiguranță la orice viteză", în care a condamnat unele societăți constructoare de mașini pentru faptul că pun în circulație autovehicule insuficient de sigure. Principala țintă a criticilor formulate în carte era „General Motors", învinuită că ultimul tip de mașină pus atunci pe piață — așa numitul „Corvair" — era o invitație la sinucidere.

Dezvăluirile autorului complet necunoscut în acea vreme au stîrnit vîlvă, cu atît mai mult cu cît, fără să se intimideze de puterea lui „G.M.", una din cele mai mari companii din Statele Unite, Nader a continuat să o atace în conferințe, articole de ziar și interviuri, aducînd în sprijinul afirmațiilor sale dovezi pe care nimeni nu le putea tăgădui.

Campania lui Nader a fost atît de virulentă și bine condusă încît, în cele din urmă, „G.M." a fost nevoită să retragă de pe piață mașina „Corvair". Avocatul, despre care unii ziariști scriseseră că se luptă cu morile de vînt, a înscris atunci un prim punct în bătălia sa cu „General Motors". Dar el nu știa că stăpînii companiei erau departe de a renunța la luptă și că, dimpotrivă, se pregăteau să-și la o revanșă de altă natură....

„G.M." s-a adresat în mod confidențial unei agenții de detectivi, condusă de un fost salariat al F.B.I., cerîndu-i să culeagă informații despre mult prea temerarul său oponent. Ce fel de informații ? Despre viața sa particulară, despre prietenii săi, despre eventualele vicii pe care le are etc. Evident, scopul anchetei era de a găsi elemente compromițătoare în viața lui Nader pe care compania să le poată folosi pentru a-l reduce la tăcere...

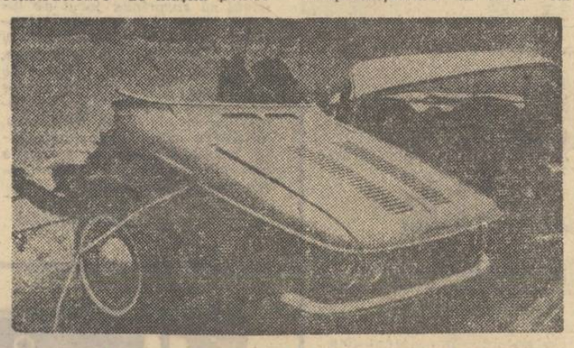

O limuzină „Corvair" accidentată... În cele din urmă, mașinile au fost retrase din circulație ; vina accidentelor o aveau nu șoferii, ci constructorii.

Ancheta întreprinsă de detectivii agenției nu a rămas însă o taină pentru avocat. Mulți din cei interogați i-au povestit despre întrebările puse de agenți și despre felul în care detectivii, prin comportarea lor încercau să-l compromită. După ce a strîns dovezi suficiente, Nader s-a adresat justiției, cerînd drept daune două milioane dolari din partea societății „G.M." pentru faptul că a încercat să-i știrbească reputația.

Datorită manevrelor întreprinse de juriștii companiei, procesul propriu-zis a fost tărăgănat mai bine de trei ani. De fapt, dezbaterile de fond nici măcar nu au început, majoritatea audierilor fiind consacrate depunerilor de moțiuni și disputelor formale dintre reprezentanții celor două părți.

În tot acest timp faima lui Nader a continuat să crească. În jurul lui s-au strîns numeroși intelectuali tineri care au început să-l ajute în cruciada sa împotriva marilor companii nu numai din industria de automobile dar și din alte sectoare de activitate. De la atacurile lansate împotriva prejudiciilor aduse cumpărătorilor de mașini, Nader a trecut la acțiuni de anvergură în apărarea intereselor cumpărătorilor și consumatorilor în general. Publicul larg, a declarat el, este nevoit să suporte pierderi masive, ca urmare a lipsei de răspundere a unor mari companii. El a dezvăluit că cetățenii americani au pierdut numai într-un singur an 78 miliarde dolari ca urmare a felului în care li s-au vîndut produse de uz curent. Cercetările întreprinse de Nader și oamenii săi au dezvăluit că aproximativ 300 de medicamente nu corespund deloc calităților cărora li se fac reclamă și care determină pe bolnavi să le cumpere. Ei au scos la lumină deficiențe grave din punct de vedere sanitar în legătură cu felul în care sînt puse în vînzare unele produse alimentare. Ei au adus probe despre incorectitudinea existentă în efectuarea unor servicii (au distribuit, de pildă, în New York un număr de televizoare cu același defect și au constatat că doar în 15 la sută din cazuri deservirea a fost corespunzătoare). Ei au adus la cunoștința opiniei publice că o serie de echipamente medicale electronice au defecte de construcție datorită cărora au avut loc cazuri de electrocutare. Multe jucării pentru copii au fost scoase din circulație ca urmare a dovezilor aduse privind periculozitatea lor (fie că iau foc prea repede, fie că conțin produși otrăvitori). Aceste dezvăluiri ale lui Nader, precum și încă foarte multe altele, au determinat pînă acum adoptarea a șase legi în Congresul S.U.A. Numeroși membri ai Senatului și ai Camerei Reprezentanților întrețin legături strînse cu avocatul care a devenit celebru prin îndrăzneala de a ataca compania „General Motors". Campaniei lui Nader și influenței pe care ea o are asupra opiniei publice i s-au consacrat numeroase studii. Fenomenul „naderismului" a fost caracterizat de unii ca ilustrînd un curent contestatar pe planul social-politic al vieții americane.

În aceste condiții noi, conducătorii lui „G. M." au considerat că este mai înțelept să schimbe tactica. Ei au ajuns la concluzia că un proces răsunător — în cadrul căruia este ușor de presupus că Nader va produce noi dovezi spectaculoase — nu mai poate fi aminat mult timp și că într-un asemenea proces ar avea mai mult de pierdut. Ei s-au decis să accepte să plătească daune, cifra stabilită de tribunal fiind de 425 000 dolari — cea mai mare despăgubire plătită în Statele Unite într-un caz asemănător. Nader a învins astfel și în cea de-a doua rundă a confruntării sale cu „G. M."...

„Banii cîștigați, — a declarat Nader — vor fi utilizați pentru a continua cu și mai mare eficacitate controlul, dinafară, al activității lui „G.M." în ceea ce privește securitatea mașinilor și contribuția lor la poluarea aerului, precum și pentru a supraveghea relațiile dintre consumatori și marile companii producătoare...

U. VĂLUREANU

Demonstrație cu jucării dar nu pentru copii: o păpușă confecționată dintr-un material care se aprinde mult prea ușor. Rezultatul demonstrației : păpușile au fost scoase din rafturile magazinelor.

Comorile artistice ale Italiei... în miniatură

În apropierea orașului Bergamo, pe un teren de circa 180 000 metri pătrați, devenit actualmente un insolit șantier, un grup de arhitecți asistați de vreo 20 de sculptori au pornit la realizarea unei Italii în... miniatură. Sculptorii „lucrează" la scară redusă la reconstituirea principalelor comori artistice, a monumentelor Italiei. Pe tarbă, decupată în „mini", harta peninsulei. O „mare" de apă dulce reprezintă Mediterana, redusă la 200 de metri pătrați. Lacurile nordice, marile fluvii, rețeaua de căi ferate, autostrăzile, totul este reprodus fidel în miniatură. Nici Sicilia și Sardinia nu lipsesc din această uimitoare „reconstituire" care tinde „să respecte" întocmai geografia Italiei.

★

Grație unor automate, vizitatorul va participa la diferite scene de animație. Astfel, de pildă, un public „mecanizat" va aplauda jocul artiștilor, care se vor produce în arenele din Verona (bineînțeles, miniaturale, dar oferind un triplu „teatru în teatru" : spectatorii mecanizați, artiștii la fel, și în sfîrșit... adevărații spectatori în carne și oase). Fiecare „reprezentație" se desfășoară timp de 10 minute. Spectacolul este „declanșat" prin introducerea unei monede într-un aparat automat.

Și pentru că e vorba de celebrele monumente ale peninsulei, vom putea admira Domul din Milano, vestit prin dantelăriile sale de marmură, reprodus cu fidelitate pînă în cele mai neînsemnate amănunte. Echipei de sculptori miniaturali i-a trebuit mai mult de șapte luni pentru a termina această mică capodoperă. Domul din Milano va putea fi „iluminat" după capriciul vizitatorilor — în variate culori — de altfel ca și celelalte mini-monumente.

După efectuarea vizitei întregii Italii miniaturale, turiștii vor putea face și un inconjur gastronomic al tuturor regiunilor peninsulei, savurînd toate specialitățile „casei".

Mini-Italia își va deschide porțile în 1972.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

APA UCIGĂTOARE

Neobișnuit caz de infiltrare a gazelor naturale într-o locuință

Nu putea înțelege ce-l apucase. Obiectele din jur căpătaseră dimensiuni neobișnuite. Își frecă ochii dar totul în jur dansa, peretele se lățea și se desfăcea ca o armonică, divanul verde plutea ca un fulg și cînd se prinse de fotoliu avu senzația că zboară. Îi era cumplit de cald și gîtul îl ardea. Voi să deschidă geamul dar vocea Sheilei îi răsună în urechi : „Dacă vrei să nu te mănînce de viu țînțarii nu deschide seara geamul".

Și ce amuzant fusese la început cînd se trezise singur în casă. Soția și copiii erau la mare unde trebuia și el să plece peste cîteva zile. Era o senzație nouă, nu mai fusese niciodată fără ei.

Descoperi că-i amuzant să te ocupi singur de bucătărie și de casă chiar și de vasele pe care le spăla. N-avea importanță că mașina se stricase. La chiuvetă apa curgea cu presiune, făcea pînă și băsicuțe. Se clătină încă o dată. Orice mișcare era un efort și frica de țînțari îl împiedica să se ducă la geam. Știa că un țînțar nu-i mai mare decît o furnică dar în mintea lui tulburată se vedea călare pe o insectă uriașă, monstruoasă, lansată într-un galop nebun.

Privi mozaicul care dansa cu el. Numai trei zile trecuseră de cînd plecase Sheila și dalele nu mai luceau. Nu putea aluneca dar era imposibil să facă un pas măcar să deschidă ușa. Înțelegea că moare și nu știa de ce. Sheila îi telefonase chiar în seara asta și-l întrebase cînd sosește. El făcu o glumă și apoi nu mai știu nimic. Primele simptome le avusese cînd spăla farfuriile. Îl lovise o durere cumplită de cap că pînă și zgomotul apei îi făcea rău. Își aminti că încetase să le mai spele și că în loc să meargă să se culce rămăsese așa prostit, mototolind șorțul ud. Apoi i se făcu și mai rău, gata-gata să leșine. Se gîndi dacă nu cumva era beat. Își aminti însă de paharul de lapte pe care-l răsturnase cînd îl apucase rău. Nu, nu era beat.

Murea pentru că în cameră gazul ajunsese la saturație. Asta era, gazul, pricepuse prea tîrziu, cînd nu mai putea mișca un deget. Sheila și copiii îl vor găsi mort. Se întinse mai bine și închise ochii, prizonier al morții invizibile.

★

— Din cauza unei infiltrații — explică poliștul — din robinet ieșea și gaz nu numai apă. Făcea o mulțime de băsicuțe...

Cînd i s-a făcut rău n-a închis apa care a umplut chiuveta, a inundat podeaua și a curs în jos pe scară. Altfel nimeni n-ar fi știut și domnul Tornhill ar fi fost mort la ora asta.

S-a petrecut la Washington.

(Din „DOMENICA DEL CORRIERE")

CE FACEM CU ELEFANTUL?

Întrebarea aceasta îl frămîntă pe Pedro Noell Korrea din orașul columbian Medellina. El a cîștigat la o tragere a loteriei premiul cel mare — un elefant în carne și oase. De îndată ce Korrea a fost înștiințat că a cîștigat „lozul cel mare", necazurile au început să curgă. Mai întîi a primit vizita unui reprezentant al loteriei care i-a cerut o sumă de bani pentru transportul cîștigului. Elefantul și-a făcut apoi apariția și odată cu el un reprezentant al poliției, care i-a cerut „fericitului cîștigător" să amenajeze o îngrăditură în care elefantul să fie la adăpost și mai ales de unde el să nu poată „incomoda" pe vecini. Societatea pentru protecția animalelor a cerut de urgență printr-un trimis al său să se ia toate măsurile pentru asigurarea îngrijirii animalului, anunțînd totodată că va supraveghea executarea recomandărilor. Disperat, Pedro a hotărît să ofere cadou pachidermul. Dar aici e aici ! Directorul grădinii zoologice a mulțumit pentru ofertă refuzînd însă animalul pe motiv că „în prezent grădina zoologică nu dispune de fonduri necesare pentru întreținerea unui animal atît de mare". Astfel s-a născut neplăcuta problemă : „Ce facem cu elefantul ?".

• DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI •

CE CADOU poate fi comparat cu un buchet de flori ? Păcat însă că iarna florile sînt rare și în orice caz scumpe. Firma japoneză „Sumitomo" oferă flori naturale conservate sub forma tradiționalelor buchete japoneze „Ikebana" pe care le pune în vînzare în perioada de iarnă-primăvară.

PE O PLAJĂ din Birmingham, **Arnold Hellman a salvat de la moarte prin înec o femeie și un cîine. Pentru eroica sa isprăvă el a primit un premiu de 5 lire sterline de la... Societatea pentru protecția animalelor !**

LA UN CENTRU special de verificări din Farnborough (Anglia) s-a pus la punct fabricarea unui material sintetic de zece ori mai rezistent ca oțelul, destinat caroseriilor de automobil.

UN AFIȘ, în fața unui mic orășel italian, avertizează automobiliștii : „Reduceți viteza ! La noi nu există spital".

CEL MAI MARE obiect de aur din lume este sarcofagul faraonului Tutankamon, aflat la Muzeul din Cairo. El are o lungime de 1,88 m și cîntărește 1 111 kg.

DE LA CIUPERCI la **seninătate.** Cu acest slogan finlandezul Sins Leinonen a lansat o nouă băutură foarte puțin alcoolizată, extrasă din ciuperci „Este un elixir care înveselește pînă și pe cei mai pesimiști", afirmă Leinonen.

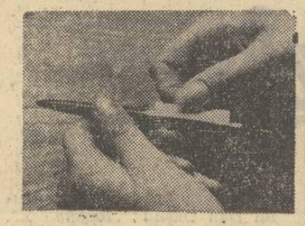

Desigur, nu de puține ori vi s-a întîmplat ca să vă aflați în situația de a nota ceva și să nu aveți la îndemînă o bucățică de hîrtie Un inventator a găsit o soluție genială acestei probleme, punînd la punct un toc rezervor care, în partea superioară, cuprinde înlăuntru un rulou de hîrtie de scris, ce se desfășoară după nevoie (avînd o lungime de 1,5 metri). Cînd micul sul de hîrtie se termină, el poate fi imediat înlocuit cu altul. Noul produs brevetat și pus în vînzare se bucură de un mare succes.

DOAMNA MARIE ARVAULT parcurge zilnic zece km pe bicicletă. Are optzecișicinci de ani. De o viață merge pe bicicletă ajutînd poștașul, ducînd veștile în gospodăriile cele mai îndepărtate. Turul Franței o face să zîmbească. „Aș vrea să-i văd pe băieții ăștia la vîrsta mea !"

OAMENI DE ȘTIINȚĂ polonezi din Lodz au folosit experimental pentru dezinfectarea apei potabile în loc de clor, ozon. Rezultatele experienței sînt foarte promițătoare. Ozonul se caracterizează prin marea capacitate de dezinfectare, neschimbînd gustul apei potabile.

CEA MAI MICĂ carte din lume era socotită pînă acum „Istoria Angliei", ale cărei pagini au formatul 5×5 mm. Acum acest record a fost depășit. Graficianul sovietic V. Kogdin a terminat volumul de poezii al lui Maiakovski, formatul fiind de 3×2,5 mm.

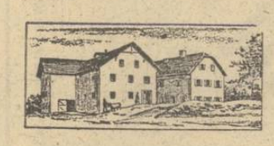

ÎN AUSTRIA, în localitatea Sass (Sf. Ștefan) există o moară care funcționează neîntrerupt de peste 700 de ani !

„ÎN STAREA ACEASTA, nu pot să vă cunun", spuse monsieur Dupont, de la oficiul stării civile din orașul francez Reims, mirelui, Claude Neville, în vîrstă de 29 de ani și care venise beat turtă la cununie. Mireasa nu a fost deloc de acord : „Dar cînd este treaz, nu pot să-l aduc la oficiul stării civile !".

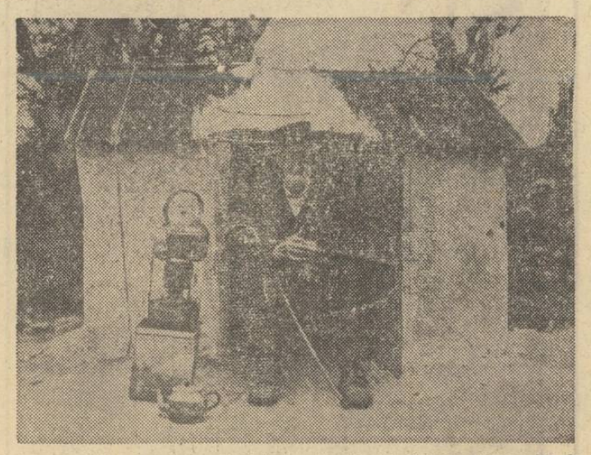

Renumit pentru excentricitate, olandezul Jimmy Byrne, 77 de ani, a hotărît să nu mai trăiască în afara regulilor normale de conviețuire. Și-a construit „casa" (în foto) și caută o nevastă care nu trebuie să fie prea frumoasă, dar să știe să facă un ceai englezesc bun și să ia viața așa cum e.

ȘI TIGRII din grădinile zoologice pot suferi de diferite boli. Dar cum să-i măsori temperatura tigrului ? Termometrul la subsuoară ? În gură? Cine se încumetă ? Biologii englezi propun în astfel de cazuri următoarea „tactică" : Se întreaptă asupra felinei un obiectiv în care se află montat un termometru. Ca orice ființă vie, și tigrul emană raze infraroșii. Și de la distanța de 30 m, obiectivul face posibilă măsurarea temperaturii animalului.

O CETĂȚEANĂ din R.P. Ungară a trăit timp de 17 ani cu o bilă avînd un diametru de 3 mm în plămîni. A înghițit-o la joacă, fiind copil. Medicii au încercat să extragă de trei ori obiectul, însă în zadar. În fine, a intervenit natura. La vîrsta de 25 de ani, fata care răcise, a expectorat bila.

UN PIROMETRU în culori a fost construit de inginerul lituanian A. Vilejsic. Pirometrul reușește să măsoare o temperatură pînă la 2 000° C, ajungîndu-i pentru ca să „vadă" un corp cu o suprafață de 2 mm², o distanță de ½m. Noul pirometru înregistrează, automat, pe hîrtie rezultatele măsurătorilor.

JOHN STOKES din Birmingham (Anglia) s-a urcat într-un butoi, butoiul l-a instalat pe vîrful unui.. stîlp telegrafic și a stat acolo 32 de zile și 14 ore. La coborîre, a pretins că a bătut un „record mondial". Și cum nimeni nu l-a contrazis, a fost felicitat...

Convorbiri cu oameni despre oameni:

EDGAR ISTRATTY DESPRE GEORGE ENESCU

de Ion POTOPIN

Urmaşul lui Nicolae Istrati, cel care, pe la jumătatea veacului trecut în satul Rotopăneşti de lîngă Fălticeni a înfiinţat un conservator unde a funcţionat ca profesor de muzică Pietro Mezetti, un fost elev al lui Rossini, iar la clasa de declamaţie Mihail Galino, precum şi alte două şcoli de cultură generală, a fost Edgar Istratty, marele nostru bas cantabil, unul din prietenii apropiaţi ai lui George Enescu.

— La Paris, cînd l-am auzit pentru prima dată pe George Enescu interpretînd „Adagio" din Suita în Re de Bach, în care vioara cîntă pe o singură coardă, cea de sol, am fost foarte tulburat. Mie mi-a rămas de neuitat întîlnirea de atunci, din 1910, cu George Enescu, mai ales că de emoţie, am scăpat o frumoasă ceaşcă de Sèvres şi am spart-o. Eram dezolat. George Enescu a venit lîngă mine şi am început să vorbim despre muzică. Cînd vorbea despre muzică George Enescu se transfigura, radia o forţă care te copleşea. Aşa era, de altfel ori de cîte ori îşi ridica ochii spre un punct căutat de el în spaţiu şi începea să vorbească. De altfel tot aşa era şi cînd cînta. Ca un fulger înmărmurit.

George Enescu şi Yehudi Menuhin

Din tot ce mi-a spus atunci, un gînd mi-a rămas întipărit în adîncul cel mai intim al fiinţei mele :

„Dacă ar dispărea întreaga muzică şi ar rămîneа o singură pagină de Bach, s-ar putea reconstitui întreaga muzică. Bach este totul ! Este ca un fascicol de lumină care nu ştii de unde vine, căci parcă vine de pretutindeni şi se duce pretutindeni".

La Paris era şi Cella Delavrancea pe care o cunoşteam încă din ţară. Venea împreună cu tatăl ei, Barbu Delavrancea la noi la Tatomireşti. Într-o zi am plecat cu toţii prin sat şi ne-am oprit la horă. Delavrancea s-a oprit parcă vrăjit de ritmul unduitor al jocului şi ne-a spus : — *Să nu uitaţi ghirlandele astea ale satului nostru, horele care sînt nestemate pentru cununa de frumuseţi a poporului român. Şi cîntecele sînt la fel. Dacă veţi face artă să nu uitaţi comorile din popor, să nu-i uitaţi obîrşiile poeziei, ale muzicii, care nu sînt în altă parte, ci aici la rădăcinile istoriei.*

★

Maestrul George Enescu care era celebru, era flăcăra noastră. De cîte ori ne întîlneam, chiar şi dacă schimbam numai cîteva vorbe, ne simţeam altfel, mai puternici. Nostalgiile noastre, îndoielile, tristeţea chiar dispăreau ca prin farmec.

— *Trebuie o perseverenţă neîntreruptă pentru a te realiza în artă. Oricît ai fi de înzestrat cu har, dacă nu faci o teligie din muncă, tot harul se ofileşte, ca o floare fără ploaie la timp. Opera de artă este ca o melodie, pe una din feţe fiind talentul, iar pe cealaltă munca. Este nevoie de talent şi de muncă pentru a se constitui o valoare de durată, pe care să n-o spulbere timpul.*

George Enescu locuia atunci în Rue Scichy, într-o casă veche cu o curte largă, unde se intra din stradă printr-o poartă sclipitoare, parcă lăcuită, de un verde luminos. L-am întîlnit într-una din vizitele mele pe Yehudi Menuhin. Era un băieţaş de vreo 13-14 ani, înălţuţ, delicat dar dîrz, care urmărea, cu veneraţie aproape, îndrumările maestrului.

— *Este foarte talentat dar îi place enorm să muncească* — mi-a spus maestrul într-o pauză a lecţiei. *Îl iubesc ca pe fiul meu. Va fi un mare artist. Da, da, un mare artist. Ştii, la început nici nu am vrut să aud de el, mai ales cînd am fost solicitat să-i fiu profesor. Acum nu mă mai pot lipsi de Yehudi. În ochii lui mă văd pe mine, cînd eram ca el, un copil dornic să cunosc toate tainele muzicii.*

Într-o altă zi cînd ne-am întîlnit, George Enescu mi-a spus :

— *Astă seară ce faci ?*

— Încă nu mi-am făcut nici un program, maestre.

— *Nici să nu-ţi faci, căci îl vom face împreună. Mergem la teatru să-l vedem pe Mounet-Sully în „Oedip". Mergi ?*

— Cu dumneavoastră merg ori unde.

Maestrul a înclinat capul, dus o clină pe gînduri.

— *Nu ştiu de ce mă interesează aşa de mult Oedip, personajul acesta sophoclean, care a trecut prin milenii fără să-şi fi pierdut ceva din frumuseţea lui tragică. Mă gîndesc ce muzică s-ar putea face pe un asemenea subiect. Ce crezi ?*

— Da, o operă cu acest subiect ar fi colosală. După cîte ştiu aţi încercat să creaţi opere.

— *Da, bine ai spus. Am încercat. M-a preocupat Antigona, una din fiicele lui Oedip, apoi Icarios, eroul însetat de spaţiu infinit. De asemenea m-a preocupat Meşterul Manole şi i-am şi cerut un libret poetului Adrian Maniu. Toate aceste teme erau de fapt una singură : Omul, Omul suveran prin forţa demnităţii sale. Mi se pare că o sinteză a lor este Oedip. Tare, tare mult vreau să-l văd pe Mounet-Sully în Oedip !*

Spectacolul a fost zguduitor. Am înţeles atunci cînd l-am văzut pe marele tragedian francez că scena unui teatru poate fi transformată într-un sanctuar. L-am privit pe maestru, era şi în dinsul aceeaşi încordare, ochii săi căpătaseră o fixitate necunoscută şi se umpluseră de o lumină care nu ştiu dacă nu m-am înşelat, îl făcuse să plîngă. Se desfăşura pe scenă cu intensităţi sporite, un destin uman unic. Cînd glasul lui Mounet-Sully a căpătat amplitudini magnifice, George Enescu mi-a şoptit :

— *Lansează frazele ca şi cînd ar fi un cîntec şi versurile ca pe o melodie.*

A scos apoi din buzunar un carneţel şi a început să noteze toate inflexiunile vocii, toate nuanţele muzicale din glasul lui Mounet-Sully. Pagină cu pagină se umplea de note. Maestrul era fascinat, dar mie mi se părea că nici nu mai aude vocea actorului, ci altă voce, alte voci, care puseseră stăpînire pe dînsul, smulgîndu-l de lîngă mine. N-am îndrăznit nimic. Ştiam că mi-o va spune după spectacol, sau nu mi-o va spune niciodată. Mult mai tîrziu mi-a vorbit despre seara aceea, cînd acompaniat de George Enescu am cîntat cîteva arii din „Oedip", după ce marea operă fusese încheiată şi aştepta să fie montată pe scenă.

— *Văd că nu l-ai uitat nici dumneata pe Mounet-Sully. În felul cum ai interpretat ariile mele, parcă am auzit modulaţiile vocii marelui tragedian francez.*

— Cum era să-l uit, maestre, i-am răspuns. Nici dumneavoastră nu l-aţi uitat.

— *Da, nici eu nu l-am uitat. Dacă nu ar fi fost Mounet-Sully cu arta lui inegalabilă, poate că Oedip nu ar fi fost opera vieţii mele ! Mi-e atît de scumpă această operă, acest erou care nu este numai al elinilor, al Heladei, ci al tuturor timpurilor. Am pus în Oedip-ul meu tot ce am avut, pînă la a mă identifica cu eroul meu. N-am vrut să fac din Oedip un Dumnezeu, ci o fiinţă de carne, ca tine, ca mine. Şi dacă anumite accente pe care i le-am dat au emoţionat pe anumiţi oameni, e — cred eu — pentru că ei au recunoscut în drama lui un ecou frăţesc. Dumneata în interpretarea acelor arii l-ai adus pe Oedip aici, printre noi, la el acasă ! Da, da, la el acasă ! Căci eu nu l-am văzut pe Oedip numai în peisajul teban, ci şi aici la noi, sub arcul cerului nostru, respirînd aerul tare al munţilor noştri. L-am vrut pe Oedip discret, direct, aproape de natură, dar şi pe colinele olimpiene, limpede şi adînc, ingenuu, naiv şi adevărat, cum e adesea arta elinilor, cum e totdeauna cea populară de pretutindeni. Dar, ştii ceva ? Noi sîntem aşa de puţin împreună ! Şi avem atîta nevoie, noi, artiştii unii de alţii. Hai să luăm masa amîndoi. Eşti invitatul meu. Să mergem !*

★

Două busturi. Unul, al lui George Enescu făcut de sculptorul român Gheorghe Anghel şi aflat în muzeul „George Enescu". Altul, al lui Edgar Istratty şi aflat pe o etajeră în camera de lucru din casa unde a locuit. Este făcut de sculptorul francez Antoine Emile Bourdelle. Cei doi artişti au surprins în portretele pe care le-au modelat expresia comună a unei dîrzenii inflexibile, a unei încrederi absolute în valoarea omului; iar dacă aceste două busturi ar fi alături, am vedea cum, deasupra lor este aceeaşi cunună a nobilei dăruiri pentru veşnicia artei.

★

De la Paris am revenit în ţară în 1915 şi am debutat cu George Enescu, cîntînd sub bagheta lui în „Parsifal" de Wagner, alături de Jean Athanasiu şi Romulus Vrăbiescu. Eh, ce memorie extraordinară avea George Enescu ! Dirija totdeauna fără partitură. Mi-am dat seama odată că maestrul nu memora numai partitura ci şi textul, de care, de fapt, nu avea nevoie. Dirija un concert cu „Damnaţiunea lui Faust" de Berlioz la Ateneul Român. La un moment dat Romulus Vrăbiescu s-a încurcat, nu a mai ştiut textul. Poate eram şi noi de vină pentru că făcusem o traducere de mîntuială, fără nici o cursivitate, greu de memorat. Atunci, în clipa de panică, maestrul George Enescu i-a suflat textul lui Vrăbiescu. El nu auzise acest text de cît de cîteva ori şi-l reţinuse întocmai. Înţeleg să fi ştiut textul original, dar simulacrul nostru de traducere să-l memoreze? Lucrul acesta a fost cu adevărat uluitor.

— Cum de v-a venit ideea să memoraţi textul ? l-am întrebat pe maestrul George Enescu.

— *Eu nu aş putea dirija dacă nu cunosc totul, şi partitura şi textul,* mi-a răspuns dînsul. *Dacă nu ştiu totul sînt neliniştit. Pe scenă nu poţi urca fără certitudinea că nu se va deschide nici o trapă care să te desfiinţeze, prăbuşindu-te în gol. Este o lecţie ? Poate este şi o lecţie ! Eu, însă, aşa lucrez. Nu pot neglija nimic, nici un detaliu cît ar fi de neînsemnat, dacă face parte din integritatea operei, nu poate fi nesocotit.*

Da, aceasta era lecţia maestrului !

Studiul complex, disciplină riguroasă pentru însuşirea ansamblului, dar nu numai arhitectura exterioară, cea văzută, cea auzită, ci mai ales cea neauzită, nevăzută, a sensurilor interioare, cea a tăcerilor elocvente. Pentru maestrul George Enescu a interpreta însemna a crea o echivalenţă, o identitate, o comuniune spirituală. Interpretarea nu este redare, spunea dînsul, o traducere, aşa cum aţi făcut voi cu textul din „Damnaţiunea lui Faust", ci pătrunderea tuturor straturilor aşezate în decursul timpului şi desprinderea de acolo, prin efort îndelungat, stăruitor, a materiei incandescente. Aşa am cîntat Bach, Berlioz, Wagner, şi, bineînţeles, aşa am cîntat şi compoziţiile maestrului George Enescu.

★

În 1919 am revenit în Bucureşti, într-un Bucureşti care mai purta rănile necicatrizate ale războiului. Atunci, cu experienţa rodnică de la Iaşi, am fondat *Opera Română*, pentru care toţi artiştii lirici am început să lucrăm cu toată pasiunea. Maestrul George Enescu era mai rar printre noi, fiind mereu solicitat de concertele sale din străinătate. Atunci, într-una din zilele de toamnă ale acelui an, am primit o scrisoare de la Cella Delavrancea care mă ruga să vin la dînsa şi să aduc „muzică, multă muzică pentru că Enescu e cu noi şi te va acompania şi va fi o bucurie pentru toţi". Bineînţeles că m-am dus cu toată muzica de care dispuneam. Maestrul, cînd m-a văzut, m-a îmbrăţişat.

— *Nu ne-am mai văzut de mult şi dacă nu era Cella noastră cu ideea să te cheme, cine ştie dacă am fi avut prilejul să ne vedem. Să ştii că voi fi totdeauna să cînt cu Edgar Istratty, care a cîntat pentru prima dată Oedip în România !*

★

Două busturi. Unul, al lui George Enescu făcut de sculptorul român Gheorghe Anghel şi aflat în muzeul „George Enescu". Altul, al lui Edgar Istratty şi aflat pe o etajeră în camera de lucru din casa unde a locuit. Este făcut de sculptorul francez Antoine Emile Bourdelle. Cei doi artişti au surprins în portretele pe care le-au modelat expresia comună a unei dîrzenii inflexibile, a unei încrederi absolute în valoarea omului; iar dacă aceste două busturi ar fi alături, am vedea cum, deasupra lor este aceeaşi cunună a nobilei dăruiri pentru veşnicia artei.

ROSA IOLANDA — Sat de munte (acuarelă)

SINCERITATE SPONTAN EXPRIMATĂ

Cunoscută pentru farmecul său inedit, pentru mirajul aproape exotic ce atrăgea vizitatori de pe meleaguri îndepărtate, insula Ada-Kaleh a constituit un loc de popas şi pentru minuitorii paletei. Acum, cînd forturile sale vestite îşi mai ridică doar în parte cocoaşele ca nişte broaşte testoase deasupra nivelului crescut al apelor Dunării, în amonte de Porţile de Fier, tablourile pictate aici dobîndesc valoare documentară.

„Fiecare lucrare îmi aminteşte ceva. Am fost la Orşova şi Ada-Kaleh înainte de strămutarea locuitorilor, ne scrie pictoriţa ROSA IOLANDA din Arad. La Ciucea, am pictat peisaje de iarnă, în împrejurimile Mangaliei — chipuri de localnici. Am vizitat minunatele monumente de artă din Nordul Moldovei (Voroneţ, Arbore, Moldoviţa). În munţii Apuseni am colindat Valea Arieşului, pe la Scărişoara, Girda de Sus, iar prin părţile Sibiului — Săliştea, Tilişca, Sibielul şi multe alte colţuri pitoreşti ale patriei de care mă leagă mulţime de amintiri. Am povestit în imagini şi culori impresiile mele de acolo, despre oamenii şi locurile pe care le-am cunoscut".

Elevă a profesorului Valentin Stache de la Şcoala populară de artă din Arad, Rosa Iolanda s-a afirmat de nenumărate ori prin participarea la expoziţiile republicane organizate periodic pentru artiştii amatori, la expoziţiile cenaclului „Ion Andreescu" din care face parte precum şi cu prilejul cîtorva expoziţii personale. S-a bucurat de succes împreună cu alţi artişti plastici la recenta expoziţie prilejuită de „Primăvara arădeană". Acuarela, culorile în ulei şi linogravura constituie tehnicile sale preferate. Acordă întîietate acuarelei pentru modul „spontan" în care-i permite să se afirme, pentru transparenţa şi prospeţimea culorilor sale. Şi apoi, cutiuţa cu pastile colorate, pensulele (diluant se găseşte la toate izvoarele) prezintă avantajul de a fi uşoare la purtat pentru pictorul plecat în drumeţie. „Nu ştiu, ne spune cu modestie, dacă se poate atribui lucrărilor mele vreo calitate deosebită. Dar de sinceritate nu cred să ducă lipsă. Cu fiecare tablou, mă străduiesc să fac încă un pas înainte pe drumul perfecţionării expresiei artistice. Temele mele preferate sînt în primul rînd peisajele, portretele şi natura statică, mai ales florile".

Dincolo de mărturisiri şi preferinţe personale, în lucrările expuse pînă acum ca şi în cele neexpuse încă, Rosa Iolanda înfăţişează pitorescul satelor (Soloneţ, Cicir), al interioarelor ţărăneşti, expresivitatea chipurilor pe care trecerea anilor a săpat brazde adînci, nereuşind să stingă strălucirea privirilor. Farmecul anotimpurilor şi frumuseţea ceramicii populare sînt de asemenea prezente, alături de o mare varietate de flori, în creaţia sa. Artista vădeşte, după aprecierea colegilor de formaţie şi de cenaclu, o mare sinceritate faţă de obiect. Coloritul său are darul să surprindă jocul de lumină şi umbră care încîntă ochiul. Rosa Iolanda redă oamenii cu îndeletnicirile lor cotidiene, ca femeia ce ădună pe fusul de tors firul mîgîlit din caerul de lînă, pe care o prezentăm în reproducerea alăturată. De aceea, tablourile sale poartă pecetea unei cronici în culori şi imagini a oamenilor şi locurilor, a frumuseţilor simple, cotidiene.

Ion BECHERU

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

LA CIRC

Sărmane focile pedestre...
Greoaie şolduri precupeţe,
Se chinuie-n mişcări terestre
Şi-o cazmă-i mersul să înveţe !

La circ, prin cerc sălfînd măestre,
Ce silnic gîfîie-n mustaţe
Sărmane focile pedestre,
Greoaie şolduri precupeţe.

Prin gheţuri — stînd ca la ferestre,
Zburdau vioaie şi isteţe.
Azi trec la aventuri ecvestre
(Curînd vor fi şi călăreţe !),

Sărmane focile pedestre...

Desen de Tia PELTZ

Clepsidra

APEDUCTE

de Constantin VIŞAN

Se arcuiesc elegant peste verzile tarlale de lucernă, peste săgeţile oştirilor de porumb, mîngîie perlele albăstrui ale strugurilor şi puful piersicilor, scriu un curcubeu inefabil deasupra nesfîrşitelor încîntări de galben ale lanurilor de floarea-soarelui.

Cîmpul dobrogean, brăzdat de canale, împodobit de jeturile aspersoarelor, pare o reînviere a vechilor hărţi ale Sciţiei Minor, în care apeductele romane desenau o geometrie a abundenţei. Geometria aceasta este reprodusă la scară modernă, în Dobrogea contemporană. Instalarea jgheaburilor de beton şi a reţelei de ţevi pentru aspersoare se desfăşoară într-un ritm impetuos. Ca o bucurie a pămîntului. Suprafaţa irigată va ajunge pînă în sfîrşitul acestui an la 113 800 hectare, iar în 1975 la 225 000 hectare. Cîmpul irigat, dominat de curcubeiele lichide ale artezienelor, pare şevaletul unui pictor. Privindu-l, am avut imaginea unui Ţuculescu exuberant, colorînd pînze vaste, recitînd versuri de Virgiliu şi Călinescu. O adevărată Laudă a lucrurilor, create de mîinile oamenilor.

Ce mult i-ar fi plăcut lui Călinescu, jocul de ape din grădina Dobrogei ! L-ar fi adus pe Ioanide, i-ar fi arătat geometria canalelor, dansul aerian al aspersoarelor şi i-ar fi spus : Bucură-ţi ochii şi gîndeşte ceva asemănător, Ioanide ! Pune apa să cînte în toate pieţele, în toate parcurile. Umple oraşele de fîntîni şi-apoi lasă-le să cînte !

— E şi visul meu, ar fi răspuns arhitectul.

— Atunci, apucă-te de lucru. Cărămidă, marmură, piatră, ciment, fier, se găsesc din belşug. Cît despre apă, să nu mai vorbim. Rămîne doar s-o faci să cînte. L-ai ascultat pe Respighi ? Şi pe Enescu.

— Vox Maris...

Vocile celor doi interlocutori imaginari au tăcut demult. Ascult acum Vocea Mării. Uriaşele cantităţi de apă lovindu-se pe pieptul digurilor, înaintînd amenînţător peste dantela de nisip a plajei, compun un vuiet plăcut, odihnitor, ca un cîntec. Vox Maris. Vuietul Mării e muzical.

Ascultîndu-l, simţi cum se îndepărtează din amintire zgomotele străzii, stridenţele produse de ciocnirea metalelor, de exploziile motoarelor. Izbirea de stîncă a uriaşelor cantităţi lichide, atingerea lor de către arcuşul vîntului se transformă în muzică. Deşi elegant şi suplu, zborul avionului produce un zgomot infernal. Mişcarea tuturor motoarelor e zgomotoasă. Mişcarea naturii e în schimb muzicală. Să ascultăm vocea naturii, Vocea Mării. E plină de măreţie şi simplitate. E odihnitoare, meditativă. Ca aceste valuri năpustindu-se verzui, cu dantelă de spumă albă spre ţărmul dobrogean. Le ascult ca pe o simfonie.

Într-un tîrziu, orchestra Mării a început să cînte în surdină. Mai încet, tot mai încet. Atunci, dinspre ţărmul dobrogean s-a auzit înalt, cristalin, cîntecul aspersoarelor.

Meridiane LITERARE

● **Pierre Seghers, faimosul editor francez, iniţiatorul prestigioasei colecţii „Poeţii de astăzi", în care au apărut printre alţii şi cîţiva autori români (Arghezi, Bacovia, Beniuc) este şi poet, indeobşte ignorat de marele public. După ce s-a prezentat el însuşi într-un volum „Pierre Seghers", apărut în colecţia pe care am amintit-o, el a publicat recent un nou volum de versuri, „Cuvintele acoperite", de astă dată la o altă editură.**

● Luna aceasta s-a deschis la Sao Paolo, în Brazilia, Bienala Internaţională a Cărţii, prima manifestare de acest fel din America Latină.

● **Editura Academiei din R.P. Ungară a publicat primul volum din cele şase proiectate, ale unei Enciclopedii literare mondiale. Enciclopedia prezintă scriitori clasici şi contemporani din toată lumea prin elemente biografice, rezumate de opere, bibliografia traducerilor în limba maghiară. Lucrarea este elaborată de 450 colaboratori, sub conducerea lui Istvan Kiray.**

● Cunoscutul autor francez de romane poliţiste Georges Simenon spunea de curînd: „Am aceleaşi reacţii ca şi cititorii mei. Mi se întîmplă să las baltă un roman din seria Maigret, pe jumătate scris, dacă îi ghicesc deznodămîntul !..."

● **Corolarul unei activităţi artistice strălucite devine, aproape întotdeauna, dorinţa de a-ţi scrie memoriile... În această fază se află acum Charles Aznavour, care şi-a publicat biografia la editura pariziană Fayard. El va fi urmat anul acesta de Leo Ferré, la Editura Laffont, care a tipărit şi memoriile lui Edith Piaf.**

● O întîmplare povestită de popularul poet şi şansonetist Georges Brassens: „Un individ se prezintă la un impresar. Am pus la punct — îi spune necunoscutul — un număr excepţional: mă sinucid pe scenă. Şi pentrucă numărul meu nu poate fi prezentat decît o singură dată, el vă va costa foarte scump: un milion, pe care-l veţi plăti soţiei mele. Bine, îi răspunde impresarul, care-şi dă seama îndată că are de-a face cu un escroc sau cu un excentric : ce ne facem însă dacă publicul strigă bis !"

● **Georges Simenon, despre care am mai vorbit, îşi publică volumele de 25 de ani la aceeaşi editură: Presses de la Cité. Pentru a marca jubileul, 1 500 librari se află în competiţie. Scopul concursului care este dotat cu importante premii — cea mai frumoasă vitrină consacrată cărţilor lui Simenon.**

● Academia de ştiinţe a R.P. Bulgaria a decernat premiul său pentru literatură unei scrieri consacrate fraţilor Chiril şi Metodiu de Emil Gheorghiev, profesor la Universitatea din Sofia.

● **Două sute de prieteni şi admiratori ai lui Robert Kennedy au luat hotărîrea să publice un volum colectiv de memorii despre defunctul senator american. Printre autorii acestor mărturii se numără fostul vicepreşedinte Hubert Humphrey, actriţa Shirley Mac Laine, Coretta King, văduva lui Martin Luther King.**

● O ştire mondenă, cu implicaţii în viaţa artistică occidentală: De curînd a fost celebrată căsătoria lui Florence Malraux, fiica celebrului scriitor André Malraux, cu Alain Resnais, realizatorul filmelor „Hiroşima, dragostea mea", „Anul trecut la Marienbad" etc.

● **Ca mulţi alţi antifascişti, într-o noapte a anului 1933, păraşea Germania hitleristă tînăra Gisela Freund, care pe vremea aceia nu se hotărîse încă ce meserie să îmbrăţişeze. Ajunsă la Paris, Gisela Freund a început să lucreze o teză universitară cu subiectul „Istoria fotografiei în secolul al XIX-lea". Documentîndu-se la Biblioteca Naţională a făcut cunştinţă cu cîţiva scriitori francezi, întîmplare decisivă în existenţa sa, care i-a trezit dorinţa de a se consacra portretului fotografic şi anume portretului de scriitori. Astfel a ajuns să realizeze portretele, excelente, cunoscute în lumea întreagă, a nenumăraţi scriitori celebri: André Breton, Aragon, Elsa Triolet, Hemingway, Giono, Faulkner, Pasternak, Joyce, Gide, Malraux, Bernard Shaw, Paul Valery, Brecht, Ehrenburg... Recent, Gisela Freund şi-a publicat memoriile „Lumea şi camera mea fotografică".**

● **A încetat din viaţă, la Londra, în vîrstă de 67 de ani, celebrul editor englez Allen Lane. Fondator al unei reputate colecţii, Penguin Books, în care a apărut şi prima ediţie a romanului lui D.H. Lawrence „Amantul doamnei Chatterley", în tirajul record de 4 milioane exemplare, Allen Lane a publicat, în 35 de ani de activitate editorială, 6 000 titluri într-un tiraj total de 300 milioane exemplare.**

O reprezentantă a muzicii uşoare italiene, cîntăreaţa Nada, a păşit pe platourile de filmare. Ea va fi partenera lui Vittorio Gassman într-un film a cărui acţiune se petrece în secolul al XII-lea. Regia este semnată de Mario Monicelli. În fotografie : Nada într-o secvenţă a filmului.

Avizier

AUREL BARANGA are în curs de elaborare „Simfonia patetică", despre care declară că „aş fi fericit să realizez dacă nu o piesă mare, măcar o piesă bună. Mă îndeamnă un mare eveniment care ne aşteaptă pe toţi: sărbătorirea a 50 de ani de la înfiinţarea Partidului Comunist Român".

TEATRUL NAŢIONAL din Craiova a înscris în repertoriul său piesa destinată a sărbători aniversarea a 150 ani de la răscoala lui Tudor Vladimirescu : „Zodia taurului" de Mihnea Gheorghiu.

PREMIERA PE ŢARĂ a unei mai vechi piese româneşti, va avea loc în această toamnă la Piteşti : „Sam" de G. M. Zamfirescu. În rolul Sam : Vistrian Roman, alături de Dora Cherteş şi Elena Gurgulescu. Regia artistică : Nae Cosmescu. Scenografia : Andrei Ivănceanu-Damaschin. Acelaşi teatru va juca piesa de debut a poetului Dan Deşliu : „Regele X".

CUNOSCUT, în primul rînd ca autor al celebrei comedii „Madame San Gêne", Victorien Sardou va fi înfăţişat pe scena Teatrului Mic cu piesa „Soţia şi Vulpoiul" („Intimii noştri"). În regia lui D.D. Neleanu, din distribuţie fac parte Tatiana Iekel, Doina Şerban, Elena Popa, Florin Vasiliu, Vasile Gheorghiu, Tudorel Popa, Dinu Ianculescu, Ion Ciprian, Arcadie Donos, Ion Cosma, Jana Gorea şi D. Furdui.

D. FURDUI

Desen de M. OPROIU

PIESA lui Eugen Barbu „Să nu-ţi faci prăvălie cu scară", se va juca în această stagiune la Teatrul Naţional din Bucureşti în regia lui Sică Alexandrescu, cu titlul „Dinastia Domnişor". Unul din rolurile principale va fi deţinut de actriţa piteşteancă Ioana Ciomârtan.

TEATRUL NAŢIONAL din Iaşi va continua laborioasa şi tot odată fructuoasa activitate a studioului său. Sînt înscrise în repertoriul studioului piese de Andi Andrieş („Duet"), Nelu Ionescu („Impas"), Iosif Naghiu („Weekend"), Al. Mitru („Pescarul cel bun").

DOUA NOI PIESE de Brecht sînt pe şantierul viitoarei stagiuni : „Sfînta Ioana a abatoarelor" (Teatrul Naţional Cluj), şi „Teroarea şi mizeria celui de al III-lea Reich" (Tg. Mureş).

Știința și viața

PRO ȘI CONTRA

CE ESTE, DE FAPT, HOMEOPATIA ?

Oamenii de știință obișnuiesc a desena hărțile cunoașterii din anul 2 000 și mai departe, calculînd cît de departe vor fi împinse granițele cu necunoscutul după ritmul accelerat al progresului înregistrat în ultimul sfert de veac. Imaginea viitorului este astfel proiecția pașului fantastic făcut de omenire, în a doua jumătate a sec. XX. În științele medicale lucrurile nu s-au petrecut altfel. Nimeni nu poate uita însă că această explozie a științei este rodul, firesc, al unei îndelungate acumulări de observații, de experiențe. Nu arareori, cu orgoliul contemporanului sec. XX, citim practicile medicale din trecut. Sînt rețete care ni se par potrivite a intra într-un almanah al umorului, într-atît ne distrează, cum ar fi de pildă rețeta împotriva cheliei, tipărită la Veneția la 1647 și pe care ne-o oferă informativ istoricul Ionescu Gion: „Ia un pantof de femeie, rupe-i talpa, taie dintr-însa partea dinspre călcîi; pune-o pe foc, prefă-o în cenușe; amestec-o cu untdelemn; fă o alifie și freacă-te pe cap". Aplecîndu-se însă asupra unor medicații, care ne-au parvenit în vreme, oamenii de știință remarcă un bun simț și o ingeniozitate cu totul remarcabile. Iată, de pildă, luate la întîmplare, una dintre observațiile publicate în Istoria generală a științei. Medicii din zilele noastre prescriu în unele boli ficat crud sau extract de ficat. Fiindcă ei știu că această glandă este bogată în vitamine. Egiptenii, de pildă, ignorau aceasta, dar prescriau ficat crud de măgar, pentru că au observat efectele lui binefăcătoare. „Tot așa stau lucrurile și cu medicația cu fiere de pasăre, de porc sau de broască țestoasă care se recomanda atît de des în bolile de ochi. Orice fiere conține acid colalic, iar chimiștii prepară acum pe cale sintetică cortizonul, plecînd de la acest acid". De fiecare dată, știința contemporană va conchide: „printre atîtea rețete datorate magiei, superstiției, rutinei, ignoranței unele erau raționale și eficace". Și iarăși, nu arareori, oamenii de știință răsfoiesc filele istoriei pentru a cerceta dacă nu cumva o observație interesantă făcută cîndva — și uitată în graba timpului — nu ar merita să fie studiată în optica actuală, dacă nu cumva o descoperire a fost, din cine știe ce motive, ignorată și ar trebui astăzi redescoperită cu armele moderne ale științei, dacă nu cumva a rămas vreo întrebare rătăcind și rătăcită în căutarea răspunsului și care ar trebui cercetată și ne gîndim că poate Congresul internațional de istorie a medicinii ce se va deschide în ultima zi de august la București va aduce pe lîngă omagiul unei tradiții meritorii — și ne rezervăm dreptul de a vorbi despre aceasta într-un articol viitor, — unei practici medicale adesea ignorată sau minimalizată — multe învățăminte utile în viitor. Și este poate cu atît mai util să ne aducem aminte cu cît tot futurologii sînt cei ce, contabilizîndu-ne prodigioasa farmacologie a anului 2 000, își manifestă temerile.

Nu cumva omul de mîine — dar și cel de astăzi — să-și închipuie că avînd la îndemînă toate armele de apărare, în cutii, cutiuțe, sticluțe și pilule, are în buzunar un cec de asigurare, bun la toate. (Îmbolnăviți-vă liniștiți ! Totul este prevăzut. Armatele perfide ale „microbilor" tremură ! Nu mai îndrăznesc să se insinueze cu perfidie, profitînd de fiecare slăbiciune a noastră (de ce fumezi ? tutunul e nociv și slăbește organismul); de fiecare neglijență (te-ai spălat pe mîini înainte să te așezi la masă) ?; de fiecare neatenție (nu te îmbrăca prea gros că răcești — nu te îmbrăca prea subțire, că răcești !). Gata cu prudența ! Cu grijile ! În viitor, poți face orice; chimiștii, biologii, farmaciștii au prevăzut totul. Antidotul vă stă la dispoziție. Chiar și boala lenei își are leacul său strecurat elegant, într-o cămășuță de plastic.

Dar să lăsăm gluma și exagerările — chiar dacă nu sînt toate ale noastre — deoparte. Și în schimb să reflectăm dacă nu ar trebui să împrumutăm de la „farmacie" cîntarul, acel dozar atît de fin și precis pentru opiniile noastre. Mă refer la acel categoric „sănătatea în pilule" sau cel de pol opus: „bătrînul medic care știa mai bine totul", „miraculosul leac al bunicii care-l știe de la bunica ei și care a trăit fără „hapuri", care a născut fără chirurg" etc., etc. Dar vom mai avea ocazia să vorbim despre mentalitatea contemporanului care a reușit — progres incontestabil — să parcurgă zeci și sute de kilometri într-o oră, dezvățîndu-se însă... să meargă...

Ceea ce ne-am propus în aceste pagini de pînă aci este să ne clarificăm de ce în acest secol al antibioticelor, al vitaminelor care se „culeg" direct din farmacii, ne referim din nou la o veche practică medicală : Homeopatia. Vîrsta : 160 de ani. Părintele ei: Christian Samuel Hahnemann. O medicină ridiculizată de majoritatea medicilor clasici. Se pare că în ultima vreme a intervenit un armistițiu între alopați și homeopați. Ministerul Sănătății i-a oferit un vot de încredere, semnînd actul de naștere oficial, prin crearea unui cabinet metodologic deocamdată în incinta Policlinicii Colțea. Un cititor ne scrie: „Am 65 de ani. Mă simțeam slăbit. Aveam dureri în tot corpul. M-am dus la acest centru și am început tratamentul. Mă simt mai bine. Dar medicii din familia mea mă ironizează. Îmi spun că e o impresie de moment și că, boala îmi va reveni agravată peste cîțiva ani. Care este adevărul ?" Am pornit așadar în căutarea adevărului. Grea misiune. Vizitez cabinetul. Răsfoiesc texte și reviste. Păreri pro și contra.

— Astăzi, în era antibioticelor, spunea un profesor medic — nu poți trata bolnavii cu dogme. Legile homeopatiei n-au nici un fundament științific cu ce „medicament similar", cu ce diluție ajunsă la maximum ei, poți să vindeci varicela sau cancerul ?

Dr. TIBERIU IONESCU, de la cabinetul metodologic de homeopatie replică printr-o serie de rezultate obținute, înscrise în fișele medicale. „Iată sînt aci bolnavi (de fapt fișe) trimiși de la diferite spitale și cărora medicina clasică nu le-a fost de nici un folos .Noi am obținut în schimb rezultate frumoase."

— O vindecare totală ?

— Nu există vindecare totală. Totul, tot ceea ce i se întîmplă organismului, toate întîmplările vieții noastre se înscriu în noi ca pe o bandă de magnetofon (care nu se șterge). Principiul după care ne conducem, noi, medicii care practicăm homeopatia, este cel al lui Hippocrat: nu există boală ci bolnavi. Homeopatia este prin excelență o medicină individualizată. Fiecăruia îi convine un anumit tratament, un anumit remediu. Ceea ce l-a vindecat pe unul poate să-i strice altuia.

Firește și în homeopatie concepțiile diferă în ce privește metoda, aplicațiile tratamentului... Dr. Tiberiu Ionescu este „unicist" și adept al principiului hahnemannian.

Părintele homeopatiei la Sibiu

Este cazul aci să facem un scurt istoric.

Homeopatia — citim în textele care-i sînt dedicate — s-a născut ca o reacție, ca o revoltă împotriva medicinii oficiale. Cea din 1770. Era o medicină care în Europa dăinuia de multă vreme. „Primum purgare, ensuite saignare", așa cum ziceau Guy Patin și Fagon în Franța secolului XVII", așa cum o practicau și medicii din Austria sec. XVIII. De atîta tratament cu clistir și lipitori, Francisc al II-lea al Austriei și-a dat duhul. Hahnemann, avea 25 de ani și neputința sa și a medicilor, colegi ai săi (pe care de altfel i-a acuzat „de a-l fi omorît pe împărat") l-a determinat să renunțe la medicină. S-a dedicat traducerilor. Să notăm cu această ocazie că Hahnemann a fost secretarul și bibliotecarul lui Bruckenthal de la Sibiu. Așa a „descoperit" Materia Medica, o lucrare a unui scoțian. Cullen. L-a impresionat un pasaj asupra „virtuților quinquinei, remediu împrumutat de la Indienii incași, împotriva febrei intermitente. „Această substanță —scria Cullen, exercită o acțiune roborativă (regeneratoare) asupra stomacului". Hahnemann suferea de febră și a făcut o autoexperiență. Dar experiența a fost contradictorie. În loc să-l vindece, i-a stricat stomacul. Cullen minție ? Repetă experiența cu doze puternice. Și „asistă" la o situație ciudată. Trăiește parcă toată „istoria" febrei intermitente, sau, mai bine zis, vede apărîndu-i toate simptomele acestei febre. Și simptomele apoi dispar îndată ce încetează să mai ia remediul. Hahnemann scrie pe marginea cărții:

Febra vindecă febra

Iată cum s-a născut homeopatia. Experiența — se arată în scurta istorie a părintelui homeopatiei — a fost reeditată cu alte substanțe: mercur, beladonă, digital... Își oferea maladii și apoi și le vindeca. Se povestește de asemenea că unul dintre pacienții săi suferind din cauza unui vierme solitar și dorind să scape cît mai repede de ei, a înghițit deodată cele patru doze prescrise să fie luate în decurs de o lună. Era să moară. Dar „s-a răsgîndit" și s-a vindecat. În urma acestui incident. Hahnemann a pus la punct faimoasa metodă a diluției care-i poartă numele. Și astăzi dacă nu prea se știe bine ce este homeopatia, este bine cunoscută însă doza de miniaturizare a medicamentelor întrebuințate.

Așadar, rezumînd : homeopații (de la grecescul homeo: similar — spre deosebire de allopați, de la allocontrar) sînt de părere că „cui pe cui se scoate". Dar cuiul care-l scoate pe celălalt — maladia propriuzisă — este dat în cantități infinitezimale

„Ca și vaccinurile, numeroasele remedii prescrise de allopați, citățm părerile homeopaților aci — își datoresc acțiunea lor faptului că. în raport cu maladia pe care o vindecă, sînt „medicamente similare" Da, zic ei, allopații fac homeopatie fără să știe. Un medic, Boulin, arată că dacă LSD 25 este o substanță susceptibilă de a crea la subiecții sănătoși un sindrom tranzitor amintind schizofrenia, el se dovedește interesant în tratamentul acestei maladii".

Un sever interogatoriu

Nu înseamnă însă deloc — remarcă alopații — că dacă unele substanțe date în doze mici vindecă simptome care nu sînt susceptibile de a fi vindecate cu doze mari, nu întotdeauna se întîmplă astfel.

Disputa între allopați și homeopați este fără îndoială pasionantă. De o parte și de alta se aduc argumente. Într-un lung și documentat articol, publicat într-o revistă franceză „Les Cahiers de Biothérapie", dr. Tiberiu Ionescu aduce, între altele, două recomandări interesante :

„Necesitatea de a prescrie măsuri terapeutice — ținînd cont de individ — stabilită prin experiența practică medicală de mai multe secole își găsește justificarea în învățătura lui I.P. Pavlov asupra activității reflexe a sistemului nervos central" (citat din Învățămîntul lui Pavlov) ; și un citat din ziarul Izvestia, din 14 mai 1961 în care se spune între altele : „Energia utilizată în lupta cu homeopatia ar trebui îndreptată nu spre lichidarea acestei metode ci spre precizarea și perfecționarea ei, nu spre distrugerea ei, ci spre purificarea ei de tot ce este desuet și superfluu".

— Homeopatia — spune dr. Tiberiu Ionescu — se orientează, datorită caracterului reflex al terapiei, în baza indicațiilor date de manifestările alergice și idiosincrazice ale bolii, nu spre simptomele comune ale acesteia care apar în faza morfopatologică, moment cînd se instalează leziunea macroscopică".

— S-a adus ca acuzație homeopatiei că ea acționează pe cale psihică.

— Nu, replică dr. Tiberiu Ionescu, homeopatia n-are nici o legătură cu sugestia. Dacă ar fi așa, cum s-ar explica ameliorările care se obțin la copiii mici, vindecările „miraculoase" la animale, sau în experiențele asupra plantelor ? Firește are multă importanță încrederea pacientului în medicul său. Dar pe această încredere se bazează mult și medicina clasică. Importanța psihicului nu este negată și cum ar putea fi ? !

Cum procedează homeopații? La cabinetul metodologic de homeopatie citesc un chestionar impresionant. Nu, homeopații nu se mulțumesc deloc cu „mă doare aici, doctore". Ei vor să știe cîți ani a trăit bunicul și mama, de ce boli au suferit, ce visezi mai des, cînd te-ai speriat prima dată, ce îți place mai mult, ce te neliniștește, pe cine iubești și de ce, de cine te temi ? etc., etc. Cinci pagini scrise mărunt cu cele mai surprinzătoare întrebări din viața ta. Se spune că Bismark care se ducea des și bucuros la homeopați ar fi întrerupt într-o zi ploaia de întrebări : „Doctore, a spus el, ești un maniac al interogatoriului. Mi-ar place să intri în cadrele poliției mele"...

— Este firesc să întrebăm toate acestea pentru a ști cu ce tip de bolnav avem de a face. Nu este deloc indiferent pentru medicația pe care vrei s-o prescrii, dacă pacientul este slab, înalt, sentimental, indiferent, meticulos, flegmatic ș.a.m.d — îți va răspunde orice homeopat.

Așadar dacă vă veți adresa unui medic homeopat — să nu uităm că homeopatia presupune o medicină totală, adică medic internist + psiholog + homeopat — fiți pregătiți să răspundeți la tot. Chiar și la întîmplările pe care le-ați uitat, pentru că organismul dv. n-a uitat nimic.

Am dori să notăm nu ca o concluzie de final, ci ca o observație necesară : tratamentul homeopatic nu este „în loc de orice tratament" ci el vine ca un complement la tratamentul medical clasic. În acest sens se înscrie și discuția noastră de la cabinetul metodologic:

— S-a ajuns la această etapă finală, oficializarea homeopatiei, — ne spune dr. Tiberiu Ionescu, care practică homeopatia de 37 de ani — după un lung proces de obiectivare teoretică și experimentală. Verificarea fundamentării științifice a homeopatiei și a eficienței terapeutice a fost efectuată de către comisii ale Ministerului Sănătății și Uniunii Societăților de Științe Medicale, pe baza unei metodologii de interpretare comparativă cu medicina clasică, în vederea colaborării cu diversele ramuri ale medicinii. Astăzi există un nucleu de activitate homeopatică format din cabinetul metodologic de homeopatie experimentală și de secția de homeopatie a farmaciei nr. 7. Din 1966, data înființării Cabinetului, s-au putut trage concluzii definitive în privința eficacității terapeutice a homeopatiei și a utilității ei, în scopul completării terapiei cu doze mari, care însă, deseori este nocivă unor categorii de bolnavi, avînd o intoleranță la medicamentele obișnuite (mai ales cînd terapiile sînt prea intense). După patru ani de activitate, acumulînd fapte și observații pe planuri multilaterale la Cabinetul de homeopatie, pe baza celor 18 000 de consultații, putem demonstra prin rezultatele terapeutice pozitive, aspecte interesante legate de relația medic pacient, de fenomenul rezistenței la vindecare, de refugiu la boală etc. Se pot prevedea rezultate promițătoare în cazul generalizării homeopatiei, cu CONDIȚIA ESENȚIALĂ ÎNSĂ DE A FI ȘTIINȚIFIC APLICATĂ ȘI DEONTOLOGIC CONTROLATĂ.

Catinca MUSCAN

Scriitorul — devenit cineast — Romain Gary a fost frapat, în decursul unei călătorii făcute în America de Sud, de faptul că mii de păsări moarte acopereau, lîngă Lima, capitala Perului, o plajă imensă. Pe această plajă primitoare dar ocolită de oameni, păsările care se simțeau bolnave sau erau rănite, veneau să moară. Inspirat de această scenă uimitoare, el a scris o nuvelă care i-a adus în Statele Unite premiul celei mai bune nuvele pentru anul 1964. Apoi, el a decis s-o transpună pe ecran. Filmul, are ca subiect, destinul trist al unei femei încîntătoare, care exercită asupra celor din jur o veritabilă fascinație dar care este bolnavă de nervi. Destinul ei este legat de această plajă unde vin să moară păsările sudului. În distribuție, mari actori ai ecranului francez : Maurice Ronet, Pierre Brasseur, Danielle Darrieux. În rolul interpretei principale a filmului intitulat „Păsările se duc să moară în Peru", nu mai puțin reputata artistă Jean Seberg (în imaginea de mai sus) pe care am văzut-o de curînd, alături de Belmondo, în filmul „Semaforul verde", pe micul ecran. Operatorul filmului lui Romain Gary : apreciatul creator de imagine Christian Matras.

ECOURI • ECOURI

Reputatul operator francez Edmond Sechan, care a semnat imaginea mai multor filme care au rulat și pe ecranele noastre dintre care amintim „Tăcerea mării", a devenit realizator. El semnează scenariul și regia filmului „Pentru o dragoste îndepărtată", a cărui acțiune se desfășoară la Rio și în principalele orașe din Brazilia. Este povestea unei iubiri ce se înfiripă între un actor francez, dintr-o trupă de turneu și o fată braziliană care are însă o soră... geamănă, ce refuză să se despartă de îndrăgostită. În rolurile fetelor gemene — le vedeți într-un cadru din film — tinerele Isabel și Cristina Jardim.

„Îngerii sălbatici" se intitulează o nouă producție a studiourilor iugoslave care înfățișează drumul spre delicvență al unor tineri care încep prin a se juca de-a personajele văzute în filmele de violență. Realizat după un scenariu și în regia lui Fadil Hadzici, la studioul „Jadran Film" din Zagreb, filmul pledează împotriva imitării în viață a ceea ce uneori se poate vedea pe ecran. În distribuție, trei tineri interpreți, alături de care realizează un rol valoros populara actriță Neda Arnerici (în foto).

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 30 AUGUST

PROGRAMUL I : 9,00 Vara copiilor. 10,00 Viața satului. 11,15 În reluare : Recital Mihaela Mihai. Recital Cliff Richard. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Mari interpreți ai operei enesciene. 13,15 Emisiune în limba maghiară. 15,30 Microavanpremiera. 15,35 Studioul „N". 17,55 Fotbal : Farul — Steaua 20,00 „Cîntă Gorjul". 20,20 Dunărea sub colțuri metalice. 20,45 Film „N-ai fost niciodată mai frumoasă". 22,35 Telesport.

PROGRAMUL II : 20,00 „Comedia celui care a luat de nevastă o femeie mută" de Anatole France. 21,10 Actualitatea plastică. 21,20 Concertino. 21,40 Reluarea serialului de simbătă seara (IV).

LUNI 31 AUGUST

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Emisiune pentru tineret. 18,35 Panoramic științific. 19,00 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 20,00 Agenda politică. 20,10 „Iluzii pierdute" (VI). 21,10 „Unul din doi". 22,10 Rampa. 22,40 Teleglob : Hanoi

MARȚI 1 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 „Seri de toamnă". 18,45 George Enescu în arta secolului XX. 19,20 1001 de seri. 20,00 Reflector. 20,15 „Nă oasta" de I.L. Caragiale. 21,55 Bia ca Cavallini (Suedia) 22,20 Pr gram: Horia Lovinescu

MIERCURI 2 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Universal-șotron. 18,30 Actualitatea în economie 19,00 Cronică literară. 19,20 1001 de seri. 20,00 Reflector. 20,15 Filmul : „De ce ai întîrziat ?". 22,00 Cărți și idei. 22,25 Octav Enigărescu.

JOI 3 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,25 La volan. 18,40 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri. 20,00 „Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn" 20,30 „Gimnastica sentimentală" de Vasile Voiculescu. 21,50 Horă la Prislop. 22,10 Atelier de creație. 22,35 Poșta TV. 22,50 Giuli Cioheli.

PROGRAMUL II : 20,00 Baletul secolului XX. 20,40 Pescarii amatori. 20,55 Actualități literare. 21,35 „Trei prieteni" (XI).

VINERI 4 SEPTEMBRIE

17,00 Campionatele internaționale ale României la lupte libere și greco-romane. 18.00 Turism — Vacanță '70. 18,20 Căminul. 19,20 1001 de seri. 20,00 Reflector. 20,15 Filmul „Veneția, luna și tu". 22,00 24 de ore înainte de începerea celui de-al V-lea Festival și Concurs internațional „George Enescu".

SÎMBĂTĂ 5 SEPTEMBRIE

PROGRAMELE I și II 17,00 Emisiune în limba germană. 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara băieți ! 18,45 Campionatele internaționale ale României la lupte libere și greco-romane — finala. 19,20 1001 de seri. 20,00 Deschiderea celui de-al V-lea Concurs și Festival internațional „George Enescu". 22,00 Serialul „Incoruptibilii". 22,50 Divertisment în Do major.

ZOO

INVOCAȚIE

de Pop SIMION

Maimuțele-urlătoare din Anzii Cordilieri (Alouatta seniculus) duc un blestem căzut asupră-le nu se știe cînd, de ce și din a cui voință ; sînt zilnic devastate de o cumplită înșelăciune în care trăiesc din timpi imemoriali. O neistovită speranță zace în bietele viețăți care se trezesc matinal și umplu pădurile manrove cu țipetele lor isteroide, ca o muzică pop. E invocația lor către creator, care le promisese să le preschimbe în oameni. În fiecare dimineață se reia ruga păgînă către neștiutul Dumnezeu, ritual deșert și abulic, plin de o tragică măreție; dorm ce dorm, traversate de coșmar și viziuni fantastice, după care maimuțele-urlătoare fac ochi, se trezesc în plină realitate, migrează în crengi și liane, curg repede și dezordonat de-a lungul fluviului, la ocean, spre un mal cu stînci și arbori maiestuoși, unde are loc jalnicul lor concert. Se grupează în formațiuni simetrice, formațiune din care se detașează masculul-vraci, un veteran, care irumpe într-un formidabil urlet baritonal ; îl imită întreaga colonie, țipă tălăzuit, cînd înalt și liturgic, cerînd îndurare, apoteoză de sfințenie și speranță, cînd tenebros, gutural, cu disperare și ură, cînd învins, cu glas căzut pînă la plînset negru. Sunetele astfel modulate se amplifică datorită unor saci de piele pe care îi au la git, se reverberează în stînci, iscă ecouri, suie în coloanele arborilor uriași, prinzînd adîncimi de orgă. E o apocalipsă de plînset, care însă nu aduce vreo schimbare în Anzii Cordilieri, stările rămîn aceleași, fluviul curge în ocean, tropicul rămîne tropic, maimuțele-urlătoare își exercită gușile-cimpot.

În mijlocul bizarului concert, o voce oarecare (îndrăzneață, desigur) întreabă : „În definitiv, cui ne rugăm ?"

„Creatorului", zise masculul-vraci.

„Nu l-am văzut. Cum arată ?" stărui vocea.

În clanuri, cete și familii cobori o lungă tăcere ; colonia își pierdu pentru o clipă mințile, uită de rugă.

„Exact. Cum arată creatorul ?" se auziră mai multe voci.

„Trebuie să fie frumos și atotputernic. Ni se transmite asta din adîncimea speciei", explică vag masculul-vraci, ceea ce mări confuzia. Începu lunga căutare de a identifica, cumva palpabil, pe creator, căruia i se închinau.

Îl identificară, mai întîi în mîndrul condor (Sarcorhamphus gryphus), cea mai mare acvilă a lumii, deci ruga maimuțelor reintră în matca obișnuințelor ; cel puțin știau cui cer săvîrșirea multsperatului miracol. Condorul avea să fie acela. Se înșelară însă curînd; uriașul navigator privi spre urlătoare zeflemitor, cîrîi ceva, după care coborî la hoit, la cadavru, ospătînd. Înțeleseră că condorul nu-i creatorul, e un hoitar de rînd, vietate ordinară. Se deziseră de falsa icoană, părăsiră chip-cioplitul cu aripi gri, cap golaș, creastă vînătă, cioc curbat și gheare-trident. Un alt Dumnezeu trebuiau să caute.

Îl găsiră în vietatea umblînd pe două picioare, în omul-zeu, animal inteligent, frumos și atoatefăcător. Se înșelară și de astădată ; omul-zeu se dovedi crud și brutal, umbla cu arme de foc, ucidea tot ce-i pica în cale, fără milă. Din gesturi și amănunte, puteai înțelege că acesta are pentru maimuțele-urlătoare un nesfîrșit plictis, le transmitea adică : n-am timp pentru voi, sînt ocupat acum, pun capcane, vinez, dobor păduri, înalț așezări, nu-mi pot întrerupe aceste îndeletniciri, urlați cît vreți, țipați pînă vă pleznesc bojocii, mi-e totuna, n-am timp pentru voi. Așa ceva spuneau din gesturi și amănunte. Dar toate astea treacă-meargă, unui zeu i se îngăduie multe ! ar fi putut zice maimuțele-urlătoare. Azi dimineață se uitară însă mai bine și, ce să vezi ? omul-zeu nu era omul-zeu, e o cățărătoare de rînd, exact ca și ele, doar că apucase să se dea jos din copac, lăsîndu-și coada în creangă. Cruntă amăgire !

„Cui să ne rugăm de azi încolo, pe cine să invocăm ?!" se tînguie coral colonia din Anzii Cordilieri, asemenea tuturor celorlalte.

N-a fost deajuns că se roagă, că aspiră prin jertfă, că își duc greul destin al unei speranțe mereu înșelate. Sînt puse zilnic să-și schimbe creatorul. Nevoia de Zeu nu le dă astîmpăr. Gustul de miracol și atotputernicie le-a vrăjit pe maimuțele-urlătoare din Anzi, le-a tîrît într-o nebunie soră cu viața. Ele speră. Ce ? Nimicul cu chip de Tot. Mîine va fi o nouă zi.

Paola Pitagora, împreună cu artista franceză Claudine Auger și alți interpreți face parte din distribuția celui de al doilea film al tînărului realizator italian Maurizio Ponzi intitulat „Panfocus". Acțiunea tratează pe un plan de fantezie fantastică — într-o țară imaginară, într-o epocă nedefinită — tema rasismului. În imagine : Paola Pitagora.

ACTORII de cinema Anouk Aimée și Albert Finney s-au căsătorit la Londra. Actrița franceză a anunțat că nu-și va stabili domiciliul în capitala Angliei și că la începutul lunii octombrie își va relua activitatea pe platourile de filmare

●

ANTHONY PERKINS a debutat ca regizor de teatru, prezentînd la New York piesa „Steamboth" de Yay Friedman. Presa de specialitate și spectatorii au dat o înaltă apreciere debutului său.

●

CONFORM ultimelor date cuprinse într-un anuar U.N.E.S.C.O, în întreaga lume funcționează 251 000 săli de cinema. Dintre ele, 140 900 se află în Uniunea Sovietică. În S.U.A. există 18 600, în Asia 16 800, în America Latină 8 400 iar în Africa 2 600.

●

JOHN DAVID WILSON, colaborator a lui Walt Disney, a realizat primele desene animate pentru adulți. Va face un film după „Opera de trei parale" a lui Brecht și „Rinocerii" lui Ionescu.

●

SIDNEY POITIER a sosit în Franța pentru a turna în regia lui Godard un film produs de casa de filme „Artist Company" (fondată de Barbra Streisand, Paul Newmann și Poitier)

Indispensabile apartamentului modern
(5322)

ANDA CĂLUGĂREANU NI SE DESTĂINUIE!

TIMPUL? Îl cucerești cu disciplină, punctualitate, fantezie

Mă apropiasem de subiectul acesta viu discutat și disecat, obiect de cercetare sociologică și temă de introspecție psihologică, cu reticențe, cu teamă chiar. Timpul, riguros și necruțător ordonator al omului modern, abordat ca subiect într-o discuție cu o femeie tînără, veselă, fermecătoare și, în plus, cunoscută cîntăreață de muzică ușoară, amenința să-mi transforme interviul într-un dialog ferm, sacadat și... rece.

— Ce să ne complicăm cu definiții sau cu păreri pretențioase? spunea Anda...

Și nu ne-am complicat, fiindcă interlocutoarea mea s-a vădit o gazdă care te încîntă nu cu rigurozitatea de a respecta regulile ospitalității ci cu extraordinarul ei talent de a improviza. Da, a improviza chiar și în rolul de amfitrioană fără pretenții, ce creează subtil, pe nesimțite, acea atmosferă în care te încadrezi atît de bine, încît o părăsești cu regrete.

— Totuși, Anda (cer scuze pentru familiaritatea cu care mă adresez, dar ea mi-a permis-o) nu mi-ai spus ce înseamnă timpul pentru o femeie modernă?

— Este, fireste, un element esențial. Înseamnă însă, o mulțime de lucruri...

— Cum reușești să-ți faci din el un prieten, un aliat?

— Închinîndu-mă cu respect în fața lui, dar apucîndu-l în fiecare zi bine, de urechi, pentru a-l supune.

— Și îl supui?

— Mda... Cînd sînt foarte punctuală, foarte disciplinată, foarte riguroasă cu programul meu și cînd nu intervine ceva neprevăzut.

— De obicei, ești punctuală și...

— Sînt, fiindcă țin foarte mult la asta și fiindcă asociez disciplina și punctualitatea în viață, dar mai ales în profesie, de respectul pentru cei cu care lucrezi, cu care trăiești alături, de respectul pentru tine însuți.

— Obișnuiești să-ți alcătuiești programe de viață?

— Da. Numai că datorită dozei de neprevăzut a profesiei mele, programele se alcătuiesc de la o zi la alta. Totuși cîteva reguli există.

— Foarte bine. Aștept destăinuiri...

— La ora 8, scularea (uneori și la 7), apoi dușul cu folosirea obligatorie a cîntarului de baie, fiindcă în funcție de oscilațiile de greutate pot fi mai darnică sau mai zgîrcită cu meniul zilnic. Prepar cafeaua și 20 de minute dansez după muzică. Înlocuiește gimnastica și-mi îmbunătățește mișcarea pentru scenă. Telefoanele îmi ocupă vreo oră, mai trece încă una pînă fac ordine prin casă, iar la zece încep activitatea profesională propriu-zisă care înseamnă: drumuri, repetiții, înregistrări, discuții la radio, la televiziune. În jurul orei 16 sau mai tîrziu, mă îndrept spre casă. Nu înainte de a face cumpărături. Masa pentru mine și soțul meu o prepar singură. În general, alcătuiesc un meniu simplu, fără lucruri care să îngrașe, dar gustoase, aspectuoase. String masa, spăl vasele, las bucătăria în ordine și mă întind o oră. Cînd am repetiție sau spectacol, continui activitatea profesională; cînd am timp liber, mă ocup de casă și seara ies cu soțul meu, cu prietenii noștri.

Cînd stau acasă, fantezia mi-e solicitată într-o mulțime de amănunte ce țin de modă, decorații interioare, gătit.

— Ai un stil preferat în modă?

— Nu, mă îmbrac cu ceea ce îmi vine bine. Ador fustele cu bluze pentru dimineață, rochiile negre pentru ocazie și accesoriile bine armonizate la orice toaletă. O eșarfă, o floare, o batistă, un colier schimbă cea mai simplă ținută vestimentară. Îmi place să mi le confecționez și singură. De pildă, pe o eșarfă din mătase imprimată, am cusut mărgele exact pe conturul motivelor imprimeului. Este foarte reușită.

— După cîte știu, îți place să gătești.

— Așa este. Mai corect, aș spune însă că-mi place să improvizez feluri de mîncare sau dulciuri.

— Îmi dai vreo idee pentru cititoarele noastre?

— Cu plăcere. Le propun o salată de vară foarte sățioasă și cu totul inofensivă pentru siluetă, preparată din roșii-felii, ardei tăiați în lungime, ceapă, castraveți, salam italienesc și șuncă tăiate în pătrățele, brînză telemea rasă, untdelemn, sare, piper și, cine preferă, puțin sos picant. Un desert rapid: cumpărați înghețată Polar (cîteva pachete de 1 leu) amestecați-o cu fructe din compot, tăiate mărunt și 100 gr alune prăjite și pisate. O puneți apoi în tăvițele de la frigider și... sper să placă musafirilor dumneavoastră.

— Fantezia nu te trădează nici în decorarea casei. Geamul acesta cu flori colorate este delicios. Cum l-ai realizat?

— Am făcut un tipar de floare, l-am așezat pe geam, desenînd contururile cu creion Carioca. Le-am umplut cu Tempera de diverse culori și am realizat tot cu Tempera, un fond. Vrei să vezi micile mele improvizații de la baie? Am tăiat din plastic roșu cîteva flori, tot după un tipar și le-am lipit pe plăcile de faianță albă. Pe ușa de la intrare, am aplicat doi ochi imenși tăiați dintr-o revistă colorată iar pe peretele de deasupra mesei de la bucătărie, am lipit trei poze de copii, decupate tot din reviste, unul e mititelul care mănîncă tot, altul e moftuțilă și al treilea e cel viclean și prefăcut, care promite dar subtilizează mîncarea! Cîteva perne din buret îmbrăcate în stambă not alcătui, puse una peste alta, taburele comode, iar jucăriile, zecile de jucăriile din bibliotecă sînt amintiri dragi.

Se făcuse tîrziu și Anda mai avea de pregătit nu știu cîte lucruri pentru plecarea de a doua zi, într-un turneu de 15 zile în Uniunea Sovietică. Așa că...

— La revedere Anda! Cînd te mai pot vizita?

— Aș vrea să spun oricînd. Dar după turneul de care ți-am vorbit, voi pleca pentru o lună la Stuttgart, apoi în luna noiembrie voi participa la Festivalul de muzică ușoară din Varadero — Cuba, iar la întoarcere voi răspunde invitației Televiziunii din Leipzig pentru un film de Anul nou.

— Atunci, poate îți voi cere doar o idee pentru rochia de revelion.

— Dacă dorești, iar fantezia mea îți poate fi de folos...

Ne despărțim deci cu o strîngere de mînă, cu o promisiune și urarea de „Succes"!

Lucia MANOLESCU
Fotografii: Octavian STĂCESCU

„...pe ușa de la intrare am aplicat doi ochi imenși"

„...îmi place să improvizez feluri de mîncare sau dulciuri"

„...îmi place să-mi confecționez singură accesoriile"

Flori pe plăcile de faianță

Mic îndreptar culinar

VREMEA CONSERVELOR

Să facem sau nu conserve de casă? Gospodinele se vor împărți în două tabere: pro și contra. Contra, pentru că e demodat, „un obicei de ev-mediu", pentru că sînt scumpe, pentru că cer bătaie de cap și o mulțime de timp, pentru că n-are nici un rost să facem concurență industriei. Pro, fiindcă dacă știi să lucrezi organizat, să orchestrezi ritmul muncii și să-l urmărești cu metodă, prepararea conservelor devine chiar amuzantă.

E demodat? Dar n-ar fi păcat să se piardă rețete regionale care fac faima unor locuri și al căror succes a fost verificat de atîtea ori?

Conservele de casă sînt scumpe? Dar cine va conserva fructe și legume atît timp cît prețul lor nu e convenabil? Și, dimpotrivă, n-ar fi păcat să le lăsăm să se piardă atunci cînd ai în grădina casei pomi roditori, legume și zarzavaturi proaspete? Concurența industriei? Nici vorbă. Vom completa cămara cu specialități preferate de ai casei, vom valorifica rodul grădinilor proprii.

Fiindcă subscriu integral la ideea necesității unor conserve pregătite în casă voi reaminti cititorilor cîteva metode (uscare, sterilizare, conservare în oțet sau sare) precum și unele rețete. De data aceasta iată cîte ceva despre:

Uscatul fructelor și legumelor

- Fructele și legumele trebuie să fie perfect sănătoase și bine coapte.
- Ca să se usuce mai repede și să se distrugă microbii și sporii de pe ele, fructele și legumele vor fi opărite. Se pune apa la fiert. Cînd dă în clocot se adaugă cîte 20 grame carbonat de calciu pentru fiecare litru de apă. Se lasă să stea 24 de ore. A doua zi se reinfierbîntă și în clipa în care dă în clocot se scufundă legumele sau fructele pregătite 15—20 de secunde. Se scot și se trec imediat sub jet de apă rece.
- Dacă locuiți în regiuni cu climă instabilă renunțați, căci soarele trebuie să fie constant și sigur.
- Fructele se întorc de cîteva ori pe zi. În timpul nopții ele se mută în loc ferit de umezeală, cald și bine aerisit. În medie uscatul durează cam 5 zile. Se pot usca mere (rondele), pere (rondele sau clini subțiri), prune întregi, boabe dulci de struguri, coarne etc.
- Fructele și legumele pot fi uscate și într-un cuptor de bucătărie. Temperatura trebuie să fie constantă. După o perioadă de 8 ore de căldură se stinge cuptorul și urmează o perioadă de răcire de 10 ore, după care se înfierbîntă din nou cuptorul. Dacă nu se procedează astfel fructele în loc să se usuce se întăresc.
- Se poate proceda și combinat. Se începe uscatul la soare (trei zile) și se continuă în cuptor călduț (o zi).

Ciuperci uscate

Cele mai bune ciuperci de conservat sînt cele tinere care au marginile pălăriei lipite de picior. Dintre specii vă recomandăm mînătărcile. Ciupercile se alterează ușor și de aceea e bine să fie conservate cel mai tîrziu la 4—5 ore după cules. Nu se spală ci se șterg cu o cîrpă uscată, curată. Pot fi uscate fie la soare, fie în cuptor (la o temperatură de 55-75°, cu ușa cuptorului întredeschisă). Dacă alegeți formula uscării în cuptor, ciupercile vor fi ținute mai înainte la soare să se zvînte. Se despart pălăriile de picioare și se înșiră separat pe un fir rezistent (de preferat de nylon). Ciupercile uscate pot fi folosite la ciorbe, la umplutură, la sosuri. Se pot prepara sub formă de budincă, tocană, pilaf.

Rondele de morcovi

Morcovii se spală cu grijă. Nu trebuie rași. Se taie în rondele groase. Se usucă după formula de deshidratare indicată mai sus. Se folosesc la ghiveciuri, la mîncăruri cu sos etc înainte de a-i găti morcovii se țin cîteva ore în apă rece.

Legume uscate pentru ciorbe

Tăiate julienne (bastonașe subțiri) și uscate pe grătar, în cuptor călduț, 60—70°, legumele uscate constituie o excelentă rezervă pentru iarnă. Se pot usca: morcovi, țelină, pătrunjel, păstîrnac, ceapă tăiată în rondele subțiri, praz în fișii, ardei grași tăiați fideluță.

E o metodă simplă, ușoară de conservare și legumele uscate cer foarte puțin loc pentru a fi depozitate. Iată un amănunt care nu trebuie neglijat de cei care nu dispun de pivnițe în care pot păstra legumele proaspete. Uscarea legumelor pentru ciorbe convine celor care au disponibil de legume din grădinile proprii.

Verdețuri uscate

Se pot usca: pătrunjel, morcov, leuștean, frunze de țelină. Pentru a fi conservată verdeața se culege pe timp cald și uscat cu codițe lungi care păstrează mai bine și timp mai îndelungat aroma plantei proaspete. Se leagă verdeața în buchete mici și se agață la umbră, cu cozile în aer. Se păstrează apoi în cutii metalice. Pătrunjelul verde înainte de a fi folosit se ține în apă călduță circa 10 minute. Restul plantelor aromate poate fi sfărîmat între palme și făcut pulbere, care se păstrează în borcane mici bine închise. Să le ai permanent în cămară înseamnă să-ți asiguri o resursă comodă pentru aromarea mîncărurilor de iarnă.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

FĂRĂ EFORT
FOARTE REPEDE
FOARTE BINE

TIX — praf de curățat, granulat. Prețul: 2 lei cutia de 500 gr.
ALBA MENAJ — praf de curățat cu adaus de detergent sintetic. Prețul: 2,80 lei cutia de 500 gr.
LUX — praf de curățat cu o granulație foarte fină. Prețul: 2 lei cutia de 500 gr.
STELA — praf de curățat cu adaus de săpun. Prețul: 2,80 lei cutia de 500 gr.

Veți constata și dv. că aceste produse curăță — fără efort, foarte repede și foarte bine — orice pată de pe tacîmuri, veselă, robinete, chiuvetă, cadă de baie. Folosiți TIX, ALBA MENAJ, LUX, STELA — praf de curățat și atît bucătăria dv. cît și camera de baie vor străluci de curățenie!

(5324)

CURIER săptămînal

INFIRMITĂȚI

de Mihai STOIAN

O scrisoare recentă mi-a amintit de alta care își aștepta, docilă, în teanc rezolvarea. Un cititor care și-a petrecut concediul la munte îmi scrie: *„Am avut prilejul să fac cîteva reflecții în legătură cu ceea ce omul consideră DEFECT și, dimpotrivă, PERFECȚIUNE. La recepția hotelului în care am locuit lucrau patru tinere: trei extrem de frumoase, întotdeauna proaspăt coafate, îngrijit îmbrăcate, ce mai, o plăcere să le privești. De ce spun „să le privești"? Pentru că, dac-aveai nevoie să-ți facă cel mai mic serviciu, impresia admirabilă pe care fizicul lor ți-o lăsa, se ștergea dintr-odată (ca să fiu corect: una dintre ele făcea excepție, era și frumoasă și amabilă). Nici un pic de amabilitate, dimpotrivă, un aer permanent... superior, ca și cînd tu ai fost angajat să le servești, nu ele, mă rog, te și jenai să ceri cheia (oricum, pînă nu repetai cererea de două-trei ori, greu erai auzit). Indiscutabil, fetele — am aflat — aveau școală, urmau chiar cursuri superioare, iar munca îndărătul unei tejghele, fie și de recepție, poate să pară umilitoare (pentru mentalitatea Domniilor Lor), care, atît de tinere și de frumoase, peste un an, doi, le vom vedea, categoric, într-o mașină colosală, împroșcîndu-ne cu priviri distante. Și tot acolo muncea a patra tînără care, din nefericire, avea o infirmitate la brațul drept: se mișca greoi, disgrațios, dar cît farmec aș avea zîmbetul ei amabil, seriozitatea, conștiinciozitatea cu care își îndeplinea obligațiile! Comparația era atît de lesne de făcut, încît tejgheaua respectivă devenise, pentru mine (și cred că și pentru alții) un fel de vitrină a perfecțiunii și imperfecțiunii răsturnate: omul infirm era de o mie de ori mai INTREG, prob, realmente frumos prin ceea ce se străduia să facă, decît frumoasele care, coplești probabil de propriul lor atu fizic, deveniseră, fără voie... infirmele autentice (măcar din punctul de vedere al serviciului, dar, îmi permit să anticipez, și în alte domenii ale relațiilor sociale. am cunoscut — împlinesc 50 de ani — fete care, în urmă cu 20 de ani, splendide, se jucau cu propria lor frumusețe, sufereau de un grav complex de... superioritate, pentru ca, la ora actuală, involuția lor să fie deplorabilă). De altfel, am aflat că fata infirmă întîmpinase suficiente piedici pînă să fie admisă în munca aceea, unde, vezi bine, se cer „păpuși" care să odihnească ochiul omului venit la odihnă... Și un P.S.: erau pe acolo și vreo 6—8 băieți admirabil clădiți, adolescenți gata să treacă pragul maturității (progeniturile unor ospătari și șefi de sală) care, ținînd într-una frunză la ciini și mîncînd pe gratis, aveau o inspăimîntătoare sărăcie de vocabular, vorbeau murdar, în gura mare, ce mai, nici gînd să mai cred în dictonul „Minte sănătoasă în trup sănătos": trupul acestora era sănătos, deplin armonios, mintea șchiopăta înfiorător...."*

Scrisoarea de mai sus a devenit, fără să vrea, un foarte potrivit comentariu la cealaltă scrisoare, mai veche, despre care am amintit inițial. CONSTANȚA ALEXE din București, b-dul. N. Bălcescu nr. 36, etaj III, apart. 9, scara A, sector I îmi scrie: *„Am 24 de ani, împliniți la 1 aprilie. Toată viața mea e o păcăleală. La doi ani, după o paralizie infantilă, micuța Tanți, brunetă cu păr lung, ochi negri, melancolici (astăzi) a izbutit să supraviețuiască. Am mers la școală. Însoțită de mama mea am intrat într-o clasă plină de flori și de lumină. Mă uitam în jurul meu și nu-mi venea să cred că de acum încolo voi fi printre colegi și prieteni, scăpînd de singurătatea impusă de urmările bolii. După clasa a IV-a am întrerupt un an școala, pentru a-mi face anumite intervenții chirurgicale. Voiam totuși să învăț. Am terminat a VIII-a, în toamna lui 1965 am făcut primul an de Liceu economic special la Sebeș-Alba. În vara lui 1969 am isprăvit liceul economic și mi-am luat, din prima sesiune, bacalaureatul. M-am reîntors, după patru ani, în familie, bucuroasă că voi fi și eu un om în rîndul oamenilor, care poate da și un sprijin material celor din casă. Ieșisem contabilă. După 10 luni de așteptare zadarnică, m-am dus, însoțită de cineva de la Asistența Socială, la Forțele de Muncă (tov. Dumitru). Fiind obosită, am luat loc pe un scaun, așteptînd; pe ușă a intrat un bărbat nu prea înalt, grăsuț, cu părul alb, cu niște ochi albaștri, ironici. Am dat să mă scol, dar în spatele meu s-a auzit:*

— Greu! Și te pomenești că vrea slujbă?!

O tovarășă care era informată îi spune că „da", iar dînsul continuă: „La loc, că vin eu la dumneata!" I-am spus cum stau lucrurile, i-am arătat și diploma, degeaba: „N-am ce să fac. Vă deplasați greu și posturi de contabili, libere, n-avem". Am început să-i spun totuși pe unde stau, ce întreprinderi sau instituții sînt în jurul meu, să-i explic cît de vital, pentru mine, este să lucrez în rînd cu oameni întregi, în sfîrșit, i-am smuls un: „Să vedem după 1 Mai"... Pînă acum însă, nimic".

I-am cerut, nu de mult, corespondentei mele, să-mi comunice stadiul *actual* al situației ei. Iată răspunsul: *„După 1 Mai mi s-a spus să scriu la Forțele de Muncă din str. Savienței nr. 4, dar acest răspuns a fost dat prin semne care mi-au lămurit că nici de astă dată nu s-a rezolvat ceva. Tov. Dumitrescu* (e vorba de alt personaj, sau de cel greșit notat în scrisoarea anterioară: Dumitru? — n.n.) *nici nu s-a îndurat să vorbească, de parcă ar fi mîncat cu o zi înainte atîta înghețată încît răgușise complet. Nu ajungea că era ironic, că mă privea astfel încît puteam să am impresia că am venit să-i cer o slujbă pe „mosia" Domniei Sale. Ce indignată sînt! În tot acest timp, fără să mă descurajez, am urmat un curs de desen tehnic în cadrul cooperativei „Deservirea" (părinții au trebuit să-mi plătească ei cursurile). Oare este chiar atît de greu, pentru un suflet de om, funcționar, să priceapă ce reprezintă pentru mine lucrul, activitatea?"*

Într-adevăr, infirmitățile acestea ascunse, sesizabile însă într-o imprejurare sau alta, dovedesc că școlozi nu sînt cei care umblă în cîrje, ci cellalți, mutilați sufletește, abrutizați de hîrtoage, indiferenți la necazul semenilor. Pentru astfel de infirmități, greu se găsesc proteze!

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

T. VOINEA — București. *În cazul dv. nu este necesară nici o intervenție chirurgicală. În legătură cu afecțiunea dv. va apare un articol care va explica amănunțit cauzele și metodele de tratament.*

POPA CONSTANTIN — Năvodari. *V-am mai răspuns însă în locul numelui întreg am menționat numai inițialele. Este necesar să vă adresați spitalului de chirurgie plastică și reparatorie din str. Arhitect Mincu nr. 7 — București.*

ENELA D. — Galați. *Vă recomandăm medicamentul Naposim. Pentru cea de-a doua problemă este necesar un examen la chirurgie.*

N. 6 — Ploiești. *Vă îndrumăm către serviciul de urologie.*

CRISTEA S. — Sulina. *Soțul dv. se va adresa medicilor specialiști în endocrinologie și neuropsihiatrie.*

A. P. — București. *V-am răspuns la scrisoarea anterioară. Rămînem la sfatul pe care vi l-am dat prima dată. Nu faceți un pas greșit împotriva concepției dv. de viață (și nu prejudecăți — cum vreți să le numiți). Căsătoria nu este o aventură temporară. Vă alegeți un prieten pentru o viață, întemeiați un cămin, în care vor apare ființe nevinovate, care au nevoie de o ambiantă calmă, protectoare și plină de afecțiune. Catalizatorii acestei atmosfere sînt înțelegerea, dragostea și stima reciprocă între soți. Încă odată vă avertizăm că veți regreta dacă vă lăsați prada impulsiunilor dv.*

FLORICA SANDRU — jud Bihor *Vă mulțumim pentru aprecierile pe care ni le adresați. Vă recomandăm vitamina A palmitat — soluție — aplicată local și cîteva ședințe de raze ultraviolete.*

SPERANȚA — Modelu. *Este necesar să manifestați aceeași sinceritate și față de medicul endocrinolog la care veți apela. Numai în felul acesta veți beneficia de ajutorul lui competent.*

P. T. R. — Bacău. *Renunțați la Bromoval și Romergan. În perioada crizelor de astm folosiți Asmofug și Nilfan. Nu este indicat să recurgeți la Cloramfenicol atît de des. Pentru hemoroizi vă recomandăm Hemorsal, regim fără excitante, evitați sedentarismul, faceți plimbări pe jos. Sperăm să nu ajungeți la intervenție chirurgicală.*

M. N MARIA — Cluj. *Ne întrebați dacă vă puteți adresa medicului dermatolog. Răspunsul este afirmativ.*

MUNTOIU NICOLAE — Sibiu. *Mirosul neplăcut de la nivelul cavității bucale poate fi în legătură cu dantura, cu amigdalele sau cu afecțiuni ale tubului digestiv. Vă recomandăm să vă examineze medicul specialist în boli interne.*

BULZAN ILEANA — Alba Iulia *Adresa care vă interesează: Centrul dermatologic al Ministerului Sănătății, în cadrul spitalului Colentina — București. Vă sfătuim să vă programați prin corespondență, înainte de a vă deplasa.*

S. POPESCU — București *Veneturile nu se tratează. Este important să preîntîmpinați apariția altora. Dacă prezentați tumefieri articulare și edeme ale membrelor inferioare este obligator să vă examineze medicul specialist în boli interne și să faceți și o serie de examene de laborator (examen de urină, hemoleucogramă, V. S. H., A.S.L.O., Fibrinogen.*

Pentru gimnastică medicală vă îndrumăm către „Dispensarul central pentru sportivi" din Splaiul Independenței nr. 19.

Dr. Ana MURGULEȚ

ADRIAN ANDRONIC

Fără cuvinte.

— Ce minciuni, cică un corp cufundat într-un lichid își pierde din greutatea sa, egală cu greutatea volumului de lichid dezlocuit!!!

— Nu te speria nene, eu sînt copilul despre care s-a anunțat că s-a rătăcit pe plajă azi dimineață!!!

V. TIMOC

— Fața asta e plină de ciorbă!
— Poate preferați una cu ostropel?

— Crezi că ne-ar costa mai scump dacă i-am cere să ne arate niște sandale mai ieftine?

CORNEL TABACU

— Excepțională gluma: auzi, să ceri bere după-amiaza... și unde pui că o vrea și rece!

LEGENDĂ APLICATĂ

ORIZONTAL: 1. Mamă. (arh.) — Sursa vinului, sădită conform legendei de Noe. — A fost furat de Prometeu de la Zeus și dăruit oamenilor. 2. Frumoasa sclavă etiopiană, pentru care Rhadames îl trădează pe Faraon. — Personificată de zeița Ceres. 3. Originea zeiței Demeter! — O intrupa în mitologie zeița Nyx. — În rest! 4. Localitate în Franța. — Zeul lor era Apollo. (sing.) 5. Afirnat. — Usturolat. (reg.) 6. Ziua din săptămină, care-și trage numele de la astrul nopții-Selene. — Întinderea nesfîrșită de apă, tutelată de zeul Okeanos. 7. Personificată de zeița Afrodita. (pl.) — Cufere! 8. Feminin de la... Pegas. — A citi superficial o carte... (fig.) 9. Neam. (fam.) — Personificat de Helios. 10. Produse de zeul visului-Oniris. (masc. pl.) — Personaj biblic. 11. Produse de creier... — Tăiată de Parce... (sau Moire-N.R.) — Cimpiile Elizee.

VERTICAL: 1. Domnia întunecatului Hades. — Geniu în mitologia scandinavă. — Ziua din săptămină al cărei nume a fost dat de Zeus-Jupiter. 2. Și ziua denumită după Hermes-Mercur. — Niculaie Dumitrescu. 3. Denumire populară pentru Tartar. — Luna anului al cărei nume vine de la Ianus cel cu două fețe. 4. Sezoanele a căror alternanță este dată de călătoriile Persephonei, între Tartar și lumea pămînteană. 5. Riu în U.R.S.S. — Denumire generică pentru riurile din Sahara. (pl.) 6. Personifică minia în legendele populare. — Zahăr... făcut praf. — Din păcate! 7. Ornamente de arici. — Personificat în mitologie de Uranos. — Spetează. 8. Diviziune teatrală. — Soldat de altădată. 9. Oraș antic în Libia — Ghiocel (bot.) 10. Cafele! — Personifică medicina în mitologia scandinavă. — Meseria lui Hefaistos-Vulcan, de unde vine și denumirea lunii Februarie-Făurar. 11. A acri. — Personificată în mitologie de Hercule. 12. Este ocrotită în mitologie de Hera-Junona.

Alex. MITU

Cuvinte rare: RION—RUT—ALF—ONA—UADI—OEA

REBUSOREBUS

Autumnală

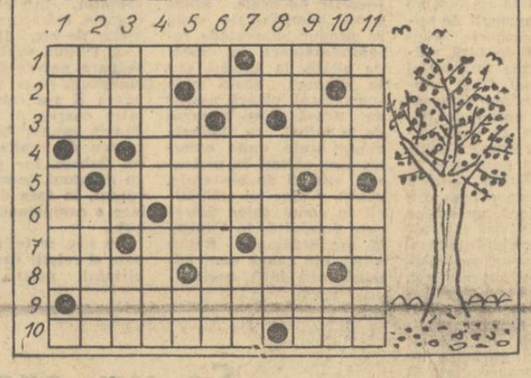

VERTICAL: 1. În balon! — Odată. (inv.) 2. Oraș în Spania. — Vreme „rea" de toamnă. 3. Jumătate de telegrafie fără fir... africană. — Vlad Stoica. — Un covor pe bătătură. (fam.) 4. A scăpa. (neol.) — Pentru degustat... vinul ghiurghiuliu. 5. Mică plimbare prin ploaie... — La circ! 6. Prepoziție latină. — „Culesul recoltei"... (pl.) 7. Muză de sezon... (a elegiei!) (N.R.) — Abreviație medicală. 8. Rele! — Se prescriu pentru gripă și guturaiul de toamnă. 9. Punct terminus de pătrundere a frigului. — Gigantic. 10. Domnitor al Moldovei. (sec. 16) — Sfîrșit de toamnă! 11. Ce-ți trece prin cap... — Se aruncă...

Oct. PLOIEȘTEANU

Cuvinte rare: ERSE—IRUN — PCE

Dezlegările jocului apărut în numărul trecut

MONUMENTE ALE NATURII

ORIZONTAL: Cheile Turzii — Odă — Eroi — I — N — L — Retezat — Pa — Ta — Set — Gălău — Potaisa — Ud — Luci — Cl — Adis — Os — Ca — Arbust — Pelicani — S — E — Ana — Arici — Ij — Titan — Comană — A — Ol — O — Sitar — Racoviță — Arisau altul duceau la crimă. Știa că fără teza de doctorat a Cameliei n-o să poată face nici o comparație, dar cu toate astea — mai ales că nu-i era somn — apucă să studieze capitolul care răspundea în cel mai înalt grad presupunerilor sale. Rămase pe ginduri. Se ridică din pat și începu să se plimbe prin cameră. Nu voia de fapt să se gindească. Știa că după o asemenea lectură, este bine să te odihnești, ca a doua zi, cu mintea proaspătă, să poți integra faptele concrete în datele teoretice pentru a vedea dacă din ele se putea naște un întreg. Gîndurile însă nu-i dădeau pace. Știa că orice ar fi făcut n-ar fi putut adormi. Dintr-o veche experiență știa, de asemenea, că nu e bine să forțezi somnul. Somnul e ca dragostea, are nevoie de calm spiritual, ori el un asemenea calm nu avea acum. Se îmbrăcă, legă lesa de zgarda Alsacianului și se îndreptă, pe jos, spre Cimitirul „Izvorul Nou". Nu era pentru prima oară cînd se ducea la cimitir la o asemenea oră.

Îl salută pe portarul care își făcea singur pasiențe cu niște cărți soioase, îi lăsă în palma bătătorită cinci lei pentru o țuică și se îndreptă, prin aleea principală, spre mormîntul fostei lui soții.

De la cimitir nu mai voi să se întoarcă pe jos. Luă un taxi și îi spuse șoferului că vrea să se plimbe.

— Unde, tovarășe?

— În valoare de cincizeci de lei pe unde vrei dumneata, spuse Bunicul și mîngîie coama de păr a cîinelui, încă deasă.

Șoferul dădu drumul la radio și se îndreptă spre Șosea. Aproape că ghicise gîndul Bunicului. Îl duse la Băneasa, în locul unde privighetorile cîntă toată noaptea și cei trei, Bunicul, șoferul și cîinele, ascultară cîtva timp vocea de aur a păsărilor. Bunicul ar fi vrut să spună că aici e raiul pe pămînt, dar ca să nu pară ridicol în fața omului necunoscut, preferă să tacă.

Se întoarseră pe alt drum. Ajunseră pe șoseaua Ștefan cel Mare. Bunicul privea degajat vitrinele slab luminate. Ceva îi atrase atenția.

— Oprește te rog, spuse Bunicul și mașina se opri aproape de bordură, la vreo cincizeci de metri de locul unde văzuse cu o zi înainte vitrina spartă. Geamul era înlocuit, iar în fața lui, Bunicul îl recunoscu după capul lui mare pe Vincențiu. Se uită la ceas. Era aproape două. Îl rugă pe șofer să mai înainteze cîțiva metri și Bunicul urmări fața transfigurată a tînărului. Așa cum stătea cu gura închisă, cu ochii mari și negri, căscați spre manechinele din vitrină, Vincențiu nu părea atît de respingător. Doar cînd ridea cu dinții lui strîmbi chipul său căpăta trăsături stranii, animalice. Vincențiu își ținea mîna pe sticla vitrinei și o clipă Bunicul avu impresia că tînărul mîngîie întinderea netedă a ferestrei. Da, așa era, acum se vedea chiar mai bine cum mîna lui alintă pe sticlă formele mlădioase ale șoldurilor femeii de carton, insensibilă în goliciunea ei de hîrtie presată.

Vincențiu observă mașina și se depărtă de vitrină. Mergea agale cu mîinile în buzunare. Cînd văzu că mașina rămîne pe loc, pașii își pierdură din grabă. După primul colț tînărul dispăru.

Bunicul dădu cincizeci de lei șoferului, deși ceasul arăta numai treizeci și cinci și cobori împreună cu Alsacianul. Se postă într-un colț întunecos ca să nu poată fi văzut, și în același timp ca să aibă un cîmp vizual larg. Voia să știe dacă tînărul se întoarce acasă. Mult timp nu văzu nimic. Crezu la un moment dat că Vincențiu a venit mai repede. Se înșelase. Din umbra unei case apăru tînărul. Parcă avea un mers de somnambul. Din cînd în cînd ridea apoi rîsul tăcut îi murea pe buzele strînse pungă.

Spre mirarea Bunicului, Vincențiu ocoli casa, apoi, prin spatele ei, începu să urce, cu ajutorul unei frînghii. Fereastra de la camera lui se vedea deschisă. Cu o repeziciune de nebănuit, tînărul ajunse în cîteva secunde la fereastra încăperii lui. Sări înăuntru. La cîteva secunde, sfoara începu să se urce și ea, pînă ce capătul de jos, înnodat, dispăru. Fereastra se închise. Bunicul rămase perplex. Se întoarse acasă. Ațipi cu greu spre dimineață.

(VA URMA)

Desen de Rodica PRATO

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă? Ioana Rarău, manechin la o fabrică de confecții este găsită moartă în fața unei mașini părăsite. După primele investigații Bunicul ajunge la convingerea că Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a omorît-o și de ce? După interogatoriile luate Dr. Pătrașcu, Doinei Ciumedrea, Vincențiu Scurtu și Vasile Scurtu, bătrînul detectiv este aproape convins că vinovatul se află printre ei. Dar cine anume este criminalul?

13 Casa în care locuia mama Ioanei Rarău era compusă dintr-o cameră și bucătărie. Zidurile din palantă erau coșcovite, iar într-un colț al bucătăriei igrasia cuprinsese jumătate din înălțimea peretelui. În camera din față mobilele fuseseră scoase afară. Rămăsese numai masa pe care acum se afla sicriul cu corpul neinsuflețit al Ioanei.

Era un sicriu simplu, din lemn de brad. Pe marginea lui atîrnau broderii din hîrtie albă.

Ioana arăta la fel cum o văzuse de dimineață la morgă. Gogu Pomișor nu avusese ce înfrumusețea, nu-și putuse demonstra marea lui artă de a face din suferință și urît, cu ajutorul instrumentelor și soluțiilor lui chipuri liniștite și surîzătoare, Ioana Rarău murise cu chipul senin. Ochii îi avea și acum deschiși și în lumina pală a luminărilor priveau visători și plini de întrebări undeva în tavan.

Profira Rarău, îmbrăcată în negru, stătea pe o bancă lîngă sicriu. Era o femeie în jur de cincizeci de ani, slabă, mai mult o arătare. Ținea în mîinile împreunate, în poală, o batistă albă. Dar ochii ei limpezi și triști nu aveau nevoie de batistă. Nu putea plînge.

— Condoleanțele mele, doamnă, spuse Bunicul, dar femeia cu gîndul cine știe unde nu-l auzise.

Bunicul tuși încet. Își scoase de la butoniera reverului bobocul lui de trandafir și-l așeză cu discreție pe rochia albă, de mireasă, a moartei. În jurul sicriului se aflau cîteva coroane, din partea colegelor de muncă. În rest buchete de flori.

În afară de Profira Rarău în cameră nu mai era nimeni. Prin bucătărie se agita o femeie, probabil o rudă sau o vecină, care pregătea de pe acum mîncarea pentru pomană, iar lîngă sobă stătea un militar, fratele Ioanei, venit cu cîteva ore înainte de la Predeal.

— Dacă așa ți-a fost scris, draga mamii, atunci Dumnezeu să te ia în paza lui.

Femeia se ridică și ieși în curte. Bunicul o urmă.

Era un cer senin. Primăvara se simțea și mai tare de parcă aerul ar fi fost verde și el, plin de sevă și muguri.

— Doamnă, vă înțeleg durerea, își făcu Bunicul introducerea, după ce spusese cine este și pentru ce a venit, dar aș vrea, dacă puteți, să-mi spuneți numai cîteva cuvinte despre Ioana. Dorim să stabilim adevărul întîmplării și să pedepsim pe făptași.

— Dumnezeu vede și le pedepsește pe toate, domnule, spuse femeia într-un tîrziu și se așeză pe o bancă în fața unui strat de flori, din curte.

Bunicul se așeză și el.

— Dumnezeu, stimată doamnă, nu mă îndoiesc că își va face datoria, cum din porunca lui sîntem datori să ne-o facem și noi pe acest pămînt. N-aș putea trăi liniștit mai departe dacă nu l-aș prinde pe cel care a stins această viață tînără. N-am avut copii, doamnă, dar pot foarte bine înțelege durerea dumneavoastră și vreau să vă mărturisesc că o împărtășesc și eu. Aș vrea să știu cînd a fost ultima dată la dumneavoastră? Nu vă supărați că vă întreb, v-aș ruga din tot sufletul să nu vă supărați. Poate nu este momentul să vă readuc în amintire chipul ei, dar sînt convins că de acolo de unde se află, dacă ar putea vorbi, sînt sigur că ne-ar spune adevărul. Căci adevărul numai ea îl știe.

Se așternu o lungă tăcere pe care Bunicul nu voi s-o curme. În tăcerea aceea de mormînt, întinsă de noapte peste lume, nu se auzea decît vibrația aerului încins de viața primăverii.

— M-ați întrebat cînd a fost ultima dată. Alaltăieri. Venea des pe acasă. De uitat nu m-a uitat. Era supărată. De fapt era supărată de mai mult timp. Eu n-am întrebat-o crezînd că-mi va spune, dar ea nu mi-a spus. Cînd era mai mică, tot așa tăcea cînd era supărată. După o zi, două, îmi spunea ce o chinuie. Am simțit de cîteva luni că o chinuie ceva. Dar ea a crescut și nu-mi mai spunea chinurile ei. Pentru mine ea era tot copil și așteptam să se spovedească. Uitasem că avea douăzeci de ani.

— Doina Ciumedrea venea des pe aici?

— A venit o singură dată. Ea e de vină, ea a momit-o. De fapt, n-aș vrea să gresesc în fața lui Dumnezeu. Acum nu mai e de vină nimeni.

— Cineva, totuși, e de vină, doamnă. Nu putem ierta în numele lui Dumnezeu cum nu putem nici osîndi. Dar în numele tinereții ei răpuse trebuie osîndit cel ce o merită.

Ea n-a avut de-a face cu băieți. Era o fată retrasă. De multe ori eu îi spuneam să meargă și să se mai plimbe, să se ducă și ea la ceaiuri cum mergeau alte colege de-ale ei. Nu-i plăcea. Apoi a luat-o Doina cu ea. De la început nu mi-a plăcut fata asta. Eu sînt o femeie simplă. Dar nu trebuia să fii nu știu cum ca să pricepi ce-i în sufletul unui om. La fata asta nu mi-au plăcut ochii. Și totdeauna s-a adeverit că atunci cînd nu mi-au plăcut ochii la un om, nici sufletul omului ăluia nu a fost bun. Avea parcă niște ochi de mort.

— Dar ceva deosebit n-ați remarcat în comportamentul ei, de cînd v-ați dat seama că o chinuia ceva?

— De cîteva ori am auzit-o prin curte cîntînd niște rugăciuni. Eu sînt o femeie credincioasă, dar n-am auzit în viața mea asemenea rugăciuni.

— Ce fel de rugăciuni?

— N-aș putea să vă spun. Se vorbea în ele de Dumnezeu, dar erau cîntate așa de parcă se putea dansa pe melodia lor. Țin minte că am întrebat-o ce-i cu cîntecele alea în care domnul era luat parcă în bătaie de joc. S-a încruntat la mine și n-a zis nimic. La o săptămînă iar am întrebat-o. A rîs și a zis că era o toană de-a ei, să cînte așa.

Din bucătărie apăru soldatul. Se uită într-un fel ciudat la Bunic și o prinse pe Profira de braț.

— Vino, mamă, și te culcă. Veghez eu. Mîine și poimîine o să fie pentru dumneata zilele cele mai grele.

— Viu, mamă, viu, spuse bătrîna și se ridică. De-acum încolo pentru mine n-au rămas decît zile grele.

Bunicul ieși. În fața casei îl aștepta Buikul lui Panaitescu.

— Nimic nou, Bunicule? întrebă șoferul după ce mașina se puse în mișcare.

— Nimic, răspunse Bunicul, cu toate că ceva din cele povestite de bătrînă îi reținuse atenția în mod deosebit.

— Tu ce-ai făcut, Panaitescule? Cum de te-ai întors așa repede.

— N-am mai trecut pe la miliția centrală. M-am dus la Sector. De-acolo am dat telefon la Prodan și la laborator. Vitrina a fost spartă cu o cărămidă, dar nici în vitrină nici în afara ei nu s-a găsit bucata cu care geamul a fost spart. Manechinul are pe el cîteva amprente care aparțin mai multor mîini. S-ar putea foarte bine, cum zicea Prodan, să fie ale vînzătoarelor. În orice caz ar trebui confruntate. Doctorul a zis că-ți lasă materialul acasă. Am impresia că se îngroașă gluma, maestre!

14 Înainte de a-și face dușul obișnuit, Bunicul își făcu patul, apoi adună farfuria din care mîncase Alsacianul.

Cîinele era trist. În ultima vreme fusese destul de neglijat din punct de vedere profesional și, deși n-o putea spune în vreun fel, acest lucru se vedea după limba care atîrna neputincioasă pe lîngă caninul mare de culoarea fildeșului învechit. Bunicul nu se uită prea multă vreme la cîine. Se simțea vinovat. Încerca un sentiment de jenă pentru tovarășul lui de viață și de datorie. De data asta însă nu era vorba despre un furt sau de vreo misiune în care mirosul atît de încercat și sigur al cîinelui să-i poată fi de folos. Se afla fără îndoială în fața unui caz deosebit. Zecile de metode pe care le întrebuințase în cei aproape cincizeci de ani de activitate se supuneau riguros unor reguli pe care le verificase în practică nu o dată. Dar de data aceasta metodele lui nu dădeau rezultate. Cu mulți ani în urmă, după aceste metode știa cu ce criminal sau cu ce bandit avea de-a face. Criminalii își aveau personalitatea lor. O dată prinși, delictele sau încercările lor următoare purtînd amprenta aceleiași personalități, Bunicul știa cu cine are de-a face. „Așta e Oacă", își spunea, după ținuta cuțitului cu care criminalul își omora victima. Dar, respectivii și mulți alții, de care numai „Memoriile" Bunicului își mai aduceau aminte, erau oameni de meserie. Ioana Rarău nu fusese omorîtă de un criminal de profesie. Ea fusese omorîtă întîmplător, dar asta nu însemna că nu era vorba de crimă.

Bunicul se gîndi la toate acestea, în timp ce apa șiroia pe el. Alsacianul îi aduse prosopul, dar Bunicul fiind înaintea somnului, nu-și frecă pielea pînă la roșu, așa cum avea obiceiul să facă dimineața.

Se apucă să citească cartea adusă de doctorul Dobrescu, privind bolile psihice cele mai frecvente, care într-un fel

NUNTA DE AUR

ADELA (70 ani) și VICTOR ROGALSCHI (76 ani) din Botoșani — 29 august a. c.

★

VASILICA (70 ani) și ALEXANDRU PLOFȘTEANU (78 ani) din Ploiești — 5 august a. c.

★

FANI și MIȘU LIBER din București, str. Banu Mihalcea nr. 1 — 25 iunie 1970.

★

CAROLINA (76 ani) și PĂTRU CETEAN (77 ani) din comuna Stremț, jud. Alba — 28 iunie 1970.

★

RAFILA (70 ani) și VISTIAN HĂRĂSTĂȘAN (78 ani) din comuna Luncani, jud. Cluj — 22 februarie 1970.

★

ELISABETA (71 ani) și ALEXE BANCIU (80 ani) din Brașov, str. Aurel Vlaicu nr. 60 — 16 august 1970

O ilustrată pe adresa dv.

MARIETA VOICU, str. Despot Vodă nr. 12, Constanța; IULIANA GHIȚĂ, sat Telești, oraș Costești, Argeș; ION IVAN, grupul social Ianca, secția a 2-a, Extracție-Oprișănești, of. poștal Făurei 2, Brăila; MIHAI STOIA, str. Maxim Gorki nr. 18, Rîșnov, Brașov; NICOLAE BĂLĂȘEL, post restant, Focșani, Vrancea; VIORICA TROFOR, str. T. Vladimirescu nr. 47, Moinești, Bacău; VIOLETA CARMEN VOINOIU, str. Cap. Ruică nr 16, bl. 10, et. 3, sc. 3, ap. 54, sect. 4, București; VIOREL FIERARU, sat Podeni, com. Bunești, Suceava; TANȚY PREDA, com. Hulubești, Dîmbovița; TONY STOIAN și TELU MUNTEANU, str Dinamului nr. 15, Craiova, Dolj; ZYLLY ȘERIF, str. Liniștei nr. 3, oraș Hîrșova, Constanța; VIORICA MANOLEA și MARIN MANOLEA, com. Simnicu de Sus, Dolj; VICTOR ȚĂRAN, str. Memorandului nr. 5, ap. 6, Timișoara 3, Timiș; GEORGETA VOICU, str. N Bălcescu nr. 78, Galați; VALENTIN STAMATE, str. Dr. Savini nr. 10, bl. H3, sc. A, et. 4, ap. 2, Iași; FLORICA BEJAT, str. Colonia 1, nr. 53, Anina 2, Caraș-Severin; SANDU BÎRLOGEANU și AURELIAN GUȚĂ, bl. 1, sc. 3, ap. 16, orașul Nou Moldova Veche, Caraș-Severin; LUCINDA SABĂU, sat Tămășești nr. 136, com. Arinis, Maramureș; SMĂRĂNDIȚA MARINESCU, com. Costești, Buzău; BIANCA ALINA PREDESCU, str. Vasile Roaită nr. 472, com. Lerești-Voinești, Argeș; GINETTA PLOPEANU, Tomis 3, aleea Cameliei nr. 2, bl. L. 3, sc. A, ap. 12, Constanța; DORINA STOICA, str. Lucifer nr. 5, sect. 6, București; PANSELA TELEMANN, str. Marginei nr. 9, Iași; EMILIA VAIDEȘ, str. N. Bălcescu nr. 26, oraș Gheorghieni, Harghita; ARISTOTEL COSMA, str. Dobrogeanu Gherea, nr. 36, Dorohoi Botoșani; COCA IONESCU, sat Șerbești, com. Vidra, Vrancea; PAULA TOFAN, bdul Primăverii nr. 28, Birlad, Vaslui; BELLA GOLDSTEIN, str. Română nr. 61, Galați; LORELY VIOLETA OBEJA, Bloc K, sc. 3, ap. 59, Galați; IONEL ROȘCA, str. Linia Curții nr. 64, com. Osica de Sus, Olt; PUȘA BULATĂ, str Ileana Cosînzeana nr. 21, sect. 6, București; VASILE DĂNCIULESCU, str. Buzești nr. 24, sc. 1, sect. 8, București; IOAN MIHALACHE și MELANIA FOCȘA, com Cotușca, Botoșani; DOINA FANTAZIN, str. Ion Creangă nr. 59-B, bl. V. 3, sc. A, et. 1, ap. 6, Iași; DANIELA GUGESCU, str. Lupeni nr. 11, Focșani, Vrancea; GICĂ ANBICIOIU și TUDOR VIZITIU, str. Aurel Vlaicu nr 1, Hunedoara; FLORICA GHIȚĂ, com. Ardușat nr. 320 Maramureș; DORINA RAȚĂ, com. Ardușat nr.412, Maramureș; MARIANA STANCIU, str. Dorobanți, nr. 348, Brăila; ADRIAN BAHRIN și ELENA IGNAT, com. Cotușca, Botoșani; DUMITRU OPRIȘAN, str. 6 martie nr. 22, Hunedoara; DORICA IONESCU com. Topliță, sat Hăsdău, str. M. Eminescu nr. 104, Hunedoara; CARMEN IONESCU, aleea Rozelor nr. 21, bl. Z. 1, sc. A, ap 6, Iași; MARIANA PETRONELA, MARȚIEVICI, str. Republicei nr. 1, bl. C7, sc. C, et. 4, ap. 18, Iași; AURELIA GHILIFTOIU, piața Republicii nr. 3, Cuza Humorului, Suceava; ANI OANCEA, bdul Republicii nr. 16, ap. 30, et. 3, Hunedoara; DORINA NICOLAESCU, str. Orizontului nr. 24, Constanța; NICOLAI PETRESCU, bl. C.M 2, ap. 77, Hunedoara; ELENA MLADIN, str. Parcul Libertății bl. 28, sc. A, ap. 1, parter, Bacău; MARIANA MURĂRESCU, str. Aurel Șetu nr. 16, Bacău; DENISSE CADIL, str Costache Burcă nr. 86, Constanța; HARY BUJOR, str. Petru Maior nr. 1, bl. 800 et. 2, ap. 203 Reșița, Caraș-Severin; NELA ENACHE, sat Țepeș Vodă, Brăila; NARCIS SĂNDULESCU, str. Petre Vulcan nr 4, Constanța; COSTEL GRIGORAȘ DANDU, str. Bicazului bl. A1, sc. B, ap. 23, cartier Precista, Pt. Neamț, Neamț; GHEORGHE GIDEA, str. Carpați nr. 42, Hunedoara; MARIN EUGEN CONSTANTIN și RODICA GRUMAJED, com. Moțăței-Gară, Dolj; AMALIA KOVACS, com. Catalina, Covasna; JENNY și DORINA GOIA, str Byron nr. 10, bl. E, ap. 21, Cluj; DANIEL și DANIELA BĂITANU, sat Mădîrjești, com. Bălțăți, Iași, MARIANA RUȘ, str. Verdeș nr. 4, Iași; SILVIA STĂNESCU, bdul Exterior nr. 97, bl. M-1, sc. 1, ap. 13, Oltenița, Ilfov; LIVIOARA NOURESCU, str. Ștefan cel Mare nr. 35, bl. A. 1, sc. D, et. 2, ap. 7, Vaslui; CĂTĂLIN LUCESCU, șos. Giurgiului nr 104—116, bl. A, sc-3, ap. 96, sect. 5, București; PĂUN DINICĂ, str. Măgurele nr. 28, Craiova, Dolj; MIOARA JELCEAN, bdul Bucureștii-Noi, str Crinului nr. 3, bl. 10, sc. C, ap. 3, sect. 8, București; DAN DRĂGHICI, NELU DRĂGHICI și GELU JEANU, str. Gh. Lazăr bl. T. 1, et 10, ap. 44, Timișoara, Timiș; VALERIA BACIU, str. Melodiei nr. 45, sect. 2, București; ELEFTERIE IORDĂCHESCU, str. Pușcașilor nr. 1, sector 2, București; ARPAD FERENȚ, str. Cpt. Juverdeanu nr. 43, sect. 2, București; FLOAREA DULCEA, str Lenin, zona „1 mai" bl. 6, sc. B, ap. 11, et. 3, Rm Vîlcea, Vîlcea; ALEXANDRU DANCIU, oraș Țăndărei nr. 266, Ialomița; ANCA POPESCU, cartier Brazda lui Novac, bl. F 9, sc. 1, et. 1, ap. 5, Craiova, Dolj; DINU ELY LAURA, aleea Ciucea nr. 1, bl. P. 15, et. 4, sc. 3, ap. 35, sect 4, București; ELENA MIHĂILĂ, str. Negru Vodă nr. 76, Pitești, Argeș; VASILE ISFAN, str. 30 decembrie nr. 5, bl. C.M. 2, ap. 97, Hunedoara; VIORICA BOAGIU, str Cuza Vodă nr. 10, Lugoj, Timiș; LEONAȘ ZLAT, com. Murgeni, Vaslui; IONICĂ POPA, sat Poroinica, com. Mătăsaru, Dîmbovița; NATAȘA ANDREEA BARACH, str. Mărășești nr, 39, bl A. 11, sc. B, ap. 2, Suceava; AURELIA ANGHELOVICI, str. Pajurei nr. 3, bl. 24, ap. 17, sc. B, sect. 8, București; TANIA PANAITESCU, str. T. Vladimirescu nr. 227, Valea Voivozilor, Tîrgoviște, Dîmbovița; LIVIA DOBRILĂ, str. Lungă nr. 20, camera 8, Cisnădie, Sibiu; IOAN GHIȚĂ, str. Toilor nr. 25, Sibiu; LUIZA FRÎNCU, str. Calomfirescu nr 27-A, Ploiești, Prahova; ION BĂNICĂ, str. Vasile Caloian nr. 13, Buzău; ELENA LEȘ, str. Mediașului nr. 22, Oradea, Bihor; ION DAVIȚOIU, sat Stroești, com. Arcani, Gorj; MAGDALENA CAPOTĂ, com Tutova, Vaslui; GEORGETA CROITORU, șos. Bucium nr. 73, Iași; LIVIA și PETRU TRANDAFIR, com Dudești Brăila; NINA CRAJANOVSCHI, str. Socola nr. 4-B, Iași; DOINA TĂNASE, str. Vîrful cu Dor nr. 49, Constanța; GHEORGHIȚĂ MALEA, str. C. Porumbescu, bl. X2, ap. 30, Hunedoara; IOAN DAN și MARIA DAN, str. Dr. Victor Babeș, bl. 9, ap. 42, sc. C, parter, Baia Mare, Maramureș; GHEORGHE CHEREJI, com. Cosnicia de Jos, nr. 26, Sălaj; NELU ROȘA, com. Crăciunel, str T. Vladimirescu nr. 22, Alba; MIRCEA GRIGOROAIA, aleea Oțelarilor nr. 1-A, ap. 119, Hunedoara; AURELIA FORMAGIU, șos. Națională nr. 182, bl. A 2, sc. D, et. 4, ap. 15, Iași; MARCELA TONCEAN, str. Mihai Viteazul, bl. 25, ap. 18, et. 4, Tg. Mureș, Mureș; DORINA SUCIU și PAULA ARDELEAN, sat, Racova, com. Supuru de Jos, Satu Mare; SOFIA CSOMAȘI, str. Luminii nr. 51, Tg. Seculesc, Covasna; VALERIA MĂRGINEANU, com. Arcalia nr. 213, Bistrița-Năsăud; TANȚA SOISUN, str. Col. Antoniu nr 1, Babadag, Tulcea; CONSTANTIN SOLDATU, str. Dîmboviței nr. 63, Craiova, Dolj; LUCHI PREDESCU, com. Corbu-Buzești, Olt; VIVI POPESCU, str. Libertății, bl. 3, ap 12, Slatina, Olt; MIHAI MIRON, str. 1 iunie nr. 7, bl. 12, ap 9, oraș Brad, Hunedoara — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

Fel de fel

În rîndul păsărilor, cel mai emoționant exemplu de fidelitate conjugală îl oferă lebedele care rămîn unite pentru toată viața. Cînd o lebădă moare, cealaltă continuă să-și construiască cuibul ca și cum ar spera într-o miraculoasă întoarcere a celui pierdut.

Pentru a produce un litru de esență de trandafiri este necesară o cantitate de 16 000 kg de petale, adică aproximativ 5 milioane de flori.

Aparatul de ras a fost inventat în anul 1896 de către King Camp Gilette.

— Chimiști din R.D. Germană au creat marmură artificială. Prin aspectul său exterior și prin rezistență, aceasta nu se deosebește de marmura naturală, avînd însă avantajul de a fi de două ori mai ieftină. Noul material găsește o largă folosire în domeniul construcției, mai ales la finisajul clădirilor.

Proprietarul unui loc de parcare pentru automobile din Paris împrumută celor care își lasă la el mașinile, biciclete, vehicule cu care automobiliștii se descurcă lesne în forfota străzilor centrale. Calitățile bicicletei au început să fie iarăși apreciate și de americani. În ultimul timp, în S.U.A. au fost vîndute peste 60 de milioane de biciclete.

DE MÎINE, DIN NOU PE STADIOANE

Vacanța fotbalistică, mai scurtă ca oricînd în acest an, a luat sfîrșit. De mîine cele 16 echipe divizionare vor păși din nou în arenă, aducîndu-ne cu ele bucuriile și necazurile inerente unei asemenea competiții. Firește noi, cei din tribune, am dori să avem parte de cît mai multe și mai profunde satisfacții, am dori, așa cum dorim de fiecare dată, ca noul campionat, al 53-lea, să marcheze noi pași pe calea progresului fotbalului autohton. Este o dorință firească de a vedea echipele noastre jucînd tot mai bine, de a se situa tot mai aproape de cerințele fotbalului internațional. De astă dată, mai mult ca oricînd, pretențiile noastre sînt mai mari, deoarece avem de apărat prestigiul cucerit de fotbalul românesc în trecutul sezon, prin participarea lui la turneul final al campionatului mondial.

Le dorim tuturor să muncească în așa fel încît să ne ofere satisfacții cît mai numeroase.

Fotografia : S. BRAȘOVEANU

FOTBALUL — spectacol civilizat

de Valeriu MIRONESCU

Priveam la televizor scene din Italia și Brazilia, dezlănțuiri ale suporterilor fotbalului ca urmare a unor rezultate, sigur, de prestigiu. Era, după cum ați văzut și dumneavoastră, o stare de frenezie în adevăratul înțeles al cuvîntului. Oameni ieșiți din minți, un fel de nebunie. Și furioasă, dacă ne gîndim la numeroasele victime. Mă îngrijorează faptul că sînt destui aceia care se încîntă la vederea unor asemenea scene, ba chiar se arată înclinați să le mimeze în jurul și în interiorul stadioanelor noastre. Una este să iubești fotbalul, pe jucătorii lui, să te pasioneze echipa favorită, bucurîndu-te la performanțe, suferind la contraperformanțe — alta înseamnă să calci în picioare granițele bunului simț public. Să respingem spectacolul nebunesc și violent, tot așa după cum am ostracizat filmele cu bandiți și ucigași. Să ne opunem deci ca fotbalul să devină un factor de alienare. În primăvară, la Monte-Carlo, cu prilejul unei mese rotunde asupra fotbalului internațional, tocmai colegii italieni se arătau cei mai preocupați de numeroasele aspecte alienatorii la ei în țară, adică acolo unde fotbalul și suporterii au atins limitele de exprimare europeană. Mă opresc la două exemple, la două cazuri complet diferite, vădind pericolele alienării. Într-o clinică dintr-un mare oraș din Italia de Nord, un om se zbate vreme de zeci de minute între viață și moarte, pînă la urmă sucombă, fără să fi primit nici cea mai măruntă îngrijire ! Întregul personal medical urmărea la radio și televiziune etapa de fotbal! Celălalt caz vorbește de asemenea despre viață și moarte, o altercație între doi suporteri, dintre care unul își lichidează oponentul cu ajutorul revolverului...

Au vreo legătură cele de mai sus cu începerea noului campionat? Evident, au! Manifestări nebunești, urmate de spitalizări, în cazurile fericite, s-au petrecut și în fotbalul nostru. Și sînt de părere că biroul federal trebuie să lărgească sfera măsurilor necesare unui cadru ordonat de manifestare a fotbalului. În campionatul precedent federația a luat cîteva decizii severe atunci cînd au fost aruncate obiecte pe cîmpul de joc și cînd s-au produs alte fapte reprobabile. Suspendarea terenurilor trebuie însă practicată consecvent, cu toată asprimea și în mod egal, pînă la stîrpirea acelor acte care — dacă s-ar produce în altă parte decît în jurul stadioanelor — ar intra în domeniul de acțiune al Codului Penal. Mai mult, sînt de părere că federația, în scopul apărării fotbalului și al integrității fizice a suporterilor lui, trebuie să interzică jocurile pe acele arene prost administrate unde se produc busculade înspăimîntătoare la casele de bilete, la intrări sau în tribune; acolo unde spectatorul pleacă pașnic de acasă și se întoarce de la fotbal cu hainele rupte: acolo unde oamenii sînt călcați în picioare, striviți de obstacole, răniți. Chiar și sălbăticii în genul celor petrecute duminică, în Capitală, pe Stadionul Republicii, din cauza unei administrații încă necivilizate, ar trebui imediat supuse unor sancțiuni drastice....

Duminică, pe Stadionul Republicii, am văzut colectate în eprubeta unui singur meci, aproape toate păcatele violenței pe teren. Jucători, parcă bezmetici, alergînd după picioarele adversarilor, cotonogari impunîndu-și legea asupra fotbalistului tehnic. Am văzut și un fotbalist de mare valoare tehnică și tactică, om pe care l-am lăudat mereu, Dumitru, dedîndu-se repetat la brutalități inadmisibile. Am văzut și pe un adolescent, de nici 18 ani, promițător prin talent, Gergely, scos pe brațe dincolo de linia de margine, după un atac crud și murdar. Iar arbitrul împărțea, în cazul cel mai bun, lovituri libere și avertismente! Ordinea trebuie să-și facă loc pe cîmpurile de joc, fotbalul trebuie ocrotit contra violențelor. Sînt semne că biroul federal vrea să pună piciorul în prag. Îl solicităm să intervină pe mai departe, prompt, necruțător, indiferent de numele infractorului normelor de conduită sportivă. Ultima subliniere mi se pare necesară, cu atît mai mult, cu cît în Mexic, unora li s-a cam căutat între coarne, li s-au îngăduit multe, în special pentru a-i coaliza contra lui Dobrin. Iar urmările, cu duiumul, le-am văzut, recent, în faza de încheiere a campionatului trecut...

Nu știu ce fel de influențe și relații cariază arbitrajul nostru, nu-mi dau seama, încă, ce fel de criterii și factori primează la selectarea „cavalerilor fluerului", ceea ce se observă însă este calitatea îndoielnică a arbitrajului la multe meciuri ale primei divizii. Și ce-o fi mai jos! Am convingerea că nu vom face pași serioși pentru asanarea definitivă a violențelor din jurul și din interiorul terenurilor de joc, pînă cînd fotbalul nostru nu va dispune de un corp de arbitri în stare nu numai să cunoască regulamentul ci să-l și aplice. Cu toată fermitatea! Nu-mi place Ritter cînd arbitrează pe clujeni, dar, în celelalte împrejurări, îl prefer pentru curaj și decizie, pentru curajul cu care dictează eliminările și penaltiurile. Însă, indiferent de calitatea, deocamdată, așa cum este, a corpului de arbitraj, cred că federația trebuie să asigure, înainte de toate, protecția, inviolabilitatea arbitrilor prin măsuri mai ample. Înainte de a-i pedepsi pe arbitri, să-i pedepsească aspru pe jucători, antrenori, conducători de cluburi, care-și permit să-i insulte, să exercite chiar presiuni, viciind prin asemenea acte atmosfera de întrecere sportivă. Prin urmare, este vorba de restaurarea și de întărirea autorității. Iar singurele căi de protest, admise și nesancționabile, ar trebui să fie :

— pe teren, intervenția căpitanului de echipă;

— în afara terenului, recursul scris al clubului, nu înfăptuit de una sau mai multe persoane, ci rezultat al hotărîrii colective a conducerii clubului respectiv...

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(IX)

● „Regele sporturilor" nu permite abuzuri ● Cînd antrenorul dă în mintea... copiilor ● Cele două victorii asupra „cocoșului de rasă" — Venus

Cînd, în 1934, plecam ca rezervă în Polonia, după joc mi-am jurat să nu mă mai las și de multe ori după aceea m-am ținut de cuvînt. Dar una este să gîndești tu și alta să gîndească alții, aceiași „alții" mereu prezenți și mereu interesați.

În ceea ce mă privește eram scutit : Juventus nu mă plătea, iar școala și serviciul mă țineau deoparte. Mă agățasem de ele cu amîndouă mîinile, cu aceleași mîini cu care trebuia să apăr poarta. Nu eram singurul, iar alții o scoteau la capăt, chiar mai bine. Le-am aflat „secretul" mai tîrziu. Tot în această perioadă am legat o serie de prietenii pe care nu le regret. Cele mai multe au rămas. Jocul ne unea : ardeleni, bănățeni, munteni, moldoveni eram o apă și un pămînt, un pămînt care dădea roade și nu rareori de bună calitate. Pe tema asta dealtfel ne distram și făceam glume. Glumele erau viața noastră : rideam de orice și de oricine, chiar de antrenor. Cînd îl prindeam sub dușuri nu-l iertam, ne răzbunam pentru ascultarea pe care i-o dădeam pe teren și-l făceam și pe el să rîdă. Mai cu seamă cînd cîștigam meciul, „pedagogul" dădea în mintea noastră... „Hai, Crețeanu, ia-l pe Traian și dansează, te rog..." „Nu pot, domnule Czillag, mi-e rușine, Traian nu-i în toate minți le !"... „Du-te, Anghele, fă-mi plăcerea. Să rîdem. Clujenii știu de glumă"... Czillag îmi era antrenor, Traian Zăinescu — coleg de echipă, iar cel cu plăcerea — Vogl, căpitanul nostru. Și dansam, ne distram, dar niciodată nu uitam că totul are o limită. Și nu eram singurii. În București, mai erau o sută de echipe și fiecare, în felul ei, dansa, cînta și juca fotbal, după culoarea cartierului și fantezia celor zece-douăzeci de „rafinați" care dădeau tonul, fără diapazon și fără partitură.

„Regele sporturilor" nu permitea asemenea abuzuri. El cerea ca centrul înaintaș să poată juca fundaș, iar la nevoie și portar. Omul trebuia să știe de toate ! Dacă nu, n-avea ce căuta nici pe terenul de fotbal, nici în salon ! Mahalaua era atotputernică. Ea nu știa de transferări, de racolări sau de plecări nevoite. Nimeni nu putea pleca din cartier fără voia ei. Cine nu se supunea avea de furcă... „Ce spuneți, mă ? Soni vrea să plece ? I s-a făcut de tămîie ? L-a întrebat pe Nea Nicu ?".... „Fumuri ! Fumuri de vedetă ; să nu-i iasă pe nas. Nu i-a ajuns pe semne pumnul lui Crețeanu. Vrea să-i umplem noi capul ! Să-ncerce ! Venus, ai ? De asta l-am crescut, să-l dăm ? Să poftească!"... „Mă nepricopsitule, tocmai pe Soni ți-ai găsit să-l lovești ? Te fac una cu pămîntul. Cine mai pleacă în Grecia, nemernicule !?..." „Dar n-am vrut Nea Titi, am căzut peste el, zău n-am vrut !" Cel ce nu voise era tot un oborean din echipele mai mici, pe care Unirea le lua să se antreneze, iar Soni Niculescu era, în acel timp, răsfățatul întregului cartier.

— ...Ataaacăăă !... Intră la om !... Nu-l lăsa !

— ...Așa, Nea Barosanule, să se audă pînă-n Fundeni, dă-i drumul...

Și drumul plin de meandre al șefului galeriei oborene se întîlnea de multe ori cu alte drumuri, tot așa de tari, pe care echipele de divizie erau nevoite să calce. Cupa României dădea asemenea prilejuri. Atunci schimbam formația și puneam și noi „măcelarii" noștri, aveam și din aceștia care abia așteptau să-și dea arama pe față.

Rivalitatea dintre echipele bucureștene a fost mare și cred că-i tot așa și azi. Ar fi nefiresc să fie altfel. Cine nu vrea să fie cel mai bun și cui nu-i convine premiul I ? Venusul însă pusese stăpînire pe anumite „pîrghii de manevră" și, cu ele în mînă, nu-i era greu să priveaască-n curtea vecinului, chiar dacă vecinul se găsea la Cluj, la Oradea sau Timișoara. Vecinul se încrunta, își mușca limba și rămînea cu asta. „Cocoșul" cel mai frumos își lua zborul și nu se oprea decît în curtea cu alți „cocoși de rasă" ai Venusului. Se înțelege deci de ce meciurile degenerau uneori în adevărate lupte.

O asemenea ciocnire i-a fost hărăzită și Juventusului în două duminici consecutive — prima pentru calificarea în cupă, a doua — pentru campionat. Din prima întîlnire cocoșii negrilor au ieșit terfeliți și din cele patru „boabe" zvîrlite în teren, trei le-au înghițit ei. I-am văzut după joc și pe Eisenbeiser și pe Sfera.

— Bravo vouă, ați cîștigat ! Ați fost mai buni. Duminică însă nu ne mai scăpați. Iți spun eu ! — a încheiat discuția unul dintre ei.

El mi-a spus, el a auzit, pentru că, în duminica următoare, nu știu cum s-a făcut, dar i-am „bătut" zdravăn. Din cinci „boabe", ei le-au înghițit pe toate.

5—0 nu a fost o întîmplare. Înaintarea noastră, susținută bine din spate, a prins o zi bună și a tras din orice poziție. Nu i-a lăsat să răsufle ! Peste un an, nici ei nu ne-au lăsat, ne-au scărmănat de ne-au mers fulgii.

(VA URMA)

În capitolul viitor :

● Kilometri de... sprinturi și tricouri putrezite de... sudoare ! ● Necunoscutele fotbalului ● Baratchi, Soni Niculescu, Ozon, Dobai și multe alte „bile" de pe gazonul stadioanelor.

INTERMEZZO ...

LA MASA PRESEI

de Ioan CHIRILĂ

Am fost aseară la masa presei de pe stadionul Republicii. Era liniște. Se auzea pînă și foșnetul unui ziar uitat probabil luni noaptea, după joc...

Mi s-a părut foarte potrivit momentul de a sta de vorbă cu masa presei, într-o noapte fără reflectoare, fără urale și fără fluierături... Am început cu o întrebare pertinentă, cum ar zice „Tamango" într-un interviu înregistrat pe bandă...

— *Aveți emoții, stimată doamnă ?*

— Nu. N-am emoții. Dar sînt foarte obosită.

— *De ce ?*

— Pentru că m-ați obosit voi, cronicarii.

— *Nu-nțeleg.*

— Lasă candorile... Crezi că e puțin lucru să nu mai știi pe ce lume te găsești ?

— *Vă gîndiți la...*

— Mă gîndesc la voi, cronicarii. Pînă ieri ați tot scris că U.T.A. e un foarte frumos exemplu de seriozitate, pentru ca apoi să aflu că pe capul fotbalului românesc nu s-a abătut vreodată o pacoste mai mare.

— *Și dumneavoastră ce credeți ?*

— Eu cred că voi, cronicarii, v-ați amintit pe neașteptate că fotbalul e un joc și ați început să vă jucați de-a fotbalul.

— *Bine. Să lăsăm asta. Spuneți-mi ceva despre U.T.A.*

— După cîte știu, U.T.A. a încercat să-l legitimeze pe Beckenbauer și să-l transfere pe Dumitrache, dar atît „Franzi" cît și „Mopsul" au declinat aceste oferte.

— *Glumiți ?*

— Nu. Ce te face să crezi că glumesc ? Și de ce mă rog nu admiți că U.T.A. ar avea nevoie de un Beckenbauer și de un Dumitrache pentru a avea șanse reale în meciurile cu Feljenoord-ul, așa cum și olandezii s-au întărit cu suedezul Kinvall și cu austriacul Hasil, ca să conteze ca echipă de talie internațională ?

— *Probabilă nu e. Dar de ce n-ar fi posibilă ? În fond, Guadalajara a învățat din fermecătoarele noastre „șotii" de la Madrid, Zürich și Budapesta. De ce n-ar avea și Legia varșoviană un efect la fel de stimulativ ?*

— *Ce părere aveți despre campionatul care începe mîine?*

— Teașcă, „micul caporal" de la Madrid și Budapesta, a fost angajat, fără prea multe scrisori de recomandație, de campioana condusă de Traian Ionescu. Pe de altă parte, Oană, „strategul" de la Zürich, obține mari succese la Panseraikos din Sere.

— *Ce vreți să spuneți prin asta ?*

— Că antrenorul român invocă un singur drept, pe care, din păcate, îl are foarte rar.

— *Ce drept ?*

— Dreptul de a-și alcătui singur formația.

— *De unde știți asta, doamnă ?*

— De la voi, cronicarii. Pentru mine, momentele cele mai distractive sînt pauzele dintre reprize, cînd vă aud cum vă certați. Intenționez, chiar, să scriu o carte pe tema asta..

— *Ce părere aveți despre statuia lui Dembrovschi ?*

— Îmi pare rău pentru Dinu. Dar de vină sînteți tot voi, cronicarii. Întotdeauna i-ați neglijat pe fundași, în favoarea înaintașilor.. De altfel, nu mă mirăm... L-ați ales pe Bișoveț în dauna lui Șesterniev. Asta mi se pare o mare nedreptate.. Iar cînd am auzit și de Rivera, nu m-am putut stăpîni și am spus ca în legendă : „Iartă-i pre dînșii, că nu știu ce fac"...

— *Ce-ați vrea să transmiteți jucătorilor noștri, acum, la startul campionatului ?*

— Să alerge cît Uwe Seeler și să tragă la poartă ca Rivelino.

— *Și cronicarilor ?*

— Să iubească și, deci, să unească echipa națională.

— *E mult mai onorabil să culegi din grădina proprie.*

— Dar e și mai onorabil să gîndești așa nu numai cînd ai de scris un articol de fond pe tema fidelității față de culorile clubului ș.a.m.d.

— *Dați-mi un pronostic pentru jocurile cu Feijenoord-ul.*

— Îți dau. Scrie : „Dacă U.T.A. va elimina Feijenoord-ul, veți scrie, ca în povestea cu ochiul lui Zadig, că n-ar fi fost normal să se întîmple așa".

— *Credeți că e posibilă o victorie ?*

— Sper că el să învingă scepticismul nostru și să vă aducă aminte că Nunweiller III, Pircălab, Voinea, Ghergheli, Sasu, Jenei, Datcu, Constantin, Octavian Popescu, Ion Ionescu și toți ceilalți au jucat sau joacă în străinătate nu prin grația unor schimburi culturale, ci pentru că reprezintă ceva.

— *Ce părere aveți despre antrenorii români ?*

— Totul e atît de relativ. Ani de zile ați cerut antrenori străini. Dar viața v-a răspuns fără prea multă întîrziere.

— *Cum ?*

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Jiul-U.T.A.	1
2. F.C. Argeș-Steagul roșu	1
3. Petrolul-Politehnica Iași	1
4. C.F.R. Tim.-„U". Craiova	1
5. Farul-Steaua	X
6. „U". Cluj-Rapid	1
7. Ș.N.O.-Ceahlăul	1
8. Știința Bc.-Poiana	1
9. Metrom-Progresul Br.	1
10. Vagonul-Crișul	X
11. Gloria-Olimpia S. M.	1
12. Metalurgistul-C.F.R. Arad	1
13. Electroputere-Poli. Tim.	X

Se va organiza meciul Frazier—Clay ?

În ultima săptămînă mai multe ziare occidentale au inserat o informație prin care anunțau că actualul campion modial de box la „toate categoriile" Joe Frazier își va pune titlul în joc în fața lui Cassius Clay, fostul deținător al centurii.

În aceste ziare se arăta că întîlnirea urmează să aibă loc în toamnă la Atlanta. În legătură cu proiectele viitoare ale lui Frazier antrenorul acestuia, Yancey Durham, a declarat următoarele : „Este pur și simplu o invenție. Niciodată nu am tratat cu managerii lui Clay un asemenea meci. Aceasta pentru că Clay nu are încă licență de boxer. După cum se știe el a făcut recurs, deoarece a fost condamnat la 5 ani închisoare și 10.000 de dolari amendă. În momentul cînd Clay va lichida conflictul cu oficialitățile americane, atunci desigur elevul meu îl va accepta șalanger".

În prezent Frazier se află cu orchestra sa de jazz (el este șeful unei remarcabile formații de „pop") la Tahoe. Campionul mondial are un angajament ca șef de orchestră la unul din marile hoteluri plasate pe marginea lacului Tahoe. În timpul liber el se pregătește sub îndrumările antrenorului Durham. Acesta în cadrul unei conferințe de presă a mai declarat că primul adversar oficial al lui Frazier în sezonul de toamnă va fi campionul mondial al semigreilor Bob Foster, care a trecut la cat. imediat superioară. Frazier va lupta oficial cu Foster la 22 octombrie probabil la Detroit. În acest timp însă, Cassius Clay depune toate eforturile pentru a cîștiga recursul. Fostul campion mondial își cheltuiește ultimele economii pentru a achita onorariile avocaților.

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL „BALONUL ROTUND"

● Deși au mai rămas de controlat doar 20 000 bonuri de concurs (din totalul de 120 806) nici această săptămînă nu ne-a oferit „surpriza" descoperirii unui bon cu toate rezultatele exacte. Rămîne ca săptămîna ce vine să fie terminate operațiile de verificare și să anunțăm concurenții asupra modalității de atribuire a premiilor cît și a locului unde se va desfășura acest „eveniment" final al concursului „Balonul rotund".

● Mai mulți cititori ne-au întrebat dacă avînd bonuri pe care au trecut ordinea următoare : 1) Rapid ; 2) Dinamo București ; 3) Steaua, li se consideră două echipe indicate exact (1 și 3). Le reproducem un paragraf din regulamentul concursului, publicat la timpul potrivit : „În eventualitatea că nici unul dintre concurenți nu va indica răspunsuri exacte la toate întrebările, la atribuirea premiilor vor participa concurenții care au indicat exact ordinea primelor două echipe clasate în categoria A și răspunsuri exacte la întrebările 2 și 3".

AUTOMOBILISM

Pe litoralul românesc

RALIUL „ELEGANȚA CONDUCERII LA VOLAN"

„Automobil-Clubul Român" și „Europa Turistica" vor organiza anual în țara noastră raliul „Eleganța conducerii la volan". Probele se vor desfășura pe coasta Mării Negre, în scopul decernării titlului mondial și a titlurilor continentale, regional-continentale și național.

Acest raliu este deschis tuturor automobilelor, indiferent de cilindree, tip sau număr de locuri. Fiecare concurent poate prezenta unul sau mai multe autovehicule și echipaje. Concursul se desfășoară în două etape : etapa I între 29—30 august (deci azi și mîine) ; etapa II între 5—6 septembrie (peste o săptămînă).

Concurenții sînt obligați să respecte regulile de circulație legiferate în țara noastră, organizatorii declinîndu-și răspunderea pentru consecințele oricărui accident produs în timpul antrenamentului sau concursului. La bordul fiecărui autovehicul se poate afla un număr variat de pasageri în limita admisă de tipul de mașină. Printre pasageri, în cazul cînd pilotul este bărbat, este obligatorie prezența unei persoane de sex feminin, care are rolul de prezentatoare și păstrează această calitate pe tot timpul desfășurării concursului, candidînd pentru titlul de „Lady Elegant Driving". În cazul în care pilotul este femeie poate cumula de la înscriere ambele calități și poate concura pentru toate titlurile și probele.

Probele concursului sînt de trei feluri : a) probe pentru stabilirea calităților autoturismului ; b) probe pentru eleganța și frumusețea autoturismului ; c) probe pentru eleganța și frumusețea prezentatoarelor.

Probele pentru stabilirea calităților autoturismelor, obligatorii în concurs sînt : o probă de regularitate cu medie orară impusă de 30 km/oră pe traseele din orașe și o medie orară impusă de 50 km/oră pe traseele interorașe ; o probă de demaraj 0—400 m ; o probă de maniabilitate compusă din exerciții de slalom rutier, de înscriere în curbă, de peronare (oprire la peron), de frînare, de parcare.

După efectuarea celor trei grupuri de probe, autoturismele vor defila prin fața juriului internațional, se vor opri, din ele vor coborî prezentatoarele care vor urca podiumul special, vor defila, coborî și reurca în autoturismul care va întoarce ocolind rondul de probe și va reintra în „Parcul concurenților".

Juriul va acorda titluri și premii, pe baza unui punctaj de la 1—20 pentru : cea mai elegantă conducere auto ; autoturismul cel mai elegant ; cea mai perfectă conducere tehnică ; autoturismul cu cele mai bune amenajări tehnice, forma și eleganța caroseriei ; frumusețea culorii ; eleganța amenajării interioare ; gradul de confort interior ; cea mai frumoasă prezentatoare, concurentă (coafură machiaj, etc.) ; cea mai frumoasă ținută vestimentară a prezentatoarei concurentei (eleganța îmbrăcămintei, încălțămintei etc.) ; cea mai frumoasă ținută fizică a prezentatoarei. Notarea se va face după terminarea celorlalte probe pe un podium special amenajat.

Precum se vede este vorba de un raliu deosebit de interesant și atractiv atît pentru automobiliști cît și pentru spectatori.

NUMERE DE MAȘINI REFLECTORIZANTE

Numărul accidentelor prin tamponări de autovehicule în timpul nopții ar putea fi redus la un sfert dacă toate vehiculele ar fi înzestrate cu numere reflectorizante La această concluzie a ajuns „Automobil-clubul german" (ADAC) după un test care a durat un an. La un număr de 7 000 de automobile s-au înregistrat într-un an 81 de accidente prin tamponare. Aceasta înseamnă 12 accidente la mia de automobile. Din cele 1 000 de autovehicule prevăzute cu număr reflectorizant, numai trei au avut accidente nocturne de tamponare. ADAC-ul vrea să obțină dotarea tuturor autovehiculelor din R.F. a Germaniei cu numere reflectorizante.

„Dacia 1300", pe banda de montaj a Uzinelor de autoturisme-Pitești

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 674 — SÎMBĂTĂ 5 SEPT. 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

ASTĂ-SEARĂ SE DESCHIDE

CONCURSUL ŞI FESTIVALUL INTERNAŢIONAL „GEORGE ENESCU"

(Relatarea în pagina a 4-a)

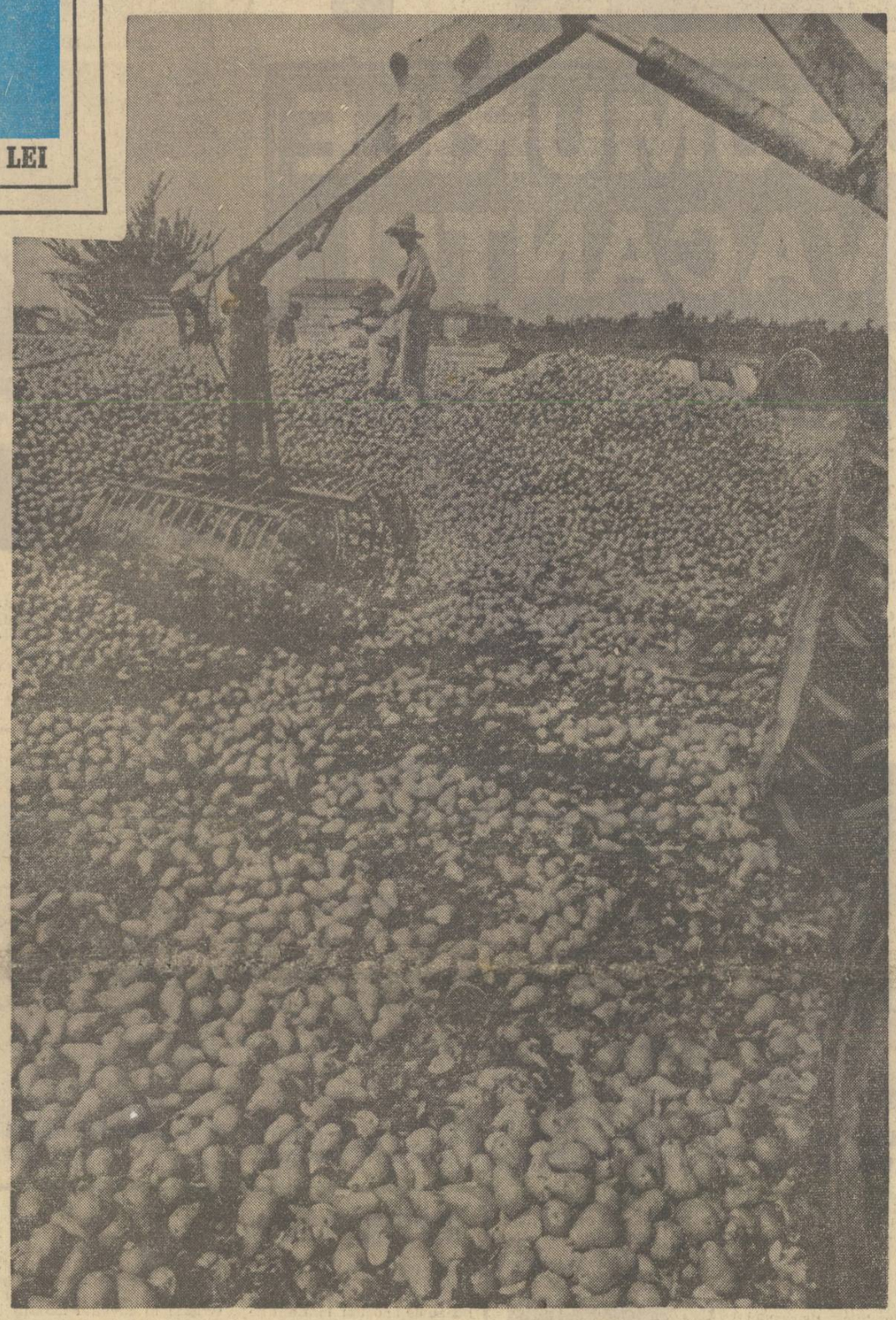

O anchetă publicată de revista italiană „EUROPEO" sub semnătura lui Aldo Santini

DIS-TRUG FRUC-TELE în timp ce prețurile urcă pînă la... stele!

(Relatarea în pagina a 3-a)

AGENDĂ săptămînală

ELOGIUL ŞTIINŢEI ŞI CULTURII

O împrejurare fericită face ca, în această săptămînă, țara noastră să fie gazda unor importante reuniuni internaționale științifice și culturale sau a unor manifestări românești cu o largă și reprezentativă participare internațională. Este vorba de Congresul internațional de fizică AMPERE, de Congresul internațional pentru promovarea limbii și literaturii latine, de Congresul internațional de istoria medicinii, precum și de unele conferințe naționale, la care iau parte oameni de știință de renume mondial din numeroase țări. Astăzi se deschide la București Concursul și Festivalul „George Enescu", eveniment cultural de mare prestigiu, la care, ca și în trecut, vor fi prezente figuri proeminente ale artei muzicale contemporane, ansambluri de mare renume și vor dobîndi consacrarea tineri artiști de valoare.

Multitudinea dezbaterilor științifice și culturale internaționale care se desfășoară în țara noastră într-o unitate de timp relativ scurtă, nivelul lor, renumele celor ce iau parte activă la discuții, nu constituie ceva neobișnuit. Dimpotrivă. În ultimii ani, România a devenit, în din ce în ce mai mare măsură, un loc de întîlnire, cunoscut și recunoscut, pentru întîlniri internaționale care-și propun să găsească soluții unor probleme de actualitate din domeniul științei, culturii și

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DE AMICIȚIA

de Victor VÂNTU

Fiecare generație redescoperă și reface treptele vîrstelor ca și policroma paletă a afectelor, minunată de minunile ce i-au minunat cîndva și pe călătorii prin timp de dinaintea sa. Prietenia este unul dintre aceste mari mistere revelate. De la Democrit încoace — pentru a cita doar pe unul dintre părinții gîndirii care au meditat asupra nobleței și valorii acestui fruct al sociabilității — se știe că „nu merită să trăiască cine nu are măcar un singur prieten cumsecade". Biblioteci întregi s-au scris în cinstea prieteniei care, potrivit unui filozof iluminist, „îndoiește bucuriile și înjumătățește necazurile".

Și atunci? Ce s-ar mai putea adăuga la infinita monografie a sentimentului ce urcă spre noi de la izvoarele lumii? Temă veșnică, de amicitia capătă totuși înfățișări și sensuri inedite.

Dacă s-ar urmări traiectoria în timp a prieteniei, s-ar observa cum, pe măsura acestui timp, sentimentul este tot mai atras în cîmpul magnetic al muncii. O simplă deplasare de cadru? Astăzi, cînd și cele

CONTINUARE ÎN PAG. 2

„PĂRINȚII" COLOȘILOR DE OȚEL

- **SPECTACULOSUL CEL DE TOATE ZILELE PE ȘANTIERELE MARILOR NOASTRE FABRICI ȘI UZINE**
- **CUM ECHIVALEAZĂ 2 ZILE CU 4 LUNI, UN OM CU 25**
- **LA UN COLOS DE 50 METRI, O PRECIZIE DE MONTAJ DE DOUĂ SUTIMI DE MILIMETRU**

Întoarcem un buton și pe micul ecran, avem la domiciliu întregul mapamond. Și ni se pare absolut normal ca pe televizor să scrie numele unei uzine românești, „ELECTRONICA". Ne-am obișnuit cu prezența tot mai frecventă pe magistralele de oțel ale țării, a locomotivelor electrice sau Diesel electrice și considerăm drept un lucru firesc că pe plăcuța fixată pe aceste adevărate uzine pe roți să găsim inscripția: „FABRICAT ÎN ROMÂNIA, UZINELE „ELECTROPUTERE" — CRAIOVA" Mergem în uzine și întîlnim inițialele F.M.U.A.B. — Fabrica de mașini-unelte și agregate — pe strunguri carusel, mașini de rectificat sau freze portal de dimensiuni impresionante Pe ogoare vedem la lucru tractoarele fabricate la Brașov sau combinele construite la „Semănătoarea". Sînt toate imagini cotidiene și prezența lor face parte din însăși viața noastră.

Dar în fiecare produs, în fiecare utilaj, în orice nouă instalație, care îmbogățesc nomenclatorul de fabricație al industriei românești, care

Ing. Marian DUMITRESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

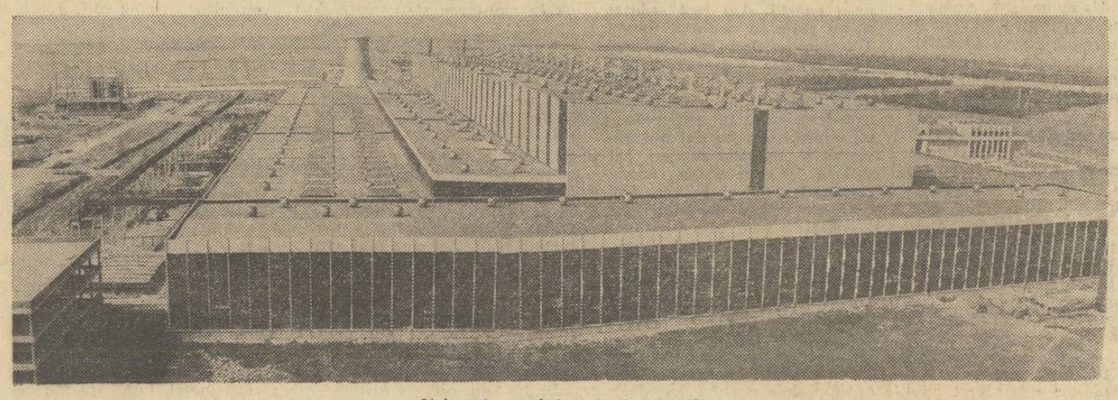

Uzina de mașini grele București

ENESCU ŞI DORUL

de Traian FILIP

La noi, Eminescu a exprimat primul dulcele dor învăluindu-l în sunetul de corn. Creangă a înfățișat sentimentul de dor prin prisma duioasă a evocării. Luchian l-a fixat în culorile simfonice ale Anemonelor. Han l-a suit pe soclu sub chipul de bronz al Elegiilor. Enescu l-a trăit și l-a zugrăvit de-a lungul întregii vieți, explicîndu-l astfel:

„Avem în cîntecele noastre o atmosferă unică, un simțămînt nostalgic. Nostalgia este inerentă specificului românesc. Chiar în mișcările repezi găsim nota plîngătoare, dorul, acel ceva ce nu se poate stinge".

Născut în tristețe, un sentiment nedefinit îl urmărește pe pribeagul care și-a părăsit țara, întîia oară, la vîrsta de șapte ani. Îl recunoaștem atunci cînd ascultăm La Folia de Corelli sau Andantele din Concertul pentru vioară și orchestră nr. 7 în Re major de Mozart sau Ciaconna din partita, a II-a de Bach. O voce omenească profund melancolică vorbește despre solitu-

CONTINUARE ÎN PAG. 4

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

AL XXII-LEA CONGRES INTERNAȚIONAL DE ISTORIA MEDICINII

CE ÎNSEAMNĂ ETNOIATRIA?

Anchetă internațională la care răspund:

Prof. ADALBERTO PAZZINI (Italia)
Prof. dr. PAVLOVA DAVIDOVA (Bulgaria)
Prof. dr. CRIȘAN MIRCIOIU (România)
Dr. MIRCEA DAN CHIRAN (România)

(Pag. a 5-a)

DE AMICITIA

URMARE DIN PAG. 1

mai aparent individuale acte de creație capătă un tot mai accentuat caracter social (e suficient să comparăm imaginea învățatului de odinioară, închis între cei patru pereți ai chilioarei sale, cu a savantului din laboratoarele moderne, înconjurat de o armată de colaboratori) — prietenia, pe scară tot mai largă, nu mai este doar o manifestare de timp liber, de „plăcută zăbavă a vremii", circumscrisă în aria tradiționalului cerc de amici. În climatul unei orînduiri care înnobilează munca și o proclamă drept valoare socială și morală supremă, cheie de boltă a dezvoltării multilaterale a personalității, prieteniei i se adaugă valențe noi. Activitatea creatoare, sub semnul idealului comun, îi apropie nebănuit pe oameni (replică pesimismului alienării!), favorizează înflorirea acestui sentiment care, adesea, vitalizează surprinzător relațiile de muncă. Este ceea ce specialiștii în psihologia muncii numesc „climat" — element care explică, pe planul coeziunii lăuntrice a unui colectiv, multe dintre succesele înscrise pe agenda actualității economice, culturale, științifice. Spiritul de echipă se structurează, în ceea ce are mai autentic și mai peren, cu ajutorul acestui liant afectiv.

Am văzut adeseori, la fața locului, baraje sau tuneluri terminate în uimitoare termene record, brigăzi complexe care, ca un singur om, preluau fără șovăire locuri de muncă dintre cele mai dificile, oameni care își puneau viața în primejdie pentru a depăși un oarecare moment critic intervenit în funcționarea unei sonde sau mine. Într-un cuvînt, fapte care nu puteau fi explicate și determinate de nici un fel de regulamente sau instrucțiuni. Fapte care prin bărbăția lor făceau să pălească obișnuita „sarcină de serviciu". Și ele, pe platforma oțelăriei gălățene sau în universul eroic al Porților de Fier, sau în laboratoarele unde s-au născut prestigioase invenții românești, s-au datorat unei coeziuni pe care simpla „schemă de funcționare" n-o poate explica. O sincronizare intimă dintre aspirațiile, ideile și bătăile inimii, o lăuntrică forță care, asemeni unui arc voltaic, nu poate fi declanșată decît în ambianța și sub impulsul unor mari energii.

Nu se află aici, în substanța unor astfel de acte ale timpului nostru, secretul adevăratelor prietenii — durabile, călite, de-o viață?

Cred că, împotriva prietenușugurilor ce-și lasă direle pe tărîmul alunecos din care se alimentează rubricile de fapt divers, ar trebui să înălțăm și să facem mai vizibile coloanele strălucitoare, de splendidă structură morală, ale acestei autentice dimensiuni umane.

Victor VÂNTU

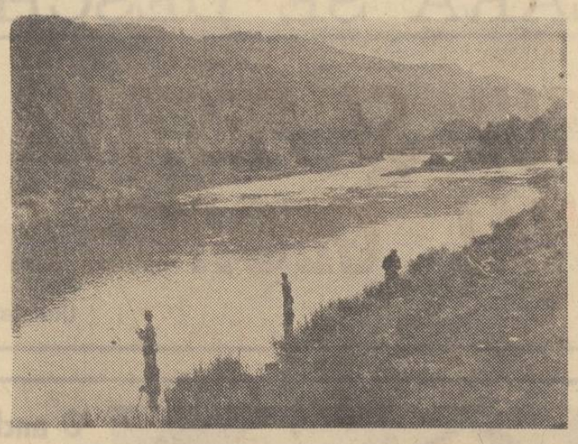

În amurg, pe malul Mureșului, în așteptarea satisfacțiilor... pescărești (imaginea din stînga)

Peisajul încîntător al poieniței din defileul Mureșului i-a atras pe turiști să facă aici un popas... (imaginea din dreapta)

DRUMURILE VACANȚEI

În defileul Mureșului

Între Toplița și Deda, călătorul care vine, fie dinspre Moldova, via Borsec, fie dinspre Tg. Mureș, străbate, pe parcursul a circa 40 kilometri defileul Mureșului. Strînsă, în cuprinsul defileului, în îmbrățișarea munților Călimanului și ai Gurghiului, trinitatea de drumuri — riu, cale ferată, șosea — se desfășoară pe poale de stîncă oferindu-se sau, dimpotrivă, ascunzîndu-se privirilor în largi revărsări de bucle sau în volute bruște. Și astfel, kilometru după kilometru se constituie defileul cu aprige frumusețI în lungul căruia turistul poate afla cîteva puncte de popas, vizual desfătătoare dar și... gastronomice. La Stînceni, în mijlocul unei păduri de brazi, la Lunca Bradului, acolo unde Sălardul coborît din munții Gurghiului își varsă apele în Mureș, la Răstolița într-un castel înălțat chiar pe malul Mureșului și cunoscut sub numele de Gălăoaia — hanuri turistice, refăcute după ce apa și-a trecut tăvălugul în zilele lui mai, pun „stop" — temporar firește — dorului de drumeție al celui urcat la volan, îl îndeamnă la odihnă și masă. Și dacă cel oprit este și pescar, atunci blînde amurguri îl prind pe malul apei în căutarea unor satisfacții — mai adesea verbale („doamne, ce era să-l prind") de cît practice... Dar, la drept vorbind, rîndurile noastre sînt o invitație la drumeție și nu la treabă... pescărească așa încît, oră după oră, se string în amintirile de o zi sau de două, petrecute prin aceste locuri, imagini despre brazi și despre ape, despre stînci și despre seninuri de cer, despre casele și despre drumurile ce continuu vin și continuu se duc...

I. DELEANU

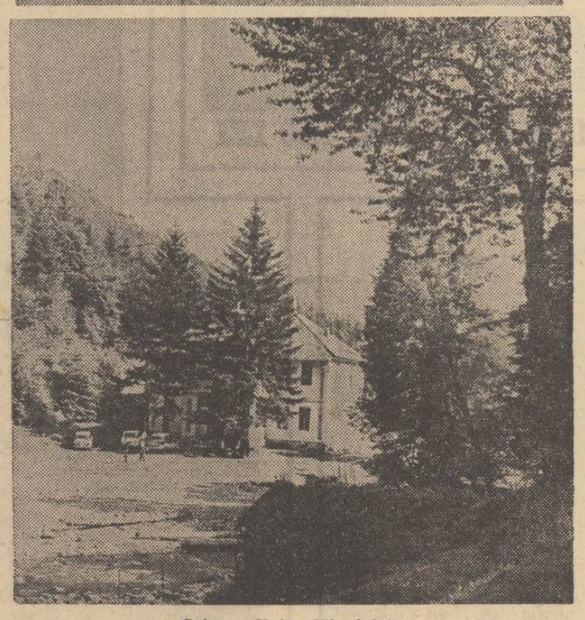

Cabana „Valea Sălardului".

SECVENȚE

ULTIMUL „VUVAR"

Instrumentul cu care **Ion Furdui** din Baia de fier, județul Gorj își acompaniază cîntecele este de construcție extrem de simplă. Pe un cerc de lemn a întins bine o bucată de piele de capră neagră, arsă după rețete străvechi, moștenite din generație în generație. Vibrațiile timpanului de piele mîngîiat cînd mai ușor, cînd mai apăsat, cu vîrful degetelor sau lovit de mîna strînsă pumn, asociate cu clinchetul zurgălăilor metalici prinși pe cercul de lemn, dau cîntecul de „vuvă", cum este denumit acest instrument popular străvechi.

Sunetele **„vuvei"** sînt asemănătoare întrucîtva cu cele ale „buhaiului" colindătorilor moldoveni de Anul Nou. Ion Furdui — în imaginea de mai sus — este în momentul de față singurul „vuvar" cunoscut prin părțile Gorjului iar instrumentul său — odinioară nelipsit din tarafurile de lăutari — ultima „vuvă" în funcțiune.

Foto și text: ION BECHERU

Constantin Oprescu și o parte din colecția sa.

UN PASIONAT COLECȚIONAR

Captivat de frumusețea monedelor și bacnotelor Constantin Oprescu din București a început să le colecționeze încă de pe timpul cînd era pe băncile școlii, reușind astfel ca astăzi să fie posesorul unui adevărat tezaur. 4 000 de monede și de bacnote din aproximativ 80 de țări figurează în colecția pasionatului colecționar, care este membru al Societății numismatice române. Dintre piesele cele mai valoroase ale colecției, semnalăm seria completă a bancnotelor emise în țara noastră, toată gama de dolari puși în circulație în timpul războiului de secesiune precum și cîteva bancnote tipărite pe lemn, mătase sau pînză.

EXPOZIȚIE INEDITĂ

În cadrul Muzeului Politehnic situat în Palatul Culturii din Iași funcționează o interesantă expoziție care prezintă mijloacele de înregistrare și redare a sunetului, în evoluția lor. Începînd cu harpa eoliană, aici se pot vedea aparate cu tambur sau știfturi, care datorită mecanismelor lor dau o rezonanță plăcută sunetelor, instrumente muzicale care folosesc înregistrarea pe discuri sau benzi perforate, precum și aparatul inventat de Edison, gramofonul, patefonul și magnetofonul din zilele noastre.

Foto și text: I. IVANOVICI

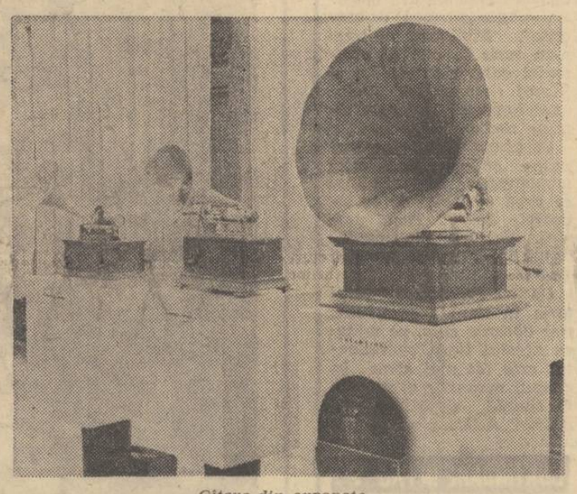

Cîteva din exponate.

AGENDA săptămînală

ELOGIUL ȘTIINȚEI ȘI CULTURII

URMARE DIN PAG. 1

artei. Acest fapt își are rădăcina în prestigiul patriei noastre pe plan internațional, în stima cîștigată pretutindeni de politica statului nostru, precum și în faptul că știința și cultura românească și-au cucerit un loc de seamă în ansamblul realizărilor obținute pe glob în aceste domenii. După cum se știe, țara noastră consideră că dezvoltarea colaborării multilaterale între statele lumii constituie un factor al progresului, al consolidării păcii. În acest sens, România intensifică cu consecvență schimburile sale culturale internaționale, sprijină contactele dintre oamenii de știință și cultură, cooperarea lor în vederea realizării marilor idealuri ale umanității.

Luînd cuvîntul la Congresul internațional de fizică AMPERE, reuniune științifică de deosebit prestigiu, la care participă peste 600 de savanți de reputație mondială din peste treizeci de țări, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a spus printre altele: „Știința, cunoașterea științifică nu se pot dezvolta decît într-un climat de pace, în care toate popoarele — mari și mici — au posibilitatea să-și valorifice nestingherit capacitățile creatoare, talentul și energia, aducîndu-și contribuția proprie, originală la progresul mondial. Tocmai de aceea, oamenii de știință și cultură nu pot fi decît de partea forțelor care militează pentru zădărnicirea unui nou război mondial, pentru întărirea încrederii și prieteniei între popoare. Credem că, pe deasupra oricăror deosebiri de orînduire socială, a oricăror diferențe de concepții politice, filozofice, religioase, oamenii de știință trebuie să-și dea mîna, să acționeze solidar pentru apărarea cuceririlor geniului uman, pentru respectarea principiilor dreptului internațional, a dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, pentru salvgardarea păcii".

...A fi de partea forțelor care militează pentru zădărnicirea unui nou război mondial, pentru întărirea încrederii și prieteniei între popoare — cuvinte care exprimă un elogiu adus gîndirii creatoare și, în același timp, care definesc misiunea supremă a științei și culturii. Ceea ce a determinat ca prestigioase personalități științifice din numeroase țări să releve în cuvinte calde înaltul sens uman al chemării adresate Congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu și să-și exprime recunoștința pentru participarea conducătorilor de stat la lucrări, fapt care atestă interesul deosebit manifestat de România față de progresul științei și cooperarea internațională.

ELEVI, PROCURAȚI-VĂ DIN TIMP RECHIZITELE ȘCOLARE!

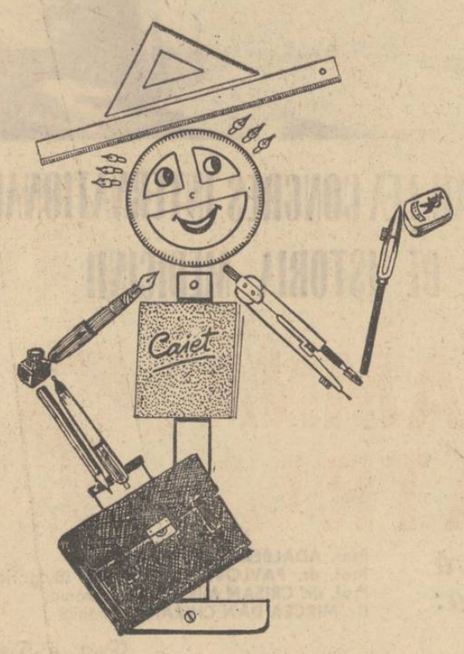

CAIETE
CREIOANE
STILOURI
PIX-URI
MAPE-SERVIETE
GHIOZDANE
CERNEALĂ
ETC.

SE GĂSESC ÎNTR-UN SORTIMENT VARIAT ÎN UNITĂȚILE COMERCIALE DE SPECIALITATE.

(5359)

„PĂRINȚII" COLOȘILOR DE OȚEL

URMARE DIN PAG. 1

poartă peste hotare faima harnicului nostru popor, este înmagazinată contribuția a milioane de anonimi, însă atît de destoinici meșteri care au ridicat de la temelie halele uzinelor, au întins sute și sute de km de cabluri electrice, au executat rețele întregi de instalații, au montat utilaje — unele în greutate de zeci de sute de tone — au dat și dau zilnic „la cheie" noi capacități de producție.

Știți ce reprezintă inițialele I.C.S.I.M.? Aceste cinci litere nu înseamnă numai Întreprinderea de construcții speciale industriale și montaj. Simbolizează și „Fabrica de mașini unelte și agregate" și „Întreprinderea de piese radio și semiconductori — Băneasa" și „Laminorul de tablă subțire" de la Galați și „Uzina de mașini grele București" și „Uzina de țevi" Roman și „Unio" Satu Mare și „Fabrica de ciment" de la Bicaz și ... și ... Înseamnă 17 noi unități de producție industrială, 95 unități reconstruite, modernizate, mărite, înseamnă aproape 130 de hectare de hale și construcții industriale.

Cînd spunem I.C.S.I.M. spunem însă și Ilie Preda și Nae Tudor și Constantin Oancă și Gheorghe Fierăstrăieru și Valentin Mureșanu și multe, multe alte nume de oameni ale căror mîini pricepute și minți iscusite au contribuit la plăzmuirea tuturor celor amintite mai înainte.

Pe **Ilie M. Preda** l-am găsit pe șantierul grupului școlar al Uzinelor „23 August" din București. Era în mare zor, împreună cu cei 40 de zidari din brigada pe care o conduce, să facă ultimele retușuri clădirii. **„Vrem ca cele 24 săli de clasă și atelierele care formează grupul școlar să poată fi puse la dispoziția elevilor, a celor care peste doi, trei ani ne vor fi poate tovarăși de muncă."**

Comunistul Ilie Preda nu a împlinit încă 40 de ani. Am putea spune însă că biografia lui se identifică cu cea a unității în care lucrează. Cînd s-a angajat la I.C.S.I.M., acum două decenii, întreprinderea abia luase ființă. A crescut și s-a format o dată cu ea. Era muncitor necalificat cînd participa la reconstrucția uzinelor bucureștene „Republica" și „23 August". A trecut apoi prin școala Bicazului; a venit la Roman cînd abia se trasau temeliile viitorului laminor, iar cînd a plecat de acolo la Galați, o nouă unitate se înscrisese în circuitul industrial al țării: Fabrica de țevi. Politica de dezvoltare economică multilaterală a țării, promovată de partid și guvern i-au purtat pașii și pe la „I.P.R.S. Băneasa", la „Autobuzul", la „Semănătoarea", la „Fabrica de țevi sudate"... Și peste tot a lăsat în urmă realizări cu care pe drept cuvînt se mîndrește astăzi.

26 de muncitori specialiști, de înaltă calificare îți vor răspunde, dacă îi întrebi, cine i-a învățat meseria: **„Sub mîna lui „nea Ilie" ne-am format ca meseriași, ca oameni".**

„La Bicaz lipeam ziare pe pereții barăcii de lemn ca să nu mai intre vîntul — îmi spunea „nea Ilie". **Acum stau alături de alte zeci și sute de constructori într-un bloc din Balta Albă. Nu găsesc cuvinte pentru a mulțumi partidului și statului nostru pentru grija ce ne-o poartă. Am fost ajutat să-mi ridic în comuna natală Trestieni — unde stau cei trei copii și soția — o casă cu șase camere pe care am mobilat-o după pofta inimii. Am televizor, frigider și tot ce înseamnă confort. Acum doi ani am primit și medalia muncii. Iar salariul? Ce aș putea spune mai mult decît că în luna trecută am ridicat de la casierie 3.600 lei?".**

Numai în municipiul București au fost puse la dispoziția întreprinderii locuințe pentru circa 3 700 dintre cei mai calificați muncitori nelocalnici. Iar cantina proprie din zona Berceni servește zilnic un număr de 1 100 mese în condiții optime și la prețuri accesibile pentru salariații ce activează în cadrul șantierelor de la Uzina de mașini grele București.

An de an colectivul celor aproape 8 000 de oameni a acumulat o experiență tot mai bogată. Și realizările înscrise în bilanțul întreprinderii confirmă acest lucru. Termenul de intrare în producție a liniilor de ciment construite s-a scurtat de la o linie tehnologică la alta, ajungînd astăzi pînă la jumătate din cel inițial. Dacă primele cuptoare de ciment de la Turda, Fieni aveau o capacitate de 260 tone clincher pe zi, cele montate ulterior la Medgidia, Bicaz, Turda erau de 3 ori mai mari.

Soluția propusă de inginerii Vasile Ciortea și Mihai Tibichi a permis supraînălțarea halei de cazangerie de la uzinele „Grivița Roșie", prin **ridicarea fără demontare a acoperișului, în numai 2 zile în loc de 4 luni** (cît ar fi fost necesar prin procedeele clasice) **iar producția uzinei a continuat fără întrerupere.** Cînd au fost montate fermele metalice la Sala Palatului s-au consumat 25 om-ore/tonă, pentru ca la montarea structurii de rezistență a cupolei pavilionului expozițional de la Piața Scînteii să fie nevoie doar de 1,07 om-oră/tonă.

L-am rugat pe **Constantin Oancă**, inginer șef coordonator pentru montaj și instalații la Șantierul de la U.M.G.B. să-mi relateze despre ceea ce crede că este mai spectaculos în activitatea pe care o desfășoară. Știți care a fost răspunsul? **„Partea cea mai senzațională o constituie tocmai lipsa de senzațional."**

Și totuși spectaculosul există, poate chiar mai mult decît ne dăm seama. Dar oamenii s-au obișnuit cu el. Li se pare normal să fie așa.

În 1950 grupul de instalatori și montori de sub conducerea lui Constantin Oancă plecau la Tîrnăveni pentru a amenaja o fabrică de ciment. Au plecat cu un camion în care au încăput toate: muncitori, bagaje, scule. Astăzi întreprinderea posedă propriile ei ateliere de întreținere și reparații. Oamenii s-au obișnuit să lucreze cu utilaje moderne de înalt randament: buldoexcavatoare M.T.Z., motoscrepere, macarale pe șenile RDK-250 de 25 tone, excavatoare pe pneuri de 0,4 și 0,6 mc. (fabricate la uzinele „Progresul" Brăila) sau gigantica macara de 112 tone Coles Centurion. **Dacă în 1965 numai 20 la sută din încărcarea și descărcarea materialelor în depozite și camioane se făcea mecanizat, astăzi acest procent a atins 70 la sută din volumul manipulat.**

Întregul complex al Fabricii de mașini unelte și agregate din Capitală, cu toate lucrările de construcții, instalații și montaj, a fost executat în 11 luni, față de durata normată de 24 luni. Mai devreme au fost terminate și alte capacități de producție: la I.C.M.E., Autobuzul, Uzina de pompe etc.

Era de datoria noastră, ni se explică de către interlocutorii mei, să facem tot ce ne stă în putință pentru a scurta cît mai mult durata de construcție.

Singure panourile radiante ale unei hale de la Uzina de mașini grele au necesitat montarea a aproape 100 000 de metri de țeavă. Și asta nu la sol ci la o înălțime de 28,5 metri tar cei care au trebuit să fie mai iscusiți ca niște acrobați de circ, numesc munca lor „lucru obișnuit". Cine visa oare, acum 26 de ani, acum 10 ani chiar, să construiască o asemenea clădire (lungă de peste 300 metri, lată de 200 și înaltă de 35 de metri) — în care un strung măsoară 50 m lungime și este fixat pe o masă de beton cu un volum de 9 000 mc — și că în această hală vor trebui asigurate o temperatură și umiditate mai precise decît într-o seră. Cînd echipa lui **Gheorghe Fierăstrăieru** a montat strungul de care spuneam mai înainte, au trebuit vopsite luminatoarele cu var întrucît chiar și razele soarelui constituiau o piedică în centrarea utilajului. Pentru că, — ați reținut probabil — lungimea strungului era de 50 metri dar precizia de centrare la montaj era de 0,02 mm; numai două sutimi de milimetru aveau voie montorii să se abată de la cota exactă! Și dacă astăzi am găsit strungul lucrînd la masivele dar ultrapretențioasele piese a căror precizie se măsoară în microni aceasta se datorește în bună parte și pasiunii, priceperii, tenacității de care au dat dovadă constructorii noștri „anonimi".

Devenind o puternică întreprindere specializată în construcții și montaje, I.C.S.I.M. a constituit locul de formare a unor nuclee, pe baza cărora au luat naștere noi întreprinderi: „MONOCHIM", „ICIM"-Brașov sau „ICSIM"-Craiova. Lucrări de prestigiu exectuate în străinătate — R. P. Ungară, R. D. Vietnam etc., asistența tehnică acordată la obiective importante din țară și din străinătate — aș aminti mai recent cazul podului de peste Dunăre de la Giurgeni — au înscris în cartea de onoare a constructorilor noștri noi pagini de succese.

Dar acești oameni au mai puțin timp să se gîndească la ceea ce a fost. Economia națională are nevoie de noi unități pentru fabricarea de echipamente electrotehnice, motoare, echipamente nucleare, mașini-unelte, utilaje de construcții, conductori și materiale electroizolante, autobuze etc. Un nou cincinal ne stă în față. La sfîrșitul lui, bilanțul realizărilor colectivului de la I.C.S.I.M va trebui să consemneze punerea în funcțiune a încă unui număr de 85 noi obiective și capacități de producție.

Și dacă peste cinci ani îi vom întreba pe cei care vor transpune în practică ceea ce acum reprezintă simple proiecte, dacă a fost ceva senzațional, probabil că vom primi ca și acum răspunsuri: **la noi totul a decurs normal.**

Ing. Marian DUMITRESCU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

NOUTĂȚI PE MADISON-AVENUE

de Nicolae LUPU

Madison-Avenue, una din principalele artere comerciale ale New York-ului, pe lîngă varietatea produselor ce le oferă, a ajuns de mult să-și vîndă și numele. El a devenit sinonim cu una din cele mai dezvoltate ramuri a economiei americane — reclama comercială, mai mult, procedeele împrumutate din acest sector de activitate politică au început să poarte denumirea de tehnica Madison Avenue.

De-a lungul anilor sistemul nu putea să nu sufere de pe urma suprafolosirii, un proces avansat de uzură, atît pe tărîm comercial cît și politic.

Rezultatul? Un efort disperat de a fi Madison-Avenue, fără însă a da impresia, de a fi mai „incognito". De pildă în cadrul unei reclame televizate a companiei General Telephone a cărei activitate a început să provoace vii nemulțumiri în rîndurile clienților, apare un reprezentant care spune: „Știm că societatea noastră nu oferă un serviciu satisfăcător. (Se aud huiduieli. Roșii putrede izbesc capul reprezentantului). Dar noi am alocat în acest an numai în California 200 milioane dolari pentru îmbunătățirea serviciilor. (Reprezentantul devine țintă unei salve de ouă stricate). Vom îmbunătăți releele, personalul de deservire, totul. (O plăcintă imensă cu cremă, ca în filmele cu Stan și Bran, îi acoperă fața).

Scuipînd resturi de plăcintă, reprezentantul încheie: „Vă mulțumim pentru atenția plină de răbdare cu care ați ascultat ce am avut de spus". Acest stil de reclamă denumită de revistele americane „Mea culpa" își are la bază concepția, după cum scrie „Times", că acceptarea tactică a greșelilor, permite cîștigarea de simpatii, mai ales atunci cînd procedeul este însoțit de difuzarea esenței reclamei, respectiv măsurile luate pentru îmbunătățirea situației.

Societățile de televiziune, care vînd spațiul pentru acest gen de reclame, nu au făcut de loc obiecții. Există unele reclame însă de o manieră tot nouă și originală pe care aceste societăți le-au refuzat. De ce? Nu toți dolari încasează pentru ele? Ba da și încă dolari mulți dar să vedem despre ce e vorba. O reclamă, din cele interzise, arată un grup de copii jucîndu-se de-a războiul. Pe această imagine se aude vocea prezentatorului: „Mulți din soldații americani care mor acum în Vietnam erau doar în vîrstă de 12 ani cînd a început implicarea Statelor Unite în Vietnam. Dacă nu se acționează cu mai multă hotărîre pentru pace, copiii care îi vedeți pe ecran ar putea să aibă aceiași soartă într-un război adevărat". Asemenea reclame sînt organizate și plătite de o Asociație împotriva războiului sprijinită de oameni politici, senatori, oameni simpli care doresc să se pună grabnic capăt războiului. Pentru difuzarea unui ciclu de 7 reclame s-au plătit 250 000 de dolari. Și totuși N.B.C.-ul și alte societăți de televiziune au anunțat că în viitor vor refuza să mai difuzeze astfel de reclame sub motivul că problemele tratate de ele „sînt oglindite în programele obișnuite de știri". Dar sprijinitorii acestor reclame cheltuiesc atîția bani tocmai pentru că au ajuns la concluzia că programele obișnuite nu sînt satisfăcătoare. Și chiar dacă lucrurile ar sta altfel, tot n-ar strica puțină repetare, după vechea înțelepciune latină, deoarece lucrurile nu se prea urnesc în direcția încetării intervenției.

Dar cel mai nou și interesant pe Madison Avenue ni se pare faptul că multe societăți de publicitate au hotărît să sprijine cu bani și cu servicii gratuite campania împotriva intervenției americane în Asia de sud-est, pentru că, afirmă unul din conducătorii lor, trebuie creată urgent o opoziție serioasă și eficientă. Iată într-adevăr o „Mea culpa" care promite să aibă efect. Pe cînd vor adopta acest stil și marile societăți de televiziune americane?

DISTRUG FRUCTELE — în timp ce prețurile urcă pînă la... stele!

— O anchetă publicată de revista „Europeo" sub semnătura lui Aldo Santini —

Povestea aceasta a perelor și a piersicilor distruse e o chestiune pe care lumea n-o înțelege. Italia are o recoltă bună de fructe și în loc să tragă din aceasta un avantaj, cunoaște o criză fără precedent. Un țăran din Ferrara îmi spunea: „Pentru noi o recoltă bună a devenit o nenorocire". Prețurile fructelor în consum se mențin ridicate și, în unele orașe, foarte ridicate. N-ar fi oare mai logic să se scadă prețurile și să ajungă pe piață întreaga producție? Dacă italianul consumă puține fructe, aceasta nu e pentru că așa vrea el. Statisticile vorbesc de 125 de grame pe zi la un locuitor. Mai multe fructe înseamnă sănătate. Scăzînd prețurile, ar crește și vînzările și problema s-ar rezolva parțial aplicînd legea naturală a cererii și a ofertei. O problemă nu numai economică dar și morală. Cineva din Imola îmi explica: „Comercianții n-au interes să vîndă mult. Vor doar să cîștige. Și dacă vînd puțin, ținînd prețurile ridicate, cîștigă ca atunci cînd vînd mult la prețuri scăzute. Oboseala este mai mică. De aceea mențin prețurile înalte și distrug mare parte din recoltă. Munți de piersici și de pere vopsite cu albastru sînt masacrate. Sute de chintale. De tone".

— De ce sînt date cu vopsea albastră?

— Ca să fie siguri că nu mai ajung pe piață.

Zilele acestea am parcurs cîmpiile din Ferrara, Imola, Cesena, Ravenna, Modena, Persiceto, Emilia și Romagna. E un fel de Californie a lumii vechi. Și am asistat la spectacole halucinante. Coloane de autotrenuri încărcate cu pere și piersici coapte care sfîrșeau la gunoi sau erau întinse pe hectare întregi pentru ca apoi să fie strivite cu buldozerele și făcute una cu pămîntul. Kilometri și kilometri de cîmpuri transformate în mlaștini de fructe cu mirosuri grele. Un dezastru de miliarde. La Altedo, un țăran striga: „Vor să facă din fructele mele îngrășămînt. Mă revoltă. Sînt prea frumoase ca să sfîrșească sub pămînt; ne-au costat ani de muncă; m-au îndemnat să le cultiv acordîndu-mi premii și acum mă plătesc ca să le distrug. Ce înseamnă asta? Mai bine le fac cadou". Tone de fructe au fost date fără bani la Cesena și Imola în timpul manifestațiilor de protest. „Luați. Dați-le mai bine, gratis, copiilor". La Modena, pe o pancartă, se putea citi: „Jos cu comercianții, jos cu Piața comună". Iar la Ferrara: „Nu-i drept să distrugem fructele. La pușcărie cu cei vinovați! Carabinieri, aplicați articolul 499 al codului penal!".

Întrebat de un ziarist, președintele Asociației interprovinciale producătoare de fructe din Bologna, Ferrara și Modena, Gianfranco Borghia a spus: **„Ordinul de a distruge fructele îl dăm noi, cei din asociație. căci nu avem alte arme de apărare împotriva angrosiștilor care ne sufocă. E grotesc, îmi dau seama. Dar nu avem ce face. Angrosiștii dau mai puțin de 25-40 lire/kilogram pentru pere și 30-50 lire pentru piersici, prețuri de foame, inferioare prețurilor noastre de cost. Aceasta ne obligă să declanșăm un sistem de emergență înainte de a se recurge la criza simplă și apoi la cea gravă".**

— Ce sistem? Criză simplă, criză gravă? Ce înseamnă? Explicați-mi mai bine.

— Atunci să fac un pas înapoi, chiar doi, ca în romanele lui Ottocento. Să ne oprim în 1968. În 1968 a fost o recoltă bună și depozitele erau pline. Nevrînd să scadă prețurile cu amănuntul — vom vedea pe urmă de ce — angrosiștii au scăzut ofertele sub nivelul util. Cu alte cuvinte, au oferit 20, cînd țăranul, pentru a nu se împușca, trebuia să vîndă cel puțin cu 25.

Oferta la 20 este calculată abil pentru a face să intervină Piața comună (care intră în acțiune cînd prețurile en gros scad sub limita fixată anterior — acoperind cheltuielile producătorilor). Se cumpără fructele, sînt sustrase de pe piață, și iau drumul distileriilor unde sînt transformate în alcool sau sînt distruse așteptîndu-se ca piața en gros să urce. Însă în acel an ofertele continuau să scadă. Atunci a fost solicitată criza gravă, în care prețurile en gros scad sub o a doua limită stabilită. În acest caz se cumpără surplusul și de la comercianți. Magazinele au fost golite. Un caz analog a fost cel cu distrugerea turmelor de vaci. Mai întîi Piața comună a plătit creșcătorii pentru sporirea producției de lapte, acum îi plătește pentru a ucide vacile ce ar diminua producția. Același lucru cu fructele. Nenorocirea este că erorile făcute de Piața comună sînt plătite de contribuabil. El plătește o dată pentru a cumpăra fructele și apoi cheltuiește pentru a distruge fructele în exces.

— Ce se întîmplă acum, în 1970, este un rezultat al situației din 1969. Lupta dintre producători și angrosiști continuă. Și totul în dauna consumatorului. Sau greșesc?

— Nu greșiți. Așa stau lucrurile. Dar noi luptăm pentru ca să reușim într-o zi să determinăm diminuarea prețurilor de vînzare către public. S-au abolit cele două forme de criză. Roma este informată doar că dat fiind scăderea prețului de cost sub limita de bază, se procedează la retragerea în bloc a surplusului. Piața comună a stabilit chiar și prețurile de intervenție. Era fatal ca, abolită, criza gravă, comercianții să fie și mai uniți. Cumpără numai pentru a acoperi cererea imediată. Nu fac provizii. Cum prețurile cu amănuntul se mențin foarte ridicate, cererea lincezește și este cu mult inferioară ofertei. Producția anului 1970 atinge în Italia 13 milioane de chintale la piersici și 17 milioane la pere.

— Perele și piersicile în acest an sînt distruse în timp ce în 1969 și în 1968 erau duse în mare parte la distilerii: de ce?

— Și aici trebuie să pomenesc de Piața comună. Fructele sustrase consumului au cinci destinații: 1) binefacere; 2) hrană pentru animale; 3) îngrășăminte; 4) industria de sucuri; 5) distilare. Cu excepția ultimei, toate celelalte destinații sînt absurde. Piața comună vrea ca fructele să fie distruse dar nu are curajul s-o spună clar. Să luăm, de pildă, punctul 1: ar trebui să se ocupe prefecturile. E vorba de distribuirea fructelor către aziluri etc. Noi am avertizat prefecturile de peste 20 de zile și răspunsurile încep să sosească abia acum. Asociația mea n-a putut încă să distribuie nici un kilogram de fructe. Pe de altă parte, fructele se strică repede. Să luăm acum destinația privitoare la hrana animalelor: nebunie curată. Ar trebui să învățăm animalele că simburele de piersică trebuie sculpat. Și apoi fructele au o putere nutritivă scăzută. În multe cazuri provoacă tulburări. Să luăm îngrășămintele: e ceea ce facem acum. Perele sînt întinse pe cîmp, zdrobite și amestecate cu pămîntul. Dar e un îngrășămînt care nu valorează nimic. Costul muncii nu e compensat de profit. Să luăm destinația sucurilor: să ne închipuim fabricanții care și-ar asuma obligația de a distribui gratis sucurile obținute din fructele primite în dar! Altă nebunie curată. Rămîne distilarea. În alți ani eram liberi să tratăm cu distileriile. În acest an nu. Tot Piața comună dirijează dansul și mersul operațiilor la licitație. Firește, e mai greu de dus tratative într-o licitație de nivel european, deși prețurile sînt modeste. Se învîrt în jurul a 4-6 lire kilogramul. Noi n-am reușit, în ciuda eforturilor, să facem cunoscută la timp licitația, din care cauză surplusul cumpărat de A.I.M.A. este distrus.

— Care sînt perspectivele? Distrugerea se va atenua?

— Dacă statul nu intervine, va crește. Recoltarea e abia la început. Negustorii cu ridicata nu vor să renunțe. Țin prețurile de cumpărare sub nivelul limită și în schimb ridicate pe cele de vînzare. În acest fel piața nu se deblochează. Noi, producătorii, spunem: pentru ce Piața comună în loc să cheltuiască toate aceste miliarde (strînse de fapt de la contribuabilii din țările respective) pentru a cumpăra surplusul de fructe și a-l distruge, nu caută să modifice sistemul distribuirii? Vă confirm că sîntem abia la începutul crizei din 1970, că masacrul fructelor abia a început, dar adaug că cheltuielile susținute de Piața comună, și prin urmare de contribuabil, sînt destinate să se multiplice. Acum, Piața comună, printr-o lege din iunie 1970, invită pomicultorii să distrugă fructele lor, plătindu-le un anumit preț la hectar. Pentru țăran e însă o dramă. Gîndiți-vă la oboseala și la pasiunea care se cer pentru a obține fructele lor minunate. Un piersic acoperă cheltuielile la patru ani după ce a fost plantat, dar produce în plin în al șaptelea și în al optulea an. Părul plătește costurile în al șaselea an și dă maximumul la zece ani. La fel, mărul. Iar cheltuielile sînt o mulțime. Acum tot acest patrimoniu de cheltuieli și de oboseală, de competență, de așteptări, este șters, ras la pămînt. Să ne mai gîndim și la faptul că pomicultura ajutase și la combaterea șomajului în provinciile italiene. A elimina fructele nu rezolvă nimic. Lăsăm la o parte faptul că banii primiți la hectar servesc la tăierea pomilor și curățirea terenului în profunzime; un țăran cu terenul liber ce face? Cultivă porumb? Îl lasă pentru pășune? Dar zootehnia este într-o criză mai gravă decît a noastră. Pentru a pune capăt acestei situații, mulți țărani iau taurul de coarne și își vînd pămîntul.

— Dar nu s-ar putea într-adevăr diminua prețurile pentru consumatori? Nouă, profanilor, ni se pare metoda cea mai elementară.

— E cea mai logică, nu și cea mai ușoară. Noi tindem către asta cu toate forțele noastre. Dar pentru a ajunge aici nu e suficientă bunăvoința noastră. E un întreg sistem care trebuie schimbat. Și responsabilitatea nu e numai a comercianților, ci și a producătorilor. Responsabilitatea e a tuturor. E a clasei patronale care vrea numai să diminueze recolta lăsînd neschimbat sistemul. Nu ați citit ziarele? Cea mai mare parte a pomicultorilor sînt izolați și așteaptă ca angrosiștii să vină și să le cumpere fructele. Pentru a face aceasta, angrosiștii se servesc de intermediari. Prin urmare cîștigă intermediarii care caută fructele, cîștigă angrosiștii care le înmagazinează și le transportă. Și cîștigă comercianții cu amănuntul. Prețurile se multiplică incontinuu. Dacă asociația își stabilește propriile sale raporturi, scapă de sclavia oneroasă a angrosistului.

— Deci și dumneavoastră, producătorii, aveți grave responsabilități.

— Am spus și o repet. Dar vina este și a statului care nu controlează nici măcar prețurile, care sînt la baza dificultăților noastre. Mai ales în ce privește îngrășămintele chimice și tractoarele, statul a lăsat să se creeze o situație de monopol necondiționat. Au vină angrosiștii. Au vină comercianții cu amănuntul. Pentru a concluda, are vinile sale Piața comună, care apără exclusiv capitalul. V-am explicat: Piața comună ar trebui să folosească miliardele noastre pentru a schimba distribuția. În schimb, se limitează să plătească surplusul de fructe plătind alți bani pentru a le distruge. Gîndiți-vă numai la vopseaua albastră care costă 5 000 de lire litrul. Apoi mai plătește cu întîrziere enormă.

— Cîte tone vor fi distruse în 1970?

— O previziune exactă e imposibilă. Numai în Emilia și în Veneto cred că se va ajunge la un milion de chintale.

★

Aceasta e situația. Noi cheltuim miliarde pentru a distruge fructele și consimțim ca prețul lor cu amănuntul să rămînă foarte ridicat. O adevărată sinucidere economică. Într-e timp tribunalul din Lodi, în aceste zile a judecat și condamnat la două luni și 21 de zile închisoare și la 1 500 de lire amendă, un zidar șomer, vinovat de a fi furat opt piersici. Parchetul ceruse 9 luni, mai mult de o lună pentru fiecare piersică.

Cantități însemnate de pere sînt stropite cu vopsea albastră

— N-am nici un complex. Mă simt foarte bine și faptul că sînt cea mai înaltă femeie din Italia, nu-mi creează nici o problemă deosebită, a declarat Magda Marconi, în vîrstă de 20 de ani, care are 1,94 m. și, bineînțeles, că este jucătoare de baschet la un club din Milano, unde are rolul de pivot.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

MASCOTA

Vasul comercial „Lattuga" plecă la ora 20,45, înainte ca spaniolii să organizeze salvarea. Comandantul stătea pe punte căutînd să străpungă întunericul. Undeva, nu prea departe, în apropierea Barcelonei, un avion italian de turism cu două persoane la bord se prăbușise. Atît Suni cît și secundul se gîndeau că numai o minune îi putea ajuta să-i salveze pe cei doi. Comandantul Suni dădu cîteva dispoziții și voi să intre în cabină. Se opri însă furios.

— Caffarello, ți-am spus că nu-mi place să văd pisica pe punte.

— Puțin aer, domnule...

— S-o duci imediat jos!

— Bine, domnule... Caffarello se aplecă să ia pisica, care într-o escală la Hong Kong apăruse pe vas nu se știe cum. Fusese imediat adoptată cu un scop precis: era o mascotă care gonea șoarecii.

După trei sferturi de oră vasul ajunse în zona amarajului. Mașinile se opriră, reflectoarele fură aprinse și începu căutarea. Toți stăteau încremeniți și priveau în larg. Inutil.

Vasul începu apoi să avanseze ușor printre valuri. Deodată cuiva i se păru că vede ceva și începu să strige indicînd locul. Nu era decît o lumină de pe uscat care se reflecta pînă aici. Luminile de pe vas sondau bucățică cu bucățică. Toți tăceau descurajați.

— Mai încet reflectoarele — mîrîi comandantul. Ce grabă aveți? Iar pisica asta pe punte! De cîte ori să vă spun că n-are ce căuta aici. Caffarello!

— Pisica, băieți — făcu secundul... și un marinar se aplecă s-o ia...

...În acel moment pisica ridică botul și începu să adulmece și să miaune din ce în ce mai tare plecîndu-se la dreapta și la stînga, mai-mai să cadă în apă.

— Ce te-a apucat? — murmură marinarul, dar se întrerupse și ascultă cu atenție reținîndu-și respirația.

— Domnule comandant! Acolo! Acolo este cineva!

Îndreptă reflectoarele spre stînga și la lumină toți văzură ceva lucios care apărea și dispărea printre unde.

★

Puțin după aceea, sfîrșită, o fată tînără urcă la bord. Abia mai putea vorbi. Relată că avionul pierdea înălțimea și că ea și soțul ei coboriseră în mare, dar bărbatul fiind rănit se dusese în adînc. Se căsătoriseră în dimineața aceea. Trebuiau să-i caute soțul.. Pe fată o chema Lola.

Ascultau tulburați știind că nu-l mai puteau găsi. Cafarello ținea pisoiul în brațe. Naufragiata fu condusă în cabină, restul echipajului rămase pe loc încremenit.

Suni se uită spre Caffarello.

— O duc jos imediat, comandante.

— Ce?

— Pisica, domnule...

Căpitanul încreți fruntea și surise trist. — De ce, lasă animalul în pace, ce-ai cu el? Dă-l jos și lasă-l să se plimbe...

Apoi comandantul adăugă:

— Ce-ai zice s-o chemăm Lola?...

S-a petrecut în apropiere de Barcelona

(Din „DOMENICA DEL CORRIERE")

DE PRETUTINDENI DE PRETUTINDENI

FLORARII, meșteri în cultivarea florilor, au uimit deseori prin realizările lor. Ceea ce s-a întîmplat recent la sărbătoarea ce a avut loc la Neumegen, cînd numerosul public a admirat un uriaș ciine „crescut" din brazde și flori multicolore.

CÎND *din elicopter i s-a comunicat căpitanului vasului american „Glacier" că pe Insula Anchorage din Arhipelagul Cook a fost observat un om, el a ordonat să se schimbe imediat direcția în care naviga vasul și să se îndrepte spre insula cu pricina. De îndată ce barca de salvare de pe „Glacier" s-a apropiat de mal, un bărbat pe jumătate dezbrăcat s-a repezit spre cei ce înaintau. „S-a sălbăticit, săracul" s-au gîndit marinarii. „Sălbatecul" a început să-i bombardeze cu cutii goale de conserve strigînd: „Nu vreau să fiu salvat! Nu mă puteți lăsa în pace? Plecați!" De la distanță el le-a explicat că este neozeelandezul Tom Nil și că trăiește de 30 de luni ca Robinson Crusoe. Niciodată nu s-a simțit mai bine.*

Descoperiri în domeniul televiziunii

Tehnicile de televiziune sînt într-o evoluție permanentă. Paralel cu înmulțirea canalelor asistăm la crearea unei adevărate piețe comerciale oferind marelui public emisiuni și posibilități de reproducere dintr-un post receptor, care copiază programele în timpul execută rii lor.

Firma americană RCA a descoperit un sistem de copiere pe bază de raze de laser a unor filme pe bandă, care apoi poate fi introdusă într-un televizor special. Sony, binecunoscuta firmă japoneză de aparate electronice, a creat un reproducător (în fotografie) sub forma unui sertar, care îndeplinește la televizor funcțiunea unui schimbător automat de discuri. A schimba o bandă înregistrată este tot așa de simplu ca și schimbarea unui disc. Casetele sînt de mărimea unor cărți de buzunar și pot fi puse într-o etajeră, de unde pot fi ușor selecționate. Punerea în funcțiune a reproducătorului deconectează automat antena postului și branșează caseta la aparat. Îndată ce banda se termină, antena este rebranșată automat la televizor.

Deci, pe viitor, telespectatorii nu vor mai depinde de programele zilnice ale posturilor de teleemisie și vor putea viziona programele îndrăgite, pe care le-au înregistrat anterior.

Acum un an, s-a scris mult despre cele patru fete gemene născute de suedeza Margareta Samuelsson, care la naștere cîntăreau circa un kilogram fiecare și medicii erau pesimiști în ceea ce privește posibilitatea lor de supraviețuire. După o lungă perioadă petrecută în incubatoare, cele patru surori gemene au putut fi salvate. Recent, Helene, Agneta, Marina și Karina au împlinit un an și fiecare dintre ele cîntărește 8 kilograme. Iată-le, împreună cu sora lor mai mare, Aneta.

UN CIMPANZEU de opt ani, Pierre, a dirijat prima parte a concertului dat în grădina zoo — St. Louis. Este pentru prima oară în cei nouăzeci de ani, cînd orchestra simfonică locală este condusă de un cimpanzeu. Pierre a fost îndelung aplaudat.

DELFINUL mecanic a fost construit din oțel, mase plastice și semiconductori de către studenții Leningradului. El știe să înoate cu o mare viteză, să se afunde, să sară din apă, într-un cuvînt se comportă ca un delfin adevărat. Modelul acoperit cu lac negru, redă exact forma acestei vietăți marine. Operatorul îl dirijează prin radio. Motoarele electrice sînt alimentate de acumulatoare compacte. Inginerii sovietici studiază cu ajutorul acestui model capacitatea de muncă a aripilor caudale, posibilitatea de folosire a unor asemenea forțe motrice în construcția de vase. Delfinul mecanic va ajuta de asemenea să se verifice unele ipoteze ale hidrobionicii precum și ale hidrodinamicii viețuitoarelor care înoată repede. În prezent modelul este prezentat la Expoziția realizărilor economiei naționale din Moscova.

NOILE condiții de viață din orașele mari ridică probleme serioase nu numai pentru oameni, ci și pentru animale. Astfel, o pereche de porumbei din cartierul comercial Akasaka, al orașului Tokio, a rezolvat într-un mod original problema locuinței. Din cauza lipsei de vegetație în apropiere, porumbeii și-au clădit cuibul din deșeuri de materiale de construcție pe care le-au adunat de pe marile șantiere din vecinătate. Ei au utilizat în special bucățele de sîrmă din oțel și de beton.

Poliția din Milano, sesizată de apariția unui număr foarte mare de bancnote de 5 000 lire false, a început cercetările de rigoare și a reușit să prindă pe autorii falsurilor. Banda își instalase o mică tipografie în apropiere de Milano, iar în momentul cînd a fost arestată, avea pregătită o sumă de 60 de milioane de lire în bancnote false.

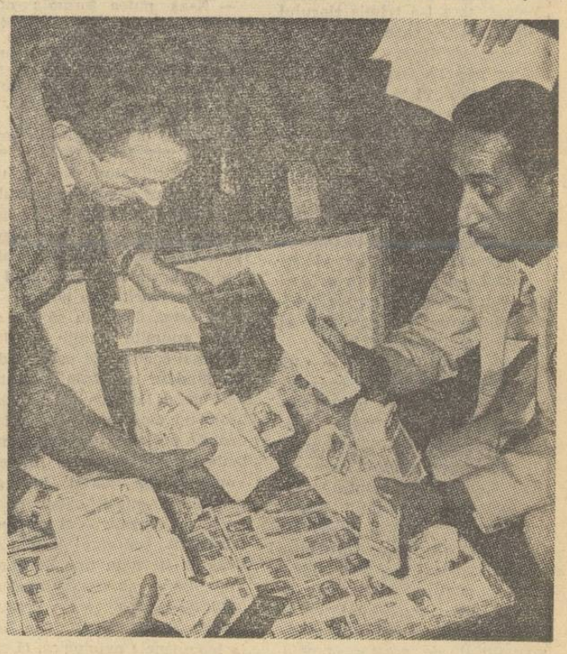

CARTEA

HENRIETTE YVONNE STAHL — ÎNTRE PROZĂ ȘI POEZIE

de Boris BUZILĂ

Henriette Yvonne Stahl ne-a pregătit o surpriză : volumul său de versuri. Imaginea scriitoarei „nonsentimentaliste", pe care exegeții de talia lui Pompiliu Constantinescu o acreditaseră după apariția „Voicăi", a romanului „Între zi și noapte", va putea fi oare modificată o dată cu acest eveniment ? Cituși de puțin. Lectura versurilor sale nu descoperă o convertire subită, ci afirmă o remarcabilă continuitate. Aceeași cerebrală austeritate analitică în „Orizont — linie severă" (observați rezonanța titlului cărții) ca și în sondajele psihologice din proza scriitoarei. Și tot ca în „Voica", „Mătușa Matilda", „Între zi și noapte", unde prozatoarea se arătase preocupată de condiția congenerelor sale — femeile — poeta înalță vibrante imnuri dragostei. *„Te iubesc cu răsăritul soarelui / Te iubesc cu spațiul nemăsurat / Te iubesc cu sclipirea stelelor curate / Te iubesc cu puterea valurilor răbdătoare / Te iubesc cu credința miinilor smerit întinse / Te iubesc cu bătăile inimilor toate / Te iubesc cu iubirea lumii întregi"...*

De o desăvîrșită feminitate, Henriette Yvonne Stahl pare să fi descoperit elixirul veșnicei tinereți deși — vom vedea mai tirziu — nu acceptă sub nici o formă pentru literatura domniei sale epitetul „literatură feminină".

Am aflat-o la masa de scris, după un scurt periplu marin, făcînd ultimele corecturi noului său roman „Pontiful". Secretul acestei energii, care îmbracă ipostaza unei neslăbite dorințe de muncă, ne spune amfitrioana menționînd „nu pentru interviu", este efortul de concentrare interioară, abstragerea de

Henriette Stahl

la orice solicitare psihică inutilă.

— Prima parte a romanului „Voica" a apărut în revista „Viața românească", în toamna lui 1924, însoțită de o entuziastă recomandare a lui Garabet Ibrăileanu. Dincolo de aceste succinte elemente de istorie literară v-aș ruga să completați „fișa" lucrării.

— Ca să vorbesc despre geneza romanului „Voica" trebuie să încep cu imprejurările care m-au îndemnat să-l scriu. În timpul primului război mondial, tatăl meu a plecat voluntar pe front. Grav rănit în timpul unei lupte, el a fost scos de pe linia întîi a frontului de ordonanța sa care l-a purtat în spate. În același timp, soția acestuia, Voica, avea să-și părăsească vremelnic satul de obîrșie, unde se purtau lupte, adăpostindu-se la noi. Astfel am stabilit legătura cu acel sat al Voicăi. Avînd o sănătate șubredă, țăranii m-au cerut la ei „pentru aer". N-am fost deci în documentare și nici n-am stat la conac. Cartea am scris-o cînd eram încă elevă de liceu, preocupată însă mai mult de literatură și istorie, decît de buchiseală. Țin minte că o dată am făcut o teză la limba română bizuindu-mă pe un cunoscut studiu al lui Kogălniceanu. Am primit nota trei. Profesoara avea dreptate. Ceea ce scrisesem, nu era în litera manualului. Dar și eu aveam dreptate să citesc și altceva decît manualul. Îi mai citisem tot atunci pe Dobrogeanu Gherea și pe C.A. Rosetti.

După ce am isprăvit romanul „Voica", tata l-a trimis ziarului „Dimineața", care organizase un concurs literar. N-a luat nici un premiu. Dar mai tirziu a apărut în „Viața românească" prezentat de Ibrăileanu. Tot ce a scris atunci Ibrăileanu despre roman a avut un rol decisiv pentru mine, pentru întreaga mea viață.

— Cum vă explicați tonalitatea aparte a cărții dv. în contextul romanului „țărănesc" de atunci ? Legat de aceasta aș dori să vă întreb și ce lecturi frecventați, înspre care scriitori vi se îndreptau preferințele ?

— Pe atunci — eram în plin „postsămănătorism" — proza de inspirație țărănească oscila între prezentarea idilizantă și acea vulgar naturalistă. Contactul cu lumea rurală, care mi se dezvăluia trăind printre țărani nemijlocit în cu totul alte ipostaze decît acelea consacrate de o anumită literatură, mi-a trezit dorința de a o face cunoscută așa cum îmi apărea mie. În primul rînd, cu credința fermă în marea sa umanitate, în imensele virtualități ale acestor oameni. Nutreso o încredere aproape fanatică în creativitatea poporului nostru. Căci dacă noi n-am dat încă umanității un Shakespeare, un Dante, un Dostoievski, totuși afirm că românii au „marcat" epoca; mă refer la cea contemporană : Brâncuși, Eugen Ionescu. Și să nu uităm că scriitori porniți de la noi au fost precursorii întregului modernism. Cred că dispunem de posibilități extraordinare în domeniul gîndirii abstracte, în formele sublimate ale artei moderne. Nu știu dacă-ți dai seama ce valoare incontestabilă reprezintă școala românească actuală de matematică și acesta este un fenomen doveditor. Avem și vom avea multe de spus în acest domeniu ! Revenind la „Voica", eu nu cred că este singura dintre cărțile mele care frapează prin noutate. Aici faptul este mai evident. Dar „Între zi și noapte" este tot atît de nouă prin ideație și realizare artistică. „Între zi și noapte" este un roman social, în sensul cel mai autentic al cuvîntului prin faptul că reprezintă o posibilitate umană într-un timp social determinat — imprejurările primului război mondial, care au adus la suprafață o clasă necoaptă intrată repede în putrefacție înainte de a se coace. Dar este o mare greșeală atunci cînd caracterul social al literaturii capătă o fastidioasă transparență. Mesajul cărții trebuie încorporat cu necesitate în structura sa artistică. Dostoievski, unul dintre spiritele mele tutelare, alături de Stendhal, Balzac, Tolstoi, Gogol, s-a ocupat poate cel mai profund de societatea rusă fără să fi recurs cred, niciodată la cuvîntul „societate".

— Spuneați mai înainte că scriind despre „Voica", Ibrăileanu s-a constituit implicit într-unul din mentorii dumneavoastră. Puteți afirma același lucru și despre alți critici ?

— Unii dintre cei ce au scris despre mine nu m-au înțeles, sau nu m-au citit. S-a spus despre literatura mea că ar fi „feminină" pentru că „se sprijină pe problema fericirii femeii". Prin analogie, Flaubert ar trebui să fie considerat și el autor de literatură feminină, pentru că a scris „Madame Bovary". În esență, nu există decît literatură bună sau rea, „literatură feminină" și „literatură masculină" sînt termeni care demonstrează în ultimă instanță confuzie estetică.

— Spuneți-mi, vă rog, urmăriți proza contemporană ? Ce direcții vi se par mai promițătoare ?

— N-aș putea formula niște aprecieri peremptorii. Pot spune doar că dintre tineri, proza lui Petru Popescu mi se pare de o mare forță și ținută. De asemenea Matei Călinescu, tot în proză. Căci dacă îi admir pe Kafka, pe Proust, nu mă impresionează ci dimpotrivă îmi creează un sentiment de tristețe, de zădărnicie și sterilitate, literatura care confundă abstractul și noul cu haosul.

Cît privește posibilitățile care se deschid astăzi în fața literaturii, cred că mintea omenească a ajuns la un asemenea grad de subtilitate încît este normal ca și în acest domeniu să fie depășite anumite granițe, considerate mai înainte de neescaladat. Mă gîndesc la stăpînirea intuiției, astfel încît ea să nu constituie un moment de excepție ci una din posibilitățile umane normale de a trăi, de a înțelege. Vom ajunge astfel la conștiința sacralității existenței — nu în sens mistic — ci a responsabilității supreme a omului. Ceea ce îți spun ține de domeniul a ceea ce știința modernă numește *parapsihologie*. Îi aștept roadele fără vreo aplicație, însă la fenomenele patologice, ci ca o înflorire normală a potențialului uman.

• GENEZA ROMANULUI „VOICA" • „NU" LITERATURII „FEMININE" • „DISPUNEM DE POSIBILITĂȚI EXTRAORDINARE ÎN DOMENIUL GÎNDIRII ABSTRACTE"

ASTĂ-SEARĂ SE DESCHIDE CONCURSUL ȘI FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

PRIMA SĂPTĂMÎNĂ

de J.-V. PANDELESCU

Marea sărbătoare națională și internațională a muzicii — cel de al V-lea Concurs și Festival Internațional „George Enescu" — se deschide astă-seară, într-un cadru solemn, în Marea Sală a Palatului. Cu acest prilej Filarmonica „George Enescu' interpretează sub bagheta dirijorului Mihai Brediceanu, simfonia a III-a de George Enescu. Este lucrarea care, scrisă în atmosfera dramatică a primului război mondial, exprimă un tumult sufletesc uriaș, imagini de încleștare și luptă, de patos eroic dar și de lirism, și gingașe poezie. Totul, de o plasticitate și noblețe a expresiei a cărei putere convingătoare atinge grandiosul.

În săptămîna care urmează, satisfacțiile artistice oferite iubitorilor de muzică vor fi deosebite. Ar fi greu, desigur, să înfățișăm bogatele programe *in extenso*. Vom cita însă pe unii interpreți și anumite lucrări, care, prin valoarea lor, cuprind elemente de indiscutabil interes artistic.

Îl vom putea ascult astfel pe **Gyorgy Cziffra** în concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg, pe care îl va interpreta cu Filarmonica „George Enescu' sub bagheta dirijorului **Mircea Basarab.** György Cziffra, are în urma sa o carieră internațională care se bucură de cele mai frumoase aprecieri.

Pe violonistul **Henryk Szeryng,** fost elev al celebrului Bronislav Hubermann și al lui Carl Flesch, bine cunoscut și prețuit de publicul nostru, îl vom putea asculta în recitalul pe care îl va da cu lucrări din Beethoven, Brahms, Debussy (cu care prilej ne va face cunoscută și piesa **Zingarella** a regretatului compozitor român Stan Golestan). Vom avea prilejul să-l urmărim și în Concertul nr. 7 în Re major pentru vioară și orchestră de Mozart, precum și în Concertul pentru vioară de Beethoven pe care le va cînta ca solist al orchestrei Radioteleviziunii, sub conducerea muzicală a lui **Emanuel Elenescu.**

În general, fiecare zi va fi marcată de un concert simfonic și unul de cameră, sau un spectacol de operă, programate așa încît suprapunerile să nu aibă, în limita posibilităților, loc.

O seamă de interpreți de clasă internațională vor fi prezenți în Festival. Desigur, unii dintre ei sînt mai puțin cunoscuți, întrucît încă nu au concertat la noi. Printre acestia vom menționa în primul rînd pe **Nicanor Zabaletta,** harpist spaniol, originar din San Sebastian, căruia i se datoresc și o seamă de valoroase studii asupra muzicii din veacurile XVI și XVIII. Profesor la Academia de muzică din Sienna este, indiscutabil, cel mai mare virtuoz contemporan la acest instrument. Vom arăta că o seamă de compozitori ca Darius Milhaud, Germaine Taillefera, Joaquin Rodrigo, Jean Michel Damase, i-au dedicat anume unele lucrări ale lor. La noi va cînta Concertul pentru harpă și orchestră de Rodrigo, împreună cu Filarmonica din Cluj, sub bagheta dirijorului **Eric Bergel.**

Un dirijor de reputație internațională este **Paul Kletzki** care va conduce orchestra simfonică a Radioteleviziunii, cînd violonistul **Ion Voicu** va interpreta Concertul în Re major pentru vioară și orchestră de Brahms. Kletzki a condus o seamă de orchestre din Europa și cele două Americi, iar din 1954 este dirijorul orchestrei Filarmonicii din Liverpool. Subliniem cu toată atenția meritată și prezența solistică a violonistului vienez **Wolfgang Schneiderhan,** care acompaniat de orchestra din Cluj dirijată de **Emil Simon,** va cînta Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră de Felix Mendelssohn-Bartholdy.

Festivalul prilejuiește tuturor oaspeților luarea unui contact viu cu muzica românească și în afara lucrărilor de George Enescu vor fi prezentate, în concertele simfonice, unele lucrări reprezentative ale compozitorilor Dimitrie Cuclin, Sigismund Toduță, Pascal Bentoiu, Mihai Moldovan.

În domeniul muzicii de cameră în afară de corul **„Madrigal"** al Conservatorului „Ciprian Porumbescu", dirijat de Marin Constantin și de formația **„Ars Nova"** din Cluj, dirijată de compozitorul Cornel Țăranu, vom avea ocazia să urmărim **„Soliștii din Varșovia"** și **„Cvartetul Smetana"**, interpretînd unele alese lucrări din repertoriul universal precum și din muzica românească. Săptămîna va fi marcată, la Opera Română, de reprezentarea operelor **Decebal** de Gh. Dumitrescu, **Fidelio** de Beethoven și Tripticul coregrafic **Preludiu simfonic** de Ion Dumitrescu, **La piață** de Mihail Jora și **Priculiciul** de Zeno Vancea în interpretarea celor mai de seamă soliști, dirijori, scenografi și regizori.

Prima săptămînă a Festivalului va însemna și primul contact cu cei 116 concurenți din 25 țări, care participă la secțiile de vioară (43), pian (45) și canto (28) ale Concursului ; Ateneul, Sala Mică a Palatului și Sala U.G.S.R. din Lipscani vor găzdui cele trei probe. Concurenții români, înțelegînd seriozitatea acestei competiții de înaltă exigență artistică, au depus strădanii însemnate spre a se prezenta cît mai bine. Aceasta cu atît mai mult cu cît unii concurenți de peste hotare sînt titularii unor importante premii internaționale. Dar și din rîndurile participanților noștri se înscriu cu premii la unele concursuri internaționale de prestigiu, **Lucia Țibuleac** (canto-Paris), **Silvia Marcovici** (vioară — „Margueritte Long-Jacques Thibaud" — Paris), **Andrei Agoston** (vioară — P. I. Ceaikovski — Moscova), **Mihail Panghe** (canto — Verviers).

Juriile, alcătuite din personalități proeminente ale vieții muzicale de la noi și de peste hotare și despre care am făcut mențiune cu alt prilej, sînt cele ce vor avea cuvîntul în această întrecere care se anunță pasionantă. Astfel, pentru a cincea oară, Concursul și Festivalul „George Enescu" se înscriu ca o manifestare artistică de înalt prestigiu internațional.

Clepsidra

INSTANTANEU VIENEZ

de Constantin VIȘAN

Oricît de grăbită ți-ar fi trecerea prin Viena, vei ajunge în mod obligatoriu și la Prater. Ai privit mai întîi încintat dantela de piatră a domului Sfîntul Ștefan, te-ai oprit îndelung în fața zidurilor încărcate de istorie ale Schönbrunului, ai urmărit itinerarele eminesciene și, către seară, obosit de monumente te îndrepți spre Prater. Înainte de a pătrunde în frenezia lui de culoare și sunete, urci în uriașa roată care-ți deschide în toată feeria ei, panorama vieneză. Puțin amețit, deconectat de aerul de gravitate iradiat de monumentele arhitecturale ale orașului, pornești prin labirintul surprizelor pe care ți le oferă la fiecare pas Praterul, acest univers fascinant care răspunde în mod ideal necesității de joc, de visare, de poveste.

Praterul e un vrăjitor. În cîteva minute te ajută să devii din nou copil. Ai intrat în împărăția lui cu dorința de a rămîne foarte puțină vreme și pînă la urmă constați că te-ai dăruit cu totul bucuriei.

Ai sta acolo fără sfîrșit. Totul te ademenește în caruselul plin de culoare, de farmec în acest orășel de minuni mecanice dăruite copiilor. De pe streșinile unor case de basm te amenință zmei și șerpi de poveste. Privești încîntat și speriat în același timp, de parcă ai avea numai 5 ani. Urci în mașinile magnetice care se avîntă amețitor pe arena dominată de șoferi numai de-o șchioapă. După cîteva ezitări încerci și senzațiile trenului care alunecă prin tunele de groază, intri în galerii cu oglinzi uluitoare, faci loopinguri cu un avion năzdrăvan. La fiecare pas surprize, tentații greu de învins. Din păcate însă nu poți vedea totul, nu te poți opri la fiecare palat fermecat, nu poți răspunde tuturor ademenirilor. Regretînd, după lungi aminări și ocoluri, pui punct desfătării.

Praterul e o ingenioasă carte de povești. O carte ale cărei pagini îți dezvăluie un peisaj fermecat, alcătuit cu multă risipă de fantezie, cu geniu tehnic, cu o mare dragoste pentru universul sufletesc al celor mici.

Privind chipurile vizitatorilor înțelegi însă că lumea basmelor, a jocului, a fanteziei, nu pune nici un fel de bariere între vîrste.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

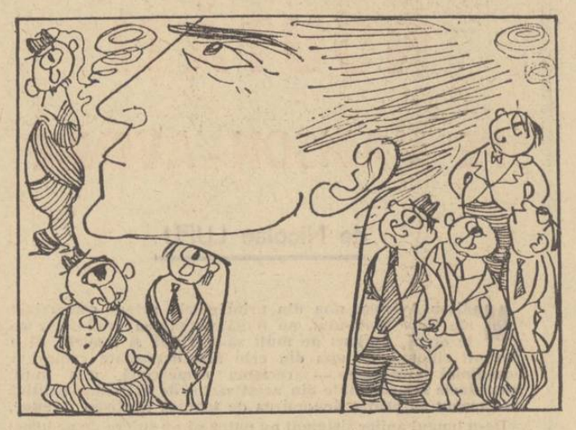

Desen de Tia PELTZ

Avizier

NOUA CLĂDIRE a Teatrului Național se înalță într-un ritm vertiginos. De fapt, ea va adăposti nu una ci trei săli : „sala centrală" de 950 locuri, „sala studio" (apță de a-și schimba forma) de 600 locuri și un „studio experimental" de 300 locuri.

Deci : 1850 spectatori pe seară !...

ȘTEFAN CIOBOTĂRAȘU nu mai este... Moartea sa a lăsat descompletat spectacolul premieră al teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" : comedia lui Congreve „Iubire pentru iubire", în care susținea un suculent rol comic pe care-l caracteriza cu umorul său original, dar și vechiul „Mitică Blajinul"... Serioase probleme în vederea găsirii unor interpreți ideali...

MÜNCHAUSEN s-a făcut... rău ! Într-adevăr, peste cîteva zile îl vom vedea pe baron (a se citi N. Gărdescu) la teatrul „Ion Creangă" în rolul „boierului cel rău" din „Mateias Giscarul", spectacol realizat de regizorul Andrei Brădeanu și scenograful D. Georgescu. N.Gărdescu spunea : „...interpretînd mereu personaje simpatice mă întreb cît vor fi de convinși copiii că pot fi și „rău"... Dar N. Gărdescu mai are o profesie — e „hangiu" în serialul „Haiducii", regizat de Dinu Cocea.

PRINTRE primele premiere ale stagiunii bucureștene se va afla și piesa „Fratele meu cu solzii de aur" — la teatrul „C. I. Nottara". Regizor este însăși autorul și actorul Ion Omescu. Un triptic de funcțiuni artistice, după ce la Bacău a realizat de curînd regizoral „Othello". Ion Omescu ne invită să asistăm la o dezbatere etică pe teme ale educației tinerei generații... Să așteptăm luna octombrie !

OSCAR WILDE în „serie" la Cluj. După „Evantaiul" de anul trecut, se repetă acum la Teatrul Național „O femeie fără importanță" în regia lui Ion Taub și scenografia lui Mircea Matcaboji. Vor juca Silvia Ghelan, Olimpia Arghir, Miluță Lapteș, Valentino Dain etc.

VESELUL Nestroy (numit și „Molière" al Vienei), care a plăcut atît de mult bunicilor și părinților noștri va fi zilele acestea jucat în premieră pe scena teatrului Evreiesc. Năstrușnicele întîmplări ale celor trei tinere calfe sînt aduse pe scenă de actorul-regizor Mauriciu Szekler în decorurile și costumele lui Paul Everac. În distribuția care cuprinde aproape întreg colectivul, „trio"-ul e susținut de Mano Rippel, Carol Marcovici și Samy Godrich. Muzica : Adolf Müller. Pe afiș o surpriză : prelucrări și aranjamente muzicale Richard Oschanitki — tatăl.

CLASICI, în noua stagiune teatrală : Shylock la Constanța, „Ciclopul" de Euripide la Constanța, un „triptic" de Iorga la Botoșani, „Iată femeia pe care o iubesc" de Camil Petrescu la Cluj etc.

O carte dedicată lui Bourvil a apărut recent la Paris sub semnătura lui Catherine Claude. În paginile ei este cercetată creația și personalitatea popularului actor de teatru și film. De unde și titlul lucrării : „Prietenul nostru, Bourvil".

URMARE DIN PAG. 1

ENESCU ȘI DORUL

senzoriale, arătînd că a fost sensibil la culorile și farmecul naturii în care descoperea „amestecuri ascunse, adevărate alchimii lăuntrice". Explicîndu-și arta ca un impresionist, el îl apreciază pe maestrul său, Debussy, pentru înțelegerea arătată picturii și muzicii colorate. Este bine să subliniem că, deși a călătorit mult, el n-a descris ca înaintașul său peisaje exotice, n-a absorbit și n-a topit în creația sa decît folclorul național, iar singurul cadru al unei evocări deosebite poate fi socotit peisajul auster al Elladei, unde a plasat acțiunea operei Oedip.

Ascultînd Preludiul la unison, această melodie infinită, doinitul și hăulitul din Andante pensieroso al Sonatei a III-a, ne simțim învăluiți într-un sentiment diafan ce sugerează plaiul deschis, căutarea și aspirația, pentru că dorul nu este legat numai de dragoste, deși dragostea este întotdeauna prezentă în interiorul lui, ci se află în raport direct cu năzuința către o frumusețe unică și comuniunea cu locurile și oamenii dragi. Armonia lui nu exclude vina, eroarea, suferința, neîmpăcarea. Pentru a se manifesta în toată complexitatea, acest sentiment a avut nevoie de o dramă. Drama o cuprinde Oedip și eroul tragic o exprimă atunci cînd spune, în palatul regelui Polybos : „Sînt nevoit să plec. Voi rătăci zadarnic pînă-n ziua de-apoi, cînd nevăzute zeități mă vor primi să mor lîngă o pădure sfîntă." Prin glasul lui parcă ar vorbi însuși compozitorul : *„Voi rătăci pribeag și fără scop, fără speranțe, vesnic departe de cerul sub care am crescut și departe de căldul cămin părintesc".* În tabloul paricidului, gîndul ne duce la Mioriță. Fluierul ciobanului înconjurat de capre este plînset deznădăiduit. Pe drumul Tebei, melodia amintește inflexiunile unei doine românești. Eroul se întreabă : *„De ce mi-e dat ca gîndul meu rănit, privind în viitor, să nu uite trecutul ?"* Melopeea în sferturi de ton la sosirea lui Oedip, în tabloul III, exprimă limpede ideea de mai sus : „Cunosc un leac bun ce dorul alină ; amar e la gust, plăcut e la suflet... Ferice cine moare în ziua dintîi ; mai fericit acel ce-i mort înainte de a trăi". Pedeapsa lui Oedip este exilul, iar ochii lui nu se vor redeschide decît pentru ultimul drum.

Simfonia a III-a pentru orchestră, pian, orgă și cor este o dramă. La finalul părții întîia apare o temă secundară, tema duioșiei, în care reflecțiile capătă veșmîntul meditației triste, o implorare pe alocuri, plină de tandrețe și vrajă, că în Scrisoarea a III-a, de Eminescu, unde, după iureșul bătăliei, rămîne acel solo duios : scrisoarea de din vale de Rovine. Despre această temă, Alfred Alessandrescu nota : *„E un cîntec de iubire, aici cald și dezmierdător, duios și de o melancolie nesfîrșită, aici cu izbucniri pătimașe. Acest motiv, unduios și fermecător, se îmbracă în armoniile cele mai bogate și mai somptuoase, în mijlocul unei atmosfere de senzualitate, realizînd sonorități orchestrale de o rară poezie, adevărată voluptate pentru auz."* Viorile doinesc, răsună tulnice pe dealuri, melodia se mlădiază, atinge momente de tensiune, se revarsă prin vălul diafan al viorilor, se destramă la năvala alămurilor. Răsunete tremurătoare se aud pe văi, văile însele devin instrumente de rezonanță cu pădurile, coclaurii și stîncăriile lor.

Atmosfera specific românească străbate creația de maturitate a lui Enescu, iar Sonata a III-a „în caracter popular românesc" a și fost denumită de unii comentatori drept Sonata dorului. La Enescu, dorul are un sens precis, el nu este drumul spre Nirvana, ci drumul spre țară, spre satul singur capabil să creeze extazul, reveria, revelația, sublimul, pentru că pribeagul Enescu a fost întotdeauna oaspete acasă, nevoit să-și ducă existența în mari metropole ale lumii și să tînjească necontenit după dealurile de la Cracalia, după tufele de liliac aplecate peste coardele pianului, la Dorohoi.

Impresiile din copilărie revin mereu : luna, piriul sclipind în lumină, furtuna, vîntul, clopotele, fluierul ciobanului, cîntecul păsărilor. Atmosfera se încarcă treptat cu semnificații mai adînci și lumea visului este acaparată de idei filozofice. Casa părintească în amurg din Suita Sătească este învăluită într-o adîncă tristețe. Ne amintim acum de Poema română, suita simfonică în care Enescu își propunea să reînvie imaginile dragi ale pămîntului natal, cu clopote de vecernie, cu suspinul doinei. Xilofonul și un fel de tălpi de lemn imită plesnetul biciului și țipetele copiilor. În amurg, casa natală este împresurată de păsări călătoare. Fosnete de aripi și țipete tînguioase de cocori se aud din văzduh, repede acoperite de sunetele tromboanelor și trompetelor, care cîntă în dosul scenei sugerînd croncănitul corbilor ce se năpustesc asupra arborilor din grădină. Cîntecul singuratic al ciobanului amînteste cornul englez din preludiul actului III al operei Tristan. Muzica vizuală, plastică, se încheie ca în basm cu triumful dansului și al luminii.

Privelistea copilăriei este compensația solitarului și dorul întors spre interior, la sedimentele de amintiri. Ca și Debussy — avînd mai mult decît acesta simțul grandiosului, al măreției și al eroismului — Enescu a păsit în universul minusculul al copilăriei fără ca termenul de „impresii" să-l supere. Nu se gîndește că va fi acuzat de impresionism, că tonurile transparente vor putea să supere sau să displacă, deși înțelegerea lor continuă și azi să fie foarte aproximativă. Suita alcătuită din miniaturi concentrate evocă duioșia și mila copilului, uimirea în fața jocurilor de lumini, vraja cîntecului de leagăn care deschide poarta spre vis și iluzie. Impresiile capătă amploarea unor evenimente sufletești : clarul de lună, greierul, vîntul în horn, cîntecul păsărilor, furtuna și răsăritul soarelui. Lumea mică văzută în crepusculul existenței renaște din dorul pentru ceea ce a fost și nu va mai fi, din duioșia pentru omul mic care a trăit cîndva în noi. Glasurile naturii vorbesc cu instrumentele tradiționale, ca în peisajele fabuloase de la Voronet, unde personajele cîntă din corn și din tulnice.

Uvertura de concert scrisă în ultimii ani înfățișează o amplă evocare a patriei. Dorul este sentimentul final al existenței și Enescu ni-l descrie astfel în epilogul memoriilor :

„Iată-ne amîndoi în micul meu apartament din Paris, în acest port minuscul în care a ancorat barca mea, după atîtea călătorii și cîteva furtuni. . Trăiesc cu amintirea îndepărtată, vesnic prezentă în inima mea, a țării mele natale, a scumpilor mei părinți, a maeștrilor mei, a binefăcătorilor mei și a prietenilor mei. Toate acestea sînt plăcute, nemaifiind să fie vesele. Ce-mi pasă de veselie dacă am cunoscut ceea ce voiam să creez ? Ajuncînd în port, privesc oceanul vieții, valurile se sting în depărtare și nu mai rămîne decît suprafața lucie care, ca o oglindă, reflectă, cerul, cerul meu : MUZICA. Această istorie începe acolo, departe, în cîmpia Moldovei, și se sfîrșește aici, în inima Parisului. Pentru a merge din satul meu natal în marea cetate unde sfîrșesc drumul meu, am luat o cale plină de praf, străjuită de arbori, care se duc, se duc spre infinit. Era lung, desigur, acest drum. Ce scurt mi s-a părut."

Traian FILIP

Știința și viața

AL XXII-LEA CONGRES INTERNAȚIONAL DE ISTORIA MEDICINII

CE ÎNSEAMNĂ ETNOIATRIA ?

• Umanismul este propriu omului

Numele **prof. ADALBERTO PAZZINI** l-am întîlnit în filele marilor enciclopedii. L-am întîlnit acum la acest Congres. Președinte de onoare al Societății internaționale de istoria medicinii, președinte de Istoria artelor sanitare, doctor honoris causa al Facultății de medicină din Atena, profesor de istoria medicinii la Roma, sînt doar cîteva dintre titlurile sale. Discuția noastră s-a purtat pe una dintre temele sale cele mai îndrăgite: despre umanism.

— După părerea mea, umanismul — mi-a spus domnia sa **— este adînc înrădăcinat în natura omului. Îi este propriu și-l vom găsi de-a lungul epocilor în istoria omului. Aș putea afirma chiar că este un sentiment congenital al naturii omului. Despre valoarea individului, a respectului ce trebuie să-l avem pentru judecata sa împotriva unei impuneri, unei agresiuni asupra libertății sale, s-a scris în urmă cu șapte secole înaintea erei noastre. Această revoltă împotriva unei impuneri a ideilor religioase, sau politice, a făcut să se nască democrația. Din punct de vedere filozofic acesta constituie un moment și o mișcare foarte importantă. S-a născut filozofia naturii pentru a înțelege sensul naturii, pentru a înțelege esența filozofică a acelui „început". Ea a generat concepții noi despre natură, despre materie, despre mișcarea materiei, într-un cuvînt, despre fizică. Și cînd această înțelegere a fizicii a fost centrată asupra omului, atunci s-a născut biologia. Grecii au dat impulsul acestor cercetări, care au găsit în spiritul peninsulei italice o amplă rezonanță. Alcmeon din Croton atrage atenția asupra naturii omului, a biologiei, a fiziologiei, a anatomiei omului.**

— Aș dori să fac o paranteză pentru cititorii noștri. Este vorba aci despre o serie de descoperiri deosebit de importante ale interlocutorului nostru. Texte străvechi, între altele a unor fragmente pe care le crede a face parte din vestita bibliotecă din Alecsandria, despre Heraclide din Tarenton, (sec. 3-2 î.e.n.) și a cărui filozofie este foarte asemănătoare cu cea din sec. XVII. „Gîndește la fel ca și Galilei", ne spunea. Și aceasta, vedeți cu cît timp în urmă ! Asupra acestor texte, asupra lui Alcmeon din Croton, domnia sa a făcut studii particulare la Academia dei Lincei de la Roma. Încheind această paranteză, vă rugăm să ne spuneți care sînt concluziile pe care le-ați tras din descifrarea acestor texte ?

— Mi-aș îngădui să spun că dacă-l consider pe Hipocrate unul dintre marii titani ai omenirii, nu înseamnă însă că Hipocrate nu a greșit adeseori. Medicina rațională a lui Hipocrate este falsă. Ea se bazează numai pe axiome. Heraclide din Tarenton, în schimb, se bazează pe experiențe, exclusiv — asupra naturii omului sănătos și asupra naturii omului bolnav.

— Dv. argumentați întotdeauna cu texte, cu documente. Dar pentru perioada preistoriei ?

— Și preistoria are documente scrise.

— ?

— Bineînțeles, preistoria este o istorie înainte de nașterea scrisului. Dar iată. Să presupunem că dînsul — îmi arată un medic **— nu are 30 de ani ci 60. Pînă la 50 de ani a fost analfabet. Nu știa scrie. După aceea a învățat să scrie. Și a scris toate întîmplările vieții sale. Deci a scris tot ce s-a petrecut pînă a fi învățat să scrie, iar ceea ce a scris după, este documentul anilor petrecuți înainte. Înțelegeți de ce spun că preistoria are documente scrise ? Primele codexuri, primele scrieri vedice, asiro-babiloniene, etc., etc. ce povestesc ele ? Tot ce s-a petrecut pînă atunci, toate cunoștințele epocii dinainte și care s-au transmis prin tradiție orală. Să le cercetăm. Tradiția orală nu a îndrăznit să aducă modificări. Ele s-au păstrat cu sfințenie, aceleași. Am avut un elev, din Somalia. Cînd s-a reîntors acasă la el, a înmănunchiat într-o carte tot ceea ce concetățenii lui știau ca medicină și nu fusese niciodată scrisă. Iată dar că primele scrieri pe care le aflăm nu reprezintă un punct de plecare ci unul de sosire.**

— Un cuvînt de încheiere, pentru ceea ce trebuie să reținem astăzi din învățăturile istoriei...

— Istoria ne păstrează multe fapte de folos pentru viață. Din păcate oamenii nu învață întotdeauna. Aș adăuga iarăși că învățînd istoria medicinii, oferim medicinii actuale — care este atît de împrăștiată în multe și mărunte specialități — mijloacele unei gîndiri sintetice.

• Istoria medicinii astăzi

Am rugat-o pe **prof. dr. PAVLOVA DAVIDOVA**, profesor de istoria medicinii la Învățămîntul postuniversitar de la Sofia, să ne răspundă la întrebarea: Care este interesul pe care-l suscită azi studiul istoriei medicinii ?

— Ea ne permite — ne-a răspuns domnia sa — **să studiem dezvoltarea medicinii prin prisma istoriei și deci să putem avea o orientare justă în medicina contemporană pe baza materialismului istoric și dialectic. Anumite idei din trecut își găsesc condiții de realizare în prezent.**

— V-am ruga să concretizați ideea.

— Studiile lui Secenov sînt folosite din plin de medicina contemporană. În trecut nu se putea obține o mărire a mediei de viață. Abia îmbunătățirea condițiilor de trai — posibilă doar într-un regim de justiție socială, într-o societate socialistă — a permis creșterea în mod substanțial a duratei medii de viață. Să nu uităm că omul care moare de moarte naturală, nu regretă moartea. Doar omul care moare prematur, de boală...

— Care este vîrsta la care putem spera ?

— Mecinikov spunea că ea poate fi în mod firesc de 150 de ani, numai că se poate realiza doar cînd există condiții de viață optimă. Permiteți-mi însă să revin la prima dv. întrebare, pentru că ea se pune, chiar dacă nu cu voce tare, adeseori. Trebuie să știți că nu se poate prevedea viitorul fără să cunoaștem trecutul. Toți corifeii medicinii mondiale au cunoscut și cunosc din plin istoria medicinii. Logica este sinteza concentrată a istoriei. Fără logică nu este gîndire. Importanța acestei discipline — care, așa cum am spus, este și o disciplină a gîndirii — a făcut ca în ultimii ani să aibă loc numeroase congrese internaționale de istoria medicinii. Anual apar în lume o sută de reviste de istoria medicinii.

— Care sînt legăturile dintre școala de medicină bulgară și cea românească ? Cum se desfășoară ?

— Într-un permanent dialog. Ținem o strînsă legătură cu profesorii de istoria medicinii din România. Apoi foarte mulți oameni de știință, profesori bulgari, au studiat în țara dv. și nutrim o nepreținută recunoștință medicilor, profesorilor români. Sînt convinsă că vom avea în continuare aceleași frumoase legături de prietenie și colaborare. Consider că cel de al XXII-lea Congres și-a ales un binemeritat loc de desfășurare pentru acest jubileu al său.

• Folclorul medical și medicina contemporană

— Ce este etnoiatria ?

— Medicină populară. Este un termen — ne spune **Dr. MIRCEA DAN CHIRAN**, candidat în științe **— pe care l-a creat acad. prof. Valeriu Bologa, de la grecescul etnos = popor și iatros = medicină. Denumirea a intrat în circulație alături de denumirea demoiatrica (de la demos = neam, națiune) și etnoiatrica — termeni creați de prof. Pazzini Adalberto, profesor de istoria medicinii la Roma, și alături de un altul, de mai redusă circulație — laoiatria (de la laoios = popor) propus de dr. Odiseu Apostol. Fondul empiric al etnoiatriei constituie începuturile medicinii rationale empirice, pe urmă chiar a științei medicale.**

— Ați putea să ne spuneți cîteva dintre practicile etnoiatrice ?

— Descîntecul, de pildă, este echivalentul românesc al incantației magice. Nu cuvintele în sine sînt de leac cît complexul magic de punere în scenă a mimicii, gesturilor, utilizarea obiectelor. Inscenarea ritualului creează atmosfera psihologică în care se desăvîrșește efectul sugestiei. Ele au pretutindeni același înțeles antropomorfic : boala personificată trebuie alungată ca pe un străin nedorit. Personificarea bolii reprezintă o reflectare a animismului primitiv în mitologia etnoiatrică.

— Știu că v-ați ocupat de stomatologia populară în etnoiatria românească. V-am ruga să ne spuneți cîteva dintre practicile străvechi ale stomatologiei.

— Să încerc să vă dau cîteva exemple. Focului, de pildă i se atribuia marea virtute a purificării. Dacă cineva sare peste foc — se spunea — dar aceasta în timpul echinocțiului de primăvară, durerea de dinți nu se va lipi de el în acel an. Cum luna este prezentă în multe formule magice, o găsim și în stomatologia populară. Poporul asociază comparația secera lunii cu rădăcinile dentare. Alteori întîlnim indicația aplicării formulelor „cînd luna e pe sfîrșite", ca să se sfîrșească și boala de dinți. Profilaxia este constituită din diverse cugetări, zicale și vorbe, redactate în stil popular, care caută să ferească omul de boală de moarte prematură sau de posibilitatea de a cădea sub stăpînire malefică. Aceste cugetări sînt cristalizate în timp sub diverse precepte cu caracter igienic, fie enunțări sugestive, care contribuie la tonificarea psihicului celui avizat. Forma terapeutică o constituie descîntecul. Bineînțeles aș putea vorbi foarte mult despre aceasta, dar sîntem doar în limitele unui interviu.

— Care este interesul acestei atît de amănunțite cunoașteri a medicinii populare pentru medicina contemporană ?

— Dezbrăcînd practicile străvechi de toate învelișurile mistico-magice, omul de știință contemporan va afla acel simbure de adevăr, acea observație empirică de mare utilitate chiar astăzi.

— Cîteva exemple ?

— De pildă observația empirică asupra efectului pozitiv al curei cu rauvolfia serpentina, o plantă care crește la poalele Tibetului. Se întrebuința ca ceai pentru scăderea hipertensiunii. Astăzi din această plantă se extrage bine cunoscutul medicament serpasil. În stomatologia populară, se aplica în scop terapeutic fructul cuișoarele în cariile dentare, pentru calmarea durerilor dentare. Fructul se numește eugenia cariofilata. De aici eugenolul în terapia științifică. Să ne gîndim de asemenea că tetanosul în folclorul medical se numește fălcarită. De ce ? Pentru că poporul a observat că în această boală se încleștează mușchii de la față, fălcile. Să nu uităm, în afară de aceasta, că tezaurul folcloric medical cuprins în folclorul nostru general este unul din mijloacele prin care ne legitimăm ca popor, căci el aduce în cultura actuală ca și în viața socială un mesaj de profundă vibrație umanistă, venind din străfundul mileniilor. A soarbe din cupa creației populare și a-i revela chintesența în forme culte, tonifică cultura umană pînă în formele ei cele mai elevate.

• Etica medicală

La acest al XXII-lea Congres internațional de istoria medicinii, au participat în afara istoricilor medicinii și istorici și medici de diferite specialități. L-am solicitat astfel pe **prof. dr. CRIȘAN MIRCIOIU** de la Facultatea de medicină din Cluj, Clinica chirurgicală 1., I.M.F. Cluj să ne vorbească despre una dintre temele care s-au bucurat de mare interes : deontologia medicală, morala medicală.

— Mi-aș îngădui să citez cuvintele marelui chirurg român care a fost Toma Ionnescu : „medicul trebuie să fie pătruns de nobilele idealuri pe care le simbolizează medicina. Chiar și aruncînd halatul, el tot medic trebuie să rămînă". Trebuie să vă spun că considerăm, chiar în cadrul moralei medicale, deontologia chirurgicală ca avînd o individualitate a sa, izvorîtă din ceea ce face particularul chirurgiei în sfera medicinii. Să nu uităm că obligația chirurgului de a vindeca și în acest sens responsabilitatea sa este mai mare decît a oricărui alt medic, care nu are „decît" datoria de a-și îngriji bine bolnavii. Chirurgia astăzi este mai mult ca oricînd o activitate de echipă. Alături de chirurg lucrează anesteziști, reanimatori, anatomo-patologi, radiologi, chimiști, ingineri electroniști, tehnicieni diverși. Dar chirurgul își ia întreaga responsabilitate morală față de bolnav. Chirurgul trebuie să știe și să poată să controleze și să dirijeze acțiunile colaboratorilor săi. Din acest punct de vedere, „spiritul de echipă" are în chirurgie o imensă valoare deontologică. În sfîrșit, un ultim argument care dă individualitate deontologiei chirurgicale, este acela că din punct de vedere psihologic, chirurgul este singur în fața conștiinței sale. El trebuie să-și răspundă la o întrebare rămasă adesea fără răspuns : oare dacă aș fi făcut altfel ce s-ar fi întîmplat ? ca să nu mai vorbim de regretele și frămîntările sufletești ale chirurgului și chiar ale celor mai experimentați în fața unui accident sau eșec adesea imprevizibil. Povara responsabilității intime nu i-o poate diminua nimeni.

În istoria medicinii întîlnim numeroase momente care subliniază această individualitate. Aș cita, de pildă, că în „codul regelui Hamurabbi", descoperit în 1902 la Susa și situat ca vechime în jurul anului 1780 i.e.n., reprezentînd în accepțiunea actuală dreptul civil și penal asiro-chaldeean se scrie la un moment dat : „dacă medicul face o incizie chirurgicală adîncă cu un cuțit de bronz și determină moartea bolnavului sau distruge ochiul cuiva în încercarea de a-l trata, atunci trebuie să i se taie mîna medicului". Iar jurămîntul medical de la Geneva — forma modernă a jurămîntului hipocratic — compus în 1948 sub auspiciile Asociației Medicale Mondiale începe astfel : „În momentul de a fi admis printre membrii profesiunii medicale, îmi iau angajamentul solemn să îmi consacru viața serviciului umanității" și „Nici sub amenințare nu voi admite ca să se folosească cunoștințele mele medicale împotriva legilor umanității". Aceste cuvinte măsoară nu numai drumul lung parcurs de științele medicale de-a lungul veacurilor dar și înălțimea nobilă a responsabilităților pe care medicul și le asumă liber și solemn pentru binele „omului și umanității". Dezvoltarea vertiginoasă a chirurgiei în ultimele decenii a lărgit responsabilitatea chirurgului și a înmulțit responsabilitățile, succesele răsunătoare obținute realizîndu-se pe baza complexității actului chirurgical.

Catinca MUSCAN

Cunoscuta actriță italiană Gina Lollobrigida a plecat într-un turneu în America Latină. Ea va apare într-o serie de programe de televiziune în diferite țări.

INGMAR BERGMAN va regiza primul său film vorbit în limba engleză. Va fi o poveste de dragoste avînd ca protagoniști pe americanul Eliot Goud și actorii suedezi Bibi Anderson și Max von Sydov. Primul tur de manivelă este fixat pentru data de 15 septembrie la Stockholm.

●

În această fotografie vă va fi greu s-o recunoașteți pe (blonda, acum brună) actriță Anita Ekberg („La dolce vita"). Revenită pe platourile de filmare după o lungă absență, Anita Ekberg are ca partener într-un nou film pe Londo Buzzanca și Barbara Bouchet.

ECOURI • ECOURI

Jean Pierre Cassel, după marele succes obținut alături de Brigitte Bardot în filmul „Ursul și păpușa", va fi vedeta masculină a filmului realizat de Claude Chabrol intitulat „Ziua ursitoarelor". Aici, el va juca rolul unui personaj antipatic care ține să compromită o femeie (Stephane Audran) cu scopul de a i se retrage de sub îngrijire copilul. Pînă la urmă, mașinațiile se vor întoarce împotriva lui. Cassel este satisfăcut de faptul că acest rol îi permite să schimbe obișnuitele sale personaje de pînă acum.

●

JEAN-MARIE PONTIAC a ales pentru debutul său de regizor, o temă de actualitate : promovarea femeilor în viața socială. Printre interpreții principali ai filmului „Noile femei" se vor număra Corine Marchand, Ewa Swann, Pierre Brice, Daniel și Xavier Gelin. Turnările vor începe la 15 septembrie.

●

PIER PAOLO PASOLINI a anunțat că va organiza între 15 și 20 septembrie, în orașul italian Grado, o săptămînă internațională consacrată primilor 20 de ani ai istoriei cinematografiei.

„Nepotul lui Magellan" **se intitulează filmul pe care-l pregătește regizorul italian Ettore Scola. Este aventura a doi italieni plecați să descopere lumea. Deocamdată, dintr-o amplă distribuție internațională se cunoaște doar numele lui Marcello Mastroianni. (În imaginea de mai sus)**

Fotografia vă înfățișează pe actrița engleză Samantha Eggar, căreia presa de specialitate i-a adresat aprecieri pozitive pentru interpretarea unui rol în filmul „Fata cu bastonul".

Giacomo Agostini, campion mondial de motociclism, își încearcă norocul în cariera de actor de film. El a semnat un contract pentru trei filme. În fotografia de mai sus, Giacomo Agostini împreună cu actorul Peppino De Filippo, pe care l-a întîlnit pe platourile de filmare în timp ce turna, în „Lisa cu ochi albaștri", producție care povestește viața cîntărețului de muzică ușoară Mario Tessuto.

ZOO

TRIO

de Pop SIMION

Albina, Furnica și Viermele-de-mătasă își dădură întîlnire în coroana unui dud bătrîn, pe cel de al nu știu cîtelea ram, în plină amiază, pe cînd zemele sfîriiau în poamă și toate viețuitoarele dormitau trăznite de caniculă. Era o întrevedere cu caracter special, nedivulgată public, în speranța că se va înjgheba triumviratul de breaslă, asociație care să lupte, veche aspirație ! pentru dobîndirea unor drepturi profesionale.

Vorbi Albina : „Sînt o vietate frustrată, culeg dulceața pămîntului din-te-miri-ce, o așez în fagure, produsul e ireproșabil, lumea se dă în vînt după miere, o înfulecă pe smîntite, își linge degetele de plăcere, dar eu încă n-am văzut pe careva să-mi zică mersi. Se fac congrese și Apimondii, roiesc într-acolo fel de fel de bărzăuni, doar Albina nu, aceasta continuă să rămînă în anonimat, salahorește fără glorie și biziie în deșert. Treabă-i asta ? Pretind licența de miere, patentul. Refuz ingratul destin de muscă proastă, care mi se hărăzește prin strania conspirație a nu știu cui !"

Urmă Furnica (mititica) : „Creatorul nu mi-a dat dimensiuni elefantine, să impun prin alură și forță corporală, motiv să fiu considerată o tiritoare, pe care poți s-o strivești cu piciorul. Lumea e dispusă să ignore uriașa cheltuire de forță pentru țelurite hamalicuri, poveri cărate de ici colo și neistovita mea străduință de a împrăștia formol pe unde trec (un dezinfectant perfect). Faptul mă revoltă. Eu nu sînt o gînganie care mă tîrăsc fără scop, trîndăvind sub soare, eu sînt Furnica, hamal perfect, și am vocație de sanitar. Vreau să se știe și să se cunoască".

Vorbi, în cele din urmă, Viermele-de-mătasă, amușinînd în frunzele de dud : „Eu sînt Bombix-mori. fac firul de mătasă, îl scot de-unde-de-neunde, îl smulg din lună, din soare, ori din propriu-mi trup (mă privește personal !) ; fapt e că sînt, îndubitabil, cel mai reputat textilist al lumii. Fibra mea continuă să domine piața, e o culme de finețe și bun gust. Ca să izbutesc minunea, duc o viață de chinuitoare metamorfoză : sînt, rînd pe rînd, fluture mătăsos, înfometată larvă, cocon și nimfă, sfîrșind prin a mă închide în galbenul cavou, pe care singur mi-l construiesc ; cine ia în mînă misteriosul ovoid de mătasă (gogoașa aceea) va găsi înlăuntru propriul meu corp, perfect mumifiat, ars pe altarul operei. Totuși numele, geniul miracolul meu nu figurează niciunde ; lucrul e teribil și de neiertat. Întreb de aceea : la ce bun jertfa dusă pînă în pînzele albe ? Vreau dreptul de autor !".

Destinele celor trei producători de bunuri se asemănau vădit, sindicatul triumviral se constitui, cei trei merseră în corpore, cu jalbă comună, la Leu ; acesta le acordă trei secunde, îi audie plictisit, rozindu-și ghiarele, puricindu-și impresionanta coamă leonină, după care cuvîntă cu severitate : „Vă considerați, văd, buricul pămîntului ; ce dacă lucrați, creați, salahoriți, produceți unicate ? ! Mierea poate fi înlocuită, la urma urmei, cu numeroase alte dulciuri. Nici acțiunea sanitară a Furnicii nu mi se pare indispensabilă. Cît privește mătasa, să fim sănătoși ! avem produsele de celofibră. Ce mai vreți atunci ?"

„Respect și considerațiune", grăiră timid, pe trei voci, preopinenții.

„Faceți cerere, aduceți acte, puneți timbre și peceți, pe urmă vom examina situația", conchise Leul și se ridică maiestuos. Întrevederea se termină, cei trei făcură întocmai.

Asta s-a întîmplat demult, în cea de a opta zi, după Facere. Prins cu prea multe angarale, Leul nu-i mai primește ; ei comunică, în schimb, cu Pasărea-paradisului, fermecătoarea secretară de cabinet, care le mai cere o semnătură, o dovadă ori precizarea vreunui amănunt, spunîndu-le invariabil că lucrurile evoluează normal.

Noroc că Albina, Furnica și Viermele-de-mătasă n-au cum să se impacienteze, n-au timp, lucrează.

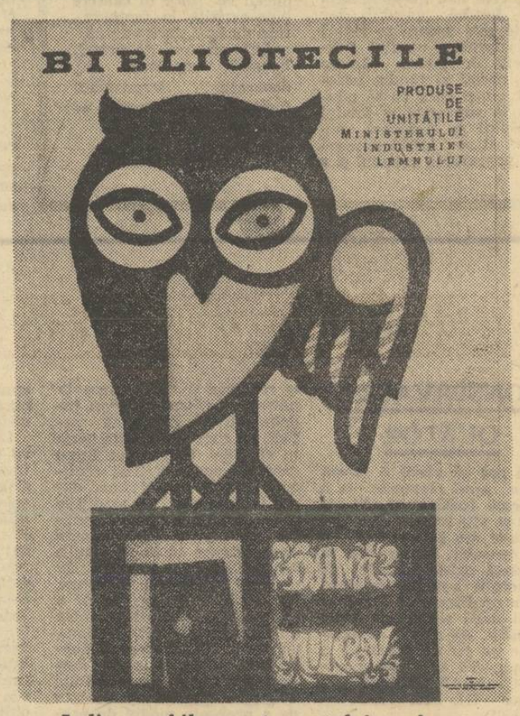

Indispensabile apartamentului modern
(5322)

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 6 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL 1: 9,00 Vara copiilor; 10,00 Viața satului; 11,15 Muzică ușoară; 12,00 De strajă patriei; 12,30 Campionatele internaționale ale României la lupte greco-romane; 13,15 Emisiune în limba maghiară; 16,00 Studioul „N" 18,00 Concursul și Festivalul „George Enescu"; 18,30 Monolog despre rezonanțe; 18,45 Reprize secundă a meciului C.F.R. Cluj — Dinamo București; 19,30 Telejurnalul; 20,00 Filmul „Arsenic și dantelă veche"; 22,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 22,40 Telejurnal. PROGRAMUL 2: 20,00 „Răpirea prea frumoaselor sabine" de Leonid Andreev; 21,00 Prin expoziții 21,10 Reluarea serialului de sîmbătă seara.

LUNI 7 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremiera; 18,05 E Terra '70; 18,20 Diminețile șantieru lui; 18,45 Panoramic științific; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 19,50 Agendă politică; 20,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 20,40 „Iluzii pierdute" (VII); 21,40 Teleglob — Brasilia; 22,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 22,50 Telejurnal ; 23,00 Rampa.

MARȚI 8 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremiera; 18,05 Lumea copiilor; 18,30 Actualitatea în economie; 19,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu" ; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,15 „Tartuffe" de Molière; 22,05 Itinerar bulgar 22,15 Telejurnal; 22,35 Muzi orama TV.

MIERCURI 9 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremiera; 18,05 Universal șotron 18,30 Cabinetul economic TV, 19,30 Telejurnal; 19,50 Filmul „Alibi"; 21,25 Finala „Cupei Intercontinentale" la fotbal: Feijenoord Rotterdam — Estudiantes La Plata.

JOI 10 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL 1: 17,30 Emisiune în limba maghiară; 18,00 Mult e dulce și frumoasă; 18,25 La volan; 18,40 Cadran internațional; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 „Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn" ; 20,30 Vocație sau ambiție ? 21,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 22,00 Poșta TV ; 22,15 Viața literară; 22,50 Telejurnal; PROGRAMUL 2: 20,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 22,00 Trei prieteni (XII).

VINERI 11 SEPTEMBRIE

18,20 Căminul; 19,00 Agenda Concursului și Festivalului Internațional „George Enescu"; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,15 Tineri soliști de muzică populară ; 20,45 Dialog cu știința; 22,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 23,00 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 12 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL 1: 17,00 Emisiune în limba germană; 19,00 Campionatele internaționale de atletism ale României; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Tele-enciclopedia; 21,00 Cîntă Ioana Radu; 21,20 „Incoruptibilii"; 22,10 Steaua fără nume; 23,15 Telejurnal. PROGRAMUL 2: 20,00 Filmul „Un oaspete străin"; 21,00 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu"; 22,00 Antologie lirică.

UTIL ȘI PRACTIC

Semănatul legumelor timpurii

Pentru SPANAC terenul se pregătește toamna, semănatul făcîndu-se în șănțulețe adînci de 4-5 cm. La fiecare metru patrat de strat se folosesc 3-4 grame de sămînță. Se iau măsuri de protecție contra gerurilor iarna. Un soi de spanac potrivit pentru semănatul din toamnă este Matador.

Pentru a obține CEAPĂ și USTUROI DE STUFAT, primăvara devreme, plantarea se face în luna octombrie, pe straturi, la distanța de 20/10 cm. Ca material de plantare, se folosește pentru ceapă — arpagicul mare cu diametru de 2-3 cm, sau bulbi mici de ceapă, iar pentru usturoi — căței. La metru patrat de strat se folosesc 0,150-0,250 kg material.

Pentru prevenirea unui dăunător primejdios la ceapă (musca cepei) este bine ca înainte de plantare să se prăfuiască bulbii cu Detox 5 (20 grame la 10 kg de bulbi).

În timpul iernii, mai ales dacă lipsește zăpada, culturile se protejează, acoperindu-se cu frunze uscate sau gunoi păios. Prin semănatul de toamnă al legumelor sus-amintite, puteți obține în primăvară producții mai timpurii cu 2-3 săptămini față de metoda obișnuită a însămînțării de primăvară.

Ing. Șt. BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman

Ce știe o bună gospodină

Brînza moale se taie în general greu. O veți împiedica să se lipească de cuțit dacă, înainte de a-l folosi, îl veți unge cu untdelemn.

Limpezirea și păstrarea mierei

Prima operație de condiționare a mierii constă în filtrarea impurităților mari, care se realizează odată cu extracția prin sita dispusă la locul de scurgere a mierei din extractor.

Limpezirea mierei se face în maturator (vase cu volum mare) în camere încălzite, bine aerisite și ferite de accesul insectelor, timp de 10—12 zile. Corpurile străine se separă de miere datorită greutății specifice diferite, cele mai grele se lasă la fundul vasului, iar cele mai ușoare se ridică la suprafața vasului. Resturile de miere rămase pe pereți și fundul vaselor cît și ceea ce se adună la suprafață și fundul vasului se strecoară din nou și se întrebuințează la prepararea oțetului și a altor derivate. Se întîmplă deseori ca mierea să cristalizeze. Cristalizarea nu denaturează calitatea mierii.

În cazul cristalizării, se recomandă lichefierea ei (acest lucru se realizează în camere unde temperatura atinge 40° C).

Păstrarea, transportul și valorificarea mierei se va face în borcane de sticlă, vase smălțuite, bidoane din tablă cositorită, butoaie din lemn, vase de material plastic. Depozitarea și păstrarea mierii se face în camere bine aerisite, la temperatura de 14°C, ferite de mirosuri străine, de petrol, benzină, mușcături etc. deoarece împrumută foarte repede mirosul acestora

Nicolae BOARU

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

Începem cu regrete datorate în special lipsei unor lucruri utile în gospodărie care să fie noutăți pentru noi și dumneavoastră, regretele noastre și ale magazinelor de specialitate care ar fi dorit să ni le semnaleze. Ne-am gîndit atunci să ne ocupăm de arta de a combina lucrurile mici, amănuntele.

...Dacă nu aveți un dulăpior în baie puteți improviza cîteva pungi din plastic colorat, imprimat, ce se găsește la metraj în magazine, pungi care vă vor scuti să înșirați diverse sticle și borcănașe pe cristalul de deasupra chiuvetei. Le puteți coase de mînă sau la mașină și le puteți da formele cele mai amuzante (triunghi, dreptunghi, pătrat, cerc, semicerc semilună etc.). Lipiți cu adeziv pe faianța băii una din fețe (complet). Va fi amuzant și foarte practic.

...De cîteva zile, ne-am tot oprit în fața vitrinelor unor librării în care sînt expuse niște șabloane din plastic verde ale hărții țării noastre cu numele orașelor reședință de județ consemnate și avînd în dreptul lor mici orificii rotunde pentru cunoscutul semn cartografic ce le indică de obicei. Ne-am gîndit că le-ați putea folosi ca mijloace de decorare a camerei sau a colțului în care copilul dumneavoastră își pregătește lecțiile. Cumpărați, de pildă, două astfel de șabloane (costă 2 lei bucata), lipiți-le pe perete, de o parte și de alta a unei aplice simple, înfigeți în orificiile hărților ace cu capetele colorate și efectul va fi, mai ales seara, foarte agreabil.

...Sînt foarte căutați pantofii sport cu fețe din catifea relată, confecționați la diferite cooperative meșteșugărești. Este adevărat că au mai multe calități : sînt practici pentru mare și munte, sînt divers colorați, sînt comozi. Din păcate, șiretu-rile au uneori niște culori în complet dezacord cu cele ale fețelor. E un amănunt, știm, dar n-ar exista posibilitatea de a se confecționa șireturi din catifea, din bumbac, din orice care să fie la culoare ? Pînă cînd vor găsi cooperativele această posibilitate, vă sugerăm să încercați să vă confecționați șireturi din fire de bumbac sau mătase împletite, din fișii din plastic, din bucățele din materialul rochiei, bluzei, pantalonului la care-i purtați. Vor cîștiga în eleganță atît pantofii cît și ținuta dumneavoastră.

...Aveți nevoie rapid de cîteva podoabe moderne pentru o ocazie ? Intrați, de pildă, la micul magazin de bijuterii situat pe Calea Victoriei, vizavi de Romarta și cumpărați două sau trei broșe dreptunghiulare cu pietre bleu, roz sau roșii, foarte reușite. Costă 20 de lei una. Una din broșe o puteți atașa la un colier lat de catifea în jurul gîtului, celelalte la pantofi sau o broșă în păr și două la pantofi sau una la poșetă și două la pantofi sau numai la pantofi. Mă rog, fantezia personală vă va ghida.

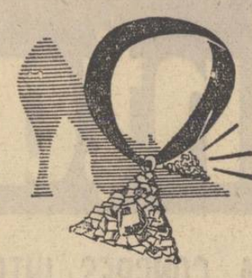

...Fiindcă am pomenit într-un număr anterior despre accesorii, vă sugerăm să improvizați o geantă de ocazie cu o cheltuială destul de mică. Cumpărați un sfert de metru de catifea din bumbac (ne-ar place catifea neagră). Confecționați din ea o mică geantă dreptunghiulară, o căptușiți cu ceva care aveți pe acasă, cu pînză tare și îi puneți un fermoar pe una din fețe, cam la mijloc. Mai cumpărați un lanț și un inel metalic mare, chiar o brățară subțire de metal. Lanțul și inelul vor trebui să aibă aceeași culoare cu fermoarul. Prindeți lanțul de jur împrejurul poșetei, (folosiți liță subțire și un ac mai gros) iar inelul, ce va servi de mîner, va fi prins într-unul din colțurile genții.

...În sfîrșit, vă transmitem și o adresă utilă cerută de mulți dintre cititorii noștri pasionați de arta fotografiatului. Filmele pe care le-ați realizat pe litoral sau pe crestele munților pot fi developate la o unitate a cooperației meșteșugărești din București, bulevardul Muncii nr. 98, telefon 22 24 80. Adresa ne-a fost comunicată cu multă amabilitate de Centrul de informare și reclamă a cooperativelor meșteșugărești metal, chimie, lemn, construcții din București.

CURIER săptămînal

ADEVĂRATA OMENIE!

de Mihai STOIAN

Vrînd, nevrînd, sînt nevoit să revin asupra controversatei probleme a copiilor părăsiți, înfiați, pierduți, regăsiți etc., căci mi-au mai venit o serie de scrisori legate de amintita temă.

O scrisoare de o profundă umanitate mi-a trimis *D.L. Florescu* din Mateești-Vîlcea : *„Am citit cu surprindere reflexul pe care l-a avut, în rîndul cîtorva cititori „Curierul" privitor la cazul unei mame care își căuta copilul. M-a surprins falsul pe care vor să-l întrețină unii oameni în privința altor oameni bătuți de soartă. Parcă viața ar fi dată s-o trăiască însul de cîte 2-3 ori, și de aceea n-ar fi nimic dacă un rînd ar putea să treacă și fără să știe omul cine a fost și de unde vine... să moară deci fără a fi aflat și el cine a fost. Ce tristă concepție ! Ce inumană concepție ! Am cunoscut în viața mea un copil care a fost dat, pe timpuri, de propria lui mamă, altora, să-l crească, atunci cînd copilul avea vreun an. Era prea săracă și nu-l putea întreține .. Copilul știa de unde provine, dar se identificase în asemenea grad cu noua sa situație, cu familia lui actuală, încît nici gînd să se reîntoarcă vreodată de unde venea. Așadar, iată că i se poate spune copilului de mic* (precizez : dacă există riscul reapariției mamei firești, după opinia mea — n.n.) *cine este și de unde provine, să nu i se falsifice nimic, pentru a nu-l supune, niciodată, șocurilor de mii de ori mai riscante. Și să i se creeze condiții atît de bune, nu numai materiale, ci și afective, încît să nu vrea să părăsească familia care l-a crescut și iubit. Cazuri dintr-acestea sînt destule și unul s-a consumat acum vreo doi ani la București. În cadrul unui dialog la distanță a apărut și un rapsod popular, om realmente respectabil, învățător, septuagenar, un remarcabil culegător de folclor. După terminarea „dialogului", septuagenarul s-a întors la hotel, dar noaptea, tîrziu, către orele 24, cînd se pregătea să se culce, se pomenește că-i bate cineva la ușă : o femeie bine îmbrăcată, împreună cu soțul ei. Li se deschide și intră.*

— Iertați-mă, spune femeia, caut pe... (păstrez anonimatul rapsodului).

— Da, eu sînt, răspunde septuagenarul.

— Tată, iartă-mă că am venit, spune frumoasa și eleganta femeie. Eu sînt fiica dumneavoastră... (exact ca în filme).

Septuagenarul face ochii mari... Fiica lui ? Dar el nici n-a fost căsătorit. E drept că are două fiice „nelegitime", dar pe-a treia n-o știa... Și femeia începe să-i povestească :

— În timpul războiului ați fost ofițer, concentrat în cutare sat de lîngă orașul Focșani...

— Da, am fost.

— Ați stat în gazdă la...

— Parcă îmi amintesc...

— Cu ea ați avut o fată... Adică ea a avut o fată cu dumneavoastră; nu știți de ea, fiindcă ați plecat, cu armata... Acea fată sînt eu... — și deapănă mai departe : Dumneavoastră ați plecat, iar mama mi-a dat naștere, dar fiind prea săracă, și vremurile foarte grele, s-a decis să mă arunce. Și m-a dus în marginea unui crîng, lîngă o potecă, și s-a așezat la pîndă, din tufe, să vadă cine mă va găsi. Și după un timp au trecut pe acolo un bărbat și o femeie și m-au ridicat. Aveam pe piept un bilet cu numele de... (numele septuagenarului — n.n.). *Și mama, prefăcîndu-se a fi o nevinovată călătoare și ea, s-a luat după cei ce mă duceau în brațe către căminul lor care, din întîmplare, era lipsit de copii... Simțul de mamă o durea pentru ceea ce face și voia să-mi știe de soartă... Și a aflat cine erau și m-a urmărit 14 ani !... Tocmai la 14 ani m-a întîlnit și mi-a spus :*

— Tu ești fata mea... Uite-așa și așa...

Și femeia continuă :

— Astăzi am o situație bună. Sînt salariată în București, sînt căsătorită cu dumneaiui... Am fost extrem de bucuroasă că v-am văzut la televizor. De fapt eram prezentă în sală, venită anume, pentru că bănuiam că dumneavoastră sînteți tatăl meu. Iertați-mă, dacă aveți nevoie de ajutorul meu, pot să vi-l dau : bani, dacă aveți trebuință...

— Nu, nu, nu ! Mulțumesc — răspunde înfrigurat tatăl. Nu primesc.

Epilog : am discutat personal cu septuagenarul despre acest caz și am rămas uimit de fantul că el era stinienit mult în „onoarea" sa de existență fiicei... Un caz, veți zice. Aveți dreptate, un caz. Viața prezintă atîtea variante în unitatea ei. Uneori părintele își caută copilul, alteori copilul îl caută pe părinte... Părerea mea este că e bine ca unor asemenea copii să nu li se falsifice adevărul asupra originii lor, de către părinții adoptivi. Să li se spună de mici crudul adevăr și să li se dea o asemenea îngrijire încît ei să-i prefere părinților naturali. N-ați greșit cu nimic dacă ați dat atenție unei mame care își caută copilul, pentru că — în primul rînd — nu se știe (fără să scuzăm nimic) din ce cauză a făcut abandonul : cauze economice, cauze familiale, cauze morale etc. care s-au lichidat pe parcurs și fac ca omul să revină la normal. Încă un exemplu : în comuna în care lucrez, o fetiță adoptată de o familie (e în clasa a IV-a) știe perfect a cărei familie este, dar e infinit mai legată de familia care o crește, ba mai mult, ambele familii sînt în relații bune, se vizitează des. Fata se întîlnește mereu cu surorile sale, așa cum e și firesc. Eu cred, ca să închei, că viața este prea plină de surprize mulțumitoare, pentru ca omul să regrete că cineva i-a dat naștere, indiferent cine ar fi el".

Chiar dacă, în unele „detalii", mă deosebesc în păreri de dumneavoastră, stimate *D. L. Florescu* (mai cu seamă în privința dezvăluirii adevărului gol-golut), eu susțin că cel mai curat este indicat — repet — doar atunci cînd unul la mie, ca în cazul povestit chiar de dv., cu mama care, la 14 ani, și-a acostat propria fiică, comunicîndu-i adevărul, există pericolul unui asemenea șoc psihic). țin să vă mulțumesc nu numai fiindcă vă situați, în general, pe poziția mea, dîndu-mi dreptate, ci pentru autentica umanitate de care este străbătută admirabila dv. scrisoare. Încă o dată, vă mulțumesc atît în numele meu, cît și al acelor cititori — sînt convins : imensa majoritate ! — care, descifrînd fiorul de omenie adînc impregnat în rîndurile dv. vor trage, pe nesimțite, învățăminte de preț.

Mic îndreptar culinar

VREMEA CONSERVELOR

Metoda cea mai frecvent folosită de gospodine pentru conservarea fructelor și legumelor în casă e sterilizarea, metodă care oferă o sumă de avantaje :

- fructele pot fi conservate întregi în sirop și pot fi astfel întrebuințate la pregătirea deserturilor, a unor preparate de patiserie etc ;
- legumele fierte în apă și păstrate în borcane pot de asemenea fi apoi gătite după dorință. Ele pot însă fi gătite după o rețetă preferată înainte de a fi sterilizate și, în momentul folosirii, nu necesită decît o simplă încălzire ;
- alimentele sterilizate nu riscă să fie nici prea sărate nici prea dulci (în afară, doar de cazul cînd ați greșit proporțiile).

În ce constă sterilizarea

Înainte de orice, sterilizarea constă în a fierbe un aliment la o temperatură de peste 100 de grade spre a distruge microbii și sporii.

Sterilizarea se poate face într-o singură etapă (mai ales pentru preparate sărate) și în două etape. Prima fierbere distruge microbii, urmează o răcire care favorizează dezvoltarea sporilor. Cea de a doua fierbere distruge acești spori.

Conservarea prin sterilizare pune alimentele la adăpost de aer, făcînd vid în interiorul borcanelor închise ermetic.

ALEGEREA BORCANELOR. Ca să poată suporta creșterea mare a temperaturii, borcanele trebuie să fie perfect întregi. Nu vor fi folosite borcane cu gura ciobită sau avînd cea mai mică crăpătură.

TEHNICA. Nu vă apucați de această treabă decît dacă dispuneți de cel puțin două ore de răgaz. Nu începeți prepararea a două sau mai multe feluri de conserve deodată. Faceți azi un fel și mîine sau poimîine altul. Nu folosiți legume sau fructe prea coapte, dar nici prea verzi. Sortați-le, spălați-le, opăriți-le. Ca să le opăriți folosiți un vas mare cu apă clocotită în care le veți cufunda și le veți scoate după cîteva minute cu o lingură de luat spuma. Munca ar fi simplificată dacă ați avea un coșuleț de sîrmă cu care să puteți afunda o cantitate mai mare.

Ca fructele sau legumele să-și păstreze tăria, după ce se scurg (un minut) cufundați-le în apă rece (două minute cel mult).

Cînd umpleți borcanele aveți grijă ca între ingrediente și capac să rămînă un spațiu liber de 1—2 cm. Ștergeți apoi marginea borcanelor și legați-le bine la gură cu celofan pus în două (dacă nu aveți borcane speciale care se închid etanș).

Borcanele se pun la fiert în apă rece, așezate pe un grătar de lemn sau strat de paie și învelite în ziare ca să nu riscați să se lovească unul de altul. Apa din vas nu trebuie să depășească gîtul borcanelor. Fierberea durează în funcție de alimentul de conservat și se socotește de la primul clocot.

După timpul prevăzut veți scoate borcanele din apă și le veți înveli într-o cîrpă uscată ca răcirea să nu se facă prea brusc. Conservele se păstrează în loc răcoros și întunecat.

Rețete clasice

VINETE CU ROȘII. 2 kg de vinete tinere ; 750 g roșii, 300 g ceapă, 2—3 căței de usturoi, puțin ulei, sare, piper.

Tăiați vinetele în rondele (curățate sau nu de coajă), opăriți-le 5 minute în apă clocotită cu sare. Răciți-le în apă rece. Spălați și tăiați roșiile în sferturi. Înfierbîntați uleiul, puneți ceapa și usturoiul mărunt tăiate ; lăsați să se înmoaie (fără să capete culoare) ; adăugați roșiile, lăsați să scadă puțin ; adăugați vinetele. Mai fierbeți pe foc mic 20 de minute. Sărați, piperați. Puneți în borcane. Legați-le la gură. Sterilizați 45 de minute (socotite după primul clocot). După trei zile resterilizați o jumătate de ora.

FASOLE VERDE. Curățați și spălați fasolea cu grijă. Opăriți-o în apă clocotită cu sare 5 minute. Scurgeți-o și răciți-o în apă rece. Fierbeți apoi fasolea 15—20 de minute în apă clocotită cu sare (20 g pentru fiecare litru de apă). Așezați-o în borcane. Umpleți-le cu apă în care a fiert fasolea. Legați borcanele la gură. Sterilizați o oră și jumătate. Resterilizați a doua zi 30 de minute.

CIUPERCI ÎN UNTDELEMN. Tăiați coada ciupercilor. Spălați-le în apă multă. Zvîntați-le într-o cîrpă curată. Puneți-le apoi în gura unui cuptor ușor călduț ca să se evapore toată apa. Stergeți-le din nou. Înăbușiți-le în puțin untdelemn în care adăugați puțin usturoi. Puneți-le în borcane. Turnați deasupra ulei fierbinte. Condimentați-le după plac adăugînd boabe de piper, foi de dafin sau cimbru. Sterilizați o oră și jumătate în prima zi și 30 de minute în a doua zi.

Olimpia ȘTEFANESCU

N. R. Vezi „Magazin" nr. 673 din 29 august 1970.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CONSERVAREA OUĂLOR

„Vă rog să găsiți o formă pentru a-mi răspunde la o problemă (cred că și alți cetățeni se află în aceeași situație) care mă interesează în mod deosebit. Sînt curios să știu dacă există metode de conservare a ouălor de găină pentru un timp mai îndelungat și dacă răspunsul este afirmativ. Aș dori o descriere, fie ea cît de sumară, a acestora. Vă mulțumesc anticipat". (STAN GHEORGHE, Țiglina III. bl. B-3 — GALAȚI).

Adresîndu-ne colaboratorului nostru ing. Th. MARCAROV am primit următorul răspuns : „Cititorul a dovedit de la bun început că se descurcă, cît de cît, în problema pusă în discuție deoarece a limitat păstrarea ouălor doar la cele de găină. În tr-adevăr, din motive bine cunoscute, ouăle de rață nu se recomandă să fie puse la păstrare pentru un timp îndelungat. Cea mai bună metodă de conservare este aceia în spațiile frigorifice, lucru care nu poate fi însă realizat decît în cadrul unor depozite speciale. În condițiile gospodărești, păstrarea ouălor de găină în frigidere (temperatura să fie în jurul a 0 grade — cu o variație de un grad în plus sau în minus, iar umiditatea în jurul a 85 la sută) se practică pentru un timp limitat, pînă la două săptămini. O păstrare a ouălor timp de cîteva luni se realizează adesea cu rezultate bune, în apa de var. Înainte de a prezenta modul de preparare a soluției, vreau să atrag atenția asupra importanței punerii la conservare a unor ouă proaspete, cu coaja curată, fără nici o fisură. Orice gospodină poate improviza — apelînd la un bec și o cutie de carton — un ovoscop, cu ajutorul căruia să controleze calitatea ouălor. Integritatea ouălor se poate aprecia prin ciocnirea a două bucăți, sunetul fiind un indiciu sigur.

La prepararea soluției se va folosi numai var proaspăt (nestins) și bine ars. Vom alege varul care are culoarea specifică, curat, gras, fără argilă și unsuros la pipăit. Prezintă importanță (în cazul canalizării, problema este rezolvată) ca apa să fie curată, fără miros, inodoră. Stingerea varului se face în butoaie sau în căzi (la 100 litri de apă se pune 1,5 kg de var.). Pentru a asigura soluției de apă de var o concentrație aproape egală cu cea pe care o are conținutul oului, se va adăuga puțină sare de bucătărie. Soluția se agită bine, timp de 5—6 ore (evident cu scurte pauze) și se lasă să se limpezească. Separat pregătim borcane (cu o capacitate de 20—30 litri) pe care am avut grijă să le spălăm bine. Turnăm soluția în aceste vase și introducem ouăle pe care le vom conserva. Ultimul strat de ouă trebuie să aibă deasupra circa 7—8 cm de soluție. Borcanele se lasă descoperite. Atunci cînd se formează o pojghiță (cu rol izolator) ea nu trebuie ruptă sub nici un motiv. În caz că, la un moment dat, conținutul vasului se tulburâ, înseamnă că s-a greșit undeva și în acest caz trebuie preparată o nouă soluție. Păstrarea vaselor se face în încăperi uscate, unde nu există depozitate legume (usturoi, ceapă etc.) sau produse care au un miros specific.

SPORUL DE VECHIME NEÎNTRERUPTĂ ÎN MUNCĂ

GH. IACOB din București, pensionat cu 8 ani în urmă și neîncadrat imediat întreabă dacă beneficiază de sporul de vechime neîntreruptă în muncă. Dispozițiile legale în vigoare, vă arată consultantul nostru juridic, prevăd următoarele :

a) În condițiile cînd pensionarea a avut loc ca urmare a împlinirii limitei de virstă, vechimea în aceeași instituție se întrerupe pe data pensionării. În această situație pensionarul care are și calitatea de angajat (reîncadrat) beneficiază de sporul de vechime neîntreruptă pentru perioada socotită de la data reîncadrării sale în muncă. În cazul de față pentru 8 ani aveți dreptul la un spor de 3 la sută.

b) În condițiile cînd angajatul a fost pensionat pentru invaliditate și s-a reîncadrat în muncă în aceeași unitate în termen de 90 de zile de la încetarea situației respective, acesta beneficiază de vechime neîntreruptă în aceeași unitate. Pentru calcularea drepturilor cu privire la sporul de vechime se exclude perioada cît angajatul a fost pensionat pentru invaliditate (Anexa VII la H.C.M. nr. 914/1968 și punctul 9, întrebări și răspunsuri comunicate de Ministerul Muncii cu nr. 11 395/1963).

Fet ța și păpușa

Fotografie trimisă de cititoarea noastră, **PETRUȚA NIȚĂ din București, Bd. Leontin Sălăjan nr. 31-A, Bl. Dl., ap. 147.**

COMBATEREA DĂUNĂTORILOR FLORILOR

ȚOPA ELEONORA, pensionară din Sighișoara, Piața 23 August 2, răspunde cititoarei **LEONTINA FLOREA, București, str. M. Eminescu,** cum se distrug „păduchii verzi" de pe flori : La 1 litru apă călduță se pune o bucată săpun pentru rufe dat prin răzătoare. Se ține la loc călduț pînă la completa dizolvare. Cu această soluție se stropesc florile, plantele, pomii, din două în două zile pînă la stîrpirea definitivă a paraziților. Stropirea se face dimineața sau seara pe răcoare.

VREM SĂ ȘTIM

DUȚU DUMITRU, din Constanța, str. Semănătorului nr. 4 bis, în numele mai multor cultivatori de smochine, apelează la cunoștințele cititorilor noștri pentru a afla **cum pot fi conservate smochinele verzi.** Dînsul ne scrie: „Deoarece aceste fructe se coc aproape toate o dată te trezești cu un coș plin din care nu poți consuma decît o parte, restul stricîndu-se".

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

M. P. — Timișoara. *Ne relatați că de doi ani de zile folosiți fără pauze somnifere. Ele nu sînt chiar atît de inofensive. Vă sfătuim să diminuați doza și treptat să le eliminați. Vă recomandăm plimbări pe jos în fiecare seară.*

A. E. — Alexandria, jud. Teleorman. *Vă sfătuim să vă adresați clinicii bolilor de nutriție din cadrul spitalului Prof. Cantacuzino — București.*

CERCELARU M. — Galați. *În curînd va apare un articol în legătură cu problema care vă interesează.*

Z. A. — Cluj. *În privința transplantului vă recomandăm să luați legătura cu specialiștii spitalului de chirurgie plastică și reparatorie din str. Arhitect Mincu 7 — București. Referitor la cea de-a doua problemă care vă interesează, se obțin uneori rezultate pozitive în unele forme și mai ales dacă se intervine la timp.*

MARINA MINCU — Urziceni. *Nu vă sfătuim să folosiți un timp îndelungat creme care conțin bismut și mercur fără să cereți avizul medicului dermatolog. Ele pot avea repercusiuni asupra funcției renale. Pelinul se folosește sub formă de infuzie în unele afecțiuni digestive. Este bine să vă examineze medicul și după stabilirea diagnosticului va aviza dacă este indicat să-l folosiți.*

T. POPA — Ploiești. *Vă recomandăm gimnastică, dușuri și frecții cu apă rece.*

M. A. — Petroșani, jud. Hunedoara. *Intervenții chirurgicale pentru corijări estetice ale nasului se realizează în cadrul clinicii O.R.L. Spitalul Colțea-București.*

OGLINDOIU RODICA — Cralova *Vă recomandăm să consultați specialiștii clinicii de stomatologie din București, Calea Plevnei nr. 18. Alimentația copilului să conțină mai puține făinoase și dulciuri și mai multe proteine (carne, brînză, lapte).*

I. J. — Ploiești. *Pentru torticolis congenital se intervine chirurgical. Dv. singură v-ați pus acest diagnostic, poate că nu este un torticolis, ci o asimetrie craniană congenitală. Vă recomandăm să vă examineze chirurgul din policlinica teritorială.*

SZABO ILONA — Lupeni. *Este necesar să ne precizați mai multe amănunte (virsta, sexul, în ce condiții apar tulburările și ce fenomene le însoțesc).*

S. N. — Făget. *Veți face o radiografie a genunchiului pentru a ști dacă veți mai crește în înălțime și vă prezentați cu ea la medicul endocrinolog, care va aprecia dacă mai puteți beneficia de vreun tratament. Pentru problema de O.R.L. nu ne-ați specificat ce tratament ați mai efectuat.*

ELENA O. — Brăila. *Credem că nu aveți motive serioase să fiți atît de îngrijorată. Pentru liniștea dv. este bine să vă examineze medicul dermatolog.*

ROXANA P. — Brăila. *Nu vă sfătuim să dormiți în același pat cu o colegă care are trichomonas. Este contagioasă.*

Dr. Ana MURGULEȚ

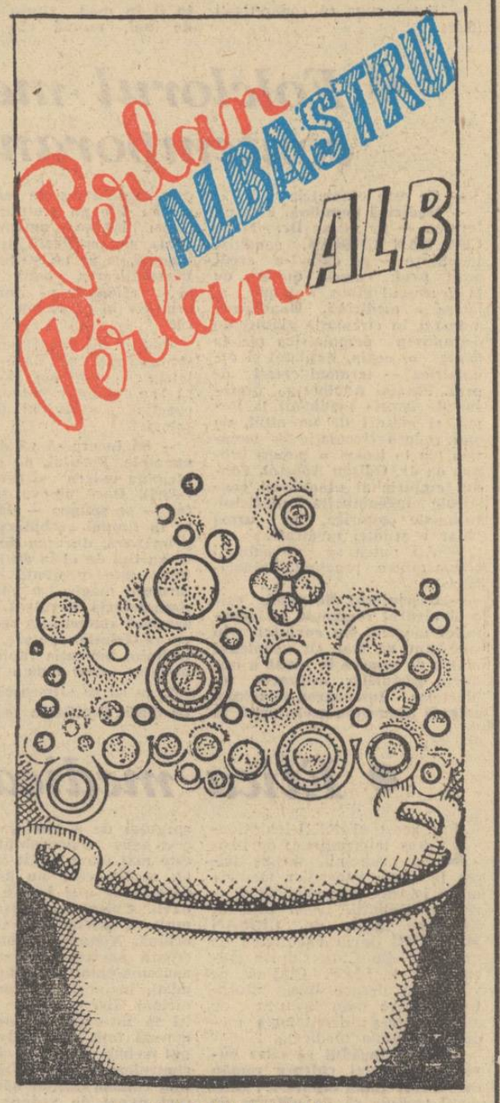

SPĂLATUL RUFELOR POATE DEVENI O ÎNDELETNICIRE PLĂCUTĂ

Utilizați PERLAN ALB pentru spălarea țesăturilor din lînă, mătase, fire sintetice și PERLAN ALBASTRU pentru țesăturile din bumbac, in, cînepă !

Ochiul dv. pretențios, de bună gospodină nu va descoperi nici o urmă supărătoare pe rufele spălate cu PERLAN Și apoi... este foarte plăcut să speli rufe cu un detergent atît de eficient !

Prețul unei cutii de 200 gr cu PERLAN ALB sau ALBASTRU este 3,15 lei

(5323)

UMOR STRĂIN

— Aveți un câine foarte inteligent și bine dresat...

(DOMENICA DEL CORRIERE)

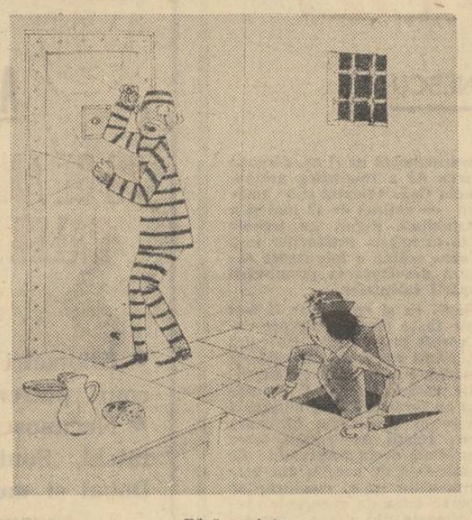

Fără cuvinte.

(PARIS-MATCH)

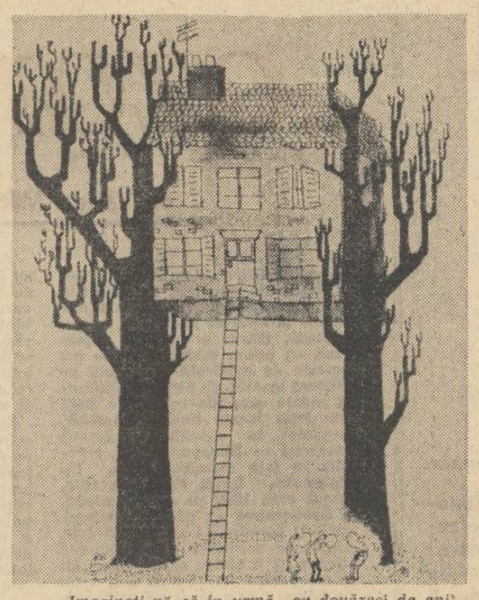

— Imaginați-vă că în urmă cu douăzeci de ani, se credea că iederа se va cățăra pe ziduri...

(PARIS-MATCH)

— Și nu uitați să întocmiți lista celor care după banchet m-au dat în leagăn...

(LITERATURNAIA GAZETA)

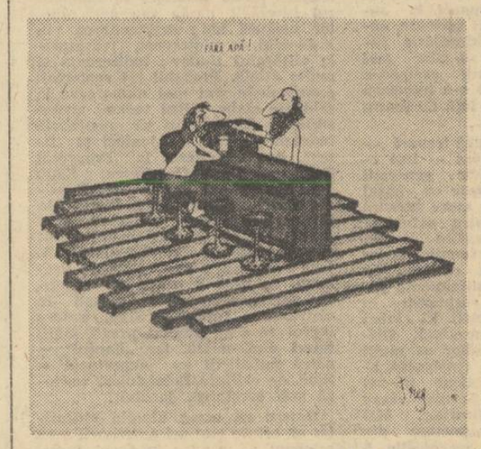

(PARIS-MATCH)

Fără cuvinte.

(PARIS-MATCH)

PENELOPA TENE, sat Soimi, com. Smârdioasa, Teleorman; GHEORGHE MICUȚ, căminul studențesc nr. 1, str. Libertății nr. 31, Craiova, Dolj; MONICA ENACHE, str. Pictor N. Grigorescu, intrarea 5, Constanța; IRINA CONSTANTINESCU, aleea Crinului nr. 5, bl. B. 5, sc. 1, et. 4, ap. 17, Constanța; VIORICA ȘTIZAR, sat Borozel nr. 140, com. Borod, Bihor; VERONICA AMBĂRUȘ, str. Libertății, bl. 5, sc 5, ap. 161, Municipiul Gh. Gheorghiu Dej, Bacău; GABRIELA BALICA, Tomis-Nord, bl. S. 2, sc. B, ap. 35, Constanța; VIORICA BOTEZATU, bdul Unirii nr. 25, Bacău; MARIANA TOMA, str. Moreni nr. 18, sect. 5, București; KATI BANICĂ, str. Irisului nr. 3, sect. 3, București; SILE ENACHE, com. Lămășeni, Suceava; DUMITRU PAVEL, com. Siliștea Snagov, Ilfov; ION MIOARA, str. Oituz nr. 72, Slatina, Olt; TRAIAN TURLEA, com. Vinerea, str. Rîului nr. 581, Alba; ION NICOLAE, str. Penes Curcanul nr. 6-A, sect. 4, București; NICU OANCIA, str. Căprioarei nr. 14, sect. 3, București; VALERIUS CIOCÎRLIE, str. Amiral Bălcescu nr. 29, sect. 1, București; MIRTHA MARIANA STAVĂR, str serg. Nițu Vasile nr. 58, bl. 10, sc. 3, et. 8, ap. 48, sect. 5, București; MARIUȚA BARBU, MARIN BARBU și FLORICA ONU, str. G. Coșbuc nr. 4, Caracal, Olt; TAVI BUDICI, str. Doinei nr. 15, Craiova, Dolj; MARIA LUNG, str. Morii nr. 6, Oradea, Bihor; VASILE ENACHE, str. Alexandru cel Bun nr. 19, cartier „1 Mai" Brăila; VIORICA MARIA ROȘCA și ILEANA BÎLDEA, Căminul studențesc I. M. F str. C-tin Mille nr. 18, sect. 7, București; ANCA MAZILESCU, str. Ion Mincu nr. 28, Caracal 1, Olt; FLORICA MATEI, str. Făurei nr. 5, bl. C. 9, sc. D, et. 4 ap. 140, sect. 8, București; RODICA PANAIT, com. Racovița, Brăila; IULIA BADEA, bl. 12, sc 4, ap. 15, cartier Valea Roșie, Craiova, Dolj; IORDANA MULLER, șos. Ciurel nr. 72, cămin, sect. 7, București; VASILE BĂLAN, calea Moșilor nr 74, bl. 74, et. 2, sc. 1, sect. 4, București; MARIETA VOICU, str. Despot Vodă nr. 12, Constanța; ADRIANA POPA, str. Aterisaj nr. 10 Iași; NICOLAE SBÎRNEA, com. Tarcău, Neamț; ANIȘOARA PIȚURU, sat Marotinul de Sus, com Celaru, Dolj; MITICĂ HUȚANU, str. 30 Decembrie nr 5, bl. C.M. 2, et. 9, ap. 94, Hunedoara; CONSTANȚA OANĂ, str. Victoriei bl. 10, sc 5, et. 2, ap. 90, Brăila; RELIA BĂILĂ, str. 30 Decembrie nr. 437, Floresti, Prahova; CONSTANȚA BOTLUNG, șos. Baldovinești nr. 6, cartierul „1 Mai", Brăila; FLORINA ANA TAMAN, str. Lalelelor nr. 11, Rm. Sărat, Buzău; TINA BARBU, str. Mihail Moxa nr. 2, sect. 8, București; ANNEMARIE SCHUSTER, str. Podarului nr 10-12, bl. F. 1, sc. 1, et. 1, ap. 5, Berceni Sud, sect. 5, București; NATAȘA VASILESCU, com. Argetoaia, Dolj; OLIVIA ROMANESCU, str. Emil Racoviță nr. 45, Cluj; SILVIA LIDIA PRECUP, com. Pînișel Sălvădisla, Cluj; LUDOVICA ALBEI, str. Izlaz nr. 45, Iași; LIVIA ADRIANA NIȚĂ, aleea Rozelor nr. 8, sc. C, ap. 8, Iași; CARMEN PETRESCU, cartierul Gheorgheni, str. Unirii nr. 21, ap. 55, Cluj; SORIN IORDACHE, aleea Lupeni nr. 8, bl. E. 2, ap 12, Constanța; GHEORGHE COSMA, str. Minotaurul nr. 61, sect. 6, București; DUMITRU GIUBEGA, str. Decebal nr. 57, Tr. Severin, Mehedinți; MARIANA PĂTRU, str. Ștefan cel Mare nr. 49, Calafat, Dolj; DAN DIMITRIU str. Flamura Roșie nr. 10, sc. B, ap. 11, Iași; STANA DESDEMONA, str. Căsirului nr. 9, bl J. 10, sc. C, et. 2, ap 39, sect. 4, București; ANGHELIN PAVEL, sat Ghindeni, com. Mălu Mare, Dolj; IONICA MATORU, com. Cervenia, Teleorman; LEANA STĂNESCU, com. Herăstrău, Vrancea; MARIANA JINGA, str. Liveziilor nr. 6, bl. 10, ap. 19, Pitești, Argeș; VASILE TOMA și LOCIAN FRĂȚILĂ, com. Vidra, Vrancea; GEORGETA GHEORGHE, str. Măcin nr. 2, com. Babadag, Tulcea; MIOARA și AUREL VACHENTE, str. Lacului nr 5, Tulcea; NICOLETA DRAGOSIN și DUMITRU MARIANA, str. Sfînta Vineri nr. 16, Pitești, Argeș; XENIA BĂRĂNESCU, str Sfînta Vineri nr. 16, sc. A, et. 1, ap. 3, Pitești, Argeș; ELENA CĂMINOE, str. T. Vladimirescu, bl. 44, sc. A, et. 2, ap. 10, Iași; LAURA OLARU, str. Mărășești nr. 39, bl. A. 11, sc. A, ap. 14, et. 4, Suceava; EUGENIA MĂCĂȘ, sat Unghi, com. Drăgomirești, Neamț; STAN NEAGU și ION MOISEI str. Vilcele nr. 1-3, Brașov; AURELIA DINESCU, com. Băiculești, sat Valea Brazilor, Argeș; DANIELA CRIȘAN, cartier Grigorescu, str. Petuniei, bl. 9, sc. A, et. 3, ap. 8, Cluj; MARIA IFTODE, sat Siliștea com. Litoni, Suceava; CONSTANTIN PELIN, sat Dolhești Mici, com. Dolhești, Suceava; ANA PRIGUZA, str. Redea nr. 2, sect. 8, București; MARCELA LAZA, str. Treonului nr. 10, com. Grădiște, Arad — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară

• NUNTA DE AUR • NUNTA DE AUR • NUNTA DE AUR •

IOANA (71 ani) și PETRE FANACHE (77 ani), comuna Caragiale-Ghirdoveni, jud. Dîmbovița — 5 septembrie 1970.

RUXANDRA (70 ani) și TOADER DONOSE (71 ani) din satul Valea Largă, com. Vinderei, jud. Vaslui — 28 august a.c.

CONSTANȚA (69 ani) și NICOLAE TEODORESCU (75 ani) din Iași — 25 august 1970.

ELENA (68 ani) și NICOLAE OPREA (75 ani) din Roman, str. Smirodava, Bl. 2 — 20 iulie a.c.

ANICA (67 ani) și ALEXANDRU LOGHIN (78 ani) din Slobozia-Ciurea, județul Iași — 5 iulie 1970.

NUME

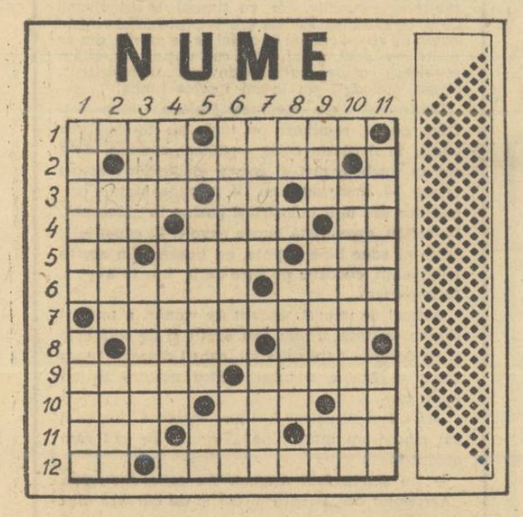

ORIZONTAL: 1. ION. — ROMAN. (fig.) 2. ADAM... în București. 3. CONSTANȚA. — Cap de popă! — Localitate în Țările de Jos. 4. ROMAN. — RICA. (reg.) — Sufix latin. 5. În vis! — Înainte de... ți se va deschide. — Onomatopee. 6. FLORICA. — Localitate în U.R.S.S. 7. TITU. 8. Fără valoare. (fem.) — Localitate în Camerun. 9. LUCIA... din Lamermoor. (pl.) — O poartă PAUL... al saselea. 10. Toalete... la superlativ. — CONSTANȚA... în Elveția. — Pentru tenul Ei... 11. ANA în Carpați. — Din cînd în cînd. — Frate cu ETA. 12. La naștere! — Elită... feudală.

VERTICAL: 1. ION care merge... la polul pozitiv. (adj.) — ION sau DAN... 2. Carne fiartă. — A scrisTAKE, IANKE și CADÎR. 3. Iarbă mare. (reg.) — FLORIN. 4. Popas. (reg.) — A se veseli. 5. (Sf.) GHEORGHE. (pl.) — Prolog la ROMAN. 6. ATHENA. — Ferment gastric. (fiz.) 7. Arhipelag în Oc. Atlantic. — STATE. 8. În pripă! — Adjectiv... liber cugetător. 9. Rîu în U.R.S.S. — ANA... pe lac. 10. Alt frate cu ETA... 10. DACIA... la Pitești. 11. (Sft.) ELENA. (pl.) — (Santa) LUCIA

Ion ADAM

Cuvinte rare: AAN — PTU — ALOL — ESU — OMAN — TNA

REBUS

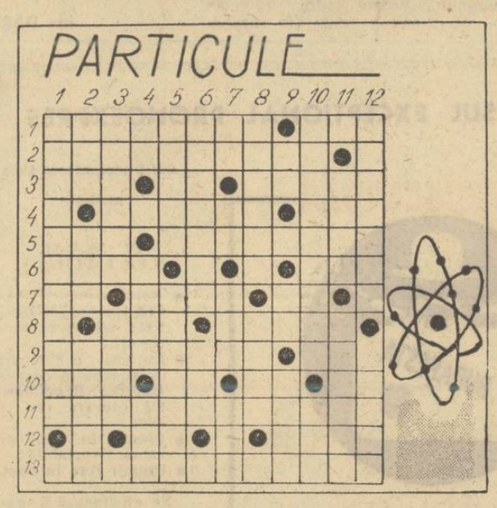

ORIZONTAL: 1. Fizician contemporan, care a întrevăzut existența „quarkurilor", a marelui „omega negativ" și a introdus conceptul de „stranietate". — „Particula"... hocheiștilor. 2. Particula cea mai simplă. 3. Rîu în R. P Polonă. — Zgomot inițial! — Teren necercetat. (fig.) 4. Explicație științifică. — Istoric roman. 5. Rîu spaniol — Particulă elementară, din categoria celor insensibile la interacțiuni tari. 6. Vechi locuitori ai Beoției. — Acompaniază pe solist... 7. Ten! — Dirijează acele... — În fața nucleului! 8. Acela (fam.) — Pielea capului... independentă 9 Rolul ciclotronului, descoperit în 1931 de Lawrence. — Din barioni! (particule sensibile la interacțiuni tari) 10. Nu prea des. — În taină! — Literă slavonă. — La generator! 11. Aparate care zmulg electroni, dirijîndu-i într-un curent electric. 12. Diftong. — Altă particulă insensibilă la interacțiuni tari 13. Dispozitive imaginate de Edwin Matteson Mc. Millan în 1946, cu rolul de a imprima unor particule accelerații fantastice.

VERTICAL: 1. „Fabrici" de particule elementare. 2. La electrostat! — Atom încărcat cu electricitate. — Fierbinți. 3. Particulă insensibilă la interacțiuni tari. — Acide. 4. Luca Manu — Interjecție. — O pasăre... singură. 5. O altă particulă sensibilă la interacțiuni tari. — Mobil. (fig.) 6. A antrena în mișcare. — Zeitate scandinavă. 7. Din cuante! — Literă slavonă — Republica Socialistă România. — Rîu în țara noastră. 8. Suveică — Pom fructifer. 9. Din neutrino! — S-a terminat lumina! — Prefix pentru oceanul... aerian. 10. Electron. — Aceia. (pop.) 11. Veche populație din Japonia. — Particulă. 12. Aparat Geiger-Mueller, pentru detectarea unor particule (pl.) — „...Joliot—Curie" (savantă cu mari merite în descifrarea structurii materiei).

Nicolae DOBRESCU

Cuvinte rare: NEP — TIT — RIO — AONI — IALE — EIR — AINO

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

LEGENDA APLICATĂ

ORIZONTAL: Ima — Vita — Foc — Aida — Recolta — De — Noapte — Es — Rîu — I — Arta — Acățat — C — Ait — Luni — Ocean — O — Frumusețe — Fr — Iapă — Răsfoi — J — Ruda — Soare — Oniric — Rut — Idei — Ată — Rai —

AUTUMNALA

ORIZONTAL: Literă — Roși — Oraș — De la — D — Număr — R — Sie — N — Păsărele — O — Vaiete — I — Dus — Trotuar — Ar — Cab — Erse — Titu — Apți — B — Topîrceanu — Pălărie — Sat.

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă? Ioana Rarău, manechin la o fabrică de confecții este găsită moartă în fața unei mașini părăsite. După primele investigații Bunicul ajunge la convingerea că Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a omorît-o și de ce? După interogatoriile luate Dr. Pătrașcu, Doinei Ciumedrea, Vincențiu Scurtu și Vasile Scurtu, bătrînul detectiv este aproape convins că vinovatul se află printre ei. Dar cine anume este criminalul?

15 O găsi pe Doina Ciumedrea pieptănîndu-se în fața oglinzii de pe perete.

— Vă pregătiți de slujbă, domnișoară? întrebă el privindu-și unghiile frumos îngrijite.

— Am o probă la nouă. Peste două săptămîni prezentăm cîteva noi modele de vară. Nu vreți o cafea? Puteți s-o serviți pe aceasta. Eu o să-mi fac alta după ce o să mă îmbrac.

Cafeaua era amară, așa cum îi plăcea Bunicului.

— Ați venit pentru Ioana, nu-i așa? I-am strîns lucrurile într-o valiză. Am să le duc maică-si.

— Domnișoară Doina, unde ați fost ieri pe la orele patru și jumătate? Ați plecat spre Balta Albă.

Doina se opri din pieptănat. Se uită la Bunic într-un fel ciudat și atunci bătrînul văzu în ochii ei nespus de mari și de migdalați, acele luciri neplăcute de care îi vorbise Profira Rarău. Luminițele se stinseră într-o fracțiune de secundă și fata își reluă pieptănatul.

— Am fost la o prietenă.

— Aș putea să aflu și eu cum o cheamă?

— De ce? întrebă Doina scurt și pentru o clipă ochii i se măriră.

— Simplu, ca să verific dacă ați fost într-adevăr la o prietenă.

— Pur și simplu nu vreau să vă spun, zise ea rîzînd și se îndreptă spre baie.

Cîtva timp se auzi dușul curgînd.

— Nu vă spun deoarece îmi place să plutească asupra mea un văl de mister. Cred că așa sînt mai interesantă.

— Domnișoară, pentru mine nu poți fi interesantă decît într-un singur fel, ca prietenă a Ioanei. Dar dacă nu vrei să-mi răspunzi la această întrebare am să-ți mai pun cîteva și ca să nu-ți mai ofer posibilitatea să te învălui în misterul care te atrage atît, am să răspund tot eu.

— Vă rog chiar cu plăcere.

Zgomotul făcut de duș încetă.

— Acum un an, în luna aprilie, ai dat examen de șofer. N-ai reușit. Nu știu dacă ieri te-am întrebat sau nu asupra acestui amănunt, sînt însă sigur că dumneata nu mi-ai spus nimic despre el. Mai mult decît atît, acum exact o lună de zile, în Colentina, la un atelier, ai comandat trei chei pentru o mașină Fiat o mie trei sute. Banal amănunt, din moment ce nici despre el n-ai amintit. Voiam să-ți spun, domnișoară, că exact cu o zi înainte, o mașină a omorît o fată care era prietena dumitale cea mai bună, din cîte ai mărturisit. A fost omorîtă de mașină sau a fost omorîtă înainte, asta voi afla. Dumneata ai locuit în această cameră cu această fată, mai mult, după cum se vede, ați dormit în același pat. Ieri păreai distrusă de întîmplare, azi te văd calmă și liniștită. De unde deduc că între emoția de ieri și liniștea de azi a intervenit ceva important pentru mine și acest ceva important vreau să-l aflu. Poate liniștea ți-a venit chiar de la acea prietenă la care ai fost ieri și pentru că am și eu neliniștile mele în privința dumitale, aș vrea să mă duc și eu la ea să capăt doza necesară de liniște. Altfel te voi neliniști din nou.

Nu vrei să-mi dai nici un răspuns, domnișoară?

— Tot ce-ați spus dumneavoastră este adevărat. Ce să vă mai spun? Am fost la prietena mea, Elisabeta Vîrlan, manechin și ea. Puteți să controlați. Strada Albă, numărul cinci.

Bunicul observă că ochii Doinei se adumbresc apoi devin din ce în ce mai strălucitori.

— Vreau să vă spun că nu mă pot duce la lucru cu ochii roșii. N-am să pot spune nimănui c-am plîns pentru că a venit la mine, un om care mă bănuiește.

— Lacrimile au o mare calitate, domnișoară, spală și fac ochii mai frumoși, cel puțin așa îmi spunea mama cînd eram mic. Dar eu te rog să nu plîngi și nici să nu crezi că te bănui de ceva. Nu te bănui de nimic. Am vrut doar să te pun în gardă că nu e bine să-mi ascunzi nimic. Sînt însă convins că după ce vei ieși de aici te vei opri la primul telefon și-i vei da de veste Elisabetei că s-ar putea să mă duc la ea, mai mult, sînt sigur că o vei ruga chiar să-mi spună că dumneata și nu altcineva a vizitat-o.

Doina trînti pieptenul pe podea și se aruncă așa cum era îmbrăcată pe pat. Spatele îi tremura din pricina plînsului.

— Deci, domnișoară, unde ai fost ieri?

— La fratele Partenie.

— Nu știam că ai și un frate în București.

— Nu este fratele meu, spuse Doina, fără să-și ridice fața din pernă. Este frate de cruce.

— Cum frate de cruce? Doar nu vrei să-mi spui că ești credincioasă?

— Ba sînt. Puținul pe care l-am reușit în viață, l-am reușit cu ajutorul credinței.

— Și ce-ai făcut la acest frate al dumitale de cruce?

— M-am rugat pentru sufletul Ioanei. Și ea a fost acolo de cîteva ori.

— Și unde poate fi găsit acest frate?

Doina tăcu. Se ridică de pe pat și se șterse la ochi. Pe chipul ei se întipări o asemenea liniște încît Bunicul își dădu seama că nu va afla niciodată adresa fratelui Partenie.

— Nu vă spun.

— Nu-i nimic, domnișoară. Am să-l găsesc eu și fără ajutorul dumitale.

— Nu cred că o să-l găsiți. Sînt mulți credincioși. Fiecare casă este în același timp și casa lui.

— Are vreo legătură acest frate cu ceea ce i s-a întîmplat Ioanei?

Doina tăcu mușcîndu-și buza de jos.

— Cheile de la mașină din dispoziția cui le-ai făcut?

Doina se așeză pe pat. Era calmă. Ochii ei mari voiau să se agațe de ceva, dar nu reușeau. Se uita în toate părțile căutînd ceva cu disperare.

— Am învățat să conduc pe mașina lui Vasile. Primele lecții el mi le-a dat. A fost și Ioana cu noi. Aș fi dorit foarte mult să am o mașină. Și cum știam că n-o să am, am vrut măcar să știu să conduc. Acum o lună, cînd părinții lui Vasile au fost plecați la mare, l-am rugat să-mi împrumute și mie mașina. Vasile a zis că nu mi-o împrumută. M-am supărat. Am văzut cheile pe bufet. Am luat cheile, și am coborît. Cu toate astea mașina nu era garată în față, ca de obicei. După o zi m-a căutat și a zis să-i dau cheile. Uitasem de ele. Am căutat în poșetă. Am găsit numai una. Am comandat încă două. Am stat acolo pînă mi le-a făcut. I le-am dat lui Vasile.

— Domnișoară, am impresia că fratele Partenie și credința lui n-au influențat prea mult cugetul dumitale. Dar ceea ce n-a făcut el, să știi că o să facem noi.

16 Tot drumul pînă în strada Lăpușneanu. Bunicul nu scoase o vorbă.

Buickul opri pe dreapta în locul indicat de Bunic.

— Colega, îi spuse Bunicul șoferului, te duci pînă la Alexiu și-l rogi două lucruri. Întîi să-ți dea teza de doctorat a Cameliei, dacă a sosit de la Timișoara, și adresele tuturor sectelor religioase din Capitală. Vezi dacă găsești vreo adresă prin cartierul unde ai pierdut-o ieri pe Doina Ciumedrea. Am impresia că sîntem pe drumul cel bun, colega și o mare contribuție ai de dată asta și tu. Știi că nu-mi place să-ți ascund adevărul.

Bunicul coborî. Ocoli o stradă ca să ajungă în spatele blocului pe unde urcase Vincențiu Scurtu. Sună de cîteva ori și, ca și prima dată, Leonte Scurtu deschise, fără să întrebe cine e și fără să se mire că în fața lui era omul miliției.

— Singur, domnule Leonte?

— Singur. Soția e de gardă, Vasile e la Bibliotecă, iar Vincențiu, probabil, undeva la plimbare.

— Nu vă e teamă să-l lăsați singur pe Vincențiu?

Leonte se așeză pe scaun, îl pofti și pe Bunic, apoi își strînse hîrtiile cu cifre din fața lui

— Lucrez pentru bufetul „Bihorul", pun la punct gestiunea chelnerilor. Cît despre Vincențiu, de ce să-mi fie teamă să-l las singur?

— Domnule Leonte, dumneavoastră nu sînteți tatăl lui, dar după cîte îmi dau seama n-ați făcut niciodată vreo deosebire între un copil și celălalt, Nu-i așa?

Leonte își masă cu mîna dreaptă degetele palide de la mîna paralizată.

— N-ar fi chiar adevărat dacă v-aș da dreptate. Lui Vincențiu i-am acordat totdeauna mai mare atenție. Mi se părea firesc. Între doi copii ești de obicei mai aproape de cel care e mai nefericit. Dumneavoastră n-ați face la fel?

— Probabil că da, dar cu grijă maximă ca să nu-l rănesc prea mult pe celălalt. De fapt, nu-i menirea mea să mă amestec în asemenea treburi. Aș vrea doar să vă întreb dacă Vincențiu n-are unele apucături ciudate care v-ar fi putut da de gîndit?

Leonte încetă să-și mai maseze mîna.

— Să știți că orice bănuială în privința lui, domnule, este falsă. Cel mai liniștit copil din cîte mi-a fost dat să văd. Este conștient însă de starea lui și are momente de cumplită melancolie. Soția spune că va trece în curînd și peste starea asta.

— Iertați-mă că insist, spuse Bunicul, totuși, n-ați remarcat nimic deosebit la el?

— Nu, domnule. Aș putea spune că Vasile este din acest punct de vedere mai ciudat. Faptul că n-a reușit la facultate l-a durut îngrozitor. Eu aș fi preferat să se înscrie la o școală tehnică. După mine este mai de viitor. Camelia n-a vrut și cred că n-a fost prea greu să-l convingă și pe el. Există la tinerii de azi o spaimă de orice nu înseamnă universitate. Din această pricină s-ar înscrie la orice facultate, chiar fără vocație, numai facultate să se cheme. Fundamental greșit. O meserie practică, concretă, a fost și va rămîne pentru totdeauna o brățară de aur.

— Domnule Leonte, spuse Bunicul, privind undeva în podea, vă înțeleg raționamentul pentru care mi-ați ascuns că Vasile o cunoștea pe Ioana. Mai mult, în preziua accidentului Ioana a fost aici? I-adevărat?

Leonte se încruntă.

— Cine v-a spus?

— Ce importanță are?

Leonte se ridică. Intră în baie și Bunicul îl văzu prin ușa deschisă cum înghite una după alta două pastile.

— În fiecare zi am migrene, spuse el cînd se întoarse. Cred că Vasile v-a spus.

— Să spunem că el, sau altcineva.

— Într-adevăr, poate nu mai e în casa noastră armonia de la început. Dar n-aș putea spune că nu există armonie.

— Cum poate să existe armonie, domnule Leonte, cînd dumneavoastră o bănuiți pe soția dumneavoastră? Dumneavoastră vă complaceți în această situație, deși n-o dorîți nici o clipă.

— Copiii exagerează, domnule comisar, copiii exagerează. Cred că am exagerat și eu văzînd altceva în această prietenie a Cameliei cu doctorul Pătrașcu. Și pentru că știți pare-se incomparabil mai multe decît îmi închipuiam, vreau să vă spun cu toată sinceritatea, că dintr-o prostie am făcut o dramă. Am primit la birou o anonimă. Vreau să vă spun că am bănuit-o, Am bănuit-o la început. Ea l-a cunoscut pe Pătrașcu din facultate. S-au reîntîlnit la București. Știți poate că mulți ani noi am locuit la Timi-

Desen de Rodica PRATO

șoara. Știu și faptul că în facultate Camelia l-a iubit foarte mult. Cine nu iubește cînd e student? După mulți ani el a început să vină în casă la noi. Cred că Vasile greșește profund, așa cum am greșit și eu. Camelia, în afară de Vincențiu nu mai are altă viață. Și o înțeleg. E copilul ei

— Domnule Leonte, sînteți amabil să mă lăsați să văd camera lui Vincențiu?

Leonte zîmbi.

— Văd că nu aveți încredere în ce vă spun eu.

— Și încrederea are nevoie uneori de control, domnule Leonte.

Leonte deschise ușa care dădea din dormitorul lor în al copilului. Bunicul îl urmă. Era o cameră de cîțiva metri pătrați, cu ceva mai mare decît încăperea în care locuia Tudoran Eva. În afară de un pat și un dulap, un lighean, o noptieră și niște greutăți pentru gimnastică nu mai era nimic.

— Asta-i tot, domnule. Camelia a vrut să-l aibă lîngă ea.

Bunicul se uită la fereastră și remarcă pervazul ros la muchii. Sub fereastră era caloriferul și Bunicului nu-i fu greu să înțeleagă de unde lega Vincențiu fringhia.

— Nu vreți să deschideți dulapul, domnule Leonte, și vă rog insistent să nu vă supărați.

Leonte zîmbi în continuare și deschise cele două uși. Înăuntru nu erau decît haine și lenjerie de corp.

— Ce anume vă interesează? întrebă Leonte. Vreau să vă fiu de folos cu tot ce pot.

Bunicul observă bunăvoința exagerată a lui Leonte și acest lucru îi dădu de gîndit.

Bunicul trase unul din cele două sertare ale dulapului și văzu o fringhie. Era desigur aceeași pe care o văzuse în noaptea trecută, cu singura deosebire că acum. fringhia nu i se mai păru atît de groasă, dimpotrivă, avu chiar bănuiala că cu greu ar fi putut suporta greutatea lui Vincențiu.

— O ține ca amintire. Probabil v-a spus Camelia. Înainte cu zece ani Vincențiu nu se putea ridica din pat singur. Ca să-l ajute, Camelia a cumpărat această fringhie. Am legat-o de calorifer. Vincențiu se ținea de ea cu mîinile și așa se ridica.

Bunicul închise sertarul. Pe noptieră văzu o tavă cu medicamente și o trusă cu o seringă. Citi etichetele de pe cutii, dar nu înțelese nimic. Nu avusese în viața lui de-a face cu medicamente, iar cu doctorii numai în situații cînd erau implicați în diferite cazuri sau cînd avea nevoie de sfatul lor în prinderea infractorilor.

— Sper că n-ați găsit nimic compromițător, spuse cu ironie Leonte.

— N-am intrat aici ca să găsesc lucruri compromițătoare, domnule Leonte.

Cu discreție, Bunicul, făcu să-i cadă din mînă cutia cu chibrituri. Se aplecă să o ridice Se uită sub pat. Nu observă nimic.

Bunicul observă pe chipul lui Leonte o urmă de teamă. Buza de jos îi tremura ușor. Mai mult ca sigur că Leonte își dădea seama ce anume căuta Bunicul. Își dădea seama și era îngrijorat...

Bunicul intră din nou în sufragerie.

— Vă rog să-i spuneți lui Vincențiu că azi la ora douăsprezece vin să stau de vorbă cu el.

Leonte se încruntă.

— Domnule, nu cred că e bine să vorbiți cu el. Sau, dacă fără el nu se poate, aș prefera ca de față să fie și Camelia. La sensibilitatea lui se poate întîmpla orice.

— Ce anume credeți că s-ar putea întîmpla? Doar dumneavoastră mi-ați spus că în afară de o figură nu prea arătoasă n-are altceva nimic De altfel și în privința figurii aș vrea să vă contrazic. Cred că exagerați.

(VA URMA)

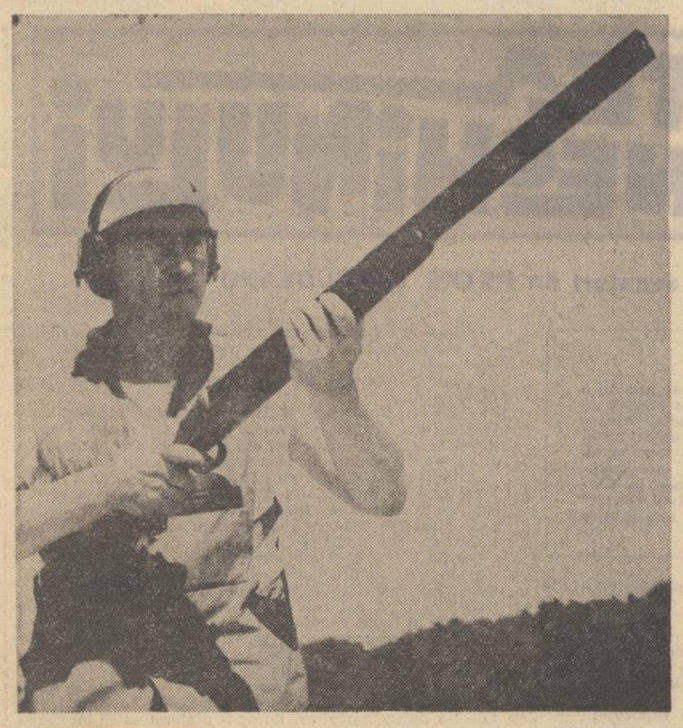

Talere și skeet...

Tirul nu este un sport spectaculos pentru cei care stau pe margine și privesc. El nu oferă, ca majoritatea covîrșitoare a disciplinelor sportive, posibilitatea de a vedea imediat, cu ochiul liber, rezultatul unuia sau altuia dintre concurenți. Este, din acest motiv, sportul cu cei mai puțini spectatori, trăgătorii fiind lipsiți de cele mai multe ori de încurajările de care se bucură alți sportivi. Cu toate acestea tirul se bucură, în lumea întreagă, de foarte multă popularitate, fiind practicat și urmărit, de la distanță, de un foarte mare număr de oameni. Să ne amintim doar cît de bogate sînt listele de participanți la Jocurile Olimpice sau campionatele mondiale, să ne amintim cît de aprigă este lupta pentru cucerirea unui titlu, decis de cele mai multe ori de un singur punct, ce pare pentru necunoscători o cantitate neglijabilă. Că tirul este, cum spuneam, un sport ce se bucură de popularitate, ne-o dovedește și afluența de participanți înscriși pentru campionatele europene de talere și skeet, competiție ce va începe luni la poligonul Tunari. Nu mai puțin de 252 de concurenți din 25 de țări, număr record din întreaga istorie a acestor campionate, printre ei deținători de titluri mondiale și europene. Se vor afla, cum este și firesc, și concurenții țării noastre, apreciați și temuți în lumea mondială a acestui sport. Dintre ei vi-l înfățișăm pe trăgătorul Gh. Florescu, surprins într-un moment de maximă concentrare.

PUNCT FINAL ÎN CONCURSUL „BALONUL ROTUND"

● Nici un participant cu toate rezultatele exacte ● Patru concurenți cu șase rezultate exacte în „lupta" pentru cucerirea premiilor 1, 2 și 3 ● Noi premii acordate de „A.S. Loto-Pronosport" ● Duminică 6 septembrie are loc tragerea la sorți pentru desemnarea cîștigătorilor.

● Din cele 120 806 bonuri de participare nici unul nu a avut indicate toate cele șapte rezultate.

● Patru concurenți au cîte șase rezultate exacte iar alți 83 cîte cinci. Iată numele și adresa concurenților cu șase rezultate exacte: ALEXANDRU GHEORGHE, Alba Iulia, str. Zorilor nr. 12; ZAPOTA IOAN, Arad, str. Iacob Mureșan nr. 12; IORDAN TUDOR, București, str. Leontin Sălăjan nr. 18 și TRITTHALER IOSIF, Arad, str. Oscar Tereza nr. 7.

● Comisia concursului a stabilit următoarele în legătură cu distribuirea premiilor: Pentru desemnarea cîștigătorilor premiilor 1, 2 și 3 participă la tragerea la sorți cei patru concurenți cu cîte șase rezultate exacte. Al patrulea va primi în mod automat o mențiune (ceas de mînă). Ceilalți 83 de concurenți care au indicat cîte cinci rezultate exacte participă la tragerea la sorți pentru mențiuni.

● Deși nici un concurent nu a dat răspunsuri exacte la toate întrebările, organizatorii au hotărît ca premiile să fie distribuite integral, așa cum se stabilise la începutul concursului. Ba, mai mult, „A.S. Loto-Pronosport" a suplimentat lista premiilor cu încă un ceas de mînă și 10 mingi de fotbal.

● Iată lista exactă a premiilor:

PREMIUL I: **Un televizor „Miraj"** oferit de „A.S. Loto-Pronosport"

PREMIUL II: **Un frigider „Fram"** oferit de revista „Magazin"

PREMIUL III: **Un aparat de radio „Carmen"**, oferit de revista „Magazin".

MENȚIUNI: Șase ceasuri de mînă „Polet" și zece mingi de fotbal oferite de „A. S. Loto-Pronosport"; șase abonamente la „Magazin" pe 6 luni.

● Tragerea la sorți are loc mîine, duminică 6 septembrie 1970, în sala Clubului Finanțe-Bănci, din București, str. Doamnei nr. 2, la orele 19,30 (după tragerea concursului excepțional „Pronoexpres"). Invităm cititorii revistei și participanții la concursul „Balonul rotund" la acest moment final. Intrarea liberă.

● În numărul viitor amănunte privind tragerea la sorți și numele cîștigătorilor.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Dinamo Bc. — Petrolul 1
2. U.T.A. — Progresul 1
3. „U". Craiova — F.C. Argeș 1
4. C.F.R. Cluj — Dinamo Buc. 2
5. Steagul roșu — Farul 1
6. Rapid — Jiul 1
7. Steaua — „U." Cluj 1
8. Poli. — C.F.R. Tim. 1
9. Poiana — Sportul studențesc 1
10. C.F.R. Pașcani — A.S.A. Tg. Mureș X
11. U.M. Tim. — Poli. Tim. 2
12. Olimpia Or. — Crișul 2
13. Metalurgistul — C.S.M. Sibiu X

INTERMEZZO CU...

DUMITRIU II

de Ioan CHIRILĂ

— Cum te simți, Nichi, după acel 10 pe care ți l-au dat cronicarii la Pitești?

— Sînt puțin supărat.

— De ce?

— N-ar fi trebuit să primesc nota maximă.

— Nu te-nțeleg. Vrei să spui că n-ai meritat-o?

— Nu. Și, în afară de asta, nu e bine să dai 10 unui jucător care n-a mai fost pe teren vreo doi ani. E puțin jignitor pentru fotbal.

— Nu ți-ai pierdut ironia, Nichi.

— Vedeți, iarăși m-ați înțeles greșit. Așa cum se întîmplă deseori și pe teren. Mi s-a spus întotdeauna că am fost ironic pe gazon. Dar n-a fost niciodată așa. Nu mi-a plăcut niciodată să fac pe zelosul. Să fug după mingea ieșită în aut, ca s-o aduc mai repede. Să gesticulez, să-i îndemn pe băieți cu glas tare, ca să mă audă șeful clubului vorbind despre „culorile echipei"... Mie mi-a plăcut întotdeauna jocul... Îmi aduc aminte că au fost meciuri în care am primit doar nota șase, dar am izbutit lucruri mai frumoase decît în meciul cu Petrolul, cînd am înscris patru goluri din patru.

— Ești împotriva notelor, Nichi?

— Dimpotrivă. Notele sînt răzbunarea mea la adresa cronicarilor.

— Cum, adică?

— Foarte simplu. Un cronicar adevărat se îndoiește de cel puțin 11 din cele 22 de note pe care le dă. Și gîndul ăsta îmi face plăcere.

— Ești și un pic sadic, Nichi.

— Nu chiar. Îmi aduc aminte, însă, că după acel 1—4 de la Brașov, acum cinci ani, cînd am pierdut campionatul, a apărut în „Sportul" o notă cu titlul „Zimbetul Giocondei", în care mi se reproșa că am fost nepăsător în fața înfrîngerii noastre. Vă aduceți aminte cine a scris nota?

— Da. Eu am scris-o. Ai și memorie.

— Da. Am. Îmi mai aduc aminte că mi-ați luat o dată un interviu lung de tot. Țin minte și titlul: „Nu voi renunța niciodată la bucuria de a juca". Vă amintiți ce am spus atunci despre Neagu, care prinsese un singur meci la Rapid?

— Da. Că vei juca alături de el în echipa națională. Din păcate, însă...

— Principalul e că Neagu a jucat și a făcut ce a făcut în meciul cu Cehoslovacia.

— Îți pare rău că ai pierdut Guadalajara?

— Nu. Tot n-aș fi jucat.

— De ce?

— Mai trebuie să treacă vreo doi ani ca să se uite că am jucat slab contra Olandei.

— Ai fost duminică la Pitești. Ți-ar plăcea să joci într-o echipă cu Dobrin?

— Nu.

— De ce?

— Am fi ca acei doi povestitori de anecdote, care, plictisiți de cele pe care și le-au spus de nenumărate ori, au început să-și spună doar numerele anecdotelor.

— Ce diferență este între tine și Dobrin?

— Una singură. Eu, după cei doi ani de pauză forțată, am învățat că nu tot ce zboară se mănîncă.

— Ce-ai zice dacă ai fi chemat să joci împotriva Finlandei?

— N-aș vrea.

— De ce?

— Ar însemna că sînt „bun pentru Cipru și Finlanda". Și eu visez mult mai mult decît atît.

— Ce anume?

— Visez să joc o dată într-un meci mare, ca vizitiu al lui Dumitrache și Neagu. Sînt convins că în meciul acela am să-i arunc 25 de mingi lui Dumitrache și altele 25 lui Neagu. Pînă atunci, însă, mai este. Principalul e să fii sănătos...

— Cum ai reușit să revii la o formă bună după o absență atît de îndelungată?

— N-a fost, propriu-zis, o absență. Eu am jucat tot timpul fotbal în acești doi ani. Pe stradă am avut întotdeauna o minge, chiar dacă numai eu vedeam această minge. Uneori, în pat, aruncam dreptul peste stîngul, și numai eu știam că, de fapt, îi fentam pe Hălmăgeanu. Dacă vrei să joci fotbal îl joci oricum. La urma urmei, poți juca fotbal și cu cercurile de grăsime din supă.

— Nu cumva exagerezi cu fantezia?

— De loc. În acești doi ani am condus mingea de colo pînă colo cum conduc șahiștii piesele cînd învață deschiderile.

— Ce pronostic îmi dai, Nichi, pentru campionatul care a început?

— Un duel între Steagul roșu și... UTA.

— Vorbești serios?

— Absolut. Echipa națională e angajată în Cupa Europei și, bineînțeles, dumneavoastră, cronicarii, nu veți întîrzia să scrieți că această Cupă a Europei e mult mai importantă decît Campionatul mondial...

— Bine. Să zicem că echipa națională...

— Dinamo va ajunge în finala Cupei Cupelor, deci va fi ocupată.

— Mai e Steaua...

— Steaua are prea multă încredere în copiii săi...

— Dar Rapidul?

— Rapid, fără Ionescu și Dumitriu.

— Erai un băiat modest, Nichi...

— Am glumit, bineînțeles...

★

M-am uitat încă o dată, lung, la fotografia de la Pitești. Frățilă șuta la poarta lui Adamache. Nichi Dumitriu era departe, dincolo de centru... Tot privindu-l, am început să stăm de vorbă, pe nesimțite... Așa s-a născut acest intermezzo imaginar, în care partenerul meu (de fapt) a fost admirația pe care i-o port acestui fotbalist isteț ca un proverb.

„OZONEL"

de Valeriu MIRONESCU

Un băiat firav, de nici 16 ani, Ion Ion zis „Ozonel". Legitimat la clubul Steaua, promovat dintre juniori în lotul de rezerviști, se antrenează, măcar o dată pe săptămînă, cu prima echipă. Porecla mă scutește de explicații și-l ajută pe cititorul amator de fotbal să priceapă îndată cam din ce fel de stofă este croit foarte tînărul jucător. Duminică, în meciul de juniori București — Budapesta, altă revelație în fața marelui public. Un adolescent, iarăși slăbuț la trup, născut prin 1954, pe nume Ailenii, se îndeletnicea cu păcălirea adversarilor! Înșirîndu-i ca pe mărgele, Ailenii le ascundea pur și simplu mingea, și îi obliga să-și caute alt obiect pentru joc. Ce să mai spun de Bölöni! El a lăsat de pe acum impresia unui half bun pentru oricare dintre echipele diviziei A. Explicația acestei rapide maturizări observată la Bölöni cred că trebuie pusă pe seama trecerii de la o pregătire episodică, pe sponci, la antrenamente regulate și serioase, corespunzătoare cu aptitudinile juniorului. (Utilitatea, aș zice mai mult, necesitatea unor asemenea preparative n-au vrut s-o înțeleagă deloc cei responsabili față de soarta lui Helvei).

Am urcat treaptă după treaptă — Ion Ion, Ailenii, Bölöni — trei exemple tipice ale unor generații foarte fragede, înzestrate cu harul fotbalului într-o mai mare măsură chiar decît unele dintre actualele stele ale primei noastre divizii. Subliniez, am scris exemple, și nu excepții, fiindcă sînt convins că numeroși tineri, potențialmente jucători de elită, sînt răspîndiți în comunele și orașele țării. Ei răzbat însă cu greutate la suprafață. Discutînd de-a lungul anilor cu mulți oameni preocupați de rezolvarea acestei adevărate probleme mi-am format citeva păreri pe care vreau să le împărtășesc cititorilor. Mai întîi, acțiunea de prospectare din partea cluburilor din categoriile A și B se face întîmplător și la suprafață. Nu există încă un mecanism, un sistem de cercetare, de căutare și de descoperire organizată a talentelor. Cluburile ar trebui să rezerve acestui scop fonduri, să angajeze oameni cu ochii ageri și pricepuți pînă la meserie care, la rîndul lor, să cutreiere în lung și în lat județele, observînd zeci de meciuri, semnalînd zeci de jucători organizînd fără încetare verificări la bazele proprii.

O altă piedică în calea promovărilor spre fotbalul de elită este constituită de carențele regulamentului de transferări. Acesta, fetișizînd „dezlegarea", pune pe picior de „egalitate" zecile de mii de jucători din comune și orașe cu... fotbaliștii primei divizii! Oricare asociație, cît de neînsemnată ar fi ea, dispune de puterea de a împiedica promovarea unui tînăr talentat sub amenințarea carantinei de 12 luni și a altor sancțiuni. Sigur, ne trebuie ordine în circulația jucătorilor însă numai acea ordine e folositoare care asigură descătușarea promovării și afirmării talentelor.

În sfîrșit, ca și cum n-ar fi fost suficiente toate piedicile despre care am vorbit mai înainte, tînărului jucător, odată ajuns la un club de performanță, i se deschid cu anevoie porțile primei formații. Conservatorismul se formează prin adițiunea a numeroase și diverse elemente negative: relații de autoapărare între jucătorii vechi; atitudini de compromis față de aceștia din partea antrenorilor și a conducerilor de cluburi; frica de eventuale rezultate proaste din cauza promovării tinerilor fără experiența competițională; incapacitatea de a reașeza tactic formația în momentul inserării unuia sau mai multor jucători noi; nepriceperea în a deosebi, la adolescent, trăsăturile viitorului titular; indiferența și multe altele. Probabil ați remarcat, promovările sînt mai numeroase la echipele slabe, adică tocmai acelea silite de împrejurări să manifeste îndrăzneală față de juniori și tineri. Așa au apărut la Progresul Beldeanu, Dudu Georgescu, Radu Ionescu. Tot așa, la revenirea în prima divizie, Progresul a lansat pe Mircea Sandu și pe Filipescu. (Cei cinci mi se par jucători cu aptitudini corespunzătoare nivelului diviziei A. Însă Progresul a jucat... prost! Probabil, de vină e tracul sau, poate, din partea antrenorilor, greșeli în distribuirea rolurilor. Sigur e însă faptul că s-au adunat prea mulți tineri dintr-odată, iar „liantul" — adică fotbaliștii cu experiență — fiind de calitate îndoielnică, cedează sub presiunea jocului).

Doresc să atrag atenția cititorilor că ori de cîte ori antrenorii s-au priceput să arunce în focul luptei talente adevărate, acestea s-au impus imediat sau după scurt timp. Dumitrache și Dinu (Dinamo), Dumitru și Neagu (Rapid), Tătaru, Ștefănescu și Iordănescu (Steaua) sînt cîteva exemple, foarte semnificative, din București. Firește, în aceste cazuri, rolul antrenorilor, de pildă, al lui Traian Ionescu sau al lui Valentin Stănescu, a fost hotărîtor.

Totuși, nu antrenorilor le aparține capacitatea de decizie pe ansamblu. Cercetarea, selectarea și promovarea talentelor sînt operațiuni care merită un cadru mai larg, mai precis organizat, înlăuntrul căruia să se manifeste priceperea antrenorilor și a celorlalte categorii de specialiști...

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(X)

● Kilometri de... sprinturi și tricouri putrezite de... sudoare! ● Necunoscutele fotbalului ● Baratchi, Soni Niculescu, Ozon, Dobai și multe alte „bile" de pe gazonul stadioanelor

Diferențele mari cu care se cîștigau sau se pierdeau meciurile ar putea duce la concluzia că pe vremea aceea înaintările erau bune și apărările slabe. Unii cred și susțin teoria. Alții o pun pe seama stilului de joc de pe atunci. În sfîrșit, mai sînt o categorie, conservatorii, care cred că numai ceea ce au făcut și au văzut ei este valabil și că nu vom mai vedea joc de fotbal pînă nu-i vom sfărîma zăgazurile și-l vom lăsa liber. Liber, fără libero și fără fundași care să marcheze goluri. Cine să-i înțeleagă? Poate antrenorii și Federația. Nu este treaba mea și-mi dau peste mînă să nu-mi lunece condeiul. Păreri? Sînt destule, numai a mea mai lipsea. Nici cînd jucam nu făceam astfel, pentru că una-i să stai în tribune și alta să fii pe teren.

Numai cine a văzut fața schimonosită a jucătorului în sute și sute de faze, numai acela își dă seama ce se poate și ce nu se poate cere unui jucător. Cum să-i ceri unui pachet de nervi judecată și calm, cînd totul nu-i decît inspirație și reflex? Eu, nu mă pot plînge, am avut și noroc și adversari care știau să tragă. Numai centri-înaintași ciți erau: Ciolac la Timișoara. Sepi la Cluj, Ronai sau Baratchi la Oradea, Soni Niculescu la București, fiecare putînd să stea oricînd în capul coloanei. Ultimii doi cel puțin nu cîntăreau ei cît fantezia pe care o aveau!... Ozon a avut de unde învăța și, talentat cum îl știu, nu s-a lăsat. Pentru acești oameni terenul de joc nu era altceva decît o masă de biliard, pe care „bilele" se căutau și se găseau, citeodată miraculos de ușor. Cum să nu marcheze asemenea jucători goluri, cînd apărările adverse nu mai știau unde sînt de găsit, de unde pot veni și care le era poziția preferată de șut?

Nu vă supărați, voi celelalte „bile", nu vă trec cu vederea, vă vine și vouă rîndul! Cum s-ar putea să te uit Bindea, tocmai pe tine, care mi-ai marcat atîtea goluri și care atunci, la Atena — cînd mi-am rupt mîna — ai plîns? Și pe tine Dobai — Calule, care, cu același prilej, ai vrut să aperi 11 metri în locul meu? Pot eu să te uit. Ozoane, răsfățat al Oborului, cînd opream antrenamentul pentru că ceilalți nu te-nțelegeau? Îți minte? Sau pe tine Soni, care cînd eu plonjam în stînga, tu-mi trimiteai mingea în dreapta?

— ...Nu merge, domnule Crețeanu! Asta-i sprint de portar? ...Încă o dată! Nu rezolvi nimic cu plonjonul, trintitura te istovește!... Nu, nu-i bine! ...Încă o dată. Așa... Ia să mai vedem... Ajunge! Ia alt tricou. Odihnește-te... Plimbă-te...

„Omul ăsta-i nebun. N-a mai încăput la ei și l-au adus aici. Bani plătiți de pomană! Feldman?! După nume și om" ...îmi spuneam, ștergîndu-mă de sudoare... „Nu mai fac, domnu' Czillag, n-am cu cine, nu-i vezi, le dau doi metri înainte; asta-i sută, ăștia-s înaintași? Mămăligi...!" Mămăligile erau coechipierii mei, care, cu excepția lui Vogl, nu știau să „fure" la pornire. Și pe urmă eu aveam picioare lungi, tricouri putrezite de sudoare și pe profesorul Czillag, care se ținea de capul meu mai mult decît o făcuse Feldman. El și alți cîțiva antrenori — cu care am lucrat — parcă erau înțeleși: condiție fizică, stăpînirea mingii, capul sus, să cuprinzi terenul... „Auzi, să alergi 90 de minute, să se lipsească mingea de tine și-n minutul 80 sprintezi ca un sutist... Prea multe cere fotbalul... Nu sînt în stare de asemenea eforturi. Să-mi expire contractul și-am terminat"... Dar pînă la expirarea contractului, expira hotărîrea: mîrosul gazonului și uralele stadionului îmi intrau în sînge, nu mai era chip să mă lipsesc de ele, le eram sclav.

Pentru a scoate bani, cluburile bucureștene aduceau echipe mari, cărora trebuia să le opună adversari pe măsură. De aceea Timișoara și Oradea nu lipseau din combinații aproape niciodată, așa cum nu lipseau numele unor țări cu echipe mari. Juventus se avea bine cu echipe din Austria și Italia. Venus și Ripensia, cu echipe din Franța și Anglia. Rapidul și Unirea, cu echipe din Olanda, Praga și Budapesta. Cu echipe din Belgrad. Sofia și Atena se întîlneau aproape toate formațiile din țara noastră.

Pe tot continentul se juca la fel, dar fiecare în țara lui aplica ceea ce i se potrivea mai bine. Austriecii veneau cu un joc dantelat, ungurii și cehii, cu unul mai sobru, italienii jucau în viteză, iar englezii în forță. De la toți învățam, de la fiecare luam cîte ceva. Mai rămîneau și multe necunoscute, dar, cu timpul, le descifram. Ceea ce rămînea ascuns era nepreväzutul: niciodată nu știam cînd și în ce fel se va marca din ce parte va veni golul. Eu, cel puțin, nu știam și-mi era rușine, mai ales de unii „teoreticieni" cărora niciodată nu le-am înțeles limba.

Contractul era contract, trebuia respectat. Dacă nu — rămîneai pe tușă, nu te-nregistra bursa. Și dacă nu cotai — băteai străzile. Asta era în unele cazuri și soarta cluburilor: aveau cheag — mergeau; nu — căciula, statele primăriilor sau unii industriași pozînd în „Mecena". De relații, avea toată lumea nevoie. Și cucoanele, dacă-mi aduc bine aminte, nu lipseau din aceste combinații, cucoane pe care dacă nu le aveam, le importam.

Articol de import, „scutit de vamă", a fost și Humis. El însă, a mai fost scutit și de cetățenie și de durerile naționalei lui, care-l regreta. L-am văzut la Atena, a jucat contra noastră ca un mare as.

— Ce faci „Custica"?, l-am întrebat după doi ani cînd l-am întîlnit pe „Venus". Te văd cam abătut!

— Nu sînt abătut Anghel, dar mi-e dor de... „Acropole" de „Panatenaicos" și de bărcuța mea de la Pireu.

(VA URMA)

În capitolul viitor:

● Prind „trenul" Cupei balcanice din 1935 ● Meciul cu Bulgaria și... targa bucluca$ă ● „Ce va face Juventus fără portar?" ● Convalescență și... planuri.

SECRETUL?... METODA „S.D.C."

— Interviu în pauza unui meci de fotbal —

Stadionul din Ploiești... Pauza meciului de fotbal Petrolul — Politehnica Iași. Entuziaștii suporteri din orașul aurului negru sînt bucuroși deoarece echipa lor merge bine...

Crainicul de la stația stadionului întrerupe freamătul pauzei: „Veți asista acum la înmînarea unui premiu de 100.000 lei obținut de participantul Enache Gh. Ion din Bușteni la Loto și a trei autoturisme cîștigate la Loz în plic de participanți din județul nostru...."

Cîștigătorii își primesc premiile și în aplauzele publicului își iau locurile în tribună. Firește, altfel vezi meciul cînd ai în servietă 100.000 lei sau actul de proprietate al unui autoturism obținut cu... 6 lei!

Pînă la reluarea meciului discutăm cu recordmanul premiilor Loto din acest sezon:

— **Unde lucrați?**

— Sînt muncitor la fabrica de hîrtie din Bușteni.

— **Jucați mult?**

— Nu mult... dar de mult. Joc la fiecare tragere și la fiecare sistem. Am sperat că odată și odată voi lua premiul cel mare ...și l-am luat.

— **Cum ați jucat?**

— Simplu... Cel mai simplu posibil... Am aplicat metoda lansată cu ani în urmă de regretatul Birlic prin Programul Loto - Pronosport: metoda „S.D.C."

— ?!

— „S.D.C." înseamnă „Scoate din căciulă" sau... trage din săculeț.

Am băgat mîna în săculețul de la agenție, am tras numerele și le-am trecut pe un bilet sfert. Am urmărit numerele la radio, am văzut că am cîștigat și am depus biletul. Nu-i simplu ca bună ziua?

— **Aveți dreptul să vă luați și o mașină. De care v-ați ales?**

— Nu-mi face trebuință deocamdată. Visul meu a fost să am o căsuță în Bușteni. Îmi fac o vilișoară pe cinste și-i zic „Vila Loto"

— **S-o stăpîniți sănătos.**

— Mulțumesc. Să știți însă că unei vile îi stă bine să aibă la poartă și o mașinuță. Cine știe ce se întîmplă la tragerile viitoare.

Ion DARIE

Automobilismul — poate fi și un sport al destinderii

Într-o discuție recentă pe care am avut-o cu șeful direcției circulației din Inspectoratul general al Miliției, **col. VICTOR BEDA**, acesta îmi arăta că în acest an (cel puțin pînă acum), automobiliștii pot circula în condiții mai bune practicînd acest sport și ca mijloc de destindere, de recreare. Ca argument „forte" îmi arăta că dinamica accidentelor de circulație din primele șapte luni ale anului 1970 prezintă o scădere destul de pronunțată. În acest an s-au înregistrat 2 384 accidente față de 2 603 în aceeași perioadă a anului trecut și s-au ameliorat consecințele evenimentelor rutiere. Se constată un curs pozitiv în domeniul întăririi disciplinei rutiere care se manifestă îndeosebi prin scăderea pronunțată a cazurilor de accidente provocate de conducerea sub influența alcoolului (124 în 1970 față de 230 în 1969), respectarea în mai mare măsură a unor norme rutiere referitoare la viteza de circulație, acordarea priorității la trecerile de pietoni, starea tehnică a autovehiculelor (în special autoturisme etc.).

Privite prin prisma lor statistică, lucrurile se pare că stau într-adevăr mai bine. Dar mai există totuși multe pericole și obstacole pe șosele, multe accidente ce ar fi putut fi evitate dacă atît cei ce sînt participanți direcți la circulație cît și cei însărcinați cu supravegherea și asigurarea securității circulației și-ar face și mai bine datoria. Se spune deseori că atît căruțele cît și bicicletele ce circulă nestingherite și fără semnale de avertizare chiar și pe drumurile destinate traficului rutier internațional, constituie un pericol mare, îndeosebi noaptea. Și pentru căruțe și pentru biciclete s-ar putea amenaja pe fișiile de teren existente (fără a se atenta la terenurile destinate agriculturii) drumuri bune de circulație. Din nefericire, consiliile populare nu au de loc inițiativă în această privință; nici măcar propunerile locale privind folosirea contribuției voluntare la amenajarea drumurilor nu sînt traduse în viață. În această privință se cer acțiuni concrete din partea C.S.E.A.L., Ministerul Transporturilor și Inspectoratul General al Miliției.

Fără a diminua pericolul pe care-l prezintă căruțele și bicicletele, socotim totuși că un pericol și mai mare îl reprezintă camioanele, tractoarele și chiar autoturismele unor întreprinderi de stat. Și aceasta în primul rînd din cauza stării lor tehnice: direcții nereglate, frîne defecte, pneuri uzate, lămpi și faruri care nu funcționează. Legea obligă pe orice posesor de vehicul să facă revizia tehnică și să aibă certificatul stării tehnice pentru circulație. Din constatările noastre, reviziile tehnice se fac uneori superficial, socotindu-se obținerea certificatului doar o formalitate. Drept care și certificatele se dau cu prea mare ușurință. Organele de miliție, răspunzătoare de securitatea circulației, opresc prea puține autovehicule din circulație care prezintă defecțiuni tehnice. Alteori, chiar cînd le opresc, în urma unor intervenții neprincipiale ale unor factori de răspundere locali, cedează prea ușor și acceptă repunerea în circulație a unor autovehicule cărora nu li se aduc prea multe îmbunătățiri.

Desigur, problemele circulației sînt din ce în ce mai numeroase, o dată cu creșterea traficului rutier. Dorim însă să ne mai oprim doar asupra unei singure probleme: aceea a fermității factorilor ce dirijează circulația. Avem de a face cu multe încălcări ale regulilor de circulație (deși nu toate produc accidente), peste care agenții de circulație trec cu vederea. Pe lîngă mulți șoferi amatori sau profesioniști ce conduc cu competență și în spiritul normelor existente, au apărut și așa-zișiiași ai volanului care trec peste orice norme, socotind șoselele un fel de piste de antrenament pentru raliuri. Împotriva acestora nu se iau întotdeauna cele mai ferme măsuri. Excesul de viteză, depășirile periculoase nu sînt încă sancționate cu toată severitatea. Nu trebuie să așteptăm neapărat un accident pentru a curma „zelul" automobilistic al unor astfel de... temerari. Posibilele accidente ce s-ar putea produce în asemenea cazuri pot fi prevenite. Nu trebuie să se creeze asemenea situații încît conducerea automobilului să devină un fel de curse cu obstacole și capcane la tot pasul. Unii automobiliști practică acest sport și pentru destindere, îndeosebi în afara localităților. Să asigurăm deci din toate punctele de vedere condiții normale, bune de circulație.

V. STANESCU

CONCURSUL EXCEPȚIONAL PRONOEXPRES

din 6 septembrie 1970

atribuie

ÎN NUMAR NELIMITAT

- **Autoturisme „DACIA 1300" și „MOSKVICI 408" cu caroserie 412;**
- **Excursii a 2 locuri la Budapesta cu petrecerea Revelionului (durata cca. 6 zile);**
- **Premii în bani de valoare variabilă;**
- **Premii fixe în bani.**

Se efectuează 5 extrageri de cîte 8 numere din 45 = 40 de numere.

Cu variantele de 15 lei participați la toate extragerile cu șanse mari de cîștig (biletele seria C și seria X).

Azi, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5362)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 675 — SÎMBĂTĂ 12 SEPT. 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ săptămînală

„OBIȘNUITUL" COTIDIAN

Adeseori ni se întîmplă să ascultăm sau chiar să emitem părerea — care se vrea judecată de valoare — asupra unui răstimp trăit: „o zi obișnuită" sau „o săptămînă obișnuită"... Ce vrea să însemne acest obișnuit? De regulă, se consideră „obișnuită" o zi de muncă și de viață în care nici un eveniment neprevăzut sau ieșit din comun, prin dimensiuni ori semnificații, n-a tulburat desfășurarea actelor dinainte stabilite prin natura activității. Exprimă oare acest loc comun al aprecierilor noastre realitatea? Oglindește această părere de „obișnuit" adevărul despre noi înșine? Îl circumscrie exact în contextul social? Îi măsoară intensitatea și valoarea? Reflectînd mai mult, ajungem a spune nu. Cîte sînt oare evenimentele care în mod esențial tulbură „obișnuitul"? Cîte sînt momentele care curmă ori schimbă continuitatea și ritmurile statornicite? Un examen cît de sumar ne arată, privind spre trecut, că-s relativ puține. Și totuși, de unde „neobișnuitul" din zilele „obișnuite", de unde etichetarea de „obișnuit" a unor zile, de fapt, „neobișnuite". Evident, în acest deloc un joc al spiritului, și mai ales deloc nesemnificativ, un rol esențial are momentul în care judecăm, unghiul din care privim un fapt sau altul, raportul existent între caracterul general sau particular al cutărui sau cutărui fapt.

Iată, de pildă, săptămîna care se încheie: o putem considera o „săptămînă obișnuită". O săptămînă în care centrele de atenție ale opiniei publice au fost egal distribuite pe o seamă întreagă de evenimente. O cercetare atentă demonstrează însă, fără putere de contraargumentare, că sub judecata de „obișnuit" s-au petrecut o serie de evenimente — cu mai mari sau mai mici intensități — care, numai aparent obișnuite, demonstrează un sens, progresiv, al mișcării, un efort concentrat, susținut, într-o direcție certă. Să privim ziarele: la Vadul Oii, o știre ne anunță că podul a avansat cu montarea unui nou tablier, apropiindu-se de faza finală; o altă știre (citim la întîmplare) dă veste că întreprinderile din ramura materialelor de construcții din județele Prahova și Dîmbovița, au îndeplinit, asemenea multor întreprinderi industriale din țară, sarcinile cincinalului la producția globală; din Turnu Severin se anunță o

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Secvența accidentului: avionul se prăbușește în apele Senei.

PRIMA FEMEIE — PILOT DE ÎNCERCARE DIN LUME POVESTEȘTE...

- Desfigurată într-un dramatic accident, dar cu speranțele intacte
- „A trăi înseamnă pentru mine a zbura"
- Pilotul de încercare, un om ca toți oamenii
- În vrilă, între viață și moarte

MASELE PLASTICE ÎNVING METALUL

Pătrunse de cîteva decenii în viața noastră cotidiană, masele plastice cuceresc necontenit noi poziții în competiția lor cu metalul, cu pielea, cu lemnul. De la nasture la componente ale capsulelor spațiale, această materie primă inventată de om a dobîndit mii și mii de utilizări oferind contemporaneității articole de folosință uzuală, îmbrăcăminte și încălțăminte, materiale de construcție și de instalații, ambalaje elegante, piese de mașini.

Apariția și dezvoltarea lor au fost explozive ca orice altă cucerire tehnică a secolului nostru. E drept, celuloidul, sau bachelita, părinții maselor plastice de azi, erau cunoscute și de generațiile mai vechi. Performanțele lor modeste le dădeau însă utilizări limitate, într-o perioadă cînd materiile prime „clasice" păreau de neînfrînt. Adevăratul act de naștere al plasticului poate fi considerat ca datînd din mijlocul acestui veac, o dată cu apariția primilor polimeri de bază. Astăzi asemenea denumiri ce ar fi părut ciudate și indescifrabile bunicilor noștri ca policlorura de vinil, polietilena, polistirenul au intrat de mult în limbajul curent, iar produsele obținute din acești compuși chimici, în viața noastră cea de toate zilele. Alături de fibrele chimice, materialele plastice pot fi considerate materia primă a viitorului.

De ce? Cum se explică rapida dezvoltare a acestei ramuri a industriei chimice? Prin faptul că, în multe privințe, ele întrec performanțele celor mai bune materiale oferite de natură, ca și prin acela că, în zilele noastre cantitățile de metal sau lemn disponibile pe piața mondială fac tot mai greu față necesităților. Or, posibilitățile de

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

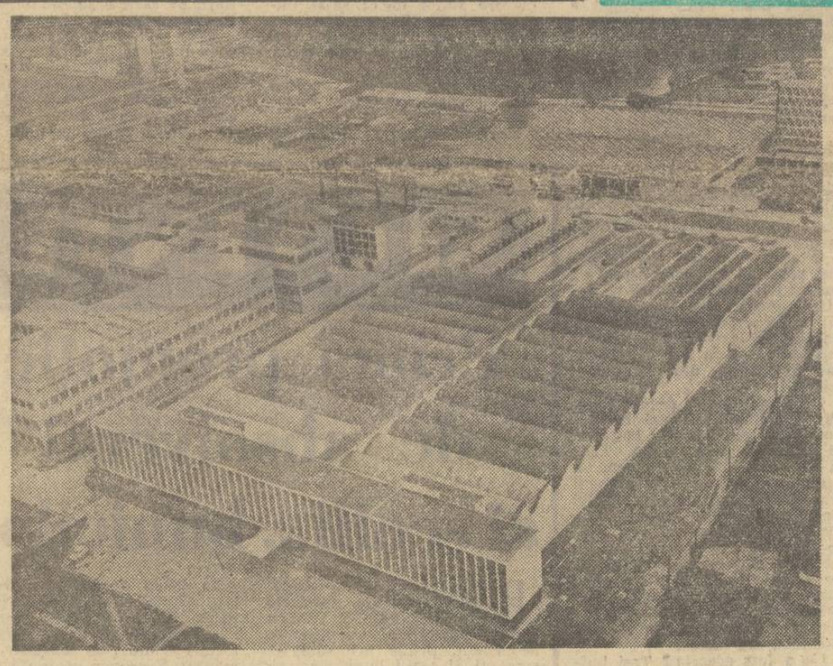

Aspect exterior al fabricii „Muniplast" de pe platforma Ghencea.

Spicuiri din notațiile autobiografice ale aviatoarei franceze Jacqueline Auriol

(Pag. a 3-a)

Monolog interior despre...

ILUZII

de Victor BÎRLĂDEANU

S-au scris pasionante pagini de literatură despre nocivitatea psihică și morală a iluziilor, despre caracterul precar al echilibrului clădit pe asemenea fundamente fragile. De la balzacianul Rubempré (ale cărui fumuri de grandoare se destramau pînă de curînd săptămînal pe micul ecran) pînă la abulicul Oblomov al lui Goncearov și pînă la mai recentul comis-voiajor al lui Arthur Miller, o vastă galerie de personaje, cu particularități caracterologice dintre cele mai diverse, converg în a ilustra adevărul că, la capătul oricărui drum pavat cu himere, se conturează, ca o inexorabilă fatalitate, destrămarea.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Convorbiri cu oameni despre oameni

CU ION JALEA DESPRE ROMUL LADEA

de Ion POTOPIN

(Pagina a 4-a)

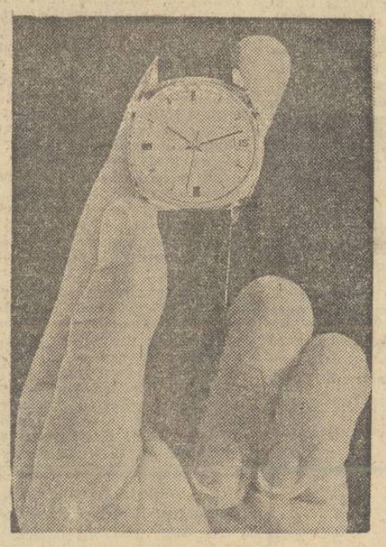

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

CURSA CONTRA CRONOMETRU ÎMPOTRIVA CANCERULUI

● HAMSTERUL A SALVAT ȘOARECELE. VA SALVA EL ȘI PE OM? ● RIDICAREA REZISTENȚEI ORGANISMULUI FAȚĂ DE BOLI ● PE CIND UN VACCIN ANTICANCEROS?

de Dr. Vladimir EȘANU

(Pag. a 5-a)

ÎNSEMNĂRI DE VÎNĂTOR

La pîndă de urși

de Ionel POP

(Pag. a 2-a)

CONCURSUL ȘI FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

AVANCRONICĂ LA SĂPTĂMÎNA A II-A

(Pag. a 4-a)

CURIER

Doi copii... patru influențe

(Pag. a 6-a)

CÎȘTIGĂTORII PREMIILOR LA CONCURSUL „BALONUL ROTUND"

(Pag. a 8-a)

AGENDA săptămînală

„OBIȘNUITUL" COTIDIAN

URMARE DIN PAG. 1

realizare la șantierul naval; din Pitești începerea unui nou mare obiectiv din planul de investiții... Știrile se alătură și toate împreună alcătuiesc un mare tablou. E oare el atît de „obișnuit" ? Deprinderea — căci a devenit deprindere — de a consemna în fiecare zi noi și noi realizări — ne determină la o asemenea apreciere. Dar, în acest „obișnuit" cotidian clocotește de sevă, de forță, de vitalitate o existență socială, un imens cortegiu de fapte care dau în ultimă instanță vieții un sens nou, contribuind la realizarea în timp a ceea ce consemnăm apoi a fi un eveniment. Trăim deci, oricît de „obișnuită" ne-ar părea o zi sau alta, o săptămînă sau alta, un timp de lente dar certe acumulări care, mai devreme sau mai tîrziu, potrivit legilor dialecticii, operează un salt de calitate, fac, altfel vorbind, ca ceea ce ne-a apărut și ieri și azi „obișnuit" să fie mîine ceva nou, „neobișnuit". Ca podul de la Vadul Oii, de pildă. Ne-am obișnuit să adăugăm știre lîngă știre și astfel să-i urmărim evoluția. Toate însă pînă în ziua cînd, dat în folosință, podul va deveni noul, evenimentul unei zile. Așa se petrece și-n cazul cotidianei consemnări a mersului lucrărilor la Porțile de Fier, a evoluției cutărui sau cutărui alt mare șantier, a realizării pas cu pas a obiectivelor pe care le avem înscrise în planurile noastre. Iată deci că-n fiecare zi pe care lesne am numi-o „obișnuită" sălășluiește „neobișnuitul", „noul", „evenimentul deosebit" pe care, atunci cînd îl sesizăm în toată plinătatea, îl salutăm bucuroși, entuziaști. Fiecare zi „obișnuită" îl pregătește prin muncă atentă, chibzuită, prin muncă modestă și, dacă vreți „obișnuită". Muncă modestă, dar muncă cu o perspectivă certă, cu un țel precis, muncă în care intervine mintea noastră, voința noastră, dorința noastră de mai bine.

Rodul muncii noastre se strînge, strop cu strop, grăunte cu grăunte, (așa cum s-a adunat, în urcușul vremii, de un sfert de veac). Dar această acumulare lentă și sigură, care a zămislit procese calitativ noi, salturi imense, spectaculoase, transformări calitative înscrise în cartea de aur a istoriei noastre au avut marea, imensa calitate de a fi fost însoțite pururi de conștiința noastră. Tot ceea ce am înfăptuit, știm cum am înfăptuit, știm de ce, știm pentru ce. Așa și azi, așa și-n viitor. Ceea ce realizăm urmărește un scop precis, are un țel. Spre el ne îndreptăm privirile, el dinamizează fiecare zi de muncă aparent „obișnuită", fiecare activitate aparent „obișnuită". Spunem aparent, căci e limpede adevărul rostit cîndva de filozofui elen : „nu ne scăldăm niciodată în aceeași apă". În uriașul proces al înnoirilor, fiecare gest, fiecare act, fiecare faptă, înmănunchiate într-o zi de muncă, cuprind, evident sau nu, dimensiunile noului, ale noului care înseamnă biruințele noastre. Biruințe pe care, sub conducerea partidului, le pregătim muncind cu tenacitate, cu luciditate. În fiecare zi trăim perspectiva acestor biruințe. Ea se numește certitudine. Certitudine în justețea cauzei socialismului.

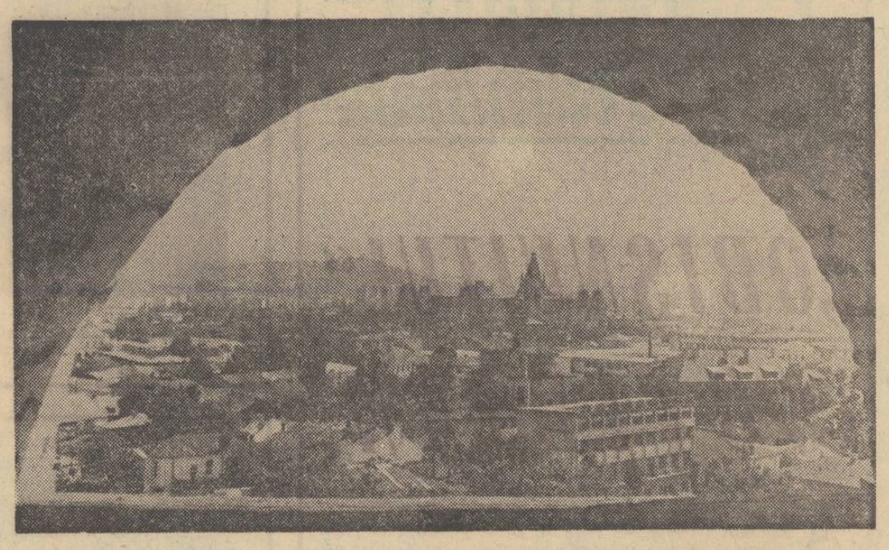

Iașul văzut din bătrînul turn al Goliei

Foto : Ov. SPIRTU

La pîndă de urși

de Ionel POP

M-am ținut de sfatul înțelept al bătrînilor și „n-am vîndut blana ursului din pădure". Adevărat că nici cele, cîteva, pe care le-am putut trage într-o viață de vînător de pe spinarea lui moș Martin, n-au fost vîndute, ci au împodobit casa unui hoinar prin munți. Mi-a răsărit ca din senin acea zicătoare cuminte și îndată a tras după ea cîteva amintiri.

★

Poiana Neamțului e sub muntele Surul din munții Făgărașului. Trece prin ea apa Avrigului aproape de cabana din luminiș, se deschidea în pădurea din stînga o poteci, care se lămurea slab pe pămîntul năpădit de mușchi și de stratul frunzelor moarte. Aproape că numai vînătorii o cunoșteau, cei care știu, că după ce urcă o pantă scurtă și trec în dreapta o culmișoară, dau de o poieniță, cît ograda unui gospodar, în margine cu un fag bătrîn, care avea în crengile lui un cuib de aleș. Din vechime, aici era loc de pîndă la urși, lîngă hoit. Urșii, primăvara cînd ies din birlog hămesiți, își aduc aminte și vin să mai roadă la ciolanele rămase din toamnă, se bucură apoi cînd găsesc, ca prin minune, în locul oaselor seci, hoit nou, cu carne multă și bună.

Ne-a venit știre că un urs mare a găsit nada proaspătă și în trei nopți a mîntuit calul. După acest cuvînt ne-am lăsat bătă toate cele de-acasă, și astfel mă găseam, în tovărășia prietenului Jero, într-o după masă de aprilie, suit în pătulul fagului. Paznicul dibuise în ciurda satului o bivoliță bătrînă și stearpă, a cumpărat-o și a pus stîrvul la masa ursilor. A venit îndată ursul cel mare, dar pe semne i se aplecase de știba carne de cal și n-a făcut decît să sfîșie burta **driganei** — cum spun oamenii de pe la Făgăraș bivoliței — și să aleagă doar puțină bunătate. Aveam deci nădejde cu temei că flămînzind iarăși bătrînul, în seara sau în noaptea aceea, vom da față cu el.

Era o vreme afurisită. Dinspre Surul se repezea asupra noastră cîte o pală de ploaie amestecată cu lapoviță, ne îzbea, ne înmuia, nu mai știam cum să mai ferim de apă măcar uneltele, carabinele, lunetele, lanterna electrică indispensabilă pentru pîndă de noapte la urși.

Nu se putea să nu vină ursul. Va fi flămînzit acum ; în nopțile trecute s-a ospătat fără tulburare ; ploaia a șters mirosul urmelor noastre ; aici, în pătul, nu ne poate simți. Trebuie să vină ! Era rîndul meu să trag. Prietenului meu i-a rămas să lumineze cu lanterna ursul, cînd va mînca la hoit, ca să-l pot prinde în crucea lunetei. Așteptam și așteptam fără altă mișcare decît tremurarea de ghiață care ne fugea de-a lungul spinării pe sub hainele ude.

Cel de lîngă mine mă atinge cu cotul. Aceasta însemnează : „Ai auzit ?" Cum să nu fi auzit și eu în tăcerea ce a cuprins toate și în încordarea neîncetată a urechilor pirîtura scurtă și slabă a crenguței călcate ? Aici, în stînga noastră, aproape. Ne reținem și răsuflarea. Ursul trebuia să fie ! Va mai da oare vre-un semn ? Cît este el de mare și de mătăhălos, pășește ușurel, — mare minune dacă greșește pasul pe vreo surcea de jos... Totuși iarăși a greșit, — acum în dreapta noastră abia auzit. Îl cunoaștem năravul. Înainte de a ieși în luminiș, la hoit de bivoliță, ca să prindă mirosul din toate părțile, ca să iscodească dacă n-ar fi vre-o primejdie, — dă tîrcoale... Iarăși tăcere și încordare înfiorată. „Huuuu" se aude ca o răsuflare înfundată. Se oprise în marginea pădurii, l-am auzit cum și-a golit plămînii după ce a tras în ei aer mult trecîndu-l apoi prin sita nărilor. Dacă ar fi simțit ceva ce nu-i place, ar fi sărit și i-am fi auzit bufniturile saltu-rilor, — dar stă pe loc... De acum trebuie să se arate. Îl vom lăsa să se întărîte la mîncare și apoi...

Iată mișcare, aici în dreapta între brădui... El trebuie să fie !... El este !... Își scoate capul, spionează, face un pas scurt, — se oprește. Încă un pas... încă unul... acum e aproape întreg la vedere... Aș putea trage dacă nu s-ar fi trezit în mine drăcușorul curiozității : să vedem ce va mai face, să vedem cum va ataca hoitul, cum va sfîșia din el... Urs înalt pe picioare, mare, cam supt la rușinați pînă spre dimineață, cum se ospătează ursul, aici la vre-o douăzeci, treizeci de pași de noi. Sfîșia, rupea la oase, plescăia din gura plină, mormăia încet... tare mulțumit.

Încă nu s-a zărît de zi cînd s-a terminat ospățul. Ursul s-a săturat, a mai zăbovit oleacă prin prejur, apoi l-am auzit plecînd spre adăpostul lui de zi. După un răstimp am coborît și am plecat și noi spre adăpostul cabanei noastre.

★

Eram la vînătoare de capre negre cu fiul meu în golurile de la Simbăta. Cabana de turiști în care sălășluiam nu era departe de marginea brădetului. În pădure, aproape de gol era un loc vechi de pîndă la urși. Pătul bun, sus între patru brazi, jos luminiș în care se punea nada. Ziua după țapi negri, spre seară la pîndă de ca să urce în pătul, ocolind locul unde știau hoitul, ca să nu facă urme pe unde obișnuia să se apropie ursul. Cînd ajung în apropiere, ursul era deja pe hoit, călare pe el, și mînca, rupea la oase, fără să ieie seama de apropierea vînătorilor. După o clipă de uimire, vînătorul cel tînăr ridică arma, trage, de la abia șase-șapte pași. Urlă ursul, se avîntă în două picioare cît era de mare, mai sare una și cade. Se întinde cu brîncile răsfirate, cu capul sub el. Gata — mort !

Bucurie mare și... imprudență. Oanea strînge mîna vînătorului norocos, se întoarce ca să rupă o crenguță de brad, ca să-i ofere potrivit datinei vînătorești, fiul meu își razimă arma de un brad, schimbă cu Oanea vorbe vesele, — dă să se apropie de ursul căzut ca să-l cerceteze mai de aproape...

Deodată se răscolește ursul „mort", se ridică, vede oamenii și.... pornește ca nebun prin pădure în colo, dispare. Oamenii rămîn înmărmuriți și abia într-un tîrziu își dau seama într-adevăr prin ce au trecut și ce se întîmpla cu ei dacă ursul acesta era... ca ceilalți urși răniți.

Era prea riscant să mai urmărească ursul rănit încă în seara care începea să se lase. Au venit la cabană, au povestit întîmplarea, și au primit cam rușinați probozeala celui bătrîn. Apoi, pe lîngă vinul fiert, pe care soția cabanierului îl știa drege cu mirodenii cunoscute numai de ea, am făcut planul urmăririi de a doua dimineață. Dar peste noapte a pornit ninsoare, a doua dimineață urmele erau acoperite cu strat de zăpadă de două palme — și dus a rămas ursul.

ÎNSEMNĂRI DE VÎNĂTOR

pîntece de postul lung din birlog, cu blana închis cafenie, de iarnă încă.

Și apoi... Deodată se aruncă ursul spre spate, căsicind s-ar fi dat peste cap... Nu mai e din el decît cîteva bufnituri ale săriturilor prin pădure încolo.

Fierea e gata să se verse în cei doi din cuibul fagului. Așa un prilej !... Așa o prostie ! S-a terminat. Se va fi speriat de acum. Pas să mai vină !

Să coborîm și să tîndălim pe la cabană ? Încet, s-a închis în jurul nostru noaptea, — între sfîrticăturile norilor au început să clipocească ochi de stele. Nădejdea vînătorului asaltează zidul nenoroculuí. Mai rămînem o oră, sau două...

O oră sau două ? Vor fi trecut poate și trei cînd iarăși a pocnit o crenguță uscată în desimea tocmai din fața noastră. Apoi, ca o părere iarăși acel „huuu" pe care numai vînătorul din pîndă la urși e în stare să-l desprindă din răsuflarea pădurii...

Carabina mi-e despiedicată, la îndemînă. Ajutorul meu a scos încet din buzunar lanterna și o ține în mîna întinsă. Cînd îi voi da semn, tot din cot, va apăsa pe buton. Nu vedeam nici măcar conturele hoitului de la zece pași de la noi, dar cînd va trebui se va trezi acolo pata de lumină, reticula lunetei va fi în spata ursului care se ospătează, și în aceeași clipă va trăzni și arma... Nici ochii din cap nu mi-i mișc... Acum îndată vom auzi cum mănîncă din nadă...

Ce a fost aceasta ? Trei bufnituri de sărituri, o învolburare într-o frîntură de moment, un fîșîit scurt... Conul de zare al lanternei cade pe hoit — adică locul unde se găsea mai înainte hoitul. Acum locul era gol. Nici urs, nici bivoliță. Îndată se stinge lanterna... Ce a fost aceasta ? ne întrebăm, în gînd, iarăși. Apoi înțelegeam. În acea frîntură de clipă ursul s-a repezit din marginea pădurii, a înșfăcat bivolița și a sărit cu ea în desime. Și apoi am înțeles și mai bine cînd am auzit, colo la cîțiva pași în pădurea deasă, cum se ospăta plescăind din limbă, trosnind în dinți oasele. Ne-a furat bivolița, ne-a luat-o dinaintea nasului, și s-a dus cu ea ușor, cum duce pisica șoarecele în gură. Cogeamite bivoliță...

Și așa, cucuiați în pătulul din fag, am străjuit neputincioși și ursi — era o combinație bună. Paznicul pusese hoit de cu vreme, și se și nărăvise la el un urs mare, care venea ca la el acasă, seară de seară. I-m făcut plăcere fiului meu : să-și împuște primul său urs. Din prevedere i-am trimis să se urce în pătul de vreme după masă, pe la orele patru și i-am dat însoțitor pe paznicul vrednic din Vîștișoara, pe Oanea Boantă.

Merg ei cu băgare de seamă,

MASELE PLASTICE ÎNVING METALUL

URMARE DIN PAG. 1

fabricare a maselor plastice sînt practic nelimitate, ele fiind obținute din materii prime aflate în cantități suficiente și relativ ieftine (gaze naturale, produse cocso-chimice sau petrochimice), unele din acestea fiind considerate pînă nu de mult ca produse secundare și chiar deșeuri industriale. Revenind la calitățile miraculoase ale acestor înlocuitori inventați de chimiști ar fi suficient să arătăm că masele plastice au o greutate specifică de 6—7 ori mai mică decît cea a oțelului, pot fi prelucrate cu deosebită ușurință, rezistă la atacul substanțelor chimice sau microorganismelor, îmbinînd greutatea redusă a aluminiului cu rezistența oțelului, transparența sticlei și flexibilitatea pielii.

Dispunînd de resurse naturale bogate în vederea fabricării maselor plastice, de o industrie chimică și petrochimică în puternică ascensiune, țara noastră s-a înscris printre producătorii importanți, pe plan european, a acestor atît de utile produse, urmînd ca într-un viitor apropiat industria românească a maselor plastice să ajungă la nivelul celor mai reputate industrii similare de pe continent. La București, Buzău, Oradea, Timișoara, Iași și în alte centre ale țării s-au creat și dezvoltat fabrici moderne care valorifică superior praful alb al polimerilor, alte unități urmînd a fi create în viitorul cincinal. Dacă în prezent în țara noastră revin anual, din producția internă, 11,5 kg materiale plastice pentru fiecare locuitor, în 1975 se va ajunge la 22,5 kg pe locuitor. Și nu e vorba doar de o creștere cantitativă ci și de un salt în calitate sau varietate, prin realizarea de noi tipuri de mase plastice — polietilenă de joasă presiune, policarbonați, acrilonitril butadienstiren și alte rășini sintetice. Deci, perspective de a avea înlocuitori și mai perfecți ai pielii în îmbrăcăminte, încălțăminte și articole de marochinărie, ai lemnului și metalului, ai sticlei și ceramicii.

De altfel, încă de pe acum o bună parte din lucrurile ce ne înfrumusețează viața au la bază miraculosul praf alb. Știați, bunăoară, că frigiderul „Fram" are 20 de repere din material plastic, iar autoturismul Dacia, 215 repere ? Ca să nu mai vorbim de faptul că ambalajele din p.v.c., pardesiile din „skai" etc., etc ne-au intrat atît de puternic „în sînge", încît ne imaginăm cu greu că erau necunoscute doar cu o generație în urmă.

Deosebit de mari sînt perspectivele folosirii materialelor plastice ca înlocuitori ai oțelului în fabricarea mașinilor, ai lemnului sau altor materiale de construcții. De pe acum, statisticile demonstrează scăderea continuă a ponderii metalului în construcțiile de mașini, în favoarea materialelor plastice (în timp ce ponderea oțelului și fiedauna metalului și mai ales a lemnului este cel al construcțiilor. De mai multă vreme, în noile apartamente țevile din materiale plastice și diversele accesorii de instalații își fac conștiincios datoria, înlocuind metalul. Mai de curînd și-au făcut apariția plăcile pentru placaj din polistiren, covoarele din p.v.c. fonoizolante,

Cîteva sortimente din sectorul de jucării al Fabricii de mase plastice din București.

rului a scăzut în cinci ani de la 97 la circa 82—83 la sută, cea a maselor plastice a urcat de la 4—5 la sută la 13—14 la sută). Deși în țara noastră această acțiune de înlocuire, oriunde e posibil, a oțelului cu mase plastice nu se ridică încă la nivelul cerințelor constructorilor de mașini, încă de pe acum prezența acestor înlocuitori în diferite subramuri ale industriei grele este vizibilă. Astfel, cele peste 7 000 de tone de tuburi și țevi din p.v.c. și polietilenă ce se produc în acest an înlocuiesc circa 40 000 tone de metal. Fitingurile, plăcile ondulate din p.v.c. și diferite subansamble ale mașinilor echivalează cu alte zeci de mii tone de metal. Este de remarcat că, în acest an, o cincime din producția de articole injectate din mase plastice a fost repartizată constructorilor de mașini, ca înlocuitori ai pieselor din oțel.

Un alt sector al economiei naționale unde materialele plastice cîștigă necontenit teren în spumă elastică din poliuretan (sub formă de fitinguri și piese fasonate), spălătoare din mase plastice pentru bucătării, tablouri electrice de apartament, luminatoare din poliesteri armați. Și lista ar putea continua cu o seamă de alte produse care ne înfrumusețează interioarele, ușurînd totodată munca constructorilor și instalatorilor, îndeosebi la operațiile de finisaj. Ca să nu mai vorbim despre economiile realizate prin înlocuirea unor materiale deficitare. Un singur exemplu : folosirea ușilor din material plastic la circa 10 000 apartamente echivalează cu economisirea a peste 40 000 mc cherestea.

Evoluția cîtorva întreprinderi din industria maselor plastice este edificatoare în a demonstra rapida dezvoltare a acestei moderne ramuri a chimiei industriale în țara noastră. Uzina de mase plastice din București este reprezentativă în această privință. De la relativ modesta Chimica 10 de lîngă Halele Obor înființată în 1957, ca prima fabrică românească de mase plastice și pînă la actuala uzină pașii au fost rapizi și gigantici însumînd investiții substanțiale ce au permis un salt al producției într-un deceniu de la 6 300 tone la 14 000 tone mase plastice pe an. Aceste cifre nu spun însă totul. Ar trebui adăugat că în uzină se fabrică astăzi circa 1 000 articole, unele de o tehnicitate ridicată, că tendința producției este de a se profila spre piese industriale, lăsîndu-se articolele de uz casnic în sarcina industriei locale, bine dotată pentru acest profil.

O evoluție asemănătoare a avut-o și fabrica orădeană cu o denumire simbolică, sugestivă : „Viitorul". În cîțiva ani, această întreprindere a asimilat în producție 370 produse din mase plastice — articole tehnice, sortimente de menaj, jucării, ambalaje, perii, rafie artificială pentru piața internă și pentru beneficiari externi din 20 de țări. Puține sînt sectoarele economice care să nu folosească direct sau indirect, articolele fabricate la Oradea — de la fire pentru plase pescărești la ornamente pentru mobilier, de la tocuri de pantofi la periuțe de dinți, de la ambalaje din polietilenă la saci din rafie polipropilenice. Iar viitorul apropiat va consemna o și mai amplă diversificare a producției acestei fabrici.

Încheiem turul de orizont, cu caracter doar exemplificativ, printre fabricile producătoare de materiale plastice, la o întreprindere cu un caracter deosebit : „Muniplast", fabrica bucureșteană de nasturi și mase plastice. Una din cele mai recente „creații" ale industriei bucureștene, situată pe noua platformă de la Ghencea, această modernă fabrică a umplut un gol mult resimțit de industria ușoară și de cetățeni ; o producție variată de nasturi și accesorii din poliesteri. În fiecare trimestru, pe poarta acestei întreprinderi ies în medie circa 30 de modele noi de nasturi și accesorii vestimentare ce aduc un plus de frumusețe garderobei noastre.

Cele cîteva exemple demonstrează cît de variată este lumea plasticului în viața contemporană, cît de indispensabile sînt astăzi pentru om articolele din această materie primă inventată de ingeniozitatea creierului uman. Continuind competiția, în care are atîtea atuuri, cu materiale prime clasice, masele plastice vor cuceri, în viitorul deceniu, noi poziții. Se așteaptă ca viitorul apropiat să vadă apărînd construcții realizate în întregime din materiale plastice, avînd o greutate de 2—3 ori mai mică decît a celor obținute din beton armat. Este de prevăzut, totodată, folosirea cu mai mare îndrăzneală a acestor materiale în chirurgie, construcția de mașini și în alte domenii ale economiei sau vieții sociale.

Paul MARIAN

NOU!
INTENȚIONAȚI SĂ VĂ VINDEȚI AUTOTURISMUL?

UNITĂȚILE DE CONSIGNAȚIE ALE COMERȚULUI DE STAT DIN ORAȘELE : BUCUREȘTI, BRAȘOV, TIMIȘOARA, CLUJ, IAȘI ȘI PITEȘTI VĂ OFERĂ SERVICIILE PENTRU VÎNZAREA AUTOTURISMULUI LA PREȚUL DORIT.

AUTOTURISMUL DV., EXPUS ÎNTR-UN LOC SPECIAL AMENAJAT, ÎȘI VA GĂSI CU UȘURINȚĂ CUMPĂRĂTOR.

PERSONAL CALIFICAT EFECTUEAZĂ PREZENTAREA ȘI PROBELE DE MOTOR ȘI OFERĂ CONSULTAȚII TUTUROR CELOR INTERESAȚI SĂ CUMPERE.

UNITĂȚILE DE CONSIGNAȚIE EFECTUEAZĂ TOATE FORMALITĂȚILE DE VÎNZARE-CUMPĂRARE.

REȚINEȚI :

— EFICIENȚĂ
— RAPIDITATE
— ECONOMIE DE TIMP

PRIN :
UNITĂȚILE DE CONSIGNAȚIE PENTRU VÎNZAREA DE AUTOTURISME

(5368)

SECVENȚE

Prima promoție de absolvenți ai școlii... bunicilor

Recent, la Căminul cultural „23 August" din cartierul Iris-Cluj, într-un cadru festiv, a avut loc un colocviu neobișnuit, prima promoție de cursanți ai școlii bunicilor au încheiat „anul școlar". „Elevii" în număr de aproape 200, oameni vîrstnici, mulți dintre ei trecuți de hotarul celui de al 6-lea sau al 7-lea deceniu de viață, au trăit clipe cu adevărat emoționante.

Tematica abordată : rolul bunicului în societatea modernă contemporană la creșterea, educația și ocrotirea sănătății nepoților lor.

Comisia de examinare : prof. dr. docent Gavriliă Ioan, prof. dr. docent Prodan Leon, prof. dr. docent Prodan Ioan, de asemenea bunici, medicul organizator al școlii și învățătoarea Nagy Maria, nu au avut probleme de apreciere și notare.

Cursurile acestei prime școli au durat 7 luni și dacă ne-am fi luat după interesul manifestat de cursanți, ar mai fi putut continua.

Decanul de vîrstă al cursanților are 86 de ani, cel mai tînăr, trecut de 50 de ani, o bunică are 2 nepoți, altă bunică 12, un bătrîn nu mai are pe nimeni, dar... pe toți copiii din cartier îi consideră „nepoții lui". Cu toții pătrunși de dragostea față de copii, par neobișnuiți să trăiască numai din amintirile trecutului, să considere încheiată misiunea de tată și mamă.

La școala bunicilor s-au legat colegialități, prietenii izvorîte din aceleași aspirații și idealuri : „fericirea familiei", s-au regăsit colegi de muncă, de școală, de copilărie, sau de joacă !

La sfîrșit de colocviu nepoții l-au sărutat, i-au felicitat, le-au dăruit flori. Consiliul Național al „Crucii Roșii" le-a trimis felicitări și urări de sănătate precum și 5 premii pentru harnicul colectiv de „Cruce Roșie", evidențiat în munca de organizare a școlii. Au mai primit felicitări din partea Comitetului

Nepoții așteaptă terminarea examenului

municipal și județean de femei, din partea Inspectoratului județean de învățămînt cît și din partea unor distinse cadre didactice de la Institutul Medico-Farmaceutic din Cluj.

La rîndul lor, bunicii și-au exprimat dorința de a transmite mai departe experiența lor, de a-i îndemna pe toți bunicii de pe cuprinsul țării noastre să le urmeze exemplul. Să nu existe nici un cămin cultural, circumscripție sanitară, sat, comună sau cartier de oraș fără școala bunicului.

Dr. Emil FLOREA

Aspect din sală

Monolog interior despre...

ILUZII

URMARE DIN PAG. 1

litate, umbra devoratoare de energii și entuziasme a eșecului. Destinele acestor eroi literari nu sînt altceva decît un amplu și elocvent rechizitoriu pe care spiritele cele mai lucide ale tuturor epocilor l-au lansat, într-o impresionantă consonanță, împotriva pericolului autoamăgirii

Oameni care se complac în iluzii, mai ales cu privire la calitățile propriei lor persoane, întîlnim încă, din păcate, și astăzi. Firește, nu la dimensiunile umane și la gradul de intensitate a trăirii cu care ne-au obișnuit marile opere literare. Sînt niște Rubempré infinit mai modești ca potențial lăuntric, de aceea, poate, și infinit mai ridicoli în manifestările lor cotidiene. Nu au suflul, adesea tragic în stihia lui devastatoare, al predecesorilor. Le lipsește, în fond, vibrația autenticității. Autoamăgindu-se, ei o fac cu credința naivă că pot, în felul acesta, să întrețină și în jur iluzia inexistentelor lor însușiri și virtuți. De multe ori, strădaniile lor se soldează doar cu zîmbetele condescendente și ironice ale celor cărora li se adresează.

Trăim într-un climat social și moral dominat de imperativul lucidității. Pe acest fundal, tipul uman descris mai sus reprezintă, desigur, un anacronism, un soi de fosilă etică după care, cel mult, putem recunoaște vestigiile unor structuri spirituale ce nu-și mai găsesc locul în contextul realității noastre. Nu o dată m-am întrebat însă : căror factori li se datorește supraviețuirea, prin ce „minune" izbutesc să dăinuie ?

E firesc să căutăm răspunsul la această întrebare în primul rînd în carențele educației. La o recentă consfătuire, un profesor de liceu mărturisea cu lăudabilă sinceritate că singurul criteriu după care îi era, pînă mai deunăzi, apreciată munca îl reprezenta nu, cum ar fi fost normal, numărul elevilor îndrumați pe drumul cel mai adecvat posibilităților și vocațiilor lor reale, ci numărul celor „reușiți la admiterea în facultate". Iată un criteriu care, luat izolat, constituie, nu arare ori, un nociv generator de himere.

Rolul școlii este, pe lîngă atîtea altele, de a studia cu atenție și răspundere înclinațiile tinerilor și a-i învăța să îubească acele profesiuni pentru care au înclinații reale și să nu alerge după niște false idealuri. Și nu mai puțin este datoria părinților să privească viitorul copiilor lor, profesiunea lor viitoare, cu deplină luciditate.

Victor BÎRLADEANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

SURPRIZA DE PE DAM

de Nicolae LUPU

Timp de cîteva zile printre rîndurile actualității s-a aflat, la loc vizibil, conflictul dintre autoritățile din Amsterdam și sute de tineri olandezi și de alte naționalități care își spun — și li se spune — hippies. Tinerii au ocupat piața principală a orașului, poliția a intervenit, au urmat ciocniri, arestări și așa mai departe. Părea să fie o înfruntare între contestare și autoritate. Nimic mai fals. Nici contestarea nu era ceea ce s-a crezut, nici autoritatea ceea ce dorea să fie. Municipalitatea Amsterdamului a deschis de mult porțile grădinilor și piețelor publice grupurilor de hippies din diferite țări care, în afară de dormitul sub cerul liber, au la dispoziție chiar și un centru de „consultații psihologice" gratuite.

Evident, aceasta nu pentru că primarul orașului are mari simpatii pentru ceea ce se numește „modul de existență hippy", ci pentru că o asemenea politică municipală face parte integrantă din concepția locală cu privire la încurajarea turismului.

Ce a stricat această „dulce armonie" între „contestare" și autoritate? De la o vreme municipalitatea a constatat că activitatea în aer liber și mai ales dormitorul vast improvizat în piața Dam începe să devină o sursă de murdărie cu alte implicații pentru sănătatea și simțurile olfactive ale locuitorilor și ale celorlalți turiști. Așa s-a ordonat evacuarea Dam-ului. „Este o problemă de igienă!" — au declarat reprezentanții municipalității. „Este o problemă de principiu". — au răspuns exponenți ai grupărilor hippies. Dacă începe așa vom fi izgoniți de peste tot. Dar cine oare face să înflorească comerțul și atrage turiștii pe Dam? Noi, desigur. Priviți la turiști. Nu încetează nici un moment să ne mitralieze cu aparatele lor fotografice". Cu alte cuvinte — dacă vreți să faceți comerț cu noi trebuie să ne acceptați cu murdărie cu tot! Nu-i de mirare că tocmai un ziar de dreapta ajunge să-și exprime consternarea față de faptul că prin asemenea argumente „contestatarii" hippies se recunosc drept parte integrantă a „societății de consum" impotriva căreia spun că s-au ridicat. I s-or fi părînd poate jenant că tocmai de aci vine sprijinul. Ce să-i faci, la fel ca municipalitatea din Amsterdam, trebuie să-i înghită, cu tot ceea ce produc, pentru că, dacă e vorba de consum, ei sînt un rezultat din ce în ce mai integrant al societății în cauză.

PRIMA FEMEIE PILOT-DE ÎNCERCARE DIN LUME POVESTEȘTE...

Jacqueline Auriol, care, ca soție a fiului lui Vincent Auriol, trăia în anturajul intim al fostului președinte al Franței, era o ferventă adeptă a zborului cu avionul, înainte de a suferi un groaznic accident ce a desfigurat-o. Nimeni nu a crezut că ea va mai putea vreodată să pună mîna pe manșa unui aparat de zbor. În notațiile autobiografice de mai jos, Jacqueline Auriol relatează cum dramatica întîmplare nu a pus capăt carierei ei ci, dimpotrivă, i-a impulsionat cele mai strălucite performanțe în împărăția norilor, a vîntului. Începînd din 1951, aviatoarea, din nou în deplinătatea facultăților necesare temerarei ei meserii, a stabilit șapte recorduri de viteză pentru piloți-femei. Una din ultimele ei performanțe — un zbor la o viteză de 2 083 km pe oră — a realizat-o la vîrsta de 45 de ani. În prezent, Jacqueline Auriol, nemaipracticînd meseria de pilot de încercare, își consacră activitatea prezentării, în străinătate, a unor tipuri de avioane și de material aeronautic francez.

★

„Zburam în bătaia soarelui... Simțeam cum razele aurite străbăteau carcasa avionului, cum mă străbăteau pe mine însămi, pe de-a-ntregul. Într-un avion mic ai un nemaipomenit simțămînt de libertate, de ușurință în mișcări. Aveam impresia că plutesc într-un vis. În acea clipă nu mă încerca nici o undă de îngrijorare, nici o umbră a vreunei presimțiri.

Eram patru la bord. Ocupam locul de lîngă pilot. În spatele nostru se aflau reprezentanții firmei constructoare a avionului și Raymond Guillaume, instructor de aviație. Era vorba de un zbor de încercare pe un avion-amfibie: decolare de pe pista din Toussus-le-Noble, zbor în direcția nord-vest și executarea cîtorva amerizări pe Sena, în zona Mureaux.

Am survolat pădurea Saint-Germain și, repede de tot, am ajuns la Sena. Pilotul începu să coboare. Din ce în ce mai jos. Zburam aproape de oglinda apei. Pentru o clipă am avut impresia că zburam într-adevăr prea jos. Ziceai că puteam atinge mîna oamenilor în bărci. Semnele ce ni le făceau nu erau de fel prietenești. Le era frică. Aveau aerul de a ne goni ca pe o muscă monstruoasă.

Deodată, brusc, un șoc cumplit. Sau, mai bine zis, două șocuri: cel al avionului, întîi, atingînd apa și dezintegrîndu-se într-un zgomot înspăimîntător; mai apoi, cel al capului meu primind groaznica lovitură a unui pumn de oțel. Fruntea mea, nasul meu, maxilarele mele se sfărîmau de tabloul de bord, de scaun, de metalul ce ne împresura.

Verdictul medical al catastrofei nu l-am aflat decît cu mult mai tîrziu. Aveam, printre altele ceea ce se cheamă o disjuncție cranio-facială. Toate punctele de legătură ale feței mele cu craniul (maxilarele, pometii și orbitele) erau sfărîmături. Globurile oculare căzuseră înăuntru. Nu mai aveam nas. Toată figura mea era aplatizată. Aveam, pe deasupra, trei fracturi ale craniului, cele două clavicule, mai multe coaste, un braț și un picior rupte. În răstimpul unei secunde, mi-am dat seama că eram desfigurată. Înțelesesem că „cea mai frumoasă femeie a Parisului", după cum scriau ziarele, se preschimbase într-o pocitanie. Am scos un strigăt de groază.

În primele zile, petrecute la clinica Maillot din Neuilly, am avut hemoragii care, pînă la urmă, au încetat. Fracturile craniului, ale coastelor și ale membrelor începură să se refacă, iar orbitele să se închidă din nou în jurul ochilor reașezați la locul lor. Vedeam iarăși normal. Trupul meu începea să se refacă, încetul cu încetul, dar cel mai important era să-mi „sudez" din nou chipul. O lună după accident am fost transportată la reședința prezidențială din Marly. Am fost instalată în încăperile de la parter, de unde fuseseră îndepărtate toate oglinzile. Familia mea se temea de șocul ce l-aș fi resimțit privindu-mă în oglindă.

Spre sfîrșitul anului, am fost sfătuită să apelez la dr. Ginestet, de la centrul medico-chirurgical din Suresnes, care obținuse rezultate remarcabile în cazuri de gravă desfigurare. El mă examină cu luare aminte, apoi își spuse părerea: da, s-ar putea efectua o serie de grefe. Dar era vorba de o operație dificilă, de o „mare premieră", pe acea vreme, în Franța: de o grefă triplă. Întrucît pseudartroza împiedica oasele de a se suda în locurile indicate, ele se sudează orîunde acest lucru fusese posibil. S-a ivit atunci necesitatea de a mi se desface aproape întreaga figură, de a sparge sudurile proaste și de a-i reda osaturii structura normală. În sfîrșit, mi-a fost confecționat un maxilar din argint, mi s-a îmbrăcat craniul într-o carcasă, a fost fixat totul solid, dîndu-mi-se totuși posibilitatea de a folosi maxilarul, fără a deplasa „edificiul plastic" făurit cu multă ingeniozitate.

În vara anului 1950 am primit vizita doctorului John Marquis Converse (renumit specialist în chirurgie plastică din New-York) care, după ce a examinat cîteva ore fața mea, a afirmat că ar fi cu putință „repararea" acesteia într-o asemenea măsură, încît să fie adusă din nou la aspectul ei normal. În septembrie 1950 am plecat la New-York, unde dr. Converse începu de îndată o primă serie de 16 operații, eșalonate pe o perioadă de peste doi ani. După șase luni, în care efectuasem un lung șir de operații, esențialul refacerii plastice se realizase, astfel că am părăsit Statele Unite.

A trăi pentru a zbura... Acest din urmă cuvînt dobîndise pentru mine un sens mai precis ca altădată. Trebuia să ajung pilot profesionist și să obțin admiterea mea, cu această calificare, la renumitul Centru de zboruri de încercare de la Brétigny-sur-Orge.

A doua zi după întoarcerea mea la Paris, i-am împărtășit gîndurile mele lui Raymond Guillaume, care era instructor la Centrul zborurilor de încercare.

— Tare aș vrea să zbor la Brétigny.

Înainte de a-mi răspunde, Guillaume mă privi îndelung, cu atenție încordată:

— S-a făcut. Să ne apucăm de treabă.

Îmi pusesem în gînd să bat un record de viteză (100 de km în circuit închis) deținut începînd din 1947, adică de patru ani, de americana Jacqueline Cochran, cu 755 km pe oră. Pentru a-mi continua antrenamentul, prietenul meu, căpitanul Roger Carpentier, un strălucit pilot de încercare, m-a îndrumat în primul meu zbor pe un avion cu reacție, un Meteor VII. Pînă la urmă, am luat loc în carlinga Vampirului. La 26 aprilie a fost aprins reactorul și, timp de douăzeci și cinci de minute... am rulat pe sol. După patru zile, am decolat pentru un zbor de patruzeci de minute. În douăsprezece zile am întreprins 14 zboruri, înainte de a înfrunta probele recordului. În sfîrșit, veni și ziua de 11 mai 1951, data cu atîtea înțelesuri pentru mine. Zborul în sine s-a desfășurat fără peripeții și a fost executat, s-ar zice, cît ai clipi din ochi. Cu cei 818 km/h, atinși pe un aparat a cărui viteză maximă era de 900, doborîsem „cu larghețe" recordul Jacquelinei Cochran.

La Brétigny a trebuit să o iau, practic, de la capăt. S-a terminat cu Vampirii și ceilalți monștri puternici ai văzduhului! M-am făcut mică de tot, spre a nu stîrni iritarea camarazilor mei masculini și a șterge, încetul cu încetul, în gîndurile lor, orice idee de amatorism. Eram prima femeie-pilot admisă la Brétigny și era nevoie de timp ca toată lumea să se obișnuiască cu aceasta. A trebuit să mă zbat pentru ca să mi se permită trecerea de la un avion la altul, din ce în ce mai puternic și mai dificil. După o bună bucată de timp, am fost admisă la Centru, ca pilot calificat. Era un început de consacrare, dar ceea ce era mai greu abia urma. Între un pilot pur și simplu și un pilot de încercare există o diferență ca aceea ce îl desparte pe un pictor amator de un Picasso. Era „altceva" și acest altceva mi-am dorit cu toată puterea voinței mele. Trebuia să reușesc la examenul de admitere la școala de piloți de încercare din Brétigny. Eram, așadar, la 35 de ani, nevoită să revin la școală. Ziua examenului sosi și am reușit. Eram acum pilotul de încercare nr. 29, singurul pilot de încercare femeie din lume. În fericirea mea, binecuvîntam uneori accidentul meu: fără această dramă n-aș fi găsit, poate, tăria și curajul de a intra în rîndurile acestor cavaleri ai văzduhului! Îmi găsisem, în sfîrșit, locul meu în viață.

Toate testele făcute la Brétigny, fie că este vorba de fuselaj, de motor sau de instrumentele de navigație, necesită o pregătire minuțioasă. Atunci cînd un avion ajunge aici, se știe despre el că poate zbura. Întîi, fiindcă zburase de pe acum la firma constructoare, pilotat de un specialist al întreprinderii. Dar, începînd din acest moment, aparatul trebuie supus unor eforturi maxime, unor accelerări care îi sînt indispensabile în viitoarea sa „carieră". Datorită testelor noastre și analizelor inginerilor, care le urmăresc pe acestea îndeaproape, avionul este transmis constructorului cu toate precizările necesare unor eventuale modificări ce-i vor apropia de perfecțiune și îi vor permite să obțină certificatul de navigabilitate. În ceea ce îl priveste pe tovarășii mei de muncă, aș vrea să spulber o legendă absurdă. Piloții de încercare nu sînt candidați la sinucidere, nu sînt o „elită de inconștienți". Un pilot, un inginer sau un mecanic de încercare este, înainte de toate, un om ca toți oamenii.

În calitate de pilot de încercare, am avut parte, cu prisosință, de accidente și incidente. Într-o împrejurare am privit de-a binelea moartea în față. Luasem loc la bordul unui Mystère IV, spre a mă antrena pentru un miting aviatic ce urma să se desfășoare a doua zi, la München. Programul prevedea ca eu să sparg „bariera sonică" — bangul mai era, pe vremea aceea, un lucru neobișnuit. Trebuia să „ochesc" cu avionul, așa cum ochești cu o pușcă, și să depășesc viteza Mach 1 în momentul cînd mă aflam exact deasupra terenului.

După ce atinsesem înălțimea de 40 000 de picioare (1 picior egal cca o treime dintr-un metru), am executat primul picaj. Am efectuat bangul și, fără a cobori mai mult, am urcat din nou. Un nou bang, o nouă urcare, și mă pregăteam pentru a treia și ultima fază a antrenamentului. Mă pregătisem tocmai să cobor în picaj — avusese loc, pesemne, un scurt-circuit — cînd unele mecanisme esențiale s-au dereglat și avionul a început să cadă în vrilă (mișcare de rotație a unui avion în jurul unei axe verticale). Înainte de a-mi pierde cunoștința, am mai putut spune în microfonul meu: — Nu mai pot să țin în echilibru avionul.

Nu știu cît timp am rămas în starea aceasta. Vreo treizeci de secunde, cred. În acea „întrerupere", avionul făcea tot ce poftea. Mai întîi a început probabil să „oscileze", apoi să facă niște lupinguri, viraje și să se plaseze pe spate. Dar făcînd toate acestea, el pierdea din viteză; accelerația centrifugă scădea — și eu mi-am revenit. Începeam să manevrez în așa fel, încît să ies din vrilă. O asemenea mișcare de rotație, de obicei neprimeidioasă, se întrerupe de îndată de ușor, în caz că te afli la bordul unui avion cu aripi drepte. Dar configurația aripilor la un Mystère IV modifică mult comportarea lui în vrilă. Amintindu-mi de pățania, pe același tip de avion, a unui coleg din Bordeaux, am executat, prin reflex, după cum îmi indicase el într-o împrejurare, manevrele, de fapt „inverse" față de cele impuse de tehnica tradițională de ieșire din vrilă. Văd și acum cu ochii minții: solul zbura parcă spre mine, cu o viteză vertiginoasă. În sinea mea, îmi spuneam: „Ești prea aproape de sol. Nu vei putea redresa avionul în aceste condiții. Ai prea puțin spațiu ca să te strecori". Dar am simțit, pare-se, un fel de obligatie față de avion și, cine știe, față de mine însămi, și am făcut întocmai ceea ce trebuia făcut. Am tras ca o brută de manșă, am adus motorul aproape cu desăvîrșire „la tăcere", am acționat cît se poate de precis asupra razei mele de viraj... și am trecut. Am aterizat cu un avion răsucit în fel și chip. Aripile erau intacte și păreau a fi la locul lor, dar, de fapt, avionul era aproape nerecuperabil din pricina presiunilor teribile la care fusese supus. Am rulat, de bine de rău, spre locul de parcare și i-am zărit, de departe, pe Guillaume și pe mecanicii de întreținere. Erau livizi. Am căzut în brațele lor. A doua zi, am plecat spre mitingul aviatic de la München. Spectatorii nu ar fi conceput cu nici un preț că, în ajun, era cît pe ce să-mi pierd viața, executînd aceeași figură pe care ei o admirau acum".

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

URAGANUL

Vîntul urla cu furie și marea părea că înnebunise. Platforma metalică pe care era instalată sonda ce scotea din adîncuri gazul metan, vibra din toate încheieturile. Mecanici, tehnicieni, ingineri și marinari, fiecare avînd o misiune importantă, încercau din răsputeri să facă față pericolului ce venea. Privind acest furnicar de pe punte, lui Henry Stafford i se făcu frică. Era singurul care nu dădea ajutor. Venise aici adus de o șalupă fiindcă dorise mult să viziteze castelul plutitor. I se spusese că va fi așteptat și negăsind pe nimeni în fața scării metalice se simți chiar ofensat. Acum, privind cerul negru și valurile enorme, pricepu cît de ridicol fusese și blestema clipa în care părăsise uscatul. Aici totul se clătina: tuburi, lanțuri, instalații ciudate.

— Ce cauți aici? — îl apostrofă cineva.

— Vreau să vorbesc cu inginerul-șef.

— Acum?

— Inginerul... insistă Stafford, conștient că putea fi luat drept nebun.

— Ce inginer? — zbieră omul ca să fie auzit. Nu vezi ce se petrece? Du-te în cabină și leagă-te zdravăn. Spunînd aceasta, îi întinse o centură de siguranță. Valul enorm îi împroșcă pe amîndoi și mătură cu furie punțile. Stafford abia avu timp să se agațe de ceva. Marea devenea din ce în ce mai amenințătoare. La un moment dat întreaga instalație de tuburi oscila înfricoșător. Urmă o explozie și platforma se înclină într-o parte. Pentru o clipă țipetele oamenilor se auziră mai puternice decît urletele vîntului. Deschizînd ochii, Stafford văzu doi oameni care zburau peste el și alți patru rostogolindu-se pe platforma înclinată.

— Salvați-vă cum puteți! — strigă cineva.

Fără să știe cum, ajunse în apă pe creasta unui val de șase metri. Aci era sus, aci sub apă. Luptîndu-se disperat ajunse la suprafață și încercă să-și scoată haina dar trebui să renunțe căci valurile veneau unul după altul. Ici și colo se zăreau capete de oameni cu fața crispată care se luptau din răsputeri. Hainele ude parcă erau de plumb.

Încercă să prindă bidonul ce plutea la cîțiva metri de el dar orice efort era inutil. Extenuat se opri să se odihnească. Atunci, un val uriaș îl împinse spre platforma care se scufunda, izbindu-l de ceva tare. Singele îl orbi. Știa că nu mai avea scăpare; golul provocat de instalația ce se ducea la fund îl va înghiți și pe el. Începu să urle ca un sălbatic...

Simți cum este tras în jos și se opuse cu îndîrjire. Brațele însă nu-l mai ascultară și după cîteva clipe, mort de oboseală, dori ca totul să se termine cît mai repede. Știa că moare dar nu-i mai păsa.

★

În infirmeria companiei de cercetări petrolifere, medicul practica respirația artificială unui rănit.

— A țîșnit din mare ca un delfin — comentă cineva. L-a salvat aceeași cauză a dezastrului. Valurile au rupt tubul de extracție iar gazul eliberat a țîșnit cu violență. El se afla în acea clipă, din fericire, exact deasupra gurii tubului rupt. Gazul l-a împins în sus ca în filmele cu Charlot. Îl chemă Stafford.

— Respiră! — exclamă medicul.

S-a petrecut la Cromer (Anglia)

(Din „DOMENICA DEL CORRIERE").

• DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI •

„Poftiți la circul nostru, veți vedea numere senzaționale, glăsuia pe vremuri afișul de circ. Iar oamenii dădeau buzna. În zilele noastre reclama trebuie să recurgă la mijloace mai convingătoare pentru a atrage publicul. Iată „reclama" născocită de o tînără acrobată din Geneva, Chris Holt. În timp ce elicopterul în care se afla plana lin deasupra orașului ea s-a prins cu cozile părului ei bogat de o coardă coborîtă d'n elicopter și astfel a continuat navigația aeriană. Mai mult, cînd elicopterul a ajuns deasupra lacului din Geneva, și-a tăiat cu mișcări dibace cozile și a ieșit înot la mal.

Iugoslavul Bogomir Milikovic are obiceiul să ofere prietenilor, cu diferite ocazii, cadouri. Numai că acestea sînt, pe cît de originale, pe atît de... fragile. Pe ouă crude, el prinde, cu ajutorul unor fire de oțel... potcoave. După o jumătate de oră, oul este... potcovit și poate fi oferit.

FRANCEZUL Jacques Laurent a lucrat nu mai puțin de opt ani la construirea unui aparat care să-l ajute la dădăcirea copiilor mici. Pînă acum, soția i-a născut nouă copii. În concepția lui Laurent, aparatul intră automat în funcțiune de îndată ce pruncul începe să plîngă și execută instantaneu următoarele operațiuni: prepară grișul, îl fierbe și apoi îl răcește, după care îi dă de mîncare „plîngărețului". Pînă la urmă constructorul a renunțat: mașina funcționează fără greș; nu și pruncii. Nu se poate diferenția dacă acestora le e foame sau, dimpotrivă.... trebuie să li se schimbe scutecele.

Una din ultimele noutăți tehnice care și-a făcut apariția în Japonia, după ce-a fost expusă și la expoziția mondială de la Osaka. Este vorba de o mașină care execută pentru cei aflați înlăuntrul ei o... baie automată! Persoana care vrea să folosească această mașină, se așază pe un scaun cu capul scos în afară. Intră în acțiune valuri care au o acțiune de masare, săpun lichid și anumite săruri. După o scurtă perioadă de timp acțiunea de spălare și apoi de limpezire se încheie...

INTR-O SUBURBIE din Moscova va fi instalat un frigider gigantic, care va putea adăposti 200 de milioane de ouă. Mașini speciale vor controla și sorta producția de ouă care va sosi aici și o vor trimite în camerele prevăzute. Toate operațiile, inclusiv livrările, vor fi automatizate. Uriașul frigider va fi prevăzut cu instalații speciale de răcire și ventilație.

În vara aceasta, la Hamburg, o expoziție a prezentat un număr uriaș de îmbunătățiri și inovații în domeniul înzestrării tehnice a spitalelor: de la instalația de deschidere automată a ușilor pînă la termometrul electronic și aparatul de diagnoză dirijat de calculatoare electronice. Înlesnirii muncii personalului auxiliar îi servește astfel un automat de lustruit pantofi, conectat cu un semnalizator optic de la intrarea în clinică, care împiedică pătrunderea prafului străzii în încăperile sterile ale spitalului. Interesul vizitatorilor a fost trezit și de trotineta cu motor electric (în ilustrație).

O FIRMĂ din R.F.G. a realizat în sfîrșit jucării foarte rezistente chiar și în mîinile celor mai năstrușnici copii. Sistemul e cît se poate de ingenios: tehnicienii au încorporat în trenuri, mașinuțe, păpuși etc. o minusculă bandă cu pilă care începe să strige cînd jucăria este prea mult martirizată: „Gata! Nu mă atinge!".

ÎN ORAȘUL Inowrotzlaw din Polonia urmează să fie amenajat un muzeu al nasturilor. El va funcționa în cadrul fabricii de galanterie. Colecțiile sale vor cuprinde și nasturi găsiți cu prilejul săpăturilor arheologice.

MEDICII cunosc numeroase cazuri de moarte aparentă, care nu sînt de fapt decît stări de comă reversibile. Și totuși și astăzi se mai întîmplă erori și cine știe cîți „morți falsi" au fost înmormîntați cu permis în regulă sau după autopsii, care au provocat de fapt moartea reală.

Astfel în Marea Britanie s-a întîmplat recent un fapt care poate pune pe gînduri pe orice medic. Corpul unei tinere indiene a fost trimis la morgă și în momentul cînd era să fie introdus în incinta rece a morgii, unul din servanții ambulanței a observat o mișcare a abdomenului „moartei". Otrăvită cu o doză mare de barbiturice, această indiană se afla de fapt numai într-o comă adîncă. Respirația ei era imperceptibilă, cordul nu bătea, reflexele erau inexistente și totuși din această moarte aparentă indiana „s-a întors" deoarece creierul, printr-un miracol, nu a suferit de pe urma asfixiei prelungite.

Dată fiind voga sinuciderilor cu somnifere care bîntuie în multe țări capitaliste, medicii reflectează serios asupra acestui caz petrecut în Anglia.

NUMELE suedezului Herman Anderson (48 de ani) este destinat să rămînă în istoria medicinii. Internat într-un spital din Kalmar în urma unui colaps, medicii au constatat după un timp că inima încetase să bată. În urma unor masaje externe, a declanșării unor stimulatori electrici și a unor injecții, inima a reînceput să funcționeze. Fapt însă neîntîlnit încă: această operație s-a repetat în decurs de numai două ore de... 17 ori, adică de atîtea ori după ce inima încetase să bată, ea și-a reluat activitatea! După o lungă convalescență, Herman Anderson s-a însănătoșit deplin și și-a reluat activitatea profesională.

DIRECȚIA locală a serviciilor de distribuire a gazului natural din Onley, Anglia, l-a înconștiințat pe William Cowper să fie acasă la o anumită dată pentru a permite unele modificări ale instalației de gaze din casă. Fusese neglijat însă, un mic amănunt: Cowper... decedase în anul 1 800...

Între localitățile Ciaciwe și Kuciwe din Botswana nu există legătură prin telefon. Între ele nu circulă nici autobuzul. Distanța de 20 km este totuși greu de străbătut zilnic pe jos. Necesitatea comunicațiilor poștale între Ciaciwe și Kuciwe a fost rezolvată într-un mod original: cu ajutorul unui struț dresat. El duce conștiincios și „în pas alergător" geanta cu corespondență pînă la punctul de destinație. O cursă nu necesită mai mult de 20 de minute...

Ornitologii observă cu îngrijorare că din an în an se întorc mai puține berze la cuiburile lor din R.F. a Germaniei. Din cele circa 1 000 de cuiburi locuite în 1950, mai bine de jumătate sînt acum părăsite. O parte din vină o poartă civilizația modernă, dar și vînătorii din țările în care iernează berzele albe, unde acestea nu se bucură de protecție. În R.F.G. se depun eforturi pentru a menține numărul berzelor încă existente sau chiar a-l mări. În fiecare an se notează cîte berze s-au înapoiat, dacă au avut loc lupte pentru cuiburi, cîți pui au ieșit din ouă etc. Păsările bolnave sau orfane sînt îngrijite ca puiul de barză din ilustrație.

Henry Holloway (56 ani), din Londra, este primul om din lume căruia i s-a implantat un aparat dotat cu o baterie atomică cu ajutorul căruia se asigură, prin impulsionări electrice, funcționarea inimii.

IN 1939 Sebastiano Moncada din Siracuza este trimis în Africa unde trebuia să demonteze mine. Cuprins de spaimă dezertează; este prins și ajunge în fața plutonului de execuție. În ultimul moment execuția se suspendă și Sebastiano este trimis într-un sanatoriu de boli mintale. După doi ani fasciștii îl bagă în lagăr. La sfîrșitul războiului este liber, însă e dezorientat, fără acte și amenințat că în Italia va fi din nou internat. După 30 de ani „mortul" vine și bate la ușa casei. Soția care era convinsă că-i văduvă, se întreabă dacă nu va trebui să restituie pensia primită în toți acești ani. Nu se știe ce va fi. Oricum Moncada a ajuns viu și este acasă, chiar dacă pentru stat el este considerat mort...

CONVORBIRI CU OAMENI DESPRE OAMENI

CU ION JALEA DESPRE ROMUL LADEA

de Ion POTOPIN

În atelierul maestrului Ion Jalea din strada Emil Pangratti nr. 27, dimensiunea timpului este cu totul alta decît cea din casele noastre cele de toate zilele. Contemplînd aici lumea albă a statuilor fiecare dintre ele cu amprenta sa de specific românesc și de universalitate, înțeleg mai bine ce durată poate să aibă clipa, că vremelnicia este relativă și că însuși cuvîntul are o cumpănă de care nu poți să nu ții seama, el neputînd fi altul decît „cuvîntul ce rostește adevărul". Aici, în mijlocul statuilor sale cărora le este atît de mult dăruit, maestrul Ion Jalea este atît de intim integrat în climatul lor încît a-l desprinde măcar pentru o clipă, mi se pare o impietate. Dar maestrul îmi întinde mîna, invitîndu-mă pe unul din fotoliile care își așteaptă oaspeții cu o prietenie atît de deschisă, încît convorbirea despre Romul Ladea devine ea însăși un modelaj șoptit peste care de undeva, de dincolo de noi, trece adierea de tristețe a toamnei.

Îi spun maestrului Ion Jalea care răsfoiește unul din cele două albume ale lui Romul Ladea :

— Eram cu o săptămînă în urmă în casa din Liveni, unde s-a născut George Enescu. În fața balconului unde ne aflam este un bust al lui George Enescu dăltuit în linii calde, ca o muzică așezată pe soclu. M-am gîndit atunci (și gîndul acesta mă stăpînește încă și acum) că muzica și sculptura se aseamănă foarte mult, că și una și alta se împlinesc într-un spațiu pur, că, în fond, o statuie desăvîrșită nu poate fi decît o muzică înmărmurită în momentul ei cel mai înalt. Din acest gînd s-a născut atunci o „Meditație lirică lîngă statuia lui George Enescu de la Liveni", cu versuri unduind spre colina asfințitului. Tocmai terminasem lectura acestor versuri cînd am văzut în mîna cuiva un ziar din Capitală cu vestea morții sculptorului Romul Ladea. Nu-mi venea să cred că moartea aceasta putea să fie adevărată.

— Am regretat și eu mult pierderea lui Romul Ladea, îmi spune maestrul Ion Jalea. Eu nu i-am stat mult în preajmă, pe om îl cunosc mai puțin dar opera i-am urmărit-o îndeaproape și i-am apreciat-o totdeauna.

— Mie mi-a fost foarte apropiat „Șoimul din Suceag", cum îi spuneam cu ani în urmă cînd avea un atelier propriu în comuna Suceag, de lîngă Cluj, într-o imensă grădină cu pomi, în mijloc cu un lac de pescuit pe malul căruia am petrecut multe amurguri de vară împreună cu bătrîna Eva, mama artistului, și cu soția sa, într-o comunitate deplină, alături de noi fiind adesea și cîinele lui Romul Ladea, un dulău aproape orb, dar care-l iubea pe artist foarte mult.

Îmi sînt încă vii în amintire cuvintele bătrînei mame a sculptorului care și pe atunci cînd artistul trecuse de mult de vîrsta unei jumătăți de veac, îi lua acestuia fața în palme și îl mîngîia, socotindu-l tot prunc sau îl certa pentru te miri ce năzbîtie făcută. După ce într-o seară mama Eva îl mîngîiase din nou pe față, apoi se dusese la treburile sale, Romul Ladea mi-a spus :

— Prima lecție de modelaj o port în mine din anii copilăriei. De atunci am senzația bucuriei degetelor care mîngîie.

De la mama care și atunci ca și acum mă mîngîia sau, mai bine zis, ne mîngîia pe mine și pe fratele meu Toma, care s-a prăpădit pe front în primul război mondial, ne mîngîia, stăruind îndelung în desmierdări. Odată am întrebat-o :

— Mamă, de ce îți place să ne mîngîi așa de mult ?

În ochii mamei răsăreau și asfințeau lumini dintre cele care nu au liniște niciodată. Cu asemenea lumini în ochi mi-a răspuns :

— Vă mîngîi fața ca să fie mai frumoasă și mai curată. Așa trebuie să fie fața oamenilor, a tuturor oamenilor din toată lumea asta mare pe care eu n-am să apuc niciodată s-o știu cît este de mare. Dar tu care faci cum faci, chipuri de oameni, să nu uiți, dragul mamei niciodată că trebuie să faci oameni frumoși. Pentru oameni chipurile pe care tu le cioplești în lemn sau în piatră să fie ca oglinda. Să zică : Noi sîntem la fel ! Sau : Noi nu sîntem la fel ! Și dacă vor fi frumoase chipurile tale, poate se vor îndemna și oamenii să fie mai frumoși, mai buni, mai curați.

Cu aceste gînduri, mi-a spus atunci Romanul Ladea, *m-am apropiat de artă, de adevărata artă. Despre o asemenea legitimitate a operei artistice mi-a vorbit și profesorul meu Dimitrie Paciurea la Școala de Arte frumoase din București și mai tîrziu Constantin Brâncuși.*

— Arta lui Romul Ladea este altceva decît cea a lui Brâncuși, îmi spune maestrul Ion Jalea. Arta lui Brâncuși a plecat de aici, dar a mers mai departe. Acum a devenit un mit. Ladea a rămas aici, la noi, ca o expresie a vitalității poporului nostru, a candorilor și pasiunilor lui.

— Opera lui Ladea ca și a dumneavoastră este uimitor de universală, după părerea mea, tocmai datorită faptului că este uimitor de românească. Nici arta brâncușiană nu s-a îndepărtat de specificitatea românească dar la el accentul de individualizare este mai profund.

— Eu așa am încercat să-mi formez studenții cum sculptez, îmi spunea artistul, *să fac din ei nu numai artiști, ci și oameni deplini. N-am putut despărți niciodată frumusețea de morală, dar nu luate ca niște categorii abstracte, ci ca forțe concrete, active, voluntare. ȚĂRANII mei așa se definesc, ca eroi surprinși în atitudini de meditație, de afirmare imperioasă a unei personalități capabile de profunde concentrări de forțe latente. Alături de ei se înscrie suita eroică „Horia, Cloșca și Crișan", apoi toți ceilalți care urmează. În fond fiecare din aceste portrete. nu sînt decît ipostaze ale mele. Îți spun toate acestea pentru că dacă vrei să scrii o carte*

ROMUL LADEA — *Autoportret*

despre mine, să știi de la mine cum am stat eu în viață, cu ce ginduri am venit și cum le-am dat întruchipare și cu ce ginduri voi pleca atunci cînd va fi să plec.

Am încercat în CAP DE COPIL — lucrare executată în alabastru — să exprim gestul de mîngîiere al mamei, care vroia să ne fie fața mai frumoasă, mai curată. Apoi am trecut de la tipologiile contemporane sau legendare, la figurile cronicarilor cărora am început să le dau viață, parcă ascultînd lîngă umărul meu pe Miron Costin șoptindu-mi : „Eu voi da seama de toate ale mele cite le scriu !" Așa am continuat să lucrez. Arta mea s-a interiorizat, forța pe care mai înainte o lăsam să se exprime în adevărate erupții formale, acuzînd nedeliberat barocul, în volute și mari unghiuri retezate pe frunte, s-a potolit. Am devenit aproape un neoclasic, n-am mai cioplit, am modelat. Am asistat cum ia naștere de sub degetele mele geneza unei forme care nu putea fi altfel, care nu mai însemna căutare mai mult sau mai puțin legitimă, ci o certitudine. Pe toți cei al căror bust l-am făcut i-am îndemnat să vorbească. Și pe Liviu Rebreanu și pe Mihail Sadoveanu, și pe Ion Agîrbiceanu. Eu nu am făcut decît să modelez o viziune românească, ceea ce era mai caracteristic, mai permanent, mai adevărat. Aș fi fericit dacă eu, urcînd în timp, mai bine zis coborînd pe treptele anilor, care cu cît sînt mai mulți cu atît te apropie de ultima lor treaptă, a urcat și arta mea, sporindu-și umanitatea, dragostea pentru frumos, noblețea ei socratică. Fiecare gest pe care l-am făcut, l-am făcut totdeauna pentru a sprijini, pentru a ridica, o statuie sau un om. N-am rostit decît cuvinte de îmbărbătare, îndemnînd la mai multă încredere, la o mai inflexibilă responsabilitate etică, la o mai puternică înflorire sufletească.

...Dimineața de început de septembrie pătrunde prin ferestrele înalte ale atelierului, aruncînd lumini discrete. Maestrul Ion Jalea mă ascultă atent. Simt o greutate pe umeri. Parcă toate cuvintele pe care le-am spus, au rămas în aer și mă apasă.

— Am vorbit prea mult, maestre, vă rog să mă iertați, dar prin pierderea lui Romul Ladea arta noastră a pierdut foarte mult.

— Și regretul meu este foarte mare, mai ales că Ladea era încă tînăr, foarte tînăr cînd mă gîndesc la virtuțile cu care a fost înzestrat, la cultura pe care și-o însușise de-a lungul întregii sale vieți, la experiența sa artistică, la puterea sa colosală de muncă. Eu, nefiindu-i prea în apropiere, ca om nu l-am cunoscut așa de bine cum l-ai cunoscut dumneata, dar opera i-am cunoscut-o și i-am apreciat-o mult pentru că această operă îmi aducea ceva din înfățișarea viguroasă a ținuturilor de unde venea artistul. Nu vreau să spun că aceasta s-a întîmplat pentru că și părinții mei își au rădăcinile în aceleași ținuturi înalte ale Ardealului. Nu, nu din pricina acestei comunități de obîrșie s-a întîmplat să văd în arta lui Ladea o expresie a vitalității poporului nostru pentru că, de fapt, noi, românii, din ori ce regiune a țării am fi, avem rădăcini atît de adînci în acest pămînt și ne împletim prin rădăcinile acestea cei din Moldova cu cei din Ardeal și cei din Oltenia cu cei din Dobrogea, așa cum ne împletim și prin coroanele noastre de năzuințe pe care toți ni le urcăm în azur. Prețuirea artei lui Romul Ladea este determinată numai de valoarea ei excepțională. La fel și regretul pentru pierderea sa este sporit de faptul că în calea sa mereu ascendentă, artistul mai avea piscuri de cucerit și le-ar fi cucerit fără îndoială. În afară de har avea și o voință extraordinară care — opera sa stă mărturie — îl înaripa, dîndu-i o tinerețe fermecătoare. Vezi dumneata, sculptura este o artă puțin deosebită, ea are nevoie de o viață mai lungă pentru a se realiza în toată plenitudinea mijloacelor ei de expresie. Necesită căutări îndelungate, fiecare izbîndă constituind premiza unei alte căutări și așa mereu pînă la sfîrșit. Arta sculpturii nu se poate opri la o anumită etapă, ori cît ar constitui aceasta o certitudine artistică ! A te opri nu înseamnă a sta, chiar în sensul de a sta pentru a culege roadele, înseamnă, dimpotrivă, rămînere în urmă, din ce în ce mai în urmă, a fi depășit de cei care continuă și care nu au obosit. Romul Ladea nu s-a oprit niciodată, arta lui nu a stat pe loc, nu a obosit, a mers mereu înainte. De altfel și mult mai tînăr decît mine — el s-a născut în anul 1901 — deci cu aproape 15 ani mai tînăr, de fiecare dată era nou, aducea o nouă vibrație în unduirea formelor, făcîndu-le să respire o glorie de mare poezie, individualizîndu-le, dîndu-le totdeauna umanitate. Da, da, așa este sculptura ! Limbajul artei este foarte complex și totdeauna este bine să se ajungă la esențe !

Romul Ladea a fost un astfel de artist : al esențelor. Bineînțeles a suferit și el influențe și în arta lui pot fi descifrate elemente de împrumut, așa după cum el însuși a mărturisit, dar nu aceasta este important. La el, extrem de important este simțul de umanitate, adevărul profund omenesc al artei sale. Romul Ladea a interpretat foarte bine mediul uman în care a trăit, acel mediu țărănesc, mediul părinților săi, Gheorghe Ladea și Eva Argane. Dar sculptura sa, dintr-un anumit punct de vedere cu caracter regional, a exprimat esențe, tipologii, destine dintr-o realitate pe care artistul a pătruns-o cu toate implicațiile ei spirituale. Portretistica sa rurală nu este dintr-un anumit loc și dintr-un anumit timp, ea este aceeași peste tot în țară și din totdeauna de cînd este țara ca țară. Țăranii săi „bănățeni" pot fi foarte bine și moldoveni, și olteni, și dobrogeni și ardeleni. Mai ales acel portret al tatălui său și cel al mamei sale, sînt de o elocvență românească remarcabilă, efigii de neuitat de pe o medalie a poporului nostru, avînd gravate în liniile adînci ale feței urma stelelor căzute dintr-un cer care nu totdeauna le-a fost prielnic părinților noștri. Ladea reprezintă acest specific, întruchipare morală și spirituală a poporului nostru.

Răsfoind Albumul apărut la Editura „Meridiane" în 1968, oprindu-și privirea pe excelentele fotografii executate de Ion Miclea, întorcînd filele încet de parcă să nu le tulbure liniștea, mai ales tatălui și mamei artistului, maestrul Ion Jalea continuă :

— Romul Ladea este interesant și prin caracterul său dur, plin de voință pentru arta lui. Îl socotesc ca pe unul din sculptorii noștri de mare valoare. El a adus o febră nestinsă, o dragoste mare față de oameni, o încredere vie în rosturile artei de a înfrumuseța viața. Dacă uneori stilul lui a fost apropiat de cel baroc cred că numai pe plan exterior se poate face această apropiere. La el exploziile formale sînt ordonate de o forță interioară, de atitudinea sa romantică pe care socotea că trebuie s-o exprime într-un mod propriu cît mai sugestiv. În felul său, este inimitabil. Pînă la urmă, totul s-a transformat într-un cristal șlefuit la temperatura înaltă a creației. Ladea urmărește să smulgă din fascinația materiei care-l solicită pe toate planurile sensibilității ipostazele cele mai adevărate, oprindu-se cînd asupra unui suris, cînd asupra lacrimii de sub pleoapa mamei sau a iubitei. Dar gîndurile acestea mi le-am rostit și la ultima despărțire cînd ne-am luat rămas bun de la Romul Ladea, artistul și colegul iubit, stimat și prețuit de către toți cei care l-au cunoscut...

★

Cu cîțiva ani în urmă am primit de la maestrul Romul Ladea următoarele „mărturisiri" referitoare la crezul său despre artă, oameni și lucruri.

„Lumea și experiența de cîteva mii de ani ne arată că realizările unui artist vor fi cu atît mai convingătoare cu cît vor pune în mișcare idei și gînduri mai puternice, sentimente și pasiuni mai înalte, care să-și găsească ecou în fiecare suflet de om adevărat.

Și eu sînt de credința asta.

Personal nu sînt iubitor de minunății, nu țin cu orice preț să fiu interesant, am curajul să fiu și să rămîn puțin vechiu și nu am năstrușnica pretenție ca toată lumea să simtă și să gîndească așa cum simt și gîndesc eu și nici să opresc timpul în loc nu vreau. Știu că astăzi sînt mulți pictori și sculptori care au altă convingere. Încearcă o nouă concepție, rîvnesc o mare reformă spirituală. Nu mai fac artă legată de un înțeles, de o expresie umană, de o realitate oarecare, rup total cu trecutul, nu mai caută antecedențe, n-au legătură cu nici un stil, cu nici o formă de gîndire, visează o nouă sensibilitate, ar vrea o nouă viziune, deosebită de tot ce a existat pînă acum, dar tot căutînd, tot experimentînd, născocind fel de fel de teorii foarte personale și explicații înalte mi se pare că uită să formuleze, să organizeze opera ca atare, adică un ansamblu unitar și limpede, se găsesc și astăzi tot în faza de încercări și căutări, de aceea sînt foarte greu de urmărit. Fac oarecum pictură, dar nu fac artă. Dacă nu ești prevenit și dacă nu vezi pictura aceasta originală într-o sală de expoziții, ci în altă parte, rămîi cam nedumerit.

Și știu bine că dacă punctul de plecare, începuturile sînt greșite, oricît de justă ar fi demonstrația, rezultatul tot greșit va fi. Zici cu părere de rău în suflet : — Toate bune, afară de punctul de pornire.

În concluzie :

Să urmăm exemplele bune, să ÎNVĂȚĂM de la alții, nu să-i copiem, să ne înnoim și noi, să ținem pas cu lumea, dar să nu renunțăm la omenia noastră cuviincioasă pentru te miri ce efecte neobișnuite și să nu ne uităm strămoșescul dicton că fără iubire, ordine și măsură nu se poate realiza nimic nici în artă, nici în viața cea de toate zilele.

Cluj, 8 oct. 1967".

★

Romul Ladea despre el însuși. Comentatorul nu poate decît să se retragă tăcut...

(Facsimil din scrisoarea lui Romul Ladea)

REDVERS LLEWELLYN (Anglia) · DIMITRI TZIGANOV (U.R.S.S.) · MARCHIZUL DE GONTAUT BIRON (Franța) · EUGENE LIST (S.U.A.) · OVIDIU DRIMBA (România) · IWABUCHI RYUTARO (Japonia)

MENELAOS PALLANDIOS (Grecia) · VAGN HOLMBOE (Danemarca) · DIMITRI BAȘKIROV (U.R.S.S.) · ANDRÉ MARESCOTTI (Elveția) · HENRYK SZERYNG (Mexic)

Văzuți de NEAGU RĂDULESCU

CONCURSUL ȘI FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

Avancronică la săptămîna a II-a

de I.-V. PANDELESCU

Ne bucurăm să putem sublinia interesul larg stîrnit de cel de-al V-lea Concurs și Festival internațional „George Enescu". Festivalul comportă manifestări artistice valoroase, cu participanți de reputație, iar sălile de concert sînt îndeobște arhipline. Se cade să citățm, în primul rînd, concertul pe care îl dă astă-seară la Ateneul Român renumita formație Bach-orchester des Gewandhauses din Leipzig. Așa cum arată și numele, formația cultivă de preferință muzica lui Bach. Să arătăm că ilustra orchestră de la Gewandhaus numără 190 ani de existență și că la pupitrul său dirijoral s-au perindat Mendelssohn-Bartholdy, Arthur Nikisch, Bruno Walter, Wilhelm Furtwangler etc., etc. Din sînul acestei orchestre cu veche tradiție, un grup de 30 muzicieni au alcătuit formația prezentă care va interpreta Concertele brandenburgice nr. 3 și nr. 4, Suita nr. 2, în si minor, dublul concert pentru vioară și oboi de Bach ș.a.

În după-amiaza aceleiași zile, formațiile noastre de cameră — **Musica nova, Pro Arte** și cvartetul **Philarmonia** vor prezenta lucrări de Adrian Rațiu, Ludovic Feldman, Dumitru Capoianu și Anatol Vieru.

Mîine, duminică, vom avea prilejul să-l urmărim în studioul de concerte al Radioteleviziunii, pe pianistul vienez Jörg Demus, care va interpreta împreună cu Filarmonica „Banatul" sub conducerea dirijorului Nicolae Boboc, Concertul nr. 2, în Si bemol major pentru pian și orchestră de Brahms. Aici deschidem o scurtă paranteză, pentru a arăta că cea de-a cincea ediție a Festivalului „George Enescu" se caracterizează, între altele, prin prezența a o seamă de interpreți a căror carieră internațională este notorie, dar care pînă în prezent nu au concertat încă la noi. Jörg Demus face parte dintre aceștia. Iată de pildă, ce scrie despre el criticul Bernard Gavoty : **„Imaginați-vă un interpret care ar avea de la Cortot dicțiunea elocventă și frazarea subtilă, de la Kempp sonoritatea nervoasă și varietatea tușeului, de la Yves Nat** (profesorul său n.n.), **concepția riguroasă și avîntată a muzicii romantice ; așa mi-a apărut Jörg Demus, la răspintia a trei mari tradiții. Cred mult că de la Dinu Lipatti (pentru a vorbi doar de artiștii acestei generații), nu am auzit un concert de asemenea clasă. Am trăit o seară consacrată în întregime poeziei".** În această duminică, una din zilele „încărcate" ale Festivalului, la Opera Română se va reprezenta **Faust** sub bagheta dirijorului iugoslav Bogo Lescovici, în rolul lui Mefistofeles aflîndu-se renumitul bas bulgar Nicola Ghiuzelev, socotit una dintre cele mai frumoase voci ale epocii actuale. El cîntă pe mari scene ale lumii. În aceeași zi, la Ateneul Român, cvartetul Juilliard (S.U.A.), va interpreta muzică de Mozart, Webern, Schubert iar, în după-amiaza zilei următoare, două cvartete de Beethoven. Este o formație care, în aproape un sfert de veac de existență, s-a făcut apreciată la Festivalurile internaționale de la Salzburg, Edinburg, precum și în numeroasele turnee de concerte pe care le-a întreprins în Asia, Australia, Japonia, America de Sud.

Vom menționa în continuare, spectacolul de luni, susținut de apreciata soprană de origine română Virginia Zeani, alături de unii dintre cei mai de seamă soliști ai noștri : Elena Cernei, Ion Buzea, Nicolae Florei și David Ohanesian, afirmați, după cum se știe, cu succes, pe unele din cele mai importante scene mondiale.

Un pianist de clasă mondială este și vienezul Paul Badura-Skoda. Copil precoce, el a studiat cu Fischer, iar la 22 ani a concertat sub bagheta lui Furtwangler și a lui Karajan.

Pianist, dirijor, compozitor, pedagog, Paul Badura-Skoda, este un muzician complet. Va interpreta la Filarmonica „George Enescu", Concertul al IV-lea de Beethoven, sub bagheta dirijorului Mircea Cristescu.

În aceeași zi, orchestrele Conservatorului „Ciprian Porumbescu", „Academica", dirijată de Alexandru Șumski și „Camerata", dirijată de Dumitru Pop vor prezenta muzică de Enescu, Paul Constantinescu și Theodor Grigoriu. După cum vedem, muzica românească este foarte bine reprezentată. **„Am venit să ascult în primul rînd muzica românească** — ne spunea recent compozitorul Marcel Mihalovici, oaspete de onoare al Festivalului — **care mă interesează foarte mult și a cărui evoluție pozitivă o urmăresc totdeauna".**

Marți, spectacolul de operă **Boris Godunov**, în rolul titular aflîndu-se basul italian Nicola Rosi-Lemeni, al cărui debut la Veneția, cînd a interpretat pe Varlaam din aceeași operă, a însemnat un **frumos** succes. Ulterior, Lemeni avea să cînte la Scala, Metropolitan, Covent-Garden. Prezența sa scenică este impresionantă.

După mai mulți ani de turnee, al căror succes a fost relevat de critica de pretutindeni, Mstislav Rostropovici, apreciat și de Pablo Casals drept unul dintre cei mai de seamă violonceliști ai timpului, revine în mijlocul nostru spre a interpreta miercuri, împreună cu orchestra Radioteleviziunii sub bagheta dirijorului Iosif Conta, Concertul în Re major pentru violoncel și orchestră de Haydn. Despre el, Șostakovici se exprimă în termeni superlativi, socotindu-l **„un muzician de un rar talent, de o remarcabilă măestrie".** În aceeași zi, pianiștii amintiți, Jörg Demus și Paul Badura-Skoda, vor susține, în Sala Mare a Palatului, un foarte interesant recital la două piane și, după cum este cazul, la patru mîini, cu muzică de Mozart, Schubert, Schumann, Debussy. Seara, la Opera Română, Teatrul Academic de Operă și balet „S. M. Kirov" din Leningrad, al cărui prestigiu artistic este bine cunoscut, va prezenta „Lacul lebedelor".

În două seri consecutive — joi și vineri — **London Symphony Orchestra** va concerta în Sala Mare a Palatului, sub bagheta lui André Previn. Acum trei ani, tînărul dirijor Previn, azi în vîrstă de 41 ani, avea să-i succeadă regretatului Sir John Barbirolli, ca director al orchestrei simfonice din Huston (S.U.A.). André Previn a debutat în fruntea orchestrei London Symphony, obținînd un succes care a însemnat consacrarea sa. Soliștii concertelor vor fi excelentul nostru pianist Radu Lupu (concertul nr. 3 în do minor pentru pian și orchestră de Beethoven) și soprana Sheila Armstrong („Iluminații" de Benjamin Britten).

La Ateneul Român, flautistul Jean Pierre Rampal va da joi, acompaniat de Albert Guttman, un recital cu lucrări esalonate larg, de la Haendel și Bach pînă la Enescu. Rampal a colaborat, în trecut, cu George Enescu. Este solist al Operei din Paris. El face și carieră de dirijor. Cu flautul său de aur (nu numai la figurat dar și la propriu) a cucerit aproape toate marile premii ale discului, între 1954—1965. Muzician de elită, este socotit unul dintre cei mai mari flautiști ai timpului nostru. Seara, la Opera Română, Don Carlos, cu Virginia Zeani, Nicola Rosi-Lemeni și apreciații noștri soliști Viorica Cortez-Guguianu, Nicolae Herlea, Cornel Stavru, Ioan Hvorov.

Vineri, la Opera Română, va avea loc cel de-al doilea spectacol al Teatrului Academic de operă și balet „S. M. Kirov" din Leningrad, cu Giselle, cînd spectatorii vor putea aprecia virtuozitatea renumită a balerinilor sovietici.

Despre Concurs, ale cărui prime două etape s-au consumat, o discuție este încă prematură. Putem afirma însă că în competiție au intrat elemente dotate, de pretutindeni, unele bucurîndu-se de recunoașteri oficiale importante. O seamă de candidați sînt titulari ai unor Premii I sau laureați ai diferitelor concursuri internaționale. Întrecerea se desfășoară sub semnul unei serioase pregătiri, iar emulația reprezintă motorul ei principal.

Săptămîna care urmează, decisivă, este așteptată cu încredere de către cei direct participanți și cu mult interes de mulțimea celor care îi urmăresc.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 13 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL 1. 9,00 Matineu muzical pentru copii și școlari. 10,00 Viața satului. 11,40 Recitalurile cîntăreților de muzică ușoară : Tereza Kesovja și Gică Petrescu. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu". 13,15 Emisiune în limba maghiară. 16,00 Campionatele internaționale de atletism ale României. 18,00 Fotbal : Petrolul—Rapid. 19,30 Telejurnal. 20,00 Comori în plumb. 20,15 Filmul artistic „Adam avea patru fii". 21,35 Parodii... parodii. 22,25 Telejurnal. 22,40 Telesport.

PROGRAMUL 2. 20,00 Opera „Faust" de Charles Gounod.

LUNI 14 SEPTEMBRIE

18,00 „Batiscaf 3 P.V ". Emisiune muzical-distractivă. 18,35 Pînă la zeci de miliarde ani lumină. 19,00 Muzică populară. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 19 50 Agenda politică. 20,00 Opera „Aida" de Giuseppe Verdi. 20,50 Filmele săptămînii. 21,05 Transmisie de la Opera Română. 21,30 Telegloo Samarkand — 2 500. 21,50 Actu: al II-lea al operei „Aida" de Giuseppe Verdi. 22,15 Telejurnal. 22,30 Actul al III-lea al operei „Aida".

MARȚI 15 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Cîntă Ira, cîntă Mara 18,35 Din nou la școală. 19 20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20 00 Impenetrabilii. 20,35 Reflector. 20,55 Prim plan: acad. prof. dr. doc nt ing. Mitu Dumitrescu. 21,30 „Viena — Salzburg — Linz". 22,00 Gala artiștilor francezi la circul Bouglione (partea a II-a). 22,45 Telejurnal.

MIERCURI 16 SEPTEMBRIE

18,00 Fotbal: Dinamo București — P.A.O.K. Salonic 17,50 Microavanpremieră. 18,00 Momente folclorice. 18,30 Asigurarea și controlul calității produselor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20,00 Baletul „Lacul lebedelor" de P.I. Ceaikovski. Teatrul Academic de Operă și Balet — „S. M. Kirov" — Leningrad. 20,50 Cronica literară. 21,05 Actul al II-lea al baletului „Lacul lebedelor". 22,00 Telejurnal 22 15 Actul al III-lea al baletului „Lacul lebedelor".

JOI 17 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL 1. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Recitalul flautistului Jean-Pierre Rampal. Pianist: Albert Guttman. 18,45 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20,00 „Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn". 20,30 Rapsodia română. 20,50 „Faleza" de Aldo Nicolai. 21,20 Poșta TV. 21,30 Filmul „De unul singur". 22,55 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,00 Filmul „Păpușa" (seria a II-a). 21,20 Actualități literare. 21,50 Muzică ușoară românească.

VINERI 18 SEPTEMBRIE

16,00 Atletism : Meciul masculin România-Elveția-Italia-Ungaria și meciul feminin România-Anglia-Ungaria. 18,30 Căminul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Mai aveți o întrebare? Viteza și.. viteze. 21,20 El Sombrero. 22,00 Simfonia a IX-a de Franz Schubert. 23,00 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 19 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL 1. 16,00 Atletism. Meciul masculin România-Elveția-Italia-Ungaria și meciul feminin România-Anglia Ungaria (ziua a II-a). 17,00 Emisiune în limba germană 18,00 Continuarea transmisiunii de atletism de la Stadionul Republicii. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 21,00 Incoruptibilii. 21,50 Bună seara fete! Bună seara, băieți! 22,50 Telejurnal 23,05 Petrecere la... „Bucur"

PROGRAMUL 2. 20,00 Chopiniana. 21,00 Filmul „Căsătorie pripită". 22,15 „La fiecare km."

Clepsidra

Peisaje cu copii

de Constantin VIȘAN

Așa ar putea să fie subintitulate picturile lui Ion Dimitriu Nicorești, înfățișînd peisaje, flori și copaci, tremurătoare siluete de copii. Le-a visat la Otopeni, într-o grădină cu nuci și struguri, dar le-a fixat pe pînză cît a fost boala de lungă, într-o rezervă de spital. Prezența suferinței n-a alungat dragostea pentru lumină, încrederea în candoare. Tinerețea sufletului a fost mai puternică decît boala, decît bătrînețele trupului. Ion Dimitriu Nicorești are 75 de ani, dar e frămîntat de întrebări ; se lasă furat de încercarea de a-și înnoi paleta. Cum ? Unind înțelepciunea străveche a folclorului cu construcțiile îndrăznețe ale unei fantezii neliniștite.

— Copiii constituie un leit-motiv al picturii dv.

— Copiii au o imaginație bogată, liberă, tulburătoare. Copilul constituie subiectul multor basme și povestiri. Nevoia de fabulos a celor mici a declanșat o întreagă literatură. Dar copiii sînt ei înșiși creatori. Creatori de jocuri, de folclor, de pictură. Desenele și picturile copiilor constituie un prilej de reflecție. Rezultatul acestei meditații este, în cazul meu, concretizat în picturile pe care le vedeți.

— Sînt în această concluzie și altfel de cauze ? Autobiografice ,de pildă ?

— Cauze profund autobiografice. Colaborez îndeaproape cu o nepoțică. În loc de povești, îi pictez. Îmi dă întotdeauna surprinzătoare idei, subiecte. Ea este și primul meu critic. Deosebit de exigent.

Ca artist amator sînt autodidact. Știința culorilor am învățat-o pe furate, privindu-l în copilărie pe marele Petrașcu. Maestrul venea să picteze pe meleagurile mele natale. Am mai primit și mai tîrziu sfaturi și cîte o lecție de la unii profesioniști binevoitori. Dar parcă numai amestecul culorilor trebuie să-l știe un pictor ? Numai legile perspectivei? Numai punerea în pagină ?

— Și ați găsit răspunsul la astfel de întrebări ?

— Încerc să cred că mă aflu pe drumul cel bun, valorificînd lecția folclorului românesc. Nădăiduiesc să răspund în felul acesta atît unor convingeri proprii cît și unor cerințe ale picturii moderne.

Știința și viața

CURSA CONTRA CRONOMETRU ÎMPOTRIVA CANCERULUI

de dr. Vladimir EȘANU
de la Institutul de biologie „Traian Săvulescu"

In epoca noastră, practica medicală se bazează aproape exclusiv pe cuceririle cercetării științifice iar cunoașterea tot mai profundă a legilor științelor naturii, în special ale biologiei, devine condiția de bază, izvorul principal al succeselor ei. Multe din foloasele aduse medicinii de cercetările de laborator sînt cunoscute, dar șirul acestora este departe de a se fi terminat. Succesele obținute în ultimii ani permit să se întrevadă posibilitatea combaterii unor boli, în bună măsură incurabile — cum este cazul cancerului —, prin metode noi, „neclasice". În ce constau acestea și ce s-a obținut ?

Cîteva premise

Orice celulă, indiferent de rolul pe care-l joacă în ansamblul celulelor care alcătuiesc organele și organismele, de la cele mai simple pînă la cel uman, conține în nucleul său toate proprietățile ereditare. Sub acest aspect, toate celulele se aseamănă. Ele încep, însă, să se deosebească odată cu specializarea lor. Deosebirile constau în gradul de exprimare a proprietăților ereditare înmagazinate în cromozomi : cu cît celula e mai specializată, cu atît sînt mai puține proprietățile ereditare pe care ea le folosește. Și celelalte proprietăți ? Celelalte rămîn în stare inactivă, reprimate cum se mai spune în limbaj genetic. Există, deci, totdeauna o serie de proprietăți în stare latentă, nefolosite. Nu se știe exact nici cîte, nici care sînt acestea, decît în mică măsură, dar se știe că ele există Se naște, atunci, întrebarea : nu cumva printre acestea s-ar găsi și proprietăți care să poată conferi rezistență la diferite boli ? Și dacă s-ar găsi, nu ar putea fi reactivate pentru a putea fi folosite ?

O nouă armă

Desigur, în ultimă instanță, această analiză genetică își poate justifica interesul dacă se poate aplica la om. Dar localizarea acestor proprietăți pe cromozomi, respectiv a genelor ce le poartă, este o operație deosebit de dificilă la om. Ea se practică în mod curent la organisme simple, cu viață scurtă și descendență bogată — ca de exemplu la bacterii, ciuperci sau muște — dar este, evident, practic inaplicabilă la om. Și atunci ?

Celule cu părinți neobișnuiți

În urmă cu cinci ani, Harris și Watkins din Oxford, au elaborat o metodă de hibridare a unor celule provenite de la specii de animale foarte diferite — broască, șoarece, găină, sau om — sau avînd diverse grade de diferențiere, de la celule nediferențiate, cum ar fi cele maligne, pînă la celule cu un înalt grad de diferențiere cum sînt globulele albe sau roșii. Pentru a obține aceste neobișnuite combinații, autorii au „topit" împreună celulele pe care doreau să le hibrideze, printr-un procedeu simplu și eficace. Au pus în contact suspensii concentrate ale celor două tipuri de celule, provenite din culturi de laborator sau prelevate direct de la organismul respectiv. Pentru a le „topi", s-a adăugat suspensiei un virus (virusul Sendau din grupul gripei) inactivat cu radiații ultraviolete, care nu mai este infectant dar e totuși capabil să atace celula atît cît e necesar pentru a declanșa fuziunea. Pentru a o desăvîrși, agregatele celulare sînt formate la începutul procesului pe un mediu de cultură potrivit. Fuziunea se face în două perioade. În prima, celulele „topite" au, încă, cei doi nuclei ai celulelor din care provin. O dată, însă, cu procesul de diviziune care are loc în a doua perioadă, nucleii se divid și ei în mod sincron. Drept rezultat, se formează un singur nucleu care conține materialul cromozomial al ambilor nuclei de origine. Celulele nou formate s-au dovedite a fi perfect viabile, cresc repede și sînt, uneori, mai viguroase, chiar, decît celulele-părinți. Iată că, astfel ceea ce nu s-a putut obține pînă acum la nivelul organismelor, s-a obținut la nivelul celulelor : hibrizi om-șoarece-broască-iepure ș.a., care au descendenți viabili și care pot fi studiați comod din punct de vedere genetic. Încă o dată, geniul uman a învins natura.

O concluzie ce se degajă din aceste experiențe, este faptul că celulele nesexuale, aparținînd unei regiuni oarecari a organismului, nu au capacitatea de a recunoaște dacă celula cu care vin în contact aparține sau nu speciei lor. Se știe, doar, cît de prompt recunoaște o celulă sexuală dacă partenerul său este sau nu compatibil sau, dacă ne ridicăm la nivel de organ, cu cîtă energie sînt respinse organele transplantate, mai ales cînd nu se iau măsuri împotriva acestui fenomen.

O dată cu această realizare, biologia s-a îmbogățit cu un mijloc de cercetare a cărui importanță nu o vom putea sublinia îndeajuns. Vom încerca, numai, să aruncăm o privire de perspectivă asupra unor aplicații ale acestei metode, posibile într-un viitor apropiat.

Trezirea la viață

Se știe că globula roșie este una din cele mai specializate celule. Ea are nucleu dar acesta nu-și îndeplinește funcțiile : nu se divide nu sintetizează acizi nucleici sau proteine specifice. Iată, însă, că nucleul unei globule roșii de găină „topite" cu o celulă de om sau de șoarece a fost trezit la viață și a început să sintetizeze acizi nucleici și proteine. Desigur, sensația o constituie nu atît faptul că s-a obținut o globulă roșie cu nucleu activ, cît faptul că s-a dovedit, astfel, că aceste potențe existente latent au putut fi eliberate prin fuziune celulară. Nu cumva pe aceeași cale s-ar putea elibera și alte potențe genetice capabile să ridice rezistența organismelor față de boli, încă, incurabile ? Nu cumva s-ar putea obține în felul acesta...

Rezistență împotriva cancerului?

Un paradox a atras de mult atenția biologilor și medicilor. Un organism va considera străin organul care prin transplantare îi va face posibilă viețuirea și-l va respinge cu prețul vieții dar va considera „a lui" o tumoare canceroasă și nu o va respinge deși aceasta îl va costa, de asemenea, viața. Cauza acestui paradox s-a clarificat : un organ provenit dintr-un organism străin are antigeni puternici care provoacă din partea organismului pe care e transplantat o vie reacție imunologică de apărare, ceea ce nu se petrece în cazul tumorii al căror antigeni sînt slabi. Din această cauză și reacția de apărare este foarte slabă și nu e posibilă nici prepararea unui vaccin anticanceros. Iată, însă, că folosind tehnica fuziunii, Watkins și Chen au reușit o performanță, încă, neatinsă : „topind" celule canceroase de șoarece — la care șoarecele este sensibil — cu celule de hamster — pe care șoarecele le respinge — ei au obținut hibrizi care, injectați la șoarece l-au imunizat împotriva tipului de cancer căruia îi aparțineau unul din părinți.

O idee simplă și fecundă

Tumoarea injectată la șoarece se dezvoltă și șoarecele moare. În același timp, celulele de hamster injectate la același șoarece vor fi respinse. Ce se va întîmpla dacă șoarecele va primi celule hibride rezultate prin „topirea" celulelor de hamster cu celule tumorate ? Celulele hibride vor conține puternicii antigeni de hamster care, provocînd o puternică reacție de apărare vor determina respingerea celulelor hibride. Dar ce se întîmplă cu antigenii proveniți de la tumoare ? Ei participă la reacția de apărare și determină ceea ce s-a dorit de atîta vreme : ei vor sensibiliza șoarecele. Astfel, la o nouă injectare de celule, de astă dată tumorale, organismul sensibilizat le va respinge în urma unor puternice reacții de apărare. Șoarecele a fost imunizat ! Visul a devenit realitate ! Iar realitatea e deosebit de promițătoare : în urma acestei injectări capacitatea de rezistență a crescut de 10 000 ori. Chiar și șoarecii iradiați cu scopul atenuării mecanismelor de apărare au respins „transplantul" de celule tumorale

Cînd va veni rîndul omului ?

Cum s-a obținut acest rezultat cu totul deosebit ? Prin „excitarea" sistemului de apărare de către puternicii antigeni străini de la hamster ? Prin dereprimarea unor potențe genetice ? Nu se știe, încă, exact. Dar — pentru a cîta oară ? — experiențe de laborator, considerate pur teoretice, se arată a fi de un interes primordial pentru practică. Deocamdată hamsterul a salvat șoarecele. Va salva el și omul ?

In acest cadru îi vedeți pe Jean-Paul Belmondo și Mario David în filmul „Borsalino" de Jacques Deray, a cărui acțiune se petrece în anul 1930. În viitorul lor film — „Mirii anului" — care se turnează în prezent în țara noastră, mai precis în aceste zile la Buftea, cei doi actori sînt din nou alături în distribuție, bineînțeles, de astădată în costumația altor vremuri...

Primul său rol, într-un film realizat de către soțul ei Marc Simenon — fiul reputatului autor de romane polițiste George Simenon — este pentru Mylène Demongeot, un rol legat de o intrigă polițistă : este povestea unei crime. Iat-o pe Mylène Demongeot în rolul Anne din film, împreună cu actorul Jean-Claude Bouillon, care joacă rolul soțului Annei. Din distribuție face parte și artista italiană Alida Valli precum și Catherine Allegret, fiica artistei Simone Signoret, pe care publicul nostru a avut prilejul s-o aprecieze în filmul „Compartimentul ucigașilor".

ECRAN

O nouă apariție în filmul românesc

ÎNTÎLNIRE CU AIMÉE IACOBESCU

Cele trei noi filme de aventuri haiducești cu care regizorul Dinu Cocea intenționează să înscrie un serial de epocă în cinematografia noastră, „HAIDUCII LUI ANGHEL — ȘAPTE CAI", „ZESTREA DOMNIȚEI RALU", și SĂPTĂMÎNA NEBUNILOR", aflate acum încă în producție, vor aduce publicului de cinema o vedetă nouă: tînăra actriță afirmată în ultimul timp pe scena „Naționalului" bucureștean. Aimée Iacobescu.

Tînăra interpretă va aduce pe ecran un personaj straniu, profilat pe fundalul unei epoci violente — fascinanta domniță Ralu.

Aimée Iacobescu nu este totuși o apariție de ultimă oră pe ecranul românesc. Spectatorii i-au reținut desigur prezența și în alte filme și anume „Haiducii" (1965, pe vremea cînd era studentă în anul II la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică), „7 bărbați și o strengăriță" în coproducția româno-franceză, în care apare alături de Jean Marais și Marilu Tolo, 1966), „Cosmin, fiul Zimbrului" (serial pentru televiziune, 1966) „Răpirea fecioarelor" (1967) și „Frumoasele vacanțe" (coproducție româno-ungară, 1967).

— După cum ne amintim, în timpul studiilor ați jucat exclusiv dramă. Cum vă explicați noua dv. orientare spre comedie, gen pe care îl ilustrați pe scena Teatrului Național, a cărei angajată ați devenit ?

— În Institut mi-era teamă de comedie, mă înspăimînta posibilitatea ridicolului. Era, poate, un fel de blocaj psihic, de neînțeles acum...

Am făcut comedie, la început fiindcă regizorii respectivi au socotit că o pot face și... pentru că aveau nevoie de mine în asemenea roluri. Pe urmă, mi-am dat seama că pot interpreta la fel de bine și acest gen pe care îl ocolisem pînă atunci. Și am căutat să recuperez ceea ce pierdusem înainte. Totuși, visez încă la un mare rol de dramă...

— Ce v-a atras spre teatru ? Ați avut cumva veleități de „copil-minune" ?

— Niciodată, în liceu nu mă gîndeam la teatru. Întîmplător am jucat, în ultima clasă liceală, într-un spectacol școlar. Unul din marii regizori ai Naționalului m-a văzut și m-a convins să dau examenul de admitere la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică. Abia pe urmă a apărut serioasa pasiune pentru teatru și apoi dorința de a face film... Deci, iată că și fără mari veleități artistice de „copil-minune" se poate face artă. Bineînțeles, atunci cînd opțiunea asupra profesiei de o viață întreagă este determinată, dincolo de un oarecare presupus talent, de o autentică seriozitate a drumului ales. Și, de aici încolo, și de mai multă conștiinciozitate în pregătirea temeinică a viitoarei cariere.

— Spre care din rolurile interpretate pînă acum vă simțiți atrasă mai mult ?

— Este vorba de un rol de epocă. Acela al domniței Ralu din filmele în care joc acum...

— De ce ?

— Fiindcă acestea îmi oferă o partitură dramatică foarte întinsă și-mi solicită participarea afectivă puternică la realizarea lui. Este un rol foarte complex, rolul unui personaj plin de meandre interioare. Un rol în care drama se împletește cu aventura și comicul de situație.

— Ce proiecte aveți, după terminarea acestor filme ?

— În film ca și pe scenă ești mai întotdeauna la dispoziția regizorilor. Deci, deocamdată, așteptare și speranță... În schimb, viața particulară îmi aparține. Și aici îmi propun ca în timpul liber ce-l voi avea să citesc, să fac excursii, să călăresc, și să pregătesc un recital din poveștile lui Andersen, care mă pasionează foarte mult.

Ion MIHU

ZOO

Intoleranță

de Pop SIMION

Știut fiind că duce o viață de mister și practici oculte, Cobra-sculptoare fu invitată în luminiș de selvă să facă o expunere pe tema : „Atacul, ca mod de viață". Voracele serpient primi invitația și veni la ora fixată, fără fițuică ori însemnări pe frunza de palmier ; avea să vorbească liber. Curioșii pădurii se așezară care-pe-unde, în liane, pe crengi, la margine de lac, emoționați să-l vadă pe temutul călău destăinuindu-se. Acesta începu fără solemnitate sau aer doctoral, vorbi simplu, neceremonios, intrînd direct în chestiune : „Verbul a sculpa denumește, din punctul meu de vedere, un principiu de viață. Sacii mei salivari sînt o minunăție, îi exercit cu o plăcere fără egal, scuip în dreapta și în stînga cu o măiestrie care îți dă fiori. Am făcut din trebușoara asta o artă. Sînt irezistibilă. Mă imită, desigur, destule viețuitoare, însă lamentabil și fără plin succes. Scuipă boul, de pildă, din prostie și fără vreun rost special (curg balele după el) sau clinele cînd turbă (bala lui de pe urmă) sau viermele de mătasă, făcîndu-și firul nobil, sau albina gură-dulce (vai de mierea ei !) sau păianjenul torcînd borangic și țesîndu-și prin unghere plasa de vînătoare, sau sepia, care împrăștie nori de cerneală, sau proverbialul cameleon, culegîndu-și victima cu limbă cleioasă, lungă de un cot. Scuipatul meu nu-i nici dulce, nici acrișor, nici delicat, nici mătăsos, nici estetic ; scuipatul meu este mortal. Eu vitriolez, domnii mei, arunc otrava de la distanță, lovesc fără greș, fac moarte instantanee".

„Cum reușești ?" se interesă barza Marabu, păsăroi impozant, cu înclinații meditativ-filozoficești.

„E o chestie de talent, exercițiu și persuasiune", declamă cu noblețe cobra.

„Crezi că aș reuși eu însămi o atare performanță ?", întrebă barza cu interes crescînd.

„Aplecă-ți pliscul, să te studiez", ceru Cobra ușor enervată și păsăroiul făcu întocmai, veni aproape, călcînd rar, pe catalige ; își oferi podoaba figurii sale, clonțul, pe care Cobra îl studie cu aer profesional și minuție, privind prin ochelarii naturali. „Gura ți-i prost croită, n-ai glande ca lumea, ești condamnată la zbor", decise Cobra cu trufie.

„Fie !" zise barza Marabu și o înfulecă, gogîlț! pe Cobra filiformă, o bägă în gușă, exercitîndu-și astfel rolul de agent pentru păstrarea bunelor moravuri.

„Ce-s-a întîmplat, fraților ?", întrebă un pițigoi uimit.

„Cum, n-ai aflat ? Nici în pădure nu se mai tolerează dezmățul și liberul arbitru", zise un maimuțoi pavian, care se hîzli, țopăi, lovindu-și pulpele.

ROMAN POLANSKY a anunțat că va turna o nouă versiune după „Macbeth". Adaptarea piesei lui Shakespeare pentru ecran va fi realizată chiar de Polansky. El a făcut cunoscut că în acest film va lucra numai cu tineri actori necunoscuți marelui public.

●

EMMANUELE RIVA filmează în deșerturile Tunisiei. Este vorba de filmul „Porțile focului" a cărui acțiune se petrece în 1942 în timpul desfășurării războiului în nordul Africii. La filmări participă sub conducerea regizorului Claude Bernard Aubert și actorii Georges Aminel, Annie Cordy și Dany Carrel.

ECOURI

UN DISC intitulat „Allo" se bucură în Franța de un mare succes. Inedită este identitatea cuplului de interpreți : Elsa Martinelli cîntă împreună cu Robert Hossein.

●

CATHERINE SPAAK și Francisco Rabal vor fi principalii interpreți ai unei noi producții spaniole. Scenariul a fost realizat după romanul lui Lion Feuchtwanger, „Goya".

●

ROBERTO ROSSELINI a anunțat că împreună cu omul de știință american Donald Clayton, va începe în curînd turnarea unui serial științific.

●

CUPLUL Monica Vitti și Marcello Mastroianni va fi revăzut din nou într-un nou film „Super martorul", regizat de Franco Giraldi, care își propune să dezvăluie aspecte legate de legislația închisorilor.

●

Claude Brasseur, fiul reputatului actor Pierre Brasseur, este interpretul principal al noului film francez realizat de Daniel Goldenberg, după un scenariu original, intitulat „Portretul Mariannei" El este aici un tînăr pictor a cărui soție a dispărut de la domiciliu. În căutarea ei, el întîlnește pe prietenul său Alfred cu care începe o conversație ce va dura toată ziua. In această deplină unitate de timp, de loc și de acțiune se desfășoară întregul film.

Avizier

Desen de M. OPROIU

RADU BELIGAN reapare într-un rol principal pe scena Teatrului Național și anume în piesa lui Edward Albee (cunoscut publicului nostru cu piesa „Echilibrul precar"), discutata și controversata „Cui îi e teamă de Virginia Woolf" Regia aparține regizorului parizian Michel Făgădău care a fost premiat anul trecut cu marele premiu „Dominique". În urmă cu cîțiva ani, Michel Făgădău a constituit o trupă de prestigiu — teatrul „Gâité-Montparnasse", apoi a lucrat ca secund al lui Laurence Olivier la crearea unor spectacole în Anglia. Rolul principal feminin este susținut de Marcela Rusu, alături de Valeria Seciu și Costel Constantin.

PESTE CÎTEVA ZILE începe „Săptămîna teatrelor de păpuși — Constanța 1970". Vor fi prezente teatre de păpuși din Constanța (*„Copilul din stele"* și *„Strop de rouă, brotăcelul"*), Bacău (*„Cum poți să dai de dracu"*), Iași (*„Strop de rouă, brotăcelul"*), Galați (*„Raza de soare"*), Ploiești (*„Omulețul de puf"* și *„Greuceanu"*), Arad (*„Motanul încălțat"*), Cluj (*„Omulețul de puf"*), Craiova (*„Cuconițele mele dragi"*, *„Joacă"*), Oradea (*„Oltul și Mureșul"*), Tg. Mureș (*„Parodii"*), Țăndărică (*„Miul Cobiul"*). Paralel cu spectacolele, se va desfășura și o sesiune de comunicări cu tema : *„Modern și modernism"*. Încă un prilej pentru a se demonstra nivelul artistic al mișcării noastre păpușărești.

CIRCUL se întoarce în această săptămînă sub cupola sa bucureșteană dar cu o premieră... prag hează : Circul Humberto, aflat după un lung turneu în stațiunile de pe litoral. Premiera propriu-zisă va avea loc în luna octombrie. De asemenea, un spectacol românesc se va desfășura la Harkov, la sfîrșitul acestei luni. Artiști români de circ se mai află în Italia și R.F.G. Noua stagiune a Circului de Stat e așteptată cu interes în speranța unor programe originale.

TEATRUL GIULEȘTI întîmpină noua stagiune și cu emoția unei aniversări : 25 de ani de activitate. Teatrul de „peste pod", bucurîndu-se astăzi de un colectiv valoros, de un excepțional utilaj tehnic și de o scenă ce oferă posibilitatea unor complexe rezolvări scenografice, a slujit constant dramaturgia originală. De altfel, „primul gong" va anunța premiera bucureșteană a piesei lui Mircea Radu Iacoban „Tango la Nisa". Din opera clasicilor români au fost alese două opere de mare popularitate : „Mitică Popescu" de Camil Petrescu și „Tache, Ianke și Cadîr" de V. I. Popa.

SPECTACOL... concurs. Într-un viitor apropiat, spectatorii teatrului de revistă „C. Tănase" vor fi invitați să urce pe scenă în cadrul concertului „Stelele revistei" de Aurel Felea și Sadi Rudeanu, cu muzica lui Temistocle Popa. Aceasta, în timp ce pe cele două scene sîntem chemați în continuare la „Grădina Cărăbuș" și „Sonatul lunii".

CE VOM VEDEA la teatrul ucenicilor actori? „Casandra" ne anunță pentru noua stagiune un spectacol cu texte din Caragiale (selectate și regizate de Sanda Manu) ; aceeași regizoare va prezenta cu elevii săi premiera pe țară a piesei unui contemporan al lui Shakespeare, John Webster : „Demonu". Vom mai aplauda, — sperăm — o dramatizare după „Alexandru Lăpușneanu", inevitabila „Slugă la doi stăpîni", „A murit Tarelkin" de Suhovo-Kobilin. Mihai Dimiu, directorul studioului de teatru speră *„să fie o stagiune bună, mai ales că eforturilor noastre li se vor asocia studenții uneia dintre cele mai bune serii atît de actorie cît și de regie"*.

ÎN TIMP CE Dinu Cernescu lucrează la spectacolul „D-ale carnavalului" la Praga, Lucian Giurchescu se pregătește pentru „Henric IV" la Helsinki, iar Liviu Ciulei a terminat „Volpone" în Berlinul occidental, regizorul Bora Grigorovici de la Teatrul Național din Belgrad, va monta la Bacău, piesa foarte cunoscutului autor sîrb Nușici, „Doamna Ministru".

UNUL din rolurile principale în piesa „Iubire pentru iubire" de Congreve, la Teatrul Bulandra, deținut de regretatul Ștefan Ciubotărașu, va fi jucat acum de Petre Gheorghiu. În continuare, se caută un „Mitică Blajinu"...

Ciao, Cabiria

Vă amintiți filmele „La strada" și „Nopțile Cabiriei" ? De pe ecran ne priveau doi ochi calzi, plini de o adîncă umanitate. O lacrimă se prefăcea pe neașteptate în zîmbet și invers. Da, despre Giulietta Massina e vorba. Dar nu despre rolurile ei în film. Ci despre o Giulietta Massina, stimată, iubită, în rolul de poștăriță la radio.

Cînd a acceptat acum trei ani să susțină dialogul cu ascultătorii, actrița n-a știut ce va urma. Au urmat mii și mii de scrisori din toată Italia. Scrisorile soseau cu sacii. Mulți auditori se adresau actriței cu „Dragă Gelsomina" sau „Cabiria". „Dacă în film Giulietta a interpretat personaje care au suferit atît de mult — scria unul dintre ei — ea trebuie să mă înțeleagă, pentru că și eu sufăr la fel de mult ca Gelsomina și Cabiria." La Giulietta Massina apelează în special cei ce simt nevoia unui ajutor moral, care au neplăceri în dragoste, sau cu prietenii. Unii o consideră „atotputernică". O roagă să-i sfătuiască cum să obțină roluri în filme sau să-i ajute la publicarea cărților.

„Se întîmplă să mi se ceară chiar o barcă cu motor, pe care nici eu n-o posed — mărturisea Giulietta Massina. Primesc și multe scrisori de la părinți care mă roagă să fac din copiii lor celebri interpreți de șlagăre sau stele de cinema Toți acești copii vor fi dezamăgiți în cîțiva ani și se vor simți înșelați. Cine n-are voce în Italia ? Oare părinții nu pot spune copiilor că din 10 milioane de italieni doar unul poate deveni un Celentano și că nici el n-a avut numai noroc, dar a trebuit să muncească mult ca să devină norocos?"

„Uneori simt în mine sufletul Cabiriei. Am sentimentul că am fost înșelată, dar și dorința să mă ridic din nou. Am încredere în oameni. De aceea, îmi face plăcere cînd sînt recunoscută citeodată, în compania lui Felini, pe stradă, și sînt salutată așa : „Ciao, Cabiria, ce mai faci ?" Îmi șterg atunci o lacrimă și simt din nou bucuria că trăiesc."

D. CRISTEA

Meridiane literare

● **Scriitorului Jorge Luis Borges, cunoscut cititorilor români din traduceri și din studiile apărute în revista Secolul 20, i s-a decernat premiul interamerican pentru literatură, cu ocazia recentei bienale a cărții de la Sao Paulo. Premiul, acordat pentru prima dată, este în valoare de 25 000 dolari, situîndu-se astfel, din punct de vedere financiar, îndată după Premiul Nobel.**

● **Recent a avut loc la Moscova Congresul Asociației internaționale a profesorilor de limbă și literatură rusă, organizație din care fac parte cadre didactice din 24 de țări.**

● **Tot la Moscova a avut loc zilele trecute cea de a 36-a sesiune a Federației internaționale a asociațiilor de biblioteconomie, cea mai importantă organizație de specialitate din lume. La lucrările sesiunii au luat parte delegați din 50 de țări.**

● **Cunoscutul poet francez Jacques Prevert, care a împlinit recent 70 de ani, este prezent toamna aceasta în librăriile din țara sa cu un nou volum de versuri „Imaginare" (Ed. Skira, Colecția „Cărările creației").**

● **A încetat din viață la Lausanne Eliane Carco, văduva cunoscutului poet și prozator Francis Carco. (Recent a apărut în editura Univers o nouă traducere din proza lui Carco).**

● **În Ucraina s-a constituit sub conducerea poetului Micola Bajan comitetul jubiliar pentru sărbătorirea scriitorului, publicistului și militantului pe tărîm social V. S. Stefanik, de la a cărui naștere se vor împlini anul viitor o sută de ani.**

● **Biblioteca Națională din Paris organizează în luna octombrie o mare expoziție consacrată lui André Gide (mort în 1951) de la a cărui naștere se împlinesc o sută de ani.**

● **Doi tineri cercetători francezi Michel Contat și Michel Rybalka au tipărit recent în Editura Gallimard un volum de 800 pagini intitulat „Scrierile lui Sartre". Lucrarea este concepută deopotrivă ca o cronologie și ca o bibliografie comentată a operei filozofului francez. „Îmi place această carte — scrie J.-P. Sartre despre lucrarea celor doi autori — nu numai pentru că am regăsit aici, fără excepție, toate scrierile de care îmi amintesc, dar și pentru că le-am aflat și pe cele ce nu le mai țineam minte".**

● **Printre cele mai importante noutăți ale actualului sezon literar în Franța sînt considerate „Memoriile" lui André Maurois, care au apărut postum la Ed. Flammarion, la începutul acestei luni.**

Mic îndreptar culinar

VREMEA CONSERVELOR

Cu rubrica de față, încheiem seria de recomandări cu privire la conservele de casă

Poate n-am dat răspuns la toate întrebările și nedumeririle dv. ; sperăm totuși că sfaturile și rețetele publicate v-au reamintit altele — uitate o vreme — dar care s-au bucurat întotdeauna de succes, că au stimulat interesul dv. pentru astfel de preparate și că gospodine experimentate s-au grăbit să vă fie de folos cu procedee și rețete proprii.

Rețetele de mai jos au trecut și ele de multe ori examenul de calitate și nu vă vor dezamăgi nici pe dv.

Vinete împănate și murate
(CA ÎN DOBROGEA)

50 vinete mici și mijlocii, două verze potrivite, 1 kg de morcovi, 500 g rădăcină de pătrunjel, 3—4 țeline cu frunze și cotoarele lor, citeva căpățini de usturoi, sare grunjoasă.

Se taie cotoarele vinetelor. Se spală cu apă rece și se crestează de-a lungul în cruce (ca pentru imanbaialdi). Se cufundă în apă clocotită și după ce apa își reia clocotul se țin 1—2 minute verificînd ca vinetele să nu se înmoaie. Se scot, se așază pe un fund mare sau pe o planșetă, se acoperă cu o alta și se pune deasupra o greutate. Se lasă 1—2 ore să se scurgă bine.

Între timp, se toacă tot zarzavatul — spălat și curățat — se sărează după gust. Se stoarce ușor cu mîna și se umplu vinetele. În fiecare din ele se pune cîte un cățel de usturoi. Se leagă apoi vinetele înfășurîndu-le în cotoarele frunzelor de țelină. Frunzele nu se îndepărtează. Vinetele se așază în borcane sau într-o putină de stejar. Se presează ca să nu rămînă goluri printre ele. Se prepară saramura : 40 g sare la litru de apă (40 la sută) ; se fierbe 20 de minute acoperită, se lasă să se răcorească, apoi se toarnă peste vinete. Deasupra lor se așterne un strat din frunze de țelină. Se leagă borcanele cu celofan sau se înfundă putina. Cîteva zile se lasă la loc mai cald, apoi se duc la loc rece și uscat. Se servesc stropite bine cu untdelemn, drept garnitură la fripturi și mîncăruri cu sos. Sînt excelente și ca gustare.

Dacă rămîne zarzavat tocat se pot umple cu el ardei grași care se pun la murat întocmai ca vinetele.

Zacuscă de gogoșari

2 kg ceapă ; 4 kg roșii bine coapte ; 50 de ardei grași sau 30 gogoșari ; ¼ kg măsline, ½ litru de untdelemn, conservant.

Ceapa se toacă mărunt și se înăbușă pînă se înmoaie bine. Roșiile se fierb și se strecoară. Ardeii sau gogoșarii se coc, se curăță ; li se scoate cotorul și toți simburii.

Bulionul de roșii se toarnă peste ceapă și se fierbe pînă capătă consistență. Trebuie să rămînă suficient ca să acopere toți ardeii. Se adaugă ardeii sau gogoșarii întregi, măslinele spălate — sare după gust. Se fierb puțin fără să se amestece ca să nu se rupă ardeii. Se adaugă conservantul, se scutură ușor cratița ca să se amestece conservantul, se mai dă un clocot. Se pune fierbinte în borcane care au fost și ele încălzite dinainte.

Deasupra se toarnă puțin ulei fierbinte. Se leagă cu celofan, se lasă pe loc să se răcească încet.

Zacuscă de vinete

5 vinete potrivit de mari ; 4—5 cepe ; 10 gogoșari sau 15 ardei grași ; 1 kg roșii, 1 pahar de untdelemn.

Vinetele se coc, se curăță, se scurg bine. Ceapa se toacă, se aurește, se adaugă roșiile fierte și strecurate, ardeii copți, curățați și tocați.

Cînd ceapa s-a înmuiat și sosul a scăzut, se sărează, se adaugă vinetele tocate și se mai fierb un sfert de oră. Înainte de a le lua de pe foc se adaugă conservantul, se mai dă un clocot și se procedează mai departe ca la zacusca de gogoșari.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

N.N.Vezi „Magazin" nr. 673 și 674.

ARDEII — sursă principală de vitamine

INSTITUTUL DE CERCETARI ȘTIINȚIFICE ȘI PROIECTĂRI PRIVIND VALORIFICAREA LEGUMELOR ȘI FRUCTELOR ne-a trimis următorul material drept răspuns la întrebările mai multor cititori.

Ardeiul este de cinci ori mai bogat în vitamine C decît lămîile și portocalele. Conținutul variază de la 100—400 mg la sută în funcție de soi, sezonul de cultură și momentul de recoltare. Cînd coloritul ardeilor devine roșu, galben sau portocaliu conținutul în vitamina C este cu 50 la sută mai mare decît atunci cînd sînt verzi.

Din ardei se prepară concentrate de vitamina C, iar din cel iute substanțe farmaceutice cu efecte stimulatoare în afecțiunile cardiace. Vitamina P, prezentă în ardei, ajută la normalizarea permeabilității vaselor sanguine. După conținutul în provitamina A, ardeii se apropie de cel al morcovilor. De subliniat este și prezența sărurilor minerale ca magneziu, care are un rol important în prevenirea arteriosclerozei.

Se recomandă consumul ardeiului în stare proaspătă pentru că astfel organismul folosește integral vitaminele.

Ardeii, ambalați în pungi de polietilenă perforate își mențin prospețimea și o lună de zile în frigider la temperatura de 7—8°C.

Prelungirea perioadei de consum a ardeilor se poate realiza și prin uscarea și conservarea în borcane. Ardeiul gras se poate usca la soare întreg sau tăiat în fîșii. În ambele cazuri se îndepărtează în prealabil semințele și codițele. Cînd se usucă întreg pentru a putea fi folosit la umplut, se oparește timp de 2—3 minute în apă fiartă pentru fixarea culorii și a gustului și se întinde apoi pe hîrtie pergament sau se înșiră pe sfoară la soare în locuri ferite de vînt și praf.

Pentru conservare, ardeii grași, verzi sau roșii, precum și cei lungi, se spală, se curăță de semințe, de codițe și se opăresc în apă clocotită 5—10 min. Se așază apoi indesat în borcane peste care se toarnă apă răcită (fiartă în prealabil) în amestec cu 2 la sută sare. Borcanele se închid ermetic și se fierb în apă 1/2 oră (bain — marie).

Ardeiul gras pentru umplut se conservă și prin suprasărare. După spălare se curăță de semințe și codițe, se opărește și se așază într-un vas în straturi, presărîndu-se 150 g sare la 1 kg ardei curățați. După 24—36 ore, ardeii se înmoaie, cedează apa și se formează saramura concentrată.

Se pun unul în altul și se îndesă bine în borcane turnîndu-se deasupra saramura, astfel ca ardeii să fie acoperiți. Borcanele se închid forțat și se păstrează în locuri răcoroase. Pentru a putea fi consumați se desărează în apă cu 24 ore înainte de preparare.

Din ardeiul iute și cel lung de boia se pot prepara praf uri condimentare pentru iarnă. În acest scop ardeii ajunși la coacere complet (roșii) se usucă bine înșirați pe sfori și apoi se piscează și se așază în cutii și borcane bine închise. Se păstrează în locuri uscate.

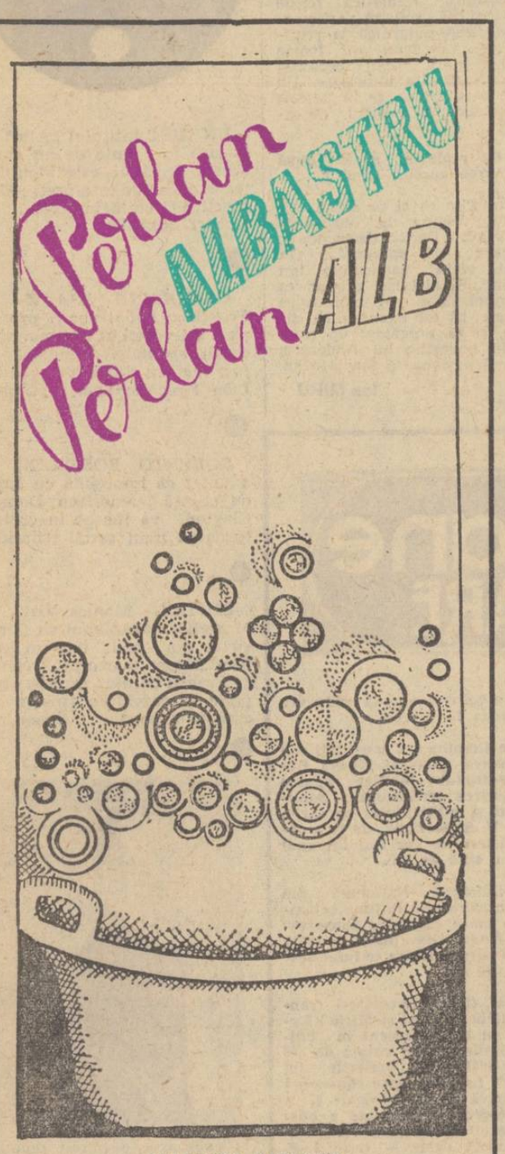

SPĂLATUL RUFELOR
POATE DEVENI O ÎNDELETNICIRE PLĂCUTĂ

Utilizați PERLAN ALB pentru spălarea țesăturilor din lînă, mătase, fire sintetice și PERLAN ALBASTRU pentru țesăturile din bumbac, in, cînepă !

Ochiul dv. pretențios, de bună gospodină, nu va descoperi nici o urmă supărătoare pe rufele spălate cu PERLAN. Și apoi... este foarte plăcut să speli rufe cu un detergent atît de eficient !

Prețul unei cutii de 200 gr. cu PERLAN ALB sau ALBASTRU este 3,15 lei.

(5323)

Indispensabile apartamentului modern

(5322)

CURIER săptămînal

DOI COPII... PATRU INFLUENȚE...

de Mihai STOIAN

Un mare cărturar român atrăgea atenția că *secolul XX a descoperit copilul*, vrînd să spună, printr-asta, că viitorul, devenit prin intermediul științei și tehnicii atît de previzibil, are nevoie de oameni pe măsura lui, așadar că interesul general care este astăzi acordat, pe glob, celor mici, reprezintă, fără doar și poate, unul din accentele principale ale epocii.

De aceea ne îngăduim să acordăm din nou spațiul rubricii noastre problemelor educației copilului (în speță : din cadrul familiei), pentru că numeroși cititori revin asupra chestiunilor din zona dificilă a plămădirii omului adult, cît mai complet, echilibrat, bine integrat social etc.

Prima scrisoare provine de la o bunică din Cluj, *A. D. : „Am trei fete, din care una (cea mică) are doi copii (băieți) în cursul elementar. Fetele locuiesc împreună cu mine, în aceeași casă a familiei, fiecare separat în camerele lor, deoarece avem o casă destul de încăpătoare, permițîndu-ne să locuim împreună. Celelalte două fete n-au copii. A treia, despre care am mai pomenit, le dă copiilor ei, de mici, o educație — după părerea mea — greșită, necorespunzătoare, dăunătoare chiar. Ei, copiii, de mici au fost buni și puteau fi în prezent dintre cei mai buni, dar au ajuns niște sălbatici, din cauza lipsei de „organizare" a creșterii lor. În primul rînd îi bate în permanență, cu și fără motiv, îi pune la diferite munci care depășesc puterile lor fizice și intelectuale, îi scoală dimineața în zori de zi (pe la orele 4) pentru că la acea oră se scoală ea, avînd insomnie și fiind bolnavă, din care cauză acești copii au devenit foarte, foarte nervoși, duri, obraznici, într-un cuvînt, aproape... sălbatici. În atari împrejurări copiii se refugiază la mine, fug la fiica mea cea mijlocie care de fiecare dată le dă dreptate, îi alimentează și le face toate mofturile. Fiica mea mai mare are o altă fire și anume că, pe lîngă că ocrotește copiii, le face și educația, în sensul de a nu-i îndepărta de mama lor, determinîndu-i s-o respecte. (Aici vreau să adaug că nepoții mei nu-și respectă mama sub nici un chip : cu citeva zile în urmă au „bombardat-o" cu ce le-a căzut în mînă). Ca mamă și bunică, am încercat ca mai întîi să fac educația cuvenită fiicei mele (mama copilașilor), dar n-am avut cu cine sta de vorbă, fiica mea a devenit, din pricina bolii de care suferă, la fel de recalcitrantă ca și copiii. Am încercat s-o lămuresc să se internezze într-un spital, recomandînd același lucru și pentru copii, dar zadarnic, sînt respinsă, mi se spune că sfaturile mele nu-s necesare. Celelalte fete nici ele nu mă înțeleg ; una fiind prea bună și îngăduind toate relele purtări ale copiilor, cealaltă fiind mai severă, dar greșind și ea în alte privințe, atunci cînd le sugerează copiilor să vină la ea (adică să fugă de mama lor). Situația a devenit insuportabilă și mă tem că, într-o zi, acești copii în creștere ne vor bate pe toate și ne vor arunca afară din casă. Am mers la școala la care învață ei și am aflat că acolo au o comportare bună și învață bine, numai că acasă, speculînd faptul că nu există o unitate de vederi între noi, își fac de cap. Ce mă învățați să fac și cum să procedez, fără a intra în conflict cu fetele mele sau cu nepoții ? Fetele mă ceartă că eu sînt cea mai severă și pretențioasă cu copiii, deoarece sînt de părere ca seara să fie în pat la orele 20—21 și nu la 23—24, cum îi țin ele la televizor, iar dimineața se scoală la ora 7 și apoi să plece la școală (chiar în spatele casei noastre). În timpul zilei (exceptînd școala) le-am făcut program de joacă, de învățătură etc, dar fetele mele nu sînt de acord cu aplicarea unui program ordonat. Bine-ar fi să mă ajutați, dînd o lecție atît fetelor mele, cît și nepoților care vor crește așa cum nu trebuie".*

De la bun început, o precizare : nici o lecție ! (nici pentru fiice, nici pentru nepoți, nici pentru... bunică). Rugămintea dv. de a primi un ajutor e greu de îndeplinit, deoarece curierul n-are nici o posibilitate de a schimba datele fundamentale ale existenței familiei dv. (Ce vă pot sfătui : Să vă despărțiți, la bătrînețe, de fiice ? S-o îndepărtați pe mama naturală a copiilor ? Nici vorbă de asemenea sfaturi ! Atunci ?) Părerile mele vor încerca doar, așadar, să schițeze citeva minime sugestii, dintre care, unele, se găsesc chiar în scrisoarea dv. *Lipsa de unitate în educație* reprezintă una din cele mai grave probleme ale creșterii copiilor, iar dv. schițați un tablou, din acest punct de vedere, cam trist : o mamă bolnavă de nervi (dac-am înțeles bine), o mătușă îngăduitoare și gata să țină, orbește, partea copiilor, o altă mătușă mai echilibrată, încercînd să astupe fisurile care apar, în educația copiilor, ici și colo, și o bunică exigentă, dar fără audiență la propriile sale fiice. Păi spuneți și dv., ușor le este nepoților să se descurce în multitudinea aceasta de influențe, „stiluri" de educație, reacții contradictorii ? Cei mai puțini vinovați sînt, după opinia mea, copiii (exceptînd grava ieșire pomenită, a... bombardamentului). Dovadă : faptul că la școală, unde există *un mod clar de a acționa* față de elevi, aceeași copii sînt nu numai buni la învățătură, dar se și comportă corespunzător (asta ține și de admirabila constituție a copiilor, de capacitatea lor de adaptare și reprezintă cel mai îmbucurător simptom din tot ceea ce mi-ați scris, căci dovedește că viciul n-a ajuns să atace fondul personalității incipiente a nepoților). Din partea dv. m-a uimit o afirmație : ați cerut ca nu numai mama, realmente bolnavă, să se trateze în spital, ci și... copiii (de ce ? sau asta vrea să fie, pentru ei, un fel de amenințare „educativă", n-am înțeles). Indiscutabil, sînt categoric împotriva bătăii (am scris și o carte pe această temă). Însă, pe de altă parte, ducînd lucrurile pînă la absurd (și rugîndu-vă să nu luați lucrurile în absolut) prefer o educație greșită (dar permanent, unitar greșită), decît una cu patru influențe care se bat cap în cap... Este, sînt convins de asta, și mai rău decît răul pe care îl descrieți. Firește, nu vă propun să abandonați „lupta", deși privesc cu prea puțin optimism desfășurarea ulterioară a evenimentelor, atîta vreme cît „statul major" al familiei, cele patru femei atît de diferite, nu vor ajunge la o concluzie unică, nu vor renunța la orgoliu și inflexibilitate. Aveți perfectă dreptate atunci cînd pretindeți ca nepoții să se culce la orele 20—21 (oamenii de știință au demonstrat definitiv că somnul cel mai sănătos, deplin, este cel dintre orele 21—24) și cînd cereți să existe un program (pe cît posibil de fix) al timpului dinafara școlii (lecții, joacă, t.v. etc). Din păcate, o prejudecată face ca mulți adulți (ce să mai vorbim de copiii lor) să privească nevoia de ordine și în spațiul de timp mai liber, drept o... pedanterie sau o exagerată pretenție de disciplinare. În rest, numai acolo, la fața locului, punîndu-vă de acord cu fiicele dv., veți izbuti să înlăturați ceea ce trebuie *neapărat* înlăturat. Oricum, tact și înțelegere din partea dv., într-o cantitate mai mare (pentru că, fără supărare, singură mărturisiți că nici fetele, deși mature, nu vă dau ascultare, deci apare, implicit întrebarea : nu cumva repetați niște greșeli pe care, cîndva, în tinerețe, le-ați făcut cu proprii dv. copii ?). Iertați-mi sinceritatea.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CREȘTEREA PORUMBEILOR

Acum, citva timp în urmă, cititorul **A. BRĂNIȘTEANU** (str. N. Bălcescu nr. 10 din **Vaslui**) ne-a solicitat să-i comunicăm dacă în librării poate fi găsită o lucrare despre creșterea porumbeilor. Astăzi sîntem în măsură să dăm un răspuns afirmativ (cu aceasta satisfacem și dorința altor cititori care ne-au scris) : în Editura **„Ceres"** din București, secția maghiară, a apărut recent o reușită lucrare sub semnătura dr. **Péterfi Istvan.** Directorul editurii ne-a asigurat că în scurt timp va vedea lumina tiparului și versiunea în limba română a acestei lucrări atît de solicitate.

Pînă cînd cititorul din Vaslui va intra în posesia cărții dorite, colaboratorul nostru ing. **TH. MARCAROV** îi pune la dispoziție citeva date pentru a putea trece la amenajarea porumbăriei. Un asemenea adăpost se poate amenaja — în funcție de posibilități — în podul clădirii în care locuiți, al magaziei sau bucătăriei de vară. Bineînțeles, dacă dispuneți de materiale de construcție vă puteți înjgheba un adăpost, cu această destinație. Indiferent de construcția pe care intenționați s-o folosiți, să aveți grijă ca porumbeii să aibă acces direct, fără să fie stingheriți de copaci sau clădiri. Spațiul din podurile clădirilor se împarte prin pereți de scîndură sau prin plasă de sîrmă în trei încăperi, destinate separării sexelor și una pentru tineret. În partea mai însorită, se vor așeza ferestrele de zbor. Porumbăriile construite special (din scînduri sau cărămidă) vor avea peretele din față construit din plasă de sîrmă, prevăzut cu o ușă și fereastră de zbor. În timpul iernii, ușa din plasă de sîrmă se înlocuiește cu o ușă din scîndură, iar peretele se acoperă la exterior cu panouri din ochiuri de geam. Materialul ideal pentru acoperiș este cartonul asfaltat ; tabla și țigla avînd dezavantajul că se încălzesc prea mult vara. Indiferent de tipul de construcție folosit, porumbăriile trebuie să fie dotate, în mod obligatoriu cu următorul mobilier și utilaj : ferestrele de zbor, cuștile de prindere, boxele de clocit, bețele de odihnă, hrănitorile, adăpătorile etc.

CONCEDIUL DE MATERNITATE ȘI DE ODIHNĂ

OPRIȘ SONIA și OPRIȘ LAVINIA — comuna Cetate, jud. Dolj, doresc să afle dacă o profesoară care pe timpul vacanței de vară se află în concediu de maternitate, beneficiază și de concediul de odihnă. Consultantul nostru juridic vă răspunde : Potrivit dispozițiunilor legale în vigoare, concediul de maternitate nu afectează dreptul la concediul de odihnă. Cadrele didactice aflate în concediu de maternitate pe perioada de vară, vor efectua concediul de odihnă în restul anului, de preferință cînd se întrerupe activitatea de predare la clasă pentru odihna elevilor și studenților — în timpul iernii și primăverii. Concediul de odihnă în cazul la vă referiți, poate fi efectuat parțial în timpul verii și va fi completat în alte perioade decît vacanța de vară. (A se vedea art. 7 și 8 din Ordinul nr. 330/4 iulie 1968 al Ministerului Învățămîntului).

ȘI EU AM O PĂPUȘA...

Fotografie trimisă de cititorul nostru : ION MIHALACHE din Ploiești.

DAN POPA din orașul Panciu, str. 1 Mai nr. 13, are colecția revistei „Magazin" completă din anul 1966 și pînă la zi și o pune la dispoziția celor interesați.

VREM SĂ ȘTIM

I. RADIC din Huși dorește să afle, de la cititorii cu experiență în acest domeniu, **cum se poate prepara în gospodărie brînza de vaci,** precizînd că încercările sale de pînă acum nu au dat rezultate.

SILVIA P. din Rm. Sărat, str. Piața Halelor nr. 23, dorește să știe cum se poate curăța o haină albă din blană sintetică, fără ca buclele să-i dispară.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

Ș. LOLA — București. *Mirosul neplăcut provenit din cavitatea bucală și gustul amar sînt probabil în legătură cu o afecțiune digestivă — hepatică sau a colecistului. Este obligator să vă examineze medicul specialist în boli interne.*

„AM 20 DE ANI" — *așa ați început scrisoarea dar nu v-ați iscălit inteligibil și nici inițialele nu le-ați menționat. Totuși ne pare rău să nu vă răspundem. Probabil că și de data aceasta ați fost emoționat. Vă recomandăm medicamentul Bergonal și Tioridazin-Mitte — cîte o tabletă pe zi. Pentru cicatricea inestetică nu vă aplicați singur tratamentul necorespunzător, ci adresați-vă medicului dermatolog. Sîntem convinși că va găsi o rezolvare mai puțin traumatizantă.*

M. P. — Bacău. *Ne cereți să enumerăm o listă de medicamente, hormoni etc. dar nu ne precizați în ce scop și pentru ce afecțiune. Catalogul medicamentelor noastre este cuprins în „Agenda medicală" care se găsește de vînzare la librării.*

G.V. — Hunedoara. *Depinde ce fel de intervenții chirurgicale estetice vă interesează. Vă adresați spitalului de chirurgie plastică și reparatorie din București, str. Arhitect Mincu 7.*

IOSIF ALEXANDRU — Arad. *Vă recomandăm să vă examineze medicul urolog și să faceți un examen de urină și o urocultură.*

TOLEA LIVIU — Craiova. *Vă mulțumim pentru aprecierile adresate rubricii noastre. Dacă nu ați avut rezultate bune cu soluția Juvenal vă recomandăm pentru acnee următoarea rețetă: acid salicilic 0,10 g ; rezorcină 1 g ; camfor 2 g; alcool lavandă 10 g ; alcool de 60° 100 g. Veți șterge fața de două ori pe zi cu vată înmuiată în această soluție. Folosiți săpun pentru copii. De asemenea regimul alimentar este important : reduceți dulciurile, făinoasele, conservele, excitantele și consumați legume, fructe — crudități. Combateți constipația. Evitați sedentarismul. Veți beneficia de o cură heliomarină. Pentru a elimina punctele negre, adresați-vă unui cabinet cosmetic.*

A. G. — București. *Vă recomandăm Diazepam de 5 mg — o tabletă seara iar în cursul zilei Glutarom și vitamina B6.*

Dr. Ana MURGULEȚ

UTIL ȘI PRACTIC

• Pentru servici

Vă recomandăm pentru servici o rochie din stofă subțire, material care se găsește în magazine, avînd carouri mici de diferite tonuri (bleumarin cu fir roșu sau alb cu bleu). Rochia are mînecă lungă, strîmtă sau largă, prinsă în manșetă. Decolteu în V avînd revere ascuțite, lungi. Un cordon subțire de 2—3 cm, înnodat în talie, un buzunar asimetric cu clapă și o eșarfă la gît vă dau o ținută plăcută și lejeră pentru dimineață. (Imaginea din stînga).

Din tercot subțire uni, o rochie sport cu revere, închisă cu nasturi mai jos de talie, terminîndu-se cu o cută dublă. Buzunare mari, aplicate, cu clape și cordon în talie închis în doi butoni.

La gît se poate purta cu eșarfe colorate sau cravate înnodate sub revere. (Imaginea de sus).

Doina LEVINȚA

• Semănatul de toamnă al salatei

Salata, spanacul, ceapa verde și usturoiul verde, legume gustoase și valoroase din punct de vedere nutritiv sînt mult căutate primăvara timpuriu.

Pentru CULTURA SALATEI se fac straturi late de 1—1,5 m. în care se seamănă 5—6 rînduri, distanțate la 20—25 cm. Pe fiecare rînd se deschide cu săpăliga un șanțuleț adînc de 2,35 cm. pe care se răspîndește sămînța. La suprafața de un metru patrat de strat este necesară cantitatea de cca. 1 gram sămînță. După răsărire, plantele se răresc, iar înainte de venirea frigului, straturile se acoperă cu frunze uscate, paie sau gunoi păios, pentru a mări protecția contra gerurilor.

Acest lucru este necesar mai ales în iernile cu zăpadă puțină. Rezultate bune se obțin și cînd salata se cultivă prin răsad. În acest caz, semănatul se face pe strat la începutul lunii septembrie, iar răsadurile obținute se plantează în luna octombrie, la distanțe de 20/15 cm. Firește, vor trebui luate măsuri necesare de protecție contra frigului.

Vă recomandăm cîteva soiuri de salată care sînt mai rezistente la ger și care se pretează pentru semănatul de toamnă : Polul Nord, Cap de gheață, Blonde d'hiver.

Ing. Șt. BĂLĂNESCU
Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" — Roman

• Ce știe o bună gospodină

Feliile de șuncă ușor uscate (uitate neacoperite în frigider, de exemplu) își vor recăpăta prospețimea dacă vor fi acoperite cu lapte 15 minute.

• Cosmetica tenului

Pielea mixtă, combinată, poate fi deseori întîlnită dar prea puține sînt persoanele care dau importanță acestui fapt, deși este în general cunoscut că aplicînd pe porțiunile uscate produse destinate unui ten gras sau invers se comite o greșeală. Chiar dacă este incomod se impune totuși folosirea pentru o astfel de piele a unor produse diferite și anume : după demachierea obrazului care se va realiza cu o emulsie de demachiat (singurul produs care poate fi folosit pe întreg obrazul) se va continua cu loționarea părților uscate cu un tonic fără alcool (spre exemplu : camfor 0,25 g, acid boric 1 g, tinctura benzoe 15 picături, apă distilată 100 ml). Porțiunile grase vor fi șterse cu o loțiune ușor astringentă : alaun 1 g, acid salicilic 1 g, tinctura benzoe 3 g, alcool 40 ml, apă distilată 60 ml.

Sînt necesare de asemenea două creme. Cea pentru porțiunile uscate va fi pe bază de lanolină și substanțe grase (Apidermin, Catifelin, Anca) și va fi aplicată în mod obligatoriu în jurul ochilor avînd rol de antirid. În schimb, porțiunile grase vor beneficia de o cremă uscată de tipul Elida de zi, Femina de zi și va fi aplicată zilnic însă pe perioade mai scurte, cel mult 1/2—1 oră.

În ceea ce privește măștile cosmetice, acestea vor fi folosite în funcție de starea tenului. Dacă porțiunile grase prezintă porii dilatați se vor aplica măști conținînd drojdie de bere, albuș de ou, tărîțe sau măștile din comerț. Tenofin astringentă, Floriten 2. Porțiunile uscate vor fi îngrijite cu produse conținînd gălbenuș de ou, produse de lapte, cataplasme cu ulei vitaminat sau Tenofin emolientă sau Floriten.

În timpul zilei, înainte de aplicarea pudrei, nu se vor unge decît porțiunile uscate.

Ludmila COSMOVICI

ȘCOALA

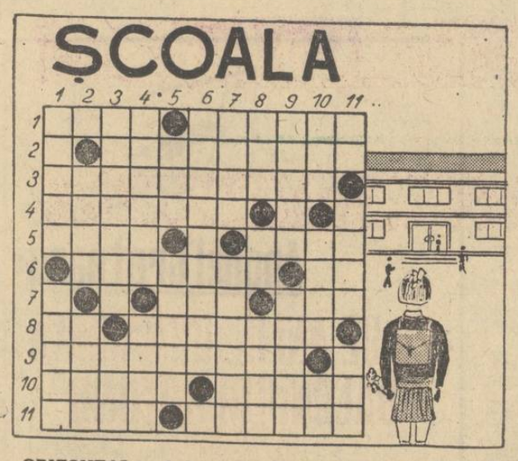

ORIZONTAL : 1. A scris poezia „Un școlar de azi, pe Cîmpia Libertății". — Buturugă. (reg.) 2. Autorul piesei de teatru „Jocul de-a vacanța". 3. Autorul poeziei „O școlăriță în pădure". (Cicerone) 4. Autorul piesei de teatru „Învățătorul". 5. Sprijin viticol. — A scris volumul pentru copii „Elev în clasa I". 6. A cunoaște bine materia... (fig.) — Primul (la catalog ! N.A.) 7. Lac în Scoția. — Rang boieresc. (od.) 8. Învață... — Clasic al literaturii franceze, autorul comediei „Școala femeilor". 9. Marele povestitor care a scris nuvela „Dascălul Irimia". 10. Programe școlare. — Compozitor român contemporan, autor a numeroase cîntece și coruri pentru pionieri și școlari. 11. Clasic al dramaturgiei spaniole, autorul piesei de teatru „Profesorul de dans". — Revoluționar francez din sec. 18.

VERTICAL : 1. Caleașcă. (înv.) — Scriitor sovietic, autorul povestirii „Vitea Matveev la școală și acasă". 2. Munte în S.U.A. — Din clasele superioare... (fig.) 3. Bătută la cap... (neol.) — Personificarea zilei în mitologia scandinavă. 4. A scrie cuvinte amabile pe o carte... — A mura. (pop.) 5. Bulgăre. (pop.) — Partea anterioară a unei nave. (pl.) 6. Scriitor clasic român, autorul schiței „Bacalaureat". 7. Grafician român contemporan, autorul pînzei „Elevă a școlii de alfabetizare". — Nimfă a apelor. (mit.) 8. Localitate în Japonia. — La citit ! — Personaj legendar. 9. Verbul ceasului și al ... inimii. — De temut. (fig.) 10. În căutare ! — Conifer pipernicit. — În goană ! 11. Există și unul școlar... — Scriitor german, autorul celebrului roman „Profesorul Unrat". — Autorul nuvelei „Pedagogul".

Ei. BĂNCESCU

Cuvinte rare : RAA — CIN — EARS — DAG — OTS — ENAN

REBUS

Minerale

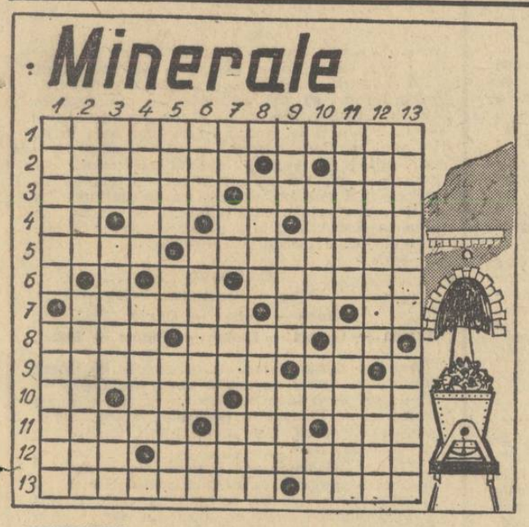

ORIZONTAL : 1. Element care favorizează formarea sau cristalizarea unor minerale. 2. Minereu, varietate de cuarț. — Prefix care simbolizează întregul. 3. Verbul deplasării lente a straturilor pămîntului. — Stațiune balneo-climatică în jud. Harghita, cu izvoare de ape minerale. 4. Număr comprimat. — Două cristale de aragonit ! — Calciu. — ...Rossi. 5. În acest loc. — Epocă în care s-a format cea mai veche serie de straturi geologice terțiare. 6. Aluminiu. — Fructe de primăvară. 7. Element extras din manganită. — Radu Marinescu. — Doi gemeni din Titu ! 8. Ceartă. (reg.) — Diminutiv masculin. — Bismut. 9. Cărbune de pămînt de calitate superioară. — Cobalt. 10. Ultimele minerale ! — Exclamație. — Comparativ pentru rezervele minerale ale țării noastre. (fem. pl.) 11. Nume de fată. — La Călan ! — Lanț de straturi minerale. 12. Monedă japoneză. — Apă minerală carbogazoasă. 13. Regiuni bogate în turbă. — Pronume demonstrativ.

VERTICAL : 1. Localitate în Ardeal, cu izvoare de ape minerale. — Carbonat de calciu natural, cristalizat. 2. Noroaie. (reg.) — Mineral care conține metale sau metaloide. 3. Riu în R. P. Chineză. — Bioxid de siliciu natural. — Înregistrat. (abr.) 4. Combinații organice. — Riu în U.R.S.S. 5. Sfadă. (reg.) — Argint. — Din Arabia. (fem.) 6. Astfel. — Face parte din bluză. — Ioana Radu. 7. Mult a fost, jumătate a rămas ! — Comparativ. — Instrument muzical. — Abia. (olt.) 8. Silicat hidratat de magneziu. — Stea mare. (rar) 9. Locatar al Olimpului... — Alt nume al Irlandei. — Dromader. 10. Scriitor german contemporan. — Termen comercial. — Tantal. 11. Caracterul întăritor al apelor minerale. (fem. pl.) — Stațiune balneo-climatică în Munții Gurghiului, cu izvoare de ape minerale renumite. 12. Altă stațiune din județul Vîlcea, cu izvoare de ape minerale. — Sursă de minerale. (pl.) 13. Silicat natural de mangan. — Mineral ale cărui varietăți nobile sînt folosite ca pietre semi-prețioase.

Mariana IONESCU

Cuvinte rare : OLO — CIRA — IRA — NEN — NAR.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

NUME

ORIZONTAL : Atom — Carte — N — Magazin — I — Oraș — Po — Aan — Dan — Cira — Us — Is — Bate — Ptu — Comună — Alol — Localitate — R — Nulă — Esu — Opere — Tiară — Moda — Lac — Ir — Apă — Rar — Psi — Na — Nobilime.

PARTICULE

ORIZONTAL : Gellmann — Pus — Elementară — O — Nep — Zg — Viran — E — Teorie — Tit. — Rio — Neutrino — Aoni — N — A — Cor — Tn — Acar — Nu — I — O — Ala — Scalp — Accelera — Ari — Rar — Ai — Ta — Or — Electrostate — Z — Uo — D — Mion — Sincrotroane.

DORU VIOREL, str. Gratiei nr. 92, Brăila; EUGENIA LUNGU, str. Mihai Viteazu nr. 44, sect. 8, București; VIOREL ROȘU, com. Scheia, Iași; VALENTINA KENDALL, str. Seculor nr. 4, bl. 22, sc. 4, et. 4, ap. 80, sect. 5, București; IRINA MARIANA TATAN, str. Vaporului nr. 55, sect. 6, București; AURA CHIAJDOIU, str. Vaporului nr. 45, sect. 6, București; LORELEI FREDERICO, str. Măgurii nr. 1, Cîmpulung, Argeș; DORU LAZĂR, com. Valea Danului-Vernești, Argeș; AURELIA STAN, Farmacia nr. 28, str. Isaacci, Tulcea; ADINA MARLENA TUDOR, str. Seculor nr. 4, bl. 22, sc. D, et. 4, ap. 80, sect. 5, București; MIRCEA HOMENTCOVSCHI, str. Karl Marx nr. 37, ap. 1, Cluj; GIGI TĂNASE, str. Cuza Vodă nr. 18, Focșani, Vrancea; CLAUDIA CARMEN ALEXANDRU, str. Vișana nr. 7, sect. 3, București; GABRIELA PĂUNESCU, str. Gh. Ranetti nr. 9, Timișoara, Timiș; MARIANA SĂLĂGEAN, bl. 34, sc. 3, ap. 11, Vulcan, Hunedoara; JENI ROTARU, str. Dogărei nr. 11, Focșani, Vrancea; STAMATINA MALAȚOȘ, str. Galați nr. 47, bl. 4, sc. 3, et. 4, ap. 19, Brăila; IORDANA MULER, str. Decebal nr. 31, Bacău; TĂNASE BUDE, str. Baia de Aramă nr. 4, sect. 3, București; COSETTE DIACONU, str. 9 mai, bl. Plevnei 7, sc. A, et. 1, ap. 3, Bacău; CORNELIU MATEESCU, str. Constantinescu nr. 24, sect. 1, București; MARIA APOSTOL, sat Cricovul-Dulce nr. 98, Dîmbovița; FLORENTINA DOBRESCU, str. Crinului nr. 6 și ADRIANA VALENTINA GIOL, str. Cringu Ursului nr. 3, Rm. Sărat, Buzău; ANTONE BRUSTUREANU, sat Livada nr. 66, com. Tomești Hunedoara; SILVIA MUNTEANU, com. Ivești, Galați; FLORINA HENEGAR, str. Depoului nr 30, Ploiești, Prahova; VALENTINA SIRBOIU, com. Adînca, Dîmbovița; GEORGE RĂDULESCU, str. 6 martie nr. 79, Călărași, Ialomița; DORICA AVARVAREI, sat Protopopeni-Deal, com. Vorona, Botoșani; PETRU GHEORGHE, str. Bucovăț nr. 4, Craiova, Dolj; JIAN FILON, com. Moldova Nouă, str. T. Vladimirescu nr. 14, Caraș-Severin; VASILE BRĂTILĂ, str. Brazilor nr. 35, bl. 6, ap. 6, Noua, Brașov; FLORINA COSTACHE, str. Tigoianu Vasile nr. 24, Focșani, Vrancea; DORINA BABA, str. Negoiu nr 60, Timișoara 3, Timiș; DOINA ANCA RAICU, str. Soficu nr. 9, Iași; NICOLAE TOPOLOIU, str. Valea Cascadelor nr. 10, sect. 7, București; RELY GĂDRĂUNȚEANU, str. Severinului nr. 166, Craiova, Dolj; LORELEI STĂNCESCU, bdul Republicii nr. 188, Galați; ADRIAN TOMA, str. Mihăiești nr. 12, sect. 2, București; CRISTINA D. CANTEMIR, str. M. Kogălniceanu nr. 23, Suceava; MIHAI MAHMUDOV, str Mohorului nr. 12, Craiova, Dolj; CONSTANȚA VLASĂ, com Răducăneni, Iași; MAURA EMANUELA MĂRCULESCU, str. I.L. Caragiale nr. 37, Focșani, Vrancea; LUCY ANGHELUȚĂ, str. Mare a Unirii nr. 219, Focșani, Vrancea; LUCIA GHEORGHIU, bdul Republicii nr. 203, Galați; DORINA CARACIANI, str. Calea lui Traian nr. 60, Sinnicolau-Mare, Timiș; DONALD WILKE, str. Plopilor nr. 4, Roșiori de Vede, Teleorman; BRENTT HAWLEY, str. Mihai Bravu vila 123, Roșiori de Vede, Teleorman; ROMEO CRISTACHE, str. Turturelelor nr. 26, et 1, ap. 2, sect. 4, București; SILVIA NENCU, str. Moise Nicoară nr. 38-C, bl. C. 1, sc. A, et. 4, ap. 54, sect. 4, București; MARIA DĂNILĂ, str. Principatele Unite nr. 54, sect. 5, București; NEMETI LICINIUS, microraion bl. 7, ap. 42, sc. C, Satu Mare; NELA TUDOSE, com. Gugești, Vrancea; LILIANA MATEESCU, str. Brădet nr. 22, Pitești, Argeș; ȘTEFANIA AMBRONO, str. M. Kogălniceanu nr. 5, bl. 40, sc. A, et. 4, ap. 2, Hust, Vaslui; ADRIAN MIHAIL POPA, str. N. Bălcescu nr. 396, Tîrgoviște, Dîmbovița; FELICIA VIDESCU, str. Carol Davila nr. 48, sect. 6, București; NICULAE LEONTE, bdul 6 martie nr. 51, Bacău; BEBY ALEXANDRU BRINZĂ, str. Nicopol nr. 24, Brăila; NICOLETA BĂICAN, str. Zorilor nr. 12, Slănic-Prahova; NICOLETA DAMIAN, str. General Praporgescu nr. 2, Timișoara, Timiș; ROSWITHA VAIDA, aleea Carpați, bl. 5, ap 3, Tg. Mureș, Mureș; ROMULUS SĂRDĂNESCU, str. Oltului bl. E. 9, ap. 9, et. 1, Tg. Jiu, Gorj; SANDU ALEXANDRU, str. Mureșeni nr. 4, sect. 3, București; AURELIA STANCIU, str. Uzinei nr. 11, Buzău; ANIȘOARA AVRĂMESCU, com. Cotești, Vrancea; LIGIA MEDELEANU, str. General Praporgescu nr. 2, et. 1, ap 9, Timișoara, Timiș; MIHAI DEDE, com. Cobadin, Constanța; MARIANA CHIRIȚĂ, str M Eminescu nr. 64, Galați; SANDU PAVEL, str. Marinei, nr. 7, Galați; CRISTIN ACOSTOAIE, com Cordun, municipiul Roman, Neamț — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

ADRIAN ANDRONIC

— Să-ți spun eu cum se va sfîrși. Pînă la urmă, cred că Oliver ăsta o să ajungă un dansator celebru de twist !!!

— Și cum îți spuneam, ce m-a agasat cel mai mult dragă, anul ăsta pe litoral, erau cozile alea din fața centrelor de răcoritoare !!!!

ZÎMBIȚI VĂ ROG!...

— Da unde ți-a fost capul ? Murfatlar n-ai luat, Carpați cu filtru n-ai găsit...

— Și pentru compunerea : „Cele mai frumoase zile ale vacanței", pe care să le pomenesc, pe cele de la Lido, de la Ambasador, sau Mon Jardin ?

V. TIMOC

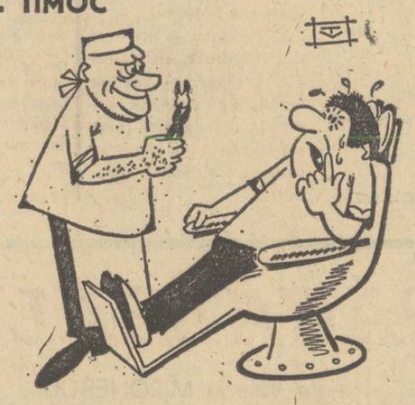

— Dacă nu te-a durut de ce ai tot strigat ?
— Voiam să spun că nu aia mă doare...

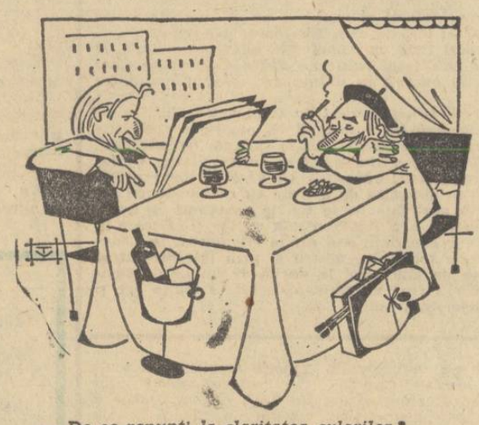

— De ce renunți la claritatea culorilor ?
— Mă apropii de perioada tulburelului !..

— M-am dezobișnuit de uniformă.
— Mă mir ! Doar ai purtat-o și la corigență...

REZUMAT

Nu mai încape nici o îndoială, Ioana Rarău, tînăra de 19 ani, găsită moartă pe o șosea în afara Bucureștiului, a fost ucisă. Dacă după primele investigații, Bunicul, bătrînul colaborator al miliției, era sigur că va lămuri acest „caz" în cîteva zile, acum, după discuția cu mama Ioanei, un amănunt vine din nou să-i destrame pista găsită și așa cu destulă greutate. În plus o nouă enigmă : cine e părintele Partenie ?

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

17 Bunicul ieși. Coborî scările și părăsi clădirea prin intrarea principală. Chiar în față se afla o stație de tramvai. Își aprinse o țigară și se uită cu coada ochiului spre geamul de la sufrageria familiei Scurtu. Perdeaua era dată ușor la o parte. Leonte îl urmărea. Sosi tramvaiul și Bunicul se urcă.

La prima stație coborî și se întoarse. Ocoli din nou clădirea și intră prin intrarea de servici. Coborî scările spre pivniță. Înainte de a intra pe culoarul boxelor ascultă din nou. Nu se auzea nici un zgomot. Aprinse mica lanternă de buzunar și înainte de a se uita prin laturile boxelor căută un loc unde la nevoie să se poată ascunde... Nu găsi nici unul. Învirti comutatorul electric. Lumina nu se aprinse.

Erau șapte boxe și o clipă Bunicul se temu că în afară de această pivniță mai putea exista și alta, deoarece blocul avea mai mult de șapte familii. Începu să cerceteze cu lanterna fiecare despărțitură. Mobile vechi, lucruri vechi, cărucioare de copii, sănii și peste toate astea un miros de varză. Descoperi într-o boxă și putina. Nu știa dacă familia Scurtu avea sau nu repartizată vreo boxă, dar Bunicul își zise că cel de-al șaptelea simț nu-l putea înșela. Într-adevăr, nu se înșelase. Spre mijlocul coridorului zări printre scînduri o masă medicală veche și Bunicul își zise că în cazul în care în bloc nu locuia și alt medic, masa mai mult ca sigur că aparținea Cameliei. Lumina lanternei nu era însă atît de puternică încît să poată distinge, în amestecătura de vechituri, ceea ce căuta. Deodată rămase trăznit... Dintr-un sac se vedea un picior. Lanterna aproape că îi căzu din mînă. Își reținu cu greu un strigăt de uimire. Cu toată experiența, de mult nu mai încercase un asemenea sentiment de teamă... Auzi o ușă deschizîndu-se, apoi pași grăbiți se făcură auziți coborînd spre locul unde se afla el. Alergă spre capătul coridorului și stinse lanterna. Inima îi bătea în piept gata să se spargă. Aproape că avea convingerea că făcuse o imprudență. Alexiu îi dăduse un pistol. Îl refuzase. Nu mai avea vigoarea de altădată, ca la nevoie să se poată apăra singur.

În lumina de afară care răzbătea prin ușa deschisă a pivniței Bunicul îl zări pe Leonte. În mînă avea o luminare. Chipul lui părea de ceară. Bunicul mai observă, că, deși eșarfa de la gît îi susținea mîna paralizată, degetele aceleiași mîini erau în stare să țină o luminare. Leonte se opri în fața boxei. Deschise lacătul cu o cheie și intră. Mai bine de un sfert de oră, în pivniță se auziră lovituri de ciocan sau în orice caz lovituri pricinuite de un obiect tare și apoi un zgomot pe care nu-l putuse suporta niciodată, acela făcut de un carton rupt. După cîtva timp Leonte ieși cu un sac sub braț și, cu luminarea stinsă, se îndreptă spre ieșire. Nu, nu spre ieșire. În capătul opus al coridorului se aprinse o lumină și Bunicul văzu că Leonte intră într-o altă încăpere. Încet, pe vîrful picioarelor, se apropie. Se opri în spatele ușii și urmări cu atenție mișcările lui Leonte. Acesta învirti robinetul și aprinse gazul la soba mare în care era zidit cazanul de rufe, apoi vărsă în cazan conținutul sacului. Dădu apoi drumul la apă și acoperi cazanul cu capacul, după ce înainte se uită cu atenție înăuntru. Se scuturâ apoi cu mîna sănătoasă, stinse lampa și ieși. De sus, Bunicul îl auzi discutînd cu o femeie.

— Ce mai faceți dom' Leonte, cum vă mai simțiți ?

— Mai bine. Să știți că eu am dat drumul la foc la cazan. Azi e ziua noastră de spălat.

O ușă se deschise sus, apoi alta și liniștea se așternu din nou.

Bunicul intră în spălătorie. Ridică capacul cazanului și apropie lanterna. În apă pluteau resturile unui manechin. Din pricina apei trăsăturile începeau să i se descompună, să se înmoaie, dar cu toate astea Bunicul putu să observe că ceafa manechinului e zdrobită. Poate în acel loc lovise Leonte cu ciocanul. Puse capacul la loc și cu aceeași precauție cu care intrase ieși. Afară era un soare cald. Bunicul respiră adînc de cîteva ori.

Spre surprinderea lui, îl văzu pe Panaitescu ieșindu-i în întîmpinare.

— Maestre, am fost la Alexiu, el a zis să te caut. Chestia aia de la Timișoara nu soseste decît cu avionul de după masă. Dar mai mi-a spus ceva, maestre. Te-a căutat Gogu și cum nu te-a găsit, l-a sunat pe Prodan. După analize și alte chestii, zice că n-a curs sînge suficient din locul lovit. Gogu zice că Ioana a fost moartă cu mult înainte, da ce să-ți spun eu că nea Gogu a lăsat vorbă să treci pe la el.

Bunicul își duse o mînă la stomac. Oboseala și foamea începeau să-și spună cuvîntul. Intrară într-un birt. La început Panaitescu se codi spunînd că lui nu-i e foame, că ține cură de slăbire, dar cînd Bunicul îi spuse că e invitatul lui, Panaitescu, mai făcînd un moft, primi invitația cu plăcere. Bunicul mîncă un iaurt cu pîine prăjită, iar Panaitescu două cotlete.

— Era să uit, maestre, spuse Panaitescu și grăbit se căută în buzunarul hainei. Uite, asta mi-a dat-o Alexiu. Sectele astea își schimbă sediul după fiecare întîlnire. Sînt greu de urmărit, mai ales că, sub prestare de jurămînt, nici un credincios n-are voie să mărturisească nimic, altfel e jale.

— „Secta divină", citi Bunicul, apoi strîmbă din buze.

— Ultima întîlnire a avut loc în Balta Albă, în Blocul F 2, strada Cactusului.

— Ce nume dau și ăștia la străzi.

— O fi vreun mexican pe acolo pe unde se dau nume străzilor, spuse Panaitescu și începu să scobească în dinți cu un capăt de chibrit, ascuțit de el cu cuțitul.

— Hai la Gogu, spuse Bunicul după ce plăti. Cred că te-ai săturat, Panaitescule !

— Eu totdeauna mă scol de la masă flămînd. Asta e deviza mea.

Îl găsiră pe Gogu stînd trist în biroul de lîngă sala de autopsii. Nici nu-i privi pe cei doi cînd intrară și după ce-i văzu nu voi să-i bage în seamă.

— Ce ai, Gogule ?

— Meștere, sufăr cumplit. Eu care am tăiat la viața mea atîtea cadavre, că aș putea pietrui șoseaua cu ele de aici pînă la Giurgiu, nu pot domnule să bag bisturiul într-un trup tînăr și frumos. Fata aia de ieri m-a înnebunit. N-am putut să mă ating de ea. Dacă nu erau miliția și rudele aș fi congelat-o, zău, ca să arăt lumii cît de nedreaptă e viața cu unii oameni.

— Vino-ți în fire Gogule, ce dumnezeu, spuse Bunicul cînd văzu în ochii lui Gogu lacrimi pregătite să se rostogolească la vale pe obraz.

— Ce să-mi vin în fire ? Din pricina asta nici n-am observat la autopsie cauzele morții. Eu tăiam dar eram cu ochii în ochii ei deschiși. Domnule, ce ochi ! În viața mea n-am văzut așa ceva.

— Și ce-ai constatat, Gogule ? întrebă Bunicul, destul de grăbit ca să afle noile vești.

— Întîi a fost omorîtă, apoi fata a primit lovitura la ceafă. Cred că la o jumătate de oră după survenirea morții, a fost lovită. Fractura bazei craniene duce de obicei la hemoragii puternice, dar nu atît hemoragia m-a deranjat. Ochii, meștere. Ochii aceia larg deschiși. La lovituri fața capătă rictusuri din cele mai ciudate, iar durerea strîmbă chipul. Ori fata avea o față de înger. Înseamnă că moartea la care nu se așteptă i-a lăsat pe față o urmă de mirare...

— Bine, dar atunci de ce a murit ? întrebă Bunicul curios.

— Aici e aici. La început, cum am zis, nu mi-am dat seama. Pe urmă mi-am adus aminte de ochi. Exact cu o oră înainte de a o transporta acasă mi-a venit această idee ce ți-o spun. Am controlat din nou. Fata era înțepată în inimă cu un ac subțire. Nu se vedea aproape nici o urmă. Stopul cardiac a intervenit imediat, fără nici o pierdere de sînge. Asta ar fi derutat pe oricine. Nimeni n-ar fi descoperit cauza reală a decesului. Dar ochii ei, meștere, ochii ei mi-au dat de gîndit...

— Unde mergem maestre ? întrebă șoferul cînd ajunseră cu mașina pe un bulevard principal.

— În Balta Albă.

— Atunci, maestre, nu mai crezi în ceea ce mi-ai spus la Bufet...

— Nici eu nu mai știu ce să cred, spuse Bunicul... Într-adevăr fata asta avea niște ochi nemaipomeniți.

Panaitescu se uită mirat la bătrîn. În grabă își șterse transpirația de pe față.

Desen de Rodica PRATO

18 Blocul F era o construcție cu zece etaje și avea o singură intrare. În spate o scară de incendiu se înălța pînă la ultima platformă. Bunicul ridică din umeri neînțelegînd necesitatea unei asemenea scări, care în meseria lui, de cele mai multe ori, se dovedise o greutate în plus.

— Panaitescule, tu stai aici, dragul meu, cu toate că am impresia că nimeni nu va încerca să coboare pe această scară. Prevederea este însă mama înțelepciunii.

Panaitescu dădu din cap nu prea mulțumit de însărcinarea de „doi lei" pe care i-o dădea Bunicul, dar își păstră nemulțumirea pentru sine.

Doamna Bozdog era acasă și numai după ce Bunicul spuse că vine din partea Doinei Ciumedrea se hotărî să deschidă.

— Nu cunosc nici o Doină Ciumedrea spuse imediat ce-l văzu pe bătrîn și încercă să-i închidă ușa în nas. Bunicul se propti în ușă și nu se lăsă dat afară. Acum îi părea rău că nu-l luase și pe Panaitescu cu el.

— Ce doriți să știți, că Dumnezeu e sus, le vede pe toate și pedepsește, spuse femeia grăbită, împreunîndu-și mîinile.

În capătul culoarului se văzu chipul unui tînăr brunet, destul de frumos, care, la vederea Bunicului își luă grăbit haina pe el.

Bunicul nu se așteptă invitat și intră în unica încăpere a doamnei Bozdog, destul de încăpătoare. Fu surprins imediat de nenumăratele fotografii de proastă calitate, reprezentînd scene bisericești și de cele vreo cincisprezece candele, așezate toate într-o perfectă curățenie și ordine pe unul din pereții ce voia, după aranjament, să reprezinte un altar. În rest, camera avea un singur pat, o masă și patru scaune, toate așezate pe un covor de iută destul de vechi. Deasupra patului se afla o icoană mare de lemn.

— Doamnă, îl cunoașteți cumva pe fratele Partenie ? întrebă Bunicul și nu se simți în apele lui cînd văzu toate acele candele arzînd, aruncînd în camera cu ferestrele întunecate lumini destul de stranii.

— Numai în puterea Domnului stă totul, noi ne supunem lui.

Bunicul simți că se înfurie.

— Stai tinere, unde pleci și fii te rog amabil și spune-mi cine ești ?

— Este un pictor, nepot de-al meu, am grijă de el. N-are pe nimeni pe lume.

— Și din pricina aceasta vine la dumneata să se roage, nu-i așa, doamnă ?

— Oricine are dreptul să se roage, intră în vorbă tînărul ai cărui ochi străluceau în chip neobișnuit.

— Firește, firește, răspunse Bunicul, numai că mi se pare ciudat că un om de vîrsta dumitale, în loc să se bucure de viață, se ocupă de așa ceva.

— Viața este o deșertăciune, mai spuse tînărul pregătindu-se de plecare.

Bunicul ar fi vrut să-l rețină, dar își zise că n-are nici un rost. În această primă etapă nu-l interesa decît doamna Bozdog, iar prezența tînărului mai mult l-ar fi încurcat.

Auzi în hol șușoteli și Bunicul își băgă grăbit în ureche un aparat, încercînd să prindă ceva din discuția celor doi. Nu auzi decît „Domnul e cu noi". Cu aceeași grabă cu care își introdusese aparatul în ureche îl scoase cînd apăru „sora Amalia", așa cum îi spusese tînărul la plecare.

— Deci, soră Amalia, nu știi nimic de fratele Partenie.

Femeia rămase mirată că bătrînul îi cunoștea acest nume pe care nu-l știau decît cei legați printr-un legămînt de credință, dar își reveni repede din nedumerirea ei.

— Numai Dumnezeu știe, spuse ea stînd cu fața spre altar și cu mîinile împreunate a rugăciune.

— Doamnă, deși veți tăgădui, sînt la curent că în casa dumneavoastră se adună oameni de o anumită credință. Șeful acestei credințe este fratele Partenie, iar în casa dumitale a fost și Doina Ciumedrea. Vreau să știu dacă această Doina Ciumedrea a fost ieri la dumneata.

În loc de răspuns Bunicul văzu ochii femeii mărindu-se, apoi întregul trup începu să-i tremure. Doamna Bozdog căzu ca un sac pe podea, cu ochii mari deschiși, zvîrcolindu-se.

Halatul se descheie și femeia rămase aproape goală, neavînd nimic pe dedesubt. Bunicul se duse la baie voind să aducă apă rece. Rămase surprins văzînd în dosul unei perdele mai mult de două duzini de halate identice, atîrnate cu grijă pe umerașe. Observă și cîteva instrumente de bărbierit. Luă apă într-un pahar și se întoarse în cameră. Femeia continua să se zvîrcolească cu mai puțină pasiune însă ca la început. Ochii îi ținea închiși. Gura mare, deschisă, lăsa să se vadă o dantură puternică. Bunicul aruncă apa peste fața femeii dar ea nu reacționă în nici un fel. Se uită după un telefon. În casă nu se găsea așa ceva. Ieși pe hol și sună la primul apartament. Îi deschise un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu o față rotundă, îmbrăcat numai în izmene și maiou, ținînd într-o mînă o pulpă de pui.

— Dacă sînteți amabil, sînt de la miliție și am venit la doamna Bozdog. Poate mă puteți ajuta, cred că suferă de epilepsie. E pe podea, se zvîrcolește. N-aveți cumva un telefon ?

— Nu-ți fă griji, tovarășe. Asta-i din secta tremuricilor.

Bătrînul detectiv se întoarse. O găsi pe doamna Bozdog așezată pe un scaun, ca și cum cu cîteva clipe înainte n-ar fi lăsat-o aproape în nesimțire pe podea. Mîinile îi erau împreunate în poală, iar ochii ei, albastru-verzui, priveau prin Bunic ca prin sticlă.

— Puteai să-mi spui, doamnă, că te pregătești să mă înspăimînți. Trebuie să mărturisesc că de mult n-am mai trecut prin așa ceva. Deci Domnul nu-ți permite să-mi spui cine e fratele Partenie și dacă Doina Ciumedrea a fost ieri după masă la dumneata.

— Numai Domnul știe.

— Uite ce-i, femeie, își ieși Bunicul din obișnuita lui bunăvoință. N-am timp de pierdut. Dacă nu-mi spui acum, mîine la ora zece te prezinți la miliția capitalei. Ai înțeles ?

— Numai ce stă în puterea Domnului stă și în puterea noastră.

— Atunci străduiește-te ca să stea și în puterea lui și a dumitale.

Bunicul se ridică. Îl găsi pe Panaitescu la locul unde îl lăsase, cu singura deosebire că-l lăsase treaz iar acum șoferul, rezemînd scara de incendii, dormea sforăind ușor.

(VA URMA)

NUNTA DE AUR

VASILICA (71 ani) și **PARASCHIV ȘERBAN** (77 ani) din satul Rădulești, com. Mircești, jud. Vrancea — 13 septembrie a.c.

AGLALA (73 ani) și **IANCU LOGHIN** (81 ani) din Timișoara — 8 septembrie 1970.

ANA (71 ani) și **GHEORGHE LITVIN** (73 ani) din Oradea — 28 august 1970.

FLORICA (76 ani) și **IACOB CÎMPEANU** (74 ani) din Dej — 1 august a.c.

Debut pe patru stadioane

Ne mai despart doar cîteva zile pînă la debutul echipelor noastre de club în noile ediții ale competițiilor europene. Evenimentul este așteptat cu deosebit interes deoarece este primul contact oficial al fotbalului nostru cu fotbalul din alte țări după turneul final al campionatului mondial. Privirile noastre sînt atîntite, în primul rînd, asupra meciului de la Rotterdam, acolo unde echipa campioană, U.T.A., va juca cu marea revelație a trecutului sezon, Feijenoord, deținătoarea trofeului atribuit cîștigătoarelor din Cupa campionilor europeni. Nu trebuie, credem, să mai insistăm asupra dificultăților ce le ridică pentru echipa noastră meciul de miercuri seara pe stadionul la cărui vedere de ansamblu ne este înfățișată în imaginea ce o publicăm azi. Socotim că simpla vizionare a meciului cu Estudiantes a fost în măsură să ne transmită o idee asupra valorii echipei olandeze. Sperăm, totuși, ca jucătorii arădeni să nu se lase impresionați și copleșiți de cartea de vizită a adversarilor, pe care figurează, printre altele, și proaspătul titlu de campioană intercontinentală, și că vor face totul pentru a apăra cît mai onorabil prestigiul cucerit în ultima vreme de fotbalul românesc.

Interesîndu-ne în mod cu totul aparte meciul de la Rotterdam nu înseamnă că neglijăm celelalte confruntări ce urmează să le susținã, tot miercuri, Steaua, Dinamo București și Universitatea Craiova. Dimpotrivă, apreciem că absolut toate aceste echipe au obligația de a trata cu maximum de seriozitate partidele ce le au de susținut la Lvov, București și Craiova. Toate la un loc și fiecare în parte vor contribui sau nu la afirmarea, în continuare, a fotbalului nostru și prin intermediul echipelor de club. Noi le dorim să nu ne dezamăgească, așa cum au făcut-o de foarte multe ori, și de foarte mulți ani.

CÎȘTIGĂTORII PREMIILOR CONCURSULUI „BALONUL ROTUND"

Așa cum am anunțat în numărul trecut al revistei, duminică 6 septembrie a.c. a avut loc, în sala Clubului Finanțe-Bănci din București, tragerea la sorți a premiilor cu care a fost dotat concursul „Balonul rotund" organizat de revista „Magazin" și A. S. Loto-Pronosport.

Iată lista cîștigătorilor:

PREMIUL I (un televizor „Miraj"): Alexandru Gheorghe—**Alba Iulia**; **PREMIUL II (un frigider „Fram"):** Iordan Tudor—**București**; **PREMIUL III (un aparat de radio „Carmen"):** Iosif Tritthaler-**Arad**.

MENȚIUNI. Cele șase ceasuri de mînă „Polet" au fost cîștigate de: Ion Zapota—**Arad**; Andrei Barna—**Cluj**; Vasile Fărcășescu—**com. Dognecea, jud Caraș-Severin**; Dumitru Palcu—**Chișineu-Criș, jud. Arad**; Ion Ștefan—**București**; Mitu Neacșu—**București**.

Au cîștigat cîte o minge de fotbal următorii zece participanți: Petru Hanghicel—**Negrești, jud Vaslui**; Corneliu Ioseph—**Doicești, jud. Dîmbovița**; Mircea Radu—**București**; Gheorghe Stoenescu—**București**; Vasile Valagiurgi-**Rușchita, jud Caraș-Severin**; George Rădulescu—**Brăila**; Gheorghe Partenie—**București**; Ștefan Husti—**Baia Mare**; Dan Mitrănescu — **București**; Ion Albulescu — **București**.

Cîte un abonament pe șase luni la revista „Magazin" au cîștigat: Terențe Negru—**Herăști, jud. Ilfov**; Marin David, **București**; Petru Gherea, **com. Slatina-Timiș, jud Caraș-Severin**; Nicolae Șerban, **București**; Sergiu Iftimie, **Piatra Neamț**; Vasile Suhanea, **com. Stăuceni-Botoșani.**

Cîștigătorii — atît cei din Capitală cît și cei din provincie — vor lua legătura cu redacția revistei „Magazin" (personal sau în scris), în vederea ridicării premiilor.

Pînă atunci vei fi tînără...

Discuție cu LIA MANOLIU

Bogatul sezon atletic internațional, după o pauză de cîteva săptămîni, este reluat, am putea spune, cu o și mai mare intensitate. Astăzi și mîine se desfășoară pe Stadionul Republicii campionatele internaționale ale României care se bucură de o participare valoroasă. În continuare, după numai cinci zile, se vor întîlni pe același stadion echipele feminine ale Angliei, Ungariei și României precum și echipele de băieți ale Elveției, Italiei, Ungariei și României, iar mai tîrziu mai sînt programate o întîlnire de juniori cu R.D.G. și Polonia, una de tineret cu Ucraina, și întîlnirea senioarelor cu redutabila echipă a Poloniei.

Cu ocazia acestor evenimente atletice ne-am gîndit la o scurtă discuție cu Lia Manoliu, campioană olimpică la aruncarea discului, care recent a reușit să-și îmbunătățească propriul său record național (59,48 m).

— Dacă pentru mulți ultimul tău record, Lia, a fost o surpriză, pentru cei ce te cunosc, pentru cei ce-ți știu conștiinciozitatea, perseverența și mai ales aspirațiile, a fost un eveniment așteptat. Dealtfel longevitatea ta în sport va înceta doar în clipa cînd vor înceta și aspirațiile, cînd nu vei mai avea dorința. Pînă atunci vei fi tînără, așa cum o arată gîndurile și performanțele tale.

— Într-adevăr am așteptat acest record de mult și mai ales la acest concurs, cînd am avut la încălzire și o aruncare peste 60 m. Sînt convinsă că voi reuși în curînd o aruncare peste 61 m. Îmi amintesc cu ani în urmă, cînd recordul meu personal era de 38,70, iar cel național era 39,33 m, că am trecut granița celor 40 m cu un nou record 41,44 m în meciul cu U.R.S.S. Granița celor 50 m deasemeni am trecut-o în mod substanțial. Aveam recordul 49,88 m și într-un concurs la Varșovia am aruncat 53,21 m. Nu-i așa că și granița celor 60 m va trebui să o trec cu cel puțin un metru mai mult?

— Desigur Lia, mai ales că am avut prilejul să ne întîlnim în unele momente de cumpănă prin care ai trecut, din care ai știut să ieși biruitoare. Îți amintești de toamna lui 1967, cînd după un an de muncă deabia reușiseși să arunci cîțiva centimetri peste 50 m și te întrebai dacă mai are rost să continui?

— Cum să nu. De fapt acestea sînt clipele cele mai grele în viață, atunci cînd începi să te îndoiești de tine, de forțele și visurile tale. Aceste discuții duse cu tine însuți, la care adesea intervin și alții („Lasă-te, ce rost are să mai continui!") și la care te gîndești cu spaimă că trebuie să iei o hotărîre, te consumă, te obosesc mai rău decît un coșmar urît. Însă odată hotărîrea luată, odată toate planurile metodice puse la punct, începe munca asiduă de zi cu zi, în care crezi, de la care aștepți izbîndă. Din mii de flori se scoate doar un dram de parfum (Metafora nu este întîmplătoare — Lia iubește mult florile).

— În ultimul timp te-am văzut că vii la antrenament la volanul unei Dacia 1300. Nu te obosește noua ta pasiune?

— În primul rînd nu este o pasiune, este o necesitate. Adesea fac zilnic două antrenamente, iar drumurile la stadion sînt destul de obositoare. Cît despre condus, acum sînt mai relaxată. De ce zîmbești? Serios, acum nu mai am emoții la volan, ca în primele săptămîni.

— Nu Lia, nu am intenția să povestesc cum ai făcut tu în prima zi de conducere, de acasă la stadion, un timp dublu decît făceai cu autobuzul. Nu voi dezvălui aceasta, însă prețul pe care ți-l cer este tot o confesie, cea a intențiilor tale viitoare.

— Ambițiile mele nu merg pînă la München. În ultimul timp am început să mă mulțumesc cu proiecte de la un an la altul. Astăzi încerc să lupt de la egal cu orice adversară (Lia întîlnește la „internaționale" pe Liesel Westermann, recordmena mondială, și pe Karin Ilgen, cea mai bună performeră a actualului sezon). **Pentru mîine am mai spus, doresc să trec granița celor 60 m. Apoi? Cine știe?!**

Silviu DUMITRESCU

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(XI)

- **Prind „trenul" Cupei balcanice din 1935**
- **Meciul cu Bulgaria și targa... buclucașă**
- **„Ce va face Juventus fără portar?"**
- **Convalescență și... planuri**

În toamna anului 1934, mă aflam în Polonia ca al doilea portar al reprezentativei noastre. Atunci mă „legasem" față de mine însumi să mă antrenez, să mă zbat ca să devin titular. Mi-am zis atunci că nu voi mai scăpa trenul și cu prima ocazie voi urca în el. În anul următor, „trenul meu" părăsea Gara de Nord și în vagonul special al echipei naționale — plecată spre Atena, în Cupa balcanică — mă găseam și eu. Era botezul meu ca titular, era prima oară cînd mi se încredința „Poarta României". Iată și echipa, care, în primul ei joc, a înfruntat Bulgaria:

Crețeanu
Albu — Sucitulescu
Robe — Juhaz — David
Bindea — Covaci — Ciolac — Bodola — Dobal.

Am dat așezarea jucătorilor, pentru ca tinerii iubitori de fotbal de astăzi să-și poată face — cît de cît — o idee de felul în care echipele atacau și se apărau în perioada aceea. Sigur, schema nu spune prea mare lucru, dar pentru inițiați e de ajuns.

Așadar, „Balcaniada" își deschisese porțile și în meciul inaugural formația iugoslaviei a învins reprezentativa Greciei, într-un joc de o luptă și de o duritate ieșite cu totul din comun. Așa de repede se schimbau mingile și așa de tare se intra „la om", încît nu ne puteam da seama care din ei erau mai agresivi... Seara cînd ne-am adunat să comentăm jocul — pe fețele tuturor căzuse parcă bruma: și de o parte și de cealaltă fuseseră mulți loviți, dar scoaterea pe targă a portarilor Glasser și Rimbas ne impresionase în mod deosebit.

— Ați văzut bine, azi s-a jucat cam tare, a rupt tăcerea selecționerul nostru. Nu-i de glumit, dar nici în tragic nu-i bine s-o luăm. Iugoslavii au o linie de mijlocași greu de trecut și o inaintare periculoasă. Vom ataca pe extreme, iar interii noștri vor ajuta apărarea. Asta cînd îi vom întîlni. Mîine însă jucăm cu bulgarii. Și ei joacă dur, și ei au o înaintare pătrunzătoare. Pentru mîine, cred că cea mai bună formulă este...

Și pe un ton care ne mai dădu curaj, înșiră rînd pe rînd părerile lui și tactica pe care voia s-o aplicăm.

Ascultam, „băgam" la cap, dar simțeam fiecare greutatea ce ne apăsa pe umeri.

— Iată care este, după părerea mea, echipa cea mai bună pentru mîine, reluă căpitanul tehnic cuvîntul și anunță formația pe care am dat-o mai sus... Mergeți la culcare și pe cît posibil dormiți fără griji.

Un om scund și chel se desprinse din grup, se apropie de mine și mă bătu pe umăr:

— Ascultă, Anghele! Glasser și Rimbas n-au avut noroc... Să-nu te lași impresionat. Nu-i dracul chiar așa de negru. Joacă-ți jocul tău și n-am nici o grijă, poate să dea și cu tunul... Ce spui?

M-am uitat în ochii lui: Costel Rădulescu, unul din pionierii fotbalului românesc, avea încredere în mine.

— Știu eu, nene Costele, să vedem mîine. Un lucru însă ți-l pot spune de azi: n-am nici o frică, nu mă scot ei pe targă, te asigur...

A doua zi însă, zarurile nu m-au favorizat. În minutul 20, la o ieșire din poartă, am sărit, am boxat și o dată cu mingea am lovit și capul halfcentrului bulgar. Un troznet și osul mîinii stîngi s-a făcut potcoavă. Frică nu mi-a fost, dar targa n-am putut-o evita. Tunul de care îmi vorbise în ajun Costel Rădulescu trăsese în plin. Accidentul meu nu putea rămîne fără urmări și echipa noastră, cu un portar mai puțin curajos, a tras din greu s-o scoată la capăt. De la 2—0 pentru noi — cît arăta tabela în momentul accidentării mele se ajunsese la 2—2. Numai un gol fericit al lui Bodola a pecetluit cu 3—2 victoria noastră.

Seara telefoanele au zbîrnîit îndelung, iar glasul selecționerului trimitea prin radio S.O.S. către Timișoara și Cluj: ...„Să vină Zombori... să vină Sepci...". În aceeași noapte, amîndoi portarii au plecat, timișoreanul cu trenul, clujeanul cu un avion. De ajuns a ajuns numai Zombori, căci Sepci aterizase „undeva" și, în pană de benzină rămăsese acolo.

Nu știu cum a reacționat Bucureștiul, dar la Galați după cum am aflat — a fost mare fierbere. Mama cel puțin nu și-a mai uscat ochii și zile în șir a tot întrebat ce-i acela „cubitus" și ce-i „fractura". Ea nu știa săraca decît de scrinteală, de oase rupte și de scîndurele.

În jocurile următoare echipa noastră a fost înfrîntă și Cupa balcanică a fost cîștigată de iugoslavi. Multă lume a rămas cu credința că dacă eu nu aș fi fost accidentat soarta reprezentativei noastre ar fi fost alta. Nu știu dacă lipsa mea din poarta națională a contribuit la înfrîngerile suferite. Mai curînd, cred că atmosfera în care s-a jucat cupa în anul acela a fost hotărîtoare... Sau, poate, și forma deosebită a învingătorilor. Știu eu...

Zbuciumul mamei a fost mare, dar mai mare a fost zbuciumul meu la întoarcere. Ziarele vorbeau cu lux de amănunte despre starea sănătății mele. „Ce va face Juventus fără portar? Cine-i va înlocui pe Crețeanu?" — sunau titlurile unor rubrici sportive. Eu citeam, înghițeam în sec și lăsam timpului tămăduirea rănilor. După 26 de zile, mi-a venit rîndul. Mi s-a scos ghipsul și, cu o minge foarte ușoară, am început antrenamentele de sală. Seara cu mingea, ziua un aparat anume făcut, mușchii mîinii mele începură să prindă viață și să se întărească. Mi se refăcea moralul. Coechipierii îmi arătau aceeași încredere. Uitasem de accident, uitasem de dureri, venea primăvara, îmi făceam iarăși planuri: campionat, locul cutare, echipa cutare... Toate ca mai înainte.

(VA URMA)

În capitolul viitor:

- **„Am pierdut meciul la Cluj, dar am recîștigat portarul"**
- **Modele: Platzer, Planicka, Oliviera** ● **Arbitri și... „arbitri"**
- **Visuri de copii.**

PĂCĂLEALA

de Valeriu MIRONESCU

Ca și cînd nici usturoi n-a mîncat, nici gura nu-i miroase... Pe cine credeți că ni-l prezintă în lot? Pe Dobrin! Pe el, Dobrin, pînă ieri „nedisciplinat" la culme, omul de care, pasămite, abaterile se țin ca scaiul de oaie, zis „campion al indolenței", chipurile, totalmente dezinteresat în pregătiri și încă unde? La campionatul mondial! Bineînțeles, majoritatea — aș zice, covîrșitoare — a suporterilor fotbalului, și-a dat seama la timp de întreaga lucrătură și a apreciat calomniile debitate la răscruci, drept făcînd parte dintr-un basm bun pentru adormit copiii foarte mici în picioare! Nu numai cele scrise în multe publicații stau mărturie, nu numai cifra ridicată a serisorilor sprijină afirmația. Amintesc și despre cele două „simpozioane" din București, singurele ocazii de înfruntare deschisă. Despre deznodămîntul primului am scris cîteva rînduri la această rubrică, despre al doilea e interesant faptul că organizatorii au fost nevoiți să se autoevacueze prin ușa din dos. Alte dezbateri publice, cu sau fără mese rotunde, n-au mai avut loc deși nu propunerile în această direcție au lipsit. Fantul e și el plin de semnificații. Pînă la urmă, cea mai bună dovadă se arată a fi... prezența selecționare în lotul reprezentativ!

Dar, să rescriu cîteva momente trecute. La Iași, într-un meci cu echipa Poloniei, Dobrin este scos din formație pe motiv — declarație apărută în presă — că dă pase decisive. (Deschid paranteza. Observați că antrenorul n-a înlocuit din formație și nici nu va înlocui, pe jucătorii incapabili să fructifice pasele decisive, ci pe fotbaliștul care le furnizează jocului, adică tocmai pe acela care manifestă precis inteligență tactică plus mijloacele tehnice de înfăptuire. Nu trebuie căutate cine știe ce origini ale acestei nepotriviri de idei între antrenor și jucătorul de mare personalitate. În primul caz, este evidentă teama că mingea să n-ajungă iar în posesia adversarului, de unde primejdia înscrierii de goluri. Drept consecință, temporizare — știu, termenul este repudiat, și am să-l înlocuiesc cu o formulă potrivită „na-ți-o tie, dă-mi-o mie, oricum, numai să n-ajungă la ălialți". Cam lungă, în schimb, exactă).

Urmează al doilea moment, din vară, la un stagiu de pregătire. Dobrin vine cu două sau trei zile întîrziere, absența fiind motivată medical de către propriul său club. Însă, la intervenția și sub presiunea antrenorului — două luni suspendare din... campionat! (F.C. Argeș, care abia terminase întrecerea pe locul secund în clasament, după Steaua, se descumpănește și era cît pe aci să cadă din prima divizie).

Omit alte șicane ca să ajung în ajunul meciului cu Portugalia de la București. Sub presiunea opiniei publice sportive, Dobrin e readus în lot abia în această clipă hotărîtoare. Antrenorul — bun psiholog — îi atîrnă sabia deasupra capului: este ultima încercare ori, ori... Se știe cum a jucat atunci Dobrin, a înscris și unicul gol, pe care telecrainicul (încă de pe atunci...) se ambiționa, vă aduceți aminte, să-l atribuie altui jucător. (Pe rezultatul partidei împotriva Portugaliei, dobîndit, în primul rînd, prin contribuția lui Dobrin; pe rezultatul de la Lausanne, dobîndit, în primul rînd, prin contribuția lui Răducanu, s-a clădit calificarea echipei României la turneul final al C.M. Din meritele altora s-au confecționat niște lauri pentru fruntea „Temporizatorului" în calea progresului fotbalului nostru).

Trec peste complotul meschin din meciul cu Jelezniar, trec și peste sarcina dată lui Dobrin în ultima partidă de verificare, la București, cu reprezentativa Iugoslaviei — să-l marcheze „individual" pe mijlocașul defensiv Holcer! — ca să închei prin, de-acum, edificatorul moment mexican, culme de jignire la adresa unui fotbalist. Astea sînt faptele...

Ce va face Dobrin? Nu știu, relațiile mele cu jucătorii sînt strict asemănătoare acelora dintre spectator și artistul de pe scenă, fără discuții particulare, cu atît mai puțin, de culise. Ca simplă presupunere, deși nu se cheamă Grigore, am impresia că Dobrin va bea totuși aghiazma. Altfel — ce prilej nimerit pentru federali — va fi suspendat. Cu toate că vorbim multe despre educația jucătorilor, despre conturarea și respectarea personalității lor, în fapt dreptul fotbaliștilor la opinii și replică rămîne formal. Să ne mai mirăm apoi de vicierea unor trăsături de caracter!

INTERMEZZO CU...

ANGELO NICULESCU

de Ioan CHIRILĂ

L-am văzut marți dimineața. Își scria raportul de observator la meciul C.F.R. Cluj-Dinamo. M-a rugat să-l iert cîteva minute... Între timp, am tras cu coada ochiului. La „remarcări speciale", Angelo a menționat două nume: Sălceanu și Cojocaru... Vă mirați?

După ce și-a încheiat raportul, mi-a spus că-mi stă la dispoziție. În același moment, însă, a intrat pe ușă un bărbat cît un munte. Era un antrenor de prin părțile Buzăului. A cerut un *time out* de numai cinci secunde și l-a întrebat pe antrenorul echipei naționale dacă nu e posibil ca echipa scheletică Berca să capete, „contra cost", o garnitură de echipament mai veche din magazia „tricolorilor"... Angelo a răspuns imediat în stilul său personal: „Dacă există posibilitatea contabilă, n-am nimic împotrivă...". După care, am început cu:

— *Ce mai e nou Angelo?*

— Nimic deosebit. Ne apropiem încet, dar foarte sigur, de Cupa Europei.

— *Cineva spunea că ar fi normal ca această Cupă a Europei să nu fie un scop în sine, ci un mijloc pentru viitorul campionat mondial.*

— Probabil că acel cineva e un om glumeț sau „din altă lume".

— *De ce?*

— Pentru că uită un lucru: la noi, cel mai important meci al echipei naționale este întotdeauna cel care urmează, și asta indiferent dacă adversarul se numește Brazilia sau echipa de tineret a Metalului.

— *Cred că exagerezi un pic, dar cam așa e. Spune-mi, ce-ți mai face lotul?*

— Din păcate, nu are probleme. Prea puțini sînt jucătorii noi dispuși să tulbure configurația lotului. Repet, din păcate...

— *Cum îi găsești pe cei din lotul de pînă acum?*

— În fel și chip. Mă bucură că la Dinamo e pace și prietenie, astfel încît Nicușor poate lucra efectiv la îmbunătățirea jocului echipei... În schimb, nu mă bucură de loc faptul că titularii care n-au jucat la Guadalajara se străduiesc parcă să demonstreze ceea ce — o spun fără ipocrizie — aș fi preferat să nu fie demonstrat. Iată, de pildă, Răducanu își continuă „numerele" cu o rivnă pe care n-o mai înțeleg. În jocul cu TUG, una din escapadele lui a determinat direct înfrîngerea Rapidului... Deleanu continuă să creadă că poate juca fără să munceacă la antrenamente și a ajuns să fie înlocuit de un junior. Dan a jucat slab la Cluj. Dobrin a fost înlocuit de Bazil Marian, deși antrenorul Argeșului e binecunoscut pentru marea lui slăbiciune față de jucătorii care știu să placă tribunelor.

— *Noutăți?*

— Cam vechi sînt toate. Vigu pare să fie în progres. Mi s-a vorbit mult de Pexa, dar aud că a jucat foarte, foarte slab cu Steaua. Îmi pare rău și de Uifăleanu, pe care îl aștept cam de multișor. Așa sînt studenții-fotbaliști. Nu prea poți pune bază...

— *Ce-ți lipsește mai mult, Angelo?*

— Aș avea nevoie de un Gerd Müller.

— *N-ar fi rău.*

— Da. Aș avea nevoie... Mi-ar mai trebui unul sau doi jucători în apărare. Să sperăm că va veni Bădin. Nu omit, de asemenea, faptul că Sătmăreanu a început să mai fie „băiatul silitor" din primăvară, și asta a început să se vadă...

— *Iar mai în față?*

— Mi-ar trebui un Petru Emil 1963... Pentru atac, unele notări bune are Florian Dumitrescu. Îl va încerca Valentin Stănescu la „olimpici". Așa e mai bine. Fotbalul are anumite trepte, pe care nu e recomandabil să le parcurgi în salturi.

— *Ce zici de Both?*

— L-am văzut la Cluj. A jucat binișor. Ar putea să fie un jucător util echipei Dinamo. Am să-l urmăresc cu atenție.

— *Cum ai primit vestea că Dumitriu II?...*

— M-am bucurat mult, așa cum s-au bucurat, cred, toți iubitorii fotbalului.

— *Îi vezi vreo șansă?*

— Mi-ar plăcea ca Dumitriu II să aibă forma fizică necesară jocului cu Finlanda, de pildă. Același lucru e valabil și pentru Dobrin. Bineînțeles că șansele ambilor sînt mult mai reduse pentru jocul cu Țara Galilor. Acolo e nevoie de muncă... de foarte multă muncă...

— *Ce pronostic îmi dai pentru apropiatele jocuri ale echipelor noastre de club în cupele europene?*

— Orice echipă are o șansă dacă își evaluează posibilitățile și își construiește jocul în funcție de aceste posibilități. Nu-mi aduc aminte cine a spus că „mai binele e dușmanul binelui". Și cred că această vorbă nu e de loc demobilizatoare. Dimpotrivă.

★

Părăsindu-l pe Angelo Niculescu, mi-am amintit, nu știu de ce, de o întîmplare cu Alf Ramsey, la Guadalajara. După meciul Anglia—Brazilia, Osgood, care nu jucase, a lipsit de la antrenament. Ziariștii mexicani, prezenți pe teren, au „interpretat" motivul lipsei lui Osgood și l-au întrebat pe Ramsey: „De ce e absent Osgood, sir Alf?". La care Ramsey a răspuns imperturbabil: „Osgood e absent, pentru că n-a venit...".

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1.	Petrolul — Rapid	X
2.	Progresul — Steagul roșu	X
3.	„U." Cluj — U.T.A.	1
4.	Jiul — Steaua	X
5.	Dinamo Buc. — Politehnica	1
6.	F. C. Argeș — C.F.R. Cluj	1
7.	Farul — „U." Craiova	1
8.	C.F.R. Tim. — Dinamo Bc.	1
9.	Ș.N. Oltenița — A.S.A. Tg. Mureș	2
10.	Oțelul Gl. — Metalul Buc.	1
11.	Minerul B.M. — Olimpia Or.	1
12.	C.F.R. Arad — C.S.M. Sibiu	1
13.	Gaz metan — Corvinul	1

„Așa s-a împlinit un vis"

Interviu la Tismana, în „Poiana nedeii"

E nedeie la Tismana... Într-o poiană, întinsă cît amfiteatrul natural unde are loc tradiționalul tîrg de fete de la Găina, s-au adunat mii de oameni de pe platiurile Gorjului, Mehedinților, ale Vîlcii, excursioniști din țară și din străinătate. Stau într-o grădină, cu miros de busuioc și sulfină, cu o sticlă de apă rece ca gheața, adusă de la fîntîna Basarabilor și privesc la cele zece hore întinse în poiană, în apropierea unui izvor cu apă cristalină.

Alături de mine, o masă la iarbă verde: roșii, brînză, pui rumeniți la cuptor, bere ș.a. Tînărul profesor **Gheorghe Puianu** din Tg. Jiu petrece cu familia sa. Îl cunosc.

— **Profesore, de ce nu bei bere? Eu beau apă căci sînt suferind, dar tu?**

— Nu pot... N-am voie.

— **De ce?**

— Conduc mașina.

— **Ai transformat motocicleta, ai schimbat-o?**

— Nu. Acum am însă o „Dacia 1 100" — și mi-o arată undeva, sub poalele pădurii.

— **De unde? Spuneai că abia în doi ani vei strînge bani pentru mașină.**

— Mi-a venit mai repede decît mă așteptam. Am ieșit într-o duminică în oraș, să mă plimb. Mergeam pe stradă. Un vînzător de la o tonetă spune: „Luați lozul să vă dau mașina". Am trecut... M-am răzgîndit. M-am înapoiat și am luat un loz de 3 lei. Îmi ieșe unul de 6 lei. Cer unul „special" de 6 lei. Îl „filez" și abia mai văd în fața ochilor. Scria „Autoturism Dacia 1 100". M-am așezat pe scaunul vînzătorului. Îmi venise rău de emoție. Crezi că este puțin lucru să cîștigi o „Dacia 1 100" cu șase lei la Loz în plic? Așa mi s-a împlinit un vis.

— Acum îmi trebuie și o noră — zîmbește tatăl.

— **Știi să conduci, profesore?**

— Mi-am luat și carnet. Plec în rodaj, în țară, în excursie. Vreau să cunosc toată țara. Pînă la Putna nu mai mă opresc. Așa mi se va împlini un alt vis.

— **Drum bun, profesore Puianu.**

Ion DARIE

AUTOMOBILISM

ACCESORII UTILE

● **Automobiliștii amatori pot avea la domiciliu o rampă mobilă pentru autoturismul lor. Fabricată de cooperativa „Metalica", noua rampă este un dispozitiv ușor, cu gabarit redus, care se fixează pe roțile vehiculului făcîndu-l să se ridice pe verticală, atunci cînd e necesar să fie reparat sau să i se facă lucrări de întreținere. O idee ingenioasă ce-și merită laudele.**

● Pantofi pentru automobiliști, flexibili și cu greutate redusă — iată un nou produs ce poate avea mulți solicitanți. Talpa este confecționată din cauciuc special matrițat, cu proeminențe care permit aderența la pedală. Construcția tocului asigură o maximă stabilitate la punctul de sprijin, menținînd piciorul odihnit prin poziția comodă pe care o are în pantof. Pielea, special tăbăcită, este moale și suplă, permițînd o bună aerisire a piciorului. Ca și primul automobil românesc, noii pantofi poartă numele „Dacia". Aceștia au fost livrați pentru început magazinului de prezentare și desfacere al Combinatului de pielărie și încălțăminte nr. 1 din Calea Victoriei. Sperăm că în curînd, pantofii pentru automobiliști se vor executa în serii mai mari.

Răspundem cititorilor

A. ALBOTA — Craiova. Vă felicităm pentru colecțiile pe care le-ați realizat. Ca să vi le puteți îmbogăți, cel mai bine este să vă adresați I.D.M.S. (str. Batiștei nr. 11) care ar putea să vă pună la dispoziție adresele pe care le solicitați.

M. ENEA — Bîrlad. Știți desigur și dv că pe măsură ce crește viteza, crește și presiunea pneurilor, nu instantaneu ci doar după ce se merge continuu în viteză mare. Încălzirea pneurilor poate determina explozii, dezlipiri de petice și rupturi de pînze în anvelopă. La o eventuală oprire și control al presiunii nu dezumflați însă puneurile pentru a reveni la indicațiile de fabrică. Aceste indicații sînt date pentru cauciucul rece. În afara acestora, trebuie respectată întocmai presiunea indicată pentru încărcătura automobilului.

P. NAUM — Cluj. Vă putem informa că raliul despre care ne întrebați dv. se numește „Tokaj" și se va desfășura între 9—11 octombrie 1970 între localitățile: Budapesta-Tokaj — Miskolc. Înscrierile se primesc de către Asociația ziariștilor maghiari, Budapesta VI, Nepkoztarsasag utja 101. Raliul are patru clase: I pentru automobile pînă la 600 cm.c.; a II-a pînă la 350 cm.c; a III-a pînă la 1 200 cm.c.; a IV-a automobile cu o capacitate cilindrică de peste 1 200 cm.c. Alte informații le puteți primi de la organizatori.

M.B. — Sibiu. Informația dv. nu este exactă: Iată în fapt despre ce este vorba: un tînăr student din Folkwang a expus la expoziția de vehicule utilitare din Amsterdam un mini-automobil cu cabina decapotabilă destinat doar circulației prin oraș. Mini-automobilul are un motor de 50 C.P. și poate atinge o viteză de 50 km pe oră.

M. IONESCU — Buzău. Cei mai mulți specialiști susțin că la motoarele moderne (care demult nu mai folosesc sistemul de ungere prin barbotaj) este necesar ca baia de ulei să fie cît mai bine umplută, respectiv nivelul uleiului să se mențină la linia de sus a tijei de control. Nu numai că nu există nici un pericol, dar motorul modern are doar de cîștigat în durată cînd i se asigură cantitatea maximă de ulei. Bineînțeles, și de bună calitate.

TRIUMF GT „STAG"

Pe piața internațională de automobile a apărut un nou model Triumf, aparținînd lui British Leyland: GT „STAG" — de lux. Prevăzut cu un motor cu opt cilindri, noul autoturism atrage atenția înainte de toate prin concepția lui modernă: cursa pistonului este extrem de scurtă și are doi arbori cu came amplasați în capul blocului motor, ceea ce îl face rezistent la turații înalte. Puterea maximă este de 145 cai putere S.A.E. la 5 500 ture pe minut. Automobilul accelerează de la 0 la 100 de kilometri pe oră în aproximativ 10 secunde. El atinge o viteză maximă de 190 de kilometri pe oră.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 676 — SÎMBĂTĂ 19 SEPT. 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

CUM SE OBȚINE UN PREMIU NOBEL ÎN ȘTIINȚĂ?

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

- „Pentru cele mai de seamă servicii aduse umanității"
- La 25 de ani laureat al Premiului Nobel.
- ...pentru ca o întîmplare să se transforme în descoperire.
- Ce înseamnă „cel mai bun" ?
- O etapă revoluționară în știință.
- Experiențe noi cu mijloacele tehnice ale epocii tale.
- O poveste despre o locomotivă și vagoanele de călători.
- Oamenii de știință pot contribui la crearea unui climat de pace, de înțelegere.

(Relatarea în pagina a 5-a)

AGENDĂ săptămînală

ȘCOALA

Așadar, săptămîna aceasta au început școlile. Eveniment care afectează nemijlocit peste o cincime din populația țării și, indirect, aproape întregul popor, prima zi de școală a fost însoțită de cuvîntul cald, deschizător de perspective, cuprins în salutul conducerii partidului și statului nostru. Acest salut nu are menirea de a răspunde doar unei tradiții, ci constituie un îndrumar pătruns de grija profundă pentru educația tinerelor generații și intră în rîndul documentelor care, în ultimii ani, orientează destinele școlii românești, reflectă preocuparea pentru perfecționarea ei continuă.

Nu este cazul să rememorăm situații din trecut sau să facem comparații. Drumul parcurs de școala noastră în ultimul sfert de veac este atît de bine cunoscut de fiecare, încît devine cu totul inutil să mai amintim de situația critică în care se afla atunci, de milioanele de neștiutori de carte, de faptul că drumul spre învățătură era barat pentru majoritatea copiilor, de condițiile materiale precare în care-și duceau viața nenumărate școli, în special în mediul rural și așa mai departe. Cu siguranță că, despre toate acestea, li s-a vorbit copiilor la solemnitățile de deschidere a cursurilor și este bine să li se vorbească în continuare — și nu numai la școală, ci și acasă — fiindcă este bine ca ei, în primul rînd, să cunoască și să înțeleagă schimbările care s-au petrecut în patria noastră, să poarte respectul cuvenit generațiilor care, nu arare ori cu prețul unor grele sacrificii, au nivelat terenul de unde ei își iau acum zborul spre înălțimile științei și ale culturii.

La acest început de an școlar, poate mai mult ca altădată, celor ce răspund de destinele învățămîntului, cadrelor didactice, îndeosebi, li se ridică importante probleme. Știința și tehnica avansează într-un ritm nemaiîntîlnit. Multe cunoștințe se perimează, apar noi domenii, noi informații. Economia națională și viața socială solicită oameni de specialitate de înaltă califi-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

COMORILE SÎNT ÎN SUFLETELE NOASTRE

● SECVENȚE GEOLOGICE RELATATE DE MIRCEA CHIRIAC ● ROVINARI — BOTEZUL CEL MARE ● CÎRTIȚELE ȘI POPÎNDĂII I-AU AJUTAT PE GEOLOGI ● DACĂ AR EXISTA MINEREURI ÎN ATMOSFERĂ AM FI AVIATORI ȘI PARAȘUTIȘTI ● GEOLOGUL DEVINE DETECTIV

Cînd vine vorba despre un geolog, eu, neavizatul, mă gîndesc imediat la piatră. Și mă mai gîndesc la munte. Nu știu de ce neapărat la munte, la piatră și la alpinism. Nu pot să-mi închipui un geolog altfel decît pe o pantă de munte ciocănind cu răbdare pietrele. Și asociindu-mă peisajului ce mă solicită ca turist aș vrea să fiu, măcar pentru o zi-două, geolog. De aceea întîlnirea cu MIRCEA CHIRIAC, geolog șef la Întreprinderea de prospecțiuni geologice București, **m-a descumpănit oarecum. Nu pare de loc sportiv. Are în mișcări o încetineală atentă și privirea întunecată te sfredelește, căutînd parcă ceva ascuns pe care ar vrea să-l scoată cu orice chip la suprafață.**

— Toată lumea vede în noi

Anton UNCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ULTIMELE CLIPE ALE LUI ȘTEFAN CIUBOTĂRAȘU

Însemnări de la o echipă de filmare

de Horia PĂTRAȘCU

În filmul „Lupeni 29"

Bătrîn înțelept în „Columna"

„...voi fi bătrîn și singur, voi fi murit de mult" — cîntau din toate puterile și în falset răcnit, tineri — **extrem de tineri** — membri ai echipei filmului AȘTEPTAREA, cocoțați pe acoperișul unei case particulare închiriată cu ziua, situată undeva în apropierea gării orașului Pitești. Cîntau astfel în cor — obsedați parcă de linia melodică a unui cîntec lansat de o formație la modă — cuprinși de bucuria nestăvilită, de bucuria aceea unică a unor entuziaști care își consumaseră zile și nopți în șir unei munci pe cît de pasionantă, pe atît de epuizantă în întregul ei de mecanism complicat. Efortul lor se apropia de sfîrșit : mai aveau numai cîteva zile de filmare, iar materialul tras pînă la data de mai sus era — în cel mai sincer și obiectiv înțeles al cuvîntului — **bun !**

Suit pe o platformă improvizată deasupra streașinei — și privind mereu mai nerăbdător de-a lungul străzii ce ducea către hotel, doar-doar l-o zări venind pe **maestrul** ce întîrzia întîia oară, acum — regizorul Șerban Creangă (cel mai tînăr dintre regizorii Buftei), cînta în rînd cu ceilalți ; alături de el, Demian și Vîlcov, operatorii filmului, își puneau la punct obiectivele; jos, în curte, înconjurată de forfota electricienilor și mașiniștilor, Ana, secretara de platou, verifica încă o dată, pe textul scenariului, cadrele ce urmau a fi trase

CONTINUARE ÎN PAG. 4

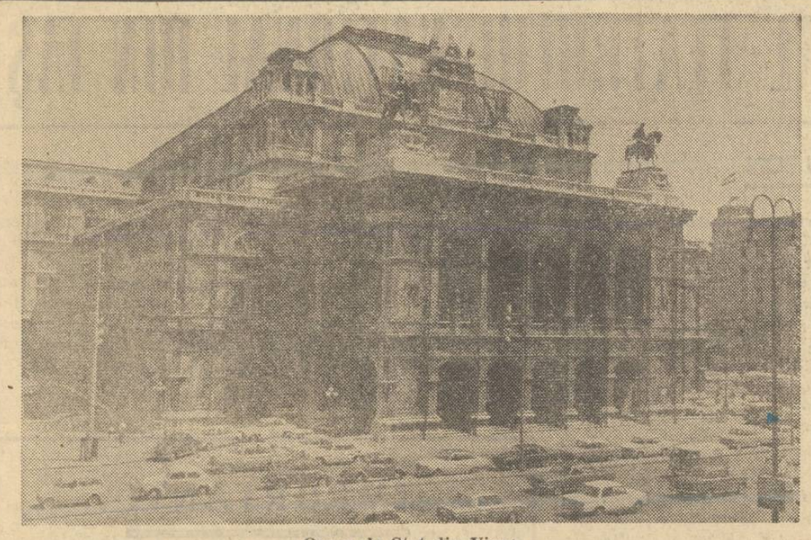

Opera de Stat din Viena

„ÎNCERCĂM SĂ ȚINEM CUMPĂNA ÎNTRE CLASICI ȘI MODERNI"

ne declară Dr. Reif Gintl, directorul Operei de Stat din Viena

(Relatarea în pag. a 4-a)

Drumurile vacanței

TRASEE TURISTICE ÎN MASIVUL CEAHLĂU

(Pagina a 2-a)

În pagina a 6-a :

- CURIER SĂPTĂMÎNAL de Mihai STOIAN
- CU POLITEȚEA DE MÎNĂ
- UTIL ȘI PRACTIC
- RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Două piese de aur din tezaurul Cresus

HOȚII DE ANTICHITĂȚI

(Relatarea în pag. a 3-a)

DRUMURILE VACANȚEI

TRASEE TURISTICE ÎN MASIVUL CEAHLĂU

Masivul Ceahlău este izolat ca o măgură între văi adînci și largi : la sud — Bicazul care-l separă de munții Tarcăului ; în est — Bistrița, care-l desparte de masivul sedimentar al Stînișoarei ; limita vestică este constituită de piraiele Bistra și Jitanul, afluente ale Bicazului. Datorită văilor adînci care-l înconjoară, Ceahlăul, asemenea unui vultur semeț, apare, de oriunde l-ai privi, cu vîrfurile adesea acoperite de nori. De pe vîrful cel mai înalt, „Toaca" (1904 m) în zilele senine, cu bună vizibilitate se poate privi pînă departe (în Transilvania, Rarău, Rodna, Iași). Conglomeratele de la partea superioară a Ceahlăului au determinat ca vîrfurile să fie de forma turnurilor, coloanelor, stîlpilor sau căpățînelor (Toaca, Panaghia, Piatra lată, Claia lui Miron, Piatra Lăcrimată, Căciula Dorobanțului), forme ce apar și în Bucegi dar mai ales în Ciucaș. Punct de pornire în escaladarea Ceahlăului este orașul Bicaz, un important centru turistic al țării. Văile Bistriței, Bicazului și Bistricioarei sînt principalele căi de apropiere de masivul Ceahlău. De-a lungul acestor văi sînt construite șosele care permit accesul automobilelor pînă la începutul cărărilor, pe care se poate ajunge — în 3—5 ore — la cabana de pe coama masivului.

Din Bicaz, se ajunge la cota cea mai înaltă a Ceahlăului pe două trasee : a) Putem merge cu mașina pînă la cabana „Izvorul muntelui", iar de aici continuăm pe jos timp de 3 ore — 3 ore și jumătate prin Lutu Roșu sau prin Poiana Maicilor ; b) Mergem cu autobuzul pînă la cabana „Durău" sau îmbarcați pe vaporaș se parcurge de-a lungul lacul de acumulare, o distanță de circa 36 km, admirînd panorama Ceahlăului cu frumusețile ce ne așteaptă. De la debarcaderul Ceahlău urcăm marcajul bandă roșie pînă la cabana „Durău", întîlnind în cale Palatul Cnejilor, mărturie a trecutului istoric al acestor meleaguri. În vecinătatea cabanei Durău putem vizita mănăstirea Durău a cărei biserică a fost zidită în anul 1835. În anul 1920 o echipă de pictori conduși de N. Tonitza a refăcut pictura bizantină, care inițial fusese realizată în culori amestecate cu ceară.

De la Durău putem ajunge pe coama cea mai înaltă a Cehlăului pe două trasee : a) Durău — poiana Viezuri — cascada Duruitoarea — cabana Dochia ; b) Durău — cabana „7 Noiembrie" — cabana Dochia.

Consider că cel mai bun traseu ar fi următorul : De la cabana Durău pornim spre cascada Duruitoarea. Drumul este relativ greu (5—6 ore), datorită urcușului piepteș. Ajungînd în poiana Viezuri (unde întîlnim marcajul triunghi galben), drumul devine mai ușor. Mergînd spre cascadă vom traversa cîteva șipote, întîlnind piriul „Rupturi", al cărui curs îl vom urma pînă la Duruitoarea. Aici apele piriului Rupturi se prăvălesc zgomotos, formînd o priveliște de neuitat. Ne întoarcem în poiana Viezuri, de unde urmînd marcajul triunghi galben vom porni spre poiana Nicanului. După ce vom admira imaginea impresionantă a crestei principale cu Vîrful Toaca și Panaghia, un urcuș ușor ne conduce la cabana „7 Noiembrie", care este situată pe versantul nordic al Ceahlăului pe piciorul Humăriei, în poiana Fîntînilor. După odihnă, ne continuăm traseul spre Dochia. Acest drum poate fi parcurs în 5—6 ore. Trecînd pe curbura Piatra Lată, mergînd mai departe, lăsăm în urmă Căciula Dorobanțului, Turnul Sihastrului, spre est se vede perspectiva lacului de acumulare. Ajungînd pe șaua muntelui, în fața noastră se ridică vîrful Panaghia, despre existența căruia circulă multe legende. Iată una dintre ele : Se spune că Panaghia ar fi fost o fată frumoasă înzestrată de ursitoare cu mult farmec ; pentru a nu fi pîngărită de privirile muritorilor, ele au dus-o pe culmile cele mai înalte. Văzînd-o, soarele s-a îndrăgostit de ea și s-a oprit în loc, ore întregi. La căderea nopții soarele a fost pedepsit să răsară înconjurat de neguri, iar Panaghia să-l vadă mai tîrziu. Cuprinzînd-o jalea, ea s-a împietrit.

După ce trecem pe lîngă Panaghia, mergem pe versantul de est al vîrfului Toaca. De aici se deschide perspectiva întregului plan pînă la Ocolașul Mare. Ne putem urca pe vîrful Toaca, cel mai înalt vîrf al Ceahlăului, de unde privirile pornesc nestăvilite în jur avînd deschisă o priveliște de neuitat.

De pe acest vîrf putem admira răsărituri și apusuri de soare unice. Părăsind vîrful, trecem prin punctul numit Conul, lăsînd în urmă Piatra Ciobanului, Vîrful Lespezi și poposim la cabana Dochia. De aici putem merge pe cele două ocolașe : Ocolașul Mic (1818 m), Ocolașul Mare (1867 m), trecem prin Jgheabul lui Vodă, Curmătura stînelor, Claia lui Miron, Turnul Budu, Jgheabul Armenilor, cu legendele și frumusețile lor naturale. De la cabana Dochia putem cobori la Neagra prin poiana Maicilor sau la Bicazul Ardelenesc, prin Jgheabul lui Vodă. De la Dochia putem să coborîm spre cabana Izvorul Muntelui prin Lutu Roșu, platoul crestei principale. Pe aceste trasee putem admira Detunatele, Piatra cu Apă și Poliței cu crini. Ajungînd la cabana Izvorul muntelui ne putem continua călătoria cu autobuzul pînă la Bicaz.

Ion TALABĂ

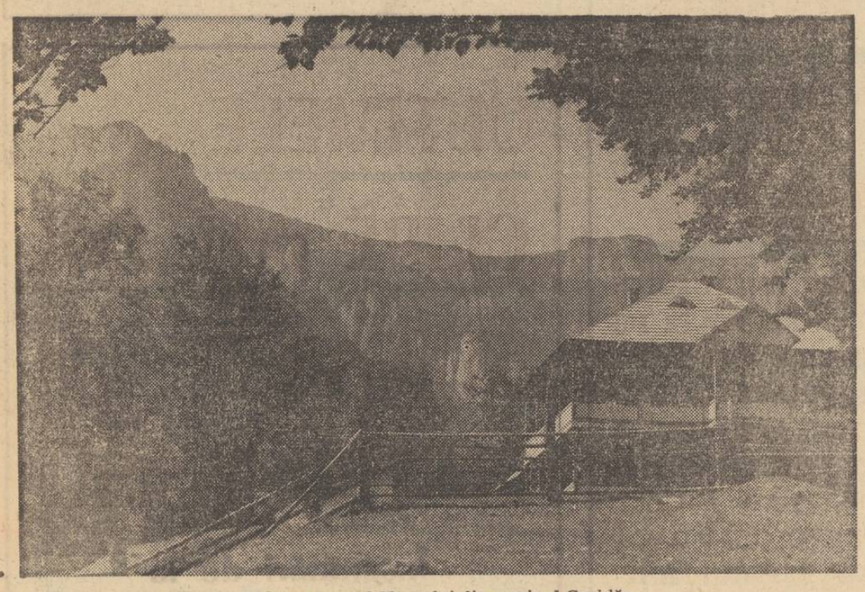

Cabana Izvorul Muntelui din masivul Ceahlău

Foto : Nicu VASILE

COMORILE SÎNT ÎN SUFLETELE NOASTRE

URMARE DIN PAG. 1

un fel de alpiniști — începe dumnealui privindu-mă șiret. Și dumneata tot așa. Nu ? Viață în in aer liber, excursii...

— La început dumneavoastră n-ați văzut tot așa ?

— Nu. Eram de vreo 13—14 ani. Învățam la liceul din Bacău și vara mă duceam pe la Măgirești, la părinți. Aveam de atunci o anumită atracție pentru științele naturii. Într-una din zile aud că mă strigă la poartă băiatul unui vecin :

— Mircică ! Ieși încoa... M-am dus... I-ai văzut ?

— Pe cine ?

— Pe oamenii ceia care umblă după pietre.

— Nu i-am văzut.

— Să-i vezi ! Merg ce merg, iau o piatră în mînă, o ciocănesc, se uită la ea printr-un ochean mititel, o aruncă și caută alta. Apoi tot așa. Să știi că așția caută comori.

M-am dus și eu să-i văd pe căutătorii aceia de comori despre care-mi spunea prietenul meu Ion al lui Românică și de intors nu m-am mai intors. Adică le-am urmat pașii pînă astăzi și am căutat apoi alte cărări pe care ei nu le călcaseră. Mă țineam scai după unul dintre ei, un om tăcut și, mi s-a părut mie, tare bun. De fapt nu greșeam. Mai tîrziu mi-am dat seama de asta. Omul nu era altul decît viitorul meu profesor de la facultate, Ion Atanasiu.

— Și după asta ?

— După asta, sau mai exact odată cu asta, a fost minunatul meu dascăl de științele naturii, Gheorghe Botezatu. Făcea niște lecții de ne lăsa fără respirație. Un om extraordinar. De la el „m-am îmbolnăvit" de geologie. Colindam zile întregi dealurile și ripele căutînd. Într-o zi, în albia Copăcioaei, un piriu din apropiere, am găsit un os mare. Am alergat repede cu el la profesor. L-a examinat cu atenție. Eram țeapăn ca un stîlp, de încordare. Cînd a terminat, s-a uitat la mine cu ochii strălucitori. — Măi flăcăule, știi tu ce-ai găsit ? O vertebră de mamut. Am simțit ceva rece, ca de spaimă și nu știu, parcă mi-au dat lacrimile. Vertebra se află și acum la muzeul liceului „George Bacovia". Tot atunci am avut și prima dezamăgire.

— Cum a fost ?

— La vreo cîteva zile îi aduceam profesorului un craniu ciudat. Cînd l-a văzut, s-a pus pe un ris de-mi venea să intru în pămînt. Adusesem un foarte banal craniu de cal care, vă dați seama, nu era de loc fosil.

Tovarășul Chiriac zîmbește transportat unei amintiri de demult. Știi dumneata cînd am devenit geolog ?

— După terminarea facultății... bănuiesc.

— Nu. Imediat după absolvire am fost numit asistent la facultate. Tobă de carte. Făcusem și ceva practică. Îmi lipsea însă ceva. Ceva de preț, ascuns în pămînt, pe care mîinile și ochii să-l adulmece și să-l scoată la suprafață. Zăcămîntul.

— Și cînd s-a întîmplat asta ?

— Prin 1953—54. Era în perioada aceea a primului cincinal, cînd geologii aveau sarcina de mare răspundere să descopere și să scoată la suprafață bogățiile țării. Aici a fost !

Tovarășul Chiriac se întoarce spre harta agățată pe peretele din spate, fixînd un punct din apropiere de Tîrgu Jiu. Aici, la Rovinari. Prima exploatare de cărbune la suprafață. Știam că este. Primul strat fusese descoperit. Nu aveam însă nici un criteriu de orientare decît credința că trebuie să mai fie. Zile și săptămîni în șir, toată echipa a scormonit împrejurimile, metru cu metru. Am găsit încă cinci straturi foarte bogate. A fost botezul meu cel mare, ca să zic așa. Acolo, la Rovinari, am înțeles pămîntul. Și l-am blestemat, și l-am implorat și l-am iubit din nou atunci cînd și-a deschis sub mine comoara. Și am mai învățat ceva. Ca să înțelegi pămîntul trebuie să-i cunoști legendele și florile și copacii și animalele...

— Și animalele ?

— Exact. Pare ciudat ? Am să vă povestesc o întîmplare. Făceam lucrări de cercetare în Dobrogea. Aici am găsit o sumedenie de strate și roci prețioase : diatomite, dolomite, argile caolinoase, calcar siderurgic, cretă, culori naturale de pămînt și multe altele. Cu diatomitele a fost însă interesant. Știți ce sînt diatomitele ? Niște roci silicioase care au o sumedenie de întrebuințări : la rafinarea petrolului, la polizări foarte fine, la purificarea vinului, a berei, și în construcții.

Reușisem să delimităm cu o oarecare precizie întinderea stratului. Ar mai fi fost necesare niște lucrări de foraj la mică adîncime, pentru mai multă precizie. La un moment dat, în apropierea locului unde ne aflam, pămîntul începu să se miște și se ridică în sus o grămăjoară destul de mare. „Mai sînt și alți geologi" — glumește cineva, arătînd spre mușuroiul de cîrtițe. Toată lumea a izbucnit în ris. A fost într-adevăr o imagine unică momentul în care, ca la comandă, toată lumea a tăcut bruse. În clipa următoare ne-am repezit spre mușuroi luînd cîte o mînă de pămînt. În el urme de diatomit. Cîrtițele și popîndăii ne-au ajutat atunci foarte mult la delimitarea mai exactă a stratului. Așa a fost.

— V-ați ales Dobrogea sau ați fost trimis acolo ?

— De data asta mi-am ales-o.

— De ce ?

— O dragoste mai veche. Am îndrăgit Dobrogea încă din cărțile pe care le citeam în liceu. E vorba de niște broșuri de geologie la un nivel foarte accesibil, pe care le scria pe atunci profesorul Ion Simionescu. Dar așta n-a fost singurul motiv. Mi-am ales Dobrogea și pentru că toată lumea o ocolea.

— Nu înțeleg.

— Pe atunci în Dobrogea nu era ca acum. Mergeai zeci de kilometri prin praf și căldură fără să întîlnești un copac sau o fîntînă. Și cum noi nu prea folosim drumurile bătute, vă dați seama. Un loc ocolit de geologi este însă un loc unde poți găsi o sumedenie de lucruri interesante. De asta m-am dus. Greu, dar a meritat.

— Și cu alpinismul cum rămîne ?

— Cu alpinismul e așa : pe geolog îl întîlnești și pe vîrful muntelui și sub nivelul mării. Adică sîntem și puțin alpiniști și puțin marinari și puțin scafandri. Și dacă ar exista minereuri în atmosferă am fi cu siguranță aviatori și parașutiști.

— Nu e greu ?

— Nimic din ce-ți place nu e greu. Dacă vreți să știți, am avut prilejul să fiu și puțin detectiv.

— Geolog detectiv ? Asta trebuie să fie într-adevăr foarte interesant. Cînd s-a întîmplat ?

— Prin 1949, imediat după absolvirea facultății. Și tot în Dobrogea. Mai exact, la Constanța. Făcusem cîteva cercetări sumare prin împrejurimi. Într-o zi vine la mine un ofițer de miliție : — Tovarășul Mircea Chiriac ? — Da. — Aș vrea să stăm puțin de vorbă, dar numai cu dumneavoastră. Am înțeles că trebuie să-i rog pe ceilalți să plece. Cînd am rămas singuri ofițerul a scos dintr-o servietă o cutie de carton și a așezat pe masă în fața mea niște pietre. — Vedeți, cutia aceasta a avut în ea niște obiecte de valoare importate de statul român la un preț destul de mare. Aceste obiecte au dispărut și în locul lor am găsit pietrele pe care le vedeți. Vă rugăm să ne spuneți de unde provin. Vă dați seama că nu mi-a fost greu să precizez locul. Erau din cariera de la Ovidiu. Peste cîteva zile infractorii au fost prinși iar eu am primit felicitări din partea organului local de miliție. Ce să vă spun, meseria mea mi-a procurat și satisfacții de genul acesta. De cele mai multe ori însă noi, geologii, nu vedem rezultatele muncii noastre. După ce facem cercetarea, prospectarea, pornim mai departe. Vin alții care scot comorile... Am avut însă prilejul să asist la efectul pe care-l poate avea asupra unui om cunoștințele noastre.

— Unde s-a întîmplat asta ?

— În Maramureș. Nu-mi amintesc exact anul. Trecînd într-o zi pe lîngă casa unui gospodar văd că vine omul la mine și mă roagă : — Domnule ! Am săpat de trei ori fîntîna și n-am găsit apă. Trebuie să-mi strămut casa dacă nu găsesc. Știți la ce distanță sînt una de alta casele munteniilor din Maramureș. Omul știa că sîntem geologi. Ne urmărise lucrările cîteva zile. I-am indicat locul și după o săptămînă avea fîntînă în curte. A fost cu pui tăiați și cu tuică... și cu o mie de mulțumiri. Toate astea au însă mai mult un aspect anecdotic și n-aș vrea să credeți că ele constituie de fapt satisfacțiile cele mari ale meseriei. Nu. Marile noastre satisfacții apar atunci cînd dăm țării mari zăcăminte de petrol, cărbune, metal, cînd descoperim pînze de apă de importanță industrială, strate cu valoare economică, ape termale, minerale... Pentru că noi sîntem geologi, dar înainte de asta cetățeni în înțelesul nou, socialist, al cuvîntului. A fost greu, sigur că da. Ca să urmez facultatea am avut norocul să am o mătușă fără copii la București. Tata, țăran din Măgirești, ar fi trebuit să se vîndă și pe el ca să mă țină la învățătură. Mă uit la studenții de azi. Văd condițiile care li se oferă. Și nu știu de ce mi-e puțin necaz că nu pot face comparația între cum a fost și cum este. Ar fi poate mai silitori unii, mai aplecați către învățătură. Pînă să ajungi să faci descoperiri, trebuie multă muncă, dragoste multă și renunțări. Dar toate astea vin probabil cu timpul, cu vîrsta... Într-un fel, fiecare descoperim comori. În adîncul pămîntului, în adîncul nostru. Important e să le scoatem la suprafață și să le dăruim țării.

Anton UNCU

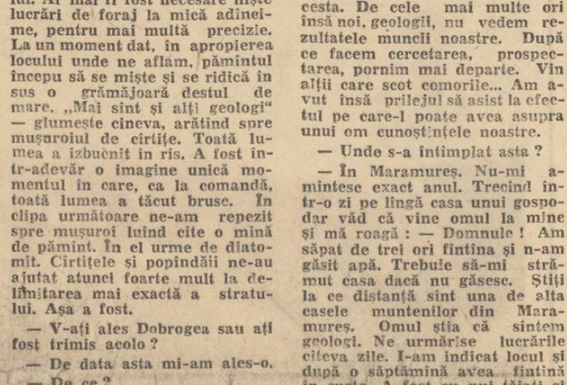

Geologul Mircea Chiriac

AGENDA săptămînală

ȘCOALA

URMARE DIN PAG. 1

care, înzestrați cu capacitatea de a asimila ceea ce apare nou, și noutățile apar cu o viteză amețitoare. Se cere în tot mai largă măsură ca tînărul absolvent al unei școli să se poată îndrepta, pe baza cunoștințelor cîștigate, spre îndeletnicirea pe care și-a ales-o, devenind cît mai repede folositor societății. Însăși practica didactică se perfecționează, exigențe noi se ridică în fața profesorului, a învățătorului, a educatorului. Este firească, deci, preocuparea de autodepășire ce caracterizează toată această lume ce gravitează în jurul școlii. Ea își are înțelesul în sarcina de a contribui la progresul neîntrerupt al societății noastre ; școala trăiește azi gîndind continuu la mîine, la acea zi încă necunoscută, cu cerințe încă neștiute, dar pentru care trebuie pregătite generații întregi de constructori. Pentru aceasta, activitatea oamenilor de la catedră s-a modificat și ea : profesorul însuși se deprinde să gîndească în viitor, obișnuindu-și discipolii cu arta însușirii permanente a ceea ce apare inedit în domeniul lor viitor de activitate. Este un salt calitativ pe care l-a făcut școala noastră, este o platformă nouă și solidă pe care se ridică, în continuare, edificiul nostru educativ, așa cum a fost el conturat de hotărîrile partidului și statului, de indicațiile Congresului al zecelea al partidului.

Și, bineînțeles, alături de altele, școala nu se poate limita la cerințele de ordinul instrucției de specialitate, fără îndoială de cea mai mare însemnătate. Ne referim la marile răspunderi față de formarea comunistă a tinerilor, față de chipul lor moral de viitori cetățeni cu drepturi și obligații depline ai unei patrii socialiste. Anul acesta ne-a supus unor grele și nedorite încercări, care au reliefat frumusețea de caracter a tineretului nostru, format și educat de partid. Fapte eroice, exemple de înalt patriotism, dovezi ale solidarității și unității întregii noastre națiuni au fost, în egală măsură, datorate unor oameni maturi ca și unor tineri, adesea de vîrstă școlară. Ele au confirmat rezultatele întru totul pozitive ale străduinței depuse de școală, de organizațiile de tineret, pînă acum. Ele creează premise minunate pentru a desfășura, în continuare, cu metode din ce în ce mai perfecționate, acea operă de făurire a omului nou, a comunistului, figură luminoasă de constructor al prezentului și viitorului patriei.

„Casa Vasile Alecsandri" din Iași.

UN MUZEU AL TEATRULUI NAȚIONAL DIN IAȘI

de Aurel LEON

Pe strada Vasile Alecsandri din Iași se află o casă veche, cu peronul deschis spre o grădină, altădată înfrumusețată de statui albe și cu un mic balcon avîntat spre stradă. Aici a locuit vremelnic bardul, atunci cînd evada din sihăstria Mircești lor, casa fiind construită de tatăl său și trecînd apoi în proprietatea lui Iancu Alecsandri, fratele poetului. Cum însă Iancu s-a căsătorit, a trăit și a murit în Franța, imobilul a fost locuit practic de Vasile Alecsandri, apoi de fiica și nepoatele sale. De aceea, e denumit și azi „Casa Vasile Alecsandri". De la acest balcon puțin săltat deasupra pămîntului îl asculta amuzat pe Herșcu Boccegiul, coropcarul. Cum mirosea că Alecsandri a descins în Iași, Herșcu îi cînta sub balcon cantoneta lansată de Matei Millo și primea răsplată sunătoare. Așa cum s-a întîmplat și cu alte cantonete ale lui Alecsandri, la început actorul și-a copiat modelul pentru ca, după succes, modelul să-l imite pe actor, împrumutînd ceva din poleiala rampei. Casa aceasta cu monograma bătrînului Alecsandri, vornicul, pe frontonul triunghiular, a înfruntat veninește anii, pregătindu-se pentru o viață nouă.

Autoritățile locale, în dorința de a-i da o utilitate corespunzătoare trecutului ei, au pus-o la dispoziția Teatrului Național „Vasile Alecsandri". O primă și nimerită menire va fi aceea de a adăposti Muzeul acestui teatru.

Înființat la 1840 sub triumviratul C. Negruzzi-M. Kogălniceanu-V. Alecsandri, după ce Iașul avusese primul spectacol teatral în limba română la 7 decembrie 1816 („Mirtil și Hloe", pastorală prelucrată de G. Asachi după Gessner și Florian), teatrul ieșean are un trecut glorios ce merită și poate fi ilustrat prin material muzeistic. Ceeo ce din inițiativa regretatului actor Remus Ionașcu s-a și făcut, adunîndu-se piese deosebit de valoroase și inaugurîndu-se muzeul într-unul din foaierele teatrului. Anumite necesități au impus însă desființarea lui, materialul fiind predat spre păstrare la Complexul muzeistic din Iași. Acum exponatele vor putea fi din nou cercetate și admirate de către marele public. Costumele de scenă ale lui Matei Millo, Agatha Bîrsescu, Aglae Pruteanu, State Dragomir, Mihai Galino, Gr. Manolescu; manuscrise rămase de la B.P. Hașdeu, Vasile Alecsandri, Al. Vlahuță, I.L. Caragiale, Mihail Sadoveanu, G. Ibrăileanu etc ; fotografii, picturi, afișe, caiete de regie, schițe de decor — toate constituie o istorie vie a teatrului moldovenesc.

Faptul că paginile acestei cronici muzeistice se redeschid în chiar casa lui Alecsandri e o apropiere dintre cele mai fericite.

NOU!

INTENȚIONAȚI SĂ VĂ VINDEȚI AUTOTURISMUL?

UNITĂȚILE DE CONSIGNAȚIE ALE COMERȚULUI DE STAT DIN ORAȘELE : BUCUREȘTI, BRAȘOV, TIMIȘOARA, CLUJ, IAȘI ȘI PITEȘTI VĂ OFERĂ SERVICIILE PENTRU VÎNZAREA AUTOTURISMULUI LA PREȚUL DORIT.

AUTOTURISMUL DV., EXPUS ÎNTR-UN LOC SPECIAL AMENAJAT, ÎȘI VA GĂSI CU UȘURINȚĂ CUMPĂRĂTOR.

PERSONAL CALIFICAT EFECTUEAZĂ PREZENTAREA ȘI PROBELE DE MOTOR ȘI OFERĂ CONSULTAȚII TUTUROR CELOR INTERESAȚI SĂ CUMPERE.

UNITĂȚILE DE CONSIGNAȚIE EFECTUEAZĂ TOATE FORMALITĂȚILE DE VÎNZARE-CUMPĂRARE.

REȚINEȚI:

— EFICIENȚA
— RAPIDITATE
— ECONOMIE DE TIMP

PPIN:
UNITĂȚILE DE CONSIGNAȚIE PENTRU VÎNZAREA DE AUTOTURISME

(5368)

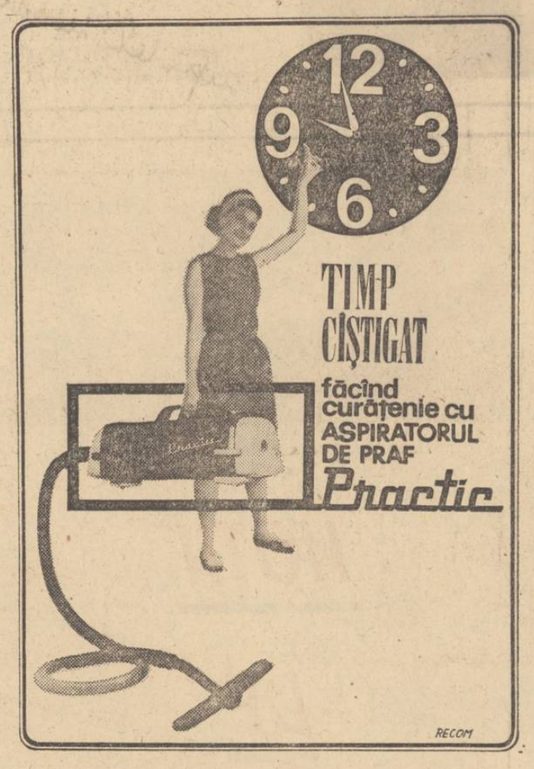

Aspiratorul de praf PRACTIC, de o construcție modernă vă scutește de efort și vă economisește timpul.

Cu ajutorul aspiratorului de praf PRACTIC puteți cu ușurință înlătura praful și impuritățile de pe : dușumele, pereți, mobilă, covoare, haine, tapițerie, radiatoare și din locuri mai puțin accesibile.

PRACTIC poate fi utilizat și pentru pulverizarea de lichide.

Prin calitățile sale constructive are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Prețul aspiratorului de praf PRACTIC este de 785 lei.

Se vinde și cu plata în 8 rate lunare, acontul fiind de numai 118 lei.

5382

IMPORTANT!

V-ați reînnoit abonamentul pe trimestrul IV 1970 ? Dacă nu ați făcut-o, încă, pînă la data de 24 septembrie 1970 vă puteți adresa factorului poștal, oficiilor și agențiilor P.T.T.R. și difuzorilor de presă din întreprinderi și instituții.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

În încurcătură

de Nicolae LUPU

Ziarul forțelor americane din Asia de sud-est „Overseas Weekly" se mira într-un editorial: „Cu toții cunoaștem cazurile unor soldați care au primit marea decorație Inimă de purpură în condiții stranii sau dubioase dar cele întîmplate recent le întrece pe toate. Cum a fost posibil acest lucru ?".

Despre ce este vorba ? Într-un local de masaj din Saigon, o maseuză, fie din zel profesional, fie sentimental, l-a sărutat și mușcat cu foc pe unul din obișnuiții stabilimentului. Soldatul a considerat incidentul normal pînă în momentul cînd a constatat că locul cu pricina s-a infectat. Imediat serviciile de specialitate ale unității au declarat-o pe maseuză „suspectă", „agentă a inamicului" iar soldatul a fost trecut automat pe lista victimelor de război și de aici pînă la conferirea distincției pentru „bravură în luptă" n-a mai rămas decît un pas ușor depășit.

Episodul se leagă foarte bine de odiseea unei noi vizite a lui Ky, vicepreședinte al regimului de la Saigon, în Statele Unite. Washingtonul a fost luat prin surprindere. Nici un organism oficial nu l-a invitat pe Ky în Statele Unite și totuși secretarul personal al lui Ky a anunțat public că personajul va fi în capitala americană la începutul lunii octombrie. Ulterior lucrurile s-au clarificat întrucîtva. Ky a fost invitat de o organizație de dreapta. Prin intermediul ziariștilor și altor mijloace de comunicare, administrația a lăsat să se înțeleagă că un astfel de oaspete este nedorit chiar și neoficial deoarece nu poate decît „să stîrnească și mai mult opoziția populară față de politica administrației în Vietnam în ajunul alegerilor legislative".

După cum se vede, manifestările de dragoste ale acoliților de la Saigon, pentru sprijinirea cărora mor atîția americani, sînt considerate compromițătoare, de-a dreptul infecțioase. Nu vor asemenea manifestări sentimentale în preajma alegerilor legislative. Să ne închipuim pentru o clipă — și probabil asta și fac unii la Washington — ce s-ar întîmpla dacă Ky ar veni să-și îmbrățișeze prietenii și cauza lor la începutul lui octombrie ? Ar fi asemenea manifestații de protest care ar readuce cu acuitate în dezbatere escursile din Vietnam, încît în tabăra republicană s-ar înregistra desigur mulți căzuți. Nu ar mai lipsi în acest caz decît ca gălăgiosul Ky să se afle în postura maseuzei iar cei căzuți să fie decorați ca „victime ale inamicului".

În toate astea se exprimă de fapt ridicolul unei situații compromițătoare, corolar al intervenției. Din nefericire elementele comice sînt doar un aspect al unei mari tragedii.

Sculptură Maya, care a fost recuperată de poliția guatemaleză. Ca să o transporte mai ușor, „piraților orașelor pierdute" au spart-o în cîteva bucăți...

HOȚII DE ANTICHITĂȚI

O urmărire ca în filme.

„Piraților orașelor pierdute" lucrează cu helicopterele...

„Gangsterii — arheologi" au vrut să-l omoare pe Ian Graham.

Turcia revendică „comoara lui Cresus".

Va adopta UNESCO o convenție specială privind regimul antichităților ?

„A fost o urmărire ca în filme. Hoții care conduceau camioanele goneau fără să le pese de primejdiile drumului de noapte. Doreau să scape de polițiștii care-i urmăreau, să treacă frontiera în Hondurasul britanic. Acolo, în portul Belize, îi aștepta un vapor, pentru a prelua „marfa". De data aceasta nu le-a mers însă. Nu au putut să ajungă la graniță. Cînd și-au dat seama că nu vor putea scăpa, au părăsit camioanele și au fugit. Numai așa au reușit să evite arestarea. Dar noi sîntem mulțumiți că am recuperat „stela", cu toate că barbarii au ciopîrțit-o..."

Episodul a fost relatat unui ziarist care a vizitat cu cîtva timp în urmă Muzeul Național din Guatemala City. „Stela" este un tip de monument în piatră, înalt, rămășiță a civilizației Maya, păstrat în decursul veacurilor în pădurile dense ale Americii Latine. Aducînd prețioase mărturii despre orașele străvechi care au existat pe acele meleaguri (multe din monumente au gravate pe ele diferite inscripții) „stelele" sînt extrem de căutate de arheologi și numeroase muzee din diferite țări se întrec în a depune eforturi pentru a le procura. Dar, pe lîngă expedițiile științifice organizate de societățile specializate sub auspiciile instituțiilor naționale din statele gazdă, a înflorit o adevărată industrie clandestină, de largă anvergură, a excavațiilor arheologice și a transportului peste granițe a obiectelor valoroase găsite.

Stimulați de faptul că prețul antichităților este din ce în ce mai mare — mulți consideră că investițiile în astfel de obiecte de artă sînt mai rentabile și, în orice caz, mai sigure decît activitățile financiare — arheologia clandestină s-a putut prolifera pe continentul latino-american datorită faptului că foarte multe din sutele de așezări Maya nu sînt deloc păzite (situate fiind la mari distanțe de centrele locuite, adeseori în mijlocul pădurilor aproape inaccesibile, instituirea unui sistem de pază bine organizat necesită sume foarte mari — „prohibitive", afirma un expert guatemalez). Bandele care organizează săpăturile ascunse dispun de mijloace tehnico-științifice considerabile. În unele cazuri s-a dovedit că „arheologii" ajung pe șantierul săpăturilor cu helicopterul sau chiar cu avioane mici special amenajate, care aterizează pe piste improvizate. „Stelele" și celelalte obiecte găsite sînt transportate cu aceleași aparate, altele cu camioanele, cu bărcile pe fluvii. Îmbarcate clandestin în vapoare, vestigiile civilizațiilor pre-columbiene ajung după cîtva timp în Statele Unite sau în Europa occidentală, unde nu puține sînt muzeele care, convingîndu-se că au de-a face cu lucrări originale, sînt dispuse să achite prețuri mari fără să pună întrebări indiscrete privind modul în care vițioarele exponate au ajuns în posesia vînzătorilor lor... S-a aflat că o „stelă" de mari dimensiuni, originară din Mexic, a fost vîndută cu nu mai puțin de 75 000 de dolari...

„Gangsterii-arheologi" desfășoară o activitate dăunătoare nu numai pentru că înstrăinează din diferite țări părți ale tezaurelor naționale, ci și pentru că, în dorința lor de a găsi și vinde cît mai multe antichități și de a risca cît mai puțin în timpul transportului, produc o serie de avarii iremediabile „stelelor" și celorlalte vestigii. În primul caz de contrabandă, povestit la început, „piraților orașelor pierdute", cum i-a denumit un reporter englez, au spart pur și simplu statuia în mai multe bucăți, pentru a o transporta mai lesne ! Piesele excavate în asemenea condițiuni nu sînt însoțite de toate datele științifice necesare, adeseori în timpul transportului sînt deteriorate inscripțiile. În felul acesta, se pierd mărturii de valoare inestimabilă despre civilizația Maya care, după părerea unor experți, a ajuns, în perioada înfloririi ei, la culmile cele mai înalte, comparabile cu cele la care a ajuns și Grecia antică, în perioada ei de maximă înflorire.

„Piraților orașelor pierdute" afectează însă nu numai țările latino-americane, ci și state din alte continente, chiar dacă nu mai acționează sub forma arheologilor clandestini. Un tezaur cu bijuterii de aur, relicvă din vremea regatului lui Cresus, a dispărut din Turcia și a reapărut în vitrinele unui mare muzeu din New York...

În ultimii ani s-a dezvoltat în diferite țări un curent puternic în favoarea unor acțiuni atît pentru preîntîmpinarea pirateriei de antichități, cît și pentru recuperarea acelora care au fost înstrăinate. Unii oameni de știință au încercat să organizeze paza pe cont propriu. Dar acțiunile individuale, oricît de curajoase, nu sînt suficiente. Arheologul Ian Graham, care a participat la numeroase săpături în Mexic, a încercat să oprească cu forța furtul de la o îndepărtată așezare Maya. Hoții au vrut să-l omoare. Graham abia a scăpat cu fuga și, dacă nu ar fi cunoscut bine regiunea, ar fi pierit în pădurea căreia gangsterii îi dăduseră foc pentru a-l împiedica să scape viu...

Unele state au început să desfășoare o intensă activitate diplomatică pentru a pune stavilă cumpărării de către muzeele străine a unor obiecte cu origine dubioasă și, în același timp, pentru a primi înapoi acele antichități despre care se poate proba că au fost sustrase ilegal. Un muzeu american s-a oferit să restituie Guatemalei o „stelă" cu condiția ca alte piese Maya să-i fie împrumutate pe o perioadă de 20 de ani. Propunerea a fost respinsă, întrucît legile guatemaleze interzic împrumutarea unei părți a tezaurelor naționale, și în prezent continuă tratativele dintre părțile interesate. Guvernul turc a întreprins, de asemenea, demersuri pe lîngă unele muzee americane pentru a primi înapoi tezaurul Cresus și alte comori arheologice, între care și un faimos tezaur Dorak.

Reflectînd aceste preocupări, o acțiune mai amplă este desfășurată la U.N.E.S.C.O. pentru inițierea unei convenții internaționale care să reglementeze regimul antichităților.

U. VĂLUREANU

O sculptură Maya evaluată la circa 100.000 dolari. În prezent, ea se află în Muzeul artei primitive din New York, dar se știe absolut sigur că ea a fost scoasă prin contrabandă din America Latină...

De pretutindeni

„*FUMAȚI ?* să vă fie de bine ! N-aveți decît. Nu vă face rău". Acesta este îndemnul unui selecționer amator vestgerman. După ani de experimentări el a obținut un tutun fără nicotină. Rămîne de văzut dacă fumătorii vor folosi această „iarbă a dracului", care fără nicotină are un gust și o aromă cu totul diferite

MIRELA DOODSWORTH din New York a obținut divorțul două zile de la căsătorie, după ce a demonstrat judecătorului că soțul ei i-a ascuns cu îndeminare pînă atunci faptul că este chel și că poartă perucă...

STANISLAW KEDZIERSKI, tinichigiu polonez, este în timpul liber un pasionat constructor de nave. În decurs de 25 de ani el a realizat copii fidele, miniaturale, a numeroase nave fluviale și maritime. Materialul folosit: bețe de chibrit.

CARTOFII prăjiți, apreciați de multă lume, sînt contraindicați persoanelor suferinde de afecțiuni ale stomacului, ficatului. În Olanda specialiști din industria alimentară au pus la punct, pe bază de soia, un produs care permite prăjitul cartofilor fără grăsimi. Produsul, care se prezintă sub formă de aerosoli, este indicat și la prăjitul cărnii, al peștelui.

O neobișnuită imagine realizată de un fotograf cu prilejul unui concurs de bărci cu turbine, disputat în apropiere de Washington. Din motive necunoscute, una din bărci, condusă de Mary Budweisser, a făcut explozie, iar acest moment a fost surprins pe peliculă. În ciuda gravității accidentului, Mary Budweisser a scăpat de la moarte ca prin minune, alegîndu-se cu răni superficiale.

O STATISTICĂ *a calculat că un copil de patru ani rostește pe zi 12 000 de cuvinte și pune nu mai puțin de 920 de întrebări. Cine să satisfacă o astfel de curiozitate ? Firește, părinții, spun specialiștii. Și tot ei trag concluzia că părinții trebuie să se pregătească bine pentru a putea răspunde.*

LA UN CINEMATOGRAF din Londra, un domn mai în vîrstă a prezentat la intrare un bilet din 1943 explicînd controlorului nedumerit : Cu 27 de ani în urmă, în timp ce mă aflam în sala cinematografului dumneavoastră, s-a dat alarma aeriană. Am fugit cu toții în adăpost. Ni s-a spus că biletele își păstrează valabilitatea. Spectatorului venit cu o „mică" întîrziere i s-a dat cel mai bun loc. Căci venise de departe, tocmai din Glasgow (Scoția).

Andrew Bonnar este numele unui tînăr englez din Oxford, bolnav de o gravă insuficiență renală care-l obligă ca o dată pe săptămînă, timp de 30 de ore, să fie prezent la un spital în vederea folosirii unui aparat „rinichi artificiali". Pentru a evita aceste deplasări dificile, soția lui, Julia, a urmat un curs special pentru minuirea acestui aparat care a fost adus acasă. Situația aceasta va lua sfîrșit atunci cînd medicii vor considera că pacientul poate să suporte o operație de transplant de rinichi.

Emma Claudi s-a dovedit o femeie extrem de curajoasă. Întîmplarea s-a petrecut în „Luna parc" din orașul Intra (Italia). Un leu, Sultan, a scăpat din cușca lui și cei șase mici vizitatori aflați acolo, șase copii de diferite vîrste, s-au pomenit față în față cu majestuosul animal. Emma Claudi, care avea alături o gheretă cu dulciuri, nu și-a pierdut firea și, înarmată cu un simplu băț, s-a aruncat între leu și copii. Cu lovituri de băț și cu pumnii, încet-încet, ea l-a silit pe Sultan să reintre în cușcă și să pună zăvorul. Copiii erau salvați. Iat-o pe curajoasa Emma Claudi fotografiată în fața cuștii în care se află Sultan.

UN ARHITECT polonez a realizat proiectul unei clădiri în formă de cilindru care se asamblează în spirală, liftul și scările se află la mijlocul cilindrului, apartamentele în porțiunile exterioare ale axei, pentru a avea în permanență lumină și aer. Fiecare apartament al acestei clădiri va fi situat cu cîțiva centimetri mai sus de precedentul astfel încît clădirea să se construiască în spirală. Proiectul se va realiza în curînd pe una din străzile principale ale Szczecinului.

JOHN CONYOH, **în vîrstă de 57 ani, s-a născut în Scoția. Treburile l-au determinat să-și părăsească ținuturile natale și să trăiască în sudul Angliei, unde i-a mers destul de bine. De la vîrsta de 8 ani, el nu mai auzise un concert de cîmpoi, instrument pe care-l îndrăgește așa de mult și care-i stîrnește nostalgia ținuturilor natale. Fiind bolnav și neputîndu-se duce în Scoția lui dragă să asculte o formație de cîmpoieri, John Conyoh, dispunînd de bani suficienți, și-a permis să angajeze pentru o zi formația de cîmpoieri a unui regiment scoțian. Aceasta s-a deplasat special în localitatea unde locuia conaționalul bolnav, îndeplinindu-i astfel dorința.**

Patricia Brenner din Londra este desigur cel mai tînăr clown din lume !... Deși are numai trei ani, ea figurează pe programul circului Hoffman și aparițiile sale se bucură de succes. Patricia face parte dintr-o familie de artiști de circ, iar părinții ei Karl și Leony Brenner sînt, bineînțeles, și ei artiști de circ.

„PADRE BROWN" — faimosul preot-polițist creat de fantezia lui Chesterton a devenit la Neapole realitate. Ca să salveze un om condamnat din greșeală, fostul capelan al penitenciarului din Procida, Eugenio Bosco a desfășurat cercetări extrem de grele, recurgînd la soluții gen Sherlock Holmes și reușind pînă la urmă să construiască alibiul unui om nevinovat care de douăzecișicinci de ani stă închis. Documentația strînsă a fost acceptată, urmînd revizuirea procesului.

AUTORITĂȚILE orășelului Darwin (Australia) l-au pus în vedere lui Jim Thompson ca pînă într-o lună animalul care le păzește casa, trebuie să dispară din oraș. Patrupedul despre care este vorba știe să aducă ziarele de la chioșc, își exprimă nemulțumirea cînd în curte intră străini. Totuși de ce este „persecutat" ? Pentru că, susțin autoritățile, potrivit unei ordonanțe mai vechi, în limitele orașului se interzice cetățenilor să crească mistreți. Iar Porky este un pui de mistreț. Cu cîtva timp în urmă, la vînătoare, Jim Thompson a împușcat un mistreț și a găsit lîngă vinatul doborît un biet pui, pe care l-a luat acasă și l-a crescut cu biberonul. Porky s-a obișnuit cu mediul nou neobișnuit, ciinii din curte l-au acceptat și ei după o oarecare șovăială. „E un „ciine" de pază excelent — spune despre el Thompson. Grohăie de îndată ce străinii se apropie de curte". Argumentele sale nu au convins. Blîndul, deocamdată, Porky, se dezvoltă cu repeziciune și va trebui să fie redat mediului său.

ÎN PREAJMA localității Drumheller (statul Alberta), paleontologii canadieni au descoperit scheletul unui dinozaur. Dimensiunile oaselor (o tibie de peste un metru și jumătate, dinții enormi) arată că este vorba de un specimen foarte rar, chiar și pentru îndepărtatele ere cînd pe Terra mișunau animalele gigantice.

Rosa Pizzano, din orașul Montemiletto, are 48 de ani și este cunoscută în întreaga Italie datorită unei performanțe puțin obișnuite. De cînd s-a măritat (în anul 1939) ea a dat naștere la nu mai puțin de 26 de copii, dintre care 14 au rămas în viață. Iat-o în fotografie cu ultimul născut, Gianni, înconjurată de alți opt dintre copiii ei.

O MARE FIRMĂ japoneză de produse alimentare a pus în vînzare carne artificială, preparată din albumină de soia, al cărei gust nu se deosebește de cel al cărnii naturale. Procesul de producție se reduce la următoarele: fibrelor de soia li se dă aspectul de țesut mușchiulos, iar gustul se obține adăugîndu-se aminoacizi, puțină carne sau extras de carne. Carnea artificială conține 25 la sută proteine, adică mai mult decît carnea de vită (19,8 la sută) sau cea de porc (13,4 la sută). La o producție masivă, prețul de cost al acestei „cărni" va fi de zece ori mai scăzut decît al cărnii de porc și de 20 de ori mai scăzut al cărnii de vită.

De pretutindeni

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CEARTĂ PE AUTOSTRADĂ

Mașina venea din dreapta și avea deci prioritate, dar Piero nu calculase bine distanța, nu încetini și trecu obligînd mașina să pună o frînă asurzitoare. Se mai întîmplă, se gîndi Piero, făcînd un semn amical șoferului. Acela însă nu pricepu ce voia omul de pe motocicletă și crezînd că-l insultă, coborî geamul și trase cîteva injurături.

— Am greșit ! Nu ți s-a întîmplat niciodată ?

— Ce spui ? Vrei să ai tot tu dreptate ? — și înainte ca Piero să mai poată spune ceva, omul de la volan coborî furios agitîndu-și pumnii. Nu era nici prea înalt, nici prea voinic și Piero se gîndi că nu era prea greu să-l calmeze pe nebunul care îl lovea acum cu disperare. Ca să nu cadă de pe șa Piero făcu un efort cu genunchii și, cum în poziția asta nu mai putea para loviturile celuilalt, printr-o mișcare iute prinse agresorul de încheieturile mîinilor...

— Îți rup gîtul ! — îi strigă acesta palid ca un mort, zbătîndu-se să-și elibereze mîinile. Era imposibil să mai fie imobilizat și obosit Piero alunecă. Simți o lovitură cumplită în mijlocul spatelui și furios se întoarse să lovească și el dar omul se suise în Fiatul 1 100.

★

— Smintitule — murmură Piero aranjîndu-și scurta de piele — ticăloșii... criminalii... — și-și trecu mîna peste frunte. Transpirase. Stătu puțin să-și revină. Nu se simțea bine. Firește nu din cauza pumnilor ci de nervi. Încercă să se calmeze gîndindu-se ce i-ar face turbatului ăsta dacă întîmplarea l-ar mai pune față în față cu el. Apoi o porni la drum. Dar ceva nu era în regulă. Transpira abundent și în piept parcă avea jăratic...

Taxatorul îi întinse biletul : — Nu te simți bine ? — întrebă el.

— Ba da... m-am întîlnit cu un nebun care... — luă biletul, și trecu. Auzi cum strigă după el dar nu opri. Ce-o fi vrînd, doar am achitat intrarea pe autostradă. Mai avea destul pînă la Milano și cu toate că senzația stranie de sfîrșeală îl îngrijora, zbura ca vîntul pe panglica șoselei străduindu-se să se țină în șa. Ciudat, doar ultimul pumn îl amețise de nici acum nu-și putea reveni. Acceleră încercînd să se gîndească numai la drum, dar amețeala și durerea din spate îl enervau. O fi jacheta prea strîmtă, sau o indigestie. Straniu, parcă se întunecase ! Mergea înainte și de cîteva ori își dădu seama că o lua prea mult la stînga. Trebuja să se oprească și să bea o cafea. Sigur, la primul motel oprese. Ce bine mă simțeam înainte !...

Nu trecu mult și auzi sirena poliției. Se întoarse, văzu mașina și ținu dreapta. Sirena se auzea tot mai aproape, mașina în loc să-l depășească mergea în spatele lui. Ce naiba, o să-l asurzească !...

Se întoarse cu greu și văzu mașina la trei metri în spate. Sirena continua să sune : după o clipă îl depăși, încetini și-i blocă drumul. Uluit Piero opri. Ce vor ?

Doi agenți veniră în fugă spre el.

— Te simți bine ? Piero nu pricepu.

— Bine ? Pot să știu și eu ce-am făcut ?

— Vino, haide... de motocicletă avem noi grijă... urcă în mașină.

— În mașină ? — Piero vorbea cu greutate, i se părea că totul dansează în jur. — Vă rog să mă scuzați, eu...

— Eu, eu — spuse nerăbdător agentul — noroc că taxatorul ne-a anunțat. Cum Dumnezeu ? Mergi cu un cuțit înfipt în spate și nu-ți dai seama. Haj urcă, mergem la spital...

S-a petrecut pe autostrada Soarelui.

(Din „DOMENICA DEL CORRIERE").

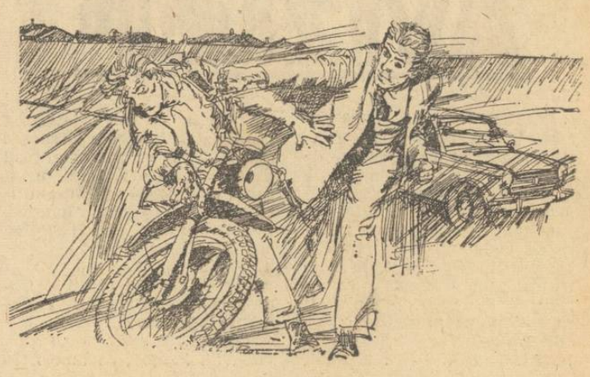

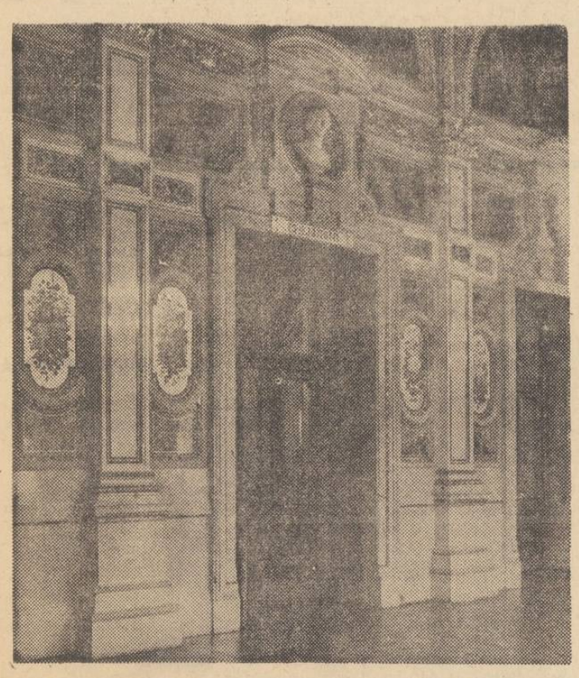

Aspect arhitectonic din interiorul Operei de Stat din Viena

Dr. REIF-GINTL — directorul Operei de Stat din Viena ne declară:

„ÎNCERCĂM SĂ ȚINEM CUMPĂNA ÎNTRE CLASICI ȘI MODERNI"

de Boris BUZILĂ

Faimoasa controversă în care fusese implicat anii trecuți un foarte mare șef de orchestră a avut darul să pună opera vieneză, celebra STAATSOPER, în centrul unor discuții privind nu numai destinul acestei instituții de artă ci și viitorul teatrului muzical, în genere. Disputa, care îi aruncase atunci în tabere potrivnice pe Herbert von Karajan și pe Egon Hilbert, pe vremea aceia codirectorii instituției, pornise de la concepția asupra colectivului, Karajan fiind partizanul nestrămutat al trupei sezoniere, compusă din mari vedete internaționale. Plecarea lui Karajan avea să aducă victoria „liniei de mijloc", potrivit căreia sînt acceptate, deopotrivă, și existența ansamblului permanent, și aducerea „în reprezentație" a marilor vedete, fără ca prin aceasta să fi fost rezolvate o serie de alte probleme legate de funcționarea acestui grandios așezămînt de cultură muzicală, probleme care constituie pînă în ziua de azi subiecte de discuție în presa austriacă. Dincolo însă de toate chestiunile controversate care pot privi probleme ale ansamblului sau ale repertoriului, ale raportului dintre clasic și modern sau ale cheltuielilor legate de funcționarea instituției, un lucru este în afară de orice discuție : valoarea spectacolelor prezentate pe scena din OPERNRING, fapt care menține această scenă în rîndul celor mai prestigioase din întreaga lume.

Aflîndu-mă recent la Viena, dorința de a face cunoștință cu activitatea „de culise" a Operei m-a îndemnat să solicit și să obțin prin bunăvoința gazdelor o convorbire cu directorul instituției, Dr. HEINZ REIF-GINTL, adresîndu-i rugămintea de a se referi pentru început la problema repertoriului.

— Și atunci cînd încercăm să ținem cumpăna între clasici și moderni — aceasta fiind de fapt principala problemă a repertoriului — urmăm tot o „cale de mijloc", și-a început răspunsul la întrebarea noastră Dl. Reif-Gintl. **Să nu uităm că opera noastră este o instituție tradițională, în sarcina căreia stă cultivarea cu prioritate a creației unor compozitori legați istoricește de această scenă. Este vorba în primul rînd de un compozitor național — și universal firește, dar pe care îl citez acum exclusiv în calitate de compozitor național — Mozart. Cu al său „Don Giovanni" s-a deschis prima stagiune a teatrului nostru, la 25 mai 1869. (Anul trecut am sărbătorit centenarul acestui eveniment). Printre cei trei maeștri la care mă voi referi se numără de asemenea Richard Wagner, ale cărui opere au fost puse în scenă și aplaudate la Viena înainte ca autorul lor să fi dobîndit consacrarea. În sfîrșit, ultimul este Richard Strauss, austriac prin adopțiune, sub a cărui direcție instituția noastră a căpătat o mare înflorire. Consider că este o datorie de onoare pentru noi aceia de a face să nu lipsească din repertoriu lucrările fostului director al Operei vieneze. Ne bucurăm și de faptul că Viena găzduiește o societate internațională „Richard Strauss". Revenind la problema repertoriului în genere, vă pot spune că el cuprinde aproximativ 50 de piese — cu alte cuvinte tot repertoriul de aur al lumii — piese pe care sîntem în stare să le prezentăm oricînd.**

— V-aș ruga să ne vorbiți despre modul cum actuala direcție promovează lucrările autorilor moderni.

— Cred că nu mă înșel afirmînd că în genere preferințele publicului vienez, atît cel autohton cît și spectatorii veniți de peste hotare, se îndreaptă mai mult spre repertoriul clasic. Dar, în ciuda unor succese „protocolare" sau chiar a unor insuccese evidente noi nu dezarmăm, căutînd să promovăm și repertoriul modern. Încercăm să prezentăm anual o operă contemporană, de la compatriotul nostru Alan Berg, să zicem, la autori de ultimă oră. Scena noastră găzduiește și spectacole cu piese moderne reprezentate de trupe străine, venite în turneu. Nu de mult opera din Budapesta a înfățișat publicului de la noi un „Hamlet", evident de inspirație shakespeariană, scris de un compozitor contemporan. Vrem să confruntăm publicul cu cele mai noi tendințe din dramaturgia muzicală. Chiar în momentul de față pregătim un spectacol coupeé cu două opere într-un act de Darius Millhaud și, respectiv, Jacques Ibert, a cărui premieră va avea loc la începutul lui octombrie. Faptul ar putea să vă pară de-a dreptul revoluționar dacă vă voi spune că acest spectacol este pregătit pentru Sala Redutelor, o finală a Teatrului nostru din fostul palat imperial, împodobită cu goblenuri de epocă și ornamente baroce, unde se execută de regulă operele lui Mozart.

Nu trebuie uitate nici numeroasele încercări de modernizare a viziunii regizorale, unele din ele dovedind că „se poate altfel" decît ne-a obișnuit tradiția, ba chiar împotriva unei anumite tradiții. În această privință, îmi vin în minte pentru exemplificare montările unor opere mozartiene, „Don Giovanni" și „Idomeneo", realizate de Damiani și respectiv Kastik.

În încheierea discuției despre repertoriu, l-am rugat pe dl. Reif-Gintl să ne vorbească despre prezența tinerei generații de artiști lirici români pe scena operei vieneze.

— Aceste prezențe au devenit la noi o tradiție. Mă voi referi numai în treacăt la contribuțiile mai vechi la spectacolele noastre ale unor artiști ca Elena Cernei și Nicolae Herlea, pentru a ajunge la artiștii români de operă cu care colaborăm astăzi cel mai mult. Ei sînt Ludovic Spiess, Ion Buzea, Viorica Cortez-Guguianu — care a avut acum cîteva zile o apariție absolut senzațională în „Carmen" — și Ileana Cotrubaș. Menționez că prezența la noi a acestor cîntăreți este foarte apreciată de public și de colectivul artistic, că ne bucură fiecare dintre aceste contacte, înșfîrșit, că dorim ca ele să devină din ce în ce mai intense și mai bogate.

CONCURSUL ȘI FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

AVANCRONICĂ LA ULTIMELE MANIFESTĂRI

de I.-V. PANDELESCU

Astă-seară, studioul de concerte al Radioteleviziunii îl are ca oaspete pe Wolfgang Sawallisch, care va dirija Filarmonica „George Enescu", solistul concertului fiind Radu Aldulescu. Sawallisch s-a afirmat, mai de mult, ca un dirijor de remarcabile posibilități interpretative, stăpîn pe un repertoriu vast, pe care îl redă în tot ce are mai esențial ca fond emoțional, ca apartenență stilistică. Dirijorul a activat, pe rînd, în fruntea orchestrelor de la Aix la Chapelle, Viena, Hamburg etc. Profesor și șef de orchestră la Colonia, el este socotit astăzi unul dintre valorosii dirijori contemporani, făcînd o carieră internațională. De subliniat că în programul menționat figurează pe lîngă Concertul în si minor pentru violoncel și orchestră de Dvorak (solist Radu Aldulescu), simfonia a II-a de Brahms și Suita a II-a în do major de George Enescu.

Sawallisch va dirija din nou, o seară mai tîrziu, minunata lucrare enesciană. De data aceasta Valentin Gheorghiu va interpreta concertul pentru pian și orchestră în la minor de Schumann.

În aceste zile finale ale Festivalului, există două manifestări artistice în domeniul muzicii de cameră pe care le socotim deosebit de importante și asupra cărora se cuvine să ne oprim. Este vorba mai întîi, de Concertul de lieduri ale compozitorilor români — Zoltan Aladar, Carmen Petra-Bazacopol, Mircea Chiriac, Tudor Ciortea, Nicolae Coman, Liviu Comes, Mihail Jora, Dinu Lipatti, Marțian Negrea, Andrei Porfetye, Constantin Silvestri — cînd cîntăreții Elisabeta Neculce-Cartiș, Marta Kessler, Emilia Petrescu și Valentin Teodorian, acompaniați de pianistele Lisette Georgescu și Marta Jora, vor prezenta unele din realizările semnificative în acest domeniu.

Cealaltă manifestare artistică importantă este a orchestrei italiene a Festivalului Brescia și Bergamo (Gasparo da Salo), în cadrul căreia această formație va interpreta muzică de Vivaldi (concertele în re minor și sol minor) scrisă pentru coarde, suflători și clavecin, apoi de Locatelli (concerto-ul **Il pianto d'Ariana**) și Cantata **Per il Signore** de Francesco Antonio Bonparti.

Teatrul Academic de operă și balet „S. M. Kirov" din Leningrad va susține astăseară, ultimul său spectacol. În regia și coregrafia lui I. Belskoi vom putea admira tălmăcirea coregrafică a Simfoniei a VII-a, a Leningradului (partea I-a) de Dmitri Șostacovici, baletul **Chopiniana** în regia și coregrafia reputatului Mihail Fokin, precum și fragmente din balete pe muzică de Ceaikovski, Mussorgski, Asafiev, Haciaturian, Prokofiev, Aronov, Minkus, Soloviov Sedoi și Riccardo Drigo. Își dă concursul orchestra Operei Române, condusă de Viktor Sirokov și Viktor Fedotov.

Ultimul spectacol de operă va avea loc duminică seară, cînd se va reprezenta capodopera enesciană Oedip, cunoscuta dramă lirică la care compozitorul a lucrat un deceniu și care i-a preocupat spiritul, după propria-i mărturisire, un sfert de veac... Ea va fi interpretată de către unii din fruntașii Operei noastre : Elena Cernei, Zenaida Pally, David Ohanesian, Viorel Ban, Maria Șindilaru în regia artistică a lui Jean Rînzescu și conducerea muzicală a lui Cornel Trăilescu.

★

Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu" apropiindu-se de sfîrșit (festivitatea de decernare a premiilor și concertului laureaților are loc luni 21 septembrie), avem posibilitatea să aruncăm o privire asupra acestui important eveniment artistic desfășurat vreme de mai bine de două săptămîni în capitala patriei noastre.

Odată mai mult, valoroasa creație a lui George Enescu a fost înfățișată într-o frumoasă lumină, prilejuind tuturor celor participanți o cunoaștere mai aprofundată a ei. În același timp, atît în concerte publice cît și la Uniunea Compozitorilor, muzica românească a fost făcută cunoscută prin cele mai semnificative lucrări ale compozitorilor noștri.

O seamă de formații simfonice, precum și de muzică de cameră, mari ansambluri de balet, dirijori și soliști de reputație mondială, au fost prezenți la această sărbătoare a muzicii. Festivalul a generat o mare emulație în rîndurile tineretului și rezultatele pozitive ale Concursului sînt cu totul elocvente.

Înseși exigențele inițiale, condițiile concursului, în care muzica românească este obligatorie, a însemnat o apropiere sensibilă a candidaților de lucrările lui George Enescu și ale celorlalți compozitori români.

Festivalul a favorizat totodată crearea, prin mijlocirea muzicii, a unor legături de prietenie și stimă reciprocă între toți participanții.

Concluziile apar astfel deosebit de satisfăcătoare, ele fiind întărite, în sensul celor mai sus afirmate, de multitudinea declarațiilor pe care o seamă de personalități din lumea muzicii au ținut să le facă.

Astfel, cel de al V-lea Concurs și Festival Internațional „George Enescu" reprezintă un valoros moment în viața noastră artistică, un factor important de apropiere și întărire a prieteniei, prin mijlocirea artei.

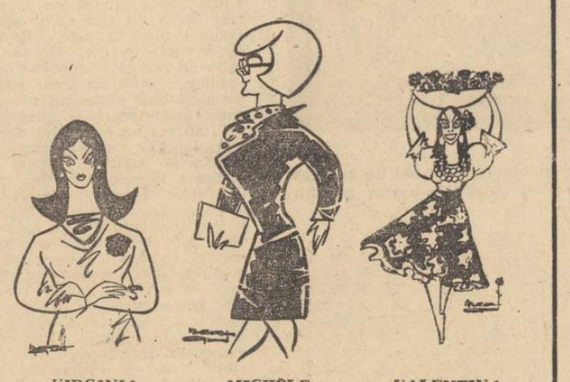

Văzuți de Neagu RĂDULESCU

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

VENTILATORUL

Grăbită învîrtească scundă,
Un nimb de zbîrnîieli năuce
Rostogolindu-se-n secundă,
Răcoare zvîrle-n vălătuce.

Un aer nou parcă aduce.
Bulboană-n loc parcă inundă.
Grăbită învîrteală scundă,
Un nimb de zbîrnîieli năuce.

El doar în sine se scufundă,
Rotit lui însuși ! Nu-l seduce
Și nu-i trimite nici o undă
A vînturilor mari răscruce —

Grăbită învîrteală scundă...

Desen de Tia PELTZ

ULTIMELE CLIPE ALE LUI ȘTEFAN CIUBOTĂRAȘU

URMARE DIN PAG. 1

în ziua aceea : secvența „Nunta de argint"... Apoi, tîrziu, cineva — impacientat de întîrzierea lui nea Fane — a trimis o mașină la hotel.

...Întorcîndu-se de acolo, mașina s-a încrucișat cu o alta aflată în plină viteză și în care se afla Creangă : tragicul mesaj pe care îl purta cea dintîi fusese aflat, și asta cu repeziciunea fulgerului : descoperit — după forțarea ușii — întins în pat, pe o parte, cu veioza aprinsă și cu o carte în mînă, nea Fane **nu mai exista !...**

. . . . . .

„N-am cărări, măi Maftei... Voi sunteți mai tineri... da' eu, nu mai am cărări !"... (și acest admirabil actor cu părul încărunțit prematur, care e Ernest Maftei, pare ușor buimac cînd îmi reproduce replica maestrului ; de altfel, acest soi de buimăceală — **de incredibil față de tot ceea ce s-a petrecut** — a devenit caracteristic nu numai celor din echipa de filmare, ci și zecilor și zecilor de pitești care l-au recunoscut pe maestru pe stradă, sau care au asistat la filmări)... **„Mi se bate o vină, aici, sub ureche...** (și Maftei îmi reproduce gestul)... Asta e **semnul,** mă !".

Și imediat apoi, a izbucnit în ris !... (Erau exact trei zile dinnaintea morții)...

. . . . . .

...Ascult comenzile precise, sigure, care se dau în jurul meu : „Bagă **cinci mii-ul** aici, în colț ! Așa !"... „Ridică macaraua mai sus... încă... Bun !"... „Toată lumea afară ! Demian, ești gata ?"

Încăperile rămîn curînd pustii. Numai reflectoarele, cu lumina lor orbitoare, greu de suportat (pelicula color necesită un plus de intensitate față de filmul alb-negru), rămîn singurii martori tăcuți, prezenți, aici, în „casa lui nea Fane"... Și biziitul caracteristic al aparatului de filmat !...

„Casa lui nea Fane !"... Acest minunat om care a fost Ștefan Ciubotărașu se legase sufletește de ea, la fel cum se legase și de eroul pe care avea — **și a reușit** — să-l intruchipeze : un om simplu, un bătrîn mecanic de locomotivă ieșit la pensie care, refuzînd inactivitatea și dincolo de **așteptarea** singurului fapt posibil ce mai avea să urmeze, își redescoperă sensul vieții prin aceea de a transmite generației următoare întreaga sa experiență de suflet și omenie...

„Stinge reflectoarele din dormitor... aprinde bucătăria ! ...Bine, coboară macaraua din curte !... Portretul din tinerețe, unde e portretul ? ! (un portret oval, realizat în studio după o poză mai veche a maestrului)... Așa, bun, aruncă-l acum pe pat, la întîmplare... Filmăm !"

Se lucrează în ritm, cu inversșunare chiar ; scenariul a fost modificat ad-hoc — mai exact, s-au operat unele schimbări și s-au introdus cîteva cadre de legătură pentru a permite, pentru a integra mai ales în noua variantă a filmului, lipsa fizică a eroului principal. Cu dinții încleștați, întreaga echipă se luptă acum să ducă la bun sfîrșit treaba începută o dată — acum două luni — **împreună cu el !** (Chiar dacă secvența „Nunta de argint" nu va mai vedea niciodată lumina ecranului)...

. . . . . .

...Îmi place viața, domnule Călinescu !... Îmi plac mult și viața, și vinul, și femeile ! Îmi place să mănînc și să trăiesc așa... din plin !" — i-a mărturisit tîrziu, într-o seară, lui Radu Călinescu, pictorul scenograf al echipei (pe care nu-l agrease vreme îndelungată, datorită faptului că purta barbă, dar cu care se împrietenise brusc, nu cu mult înaintea sfîrșitului). Obișnuia să-i recite din versurile sale — versuri ce ne apar acum amar de tragice în bunătatea lor ușor ironică și în simplitatea lor desăvîrșită...

. . . . . .

„L-am cunoscut încă de la Iași, din vremea Conservatorului ...Era sărac, venea de la țară... uneori era flămînd !... — îmi relatează N. N. Matei, un actor virstnic, ieșit la pensie, prieten de-al maestrului ; și trebuie să-mi strige cuvintele, din pricina zgomotului infernal pe care îl produce grupul electrogen ce alimentează reflectoarele. Iar prin praful iscat de agitația zecilor și zecilor de figuranți — se aparat... O dată, cînd Iulia Gabrea și-a scrîntit piciorul, a cărat-o aproape în spate **trei etaje**, pe scările hotelului !" — și cel ce mi-a spus asta, mă privește insistent. „Nu știu cum dar acum — poate pentru că **știm** că el lipsește — îl simțim mai prezent, **mai viu**, printre noi ca niciodată !"...

Apoi se îndepărtează, deoarece reflectoarele s-au aprins, pauza s-a terminat, filmarea se reia. Peste cîteva zile, echipa se va deplasa la Buftea, unde va începe montajul materialului, apoi postsincroanele, mixajul — toate aceste etape ce marchează drumul (și nu arareori chiar destinul) unui film. „Cărările" lui nea Fane s-au topit acum în sutele de metri de peliculă ce stau așezate în rolele de tablă, puse stiv, așteptînd întîlnirea cu publicul.

Nu mai ai cărări, nene Fane? Poate — dar eu refuz să cred. La fel cum refuzăm să credem noi toți, cei ce am fost în preajma dumitale, pînă la apus. Pentru că am învățat de la dumneata că aceste „cărări" se numesc : modestie, dragoste și muncă !

Și cum, s-ar putea pierde vreodată **astfel de cărări ?!**

Horia PĂTRAȘCU

Scenă de lucru la filmul „Așteptarea"

Clepsidra

REPLICI ÎN AVANPREMIERĂ

de Constantin VIȘAN

Deși încă ascunsă de schele, — silueta Naționalului bucureștean mă atrage ca un magnet. Pentru că una e să auzi despre un șantier, să citești despre el în jurnale și alta să-l ai în fiecare zi sub ochi, și să-i asculți răsuflarea.

Schelele Teatrului Național ne familiarizează direct cu ideea de construcție, de șantier. Teatrul Național este șantierul de lîngă casă.

În jurul lui circulația e mai complicată. Mașinile își incetinesc mersul ca să ne dea parcă răgaz să privim mai atent malaxoarele răsturnînd betonul în bene, brațul galben al macaralei plimbîndu-se în văzduhul albastru... trupul de Guliver al Hotelului Intercontinental pe care aleargă ca într-un film de animație ascensoarele roșii.

Devansînd în imaginație ziua inaugurării am urcat pe schelele Naționalului și-am auzit acolo replici. „Am văzut idei", cum spunea Camil Petrescu. Am văzut personaje :

„Domiciliul meu ? Curînd în neant.
Numele meu în Panteonul istoriei..."
Numele lui ? Danton.
Dantonul lui Camil Petrescu.

Ce regizor ar mai îndrăzni să nu viseze premiera acestei fata morgana a teatrului românesc ?

„E nevoie de o montare grandioasă... s-a spus ani de zile. Unde e scena pe care să o putem desfășura... ?" Unde e actorul care să-l imite pe Danton ?

Iată scena !

Iată și actorul : George Constantin ! Îl și văd, îl și aud tunînd împotriva nedreptelor acuzații ale Tribunalului, care orbit de ură va duce la eșafod formidabila flacără a revoluției franceze : „— Ca să dobori poarta robiei, îți trebuie umeri ca ai mei. Ca să aduni și să trimiți la luptă o țară întreagă, îți trebuie o voce ca a mea"...

Danton e numai una din piesele pe care visez să le văd pe scena înconjurată deocamdată de schele.

Schelele nu împiedică visele. Visăm Apusuri de Soare cu Calboreanu, întîlniri zguduitoare cu tragicii greci și cu Shakespeare, cu Ibsen și cu Caragiale, piese noi de Eugen Ionescu și Dürenmatt, de Horia Lovinescu și Aurel Baranga, de Everac și Mirodan, debuturi ale unor dramaturgi în ale căror piese să răsune replicile epocii noastre, ale actualității socialiste.

Avizier

ROBERT LOUIS STEVENSON (1850—1894) celebru autor englez al unor romane de aventuri, (sursă de inspirație a citorva filme de succes) va fi prezent printre copiii bucureșteni, sub forma unei piese de teatru : „Comoara din Insula piraților" (jucată de teatrul „Ion Creangă"). O curiozitate — „prezența" în acest spectacol a patru regizori : Marius Oniceanu — adaptator, N. Al. Toscani — realizator, Gr. Gonța — ca... interpret principal și Lucian Ionescu (de la T.V.) ca semnatar al ilustrației muzicale. În acest careu mai joacă : Alexandrina Halic, Cicerone Ionescu, Gh. Vrînceanu, Ion Ilie Ion etc.

UMORIȘTII și copiii ! Cunoscutul caricaturist Nell Cobar și prozatorul Sady Rudeanu se întîlnesc și cu cei mici. La Brașov, ca autori. În spectacolul teatrului de păpuși : „Fetița pădurii".

CE E NOU la Oradea ? Ne răspunde Emanoil Engel, directorul teatrului : „Stagiunea se deschide cu piesa lui Ion D. Sîrbu „Arca bunei speranțe" în regia lui Gille Otto și o piesă de Taberi Geza — om de cultură orădean, jucată pentru prima dată pe o scenă, la cîteva decenii după moartea autorului. Tînărul regizor Alex. Colpaci repetă „Dispariția lui Galy Gay" iar Nicoleta Toia, „Moartea ultimului golan" de Virgil Stoenescu. Din repertoriul teatrului face parte și „Madame Bovary", dramatizarea romanului lui Flaubert.

LA SIBIU, activitatea teatrului este îndreptată și către „Cibinium '70", cu care ocazie va avea loc premiera spectacolului „Răzbunarea sufleurului", aniversîndu-se împlinirea a 75 de ani de la nașterea dramaturgului. E cel de al treilea spectacol V. I. Popa la Sibiu — și care va fi realizat scenic de Hans Schusnig în decorul lui Sorin Popa (fiul scriitorului) cu Nicu Niculescu, Geraldine Basarab, Maria Magda, Paul Mocanu, Avram Besoiu etc.

La același teatru va avea loc premiera pe țară a piesei lui D. R. Popescu „Pădurea cu pupeze".

CE ASCUNDE titlul „Cercul morții", viitoarea premieră de la teatrul Nottara ? Ne răspunde Ștefan Berciu — autorul : „Titlul ? Ei da, nimic altceva decît un titlu de simbol. Al cui simbol ? Simplu : al activității de spionaj. Dacă vreți, am căutat să definesc spionajul — prin acest titlu — sau chiar să-i găsesc un sinonim, căci ce altceva — decît un cerc al morții, — poate să însemne. Acțiunea ? Și mai simplă : m-am străduit s-o complic, din toate puterile, înlănțuind o gamă variată de întîmplări misterioase. Dar ultimele două minute lămuresc totul, așa încît totul va părea... simplu".

Știința și viața

CUM SE OBȚINE UN PREMIU NOBEL ÎN ȘTIINȚĂ?

Nobel. Astăzi cînd pronunțăm acest nume, ne gîndim : un premiu. Cel mai celebru. Cel mai rîvnit. S-a născut o dată cu secolul. Începînd din 1901, cu excepția anilor de război — 1916 și între 1940 și 1942, a fost decernat în fiecare an, desemnînd un revoluționar al gîndirii științifice, un savant care prin lucrarea, descoperirea sa, a deschis un nou drum în cunoaștere, oferind, prin aceasta, cele mai de seamă servicii umanității. Nobel, o titulatură încărcată de glorie. Aproape uităm că a fost numele unui om, căruia biograful i-a dat un alt titlu : regele dinamitei și arhitectul păcii. Acum 25 de ani, la sfîrșitul lui aprilie, printre dărîmăturile unei uzine de muniții bombardate, pe malul Elbei se aflau azvîrlite bustul lui Alfred Nobel și o efigie de bronz pe care scria : „Alfred Nobel : victoria tehnicii asupra forțelor naturii". O tragică victorie, s-a scris, pentru cel ce a devenit fondatorul Premiului Păcii, a celui ce ura războiul : „oroarea ororilor și cea mai mare dintre toate crimele". El inventase „diabolica nitroglicerină". Îi măsurase puterea cu inima sa, cînd la 3 septembrie 1864, Alfred Nobel și tatăl său, Emanuel au trăit prima mare catastrofă. O explozie puternică pulverizase casa din Heleneborg unde fabricau de mină detonatorul. Sub dărîmături, au descoperit cadavrele celor patru asistenți și al celui mai mic frate : Emil. Producerea și stăpînirea „nitroglicerinei" este prima dintr-un șir progresiv de descoperiri ale sale în domeniul „mașinilor infernale", cum se numeau vag și cu spaimă dinamita, balistita... Și este primul șoc psihic. Industrializarea descoperirilor sale avea să-i aducă o avere uriașă și o imensă tristețe. La 27 noiembrie 1895, un an înaintea morții, cel care prin cercetările sale crease mijloace de distrugere, dar detesta violența, semna la Paris testamentul. Lasă întreaga sa avere — care va fi administrată de Fundația ce-i poartă numele — pentru a fi recompensă celor ce vor aduce cele mai mari servicii umanității. Din domeniul științei pentru fizică, chimie, medicină sau biologie, în domeniul literaturii și pentru pace. La 10 decembrie, ziua comemorării morții lui Alfred Nobel, în cadrul unei ceremonii solemne, regele Suediei înmînează diplomele. Din 1901 și pînă astăzi au fost distinși cu acest înalt semn al recunoașterii marilor merite în spiritul testamentului lui Alfred Nobel, aproape 270 de personalități din diferite țări ale lumii.

O călătorie printre cifre

ne dezvăluie : între 1901 și 1969 — 78 de chimiști, 91 de fizicieni, 100 de medici sau fiziologi. Cel mai tînăr dintre laureați a fost fizicianul Lawrence Bragg, care împreună cu tatăl său a dat o interpretare numerică fenomenului de difracție a razelor X printr-un cristal. I s-a decernat premiul în 1915. Avea 25 de ani. Este un caz cu totul ieșit din comun, deși în ultimii ani vîrsta medie a laureaților a început a fi mult mai tînără. Tsung Dao Lee avea 31 de ani în 1957 la ceremonia premierii. În schimb, decanul de vîrstă — dr. Francis Pejton Rous, număra 87 de ani. Ion Cantacuzino, profesor la Facultatea de științe din Paris, fiul marelui savant român, arăta că în marea majoritate a cazurilor, descoperirile importante se fac aproximativ între 25 și 40 de ani, iar timpul care trece de la descoperire pînă la obținerea Premiului Nobel este cam de zece ani în medie. Se întîmplă însă, ca în cazul lui Rous, care a descoperit „sarcomul lui Rous" în 1910, cînd avea 29 de ani, recunoașterea să vină abia în 1966. De ce ? „Dacă i-am fi atribuit premiul în 1957, lumea ar fi spus că sîntem nebuni" — a declarat un profesor de la Institutul Karolinska din Stockholm. Importanța și frecvența originii virale, infecțioase în cancer nu a devenit evidentă decît în ultimii ani.

Prof. ALFRED KASTLER, oaspetele țării noastre la Congresul AMPERE a așteptat 15 ani.

— Nu vi s-a părut o prea mare întîrziere ? l-am întrebat.

— Nu, nu cred, deși ziarele din Franța au vorbit despre aceasta. Dar la început nu era deloc evidentă importanța metodei pompajului optic. A trebuit timp pentru ca aplicațiile ei, în deosebi în lasere, să suscite interesul, să atragă atenția. Mi se pare firesc așa.

— Cred că noi greșim — ne mărturisea prof. **ERIK RUDBERG**, președintele Societății

Prof. dr. Erik Rudberg

europene de fizică și secretarul permanent al Academiei regale suedeze și de asemenea secretar al Comisiei Fundației Nobel pentru decernarea premiilor — **greșim cînd ne grăbim. Și s-a întîmplat. Este nevoie de timp pentru a putea cunoaște, cîntări bine importanța unei cercetări prin consecințele umanitare, economice și chiar politice pe care le are o descoperire.**

Cum se face o descoperire ?

Un savant spunea cu umor : dacă oamenii ar poseda o logică pe măsura imaginației, ar putea

Prof. Alfred Kastler, laureat al Premiului Nobel, împreună cu prof. dr. doc. Ioan Ursu

descoperi cum să se facă descoperiri. Probabil are dreptate. Dar în realitate ? De multe ori s-a spus : e un joc al hazardului. Să cităm cîteva descoperiri — făcute din întîmplare.

Fleming a descoperit penicilina din întîmplare. O cultură bacteriană a fost distrusă de un mucegai. El a înțeles însă importanța acestui fapt anodin, pentru că era bacteriolog. Mössbauer, un tînăr doctorand, a descoperit efectul care-i poartă numele — și pentru care a primit Premiul Nobel în 1961, doar trei ani de la descoperire — punînd la temperatură joasă un cristal care emitea raze gamma. Și a observat un efect cu totul contrar decît cel pe care-l prevăzuse teoria. Exemplele abundă. „O mare descoperire științifică, de nivelul Premiului Nobel — arăta un om de știință — nu pică niciodată din cer. Ea se sprijină pe un întreg context al cercetărilor fundamentale care se fac în laboratoare și nu sînt cunoscute de marele public ; este ceea ce constituie infrastructura indispensabilă pentru ca o întîmplare să se transforme în descoperire". Marele matematician Henri Poincaré — (nu a luat Premiul Nobel, pentru că matematicile nu sînt încă prevăzute), întrebat cînd și-a dat seama de importanța funcțiilor fucsiene, — a răspuns : În momentul cînd coboram din tren. „Ciudat și minunat, nu ?" „Da, a răspuns el, ciudat. Dar, a adăugat după o pauză — mă gîndisem tot timpul". Nu, nu toate descoperirile sînt fructul unui șir de întîmplări, de circumstanțe favorabile.

— Profesorul Alfred Kastler este un gînditor al științei, ne spunea prof. Freymann, la Congresul AMPERE. **Însăși metoda sa — pompajul optic — este fructul unei meditații profunde.**

Iar prof. Ion Cantacuzino spunea în urmă cu doi ani în legătură cu aceasta : pentru „a avea norocul să nimerești" peste un fenomen nou, original, important, trebuie să poți face experiențe noi cu mijloacele materiale, tehnice vechi, adică ale epocii tale. Și singurul mijloc de reușită este să fie cel mai bun. Singurul criteriu de valoare admis, posibil, este valoarea internațională. Deci, din nou, cel mai bun.

— V-ați gîndit la aplicațiile „pompajului optic" ?

— În primul moment, evident, nu — ne-a răspuns domnia sa. **Dar foarte repede după aceea, împreună cu Brossel ne-am ocupat de aceasta, de orologiile atomice. Apoi magnetometrele.**

Îi cer unele amănunte. Îmi explică cu răbdare. Magnetometrele, de pildă, sînt acum utilizate în prospectarea minieră din avion.

— Auzisem că nu sînteți partizanul vulgarizării științifice.

— Sînt impotriva celei prost făcute, dar sînt partizanul fervent al unei bune popularizări. Nu uitați că am fost mulți ani profesor de liceu. Iar prietenul meu Leprince-Ringuet, fizician, profesor la Colegiul Franței, este un excelent propagator al științei pentru marele public.

— S-a spus și s-a scris adeseori că implicațiile industriale sau economice ale unei descoperiri apar în ochii cercetătorului ca subproduse ale cercetării fundamentale, care ea, este cu totul „dezinteresată".

— După cum știți m-am angajat și în utilizarea în practică a metodei noastre. Ceea ce trebuie subliniat însă este importanța care trebuie să se acorde cercetării fundamentale pentru a putea obține beneficiul utilității ei. Leprince Ringuet a folosit o imagine care mi se atribuie adeseori. Nu e meritul meu de a fi găsit-o. Se discuta la un moment dat că sînt mult prea mari cheltuielile pe care le necesită căile ferate. S-a analizat problema, căutîndu-se să se vadă „unde" anume investițiile aduc beneficii și unde nu. S-a spus : „calea ferată înseamnă în principal locomotiva și trenul de persoane. De unde vin veniturile ? De la trenul de persoane. Așadar, să păstrăm vagoanele și să eliminăm locomotiva". Locomotiva e cercetarea fundamentală. Pentru a călători mai departe, însă, pentru a progresa, lumea are nevoie și de locomotivă și de trenul de vagoane, nu ?

— Cum ați primit vestea premiului Nobel ?

— M-am simțit măgulit. Am fost fericit. Sigur. Dar totodată, am regretat profund că Jean Brossel, colaboratorul meu nu a primit și el aceeași meritată recompensă. În afară de aceasta, să nu vă închipuiți că Premiul Nobel nu aduce și o serie de griji în plus. O corespondență uriașă căruia nu-i mai fac față, ziariști care-mi solicită interviuri și cărora nu le pot răspunde decît, ca aici, în timpul unui Congres, căci timpul meu este foarte zgîrcit. Am multe lucrări pe care le urmăresc în continuare în laborator.

Cum sînt aleși laureații Premiului Nobel

Întrebarea i-am adresat-o profesorului **ERIK RUDBERG.**

— Pînă acum aria de investigare a celor mai valoroase cercetări era întrucîtva restrînsă. Am observat în ultima vreme că aceleași nume revin în propuneri. De aceea Academia a hotărît schimbarea modalităților. În domeniul fizicii, de pildă, se trimit încă din luna ianuarie cam 7-300 de scrisori individuale specialiștilor, savanților din lumea întreagă. Sînt invitați să propună un candidat pînă la 31 ianuarie 1971. Comitetul Academiei, constituit din 7-8 membri, aleși în fiecare an, va aviza asupra propunerilor primite și va înainta un raport Academiei pînă în luna mai. Sînt solicitați experți pentru a cerceta foarte amănunțit și cu multă seriozitate propunerile. De fapt este vorba de a alege din aproximativ 20 de propuneri, după o primă, severă selecție. La sfîrșitul lunii septembrie comitetul — sau comitetele, dacă ne referim și la celelalte domenii ale științei — sînt obligate să refere. În ultima întîlnire, președinții fiecărui comitet prezintă propunerile. Pentru chimie — prof. Arne Tiselius, pentru medicină, S. Friberg, pentru fizică, eu. E o discuție care clarifică unele situații, votul final. Cel mai bun este astfel ales. Sau cei mai buni — premiul putînd fi împărțit la o echipă întreagă.

— Ce înseamă „cel mai bun" ?

— Optimul din punct de vedere al actualității, al importanței, al consecințelor pe care le are și, bineînțeles, îndeplinind condițiile expuse în testamentul lui Alfred Nobel. Lucrarea trebuie să se situeze într-adevăr pe o etapă mult avansată — pe linia continuă a științei —, o etapă remarcabilă prin ideile pe care le înaintează, așadar, o etapă revoluționară. Dar dincolo de aceste premii Nobel, consider ca foarte importante, simpozioanele Nobel, mesele rotunde.

Prof. Erik Rudberg ne mărturisește încrederea că oamenii de știință pot contribui — și contribuie — la crearea unui climat de pace, de înțelegere. Și cuvinte asemănătoare ne spunea, în urmă cu un an, prof. Arne Tiselius : **„Da, oamenii de știință au datoria să contribuie la înțelegerea între popoarele lumii".** Ne-o comunica aproape la fel și savantul francez, prof. ANDRE LWOFF, laureat al Premiului Nobel. Ne-a afirmat-o, de asemenea prof. ALFRED KASTLER : **Îngăduiți-mi să citez pe Dominique Pire, laureat al Premiului Nobel pentru Pace : — Este necesar să se poarte acel dialog între popoare, un dialog în care fiecare partener să gîndească și din situația celuilalt. Chiar atunci cînd acest dialog nu poate fi purtat, să facem astfel ca și cum el ar fi posibil. Sînt convins că oamenii de știință pot aduce ca un exemplu înțelegerea dintre ei, munca asiduă, pe același teritoriu comun al științei, în folosul oamenilor, al progresului. Și cred că la Congresul AMPERE, acum, la București, am reușit să creăm o unitate europeană.**

Catinca MUSCAN

„Îngeri fără paradis" este titlul unei noi producții italiene, în regia lui Ettore Maria Fizzarotti. Filmul va înfățișa viața lui Franz Schubert, mai precis perioada cînd compozitorul era îndrăgostit fără speranță de o tînără din Viena. În rolurile principale au fost distribuiți Al Bano și Romina Power care, recent, s-au căsătorit.
În clișeu : **secvență din film.**

Cîntărețul și comicul Henri Salvador este protagonistul unei comedii cinematografice cu aventuri — realizator : Guy Lefranc —, a cărei acțiune se desfășoară într-o imaginară țară în care oamenii fără acte nu sînt expulzați, ci pur și simplu executați. În imaginea noastră, **Henri Salvador, în rolul Luis Vasquez.**

46 DE ȚĂRI și-au anunțat participarea la cea de-o treia ediție a „Zilelor cinematografice de la Cartagina", care vor avea loc între 11 și 18 octombrie.

●

REGIZORUL John Schlesinger a anunțat că viitorul său film va fi o ecranizare a piesei „Hadrien al VII-lea" de Peter Luke. Filmările vor începe la începutul anului 1971, avînd ca protagonist pe actorul Alec Mc Cowen.

O distribuție numeroasă figurează pe genericul noului film italian, în curs de turnare, „Moara de pe Po". Printre alții, Ottavia Piccolo, Ornella Vanoni, Giorgio Trestini, Mario Piave, Carlo Simoni, Valeria Moriconi etc. Sandro Bolchi este regizorul filmului. În fotografia de mai sus **vă înfățișăm un aspect din pauză, în care sînt prezenți regizorul Bolchi** (dreapta), **actorii Ornella Vanoni și Giorgio Trestini și autorul romanului după care se turnează filmul, Riccardo Bacchelli.**

„MARELE CEZAR" este titlul viitorului film pe care-l va regiza Jean Dewever pe platourile din Franța. Pentru rolul principal feminin a fost aleasă Sylva Koscina. În restul distribuției acestei comedii : Georges Geret, Christian Barbier și Jean-Claude Massoulier.

●

S-AU TURNAT primele secvențe ale unei noi producții franceze. Este vorba de filmul „Max și vînzătorii de fiare vechi" în regia lui Claude Sautet. În fruntea distribuției, un cuplu inedit de interpreți : Romy Schneider și Michel Piccoli.

●

Secvență din filmul „Mini Tirabuscio", pe care îl realizează acum actrița Monica Vitti. Un film de epocă, o comedie, care desigur va confirma ultimele succese ale cunoscutei actrițe italiene, „Fata cu pistolul" și mai ales „Drama geloziei" pentru care Monica Vitti a primit premiul „Grolla d'oro". Regia este asigurată de Marcello Fondato.

ZOO

FELIX - CANE

de Pop SIMION

Pe terasa-piscină a unui edificiu din continentul nou, înalte viețuitoare bipede în uniformă kaki au ocazionat o ceremonie care a binedispus pe toată lumea; demult n-a mai fost pe aici atîta fast și destindere a nervilor, demult nu s-a băut cu o atît de nepotolită poftă șampanie, demult n-au fost capetele atît de înfierbîntate (la vreme de pace), demult nu s-a parlamentat cu atîta foc și zgomotos fanatism despre țelurile unor mai apropiate ori mai îndepărtate expediții — ca în această memorabilă ocaziune, zi de Today, la orele amiezii, pe terasa-piscină (bleu ciel) din continentul nou.

Nu se celebra ceva extraordinar și nemaivăzut (fapte similare se petrec aici cu carul) însă festivitatea asta se distingea prin exotism și tentă original-grotescă, era ceva exactly, în stare să excite spiritele ostenite de războaie. Tiger, un dulău dat naibii, obținea zgarda roșie de sergent! Evenimentul era de mare senzație, cu tam-tam de presă și onoruri militare, Zgarda galbenă, de fruntaș, se mai decernase unor ciini (niște bull-dogi originari din Alasca) însă zgarda roșie nu ; aceasta avea o mulțime de fireturi și două stele mari rubinii. Ocazia era, incontestabil, rarisimă, o veritabilă premieră mondială. Fericitul era Tiger în persoană, un Saint-Bernard, pînă ieri anonim, nu se știe de unde a apărut și cu ce educație; fapt e că s-a angajat la oase și, chiar din prima săptămînă, s-a dovedit turbat de rău, neobosit în tropic, bun mărșăluitor prin mlaștini și hățișurile de bambus, neîntrecut în orientarea prin junglă, urmăritor de înaltă școală, agent cu doxă, posesor al unui dresaj ales, pe scurt! mercenar perfect, devotat trup și nesimțire idealurilor „campaniei speciale" Departele-apropiat sau Apropiatul-îndepărtat (nu contează mediul, zecile de mii de mile distanță).

Se citi cu glas solemn ordinul de avansare în grad, se rosti un mic discurs, lui Tiger i se înmînă trofeul (n-avu astîmpăr, îl puse imediat la git), veni whiskey-ul, veni șampania, sărbătoritul primi biftec de ciine malaiez (cadoul bucătarului), se trasă salve de pistolet, un mops cardiac crăpă, muri de inimă ; însfîrșit, proaspătul sergent fu apucat pe sus și zvîrlit în piscină, îmbrăcat cum era, în frac vișiniu și vestă de catifea verde-oliv, cu buline albe, după care delirul deveni general, sărîră în apă alți ciini, de felurite rase și condiții, copleșindu-l pe Tiger cu laudele lor :

Hău, hău, fain dulău,
ne mîndrim cu tine, zău !
Hău, hău, aferim !
Colț ca tine nu găsim.

În plin banchet orgiziac (seara căzuse, apăruseră stelele) avu loc această lovitură de teatru ; cum ne-cum, de unde de ne-unde, pe terasă (păzită de cerberi pînă în dinți înarmați !) apăru o mică haită de ciini, operînd o răpire de toată frumusețea, în stil James Bond din filmele 007. Cine erau intrușii ? Un triumvir de ogari de Pirinei, ciolănoși, supți de nemîncare, dar elastici, rapizi, cu mișcări tinere și botul bine mascat în catifele albastre, conducînd un galben faeton de bambus, tras de șapte ciini andaluzi bătînd din aripi, ciini-zburători ; totul s-a desfășurat fulgerător, oficialitățile militare au rămas siderate, Tiger fu pescuit din piscină, făcut ghem, legat marinărește, aruncat în faetonul-cușcă, și andaluzienii se puseră iar în mișcare, inscriindu-se în galopul lor de zbor, lăsînd în urmă o intensă filfîire de urechi, curgerea pluvioasă a roților acelui vehicul bizar și exclamațiile de satisfacție ale ogarilor de Pirinei, teribilii răpitori, care își aruncau de la înălțime măștile albastre, hămăind baritonal inspre viețuitoarele paralizate de stupefacție pe acoperiș.

Unde a fost dus Tiger ? Oricum, nu în pădure sau într-o direcție necunoscută, cum se putea presupune ; a fost dus direct în cartierul Epsilon, centrul orașului, la Universitas-Fox (teriers) unde tocmai se aflau adunați în Aulă absolvenții facultății Jus-canis (secția criminalistică).

„Am adus această mostră de brigand belicos, mercenar al războaielor îndepărtate, un profesionist al morții. Vi-l dăm. e tema voastră pentru examen. Judecați-l !".

„Cine ești ?" căzu întîia întrebare.

„Sînt Tiger, irezistibilul", mîrîi cu ifos audiatul.

„Unde operezi în prezent ?"

„În peninsula orezului din Aproapele-îndepărtat".

„Ce misiuni îndeplinești ?"

„Urmăresc viețuitoare prin junglă și mlaștini, le merg pe urmă, piș-piș ! le sar în spate, îl mușc pe la jugulare, le deschid singele, carevasăzică, aplic cele 33 de metode ale morții silențioase. Am la activ 111 victime personale, record de nimeni egalat", spuse dintr-o respirație Tiger.

Tinerii juriști nu ieșiră să delibereze, cazul era clar, sentința fu pronunțată pe loc, prin judecată reflexă, și suna astfel : „Pentru încălcarea fundamentalelor virtuți ale speciei (credință față de om, loialitate, devotament) care au făcut din ciine idealul de prietenie, lui Tiger i se aplică pedeapsa maximă — moartea prin înfometare : va fi închis timp de 111 ore fără apă, oase și vreo fărîmă de hrană, imobilizat într-o încăpere tapetată cu cîrnăciori, suficient de proaspeți spre a-l teroriza cu aromitoarea lor mirozna. Condamnatul va fi aruncat imediat în această lentă și iremediabilă mortificare, nu însă înainte de a-l uzurpa din nobilul titlu de ciine.

Dulcea și răubatjocorita felix cane *luă sfîrșit astfel.*

Shakespeare, într-un film românesc de animație

Cu filmul „Calomnierea calomniei" — prezentat în vara aceasta pe ecranul Festivalului Internațional de animație de la Mamaia —, Bob Călinescu părea să fi părăsit vechea lui patimă de migălitor cu briceagul, care ne-a oferit în trecut bijuterii modelate după procedee originale și autentic românești cum este așchierea lemnului. Ceva era totuși evident : căutarea febrilă, neostenită a noi mijloace figurative cu o plastică pe cît de expresivă, pe atît de modernă. Este de-ajuns să arătăm că acel scurt metraj care se derulă pe sonorul celebrei arii a calomniei, fusese nu mai puțin migăit : înghițirea de către culorile sumbre a culorilor luminoase a pretins efortul incununat de cel mai deplin succes al obținerii unei reacții produsă între un pigment și o substanță volatilă, reacție dirijată și înregistrată cu sens artistic, fotogramă cu fotogramă.

Revenirea meșterului la unelte sale se împlinește cu noua sa peliculă de metraj mediu — circa jumătate de oră — intitulată „Putregai", pe care o realizează pentru televiziune.

— Scenariul ?

— L-am scris în colaborare cu... Shakespeare. Este o adaptare după „Macbeth", în care sînt redate scenele vrăjitoarelor, restul apărînd pe ecran sub forma unor inserturi — text scris — care au ca suport vizual anumite simboluri.

— Materia primă a personajelor ?

— Chipurile sînt modelate din lemn putrezit. Am descoperit și ales acest material în Deltă, unde s-au făcut defrișări de salcie prin ardere. Cioturile mi-au sugerat personajele. Lemnul putred și ars se potrivește caracterelor sumbre, grotești care vor fi redate în filmul meu, în albnegru. Ceea ce Shakespeare înfiera cu cuvîntul — crima și frica — o voi face pe ecran cu acest gen de păpuși din lemn putred cu articulații mascate, cu mișcări lente, cu fizionomii grotești, încadrate de păr din ierburi, păpuși învesmîntate în coajă de copac. Este o tratare în afara omului ca prezență fizică, dar care-l vizează prin slăbiciuni și înclinații tenebroase ce se cer stigmatizate.

Am încheiat dialogul nostru cu o temă mai generală, dar acută : animația și antianimația.

— Personal, sînt pentru apărarea genului. Pentru compunerea și descompunerea unei mișcări cadru cu cadru, indiferent de stil. Cei care vor să elimine această caracteristică fundamentală a genului nu sînt purtătorii vreunui spirit de avangardă artistică ci impostorii, care nu vor să muncească !

Eugen ATANASIU

CELE MAI SCUMPE TABLOURI

De curînd, revista „Welt am Sonntag" a oferit cititorilor săi date inedite despre ritmul senzațional în care cresc prețurile tablourilor celebre.

Folosind datele furnizate de această revistă, ne-am gîndit că n-ar fi lipsit de interes să vă oferim, în mare, un „tablou" al valorilor.

În anul 1860, Galeria Națională britanică a cumpărat cu 200 000 de mărci o colecție particulară care cuprindea una din madonele lui Tițian și 42 de tablouri ale vechilor maeștri olandezi. Astăzi, o asemenea colecție, chiar și fără Tițian, ar însuma 100 milioane de mărci.

Recordul absolut îl dețin pînzele lui Leonardo da Vinci. Contele Liechtenstein a vîndut portretul lui Leonardo, „Ginevra Benci", cu 22 milioane de mărci. Este cel mai înalt preț la care s-a vîndut vreodată o operă de pictură.

Experții au împărțit în trei categorii cele mai scumpe tablouri. În prima categorie sînt incluse lucrările vestite aflate în muzee, începînd cu „Gioconda", eternul „bestseller" al picturii.

Din cea de-a doua categorie fac parte lucrările de artă cu o mai mică popularitate, altarele. A treia categorie numără opere despre care se știe că au existat, dar au dispărut într-un mod inexplicabil sau au fost furate. Am putea aminti dintre ele reclama lui Watteau pentru prăvălia lui Gersaint, „Au Grand Monarque".

Astăzi „Gioconda" lui Leonardo este evaluată la 100 milioane de mărci, „Straja de noapte" a lui Rembrandt — la 80 milioane de mărci, „Nașterea Venerei" de Botticelli — la 50 milioane de mărci, „Maja desnudă" și „Maja îmbrăcată" de Goya — la 60—70 milioane de mărci. Aceste tablouri cînd au fost transportate la Londra pentru o expoziție, de teamă să nu fie furate au fost puse în lăzi cu roșii.

Urmează seria de tablouri cu o valoare între 50—30 milioane de mărci : „Madona Sixtină" de Rafael, „Cei patru apostoli" de Dürer și „Primăvara" de Botticelli.

Din cea de-a doua categorie fac parte, după cum aminteam, altarele. Cunoscutul altar Portinari, lucrat de Hugo van der Goes, este evaluat la 50 milioane de mărci ; aceeași valoare o are și altarul din Gand, lucrat de frații Hubert și Jan van Eyck.

Dintre operele pictorilor în viață, cel mai scump cotate sînt cele ale lui Picasso. Tabloul său „Mama și copilul din profil" a fost vîndut la New York cu două milioane de mărci. Este cea mai ridicată sumă obținută vreodată de un pictor în viață.

D. CRISTEA

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 20 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 10,00 Viața satului. 11,15 Selecțiuni din concertul susținut de Salvatore Adamo la București. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Emisiune în limba maghiară. 14,15 Fotbal : Progresul — Dinamo și Steaua — Rapid. 18,00 Studioul N. 19,30 Telejurnal. 20,00 Pe strune de vioară... 20,25 Filmul „Croazieră de iarnă". 21,00 Concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu". 22,15 Telejurnal 22,40 Recital Dorin Anastasiu.

PROGRAMUL II. 20,00 Filmul „Roata vieții". 21,50 Expoziții bucureștene. 22,05 Buletin de știri. 22.10 Film serial. Reluarea episodului de simbătă seara.

LUNI 21 SEPTEMBRIE

În jurul orei 11,50 — Transmisiune directă la posturile noastre de radio și televiziune, de la sosirea la Viena a Președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, împreună cu soția, care, la invitația Președintelui Federal al Republicii Austria, Franz Jonas, vor face o vizită oficială în această țară. 18.00 Microavanpremieră. 18.05 Emisiune pentru tineret. 18,25 Desene animate. 18,35 Muzică populară. 19,00 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Roman foileton : „Punct și contrapunct". 21,00 Concertul laureaților Concursului internațional „George Enescu" 23,00 Telejurnal.

MARȚI 22 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Atenție, filmăm ! 18,25 „Pastorala '70". 18,50 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tineri poeți cîntă patria. 20,20 Vizita în Austria a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Transmisiune directă de la spectacolul de gală prezentat la Opera de Stat din Viena 20,45 „Prometeu" de Eschil 21,35 Invitata noastră : Eva Demarczik (Polonia). 22,00 Prim plan. Acad. Artur Kreindler. 22 30 Revista actualităților de muzică ușoară. 23.00 Telejurnal.

MIERCURI 23 SEPTEMBRIE

18.00 Microavanpremieră. 18,05 Universal șotron. 18,30 Cabinetul economic TV 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20,00 Filmul „Rocco și frații săi". 21,25 Electrecord... în premieră. 21,45 Emilia Petrescu. 22,15 Telejurnal 22,35 Radmila Mikic — film muzical.

JOI 24 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,25 Tineri interpreți de muzică populară. 18,40 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri 19,30 Telejurnal 20.00 Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 20,30 Reportaj TV 20,50 Poșta TV. 21,05 Marie Laforêt. 21,45 Viața literară. 22 15 Bela Bartok 22,45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20,00 Antologie corală. 20,30 Buletin de știri 20,35 Filmul „Răutăciosul adolescent".

VINERI 25 SEPTEMBRIE

În jurul orei 11,10 — Vizita în Austria a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Transmisiune de la Agenția Internațională pentru Energie Atomică. În jurul orei 17,30 Transmisiune directă la posturile noastre de televiziune și radio de la încheierea vizitei în Austria și plecarea spre patrie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. 17,55 Microavanpremieră. 18,00 Căminul. 18,55 Campionatul balcanic de baschet masculin : România — Iugoslavia. 19,30 Telejurnal. 20,00 1001 de seri. 20,10 Filmul „Rocco și frații săi" (II). 21,50 Pot calculatoarele să descifreze enigme ale istoriei și arheologiei ? 22,50 Muzică ușoară 23 10 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 26 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 17,00 Emisiune în limba germană. 18 15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Avanpremieră la o nouă emisiune-concurs pentru tineret : „Ocolul țării în opt luni". 20,15 Campionatul balcanic de baschet masculin : România — Bulgaria (repriza a II-a). 20,50 „Incoruptibilii". 21,40 Nocturnă bucureșteană. Program de varietăți muzical-coregrafice. 23,00 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20,00 Pro Patria. 20,15 La fîntîna dorului. 20,45 Revistele săptămînii. 20,55 Buletin de știri. 21,00 „Bis-urile" Festivalului „George Enescu". 21,45 Achiziția familiei 22,20 La fiecare km. (XI),

UTIL ȘI PRACTIC

• Pentru cei ce cîntăresc multe kilograme

• Obezitatea este o problemă de mare actualitate în patologia contemporană și prin complicațiile ei (diabet, afecțiuni vasculare, renale, hepatice) amenințînd durata vieții, ne obligă să o privim cu cea mai mare seriozitate. Este mai ușor de tratat o obezitate recentă prin regim alimentar și exerciții fizice și mult mai greu de rezolvat o obezitate inveterată.

• După vîrsta de 40 de ani se recomandă să se mențină o greutate constantă, fără oscilații. In consecință ne vom cîntări lunar, iar, în cazul curei de slăbire, zilnic sau de două ori pe săptămînă. O slăbire bruscă poate determina oboseală accentuată și refacerea rapidă a obezității.

• Regimul alimentar nu se instituie după fantezia bolnavului, ci numai cu avizul medicului, individualizat cazului respectiv. În general va fi sărac în hidrocarbonate (făinoase, dulciuri, cartofi), grăsimi și se vor evita alimentele deosebit de sărate.

• Lichidele vor fi consumate normal — setea este cel mai bun reglator al hidratării.

• Nu se vor sări mesele; rația alimentară va fi repartizată în cinci mese.

• Echilibrul psihic are un rol deosebit în combaterea obezității. Se vor evita stările de agitație și oboseala fizică excesivă.

• Mersul pe jos și exercițiile fizice nu vor fi neglijate.

• Condiția esențială pentru a obține rezultate durabile este perseverența în aplicarea măsurilor enumerate.

Dr. M. ANA

• Ce știe o bună gospodină

Pastele făinoase (spaghetele, macaroanele, tăiței) au tendința să se lipească între ele la fiert. Veți evita acest inconvenient dacă veți avea prevederea să turnați în apa de fiert puțin untdelemn. Aceasta vă va feri în același timp de neplăcuta surpriză de a vedea conținutul dind în foc.

• Scăunel pliant

Vă propunem azi un scăunel pliant cu funcțiuni polivalente pentru camera copiilor. De construcție extrem de simplă, el se compune din două rame de lemn cu dimensiunile exterioare 60×45 cm. Cum lățimea ramei este cam de 7,5 cm, dimensiunile golului cadrului sînt de 45×30 cm.

Șezutul va fi dintr-un placaj gros de 12—14 mm și se va bate în jurul unui ax orizontal fixat la jumătatea uneia din rame astfel încît în poziție „închisă" șezutul astupă complet golul ramei. Cele două rame sînt articulate între ele prin mici balamale astfel încît se pot strînge una lîngă cealaltă și împreună cu șezutul rabătut formează un singur plan ușor de depozitat. Ramele se vor prevedea cu opritoare astfel ca scaunul să nu se dea peste cap la așezare.

Scăunelul va fi bicolor : ramele vor fi vopsite cu lac sau ulei albastru, violet sau roșu, iar șezutul va fi alb. Rama independentă, poate fi folosită cu abac pentru copil, întinzînd șirul cu bile între margini. Șezutul scăunelului poate fi folosit și ca tăbliță dacă pe spatele său se adaptează o placă de ardezie sau de sticlă sablată care prin rabatare ajunge în poziția de scris. Pe partea superioară se lipește pentru copil un decupaj de poze cu animale.

Astfel de scaune la dimensiuni ceva mai mari pot fi folosite cu mult succes pentru terasă, fiind pliante și ușor depozitabile. Se folosește în acest caz și o pernă confecționată din buret.

Arh. M. KROHMALNIC

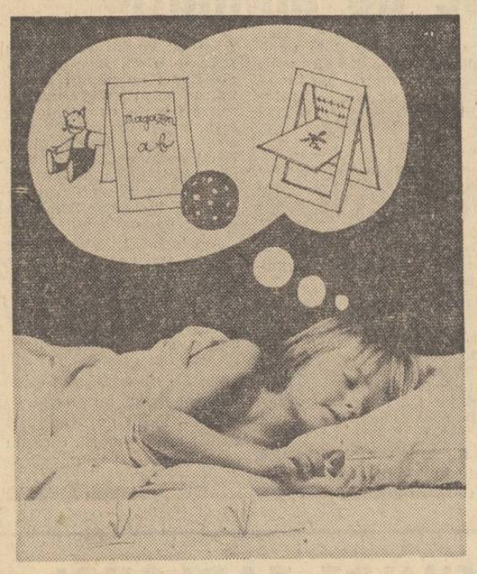

Pentru micul dejun de duminică

Cornuri de casă

Pentru 12 cornuri : 30 g drojdie de bere, o linguriță rasă de zahăr tos, 1 1/2 dl de lapte, 450 g făină, un praf de sare, 180 g unt, două ouă.

Puneți drojdia și zahărul într-un vas și turnați laptele cald — 37° — (sau apă). Lăsați-o să crească la loc cald. Așezați făina movilită pe planșetă. Faceți o adîncitură în mijloc. Cu vîrful degetelor firimițați deasupra 30 g de unt. Bateți un ou cu furculița, turnați-l în mijlocul făinii, adăugați un praf de sare și maiaua pregătită. Amestecați ca să încorporați încet, încet făina. Cînd amestecul s-a îngroșat începeți să-l frămîntați cu articulațiile degetelor pînă ce devine omogen și strälucitor (imaginea 1). Întindeți-l apoi cu sucitorul într-un oval lung de 50 cm și lat de 20. Frecați restul de unt pînă se înmoaie și acoperiți 2/3 din suprafața aluatului (imaginea 2) cu 1/3 din unt repartizat în bucățele mici. Lăsați de jur împrejur o margine de 2-3 cm. Îndoiți partea neunsă peste jumătate din cea unsă și acoperiți cu restul de aluat. Lipiți marginile presîndu-le cu sucitorul. Întoarceți aluatul așa ca să aveți cuta dublă la stînga dv. (ca o carte pe care ați vrea s-o deschideți). Reîncepeți întinsul și împăturitul încă de două ori adăugînd de fiecare dată cîte o parte din unt. Cînd întindeți aluatul, sucitorul să fie totdeauna perpendicular pe îndoitură, ceea ce va obliga să întoarceți aluatul ca să-l aranjați. Înveliți coca într-un șervet și lăsați-o să se odihnească 30 de minute la loc răcoros. Întindeți-l apoi încă de trei ori fără să-l mai ungeți. Repuneți-l la rece încă o jumătate de oră (poate însă aștepta și o noapte). Ca să formați cornurile întindeți aluatul într-o foaie dreptunghiulară de 52/30 cm. Tăiați-o în două benzi lungi și împărțiți pe fiecare în șase triunghiuri (imaginea 3). Rulați fiecare triunghi de la bază spre vîrf apoi curbați-l ușor ca să-i dați forma de corn (imaginea 4).

Așezați cornurile pe o tavă unsă și ungeți-le cu ou bătut cu un praf de sare. Lăsați-le să crească 30 de minute. Ungeți-le din nou. Coaceți-le circa 15—20 de minute în cuptor cald încălzit dinainte.

Dacă vreți să le serviți fragede și crocante la micul dejun de duminică, puteți fie să le puneți cîteva minute înainte în cuptor cald fie să lucrați în doi timpi : din ajun preparatul aluatului, dimineața întinsul foii și coptul.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

1

2

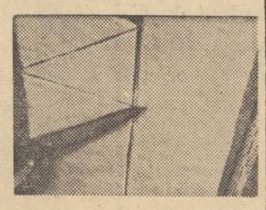

3

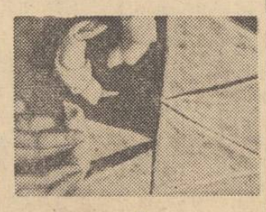

4

CURIER săptămînal

Și totuși... „copil de două uși"

de Mihai STOIAN

Pe tema raporturilor părinți-copii, a dificultăților pe care educația propriei progeniturî ți le ridică în față (cu întreg cortegiul de nuanțe necesar *forjării* unei personalități), continuăm să primim nenumărate scrisori. Printre acestea se numără și cea expediată de de *M.B. — București :*

„Poate că sînt încă îndurerată de toată întîmplarea, deci n-ar fi exclus să dau accente dramatice rîndurilor mele, dar tot amalgamul acesta de simțăminte m-a scos din starea obișnuită. Am făcut această introducere, tocmai pentru a sublinia ideea că am nevoie de un sfat absolut obiectiv, părerile celor implicați fiind totdeauna împărțite. Dar tată despre ce este vorba. Am 42 de ani. Fata mea are 17 ani. Pînă acum, în primăvară, a locuit cu familia mea. Eu sînt divorțată de zece ani și chiar în timpul căsniciei, cu mici intermitențe, copilul a locuit la sora și la mama mea, prima fiind casnică, la fel cu mama de altfel, dar pensionară. Bineînțeles, am procedat astfel, forțată de împrejurări, și de comun acord cu soțul meu (la vremea aceea). Sora mea n-are copii și toată dragostea ei s-a revărsat asupra copilului meu. Lucrul este de necontestat. În primăvara acestui an, sora mea m-a rugat să iau fata acasă, înapoi, că n-o mai poate ține, deoarece a fost foarte bolnavă, a devenit irascibilă, are 53 de ani, deci o virstă suficient de înaintată. Erau acolo la ei veșnic discuții, nervi etc Am luat copilul cu multă bucurie și, sincer vorbind, am început cu renunțările, cu sacrificiile chiar. Sigur că nimic din toate acestea nu i le-am spus, vreodată, copilul meu, ferindu-mă să-i împărtășesc necazurile mele. Evident, fata mea a continuat să meargă, mereu, la familie, nu i-am interzis-o, ar fi fost absurd. Eu am rămas în relații foarte bune și cu tatăl ei, așa că, vă imaginați ce-ar fi însemnat o ruptură de ai mei. Dar, tocmai aici începe necazul. Cît era fata la ai mei, m-am dus la școală odată, la rugămintea ei, și s-a dus și sora mea. Rezultatul a fost că sora mea mi-a reproșat atunci că m-am dus, afirmînd că este suficient să se ocupe numai ea de fată, că ce va zice profesoara etc. Cît era fata la ea, n-avea voie să vină la mine, să doarmă o noapte, ca să nu fie „copil de două uși" și oricum, vizitele la mine îi erau limitate de ceilalți. Pe de altă parte însă i se permitea să plece la plimbări, spectacole etc. Eram nevoită ca la 2—3 zile, să merg eu să-mi văd copilul. Precizez că suportam cheltuielile de întreținere a fetei. Și, în sfîrșit, deși am luat-o acum acasă, sora mea continuă să se amestece în creșterea ei. Eu am alte vederi decît sora mea, mai severe poate, dar vreau să fac om din copilul meu : nu-i permit orice libertate și înțeleg să nu-i permit orice, din moment ce eu am fost în stare să renunț total la viața mea. Nu reproșez și nu fac nimănui o vină din asta, însă nici prea bătrînă nu sînt. Fata a plecat într-o zi la Snagov și, cu voia surorii mele, nu a mea, a stat și noaptea acolo, la o familie prietenă. Fata îmi spune că nu-mi cere mie voie, pentru că nu i-aș da-o, dar, în fond, nu-i așa, are destulă libertate. Stînd la sora mea, a rămas un an repetentă, a trecut printr-o grea perioadă de încercare, pe care mătușa ei n-a simțit-o, nu i-a ghicit-o, fiindcă, orice-ar face, nu-i este „mamă". N-a știut să fie alături de ea. A descoperit că fata mea fumează (nu mi-au spus, iar astăzi fumează, amîndouă, cîte o țigară). Recent, fata mea trebuia să plece cu școala la mare... Asa am știut, așa i-a spus și tatălui ei, pentru ca în absolut ultima clipă, să descopăr că se duce cu un grup și că tatăl ei a discutat cu sora mea, nu cu mine, iar, ei doi au înlesnit plecarea, plătindu-i locul. Am rămas acasă plîngînd și continui să plîng. Cu sora mea nu vreau să discut, ca să nu-i fac prea multe reproșuri, apoi e mai mare decît mine, există între noi un anumit tip de respect și-apoi e profund convinsă că are integral dreptate. Mă întreb : oare într-una voi mai avea de suportat asemenea greutăți ? Fata nu înțelege, cred eu, că asta e împotriva unei sănătoase și frumoase creșteri. Este tînără, vrea să se distreze, dar nu știe să discearnă. Cum să rămîn doar eu cu ea ? Să mă mut din București ? Sînt capabilă să fac și asta"...

Cu riscul de a vă fi dezagreabil, stimată *M. B.*, țin să să vă spun, de la bun început, că rîndurile dv. conțin, după opinia mea extrem de multe probleme insolubile total la ora actuală, adică la gradul de „complicație" la care-ați ajuns prin *vină directă*. Dac-am înțeles bine, fata dv. a crescut *într-altă casă* mai bine de zece ani (fiindcă și înainte de divorț locuia la sora dv.). Dintr-odată, o mamă bună, iubitoare (sînt profund încredințat că așa este !) se trezește, în propria-i locuință, cu o adolescentă de 17 ani, dornică — așa cum este firesc, pînă la un punct, desigur — de independență, de echilibru etc. Am mai răspuns, destul de recent, unor cazuri similare : *gravitatea educației discontinue*, de pe poziții diferite, cu mentalități deosebite, nu mai necesită comentarii ample. Asta o arătați și dv. Perfect ! Dar de ce, imediat după divorț, n-ați reluat-o pe fată acasă ? Întrevăd adevărul, printre rînduri, din afirmația actuală : *„am fost în stare să renunț total la viața mea... prea bătrînă nu sînt"*. Subliniați că, în schimb, cereți ascultare, însă eu personal nu înțeleg de ce o mamă socotește, la 42 de ani, că-și sacrifică *total* (cuvîntul vă aparține) viața, numai pentru că fiica sa a revenit (mult prea tîrziu !) acasă ? ! Credeți-mă, vă împărtășesc necazul, adînca mîhnire pentru „trucul" de care au uzat celalți, spunîndu-vă că fata pleacă la mare cu școala... Întreb : cum de-i posibilă o asemenea fărîmițare a „puterii", a răspunderii pe care fiecare părinte o are față de propriu-i copil ? Natural, fata caută sprijin acolo unde, la felul ei actual de judecată și simțire (atenție ! și simțire *în fond*) găsește un răspuns pe gustul ei (așa a fost deprinsă atît amar de vreme). Soluția cu părăsirea Bucureștiului este eventual valabilă, însă cu puține șanse de reușită, fata mai are puțin pînă va fi majoră, și dacă, pe deasupra, mai are și susținători morali și materiali dinafară, orice măsură de mînă forte va provoca — cine știe — mutații grave în raporturile dv. cu ea, și altfel destul de relative, ciudate, aș adăuga. Cu orice „risc", o discuție pe față, *în prezența fetei*, cu sora dv. și tatăl ei se impune. De absolut comun acord, de trasat o conduită unitară a adulților, la care, în prezența tuturor, fata să declare că și-o însușește. Desigur, pe hîrtie lucrurile par a fi extrem de simple, rezolvabile. Depinde mult de tactul și priceperea dv. să depășiți acest impas (bine ați sesizat că este vorba de un impas serios) la care, repet, aveți o contribuție substanțială.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PENSIA PENTRU LIMITĂ DE VÎRSTĂ

CONSTANTIN ELISABETA din Sibiu dorește să afle dacă avînd o vechime de 19 ani și 7 luni în cîmpul muncii va primi pensie integrală pentru limită de vîrstă începînd cu data de 1 august 1970, cînd împlinește vîrsta de 57 ani.

La relațiile cerute de dv. consultantul juridic al revistei noastre vă răspunde următoarele : Dispozițiile legale privind pensia de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară precizează că la stabilirea vechimii în muncă în cazul acordării pensiei pentru limită de vîrstă perioadele de 6 luni sau mai mari se întregesc la un an, iar cele mai mici de 6 luni se neglijează, dacă cel în cauză are minimul de vechime necesar deschiderii dreptului la pensie (art. 33 H.C.M. 252 din 1967). Întrucît pentru obținerea pensiei pentru limită de vîrstă trebuie dovedită cu acte oficiale o vechime în muncă de cel puțin 10 ani, iar dv. îndepliniți această condiție, la stabilirea vechimii în muncă vi se vor întregi la 1 an cele 7 luni lucrate peste 19 ani, astfel încît vi se va considera o vechime de 20 ani și vi se va acorda pensia integrală pentru limită de vîrstă raportată la această vechime.

ARDEI IUȚI ÎN IANUARIE !

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol **„Ion Ionescu de la Brad"** din **Roman**, răspunde cititorului **RADU RONCEA** din **Constanța, str. 8 Martie 69**, care dorește să-și amenajeze o seră mică de 25 metri pătrați în care să facă cultură forțată de ardei iuți. Pentru obținerea ardeilor iuți încă din timpul iernii, semănatul în vederea formării răsadurilor se face în luna septembrie.

Ceva mai tîrziu, cînd plantele și-au format prima frunză adevărată, se execută repicatul în ghivece nutritive sau ghivece de pămînt ars cu diametrul de 5—6 cm. După 7—8 săptămîni, răsadurile de ardei iute se plantează în seră (prin luna noiembrie sau decembrie). Plantarea se face în benzi : 5—6 rînduri distanțate la 25 cm. după care urmează o potecă de 40—50 cm. Distanța între plante pe rînd este de 20—25 cm. Principalele lucrări de întreținere sînt : 5—6 udări, 3—4 prașile, menținerea temperaturii pînă la 23° în zilele senine și îngrășarea suplimentară o dată la circa 3 săptămîni. Cînd se folosesc îngrășăminte chimice, acestea se dizolvă în apă (1—1,5 la sută superfosfat, 1 la sută azotat de amoniu, 0,5 la sută sare potasică). O astfel de îngrășare poate alterna cu îngrășăminte organice alcătuite din urină de grajd diluată cu 8—10 părți apă. Aplicînd corect lucrările cerute de această cultură, recoltarea primilor ardei iuți se poate începe încă de la sfîrșitul lunii decembrie, continuîndu-se pînă în vară. La metru patrat se obține o producție de 400—500 bucăți.

FRECVENTAREA UNEI A DOUA FACULTĂȚI

M. ZAMFIR — Iași. Ministerul Învățămîntului vă face cunoscut că absolvenții unei facultăți pot urma facultatea de medicină generală numai pe bază de concurs de admitere, la care se pot prezenta după efectuarea stagiului de 3 ani la locul de muncă unde au fost repartizați. Menționăm că potrivit prevederilor Ordinului Ministerului Învățămîntului nr. 340/1969, înscrierea absolvenților unei facultăți la cea de-a doua facultate, fără concurs de admitere, se poate face numai la acele facultăți care au organizat forma de învățămînt fără frecvență .

În învățămîntul superior medical nu se organizează cursuri fără frecvență, doarece prin procesul de învățămînt din facultățile respective este necesară prezența permanentă a studentului la toate obligațiile școlare (cursuri, laboratoare, lucrări practice etc).

AM ÎMPLINIT UN AN

Fotografie trimisă de cititoarea noastră, MIHAELA ALINE ZAHARESCU **din Baia Mare.**

VREM SĂ ȘTIM

În cămara de alimente au invadat mici insecte de culoare neagră (ca puricii), lungi de circa 2—3 mm și atacă făina, mălaiul, pesmetul și grișul, ne scrie **N. Mihăilescu** din **București, str. Segovia nr. 1.** Ce soluție îmi recomandați pentru a scăpa de ele, soluție care să nu otrăvească alimentele și să nu ne atace sănătatea ?

Sperăm ca cititorii cu experiență să-i vină în ajutor.

EL. FOCȘĂNEANU — jud. Neamț. *Îngrijorarea dv. nu este justificată. Analizele se încadrează în limitele normalului.*

M.T.D. — Ploiești. *Cifra colesterolului 3,93 depășește normalul care este reprezentat de 2,50. Șueratul pe care îl percepeți la nivelul urechilor poate fi în legătură cu tulburarea metabolismului lipidelor. Vă recomandăm să evitați surmenajul, tensiunile psihice, să vă organizați o viață ordonată, liniștită, fără nici un fel de excese, în special alimentare. Reduceți grăsimile animale în favoarea celor vegetale, de asemenea dulciurile și făinoasele. Consumați brînzeturi și carne slabă, legume, fructe crude. Nu uitați mersul pe jos și gimnastica zilnic.*

HUS MARGARETA — Beiuș, jud. Bihor. *Căderea părului poate fi tratată. Vă recomandăm să vă adresați specialiștilor Centrului dermatologic al Ministerului Sănătății din cadrul Spitalului Colentina — București.*

AMELIA GIGA — PLOIEȘTI. Da. Se mai pot dezvolta în urma unui tratament endocrin — deci este necesar să vă examineze medicul endocrinolog. Pentru furnicăturile pe care le prezentați să vă adresați medicului neurolog.

PAULA LUIZA — Ploiești. *Medicul endocrinolog va preciza dacă este posibil să mai creșteți. Pe lîngă examenul clinic este necesară și o radiografie a genunchiului pentru a se constata starea cartilagiilor de creștere.*

A. R. — TIMIȘOARA. Răspunsul la prima scrisoare nu a fost publicat imediat, deoarece avem multe solicitări. Răspunsurile apar în revistă în ordinea cronologică a sosirii.

IVANOV NICOLAE — BRAȘOV. Cicatricile rezultate în urma unei acnei netratate persistă.. În viitor veți îngriji corect acneea conform indicațiilor medicului dermatolog.

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARIA STÎNGACIU domiciliată în București, str. Macaralei nr. 2—4 Bloc M 31, sc. B, et. 2, ap. 379, sectorul 4, telefon 43 46 97 posedă colecția revistei „Magazin" din anii 1963 pînă la zi și o pune la dispoziția celor interesați.

TREI CAZURI... CU POLITEȚEA de mînă

„Aș dori să știu dacă atunci cînd sînt invitat la o mică petrecere de unul dintre prietenii mei și sora lui, trebuie să aduc flori părinților. Nu e mai firesc să ofer ceva celor tineri ?".

Dacă invitația v-a fost făcută de prietenul dv. și nu de părinții lui, nimic nu vă obligă să le aduceți flori. Ei și-au pus casa la dispoziția copiilor lor, dar nu participă la petrecere. Evident, ar fi cu totul altceva dacă ați fi fost invitat la masă sau la petrecere chiar de către părinți. În acest caz un buchet de flori adus pentru ei și-ar găsi justificarea. Dar, dacă părinții vă invită la logodna fiului sau fiicei lor sau la aniversarea zilei de naștere a unuia dintre copii, va fi normal să dăruiți flori sau un mic cadou celui sărbătorit.

„Fata mea se va logodi în curînd cu un tînăr medic. Am vrea să-i cunoaștem părinții și să stăm puțin de vorbă în voie. Nu-i putem primi la noi căci se fac unele reparații care vor mai dura. Putem să-i invităm la un restaurant ?".

Fără nici o ezitare. Le veți explica, dacă credeți necesar, motivul. De altfel e o prejudecată care trebuie învinsă. Multe femei tinere cu foarte puțin timp liber pentru gospodărie și fără prea multă pricepere la bucătărie pot recurge la această formulă, dacă vor să petreacă cu prietenii lor cîteva ceasuri plăcute. Cei invitați au astfel prilejul să aprecieze specialități culinare, care tinerelor gospodine poate nu le-ar fi reușit. Și apoi esențialul nu e ca prietenii să se simtă bine împreună ?

„Am fost simbătă la bal cu părinții mei. Cunoșteam mai demult un tînăr de 24 de ani cu care am dansat în seara aceea. Am profitat de prilej ca să-i prezint pe părinții mei. Mama pretinde că ar fi trebuit să procedez invers și să le prezint lor băiatul. Totuși printre cunoștințele mele nimeni nu acordă prea multă atenție acestui mănunt. Nu înțeleg de ce am greșit ?"

E adevărat că unele vechi reguli de politețe au pierdut din rigiditate, tocmai spre a se adapta mai bine epocii noastre. Regulile de bază rămîn însă totdeauna valabile și educația oamenilor se măsoară după felul în care ei știu să le respecte. Nu părinții se prezintă unui tînăr (decît dacă acesta e o mare personalitate, ceea ce nu se întîmplă în cazul dv.). Se prezintă întotdeauna persoanele cele mai tinere celor mai în vîrstă. Deci nu veți spune : „Dragă Mihai, îți prezint pe mama și pe tatăl mei" ci : „Îmi dai voie mamă, să-ți prezint pe prietenul meu Vasile Popescu". Cel căruia i se face cinstea de a fi prezentat e tînărul. Situația e destul de delicată cînd e vorba de oameni de aceeași vîrstă. Primează cel care are o situație socială mai importantă, cel căruia i se acordă mai multă prețuire. E o chestiune de nuanțe, trebuie să apreciați repede de la caz la caz. La prezentări, esențialul e însă să respectați regulile de bază. Cei din jurul dv. nu cunosc aceste reguli ? Aveți un motiv în plus să dați un exemplu bun.

SANDA MUNTEANU, str. Armenească nr. 24, sect. 2, București; SONIA ANGHEL, șos. Nordului, bl. 35, ap. 57, Ploiești; GHEORGHE BRIȘAN, str. Cringul Meiului nr. 21, Rm. Sărat, Buzău; MIA BARDAȘ, b-dul Stadionului, bl. 93, ap. 2, sc. A, complex „Cring" Buzău; VERONICA OANCEA, com. Saraiu, Constanța; DANIEL LUCESCU, sat Mălăiești, com. Goești, Dolj; COSTICĂ AZOIȚEI, str. Culturii nr. 5, Iași; ȘTEFAN LASLO, b-dul 23 August, bl. 6, sc. A, et. 1, ap. 4, Luduș, Mureș; TUȚA CERNUCAN, cartierul „Steagul Roșu", str. Minerva nr. 5, bl. 41, ap. 7, Brașov; HILDE KONRAD, str. Lenin, bl. 27, sc. 1, ap. 3, Resița, Caraș-Severin; ROZALIA OBREJAN, com. Băutar, nr. 16, Caraș-Severin; TINA MIHAI, str. Aprodul Purice nr. 3, Techirghiol, Constanța; GEORGETA RĂDUCAN, str. Rahovei nr. 467, Brăila; VIRGIL NINE, str. Unirii nr. 85, Craiova, Dolj; VASILICA NISTOR, b-dul Metalurgiei nr. 13, bl. O3, sc. 8, et. 4, ap. 300, sect. 5, București; LUCICA CĂPĂȚÎNA, str. Vasile Lupu, nr. 120, bl. D3, sc. 6, et. 3, ap. 2, Iași; OLIMPIU MIHAI DODA, cvartalul Em. Gojdu, bl. A2, sc. 4, et. 4, ap. 78, Deva, Hunedoara; MARGARETA DOBRE, com. Dragalina, Ialomița; LIVIA POPESCU, sat. Telești nr. 169, oras Costești, Argeș; LAURA VENERA VASILESCU, str. Poporului nr. 58, Băilești, Dolj; MARIOARA MARCU și ANI VOICU, com. Jariștea, Vrancea; COSTEL DOBROTĂ, str. Eftimie Murgu nr. 155, Brăila-5; NELU CORNACIU, str. Ion Mincu nr. 24, Craiova, Dolj; TUDOR HÎJ, com. Volovăț nr. 394, Suceava; LUCREȚIA MAZURU, str Ziduri între vii nr. 16-A, sect 2, București; NICOLAIE DOROFTEI, com. Baia, Suceava; LENA CROITORU b-dul. Bucureștii-Noi, bl. 15, et. 1, ap. 11, sect. 8, București; CRELINA BLĂNARU, com. Mălini (Suha) Suceava; EMIL DOGARU, b-dul Ion Șulea nr. 246, sect. 4, București; ELEONORA DINU, str. Dumbrava Roșie nr. 3, Timișoara, Timiș; MARIOARA BLAJ, com Comlosul Mare nr. 617, Timiș; LARISA MONA TOMA, str. Cirloman nr. 22, Pt. Neamț, Neamț; FILARET POLOCHAN, com. Breaza, Suceava; AURA LOREDANA, str. Drumul Sării nr. 58-B, sect. 6, București; BIBIA STOIAN, str. Elena Doamna nr. 34, Caracal, Olt; MANDEK ZOLTAN, str. Miorița nr. 6, Arad; MARILENA PĂDURARU, str. C. Brincoveanu nr. 42, sect. 5, București; ANGELICA IFTIMIE, str. Oborului nr. 1, sc. A, et. 2, ap. 12, Lipova, Arad; MARIANA PAVELESCU, complexul studențesc „Pușkin" bl. U2, camera 74, Iași; NEONILA ROBU, cartierul Republicii com. Dragalina, Ialomița; RODICA RARĂU, str. Gelu nr. 20, Cluj; MIHAI DIMACHE, str Obor nr. 1, bl. 9, sc. B, ap. 2, Buzău; VILI RAMONA LUPAȘ, bl. D12 sc. 1, et. 8, ap. 33, Vulcan, Hunedoara; CORNEL POPA, str. Pascal nr. 29, sect. 4, București; VIOLETA VIȘAN, str Dr. Petru Groza nr. 26, Petroșani, Hunedoara; SIMION RUSU, str. Oituz nr. 9, Tecuci, Galați; COCA PENICĂ, str. Neagoe Vodă nr. 40, Bacău; TINCUȚA BRATU, com Jariștea, Vrancea; MARIANA BURGHELEA, str. 13 septembrie nr. 18, Vaslui; NICULINA BĂNICI, sat Plevna, Buzău; VIOREL VILCU, com. Nehoiu, sat Bisca Rozilei, Buzău; TICĂ POPA și MIRON USCATU, str. Ana Ipătescu nr. 13, Sibiu; COSTINEL BERCEANU, str. Dimboviței nr. 63, Craiova, Dolj; PARASCHIVA MACOVEI, sat și com. Dumești, Iași; LICĂ PĂUN, str. Vultur nr. 22, Galați; FLORICA CRÎSTA, com. Chizătău nr. 313, Timiș; LILIANA CERNEA, com Viziru, Brăila; LUCIA BULEA, str. 23 August nr. 2, com. Tinca, Bihor; ALINA NICOLAE, str. Gării nr. 115, Năvodari, Constanța; JEAN SÎRBU com. Șimnicul de Sus, Dolj; CAMELIA PUIU, str. Unirii nr. 41, Buzău; MINEI TERCHEA, str. Mărculescu nr. 7, Botoșani; MIRON SIMINICĂ, com. Vutcani, Vaslui; MARIOARA POPOVICI, b-dul 18 bis. ap. 19, cartier Zăvoi, Comănești, Bacău; MIHAI NEGREI, b-dul Dacia nr. 1, bl. G3, sc. B, et. 6, ap. 123-A, Hunedoara; VICTOR LEONTE, str. Muncitorului nr. 30, cartier Itcani, Suceava; SANDA IONEL, com. Șelaru, Dîmbovița; ELEONORA SAVIN, str. Brăilei nr. 100, Galați; CAMELIA APOSTOLESCU, str. Trei Ierarhi nr 6, Ploiești, Prahova; VICTOR MERONIUC, str. Războieni, bl. 1, sc. A, ap. 9, Pitești, Argeș; MARIANA MORARU, str. Dristor nr. 144-A, sect. 4, București; SERINA WALTER, str. Burgundia Mare nr. 45, Beiuș, Bihor; GABRIEL ROGOVEANU, str. Cocioc nr. 7, sect. 7, București; ALEXANDRU CRISTIAN și MIHĂIȚĂ CRISTIAN, școala tehnică de aviație „Traian Vuia" Mediaș, Sibiu; DAN NICHOLAS XENAKIS, str. Barajul Dunării nr. 2, bl. M-39, et. 2, ap. 11, sect. 4, București; MICA TULUC, str. Republicii nr. 45, sc. C, et. 3, ap. 13, Iași — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

CIK DAMADIAN

Poetul și pegasul său.

Muza pictorului abstract

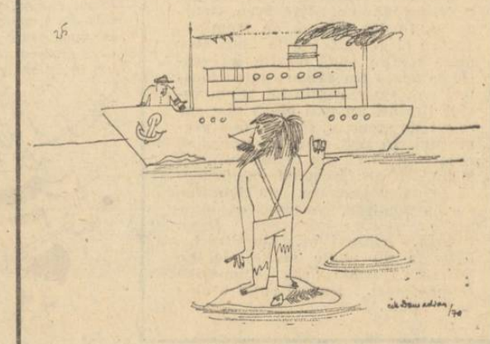

Fără cuvinte

ADRIAN ANDRONIC

— Ia mai slăbește-mă cu covoarele dumitale, ce, d-aia mi-am luat eu concediu medical ?

V. TIMOC

— Facem schimb ?

— De cîte ori să-ți repet că ai o atitudine irresponsabilă față de cheile care asigură documentele secrete ale întreprinderii ?

Toamna în parc

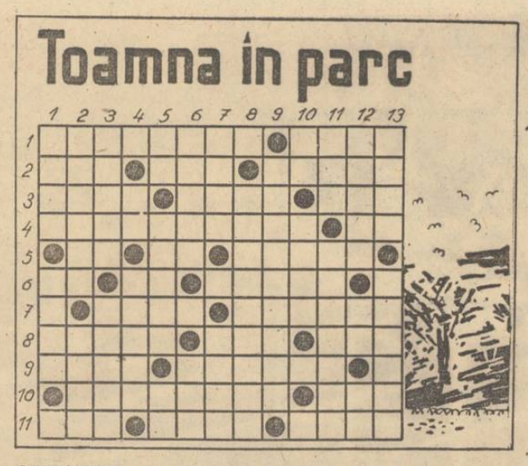

ORIZONTAL : 1. Autorul melodiei de muzică ușoară „În livadă". — A scris poezia pentru copii „Micii grădinari" 2. Miez de prună ! — Gol... — Compozitor sovietic, autorul melodiei „Grădina mea". 3. Greutate exprimată verbal... — Autorul piesei „Ciinele grădinarului". — În piață ! 4. Regină legendară a Babilonului, — Are o singură toamnă. 5. Sfîrșit de toamnă ! — În silă ! — Autorul melodiei de muzică ușoară „S-a înnoptat în Cișmigiu". 6. Locul sigiliului. — Televiziune. — Metaforă pentru cantitatea de frunze îngălbenite și căzute pe alee... 7. Folclorist român care a publicat povestirea în versuri „Grădinarul păgubaș". — Nuia. 8. A da cu ceară. — Infinitiv verbal pentru... bere. — Oraș în R.S. Cehoslovacă. 9. Component al cimentului. — Scriitor francez, autorul romanului „Ulmul din parc". 10. A scris poezia „Parcul 23 August". — Zeiță. 11. Cade ca frunzele... — Prenumele poetului de la 10 orizontal. — Pui de oaie...

VERTICAL : 1... bine hrănit. — Autorul povestirii „Floarea din grădina noastră". 2. Clasic al picturii flamande, autorul pinzei „Grădina dragostei". — Fluviu în Europa. 3. Suferă de nostalgie tomnatică... — Delicat. (reg.) 4. Usturoi. — A scris poezia „Parcul Gorki" (din vol. „Inscripții"). 5. La probă ! — A dori. — Bir ! 6. Adversar. — Arheolog italian. (sec. 19) 7. Repetiție gramaticală. — A scris poezia „La grădinița satului". 8. A compus melodia de muzică ușoară „Vino pe aleea lalelelor". 9. Marele povestitor care a scris povestirea „Grădina liniștii". 10. În curte ! — Se leagă strîns de toamnă, parc, alee... 11. La modă ! — Marele poet român care a scris poezia „Hora în grădină". 12. Stă la vatră. — Diftong. — Pare ! 13. Primar turc de altădată. — Marele pictor al Renașterii italiene, care a pictat tabloul „Frumoasa grădinăreasă".

V. RĂMUREANU

Cuvinte rare : HOF — ALIT — FEA — AIAN

REBUS

Dobrogea

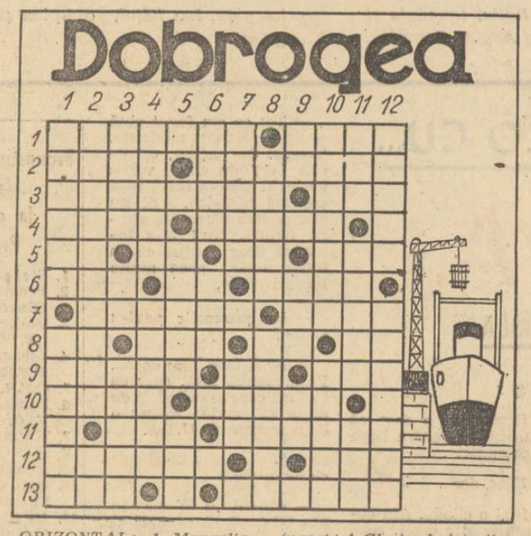

ORIZONTAL: 1. Mangalia de altădată... — Teren neproductiv. 2. Scriitor dobrogean, autorul cărții „Constanța pitorească". — Mașini agricole. 3. Comună pe litoralul dobrogean, unde funcționează un combinat agrochimic. — „...lui Traian", lîngă Constanța. (neart.) 4. Clasic al picturii românești, autor al citorva pînze cu peisaje dobrogene — Lac în Dobrogea. 5. Rece. — Theodor Constantin. — Telur. — Nu-i a bună...". 6. Un turc... — Epocă istorică. — Monedă portugheză. 7. Localitate în Dobrogea, lîngă ruinele unei cetăți antice. — Singur pe lume. 8. Constanța Săvescu. — Riu în Austria. — Cutele ! — Număr mic ! 9. A seca o mlaștină. — Pe... „at"... — ...și strigare pentru boi. 10. A se înveseli. — Ostrov în Deltă. 11. În carieră ! — Mantale lungi mocănești. 12. Europolis... — Episcop medieval. 13. A intra în mare... — „....—Vodă" comună în Dobrogea.

VERTICAL : 1. Comună dobrogeană cu o mare carieră de calcar. — Vale și riu în sudul Dobrogei. 2. Comună cu un cunoscut monument istoric.— În sud ! 3. Produs vulcanic. — La Tomis ! — Nume feminin. 4. În susul apei. — Vizitatori fervenți ai litoralului. 5. Poet clasic român. — Poem de V. Hugo. 6. Întreprinderea de Canal, apă, salubritate. (abr. inv.) — Produs de la Murfatlar... 7. Însorit ca litoralul dobrogean. — Cîmpia dobrogeană... 8. Muncește în subsol... — Populație stabilită și în Dobrogea. (pl.) 9. Primele noțiuni. — Individualitate filozofică. — La parter ! 10. Locuitor de pe malul apei... — Ambarcație pe Siut-Ghiol. 11. Terminație marină ! — Popor antic care a colonizat litoralul dobrogean. — Îndemn pentru capre. 12. Raiul dobrogean al vietuitoarelor și florei. — Ghiol și mare punct pescăresc în nordul Dobrogei.

Constantin IONESCU

Cuvinte rare : CIA — ARN — ANE — EUL — CRE.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ȘCOALA

ORIZONTAL : Brad — Ciotca — U — Sebastian — Teodorescu — Camilar — A — M — Arac — G — Tita — Stăpîni — UN — N — A — Raa — Cin — Om — Moliere — Sadoveanu — D — Orare — Danga — Vega — Danton.

MINERALE

ORIZONTAL : Mineralizator — Ametist — E — Olo — Lunecă — Tușnad — Nr. — RA — CA — Tino — Aici — Paleocen — S — U — AL — Cireși — Mangan — RM — TT — Cira — Tase — BI — Antracit — CO — B — LE — Ira — Enorme — Crina — Ala — Sir — Ien — Biborțeni — Turbării — Acel.

REZUMAT

Cine a ucis-o pe Ioana Rarău ? Cine este părintele Partenie ? Ce amestec are în moartea manechinului doamna Bozdog ? Bunicul este convins că în aer plutește o nouă crimă și că este dator să ia toate măsurile de precauție pentru preîntîmpinarea ei. Va putea oare ?

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

19 Camelia îl întîmpină pe Bunic în ușă.

— De fapt aș fi vrut să stau de vorbă numai cu bătrînul dumneavoastră, doamnă, spuse Bunicul nemulțumit de apariția femeii...

— Poftiți. Ca mamă sînt datoare să-mi apăr copilul. Nu pot permite să stricați ceea ce eu mă străduiesc să repar de douăzeci de ani.

Bunicul intră în sufragerie. În afară de Camelia nu mai era nimeni.

Femeia se așeză pe un fotoliu și fără să-l poftească pe Bunic să se așeze, zise :

— Domnule, văd că din pricina acelui nefericit accident am ajuns să fim suspectați cu toții. Vreau să vă spun că este împotriva legii. Îmi dau perfect de bine seama că după întrebările pe care le-ați pus soțului meu și lui Vasile, îl suspectați pe Vincențiu de crimă. Nu credeți că este mai cinstit să mi-o spuneți deschis ?

— Doamnă, că nu-mi dați voie să vorbesc cu băiatul dumneavoastră, asta aș putea înțelege. Nu vă înțeleg însă pe dumneavoastră. De ce considerați că trebuie să cred ceva fără nici un argument ?

Camelia își trecu o mînă peste fruntea încruntată.

— Vincențiu ținea foarte mult la Ioana. Dintre toți numai ea l-a înțeles și m-a înțeles. În fiecare zi mă întreabă de ea și eu nu pot să-i spun că n-o s-o mai vadă niciodată. Mai mult, Ioana, la rugămintea mea, a contribuit foarte mult la o etapă a vindecării lui.

Bunicul trase cu nesaț în piept fumul de țigară.

— Nu înțeleg, doamnă.

— Vincențiu a suferit nu numai un traumatism fizic. Cînd a mai crescut mi-am dat seama că are și traumatisme psihice. Era convins că el niciodată nu va avea un cămin al lui, o familie. Acesta era cel mai greu lucru pe care, cu toate încercările mele, nu i le-am putut scoate din cap. Ioana m-a ajutat și l-a ajutat să înțeleagă că orice femeie se comportă cu el, așa cum s-ar comporta cu orice bărbat. Adevărul este că Ioana n-a avut niciodată vreo repulsie față de el.

— Doamnă, dar în acest caz, nimic mai simplu. N-am să amintesc de moartea Ioanei.

— Bine, dar atunci ce vreți să aflați de la el ?

— Vreau să aflu, doamnă, de ce îi plac atît de mult manechinele.

Camelia se ridică de pe fotoliu și începu să se plimbe nervoasă prin încăpere. Se apropie de fereastră și uitîndu-se în stradă începu să povestească.

— Pe Vincențiu nu-l putea salva de complexele lui decît un nou simțămînt ce trebuia să se nască în el. Acela de bărbat. Pentru asta nu era suficient să aibă o femeie, pentru asta trebuiau create, trebuiau născute anumite comportamente ale sistemului nervos, deoarece Vincențiu, înainte de a fi lipsit de virilitate era lipsit înseși de funcțiile nervoase care trebuiau să ducă mai apoi la virilitate. Toate aceste lucruri numai eu le știu, numai eu mă ocupam de ele. Eu, mama lui. Pentru el mi-am schimbat specialitatea, pentru el m-am lipsit de viața mea și de afecțiunea familiei mele. Săptămînă de săptămînă, pe parcursul a șapte ani, de cînd își încheiase perioada de pubertate, m-am străduit să nasc în el acele funcții care îi lipseau. I-am adus hărți de anatomie ca să-i explic, să nasc în el curiozitatea. Într-o zi l-am văzut că se oprește în fața unei vitrine în care erau citeva manechine, numai în chiloți și sutien. S-a uitat cu atenție și m-a întrebat lucruri pe care cu greu le-aș putea explica. I-am procurat cu destule greutăți un manechin. L-am îmbrăcat, apoi l-am rugat să-l dezbrace. Munca mea de ani de zile dădea un prim rezultat. Cerceta fiecare parte a manechinului, iar eu îi explicam importanța fiecărui organ, deoarece am uitat să vă spun, în același timp voiam să-l inițiez și în ceea ce copiii învățau în mod firesc la școală. I-am arătat cum se face o injecție. Pînă la urmă și le făcea singur, eu neavînd totdeauna timp pentru așa ceva. Voiam să-i dau încredere să se convingă că este util, că viața îi poate oferi și lui ceva din bucuriile ei.

Un singur lucru nu înțeleg, de ce credeți că Vincențiu are vreo vină, el, bietul de el, care n-ar fi în stare să omoare o muscă.

Bunicul nu răspunse imediat. O ascultase pe doctoriță cu maximă atenție. Nu atît pentru marile adevăruri pe care le-ar fi spus, ci mai ales pentru felul cum le spunea.

— Stimată doamnă, vă înțeleg sentimentele, știu că nu v-a fost ușor să-mi povestiți ce mi-ați povestit. Am deschis răni pe care doreați să le știți numai ale dumneavoastră. În același timp sînt dator să cer și eu înțelegere. La ce concluzie poate ajunge un om ca mine cînd află că dumneavoastră l-ați învățat pe Vincențiu să facă injecții și cînd în același timp, acest om, care sînt tot eu, știe că Ioana Rarău a fost ucisă nu de automobil, ci de un ac înfipt cu măiestrie de specialist, direct în inimă. Ce concluzie trebuie să trag ?

— Să nu fie prea tîrziu, doamnă, spuse Bunicul și se ridică grăbit.

20 Panaitescu apăsă pe accelerator, dar mașina, cu tot surplusul de benzină primit, în loc să-și sporească viteza, începu să dea rateuri.

— S-a obișnuit cu un anumit pas, maestre, n-o pot scoate din ale ei.

Bunicul nu comentă. Era cuprins de presimțiri negre. Se mustra în sinea lui pentru că nu luase la timp unele măsuri de securitate. Datele pe care le avusese erau suficiente pentru a avea dreptul să le ia. Avusese unele incertitudini, cum le mai avea și acum, dar ele n-ar fi trebuit să-l oprească de a face totul pentru a-l izola pe Vincențiu, măcar citeva zile, pînă la elucidarea cazului.

Panaitescu trecu peste un stop și milițianul îi fluieră. Bunicul se uită în oglinda retrovizoare și văzu cum de pe marginea trotuarului o mașină a miliției pornește în urma lor.

Teama lui începea să se adeverească. Pe partea dreaptă a străzii Doctor Lister se vedea o mașină a salvării, iar la poarta pe care o cunoștea destul de bine, un grup de femei.

— Numai să n-o fi omorît, spuse Bunicul ca pentru el, dar Panaitescu nu auzise prea bine replica bătrînului.

— Cine să fi murit, maestre ? întrebă el.

Bunicul nu răspunse. Mașina miliției stopă în fața lor și un ofițer le făcea semn să oprească.

Panaitescu trase pe dreapta. Bunicul coborî primul și dădu ofițerului primele explicații, arătîndu-i legitimația.

— O mașină particulară, fără însemnele oficiale ale Miliției, indiferent de urgență, n-are dreptul să încalce regulile de circulație.

Desen de Rodica PRATO

— Nu se poate... Nu se poate... Vincențiu n-a putut face una ca asta.

Se auzi soneria și Bunicul se duse să deschidă.

Era Leonte. Avea sub braț un teanc de dosare.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el, uitîndu-se la femeia răvășită.

— Nimic, spuse Bunicul. Mi-a povestit lucruri nu prea plăcute. Atîta tot. Doamnă, vă rog să păstrați pentru dumneavoastră ceea ce v-am spus, insistă Bunicul și luîndu-și pălăria se pregăti să plece.

— Unde e Vincențiu ? întrebă Leonte.

— L-am văzut de sus, a plecat cu Doina la plimbare.

Bunicul tresări.

— Cînd a plecat ? întrebă, și Camelia înțelese imediat la ce anume se gîndea bătrînul.

— Înainte de a veni dumneavoastră, spuse ea uitîndu-se la chipul care căpătase dintr-o dată o culoare cadaverică.

— Vă rog, discutați cu șoferul. Lămurim noi treaba la miliție, spuse Bunicul ca să nu mai piardă timpul și alergă spre scara imobilului. Oamenii se dădură la o parte. Urcă cîte două scări deodată, pînă ajunse la mansardă. Ușa era larg deschisă și în fața ei stătea un om îmbrăcat în halat alb. Bunicul intră în cameră. Se uită roată. Nu-i văzu pe Vincențiu. Se uită spre pat. Doctorul Pătrașcu era aplecat asupra Doinei. Lîngă el se afla un balon portativ cu oxigen.

— Starea e gravă ?

— Și-a revenit. Încercare de strangulare, spuse medicul și arătă urmele vinete de la gîtul fetei. Sub cortul de oxigen, se vedea chipul congestionat al Doinei.

— În afara oricărui pericol, mai spuse Pătrașcu, desfăcînd fișa de pînză de la aparatul de luat tensiunea. Afară vă rog, afară, strigă el autoritar celor cîteva femei care apăruseră în ușă.

Felcerul dădu femeile afară. În rama ușii își făcu apariția ofițerul de miliție de la circulație. Bunicul nici nu se uită la el. Coborî la primul palier unde ușa era deschisă.

— Doamnă, permiteți-mi să dau un telefon, spuse el și înainte ca femeia să-i dea vreun răspuns se îndreptă spre dulapul de pe culoar unde se vedea telefonul.

Îl sună pe Alexiu.

— Domnule căpitan, sînt la Doina Ciumedrea. Încercare de strangulare.

— Bănuiești pe cineva ?

— Deocamdată Vincențiu Scurtu să fie ținut sub observație.

— Crezi că el a făctu-o ?

— Mai mult ca sigur.

— Am să fac un ordin de reținere. Vezi că a sosit și teza de care ai avut nevoie.

— Cum ați aflat, doamnă, de cele întîmplate sus ? întrebă Bunicul sec, dorind citeva prime informații.

— Mă duceam să duc gunoiul, cînd l-am văzut pe domnul ăla de zice că e doctor coborînd în fugă. Mi-a zis că fata de sus e bolnavă grav și că trebuie să chem salvarea. I-am zis să vină să sune de aici. A venit, a sunat la salvare, dar înainte de salvare a anunțat miliția. Salvarea a venit înaintea miliției, că miliția a venit cu dumneavoastră.

— Mulțumesc, doamnă. N-ați văzut astăzi pe altcineva urcînd la domnișoara Doina ?

— Ba da, mai acu vreo două ceasuri, că eram la bucătărie, că eu sînt femeie de servici, am văzut pe fereastră, pe domnișoara cu un domn urît, cu capul mare. Au urcat sus.

— N-ați mai văzut pe nimeni coborînd ?

— Am auzit niște pași, da nu știu cine era, că întîrziasem cu mîncarea. Că m-am tot luat cu vorba de dimineață, în piață, cu o prietenă și timpul fuge. Cînd m-am întors era aproape zece.

— În afară de domnul doctor și tînărul acela cu capul mare, după ora zece n-a urcat nimeni ?

— Nu, nimeni, că de-aici de la bucătărie se vede tot. Cînd aud pași mă uit, că pe-aici urcă și domnul și doamna unde lucrez, cînd se întorc de la servici.

— De cît timp lucrați aici, mai întrebă Bunicul, notîndu-și pe un carton lucrurile aflate de la femeie.

— De doi ani. După ce-am venit eu s-au mutat aici domnișoarele.

— De obicei venea în vizită multă lume la ele ?

— Un domn militar a venit, odată. După aia eu n-am mai văzut să intre alt bărbat. Că domnișoara Doina nu voia să vină bărbați la ea acasă.

— Pe domnișoara Ioana ați cunoscut-o ?

— Vai, da se poate ? Cum să nu. Ieri toată ziua am plîns cînd am auzit ce s-a întîmplat.

— Nu vă aduceți cumva aminte, alaltăieri noaptea, la ce oră s-a întors ?

— Nu, domnule, că eu pe la nouă seara, în afară de joi și duminică, mă culc. În zilele de care v-am spus sînt liberă și mai merg și eu la prietene ori la cinema.

Bunicul notă ceva și își băgă cartonul cu notițe în buzunar.

— Stimată domnișoară, dar poate vă amintiți, acum două seri, Ioana era singură acasă ?

— Era singură, că domnișoara Doina a fost plecată din București. Știu asta că a trecut pe aici și mi-a spus, iar dimineața am auzit pași sus. Ascultați, și acum se aude fiecare pas.

— Cînd ați auzit pași ?

— Dimineața eu mă scol la cinci, că domnul și doamna pleacă la șase fără douăzeci de acasă. Cînd am venit în bucătărie am auzit pași. Deci să fi fost cinci și ceva.

Din camera unde se afla, Bunicul îl văzu în curte pe Alexiu, Ieși.

— Ce-i, Bunicule, se lasă lată după cîte văd, spune Alexiu, stringînd, în capul scării, mîna bătrînului.

— E în afară de orice pericol.

Urcară amîndoi la mansardă. Doctorul Pătrașcu se pregătea de plecare. Avea fața transpirată, iar ochii lui de culoare verde erau injectați ca după o noapte de nesomn.

Doina se afla în pat. Buzele îi erau uscate, iar pleoapele îi tremurau din cînd în cînd.

— Să trăiți, tovarășe căpitan, salută sublocotenentul de la circulație, tovarășul nu respectă legile circulației, spuse el, arătînd spre Bunic. A trebuit să închei un proces verbal. Va trebui probabil să trec infracțiunea și în carnetul de conducere al șoferului. Știți, a văzut infracțiunea și tovarășul căpitan Predescu.

— Fă-ți datoria tovarășe, spuse Alexiu plictisit.

Se întoarse spre Bunic.

— Bunicule, să știi că doamna Camelia n-a anunțat atunci seara găsirea mașinii. La sector nimeni nu-și amintește. Sau poate a anunțat și nu s-a înregistrat găsirea mașinii. Atunci s-a dat curs primei reclamații care se află înregistrată. Mai poate exista o ipoteză. Să fi format numărul de telefon greșit și vreun șmecher s-o fi ascultat și în bătaie de joc să fi zis că totul e în ordine.

— Nu mai e nevoie de prezența mea, spuse doctorul, adresîndu-se Bunicului.

— Ai fost foarte prompt, doctore. Îți mulțumesc. Dar apropo, cum de-ai venit tocmai dumneata ?

— Am dat un telefon la fabrică, cu totul întîmplător, ca s-o mai întreb ce face. Mi s-a spus că e acasă, bolnavă. Cînd am venit am găsit-o aproape sufocată.

— Nu bănuiți ce anume s-ar fi putut întîmpla ?

Pătrașcu ridică din umeri.

Alexiu ieși din baie și se uită roată prin cameră.

— Bunicule, n-ai o țigară ?

Bunicul se miră de cererea lui Alexiu și își scoase tabachera cu țigări.

— Numai otravă de asta ai, Bunicule ? Cu asta omori și un cal.

Pătrașcu se grăbi să-și scoată țigările lui. Alexiu aprinse de la propria lui brichetă.

Își făcu apariția și medicul secției de criminalistică.

— Salut, domnule doctor, se adresă noul venit lui Pătrașcu.

— Salut, salut...

— Poate nu mă mai cunoașteți... Erați cu un an mai mic ca mine, la Cluj.

— Tot ce se poate, eu nu-mi amintesc, răspunse Pătrașcu. Se adresă apoi Bunicului. Sînt convins că o să mă mai căutați. Știți unde mă puteți găsi, mai spuse Pătrașcu și coborî scările.

Alexiu se uită în urma lui, pînă ce doctorul ajunse în curte, apoi luă scrumul de la țigara pe care o fumase și-l puse într-un plic scos din buzunar. Plicul avea două buzunare. În celălalt buzunar al plicului, erau citeva fărîme de scrum culese de Alexiu din baie.

— Aleargă cu ele la laborator. Am nevoie de rezultat după masă, spuse Alexiu unui sergent care urcase sus odată cu el.

— Totul e în ordine, spuse medicul miliției. Puls normal, tensiune normală. Mă întreb însă de unde starea asta de letargie. Doarme, doarme cînstit și profund mai spuse medicul. Semnele de la git sînt mai mult pe părțile laterale, nu în regiunea carotidei. N-a fost sugrumător de profesie. Poate nici n-a vrut s-o sugrume...

— Adică cum, Dobrescule ?

— S-ar fi putut să fie și tentativă de viol, sau...

— De ce te oprești ? întrebă Alexiu.

— N-am argumente suficiente ca să emit ipoteza unei inscenări.

— Asta-i bună, spuse Alexiu.

— Dumneavoastră mi-ați spus să continui. Altfel eu aș fi tăcut.

— N-a crăpat cerul c-ai spus o prostie, doctore, zău, spuse Alexiu zîmbind.

Se adresă apoi Bunicului.

— Am trimis patru oameni în căutarea ăluia. Acolo e cheia. Mă și mir de ce n-am acționat mai repede. Ne lipseam de o bătaie de cap în plus, mai spuse Alexiu arătînd spre patul unde dormea Doina. Doctore, mai rămîi aici, noi coborîm puțin.

Sergentul de la postul de radio recepție și emisie al mașinii îi făcu semn lui Alexiu.

— Du-te dumneata, Bunicule. Dumneata ai început-o, dumneata du-o pînă la capăt.

De la celălalt capăt al firului, un milițian raporta că Vincențiu se întorsese acasă de douăzeci de minute. Casa era sub supraveghere. Bunicul mulțumi și dădu receptorul sergentului. Coborî din mașină.

Alexiu se așezase pe gardul scund de beton cu care era împrejmuită clădirea și se uita la un stol de porumbei care zbura în cercuri deasupra bisericii din apropiere.

— Ei, ce zici Bunicule ? Să te mai plîngi că-ți dau să rezolvi cazuri ușoare. Mie ăsta mi se pare atît de simplu încît, după cum vezi, nici nu vreau să mă amestec. Mai ales că ești sigur că Vincențiu e autorul.

— N-am zis că el e, domnule căpitan. Presupun.

(VA URMA)

NUNTA DE AUR

OLGA (69 ani) și **ION PETCU** (75 ani) din com. Orțișoara nr. 639, jud. Timiș — 20 septembrie a.c.

★

ETELA (68 ani) și **MIHALY CADAR** (72 ani) din comuna Ocna-Șugatag, jud. Maramureș — 20 septembrie a.c.

★

EVDOCHIA (65 ani) și **ANDREI BURUIANU** (75 ani) din București str. Aurel Ciurea nr. 9. — 20 septembrie a.c.

★

ROZICA și **FRIEDRICH FINA** din Brașov, str. Oașului nr. 10 — 19 septembrie a.c.

Fotografia : Silviu DUMITRESCU

Sezonul atletic a atins în aceste zile punctul culminant. Campionatele internaționale ale României, terminate duminica trecută, la care au participat 15 țări și unde s-au bătut 11 recorduri naționale, sînt astăzi continuate de întîlnirile interțări : Elveția, Italia, România și Ungaria la băieți și de meciul Anglia, România, Ungaria la fete, la care iau parte o seamă de medaliați olimpici și europeni.

Fotografia noastră reprezintă un moment din cursa de 400 m garduri, desfășurată la Campionatele internaționale ale României. În prim plan, Ion Rățoi, campion și recordmen național.

PĂRERI și PĂRERI...

de Valeriu MIRONESCU

M-au întrebat cîteva persoane cum de a fost posibil ca în aceeași pagină de revistă, ba, mai mult, lipite cot la cot, să apară două articole despre fotbal ce se delimitau prin puncte de vedere diametral opuse. Vorbind la modul general, înfruntarea publică de păreri n-are nimic dăunător, dimpotrivă, stimulează mințile și ajută la descoperirea adevărului. E de-a dreptul o naivitate să-i subapreciezi cît de puțin pe cititori. Oameni în toată firea, aceștia își au opiniile lor despre fotbal, le compară cu acelea ale gazetarilor, intuiesc foarte bine gradele de pricepere și de sinceritate. Adaug, din propria-mi experiență, că, mai totdeauna, rezultanta operațiunilor de discernămînt ale cititorilor se așază pe direcția exactă...

Cît privește pronosticul în fotbal, el se aseamănă uneori cu prezicerea stării timpului. De pildă, mie ca cititor mi-ar plăcea ca alături de buletinul meteorologic să aflu regulat prognozele lui Nicolae Topor. Firesc, m-a interesat mult să constat dacă într-adevăr luna august va fi ploioasă și cam rece (a fost !), în timp ce septembrie se va manifesta ca o lună de vară (și este !). Mult mai interesant decît să citesc în ziare cum e vremea... ieri ! Totuși în ambele categorii de prevederi e vorba și de niteluș noroc. Se anunță furtună puternică dinspre Marea Nordului, cu dușuri reci la Rotterdam, în schimb, se petrece ceva neașteptat, poate, un front de aer cald în apărare, poate chiar un gol aerian imprevizibil deasupra cartierului Feijenoord, și iată că U.T.A. se întoarce în țară cu un rezultat nemaipomenit ! Dacă tot e vreme frumoasă, scoți pălăria de pe cap și, cu ea în mînă, fii fericiți pe arădeni pentru modul în care au întors pe dos unanimitatea pronosticurilor publice. Păstrînd proporțiile normale, lauda se cuvine și lui Dinamo (și ieșenilor pentru asistența tehnică acordată duminică bucureștenilor), și Stelei, cu a sa tinără și promițătoare garnitură. Aș zice și craiovenilor, fiindcă nu le strică, doar nu s-au jucat încă meciurile-retur. Dar despre acestea, să nu ne grăbim cu prezicerile.

Se apropie sorocul meciurilor din „Cupa Europei", se afișează lista federală. „Informația Bucureștiului" marchează un pas înaintea altora și publică preferințele cronicarilor cu privire la formația reprezentativă. Apropo de diversitatea opiniilor : nu găsești două la fel ! E bine ? E bine, să-și aleagă cititorul pe care o poftește, să mai șteargă un nume, să scrie altul și să-și compună propria-i selecționată. Asta e principala plăcere a amatorului de fotbal, să aibă echipa lui în divergență de titulari cu federația, antrenorii, cronicarii. Însă, iarăși atrag atenția că, mai totdeauna, rezultanta operațiunilor de discernămînt ale cititorilor se așează pe direcția bună. În cazul formației reprezentative publicul, în ansamblu, alege bine. Cum alesese și pentru Mexic, echipa cea mai potrivită, acceptată formal de oficiali, dar care de jucat, a jucat numai într-un film de scurt metraj...

În ce mă privește, am propus cititorilor următoarea echipă : RĂDUCANU — CHERAN, CIUGARIU (Olteanu — St. Roșu), DINU, VIGU — DUMITRU, DOBRIN (Dumitriu), NUNWEILLER (Dudu Georgescu) — NEAGU (Ștefănescu — Steaua), DUMITRACHE, IORDĂNESCU (Tătaru). Prima precizare, alegerea lui Dumitriu este mai mult de ordin sentimental, conformă cu dragostea suporterilor pentru acest mare jucător și cu dorința lor de a-l revedea în primele rînduri. În realitate, vom putea zice despre Emil Dumitriu că este reciștigat definitiv pentru echipa reprezentativă, abia după ce va juca un întreg sezon, adică abia la primăvară. În legătură cu el trebuie să avem grijă nu numai de a-i apăra sănătatea fizică, ci și de a-l ocroti de eșecuri psihice.

În al doilea rînd, cum spuneam pe vremuri despre „echipa de pe Wembley" că și-a trăit repede traiul (realitatea a dovedit-o) tot așa putem spune azi că „echipa din Mexic" și-a mîncat mălaiul, că avem nevoie de o nouă formație, superioară din punct de vedere al calităților tehnice și tactice ale fiecărui jucător. Această necesitate se poate înfăptui practic printr-o infuzie de tineri talentați care n-au nevoie să mai facă stagii de uceniciе la reprezentativa de tineret. Deci, Iordănescu, Ștefănescu, Georgescu, în lot alături de Dumitru, Tătaru și Neagu. Iar la „apărare" orice soluție nouă merită încercată, de aceea am propus patru jucători noi. Cu excepția lui Dinu, vechii titulari nu mai oferă nici garanții de moment, firește, nici promisiuni. În rest s-avem curajul să recunoaștem că din fostul lot „mexican", ne-au rămas cîteva elemente corespunzătoare momentului, dar, prezentînd, concomitent, perspective sigure : Răducanu, Dinu, Dobrin, Nunweiller, Dumitrache. Discuția nu poate omite nici pe Flaviu Domide sau Emmerich Dembrowski. Dar discuția e abia la început...

FINLANDEZUL *Kinnuuen, recordman mondial în aruncarea suliței, este stingaci. În copilărie îi plăcea să urmărească antrenamentele aruncătorilor de suliță. Cu timpul a încercat și el. Dar văzînd că toți aruncă sulița cu mîna dreaptă a înțeles că regulamentul ar interzice să fie folosită mîna stîngă. Și astfel s-a deprins să arunce destul de bine (92,76 m) cu dreapta. În rest este stingaci.*

ZIG-ZAG

ÎN CANADA, *lucru bine cunoscut, hocheiul pe gheață se bucură de o foarte mare popularitate. Nu este deci de mirare că tocmai acolo s-a născut un nou hobby, colecționarea dinților, pe care unii iubitori de hochei o practică pe scară largă. Este vorba firește de dinții pe care jucătorii îi pierd în ciocniri pe patinoar. Prețioasele relicve au uneori prețuri „piperate". Un dinte al idolului hocheiului american Richard, poreclit „Racheta", este cotat la cîteva sute de dolari. Dar, lucru curios, și nu prea, într-un timp scurt au fost vînduți peste 200 de dinți care zice-se ar fi impodobit maxilarele „Rachetei".*

Anghel Crețeanu :

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(XII)

● „Am pierdut meciul la Cluj, dar am reciștigat portarul" ● Modele : Platzer, Planicka, Oliviera ● Arbitri și... „arbitri" ● Visuri de copii

Clujul mi-a fost întotdeauna de bun augur. Ne aflam din nou acolo să dăm replica unei foarte inimoase echipe, în care numele lui Felecan, Căpușan, Copuzan și Munteanu străluceau în formație. Cu noi venise și comitetul de conducere al Juventusului, dar nu atît pentru meci, cît pentru a vedea dacă echipa lor mai are sau nu portar. Clujenii au fost mai buni și au cîștigat, dar nu mai înainte de a-și fi schimbat tirul, pe care greșit și-l reglaseră pe mina mea beteagă. După meci, am fost îmbrățișat, iar vicepreședintele, adresîndu-se întregii echipe, a spus :

— Băieți, am pierdut meciul, dar am cîștigat pe Anghel ! Să ne trăiască ! Aceeași urare și din partea lui Felecan, căpitanul „Victoriei" din Cluj.

Vara anului 1935 a fost excesiv de caldă și sfîrșitul campionatului ne-a dus pînă în focul lui iulie. Curgeau riuri de sudoare de pe noi și cele 90 de minute de joc ni se păreau nesfîrșite. Pentru vacanță Juventusul „se angajase" la Sighișoara, oferind două jocuri în schimbul mesei și al casei pentru 15 oameni, pe timp de două săptămîni. „Tîrgul" nu era prost, mai cu seamă că orașul se bucura de faima unei localități liniștite cu oameni prietenoși și cu un aer de primă calitate. Și într-adevăr așa era. Zilele de vacanță ne-au priit. Lucrul l-am dovedit de altfel în Capitală, în meciul pe care l-am jucat în compania Admirei din Viena.

În meciul acela l-am văzut pe Platzer, așa cum am văzut apoi pe cehul Planicka, pe Oliviera, portarul Italiei, pe Dilorto, apărătorul buturilor Franței. După fiecare meci în care apăreau aceste mari vedete, mă duceam acasă și căutam să le reconstitui jocul. Voiam să știu cu ce mă întreceau și ce aș fi putut face pentru a-i ajunge. Treaba aceasta, de altfel, îl preocupa și pe antrenor, care de fiecare dată ni-i dădea drept exemplu. Îmi era capul plin de... sfaturi : prietenii mă sfătuiau, antrenorul mă sfătuia, federația mă sfătuia, iar presa — ce să mai spun — îmi făcea curate demonstrații.

Într-o zi însă, tot antrenorul federal mă scoase din încurcătură.

— În careul din fața porții dumneata stăpînești. Cuprinde terenul și ochii pe minge ! Cînd n-ai altă soluție, boxează, bozează puternic și nu în față ! Pricepi ? L-ai văzut pe Planicka ? Simplu, fără floricele și fără robinsonade ! Lasă lumea să vorbească, d-ta să faci ceea ce-ți spun eu și n-ai să regreți... Ia, să trecem în poartă !...

Și în poartă, ține-te, băiete : nouă înaintași din zeci de poziții săreau o dată cu mine să-mi ia balonul și să-l trimită în plasă. După 15 minute eram terminat :

— Stop ! Gata ! Tur la pas și odihnă ! Antrenorul englez trecea mai departe la alți jucători, căutînd să dea fiecărui ceea ce credea el că-i lipsește... Știe carte „englezul", Anghele, îmi strigă de pe tușă unul din portarii lotului... Ce-i al lui e al lui : știe !

★

Campionatul, am mai spus, ne pasiona și-i așteptam reluarea în fiecare toamnă, cu sufletul la gură. În definitiv, de ce numai Ripensia și Venus, iar noi nu ? Ia să mai încercăm. Încercarea ne trimise din nou la Timișoara să întîlnim — pe un teren plin de apă — o Ripensie scoasă ca din cutie. Soarta (ca să nu zic Federația) ne hărăzise un arbitru care era „ripensist". În fond, nu poți pretinde unui om să nu simpatizeze cu nici o echipă, chiar arbitru fiind. Numai că, în acel meci, „arbitrul" n-a mai fost arbitru și, fără să-i pese de protestele noastre, acordă timișorenilor un gol, de care cei mai surprinși au fost în primul rînd, gazdele. Mingea fulgerase bara transversală și-mi sărise în brațe, la un pas în afara porții... Gol !... Gol ? Cum gol ! Iată pata de pe bară și urmele răsucirii mele ! Cum se poate una ca asta ? — am strigat... Cum se poate ! Ai să vezi ! Te-nvăț eu disciplină ! replică arbitrul, arătînd cu autoritate mijlocul terenului. Și m-a învățat cum nu se poate mai bine. Bara a rămas pătată de noroi, eu am rămas cu opt zile suspendare și Ripensia cu două puncte în clasament.

Dar îmi aduc aminte și de un alt arbitru, care, printre alți mulți ca el ne dădea lecții și de arbitraj și de corectitudine : doctorul Teofil Moraru care — după părerea mea — a fost una dintre cele mai reprezentative figuri în materie. Jucase fotbal, avea „ochi", avea prestanță. Toți îl solicitau și în cele mai hotărîtoare jocuri deciziile lui erau literă de lege. Aveam încredere în el, iar el ne iubea și ne stima. Ce mare lucru-i încrederea în oameni, cînd oamenii sînt oameni, chiar și pe un teren de fotbal. Poate de aici și încrederea mea în copii. Poate și din cauza începuturilor mele grele, poate și din alte pricini — mai greu de înțeles — dar de cînd mă știu, i-am adorat. Întotdeauna i-am înțeles și întotdeauna le-am ghicit gîndurile... Toți visau să ajungă un Cotormani, un Sfera sau un David. Dar să trecem de la vise la realitățile acelor ani...

(VA URMA)

În capitolul viitor :

● Meciul cu Polonia din 1935 ● Un „moment" reușit o dată în 20 de ani ● Cel mai bun „compartiment" — publicul ● „Unirea Tricolor mă solicită"

INTERMEZZO CU...

U.T.A.

de Ioan CHIRILĂ

— Cum ați reușit această performanță, stimată doamnă ?

— Numai și numai din spirit de contrazicere.

— Și pe cine ați vrut, mă rog, să contraziceți ?

— Pe toată lumea. Ce vrei ? Asta e o meteahnă caracteristică pentru o bătrînă doamnă. Am citit în avion, spre Rotterdam, un mic articol al dumitale, intitulat „2—9", în care deplîngeai starea „careului de ași" în preajma startului european.

— Nu văd legătura.

— E foarte simplă. Înainte de a intra pe teren, la Feijenoord, am aflat că Dinamo a cîștigat cu 5—0, că Steaua a bătut cu 1—0 la Lvov, și că „U" Craiova a izbutit și ea un 2—1.

— Tot nu-nțeleg.

— Atunci, adună : cinci și cu unu, și cu doi, fac opt. Cele trei echipe ale noastre aveau, deci, un golaveraj de 8—1. Mie nu-mi rămînea decît varianta lui 1—1 ca să-ți întorc pe dos articolul cu „2—9". Acum ai înțeles ?

— Să zicem. Spuneți-mi, însă, cum ați reușit acest 1—1 care e, de fapt, cea mai frumoasă performanță din istoria echipelor de club românești ?

— Numai și numai din greșeli.

— Adică ?

— În primul rînd, am comis nesăbuința de a cîștiga pentru a doua oară campionatul... Asta a adus un potop de ironii la adresa mea și a întregului Arad, ceea ce m-a făcut, la un moment dat, să-mi pară rău că exist.

— Ce-ați urmărit prin cîștigarea campionatului ?

— Mai nimic. Am vrut să recapăt dreptul de a juca partide internaționale.

— Și ?

— Rezultatul a fost că m-au criticat pentru lipsă de... calendar.

— Bine, dar...

— Stai o clipă... Am comis multe alte erori. Așa, de pildă, am dat drumul la jucători ca Bacoș, Atodiresei, Moț sau Czako.

— N-a fost o greșeală ?

— Sînt nevoită să recunosc, mai ales acum, după acest 1—1, că a fost o mare greșeală. Imediat după întoarcerea la Arad doi cronicari locali mi-au și spus, deschis, că Moț în atac ar fi însemnat nimicirea Feijenoord-ului, de la 3—0 în sus.

— Dar pregătirea fizică ?

— Am făcut și aici mari greșeli. În loc să ne fi dus la Băneasa sau la Pucioasa, ne-am deplasat la Moneasa.

— Și pregătirea psihică ?

— Am lucrat mult prea simplist.

— Cum ?

— Am decupat unele articole vesele despre U.T.A. și le-am citit în colectiv. A fost haz mare.

— Spuneți-mi, vă rog, cum a fost meciul ?

— Îmi pare rău că nu l-ați văzut. Și în treaba asta am, indirect, o vină. Acum două săptămîni am înaintat un memoriu televiziunii, sfătuind-o să nu transmită meciul Feijenoord—U.T.A., „pentru că tot o să pierdem cu 0—10".

— Și ?

— N-am primit răspuns, dar probabil că realismul nostru a fost apreciat cum se cuvine.

— Ce proiecte aveți ?

— Sper să nu retrogradăm în acest campionat.

— De ce atîta modestie?

— Tot ce am făcut pînă acum a fost din modestie. Tocmai de aceea, ori de cîte ori am citit vorbe grele la adresa mea, m-a cuprins tristețea. Și nu atît pentru că m-am simțit jignită. Nu ! M-a întristat doar faptul că în fotbal nu-s prea multe lucruri sfinte.

— Un pronostic pentru retur ?

— Ar fi tare bine dacă... Pînă atunci, însă, sper ca toți cei care s-au îndoit de mine să scrie măcar o dată frumos de U.T.A.

— Și dacă n-o să-și calce pe inimă ?

— Atunci o să fac în așa fel încît să se audă și a treia strigare.

— De ce ?

— Ca să-mi vestesc nașterea...

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Steaua—Rapid	X
2. Progresul—Dinamo Buc.	2
3. Politehnica—„U." Cluj	1
4. Steagul roșu—C.F.R. Tim.	1
5. C.F.R. Cluj—Farul	1
6. Dinamo Bc.—F. C. Argeș	1
7. U.T.A.—Petrolul	1
8. „U." Craiova—Jiul	1
9. Flacăra—Poiana	1
10. Poli. Gl.—Sp. studențesc	X
11. Olimpia S.M.—Crișul	X
12. U.M. Tim.—C.F.R. Arad	1
13. Olimpia Or.—Poli. Tim.	X

FEMEILE ȘI BOXUL

Istoria boxului ne arată că la primele meciuri neoficiale ale „nobilei arte", femeile nu aveau acces în sală. Apoi, o dată cu intrarea în arenă a barcagiului de pe Tamisa, Jack Broughton, inventatorul mănușilor de box și autorul primului regulament, femeile au avut dreptul să urmărească confruntarea de dincolo de corzile ringului. Mai mult decît atîta femeile au început să joace un rol destul de însemnat (desigur un rol pozitiv), în lumea pugilatului modern. În cele cîteva rînduri ce urmează nu ne vom ocupa de doamna Eaton, care este considerată ca una din cele mai mari manageres și organizatoare din Los Angeles, ci vom așterne pe hîrtie cîteva exemple care au jucat sau joacă cu succes rolul de „om de colț".

Într-adevăr este greu de închipuit că o femeie ar putea să conducă din colț cu sfaturile sale pe unii boxeri. Și totuși... Prima femeie „om de colț" posesoare a unei licențe s-a numit Lena Levinski care timp de 10 ani l-a dirijat pe fratele său celebrul greu din Chicago, King Levinski. Acesta a cîștigat 26 de meciuri consecutive și sfaturile surorii sale date între reprize s-au dovedit excelente. O singură dată a greșit Lena și Levinski a pierdut prin ko în prima repriză în fața lui... Joe Louis. Numele învingătorului a șocuzat-o față de toată lumea pe ambițioasa Lena. O altă femeie care a activat cu succes în această dificilă postură a fost Katie Jenkins, soția stilistului Lew Jenkins (ușoară) care într-un meci l-a învins chiar pe celebrul Lou Ambers. Gurile rele spun că „ochii" Katiei scînteiau mai puternic decît pumnii lui Ambers.

În zilele noastre, există o femeie, „om de colț" care activează la Washington unde este proprietara unui bar. Ea se numește Jeanne Trevis și-l are ca elev pe semigreul Gary Willer (în foto), care are șanse mari de a ajunge salanger la titlul mondial. Și în țara noastră a existat o simpatică și inimoasă femeie, care l-a condus neoficial la multe victorii pe marele nostru campion Lucian Popescu, Vă mai amintiți de regretata soție a maestrului Lucian, Mioara Popescu, care de la fotoliul de ring se agita, strigînd mereu : „Stînga Lucică, numai de la distanță. Așa băiatule".

AUTOMOBILISM

BUCUREȘTI — SNAGOV

PE 4 BENZI

Recent rețeaua de drumuri din jurul Bucureștiului s-a îmbogățit cu o nouă arteră rutieră modernă. Este vorba de sectorul de drum cu patru benzi : București-Snagov.

Intrucit pe acest sector de drum automobiliștii vor întîlni o serie de elemente de semnalizare rutieră noi, relativ puțin folosite deocamdată pe alte artere rutiere, consider necesar să reținatenția participanților la circulație asupra cîtorva probleme pe care le ridică această semnalizare.

Este vorba în primul rînd de culoarele speciale pentru autovehiculele care virează la stînga. Realizarea unor asemenea culoare prin lărgirea spațiului carosabil la principalele intersecții reprezintă o măsură menită să asigure siguranța necesară autovehiculelor care intenționează să-și schimbe direcția spre stînga și în același timp să nu afecteze cu nimic fluența traficului pe direcția înainte. Săgețile repetate pe asfalt, indicatoarele albastre de preselectarea circulației și cele de presemnalizare orientează cu ușurință pe conducătorii auto spre aceste benzi.'

Ținînd seama că deocamdată pe aceste artere există porțiuni destul de mari neluminate, se impune o prudență deosebită din partea conducătorilor auto, deoarece „orbirea" în condițiile unui trafic care se desfășoară pe patru benzi poate avea urmări mult mai grave decît în condiții normale.

Există o deosebire radicală între circulația pe un drum cu patru culoare, în zonele urbane și în cele extraurbane. În afara orașelor asemenea drumuri avînd sensurile de circulație nedespărțite prin scuaruri cu plantații și glisiere facilitează în cazul unor derapări, explozii de pneuri sau pierderea controlului autovehiculului (din cauza excesului de viteză etc.), proiectarea automobilelor pe sensul opus cu toate consecințele ei nefaste. De aceea, lărgimea acestei artere, curbele cu rază foarte mare și celelalte amenajări nu trebuie să îndemne pe automobiliști la exces de viteză.

Faptul că această „semiautostradă" trece prin cîteva localități, ridică de asemenea unele probleme atît pentru automobiliști, pentru pietoni, cît și pentru organele locale :

Pentru șoferi — respectarea cu strictețe a obligațiilor care le au la pasajele pietoniere și în special reducerea din vreme a vitezei la apariția indicatoarelor de presemnalizare a acestor locuri.

Pentru pietoni — evitarea gravei imprudențe de a se angaja în traversarea drumului în afara locurilor amenajate special. Ei nu trebuie să uite că încercarea de a traversa în afara pasajelor peste un drum cu patru benzi implică cel puțin dublarea riscurilor față de o arteră obișnuită.

Pentru organele locale — o activitate susținută de convingere a locuitorilor comunelor respective că nerespectarea normelor de circulație le poate aduce prejudicii din cele mai grave.

Problema de bază a acestei artere o reprezintă respectarea cu strictețe a normelor de folosire a drumurilor cu patru benzi.

Deși echipajele auto și motocicliștii miliției depun eforturi susținute pentru a obișnui pe șoferi să folosească banda a II-a numai pentru depășiri, există totuși încă un mare număr de conducători auto care nu înțeleg că această măsură este menită în primul rînd să faciliteze deplasarea lor.

Colonel Victor BEDA

AUTOMOBILUL

VA SUPRAVIEȚUI ?

Industria automobilistică are probleme de viitor. Unii spun : „Automobilul nu va putea face față problemelor circulației în viitor — el se îndreaptă spre muzeu". Alții susțin însă că „Automobilul va mai fi multe decenii coloana vertebrală a circulației de masă".

Greu de spus cine are dreptate. Cert este însă că vor apărea probleme aproape imposibil de soluționat. Cu prilejul unui sondaj public au reieșit patru revendicări importante, menite să ajute la dirijarea circulației auto de masă : 1. Stabilirea unei liste de priorități a măsurilor de securitate care trebuie aplicate în producția de automobile, care să servească orientării constructorilor, șoferilor de test și cumpărătorilor. 2. Extinderea rețelei de străzi în conformitate cu concepțiile și punctele de vedere moderne. 3. Dezvoltarea unui sistem general și de mare amploare de instruire a participanților la circulație, în legătură cu apel permanent la rațiunea automobilistilor. 4. Intensificarea și sistematizarea cercetărilor privind cauzele accidentelor.

Aceste patru revendicări au efectul unor semnale de alarmă dacă sînt privite pe fundalul prognozelor publicate de oamenii de știință. Bunăoară, în anul 1980 vor circula numai în R. F. a Germaniei 19 milioane de autovehicule. Care va fi oare situația în anul 2000? Un studiu intitulat „Circulația în viitor", întocmit de Institutul Batelle subliniază că sistemul de circulație se află în clipa de față într-o fază de reorganizare și că începe abia să se ia în considerație necesitățile schimbate ale circulației în societatea industrială modernă. Studiul conține și o propunere deseori enunțată dar încă neaplicată : să nu se mai meargă cu automobilul la lucru sau după cumpărături. Coloanele de automobile să se oprească la periferiile orașelor pentru a lăsa la dispoziția mijloacelor de transport în comun spațiul din centrele orașelor.

Indiferent cum și din ce punct s-ar ataca tema deosebit de complexă a circulației viitorului — pînă în prezent nu se conturează încă soluții clare și convingătoare. Evoluția continuă a circulației individuale va mai crea încă multe probleme complicate urbaniștilor și constructorilor de drumuri.

PATRU AUTOMOBILE

ÎNTR-UNUL SINGUR

„Patru automobile într-un vehicul — iată ce este Range-Rover-ul". Într-adevăr, acest autovehicul nou creat întrunește în el luxul limuzinelor de renume mondial Rover, temperamentul unui automobil-sport și calitățile unui autocombi cu robustețea și capacitatea de a circula pe orice fel de teren.

Cu mașina Range Rover, British Leyland a putut prezenta o a doua noutate a anului, scurt timp după ce prezentase mașina „Triumph-Stag". Range-Rover este o mașină universală absolut nouă, care satisface cerințele cele mai pretențioase. Această mașină multilaterală se pretează la fel de bine în circulația de pe autostrăzi ca și pe drumuri de țară, pe străzi alpine sau în circulația intensă din orașele mari.

Range Rover-ul poate fi folosit atît în scopuri profesionale cît și ca vehicul pentru amatori, pentru concediu și week-end. El poate trage fără efort remorci, remorci de locuit, precum și bărci pînă la o greutate totală de 1 700 kg.

Noul automobil Range-Rover

MOMENTUL INSPIRAȚIEI

Interviu... la volanul unui Fiat

București... Șoseaua Colentinei 303. În fața casei, în una din zilele trecute, a oprit un autoturism Fiat 850, nou, cu număr provizoriu. Se vedea de la o poștă că este ieșit de curînd pe poarta uzinelor de la Torino. În mașină, o fată cu părul de tăciune și obrajii ca mușcatele din glastra de la fereastră.

Vecinii s-au strîns să admire mașina. Fiind mulți tineri, credeam că i-a atras farmecul șoferului. Surprind crîmpeie din discuții : „Ce mașină frumoasă !... Ce noroc !... În cîteva zile a primit mașina..." Curiozitatea mă îndeamnă să vorbesc cu fata de la volan : Gabriele Tănăsescu, studentă în anul II la Academia de Studii Economice, Facultatea Finanțe.

— Al cui este Fiatul ?

— Al meu.

— Cînd l-ați luat ?

— Azi.

— De unde ?

— De la parcul de mașini din str. Haiducul Bujor.

— Cît v-a costat ?

— Ieftin... Cel mai ieftin „Fiat 850". Am dat... 24 lei.

— Cum ?

— Într-un moment de inspirație... Într-o zi mă înapoiam acasă, venind de la o colegă. La Bariera Moșilor văd într-un geam : „Avem bilete gata completate. Azi ultima zi la Pronoexpres". Am intrat, am luat două bilete sfert — ultimele care mai erau —, am dat 24 lei și... am cîștigat.

— De prima dată ?

— Da. La 26 august 1970 am jucat prima dată la Pronoexpres și încă cu bilete gata completate. Am fost singura care am avut premiul de cat. A : 45 360 lei. Avînd dreptul să optez pentru mașină, am luat un Fiat 850 și... 80 lei diferența în numerar, pentru benzină.

M-am gîndit atunci că poate de aceea îi zice concursului Pronoexpres fiindcă poți cîștiga... expres. Am plecat să iau și eu bilete gata completate... Oare nu este cazul să încerce și alții ?

Ion DARIE

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

DIALOG RODNIC ROMÂNO-AUSTRIAC

AGENDA săptămînală

O privire retrospectivă asupra vieții politice din săptămîna care se încheie aduce în centrul atenției un eveniment dominant, cu larg ecou în țara noastră și peste hotare : vizita președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, în Austria.

In contextul larg al politicii mondiale, acest eveniment se înscrie ca o acțiune prestigioasă în promovarea și dezvoltarea relațiilor prietenești pe continentul european în interesul statornicirii unui climat de înțelegere, a unei atmosfere în care să primeze respectul și încrederea între state și popoare, cooperarea pe bază de egalitate în drepturi și avantaj reciproc. Vizita președintelui Consiliului de Stat al țării noastre în Austria constituie încă o dovadă că între state cu sisteme sociale și politice diferite pot exista și se pot dezvolta raporturi fructuoase atunci cînd relațiile dintre ele au la bază principiile fundamentale ale dreptului internațional : respectul suveranității și independenței, neamestecul în treburile interne ale altui stat, recunoașterea în fapt a dreptului fiecărei națiuni — fie ea mare sau mică — de-a decide, potrivit propriei sale voințe, asupra destinului pe care și-l alege.

Profunda semnificație a acestui eveniment politic a fost sesizată și comentată amplu în presa austriacă, în presa mondială. Comentatorul unui post de radio occidental spunea textual : „Vizita șefului de stat al României în Austria face parte integrantă din politica consecventă pe care guvernul român o desfășoară pentru stabilirea de contacte la nivel înalt între șefii de state, indiferent de orînduirea lor socială, în scopul promovării unui climat de pace și cooperare în „Europa". Au fost evocate, în acest context, vizita făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în primăvara anului trecut în Turcia, vara aceasta în Franța. S-au subliniat numeroasele vizite ale unor conducători de state și guverne în România, poziția activă a țării noastre, a conducătorului ei, în viața internațională, contribuția pe care România o dă în cadrul efortului general pentru destindere, pentru cooperare și pace în lume. Scoțînd în evidență aceste idei, subliniind importanța contactelor personale între șefii de state, un comentator arăta referindu-se la recenta vizită : „O dată mai mult șeful de stat român se dovedește a fi exponentul unei politici la care aderă azi toate națiunile europene, politică de asigurare a unei atmosfere generatoare de încredere și spirit de conlucrare eficientă între toate popoarele, de natură să aducă pe bătrînul continent autoritatea impusă de străvechile sale tradiții de cultură și civilizație".

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a soției sale, Elena Ceaușescu, în Austria, se înscrie ca un moment de primă însemnătate în istoria relațiilor româno-austriece. Într-adevăr, relațiile dintre țara noastră și Austria au înregistrat în cursul ultimilor ani, în toate domeniile vieții interstatale, o dezvoltare îmbucurătoare. Ele au fost favorizate de progresul rapid

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Monolog interior despre...

ELOCINȚĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

Prietenul meu din copilărie părea sincer contrariat de știrea pe care tocmai o citise în ziar. Înfigîndu-și degetul acuzator în coloana tipărită, exclamă:

— Ai văzut ? S-a reintrodus retorica în programa facultăților de științe juridice!

— Nu ca materie obligatorie, ci în cadrul cursurilor facultative — curezai să fac o precizare.

— Lasă asta — mă întrerupse el iritat — și mai bine spune-mi de ce e nevoie de retorică ? Pentru a-i învăța

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Vă trimit o ilustrată

FASCINAȚIA DUNĂRII LA BRĂILA

de V. NICOROVICI

(Pag. a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XIV 677 — SÎMBĂTĂ 26 SEPT. 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Din tainele arhivelor

Un raport al lui I. L. CARAGIALE către DELAVRANCEA — primarul Capitalei

(Pagina a 4-a)

O străveche civilizație pe înaltele platouri ale Boliviei

(Pagina a 3-a)

- Din cinci „puncte" de pe circumferința unui cerc unul este... AZOT — 4
- Un sfert din producția de îngrășăminte chimice a țării va fi asigurată sub marca de fabrică AZOCHIM
- În loc de 10 compresoare unul singur, în loc de 1900 Kw. doar 26!
- O singură linie tehnologică, de concepție 1970, realizează de 3 ori mai multă producție de cît trei linii tehnologice dar de concepție 1958

AZOT-4 PRINDE CONTUR

de C. AMARIȚEI

Denumirea de „AZOT-4" intrigă. De unde și pînă unde cifra aceasta de patru cînd aici la Piatra Neamț nu este decît o singură unitate de azot iar, acum, cu cea care va fi să fie, ar fi două ?! Să fie oare o greșeală în ordinea de atac a noilor investiții sau, un moft al proiectanților care denumesc obiectivele după criterii numai de ei știute ?

M-am interesat, firește, la oameni competenți și în măsură să-și asume răspunderea afirmațiilor și am aflat că nici una nici alta dintre cele mele nu stau în picioare.

Patru provine de la faptul că undeva o anume ordine în avizarea noilor obiective care fac legătura ordinală între cele două cincimi stabilește la ucară

CONTINUARE ÎN PAG.

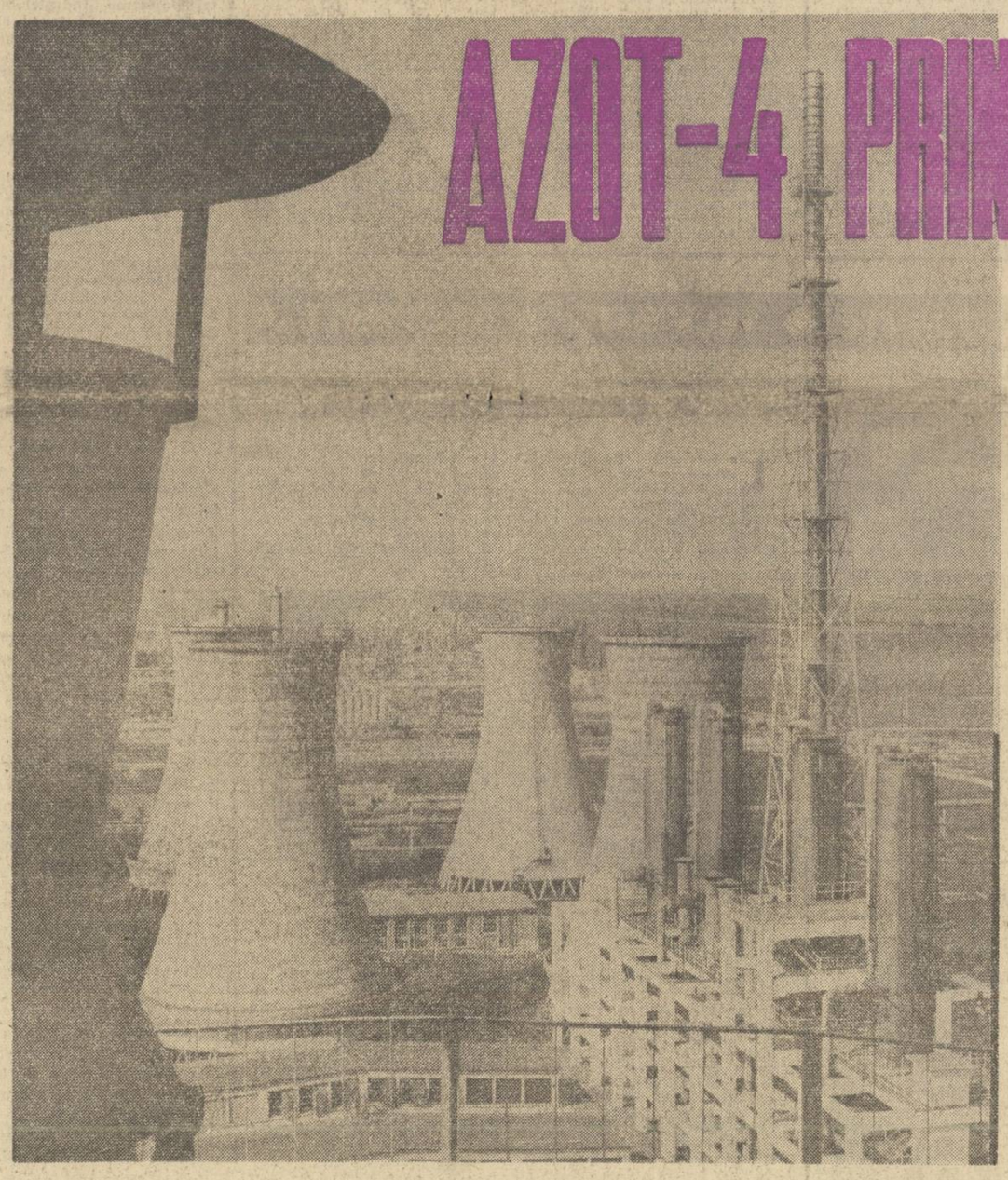

Giganticele turnuri de răcire ale firmei Azochim în așteptarea concurenților lor pitici de la Azot-4

Știința și viața

PRO ȘI CONTRA

- CE FEL DE MUZICĂ PREFERAȚI ?
- DAR NEAPĂRAT TREBUIE SĂ CURGĂ DUȘUL
- APOLLO ERA ZEUL MUZICII ȘI MEDICINII
- S-AU GÎNDIT LA ACEASTA PITAGORA ȘI ARISTOTEL
- SPECIALIȘTI DIN S.U.A., SUEDIA, FRANȚA, ANGLIA, POLONIA ATRAȘI DE REZULTATELE SPECTACULOASE...
- O METODĂ UMANĂ
- SĂ PETRECEM CÎTEVA CLIPE PLĂCUTE, DE RELAXARE LA DENTIST

Curierul săptămînii

TOTUȘI, CU ÎNCREDERE ÎN OAMENI...

de Mihai STOIAN

(Pagina a 6-a)

ANTRENORII PE UNDE ERAU?

de Valeriu MIRONESCU

Intermezzo de... septembrie

de Ioan CHIRILĂ

(Pagina a 8-a)

Convorbiri cu oameni despre oameni

DR. WEINBERG DESPRE GALA GALACTION

de Ion POTOPIN

(Relatarea în pag. a 4-a)

O extracție dentară în... do diez major!

CE ESTE AUDIO-ANALGEZIA ?

(Relatarea în pag. a 5-a)

DIALOG RODNIC ROMÂNO-AUSTRIAC

URMARE DIN PAG. 1

pe care cele două state îl înregistrează în viața economică și socială, de interese comune, de tradiții și sprijinite de eforturi comune depuse din partea personalităților politice cu înalte răspunderi din ambele țări, eforturi îndreptate spre găsirea celor mai bune forme de colaborare multilaterală în interesul ambelor țări, al destinderii și asigurării păcii și securității europene.

Dimensiunile acestor relații, simțămintele care le animă au fost pe deplin puse în evidență cu prilejul vizitei șefului statului român în Austria, Tovarășul Nicolae Ceaușescu, soția sa Elena Ceaușescu, au fost pretutindeni primiți nu numai cu onorurile cuvenite conducătorului de stat, ci și cu o cordialitate deosebită, înconjurați de stimă, de înaltă prețuire, de o caldă simpatie manifestată în fiecare moment al vizitei, indiferent dacă a fost vorba de-o strălucitoare recepție oferită în cinstea lor într-unul din marile palate sau de un ropot de aplauze isbucnit spontan, undeva, unde un grup de oameni salutau trecerea convoiului de mașini prin Viena.

Filmele transmise de televiziune, reportajele publicate în presă, fotografiile numeroase, au oglindit, pe tot parcursul săptămînii, toate momentele vizitei, au reușit să ofere imaginea clară a primirii făcute în Austria tovarășului Nicolae Ceaușescu și soției sale. Concluzia limpede pentru toți cei care au urmărit desfășurarea vizitei este că acest eveniment a fost întîmpinat cu interes și căldură de poporul austriac, care a văzut în el expresia cea mai vie a conlucrării a două țări, a doi conducători de state, pentru promovarea nobilelor idei ale păcii și cooperării între popoare.

Agenda bogată a convorbirilor oficiale începute marți, continuate pe parcursul vizitei și încheiate vineri, convorbiri care s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească, de profund respect reciproc, au îndreptățit aceste așteptări ale opiniei publice. Așa cum s-a anunțat, convorbirile au prilejuit un amplu schimb de opinii cu privire la relațiile dintre România și Austria și au evidențiat posibilitățile largi care există pentru dezvoltarea lor, au subliniat cadrul prielnic și dorința comună de a amplifica și diversifica cooperarea dintre cele două țări. S-a apreciat ca deosebit de utilă explorarea tuturor căilor, a tuturor mijloacelor care pot contribui la cunoașterea mai aprofundată a disponibilităților, prezente și de perspectivă, ale fiecăreia din părți pentru ca evoluția colaborării în domeniile economic, tehnico-științific, cultural, turistic să cunoască un curs mereu ascendent.

Cele două părți și-au exprimat convingerea că vizitele reciproce ale conducătorilor de stat ai României și Austriei prezintă o însemnătate deosebită pentru dezvoltarea bunelor relații româno-austriece, că raporturile dintre România și Austria constituie o ilustrare concretă a utilității cooperării reciproc-avantajoase dintre țări, a perspectivelor largi ce se deschid colaborării între state cu orînduiri sociale diferite, în folosul progresului general, al apropierii între popoare.

În cadrul convorbirilor, președintele Consiliului de Stat al României și președintele federal al Austriei au abordat, de asemenea, unele probleme ale situației internaționale și s-au informat reciproc asupra poziției țărilor lor în aprecierea unor evenimente care se petrec azi în lume. S-a relevat că în cadrul eforturilor pentru destindere și pace, pentru îmbunătățirea întregului climat politic european, un rol de seamă are convocarea conferinței general-europene, direcție în care România și Austria acționează cu consecvență. Cele două țări au subliniat că dezvoltarea unor bune relații în zona dunăreană, precum și în orice regiune a Europei, este de natură să influențeze favorabil cursul politicii europene, perspectivele păcii în întreaga lume.

Opinia publică din țara noastră, care a luat cunoștință cu deosebită satisfacție de rodnicul dialog româno-austriac, prilejuit de vizita președintelui Consiliului de Stat, a urmărit cu legitimă mîndrie patriotică manifestările care au oglindit prestigiul de care se bucură țara noastră, conducătorul ei iubit, în lume. Poporul austriac, cunoscut pentru ospitalitatea sa și spiritul său generos, s-a dovedit nu numai o minunată gazdă ci și un prieten al poporului nostru în care vede un militant ferm pentru o politică pașnică în bazinul dunărean, în Balcani, în Europa, pe planul lumii întregi. Pe tot parcursul vizitei, cu nenumărate prilejuri au fost astfel rostite cuvinte de caldă apreciere la adresa României, a politicii sale interne, a activității prodigioase și neobosite depuse de șeful statului român pe arena internațională. Modul în care presa austriacă a oglindit prezența în Austria a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a soției sale a fost cît se poate de edificator în această privință. Căci presa nu făcea decît să reflecte opinia nu numai a cercurilor politice ci și a cercurilor celor mai largi ale populației austriece.

Vizita președintelui Consiliului de Stat al țării noastre în Austria, încheiată vineri la prinz, se înscrie ca un eveniment politic de-o deosebită importanță în dezvoltarea pe viitor a relațiilor dintre România și Austria, ca o contribuție de mare însemnătate în determinarea unei evoluții continuu ascendente și multilaterale a acestor relații. Ea a constituit o strălucită dovadă a posibilității unei fructuoase conlucrări dintre România și Austria în vederea soluționării vastului complex de probleme arzătoare ale vieții internaționale de astăzi. Desfășurarea vizitei, importantele ei concluzii, subliniază încă o dată prestigiul de care se bucură țara noastră, realizările poporului nostru, politica noastră externă, justețea ei. Aceasta întărește și mai mult încrederea poporului nostru în politica internă și externă a partidului și statului nostru, sporește hotărîrea sa neabătută de-a o urma cu fidelitate spre binele patriei dragi, pentru triumful ideilor socialismului și păcii în întreaga lume.

Vă trimit o ilustrată

FASCINAȚIA DUNĂRII LA BRĂILA

de Vasile NICOROVICI

La Brăila Dunărea capătă ceva din fascinația unui luxuriant covor persienesc. Un pitoresc univers acvatic, ca un preludiu al Deltei, se asociază unui caleidoscopic univers urban și omenesc, ca într-un port deschis către toate apele lumii, unde, potrivit unei specifice istorii a locului și-au dat întîlnire mai ales culorile vii ale răsăritului apropiat, precum și ale Mediteranei apusene. Și nimic nu-mi evocă mai cutremurător această realitate frenetică și sclipitoare, decît versurile din cîntecul Chirei Chiralina, purtînd încrustate în ele cuvinte străine, cuvinte-giuvaer :

„La Brăila-n vale / Șapte bolzale / Și șapte sandale / Descarcă la zamboale / Și-ncarc la stamboale / Descarc băcălii / Și-ncarc dimirlii / Tot de grîu mărunt / Și de arnăut". Chiar fără a ști precis că „bolzale" sînt niște luntri, sau că „dimirlii", pomenite acolo, reprezintă unități de măsură pentru cereale etc., sonoritatea exotică a cuvintelor lucrează asupra imaginației. Pentru a desprinde din acest fastuos decor aparițiile de oameni aprigi și pătimași, cu sînge iute, cum sînt cei din balada Chiralinei, sau din scrierile lui Panait Istrati.

Secolele moderne, dacă schimbă din culorile trecutului, așa cum se înfățișaseră ele pe timpul raialei otomane, extind încă complexitatea tabloului brăilean, prin adăugarea unor dimensiuni noi. Nu numai prin modernizarea mijloacelor de navigație, propulsate acum de puterea aburului, ori prin modernizarea modalităților de comerț — ceea ce presupune exigența unor societăți, a unor bănci, a unei burse, ci și prin întemeierea unor numeroase fabrici, astfel încît portul dunărean devine, la sfîrșitul veacului trecut, unul din importantele centre industriale. Este lumea de culori luxuriante și de contraste dramatice pe care o surprinde opera lui Panait Istrati, ceea ce constituie tocmai unicitatea ei originală prin care a surprins la apariție pe cititorii săi.

Un profil al Brăilei din zilele noastre poate fi reconstituit, nu numai prin referire la atmosfera lui generică, dar și în date comparabile cu trecutul, datorită numeroaselor texte literare, cuprinzînd mai toate genurile, de la reportaj la poezie. Orașul continuă deci a interesa imaginațiile creatoare, fascinîndu-le mai departe prin culorile lui aparte. Peregrinările aventuroase pe Dunăre, povești teribile din vremea „schelei", prin care fulgeră obsedant chipuri de haiduci ca și umbra albă a Chirei, amurgurile, plăcerile visătului, istoriile vreunui vechi marinar, alcătuiesc referirile predilecte. Și, bineînțeles, cronica ultimelor decenii, în cadrul cărora orașul își afirmă o dimensiune nouă, marcantă, aducătoare de radicale schimbări și de noi peisaje urbanistice și sociale. Această nouă dimensiune e atestată, în toate aceste mărturii, de afirmarea impetuoasă a industriei.

Proporția înnoirilor, poate fi redată mai plastic prin referire la o imagine semnificativă, și în acest caz evocarea unei uzine ca „Progresul" se impune de la sine. Căci dintre toate celelalte ea se afirmă cu autoritate, ca și „Electroputere" în cadrul industrial al Craiovei sau „1 Mai" în perimetrul ploieștean. Pe cînd excavatoarele, acele uzine pe roți, pe care le vedem mișcîndu-și brațele mari pe orizontul tuturor șantierelor provin din universul tehnic brăilean. În cursul celor 16 ani de la intrarea în fabricație și pînă astăzi, uzina de excavatoare a cunoscut perfecționări permanente, ceea ce îi permite ca astăzi, prin cel mai nou produs al ei, P. 401, să intre cu vigoare în competiția internațională. Și astfel, vechea schelă restabilește, pe un plan nou, mai înalt, al iscusinței tehnice, contactele ei cu țările lumii.

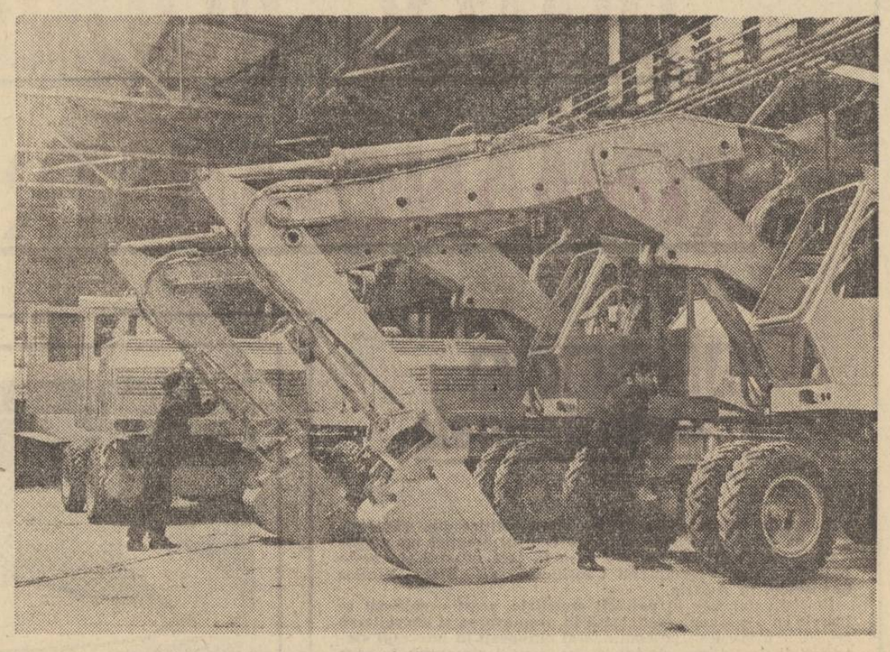

Moderne escavatoare hidraulice fabricate la Uzinele Progresul din Brăila

AZOT - 4 PRINDE CONTUR

URMARE DIN PAG. 1

Așadar, nu e vorba doar de perimetrul limitat al cunoscutei platforme industriale de la Roznov — Săvinești ci de unul mult mai larg și mai cuprinzător în care unitatea de azot de la Combinatul chimic din Craiova se află în punctul de origine al cercului definit, în ordine, de „punctele" Turnu Măgurele, Slobozia, Piatra Neamț și Tîrgu Mureș.

Priviți harta României și vă veți convinge că „cercul de azot" al puternicei și modernei noastre industrii chimice este perfect definit. Pe circumferința lui locuri sînt destule și nu este exclus ca planurile noastre viitoare să continue numărătoarea oprită astăzi la cinci.

După ce am aflat de la inginerul MIHAI VICOL, directorul Platformei chimice Săvinești și alte amănunte despre ... dimensiunile lui AZOT-4, am găsit cifrei patru și o altă semnificație. O semnificație de ordin sentimental, dacă vreți, dar care pentru oricine îi poate defini puterea sau performanțele noii unități. Iat-o : peste doi ani, cînd va începe să producă, AZOT-4 va asigura o pătrime din producția de îngrășăminte a țării. Adică a patra parte, ceea ce nu e puțin. Zilnic vor pleca de aici 200 de vagoane de îngrășăminte chimice la distanțe variind de la 50 la cîteva mii de kilometri. Se înțelege că distanța ce se măsoară în mii de kilometri vizează exportul, activitate pentru care viitorul cincinal trasează direcții precise.

Vorbeam de performanțe. Dacă astăzi la Piatra Neamț, unitatea veche consumă circa 1 900 Kw pentru fabricarea unei tone de amoniac, AZOT-4 nu va consuma decît 26 ! Nu este nici o greșeală : reducerea cu două clase a mililor, însoțită de o economie corespunzătoare de kilowați a fost posibilă ca urmare a dotării realizată la cel mai înalt nivel tehnic. Folosirea, pentru prima oară la noi, a compresoarelor centrifugale de 321 atmosfere acționate cu turbine de vapori recuperați din procesul tehnologic (în locul unor motoare electrice de mare putere) a condus la înlocuirea a 10 compresoare solicitate de producția a 1 000 t amoniac pe zi, cu unul singur. Un singur compresor cît zece la un loc. Chestie de concepție, de tehnologie modernă dar și de priceperea de a o folosi rentabil.

AZOT-4, cu o singură linie tehnologică, realizează aproximativ de 3 ori mai mult amoniac pe an decît vechea unitate cu toate cele trei linii ale sale și de 8 ori mai multă uree. Și totuși spațiul ocupat nedepășind perimetrul actual al platformei, este de patru ori (iată din nou cifra patru) mai mic. Giganții și costisitorii hiperboloizi ai turnurilor de răcire vor fi înlocuiți cu un alt gen de turn „pitic" dar cu răcire rapidă în timp ce înaltul grad de automatizare va face ca întreaga instalație de dirijare a procesului tehnologic să fie foarte compactă.

Alături de sortimentele pe care le fabrică astăzi centrala industrială de fibre chimice de la Piatra Neamț va apărea unul nou dar de calitate superioară, uree granulată (de dragul cifrei, dac-ar fi să ne referim din nou la aceasta, am spune că de cel puțin patru ori mai de calitate decît ureea cristalizată ce se fabrică acum în vechea unitate). Ureea granulată permite o mai ușoară împrăștiere a ei pe sol, putînd fi depozitată în vrac fără riscul de a se aglomera.

Constructorii de la I.C.M. orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej au ridicat pînă astăzi hala de prelucrare a ureei, turnul de granulare, depozitul de uree definind prin acestea doar cîteva linii din conturul final al lui AZOT-4. Pînă la sfîrșitul acestui an, ei au promis să tragă ultima linie ce va purta numele de sinteza amoniacului.

Desigur va fi o ultimă linie exterioară deoarece multe altele vor trebui trasate în interiorul noilor obiective care, în totalitatea lor, vor defini în curînd, în geografia economică a României, existența unui nou obiectiv, existența celui de-al patrulea AZOT.

Ing. C. AMARIȚEI

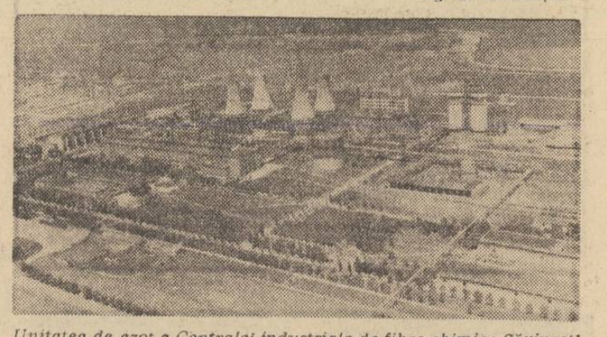

Unitatea de azot a Centralei industriale de fibre chimice Săvinești

SECVENȚE • SECVENȚE • SECVENȚE • SECVENȚE • SECVENȚE

... Ion Benga Burlacu ... satul turistic Sirnea

...eț l-am cunoscut pe ...Ion atunci cînd avea ...ani. Voinic și sigur pe ... făcea drumul de la ...egru la Sirnea, într-o ...umătate și venea înapoi ...ă ore de la Sirnea, adu...ile necesare casei de adă...n desagii de care nu se ...urțea, care uneori cîntăreau ...g. L-am regăsit la Sirnea ...ziua cînd era sărbătorit de familie, la împlinirea vîrstei de 94 de ani.

Voinic, fericit, și cu dor nostalgic de „Vîrful la Om" de unde în nopțile opace cobora drumeții ce nu mai nimereau poteca către „Colții Găinii". Cîte amintiri a depănat moș Ion în acea zi !

La 25 iulie a.c., în drum către Piatra Craiului, am trecut din nou prin satul Sirnea, decretat de anul trecut „sat turistic". Voiam să știu cum o mai duce moș Ion.

După magazia de jos, moș Ion întorcea, cu o furcă de fier, palele de fîn cosit cu o zi înainte de fiul său Emilian ! (Vezi imaginea). M-a recunoscut imediat ce m-am apropiat și m-a îmbrățișat.

Miile de drumeți ce au trecut pe la casa de adăpost Radu Negru din Piatra Craiului își vor aduce aminte cu plăcere de harnicul gospodar al acelei case, care la apariția acestor rînduri, a împlinit 99 ani !

St. ARICEȘTEANU

5 generații în viață

La Întorsura Buzăului-Covasna a avut loc de curînd sărbătorirea unui eveniment deosebit : cel mai bătrîn om din județ, Ana Coltofean — Cristea, a împlinit 100 de ani.

Femeie simplă dar luminată, fi trăind atîta, cînd „n-am dus, maică, o viață de huzur ci am lucrat mult și am mîncat puțin, toată viața, să-mi țin casa și să-mi cresc copiii să le pot da învățătură".

Fotografia de mai sus o arată înconjurată de cei peste 40 de descendenți : fiii în viață (patru la număr, pensionari cu toții), nepoții (acum ingineri, profesori, artiști, funcționari, cadre universitare), strănepoții (încă studenți și elevi) și ... o stră-strănepoată în vîrstă de un an (stînga sus) ; în total, cinci generații în viață.

Sărbătorita n-a fost niciodată bolnavă ; se întreabă de ce-o rămasă văduvă de timpuriu, cu opt copii, ea însăși orfană de la vîrsta de 5 ani și crescută de niște oameni binevoitori, n-a știut într-adevăr ce este odihna. Și totuși : cumpătarea, munca onestă și cinstită i-a dat și sănătate și mulțumire și viață lungă și bucuria de a avea în jurul ei, la 100 de ani, o familie unită care o respectă și o prețuiește.

C. G.

UN CEAS DEȘTEPTĂTOR ÎN CASĂ — UN PRIETEN BUN !

VĂ VEGHEAZĂ ODIHNA, VĂ AJUTĂ SĂ FIȚI PUNCTUAL

Concepția modernă și varietatea de tipuri a ceasurilor deșteptătoare „VICTORIA" — Arad permite integrarea lor în orice interior

Vă recomandăm cîteva tipuri noi :

1. L. C. — lei 126
2. M. 7 — lei 90
3. L. 19 — lei 119
4. D. 2 — lei 84
5. M. 1 — lei 88

RECOM

Monolog interior despre...

ELOCINȚĂ

URMARE DIN PAG. 1

pe tinerii juriști să peroreze pompos și sforăitor, pentru a-i deprinde cu trucurile și ticurile gesticulației teatrale? Oare nu i-au batjocorit suficient Caragiale și ceilalți mari satirici ai literaturii noastre și ai altor literaturi pe profesioniștii vorbăriei găunoase, pe panglicarii frazelor sunătoare, dar goale de conținut ?

Din păcate, trebuie să recunosc că prietenul amintit nu e singurul care face această regretabilă confuzie între oratorie și limbuție, între elocință și poza demagogică. O confuzie explicabilă istoricește prin repulsia pe deplin justificată pe care a sădit-o trainic în memoria generațiilor stilul demagogic al vechiului parlamentarism și al vechii justiții, dar care nu-și mai are locul într-o minte limpede și lucidă a unui om care trăiește și gîndește în miezul realității noastre de azi.

Fără intenția, ferească sfîntul, de a încălca tărîmul altor competențe, simt nevoia — pentru amicul meu și pentru ceilalți care gîndesc la fel cu el — să iau apărarea retoricii, a elocinței, pe care le consider elemente absolut indispensabile formării nu numai viitorului jurist, dar și viitorului specialist în genere. Și aceasta deoarece orice specialist demn de acest nume își găsește locul în ansamblul societății moderne doar în măsura în care știe sau se deprinde să lucreze cu oamenii. Iar elocința — sau, ca să recurg la o definiție, arta de a-ți convinge interlocutorul prin intermediul unei exprimări frumoase, elegante, bogate în idei, riguroase ca demonstrație logică — reprezintă un factor constitutiv de maximă însemnătate al oricărei activități care te pune în contact nemijlocit cu oamenii și cu problemele lor.

Riscul „beției de cuvinte" nu va fi în nici un caz mai mare prin existența unui asemenea curs universitar. Parcă nu întîlnim destui indivizi care se îmbată cu sonorități verbale fără să fi urmat în viața lor vreun curs de retorică ! Și apoi poate n-ar strica să se aleagă drept epigraf pentru noul curs — ca un fel de avertisment pentru cei ce i-ar deforma sau degrada semnificațiile — celebra disociere maioresciană : .....Oratorul vorbește pentru a spune ceva, retorul pentru a se auzi vorbind, limbutul pentru a vorbi. Motivul oratorului este prezicarea unei situații publice, afirmarea sau combaterea unei idei, convingerea unui auditor : mobilul retorului este dorința de a trece de orator sau încîntarea de sonoritatea propriilor sale cuvinte ; pornirea limbutului este de a se amesteca și el în vorbă oriunde și oricum. Pe orator îl stăpînește scopul, pe retor — desertăciunea, pe guraliv — mîncărimea de limbă".

Victor BÎRLADEANU

Aspiratorul de praf PRACTIC, de o construcție modernă vă scutește de efort și vă economisește timpul.

Cu ajutorul aspiratorului de praf PRACTIC puteți cu ușurință înlătura praful și impuritățile de pe : dușumele, pereți, mobilă, covoare, haine, tapițerie, radiatoare și din locuri mai puțin accesibile.

PRACTIC poate fi utilizat și pentru pulverizarea de lichide.

Prin calitățile sale constructive are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).

Prețul aspiratorului de praf PRACTIC este de 785 lei.

Se vinde și cu plata în 8 rate lunare, acontul fiind de numai 118 lei.

5382

PE FIRUL EVENIMENTELOR

ŞI ACUM MIKE-IZAREA

de Nicolae LUPU

În diferite ziare din Africa de Sud și din alte țări au apărut anunțuri suspecte : „Se angajează tineri doritori de aventură". Se promite o viață plină de satisfacții și emoții și o retribuție materială atrăgătoare. Biroul central de unde sînt lansate invitațiile își are sediul la Singapore. Care este destinația tinerilor? Cotidianul englez, „Daily Mirror" află din surse sigure și scrie negru pe alb : „În loc de aventură trebuie citit război. Destinația : Cambodgia". Așadar, iată-i și aici ! Este vorba de faimoșii „ingrozitori" — „les affreux" —, care s-au făcut cunoscuți în diverse „războaie locale" în Africa și aiurea, unde privilegiile coloniale își căutau salvarea în „soldații norocului". Șeful operațiunii este același colonel Michael Hoare denumit și Mike nebunul, fost în armata colonială staționată pe vremuri în India, fost în Katanga, fost, fost...

Mike are o teorie : în locurile unde sînt tulburări, și armatele obișnuite locale n-au „experiență", iar activitatea armatelor străine oficiale este legată de riscuri politice grave, mai ales pentru mari puteri, în acest caz armatele particulare care lucrează cu luna pot face treabă fără riscuri. Și unde mai pui că se poate cîștiga un ban bun.

Mike a calculat că dacă i se dă 100 000 de dolari pe lună și armamentul necesar, el poate pregăti pe terenurile de instrucție din Vietnamul de sud unitățile necesare pentru propășirea regimului Lon Nol în Cambodgia. Un corespondent semnala din Pnom Penh : „O sursă informată din Cambodgia a confirmat recent că au apărut dovezi ale interesului grupurilor de mercenari față de războiul de acolo. Nu există dovezi că au și apărut unități active".

Ce deducem de aci ?

Că tratativele între „ingrozitori" și regimul Lon Nol sînt destul de avansate, sub patronajul unor influențe străine care, singurele, pot finanța și înarma operația. Dacă nu mirosea a bani siguri Mike nu și-ar fi pierdut timpul și el știe că safeurile nu se află la Pnom Penh, sau dacă unele se mai găsesc acolo, suflă vîntul în ele. La Pnom Penh doar nu se mai face comerț ci război.

E firească întrebarea dacă nu cumva pînă la urmă toate acele planuri de „vietnamizare", „cambodgizare", „asiatizare" nu vor deveni planuri de „Mike-izare" a intervenției în Asia de sud-est din lipsă de combatanți locali.

Sălbăticia și brutalitatea „ingrozitorilor" sînt la fel de proverbiale, precum sînt eșecurile lor. Au lăsat întotdeauna în urma lor sînge, doliu, ruine, au încasat banii și — cîți au rămas — au plecat mai departe spre alte cauze pierdute. Nu degeaba căpeteniei lor i s-a spus, nu în altă parte, ci în metropole, Mike nebunul.

Oare mai este nevoie încă de o demonstrație de genul lui, înainte de a se ajunge să se vadă cît de absurdă poate fi această încercare de a opri istoria în loc ? Greu de crezut. Deocamdată însă, prin subteranele întortocheate ale „ingrozitorilor" se fac calcule, se fac liste, planuri, pentru a fi prezentate celui ce vrea să plătească. Ce vreți ? Afacerile sînt afaceri, cum se spune. Chiar și cele proaste.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Cuirasatul

Cea mai grea etapă a recuperării trecuse cu rezultate excelente : umplut cu aer comprimat, cuirasatul „Leonardo da Vinci", scufundat în bazinul lagunei denumit Marea Mică într-o poziție dificilă, reapăruse la suprafață, clătinîndu-se continuu. Iată-l. Chila strălucitoare apărea dreaptă, înaltă, la cîțiva metri pe mare. Toți erau mulțumiți, de la ultimul dintre muncitori pînă la directorul ce condusese lucrările. Ieșind din biroul său acesta discuta cu șeful lucrărilor subacvatice și-i comunică discuția avută cu amiralul care mai avea unele dubii temîndu-se că nava ar putea să fie totuși înțepenită undeva sub apă.

— Ce-ai zice, căpitane, să coborîm sub apă și să controlăm dacă sînt obstacole ?

Căpitanul nu răspunse imediat.

— Da, domnule.

Maiorul înregistrase ezitarea.

— Dacă nu poți...

— Oh, nu. Dar am vrut să fac un calcul înainte de a vă răspunde.

Coverta este la opt metri sub nivelul mării și are o lățime de 28 metri ; ca să cobor, să traversez puntea și să revin la suprafață îmi trebuie deci 8 plus 28 plus 8 metri de cablu telefonic și tub de aer. Am 50, domnule : șase metri buni disponibili.

Maiorul surîse și, puțin după aceea, în costumul greoi de scafandru, căpitanul se scufunda coborînd din ambarcația de bază pe care marinarii începuseră să lucreze în jurul pompei de aer.

Totul decurgea normal. Căpitanul cobori opt metri și începu să parcurgă coverta, mergînd încet în întunericul compact. Simțea cum i se trimite aerul proaspăt. Avansă cu ușurință și curînd distinse carena unei ambarcații deasupra capului : motoscaful amiralului, probabil. Surise. Nu mai erau dubii acum. Amiralul putea fi asigurat că nimic nu reținea la fund cuirasatul și în cîteva săptămîni de lucru...

Se opri reținut de ceva care-l împiedica să mai înainteze. S-or fi încurcat — gîndi. Făcu un pas înapoi, luă cele două cabluri și le trase ușor dar ele nu puteau fi urnite. Trase atunci mai tare. Aerul încetă să mai mîngîie obrazul. Simți o boare căldută și înțelese că fluxul de aer încetase. Comunică sus situația întrebînd de ce nu mai primește aer. După o clipă o voce alarmată îi răspunse că sus se pompează totuși. Nu exista decît o singură explicație : la unul din segmentele tubului se rupsese ceva și aerul se răspîndea acum, mii de bule în apă...

Simți că leșină și încercă impulsul de a fugi în sus. Își înăbuși însă emoția și comunică :

— Mă întorc. Fiți calmi. Recuperați tubul cu calm, nu trageți pînă nu dau semnalul.

Calm, calculase în timp ce comunica cu baza că mai are aer pentru patru minute ca să se salveze, adică să coboare, să traverseze din nou coverta, să urce... Se controla cu o voință de fier : Aici cine se grăbește merge incetișor — gîndi. Începu coborîșul înfășurîndu-și cu grijă în jurul brațului cele două tuburi. Semnalizâ. Tuburile se întinseră. În timp ce pătrundea în întunericul profund încercă să-și imagineze figurile marinarilor de pe barca bază... Își dădu seama că merge prea repede și încetini. Avea mai puțin de trei minute de trăit dacă își pierdea calmul... Pas după pas, așa procedează un scafandru, știa el bine... două minute. Cît de lungă era care traiectoria de sub covertă ? De ce să nu facă doi-trei pași mai repede ? De ce... Nu. Dacă ar fi alunecat ar fi murit. Încet deci. Respiră și fi liniștit și mai ales mergi încet dacă vrei să trăiești...

Aerul era din ce în ce mai cald în costum. Căpitanul își imagină liniștea apăsătoare de pe puntea de sus...

Dar iată lumina verde !... Iată și scărița !... Niciun minut, doar cîteva secunde mai rămăseseră. Căpitanul se simți apucat, cineva desuruba costumul. Respiră adînc :

— Minunat, băieți — spuse marinarilor care îl priveau palizi și cu ochii holbați — nava e liberă.

★

Amiralul și maiorul îl îmbrățișară emoționați. Înainte de a răspunde făcu un calcul rapid al incidentului. Găsise cauza : traversase coverta și pe întuneric trecuse oblic, cheltuind cei 6 metri în plus...

— Mulțumesc. Sînge rece ?... Acum știm că nava e liberă și o putem recupera.

S-a petrecut la Taranto.

(Din „DOMENICA DEL CORRIERE").

O. K. I.

Însemnări din R. S. F. IUGOSLAVIA

O.K.I. îți se recomandă de la distanță. Cu el, de altfel, te poți întîlni cam peste tot în Iugoslavia. Mai tîrziu am aflat că prezența lui este semnalată și în Austria, R.F.G., Anglia, Turcia, India, Italia, Grecia și, poate, în ultimul timp și prin alte părți ale lumii. Nu este exclus. După modul în care se pricep reprezentanții lui O.K.I. să-i facă reclama este firesc ca despre existența sa, și mai ales despre posibilitățile sale, să fi aflat din ce în ce mai mulți din cei interesați. „Reclama e sufletul comerțului și cu cît e făcută mai inteligent cu atît efectele ei economice sînt mai consistente". Am reținut părerea directorului Ivan Sevencici de la O. K.I. tocmai pentru marele adevăr pe care-l conține. Deci nu reclamă de dragul reclamei ci cu scopul de a atrage atenția. Mărturisesc și eu că ceea ce m-a făcut în primul rînd să mă interesez de O.K.I. a fost reclama. Așa am și ajuns la Zagreb într-o perioadă cînd renumitul tîrg internațional care se organizează an de an aici își închisese de mult porțile. Este adevărat că Zagrebul merită să fie văzut nu numai pentru tîrgul despre care se spune că are o tradiție de peste 900 de ani ci și pentru celelalte „bogății" ale sale ... Nu este însă mai puțin adevărat că marea majoritate a celor două milioane de vizitatori care vin aici în fiecare an sînt atrași în primul rînd de noutățile pe care cei cîteva mii de expozanți sosiți din toate cele cinci continente le prezintă în cadrul acestei importante manifestări economice.

Așadar, la Zagreb. Pe drumul care duce de la aeroportul Pleso spre oraș, printre reclamele de țigări Alfa și Kent care străjuiesc de o parte și de alta asfaltul, O.K.I. este nelipsit. Poate era suficient să mă ghidez după reclamă ca să ajung la ceea ce reprezintă ea în realitate. Nu era însă nevoie pentru că printre explicațiile pe care le primisem încă de la Belgrad reținusem cu destulă precizie amănuntul că ... imediat ce intru în Zagreb, pe stînga, dau de O.K.I.

Într-adevăr, O.K.I. este undeva în stînga, la marginea „vechiului Zagreb" (vechi în raport cu noul și modernul Zagreb care se ridică de cîțiva ani pe malul stîng al rîului Sava și va adăposti în final, pentru că și în aceste zile aici se construiește intens, circa 250 000 locuitori). Întins pe o suprafață de aproximativ un kilometru pătrat Combinatul petrochimic O.K.I. căci despre el este vorba (O.K.I. însemnînd în traducere Industria chimiei organice) se oferă privirilor prin ceea ce caracterizează, în general, orice cetate a chimiei : kilometri de tubulatură și nenumărate coloane argintii prinse între ele după reguli și o logică numai de chimiști știută.

Toate amănuntele care privesc istoria acestui combinat modern, unic în Iugoslavia, ca și perspectivele sale de dezvoltare în continuare le-am primit de la același director la care m-am mai referit. Revederea lor astăzi mă face să remarc o tendință a marilor întreprinderi iugoslave, tot mai evidentă în ultimul timp, de a se integra în ideea de a contopi în același organism economic întregul ciclu logic al producției de la aprovizionare pînă la desfacere.

Proiectat, timp de trei ani, de un grup de specialiști din Zagreb, în cooperare cu o companie americană, combinatul a început să se construiască în 1962. La numai un an „etilena producea" iar la jumătatea anului 1964 combinatul era construit. Din 1965 și pînă astăzi, mi s-a spus, colectivul acestei tinere unități și-a depășit cu 25—45 la sută parametrii proiectați.

Intregrarea s-a produs în 1967, cînd O.K.I. s-a unit cu o altă întreprindere din Zagreb, Preplam, uzină prelucrătoare de mase plastice. În acest fel, gama produselor de marcă O.K.I. s-a lărgit considerabil de la produsele de sinteză specifice la articole de mase plastice pentru uz casnic.

Viitorul nu prea îndepărtat va consemna la O.K.I. o anume continuitate în dezvoltarea capacităților sale de producție, ceea ce-i va lărgi, cu siguranță, nu numai disponibilitățile pentru piața internă, dar mai ales, pe cele rezervate exportului.

Și, anual, Tîrgul de la Zagreb împrospătează și dezvoltă la dimensiuni de multe ori nebănuite aceste legături comerciale. Așa se și explică de ce pe aleile din zona Tîrgului reclamele firmei O.K.I. nu-și ascund intenția de a-și oferi produsele în condiții competitive ridicate. Și cine, atras de asemenea promisiuni, păsește pragul combinatului O.K.I. se convinge direct că cei de aici știu să încheie afaceri.

A. CONSTANTIN

În prim plan, Zagrebul nou își înalță turnurile în jurul stadionului „Dinamo"

O străveche civilizație pe înaltele platouri ale Boliviei

Aymaras — nume cu străvechi sonoritate. Al unei populații, al unei culturi care — dincolo de un, aparent dens, strat hispanic — păstrează puternice caracteristici ancestrale. Aymaras — rituri, obiceiuri, legende ce pun în lumină o străveche civilizație, încă plină de vitalitate.

...La 4 000 de metri altitudine, pe marile platouri deșerte, măturate de vînturile reci, ce coboară din Anzii Cordilieri, populația Aymaras trăiește, și astăzi, într-o lume în care pietrele și vegetația, munții și lacurile își păstrează o personalitate bine conturată. Cîntă, plîng, visează. Vechile legende și superstiții comunicate pe cale orală, din strămoși, sînt mereu prezente, asociindu-se vieții cotidiene.

Înaintașii, primii Aymaras, s-au strîns în jurul marelui lac Titicaca, și-au construit așezările pe maluri, între trestii. Aceste trestii, care — pentru ei — reprezentau totul : din care și-au făcut case, îmbrăcăminte, chiar și balsas, unelte pentru pescuitul enormilor păstrăvi ce mișunau în apele reci. Nu era o existență ușoară, dar — încetul cu încetul — s-au organizat. Și întîmpinînd, e drept, destule dificultăți, au construit și un oraș : Tiahuanaco.

De multe ori, copiii — considerați o inestimabilă comoară — sînt prezenți și printre ingenioasele motive țesute pe poncho

Tiahuanaco, ce trăiește și azi. Așa cum nu mor, niciodată, vechile pietre. O divinitate venerată de un întreg popor, domină încă, sculptată pe poarta Soarelui, ținînd cu fermitate în mîini sceptrele puterii. Pe fața sa, însă, tristețea s-a și întipărit. Plînge... Este înconjurată de luptători înarmați pînă în dinți, cărora tunicile le conferă aspectul unor mari păsări de pradă. Aspectul majestuosului condor, care planează deasupra pieței denumită Kallassassaya, mărginită de sculpturi monolite, ce reprezintă personajele, probabil mai importante, ale acestei societăți.

Și astăzi, din arătura cîmpului mai răsar ceramici policrome, cu desene rituale, cu o expresie artistică de o impresionantă puritate. Artiștii, măiestri lucrători din Tiahuanaco descoperiseră chiar și tehnica bronzului.

Apoi... apoi au venit incașii. Cei din Imperiul Soarelui. Cei care nu erau de prin aceste locuri. Au construit șosele, pentru ca soldații să se poată deplasa mai repede, pentru a acapara noi teritorii. Au construit fortărețe masive, pe care nimeni să nu le poată cuceri. Pentru indienii Aymaras începea o îndelungată perioadă de supunere.

Spaniolii au sosit, la început, doar vreo două sute. Pe urmă, din ce în ce mai numeroși. Și-au luat femei dintre localnice, i-au silit, pe indieni să lucreze, pînă la epuizare, în mine. Moartea îi pîndea înainte de a atinge vîrsta de 30 de ani. Dar ce importanță avea ? Ceea ce se extrăgea din galerii pornea, peste mări și țări, pentru a umple vistieria regelui Spaniei.

Dar, timpul s-a scurs, și invadatorii au părăsit aceste ținuturi. Pe înaltele platouri boliviene, viața și-a continuat cursul.

În ambianța impregnată de o pașnică solitudine oamenii trăiesc într-un fel de cabane, ridicate din pămînt și paie uscate : cîte trei generații, laolaltă, într-o cameră mică, luminată de o fereastră minusculă, fără geam. În interior, o sobă rudimentară de pămînt ars încălzește mîncarea de seară. Singura, de altfel.

O îndeletnicire preferată — toarcerea, cu măiestrie, a firelor de lînă

Astăzi, ca și ieri, poate ca și mîine, se mănîncă **chuno**, preparat cu ajutorul cartofilor, înghețați timp de două nopți, afară, în aerul rece al înălțimilor. Astfel deshidratați, ei pot fi conservați mai mult de un an, constituind alături de **quinoa** — cereală cu o mare valoare nutritivă — un aliment de bază.

Îmbrăcămintea ? În genere, un poncho din lînă-alpaca, țesut de mînă, principalele motive reprezentînd ființe familiare : copii, lama, găini... perfect stilizate, cu o profundă sensibilitate. O adevărată splendoare, aceste nuanțe de ocru de roșu, de arămiu. Pentru a le combina, minuțios, este uneori nevoie de mai mult de patru luni.

La mică distanță de Copacabana, un nucleu a devenit celebru : **Charazani.** Este cunoscut de la frontiera peruviană și pînă în nordul argentinian. Aici, se nasc, trăiesc, studiază și de multe ori pornesc către toate regiunile din Anzi, cei mai reputați medici indigeni. Sînt **Kalahuayas**, „savanții". O castă respectată. Cei care cunosc virtuțile miraculoase ale plantelor.

În cursul unor îndelungate peregrinări, ei adună viitoarele leacuri : ierburi, rădăcini, frunze, fișii din scoarța unor pomi. Folosesc, însă, și unele remedii ce sînt incluse și în farmacologia țărilor avansate : chinina, împotriva febrei, ipecacuana, împotriva spasmelor ș.a.

Milioane de plante se îngrămădesc în casele Kalahuayas. Dar numele lor, proprietățile pe care le au, locul de unde sînt recoltate... totul rămîne, pentru un străin, învăluit în mister. Singurii inițiați : fiul mai mare sau altul dintre membrii familiei.

Iar cînd acești înțelepți revin dintr-o lungă călătorie, în sat este sărbătoare. În asemenea ocazii, plini de voioșie, indienii dansează, cîntă, parcă renasc. Își regăsesc, nealterate, noblețea, demnitatea.

„DE PRETUTINDENI"

ÎN CÎTEVA ZIARE din orașul brazilian Sao Paulo a apărut un anunț potrivit căruia un cumpărător a pierdut în magazinul „Furtado" un coș cu cîteva exemplare de șerpi veninoși. Găsitorului i se promite o recompensă

mare. Se înțelege că de atunci magazinul „Furtado" nu a mai fost căutat de clienți. Zile de-a rîndul clienții îl ocoleau deși un anunț al acestui magazin făcea cunoscut că după vaste căutări și cercetări, nu s-a găsit în incinta magazinului nici un coș. „Furtado" a redus și prețurile de vînzare. Fără succes. Pînă la urmă s-a aflat că anunțul bucluca a fost dat de o firmă concurentă.

LA CINEMATOGRAFUL în aer liber din Siouk City (statul Nebraska) vîntul a smuls ecranul în timpul spectacolului. În program rula filmul „A plecat cu vîntul".

Englezul John Pitchford a c... tigat un titlu original — de... mai rapid „lipitor" de m... poștale. Într-un minut a u... și a lipit nu mai puțin de 2... mărci. Adică aproape ... mărci poștale într-o secun...

IATĂ CÎTEVA din „obie... ușite anul trecut pe s... Romei de către paza de n... cinci oi, doi măgari, un c... cățiri, 13 iepuri, 21 găini, 2... nete de cecuri, 800 dolari ... gheață, 15 televizoare, u... trocardiograf, 77 moto... 715 automobile. 412 prop... de magazine au uitat che... broasca ușilor de la intra... au lăsat seifurile deschise.

SUPĂRAT FOC că echipa preferată Celtic din Glasgow a mîncat bătaie, Thomas Laycock a căzut într-un somn profund imediat după ce a ascultat la radio comentariul. L-a trezit poliția chemată de vecinii alarmați. Laycock dormea de cinci zile.

LA HALESOWEN (Marea Britanie) o sută de muncitori au rejuzat să lucreze la lărgirea unei șosele pentru ca familiile de mierle să-și poată cloci ouăle.

Acest berbec muflon ale cărui coarne — numite în limbaj vînătoresc „melci" din cauza formei lor spiralate — au o lungime de 89 de centimetri, este considerat drept unul din cele mai mari exemplare din Europa. Trofeul aparține vînătorului Hans Bothe din Bremen (R. F. a Germaniei).

LA UN ZIAR din New York a sosit scrisoarea unei mame nedumerite. „Fiul meu are un defect. La fiecare aniversare a nașterii îmi trimite cîte o telegramă ca să-mi mulțumească pentru că l-am adus pe lume. Ce să fac ?"

REVISTA LONDONEZĂ „Observer" a publicat recent următoarea scrisoare a unui cititor : „M-a impresionat mult știrea ziarului dv. în care informați că domnul Samuel Beckett a scris o piesă de teatru ce durează numai 30 de secunde, în care nu se întîmplă nimic și nu cuprinde nici un dialog. Vă informez că eu am pictat un tablou ce nu are nici pînză, nici hîrtie, nici culori. El constă dintr-o ramă iar opera am intitulat-o „Vîntul".

„DE PRETUTINDENI"

TURNUL DE TELEVIZIUNE din Budapesta, construit în 1957, nu mai corespunde cerințelor în creștere. Noul turn al televiziunii ce va fi construit urmează să fie înalt de peste 200 m. El va fi amplasat lîngă turnul actual. Cele cinci posturi de emisiune ale turnului vor asigura emisiuni concomitente a trei programe dintre care unul în culori. La înălțimea de 60—80 de metri va fi amenajat un restaurant, care printr-o mișcare de rotație efectuată la fiecare oră va oferi o vedere panoramică a capitalei R. P. Ungare.

BREASLA coșarilor din orașul Novara (Italia) a hotărît crearea unui muzeu al meseriei lor. Aici vor fi adunate pitorestile costume ale coșarilor, instrumentele lor de lucru, însemnele breslei. Iar la loc de frunte, într-o ramă, va putea fi admirat decretul unui rege al Franței potrivit căruia li se interzicea arhitecților începerea unor construcții... fără o prealabilă consultare cu coșarii și fără a avea avizul favorabil al acestora... La intrarea în viitorul muzeu se va afla, dăltuit în marmură neagră și în mărime naturală un coșar cu echipament specific din care nu vor lipsi jobenul și ustensilele de rigoare.

Într-una din străvechile instituții britanice de învățămînt, The King's School, o puternică tradiție a fost... încălcată : de aici înainte, alături de cei 371 de băieți, vor învăța și 24 de fete. Și, pare-se, ideea a surîs ambelor părți. Cele două „deschizătoare de drum", pe care le puteți vedea în fotografie, au fost întîmpinate cu căldură de viitorii lor tovarăși de școală.

PUBLICAȚIA britanică „Science Journal" a publicat recent un articol în care autorul arată că Marea Britanie se scufundă treptat în mare. Autorul avea în vedere faptul că apele Mării Nordului înghit tot mai mult din litoralul sudic al insulei. Afirmația mai suscită discuții, dar primarul localității balneare Longham a lansat următorul anunț publicitar : „Vizitați Longham-ul ! Peste 2000 de ani va fi prea tîrziu !"

IN R. P. POLONĂ, Editura Științifică a anunțat publicarea în limbile latină, polonă și engleză a lucrărilor lui Copernic. Lucrările vor fi pregătite pentru tipar de către Academia de Științe a țării și vor apărea în anii 1971—1973, cu prilejul aniversării a 500 de ani de la nașterea lui Copernic.

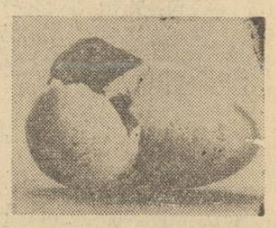

La universitatea din Cambridge, Margareth Wins a efectuat timp de trei ani o serie de cercetări care i-au permis să constate că încă înainte de a ieși din găoacea lor (cu 48 de ore) puii de prepeliță stabilesc între ei o legătură bilaterală. Mămica prepeliță clocește ouă pe care le-a ouat la date diferite, dar vrea să „nască" puii o dată. Iată că micile ciocănituri ce se fac percepute atestă că unii pui sînt invitați să se grăbească, alții, dimpotrivă, să mai aibă puțintică răbdare.

„DE PRETUTINDENI"

Convorbiri cu oameni despre oameni

Dr. WEINBERG DESPRE GALA GALACTION

de Ion POTOPIN

Vocea doctorului I. Weinberg era așezată de obicei pe temeiuri sonore ferme, cu vibrații metalice și nu o dată ca un tăiș de bisturiu minuit cu dexteritate. Bolnav grav, vocea sa căpătase o unduire melancolică, nu mai cunoștea impetuozitățile de odinioară. Cuvintele se opreau ca în fața unui obstacol. Dar din aceste paranteze de tăcere, doctorul Weinberg se smulgea și, alungînd spectrul sfîrșitului, își continua firul gîndurilor :

— O strînsă și neadumbrită prietenie m-a legat de Gala Galaction, care mi-a prefațat toate cele trei cărți apărute între 1937—1947. Autorul „Roxanei" a dispus de o zestre sufletească pe care și-a cheltuit-o ori de cîte ori avea prilejul să ajute un om. Credea că omul niciodată nu e atît de sălbatic și nici atît de slab pentru a nu înțelege lumina unui adevăr, sau pentru a se salva dintr-un impas. Așa l-am cunoscut eu încă din anul 1920. Primul război mondial se încheiase și noi, tineretul care trăisem cîțiva ani prin transee măcinați de gloanțe și de schije, pe linia transeelor, sau prin spitale, roși de tifos, revenisem la studii, sau la profesiunile pentru care ne pregătisem, cu sufletul încă nevindecat. Eu eram intern la Spitalul Colentina. Fusesem de gardă și avusesem multe accidente într-una din nopțile acelea de iarnă grea. Dimineața la ora 7 după ce am predat garda, mă îndreptam cu tramvaiul 16 spre locuința mea din Serban Vodă. Pentru a nu atîpi am început să citesc peste umărul pasagerului din fața mea titlurile articolelor din ziarul „Dimineața". Nu erau evenimente care să mă solicite prea intens. Deodată, însă, atenția mi-a fost atrasă de „Scrisoarea deschisă" a scriitorului Gala Galaction. Dar de abia am citit cîteva rînduri că pasagerul s-a ridicat și a coborît. Înainte de a coborî, mi-a întins ziarul :

— Am văzut că vă interesează. Poftim.

— Mulțumesc, dar mi-l cumpăr și eu.

Are o scrisoare foarte în[illegible]antă Gala Galaction. Îl [illegible]așteți, cine este ?

[illegible]u-l cunosc nici eu, dar [illegible] este scriitor.

[illegible]ste un om !

aceste cuvinte, pasagerul [illegible]oborît. Iată ce cuprindea [illegible]area lui Gala Galaction : [illegible]pul meu frate, aseară ai [illegible] prin fața casei mele. De [illegible]seamă erai gol și înfri[illegible]. Ai intrat în tinda casei [illegible]ai întins mîna și ai luat [illegible]ul meu aninat în cuier. [illegible]are rău de două lucruri : [illegible]de faptul că te găsești în [illegible] nevoie și, în al doilea [illegible] de faptul că paltonul meu [illegible]chi, ros de ani și de multă [illegible]tare. Nădăjduiesc totuși că [illegible]va fi de folos și te va ajuta [illegible]ă ieși din iarna asta grea. Eu [illegible]int lipsit de mijloace, nu am posibilitatea de a-mi face în iarna asta un alt palton. Am însă o scurtă peticită dar îmblănită care-mi va acoperi lipsa paltonului. O singură rugăminte fac bunului dumnezeu. Umila mea haină luată de tine, să-ți poarte atîta și în așa fel noroc, încît să te scoată din impas și niciodată de aici înainte să nu mai fii în situația de a repeta gestul săvîrșit aseară. Te îmbrățișează cu frățească și caldă dragoste Gala Galaction"

După citirea „scrisorii deschise" m-am întrebat dacă nu cumva este o fantezie literară. Am hotărît să-l caut pe scriitor și să-l întreb. Un prieten, corector la ziarul „Universul", mi-a dat adresa adăugînd :

— Acolo, în Filantropia, pe strada Mihail Cornea îl știe toată lumea pe părintele Gala Galaction. Aproape că i-au uitat adevăratul nume care este Grigore Pișculescu. Eu îl cunosc bine, i-am cetit aproape toate cărțile. De curînd, a publicat o culegere de articole „O lume nouă", mi se pare că a apărut anul trecut, în 1919, unde și-a exprimat solidaritatea cu lupta proletariatului român și a salutat victoria Revoluției socialiste din Rusia. Dacă nu ai citit încă, te rog să citești „Bisericuța din răzoare", „Clopotele din mănăstirea Neamțu". Du-te să-l vezi, domnule doctor !

M-am dus și am bătut în portița unei curți, în mijlocul căreia era căsuța cu pridvor a lui Gala Galaction.

Gala Galaction era un bărbat înalt, în 1920 de vreo 40 de ani, cu o barbă patriarhală, presărată încă de pe atunci cu fulguiri argintii. Barba îi încadra perfect fața alungită, cu trăsături fine, de medalie. Avea o gură bine conturată, cu buze groase, acuzînd o rafinată dar discretă senzualitate și din întreaga sa înfățișare se degaja un aer de forță, de îngrijire monumentală pe care opera sa mi-o dezvăluise fără rezerve.

— Dumneavoastră și cînd vorbiți creați o pagină de literatură inedită, plină de frumuseți stilistice, de adevăr.

— Dar nici nu se poate altfel. Pentru mine masa de scris este amvon și amvonul este masa de scris. Cuvîntul rostit sau scris trebuie să se poarte bine, să nu poată fi acuzat de nici o infamie.

— Oamenii mai fac infamii. Am văzut infamia cu paltonul.

Gala Galaction a rîs și m-a bătut pe umăr.

— Nu este singura infamie din societatea noastră. Dar să-ți spun ce cred eu. Cei care face o asemenea infamie, cum a făcut cel care mi-a luat paltonul, acesta a făcut-o din nevoie, ca atare vina e a noastră, a oamenilor, a societății care și-a tras zăvoare la ușă și cînd i se cere un sprijin se face că nu aude. Ușile societății noastre rămîn ferecate ca și cele ale tezaurului, să nu se poată nimeni atinge de comori decît cei care poartă cheile. Dar cine poartă cheile?

★

— Am devenit repede prieteni și astfel am rămas timp de 35 de ani pînă la năruirea lui Gala Galaction. Dar cîte nu s-au mai întîmplat în toți anii aceștia, cîte fire nu s-au împletit, legîndu-ne tot mai strîns și de cîte ori nu a fost pusă în cumpănă prietenia noastră, dar tot de atîtea ori ea s-a dovedit mai trainică, durînd peste toate aceste vremelnicii. Dacă timpul mi-o va îngădui și mîna nu-mi ca cădea de pe cununa zilelor pe care, vezi și dumneata cu cîtă greutate o mai sprijin deasupra, am să scriu cartea de care ți-am mai vorbit.

— O asemenea carte ar fi necesară pentru că ar aduce o contribuție inedită la fondul documentar al epocii noastre.

— Da, ar fi ! Uite, de pildă cine știe că acea „scrisoare deschisă" publicată de Gala Galaction în iarna lui 1920 a avut urmări ?

— Cum așa ?

— Uite cum. Către sfîrșitul toamnei din 1921, Gala Galaction mi-a trimis vorbă să vin „la o cină cu brînză și pește", așa cum obicinuia.

După masă, Gala Galaction mi-a spus rizînd copios și netezindu-și barba cu gesturi largi, mîngăitoare :

— Știi ce mi s-a întîmplat astăzi ? De aceea te-am și chemat pentru că tu ai fost unul dintre cei care ai cetit acea „scrisoare deschisă" din ziarul „Dimineața". Nici nu-ți trece prin minte.

— Ce s-a întîmplat ? am întrebat eu.

— Pe la amiază, preoteasa mătura frunzele ruginii din curte, nu că m-ar supăra pe mine zărăfia asta autumnală risipită peste tot, dar nu vrea dumneaei să-i foșnească sub picioare. Spune că se roagă sufletele uscate ale frunzelor de milă. Mă rog ! Mătura de zor cînd în fața porții s-a oprit o trăsură luxoasă, din care a coborît un tînăr bine îmbrăcat, care a întrebat de mine, vădit emoționat.

— Părintele nu este acasă i-a răspuns preoteasa. Dar vă rog să-l așteptați dacă tot ați venit pînă aici cu trăsura.

— Îmi pare rău că nu este părintele acasă. Aș fi vrut să-l cunosc. Poate am să vin altădată. Dacă nu vă supărați, am adus ceva pentru dînsul. Și tînărul s-a urcat în trăsură și a luat un pachet mare și pînă să se dumirească preoteasa ce și cum, s-a pomenit cu pachetul în brațe, iar el s-a urcat în trăsură din nou și a plecat cu toată graba. Cînd am venit eu acasă, preoteasa mi-a arătat pachetul. L-a desfăcut și iată ce am găsit : stofa aceasta de palton, 3 metri, căptușeală și toate celelalte furnituri pe care iată-le aici pe canapea. Dar ia citește și scrisoarea aceasta, a continuat Gala Galaction, întinzîndu-mi un plic galben din care a scos o hîrtie împăturită cu grijă și așternută cu slove caligrafiate atent. Am cetit : „Scumpe părinte, eu sînt hoțul care a furat paltonul anul trecut. Haina, dar mai ou seamă cuvintele și sfatul dumitale mi-au fost de mare folos. Astăzi îmi merge foarte bine, sînt un om cinstit și niciodată nu voi mai face păcatul pe care, de nevoie, l-am săvîrșit atunci. Pentru că vreau să repar răul și paguba pe care v-am căsunat-o, vă rog să primiți, părinte, paltonul pe care vi-l dau cu sufletul curat și plin de recunoștință. Paltonul este cîștigat prin muncă cinstită. Alăturat în plic găsiți suma de 1.500 de lei necesară confecționării. Vă doresc sănătate și vă sărută mîna cel care a fost, dar nu mai este ... „hoțul care a luat paltonul".

Ochii lui Gala Galaction radiau mulțumire și o nemărginită bunătate.

★

Prin 1954, pe la începutul lunii noiembrie, Gala Galaction m-a chemat la telefon :

— Mîine te așteptăm ca de obicei. Vino mai de timpuriu. Mai vin și alți prieteni. Poate aduci și ceva de cetit.

— Vin cu mare plăcere și am să aduc un capitol din noul meu volum „În Viena muzicii, pe urmele lui Beethoven".

— Numai să nu le uiți.

Ningea frumos, fulgii de zăpadă cădeau și se aninau de crengile copacilor ce străjuiau liniștita stradă pe care locuia scriitorul. Însera. Lumina pălea ca zăbrenită. Am trecut cu greu prin portița troienată de zăpadă, călcînd pe urmele unor pași proaspeți și am deschis ușa, ca întotdeauna nezăvorîtă. Am zăbovit o clipă în tindă apoi am deschis ușa ce da în singura odaie mare a locuinței lui Gala Galaction. Am împietrit în prag. Odaia era luminată numai de licărirea candelei din colț și de văpaia roșiatică a focului din sobă. În mijloc erau mese orînduite frumos, iar pe un divan bătrîna tovarășă de viață a scriitorului, cu părul cărunt, scăpat din năframa neagră. Pe scaune stăteau mai mulți prieteni ai casei tăcuți, pe gînduri. Văzînd uimirea mea, fiica lui Gala Galaction, Marioara, mi-a pus mîna pe umăr și mi-a spus în șoaptă :

— Tata e sus. Nu poate vorbi. A avut azi noapte o hemoragie cerebrală cumplită. Să mergem să-l vedeți o clipă.

Condus de mîna fetei lui Gala Galaction am urcat scara de lemn ce ducea la cele două odăi de sus. Într-o cameră mică, adevărată chilie de monah, pe patul de fier, cu ochii pe jumătate închiși, zăcea scriitorul meu drag, prietenul meu bun, cu liniile feței și mai adîncite, cu buzele strînse care lăsau să treacă suflarea ușoară, semn că viața era încă prinsă de firele ei nevăzute. Pe pătura de culoare închisă se resfira albă, barba cea patriarhală. Privirea mi-a fugit spre măsuța de la căpătîiul său, pe care se afla o luminare arsă pe jumătate, iar pe măsuță o carte deschisă și lîngă carte, într-un pahar, se odihneau trei trandafiri roșii, plăpînzi, aduși de cineva de ziua onomastică a scriitorului.

Am coborît, mi-am luat rămas bun de la toți ai casei și am ieșit în vîntul rece de afară. Și parcă auzeam vocea lui Gala Galaction învăluindu-mă în noaptea aceea de noiembrie 1954, rostind răspicat, ca de atîtea ori în ceasurile de lectură prelungite pînă tîrziu sub clopotul de pace al nopții: „... mai presus de toate ne resemnăm, mai presus de toate așteptăm și ne mîngîiem, căci ... iată ... ceasul e în deseară și ziua se înclină" !

★

Discuția avusese loc într-o rezervă a spitalului Colentina, același spital unde doctorul I. Weinberg cu aproape o jumătate de veac în urmă debutase în cariera sa de chirurg și unde, de-a lungul anilor, atîtea din cărțile sale au fost gîndite în nopțile de gardă între pauzele de încordare, cînd trebuia să apere viața oamenilor aduși pe targă, accidentați grav, unii în agonie. Prin ferestrele înalte un mănunchi de raze se opriseră pe florile garoafelor, îndemnîndu-le parcă să închidă pleoapele apăsate și ele de liniște.

— Oameni ca Gala Galaction nu pot fi uitați, mi-a mai spus cu jumătate de voce dr. I. Weinberg. Vezi cît de înaltă poate să fie umbra omului și cît de vie poate să fie vocea lui și de dincolo dintr-un trecut care începe să devină legendă.

— Oameni ca Gala Galaction nu devin niciodată trecut.

— Da, da ! Așa ar trebui. Oamenii să nu devină niciodată trecut !

LAUREAȚII CONCURSULUI INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

Văzuți de Neagu RĂDULESCU

Juriile internaționale ale concursului — secțiile vioară, canto și pian — au acordat următoarele premii și mențiuni :

LA VIOARĂ : Premiul I și Medalia de aur — Silvia Marcovici (România), **Premiul II și Medalia de argint** — Ruben Agaronian (U.R.S.S.) ; **Premiul III și Medalia de bronz** — Filip Hirshorn (U.R.S.S.) ; **Premiul IV** — Kussmaul Rainer (R.F. a Germaniei). Au fost acordate, de asemenea, patru mențiuni : Andrei Agoston, Eugen Sîrbu, Maria Maszalits (România) și Krzysztof Jakowicz (Polonia).

LA CANTO : (FEMEI) — Premiul I și Medalia de aur — Eugenia Moldoveanu (România), **Premiul II și Medalia de argint :** Niele Ambrazaitite (U.R.S.S.) ; **Premiul III și Medalia de bronz :** Nadejda Vainer (U.R.S.S.) ; **Premiul IV** — Elena Duma (România) ; mențiuni — Barbara Gubisch (R.D Germană) și Rodica Toma (România).

LA CANTO (BĂRBAȚI) — Premiul I și Medalia de aur — Gheorghe Crăsnaru (România) ; **Premiul II și Medalia de argint** — Konstantin Plujnikov (U.R.S.S.) ; **Premiul III și Medalia de bronz** — Emil Gherman (România) ; **Premiul IV** — Dan Zancu (România). Au fost atribuite două mențiuni eînd de (Turcia), Nadejda Vainer (U.R.S.S.) — la canto, iar în etapa a III-a : — secția pian — interpreților Manana Doigeașvili (U.R.S.S.) și Radu Toescu (România).

LA PIAN : Premiul I și Medalia de aur — Dimitri Alekseev (U.R.S.S.) ; **Premiul II și Medalia de argint** — Mack Mc Cray (S.U.A.) ; **Premiul III și medalia de bronz** — Radu Toescu (România) ; **Premiul IV** — Enrique Perez de Guzman (Spania). Au mai fost acordate trei mențiuni interpreților : Manana Doigeașvili, Vladimir Tropp și Aleksandr Malkus (U.R.S.S.).

Admirator al artei enesciene, cunoscutul violonist Henryk Szeryng a oferit un premiu pentru concurentul român cel mai bine calificat la concursul de vioară. Premiul a revenit violonistei Silvia Marcovici.

Uniunea Compozitorilor din România a acordat cîte o distincție specială pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări românești — în etapa a II-a — concurenților : Dmitri Alekseev (U.R.S.S.), Mack Mc Cray (S.U.A.), Enrique Perez de Guzman (Spania) — la pian, Ruben Agaronian (U.R.S.S.), Kussmaul Rainer (R.F. a Germaniei), Eugen Sîrbu (România) — la vioară, Ozguc Mufitareților Mihail Panghe și Dan Serbac (România)

EL MAESTRO

În acea seară, publicul din sala Filarmonicii din New York a avut ocazia să asculte un concert unic, concertul unei orchestre alcătuite exclusiv din violoncele dirijată de cel mai mare violoncelist al timpurilor noastre — Pablo Casals. Concertul a fost programat în onoarea celebrului muzician nonagenar. Violonceliștii acestei orchestre neobișnuite au venit din întreaga lume, special, pentru a-i omagia pe „el maestro".

Și la această vîrstă respectabilă, străluciera cu care Casals a dirijat și cîntat la unul din cele mai nobile instrumente a rămas aceeași. Nu de mult au apărut memoriile artistului care dezvăluie multe momente interesante din biografia sa.

„El maestro" s-a născut în Catalonia. În cel de al patrulea an al vieții a început să studieze pianul cu tatăl său. În al doisprezecelea an era de acum un virtuoz al violoncelului.

În memoriile sale, Casals amintește o întîmplare de la începutul carierei. Ca bursier, tînărul Casals s-a prezentat la o audiție la Conservatorul din Bruxelles. Profesorul de violoncel i-a făcut observații în public referitor la repertoriu. Dar după ce a început să cînte, au rămas la fel de surprinși și elevii și profesorii. La încheierea audiției, profesorul i-a propus tînărului spaniol să se înscrie la clasa lui. Dar Casals a fost categoric : „Aș fost grosolan cu mine, m-aș ironizat în fața tuturor și nu doresc să rămîn aici nici o secundă".

Cartea lui Casals cuprinde multe amintiri despre mari muzicieni și alte personalități cu care a venit în contact.

I-a cunoscut personal pe Debussy, Rimski-Korsakov, pe dirijorul Hans Richter, marele prieten al lui Wagner. În anul 1899, el a cîntat pentru regina Victoria.

În paginile memoriilor e relatată și o întîmplare al cărei protagonist a fost prietenul său, violonistul Pablo Sarasate. Sarasate se plîngea mereu de insomnii. Avea permanent impresia că în camera lui se aflau broaște testoase. Cînd această poveste a ajuns să-i exaspereze pe prietenii lui Sarasate, ei au adus în camera violonistului un mare număr de broaște testoase considerînd că gluma va avea un efect curativ. Sarasate le-a privit resemnat și a spus: „Ei bine, acum v-ați convins și voi".

Despre talentul său, Casals se rezumă să spună: „M-am născut cu aptitudini muzicale pentru care n-am nici un merit" În schimb găsește cuvinte de laudă despre sine cînd vine vorba de tenis. Este sportul pe care îl preferă.

Edward Spayer își amintește că într-o bună zi l-a vizitat Casals și i-a spus : „Mai intîi să jucăm tenis vreo cinci ore, pe urmă cîntăm Brahms".

D. CRISTEA

Din tainele arhivelor

Un raport al lui I. L. CARAGIALE către DELAVRANCEA — primarul Capitalei

Cu 70 de ani în urmă, I. L. Caragiale sesiza, în manieră sa critică, lipsa de preocupare pentru organizarea *„divertismentelor artistice populare"*.

Astfel, în raportul său din 22 mai 1900, către Barbu Ștefănescu-Delavrancea, pe atunci primarul Capitalei, după ce arăta că *„dintre toate artele frumoase, muzica și teatrul sînt, cu nenumăratele lor genuri, arte de divertisment... cele mai accesibile și înțelesului și mijloacelor publicului celui mai mare"*, Caragiale propunea înființarea în București a unui *„teatru care să se întrețină cu cinste artistică din propria sa activitate — un teatru făcut cu talente puternice cari să se impună publicului, nu cu mediocrități și nulități îngăduite, care n-ar putea trăi fără miluirea oficială"...*

Combătînd superficialitatea, platitudinea și falsul artistic, marele dramaturg sublinia, nu fără sarcasm : *„publicul bucureștean are nevoie de un teatru care să aibă nevoie de public"*.

Pentru aceasta însă, preciza el *„ar trebui depărtată din gîndul oricărui doritor de a ajuta dezvoltarea și vulgarizarea"* (popularizarea — n.n.) *teatrului la noi „sistema subvențiunilor fără măsură, mai ales cînd sistema consistă în a spori subvențiunile unei întreprinderi cu cît succesul său scade..."* Acest procedeu ar face ca *„pe măsură ce s-ar înmulți artiștii, arta să se-mpuțineze"*, favorizînd *„mai mult pe acei ce voesc să se numească artiști decît aceea ce s-ar putea numi cu adevărat artă"*.

Desigur, Caragiale nu era împotriva oricărui sprijin oficial dar, preciza el, acesta trebuie să urmărească *„încurajarea unei întreprinderi"*, obligînd-o *„la limitarea prețurilor de intrare, punînd frîu nesațului de cîștig material și făcînd astfel accesibilă publicului celui mare petrecerea intelectuală"*.

După ce schițează și planul unui teatru popular cu o activitate multilaterală, capabil să devină *„un focar de mișcare publică"*, el pledează pentru un local propriu la *„adăpostul"* căruia să se înființeze și *„o orchestră model, o mare orchestră permanentă..."* care *„ar putea da regulat concerte, în timpul iernii și verii, cu prețuri foarte reduse, sau, la zile mari, chiar gratuit. Ea ar deschide era unei serioase dezvoltări a gustului muzical la noi"*.

Și posibilități există, susținea raportorul, că *„între lăutarii noștri se găsesc mulți executanți de o dexteritate cu atît mai remarcabilă cu cît mai toți sînt așa numiți urecheanți, autodidacți fără școală, dintre care unii ating chiar virtuozitatea"*.

Dar muzica acestor lăutari *„redusă numai la rolul de accesoriu al petrecerilor sgomotoase, nu poate deocamdată exercita vreo influență educativă. Comoară în stare nativă pînă astăzi, ea (muzica românească) așteaptă încă pe aceia cari să o ridice la demnitatea artei europene"*.

Pînă la înființarea unui *„teatru popular"* și a unei *„orchestre comunale"* care *„ar cere oarecare timp"*, recunoștea Caragiale *„s-ar putea organiza pe tot timpul verii concerte populare cu muzici militare, obligate a avea un repertoriu ales și variat, în deosebite grădini publice, duminicile și zilele de sărbători, dimineața de la 10—12 și serile de la 5½—7½"*.

Căci *„inteligența omului care a fost robit de datorie și ținut în jugul ei o săptămînă are nevoie să sburde cîteva minute libere de griji"*, iar deprinderea poporului *„cu petreceri înălțătoare și binefăcătoare, desbărindu-l, cît e omenește cu putință, de cele vătămătoare și injositoare (...) este o datorie pentru acela care are puterea"* conchidea Caragiale.

Dumitru GANCIU

Avizier

„LUCEAFĂRUL" — reprezentînd dramaturgia clasică și „Transplantarea inimii necunoscute" de Al. Mirodan, pe cea contemporană, semnează actul de deschidere a stagiunii la teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", ciclul reprezentanților continuînd apoi cu „Iubire pentru iubire" de Congreve.

DINTR-O CONVORBIRE avută cu Liviu Ciulei, am putut afla cîteva din proiectele teatrului pe care-l conduce. Pe „șantier" se află o piesă originală — cea a lui I. Naghiu „Întunericul". La repetițiile conduse de Valeriu Moisescu participă Toma Caragiu, Virgil Ogășanu, Nicky Wolcz, Cătălina Pintilie. Decorurile se află în grija lui Dan Jitianu.

LIVIU CIULEI va monta o lucrare dramatică originală aparținînd reputatului autor elvețian Dürrenmatt: „Play Strindberg". Este vorba de o prelucrare a cunoscutei piese „Dansul morții" în stilul specific autorului „Vizitei bătrînei doamne" și în care tablourile sînt înlocuite cu „rundurile" unui meci de box, iar substanța dramei a fost convertită într-o comedie tragică.

ÎN CEEA CE IL PRIVEȘTE pe „Așteptîndu-l pe Godot", D. Esrig ne face să „așteptăm" acum numai data premierei pentru că el repetă cu Sandu Sticlaru, Gh. Dinică, Marin Moraru și Nicky Wolcz, în timp ce Sorin Haber pregătește decorurile.

În sfîrșit, teatrul Bulandra își va avea „Don Juan"-ul său : Ion Caramitru. Piesa lui Molière va fi montată de Valeriu Moisescu.

NOUTĂȚI de la teatrul „C. Tănase" ! Genul cel mai popular se întoarce în sală, odată cu schimbarea decorului toamnei. În sală se va juca... „La grădina Cărăbuș" și „Sonatul lunii". Pe șantierul teatrului se mai află două spectacole de music-hall, un spectacol de revistă, o comedie muzicală („Bimbirică" de Aurel Storin), o revistă pentru copii, recitaluri de satiră și umor. Și încă o noutate : se va juca la Savoy „Micul infern", comedia lui Mircea Ștefănescu în regia lui Sică Alexandrescu.

TINEREȚEA... „Mielului turbat" ? Da ! Dovadă — prezența sa la teatrul din Bacău unde, probabil își va relua vechiul succes. În regia lui I. G. Rusu joacă C. Coșa, N. Roșioru, Floria Blănărescu, Mișu Rozeanu, Puiu Burnea etc. Printre inițiativele interesante ale teatrului băcăuan se află și un spectacol de poezie, muzică și balet, regizat și interpretat de Sorin Postelnicu (pe versurile lui Bacovia).

UN AUTOR în premieră : Frank D. Gillory, dramaturg cunoscut în America, va fi jucat cu piesa „Cine-l salvează pe Albert Cobb" la teatrul din Tg. Mureș în regia lui Eugen Mercus.

DE ASTĂ DATĂ, spectatorii bucureșteni îl vor „asculta" într-un alt mod pe Mircea Radu Iacoban a cărui voce o cunoaștem din transmisiile fotbalistice. El va fi jucat peste cîteva zile cu o piesă de actuale dezbateri etice „Tango la Nissa" pe scena din Giulești în regia Gettei Vlad și decorurile Sandei Mușatescu, cu Dorin Lazăr, C. Gheorghiu, Corado Negreanu, Athena Demetriad, Paul Ioachim, Ion Vîlcu, Sebastian Radovici, Sergiu Demetriad, Luiza Derderian ,Mircea Dumitru. În rolul principal un tînăr actor cunoscut mai ales din filme și aflat la primul său rol important în Capitală : Peter Paulhofer.

ACEEAȘI PIESĂ se repetă la Cluj cu Carmen Gallin, Melania Ursu, Liliana Welther, Viorel Comănici. Dorel Vișan, Liviu Rozorea, Nicolae Iliescu și Anton Tauf Direcția de scenă, Victor Tudor Popa, scenografia T. Th. Ciupe.

PUBLICUL așteaptă comedii. După (discutabilul) „Bărbați fără neveste" la teatrul „C. I. Notara" se repetă, în regia lui George Rafael, piesa lui I. Axelrod, „Adio, Charlie !", cu o distribuție „tare" : Liliana Tomescu, Marga Barbu, Eugenia Bădulescu, Anda Caropol, Ion Dichiseanu, Mihai Heroveanu, Ion Bog. Decorurile sînt construite de cinestul Giulio Tiatv.

DAR ȘI GALAȚENII se întîlnesc cu o comedie spumoasă — piesa autorului maghiar Tabi Laszlo „Acțiunea secretă Calatrava", în regia lui Cristian Munteanu (cunoscut de la teatrul radiofonic) și în scenografia lui Victor Crețulescu, joacă Jana Sandra Popescu, Gh. Ghițulescu, Ion Lemnaru, Stela Temelie etc.

Clepsidra

LECTURĂ SUBIECTIVĂ

de Constantin VIȘAN

„Basmul smeilor" de Grigore Sălceanu. Titlul cărții ar fi putut să mă lase indiferent, dar numele autorului m-a îndemnat să mă dăruiesc cu emoție lecturii.

Căci Grigore Sălceanu este pentru mine nu numai autorul „Nopților pontice", volumul de versuri elogiat de Nicolaie Iorga și distins în 1938 cu un premiu al Academiei Române.

Pentru mine, ca și pentru toți foștii săi elevi de la „Mircea cel Bătrîn", Grigore Sălceanu este Poetul.

Înalt, grav, cu plete romantice și pelerină, profesorul nostru de franceză se confunda în imaginația noastră cu poezia.

Îl priveam cum trece visător pe străzile Tomisului, îl întovărășeam pînă la poarta liceului, apoi îl așteptam la lecțiile de franceză. Ne vorbea despre Molière și Victor Hugo, ne recita din Verlaine și Baudelaire și apoi se apropia de fereastră și privea îndelung catargele vapoarelor, luminile farului, zbaterea valurilor. Știam că profesorul creează și păstram liniște. Nu peste multă vreme citeam în ziarul local rodul acelor clipe.

Iată de ce am numit subiectivă lectura celor trei poeme feerice publicate de profesorul meu în volumul „Basmul smeilor".

Versul familiar mie din „Flori de mare" și „Nopți pontice", din poemele dramatice „Ovidiu" și „Hyperion" mi s-a părut a fi dobîndit un plus de muzicalitate și fast în „Basmul smeilor". Cele trei poeme mi-au oferit o incursiune bogată în surprize epice pe tărîmul feeriei.

Peisajele imaginate de poet m-au atras în primul rînd prin culoare. Căci, așa cum mărturisea criticul Șerban Cioculescu, „poetul Sălceanu posedă simțul naturii, al ciclului anotimpurilor, al variațiilor de lumină".

Dimensiunii picturale a poeziei sale i-aș mai adăuga capacitatea metaforică, muzicalitatea.

Simțul muzical, iscusința de a găsi rime inedite sînt calități care obțin efecte notabile în volumul „Basmul smeilor".

O dată cu mărturisirea acestei lecturi subiective, aș dori să consemnez și efortul Editurii Ion Creangă de a găsi modalități cît mai diverse care să potolească setea de fabulos a cititorilor colecțiilor sale. Luciditatea, tehnicismul, spiritul științific al epocii noastre, expansiunea mijloacelor moderne de informare n-au diminuat decît în aparență tărîmul fantasticului, al legendei, al visului, al feeriei.

Basmul cu smei și feți frumoși continuă să ofere sugestii generoase scriitorilor de literatură științifico-fantastică, de feerii.

La Londra a fost prezentat în premieră de gală filmul „Cromwell", care s-a bucurat de un mare succes. Două din rolurile principale sînt deținute de Alec Guinness (în fotografie, **în rolul regelui Carol I al Angliei, în scena decapitării) și Richard Harris.**